НАРОДНИ ПЕСНИ ОТ РОДОПСКИЯ КРАЙ

Съставили

Николай Кауфман и Тодор Тодоров

ИЗДАТЕЛСТВО НА БЪЛГАРСКАТА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

София 1970

Отговорен редактор ЕЛЕНА СТОИН

БФ-1

УВОД

Изследването на родопския музикален фолклор започва от последното десетилетие на миналия век и продължава до наше време. Пръв обхожда редица села от Асеновградско и Смолянско видният композитор и фолклорист Ангел Букорещлиев, който записва няколко стотици родопски песни. По-късно в Родопите записват народни песни с мелодиите им Васил Стоин и Райна Кацарова. Като резултат от работата на тримата известни български фолклористи излиза сборник с родопски народни песни — СбНУ, кн. XXXIX, 1934 г., — който съдържа 461 песни, записани от А. Букорещлиев, 700, записани от В. Стоин, и 91 от Р. Кацарова. Сборникът обхваща народни песни от почти всички краища на Родопите, като най-обилно е застъпен Смолянският край.

Песните на А. Букорещлиев са придружени от кратка уводна студия „Кратка характеристика на средногородопските песни", в която авторът излага мислите си относно характера на записаните от него песни, техните музикални белези, маниер на изпълнение и пр. Това е първото музиковедско изследване на родопския песенен фолклор. По-късно (1938 г.) е публикуван докладът на Р. Кацарова „Два отличителни белега на родопските помашки напеви", четен пред IV Конгрес на славянските географи и етнографи в София.

След тези публикации известно време не се появяват сбирки и изследвания, свързани с родопския музикален фолклор. Събирачеството и изследователска дейност се засилва от 1953 г., когато Институтът за музика при БАН включва Родопите в комплексните си и индивидуални изследвания. Записват се няколко хиляди народни песни и инструментални мелодии. За разлика от старите записи новите се документират на магнитофонни ленти, а част от тях са записани фонографно. Появяват се изследванията на Иван Качулев „Народните инструменти и инструменталната музика на българите мохамедани в Родопите" (Изв. ИМ БАН, кн. VIII, 1962), на Николай Кауфман „Народните песни от Смолянско и Маданско" (Изв. ИМ БАН, кн. VII, 1961), „Песните на българите мохамедани" (Изв. ИМ БАН, кн. VIII, 1962), „Обредните песни на българите мохамедани" (Изв. ИМ БАН, кн. IX, 1963), „Песните на байрамско хоро, изпълнявани от българите мохамедани" (Изв. ЕИМ БАН, кн. VI, 1963), на Тодор Тодоров „Песенните варианти в Родопите" и „Някои мелодически особености на родопската народна песен" (Изв. ИМ БАН, кн. VIII, 1962).

Настоящият сборник идва да попълни една голяма празнина. Публикуваният през 1934 г. сборник е библиографска рядкост, а родопските народни песни са необходими както за научно-изследователска работа, така и за нашата художествена самодейност, на композитори за творческата им работа, на студенти от Консерваторията и т. н. Поместените в него песни представляват най-хубавото от родопския песенен фолклор, подбрано от няколко хиляди песни. Записани по механичен начин и нотирани от фонограма, те дават пълна представа за родопската песен в цялост — ладова структура, орнаментика, ритмически и метрически особености.

По характер на мелодиката си среднородопската песен чувствително се отличава както от двугласа в Югозападна България, така и от мелодиката на песните в обширната Тракийска област. Отличието можем да търсим на базата на някои структурни и интонационни особености, характерни за родопската песен, върху които са дали отражение и такива предпоставки като характера на бита, общия духовен облик на родопското население, темперамент, естетически възгледи. Анализирането и систематизирането на всички тези показатели се оказва непосилно трудна задача за един изследовател, но за нас е достатъчно да се спрем на резултата от взаимодействието им, изкристализирал във видимите музикално-формални белези — лад, метрика, ритмика, мелодически стереотипи и т. н.

Един от характерните белези на родопската народна песен е пентатоничната ѝ основа. Пентатониката в Родопите се среща почти изключително в миньорната си разновидност от

типа (вж. № 438, 644, 659, 715 и др.), без подтонично развитие или в същия звукоред с подтонично развитие (вж. № 177, 195, 546, 605 и др.). За отбелязване е, че пълната пентатоника, с октавово повторение на тониката, в Родопите не се среща, въпреки че по-развитите звукореди тук се наблюдават много повече в сравнение с другите песенни области. В сборника е намерила място само една такава песен, № 199, която може да се смята за изключение и при която пентатоничната редица е нарушена от вмъкването на VI степен от диатониката.

Нещо, което наблюдаваме и в песните на другите фолклорни области и което е характерно и за Родопите, са непълните звукореди — диатонични или пентатонични, в обем на кварта и квинта. В пентатоничните поредици непълните звукореди намираме в следните видове: , вж. № 518, 1390 , вж. № 523, и , вж № 131.

Мажорната пентатоника се среща рядко в Родопите. Примери от нея намираме и в сборника. Засега не ни е известна песен в пълен мажорен пентатоничен звукоред. От непълните пентатонични звукореди в сборника са поместени следните разновидности: , вж. № 686, , вж. № 1594, или с подтонично развитие , вж. № 1559.

Независимо от това, че пентатоничните тежнения са най-характерната особеност на родопската песен, нашата статистическа справка установява, че пентатоничните мелодии в същност не са преобладаващият брой в сравнение с диатоничните. Дори тези песни, в които не се срещат тонове от диатониката, са сравнително малко, нещо, което може да се види в изводите в края на сборника (в показалеца „Класификация по ладови особености и тонов обем"). Пентатониката обаче е наложила свои характерни мелодически особености и върху много диатонични песни. Впечатлението за пентатонично звучене се получава от вмъкването на кратки мелодически стереотипи с подчертан пентатоничен характер. Тези мелодически фигури обикновено имат функция на своеобразен орнамент, тъй като тяхното появяване в мелодията не винаги е закономерно и задължително. Появата на някои от тях е резултат на повишена емоционалност. Дали тези стереотипи са наследство от време, когато пентатониката е господствувала в родопските песни, все още не може да се установи. Очевидно е, че родопският певец има подчертана склонност към пентатоничните интонации, поради което намираме тези стереотипи и в безспорно диатонични песни. Такъв един стереотипен мелодически ход е слизащата септима — характерен мелодически ход, който намираме фигуриран с различна мелодическа орнаментация, но в стилизиран вид, обикновено очертава мелодическата линия 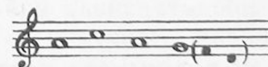 .

Пентатоничен произход имат и акордообразните мелодически последования, така характерни за родопската песен.

В каденците пентатоничният характер намира израз в подчертаването на мелодическия ход IV—III—I степен (в диатоничния звукоред), вж. № 14, 47 и др.

Стиловото единство, което характеризира родопската песен, идва от голямата близост, която се наблюдава по отношение на метриката и ритмиката, структурата на мелодията, структурата на стиха, и от ладовото еднообразие. Всички показатели сочат едно старо, запазено от силни външни влияния народно музикално изкуство.

Около две трети от песните са безмензурни. По-голямата част от останалите са в такт 2/4 (предимно хороводни). Малък брой са в неравноделни тактове — 5/8, 9/8, 7/8. Намираме и песни в смесени тактове, но те са твърде малко. Вижда се, че метрическото разнообразие не е типично за песните от Родопския край.

Музикалният период в родопските песни най-често е съставен от две музикални изречения, като на всяко изречение се пее по един стих от текста (двуредична структура). По-рядко се срещат триредични, четириредични и по изключение петредични строфи.

Преобладава осмосричният стих 5+3 или 3+5. По-рядко се срещат десетосрични, седмосрични и други стихови редици, и то главно в Западните Родопи, където се наблюдава влияние на народната песен от Пиринския край.

Населението от изследвания район на планината е съхранило до наши дни старинни песни от най-различни жанрове. Тук, за разлика от други области, намираме твърде развит седенкарският жанр. От поместените 1653 песни седенкарски са 1231. Голяма част от тях (повече от половината) са любовни. Песните на трапеза са сравнително малко. Освен това в Родопите твърде често става смесване на тези два вида. Седенкарските се изпълняват и на трапеза, а тези на трапеза се пеят и на седянка и при други случаи. Напоследък на седянка се изпълняват и някои от хороводните песни. Прави впечатление извънредно малкият брой жетварски песни — само 14. Това се обяснява с характера на поминъка в Родопския край, който не е земеделски район. За това пък песните, свързани с овчарството, са в голямо изобилие. Песните, съпровождащи народни обичаи, по време на изследването бяха почти забравени. От тях все още се пееха някои сватбарски и песните на байрамска игра. Хороводните рядко се изпълняват на хоро поради отпадането му от народния бит, но все още са добре запазени в съзнанието на изпълнителите.

Песните, поместени в сборника, са записани от млади и възрастни изпълнители. Изследвани са равностойно и българомохамеданските, и християнските селища, но по-голямата част са записани от българи мохамедани. У тях певческата традиция е по-добре запазена, пеят с голяма любов старите си песни. Живели по-примитивен живот, българите мохамедани са съхранили повече елементи на старинния български език, запазили са стари реликви — песни от времето преди помохамеданчването. Те и до днес пеят типични стари български сватбарски песни, като „Ела се вие, превива", песни за даровете, при плетенето на невестата и пр. Начинът на изпълнението им по време на сватбата и различните случаи, при които се пеят, напълно съвпадат със сватбения обичай у българите християни.

Разгледани откъм музикално-формалната им страна, в песните на българите мохамедани не се забелязват различия в сравнение с фолклора на българите християни, които да подсказват за наличие на две разнородни музикални култури. Обратно, запазените у тях постаринни български музикални и езикови форми говорят, че българите християни и мохамедани са население от една етническа общност, население, дедите на което имат общо народностно минало.

За да се избегне излишно повторение, някои близки текстови варианти не са поместени. Публикуват се само мелодиите, тъй като различията при тях са по-съществени. Отпадналите текстове се съхраняват във фолклорния архив на ИМ — БАН.

Селищата са обозначени с имената и районите, към които принадлежат, съобразно названието им и районирането им по време на записването. Някои лични имена на певците са предадени така, както те са ги съобщили на записвачите — фонетично.

Мелодиите са приведени към основен (финален) тон d^1, за да се получи по-голяма прегледност и удобство при съпоставяне, анализиране и пр. Истинската тонова височина на финалния тон е обозначена в края на музикалната строфа чрез черна нота. Обозначенията вдясно над нотния текст са архивни показатели, съответно номер на лентата, страна и пореден номер на песента в съответната страна на лентата.

В сборника липсват песни от родопските селища на Велинградско, от Западните Родопи, с. Неделино, Маданско, и заобикалящите го махали, където пеят двугласни песни, както и песни от Източните Родопи (Ивайловградско), където тракийският стил доминира. Съставителите считат, че песенният фолклор от тези места притежава белези, които го отличават значително от фолклора на Средните родопи, и едно смесване би нарушило стила на песенния материал в сборника.

По време на записването много песни бяха загубили своята първоначална функционална принадлежност. Все още напълно жива беше традицията да се правят седенки. На седянката не изпълняваха само седенкарски песни, а пееха от почти всички останали жанрове и най-вече хороводни и песни на трапеза. Поради това в раздела за седенкарски песни са включени и някои песни от други жанрове. Така по-вярно е отразено съдържанието на съвременния седенкарски песенен цикъл, а, от друга страна, са събрани текстови варианти, които иначе биха се пръснали.

Николай Кауфман,
кандидат на изкуствознанието,
и *Тодор Тодоров*

СЕДЕНКАРСКИ ПЕСНИ

МИТОЛОГИЧНИ И РЕЛИГИОЗНИ

1. Стоян и юда пиринска

♪ = 176   3 II 10

— Да зна-еш, май-чо, да зна- еш ка-ква съм мо- ма за-га-лил на ви-со-ка-на пла-ни- но— на ли-ци бе-ла, чер-но-ка

— Да знаеш, майчо, да знаеш
каква съм мома загалил
на високана планино —
на лѝци бела, чернока,
на снажка кьонка, висока,
в диньон ми пу триж духода,
пу три ми китки дуниса,
пу три червени ебълки.
— Питай я, сино, питай я
кутрà чѝянска й дòщиря.
— Питах я, майчо, питах я,
ала все на смех кàзува:
йеднож са кажи ут изник,
другож са кажи ут заник,
третиж са кажи, мале ле,
„кехайова сам доцира“.
— Сино льо, а мой сино льо,
то ни е мома хубава,
най си е юда пиринска.
Йела, ще да ти сòбера
ут девикь гòри гороцвет,
ут три градини сух пелин,
да ти ги майка съшии
фаф моренуну пояси.
Тугава Стуйен отиде
на високана плàнина,
тогава юда излèла
и на Стуйена думаши:
Фòрли, Стуйене, пояса,
тогава жа та нàближа.
Стуйен си пояс не форли.
Юда са люто разлюти,
разлюти още разфуче,
ѐли сас корен крòкящи.

Пял Георги Костадинов Дурев, 60 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

2

107 I 72

♪ = 138

— Да зна- иш, май- чо,

да зна- иш ка- ква съм

мо- ма за- га- лил

Пяла Минка Суркова, 20 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

3

222 II 20

Rubato ♩ = 56

— Май- ле ле, ста- ра май- чин- ко,

у- тъ- ре ма ран- ко раз- бу- ди

— Майле ле, стара майчинко,
утре ма ранко ра̀збуди,
че щам да идам, да идам
на вȍрх висока пла̀нина.
Видьъл съм мома хубава,
да ида да я залюбя.
— Сино льо, мои сино льо,
то й не е мома хубава, /2
ам си е юда пиринска.

Пяла Салие Р. Чепишова, 19 г., с. Брезе, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

4

Rubato ♪ = 114 73 II 8

— Май- чин- ко, ста- ра май- чин- ко, ю- тре ма ран- ко раз- бу- ди

Пяла Руска Иванова Бухова, 37 г., с. Стойките, Девинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

5. Юда иска тревнина от овчар

♩ = 80 2 I 15

— Бре И- ва- не, бре чу- ба- не, си- га ста- на три го- ди- ни

— Бре Иване, бре чубане,
сига стана три години, /2
три години и полвина, /2
откак пасеш планинона, /
планинона, равнинона, /2
не си плащал, не си вращал, /2
дойде време да я плащаш. /2

Стой, пучекай, силна юдо, /2
да изпратьем ра̀таине /2
да дунесат отключене, /2
да ютворим шерен сандок, /2
да извадим алтонене, /2
да ти платем планинона, /2
планинона, равнинона.

Пял Христо Атанасов Хаджикостов, 45 г., гр. Девин, преселен от с. Райково, Смолянско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

6. Орисници

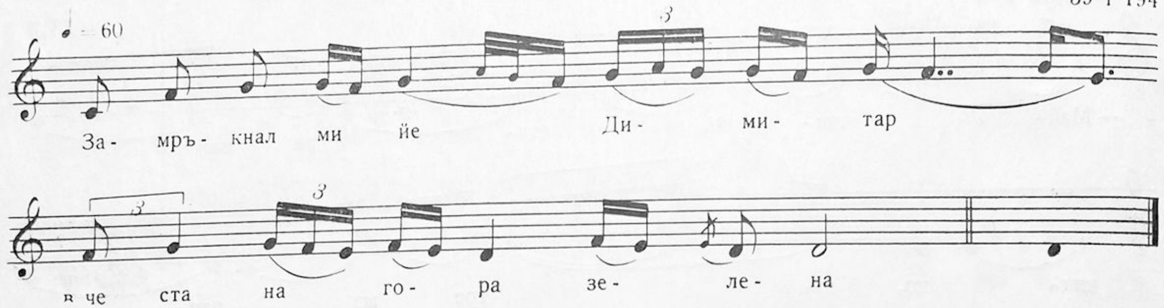

Замръкнал ми йе Димитар
в честана гòра зелена
с негово булче Тодора.
Тодора рожба привило,
привило и родила я,
малоно мъжко дѐтенце.
Димитар си са чудеше:
— Боже ле, мили господьо,
отде ще оган да зема?
В горана горат три огне,
при огне стоят три жени,
три жени, до три назлѐни.
Първа му повой плятеше,
втора му шапка нижеше,
трета му пля̀на шиеше
. . . .

Пяла Неделя Стоева Бебелекова, 65 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

7. Прочула се люта змийка

Причула са е лютана змийка,
лютана змийка в гора зелена.
Дено ми мине, дървету троши,
дено ми диша, камене кръти.
Ката година по курбань зима,
сая година курбань поиска,
курбань поиска царска дъщеря,
царска дъщеря, мома Еленка.

Пял Манол Стоев Дангалов, 62 г., с. Славейно, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

8. Мома и змей

♩ = 66 — 107 I 113

Пуснах малка мома
низ дьве темни лъки,
низ гора зелена
за вода студена.
Нàдех са принàдех —
ни мома дохуда,
ни вода донисa.
Тържах да е тръся,
че ми найдах мома,
че вода налива,
змия я излива,
пък са мома моли:
— Змийо, братче мое,
не изливайте ми
студенана вода,
че съм назлъм майци,
назлъм на мащеха.

Пяла Ферида Хамдиева Смерадска, 29 г., гр. Златоград.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

9. Техирян са е запалил

72 II 35

Rubato ♪ = 132

Техирян са е запалил,
Техирян и панаирян.
От четри страни огънян
не гледа дребно и едро,
не гледа млади и стари
ъм хи е открай фанало.
Единь е Мехметь останал
и той е торнал да бяга.

Че си го срошна лелька му:
— Къде ще идеш, Мехмете?
— Ще идам, лелько, ще идам
да тръся село без гробье.
— Върни са, върни, Мехмете,
то нема село без гробье,
да живеш бин сене години,
пак щиш при мене да дойдиш.

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

10

Rubato ♪=104 75 II 12

Те- ки- рян са
е за- па- лил, йо- тъ
че- три стра- ни йо- гньо- ве

Пял Салих Асанов Сивков, 34 г., с. Арда, мах. Гоздевица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

11. Вградена невеста

♩=60 21 II 34

Тру- и- ца бра- тя гра- да гра- де-
ха: де- не е гра- дьо- тъ на йе-
сно съ- лъ- нце

Труица братя града градеха:
дене е градьот на йесно слънце,
ноще са сипе на месечина.

Троица братя кавуль сториха:
чияно либе най-рано дойде
да ни донесе рана прогимка,

нега ще вградьот във бела града.
Секо си либе на либе каза,
Недкино либе Недки не каза,
ами ѝ каза млого рабута.
Недка е била люта, пôргава,
та си е Недка рано станала,
та си е свършила млого работа,
че си отиде над бела града
да си занесе рана прогимка.
Га си е виде Недкино либе,
с очи хи мига, с роки хи маха:
— Назад са ворни, хубава Недке.
Нехи са прави, че си хи маха —
по-борже йела, хубава Недке.
Та си побърза хубава Недка.
Недкино либе сълзи зарони,
пък си гу Недка тихо питаше:
— Защо ми плачеш, първичко либе?
— Как да не плача, първичко либе,
ага ми падна сребърян пôрстен,
сребърян пôрстен у бела града.
— Мълчи ми, мълчи, първичко либе,
рипна ще Недка, извади гу ще.
Рипнала Недка да си извади,
да си извади сребърян пôрстен.
Недкини стрици, стрици, девери,
камень по камень, дърво по дърво,
та си вградиха хубава Недка.
Недка си стрици тихо думаше:
— Ой стрици, стрици, първи девери,
зъградите ме от десна страна,
дунисъйте ми малкана рожба,
дунисъйте гу сутрин и вечар,
да си гу храня с майчину мляко.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

12

Rubato ♩ = 90 — 220 I 20

Тро- и- ца бра- те гъ- ра- да гра- ди- ха, де- нем я
гра- дет, но- щем са стюр- ва

Пял Салих Ахмедов Дъфков, 19 г., с. Сърница, Велинградско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

13

♩ = 108 — 16 II 39

Тру- и- ца бра- тя гра- да гра- дя- а,
де- нем я гра- дя, но- щем са- ва- ли

Пели Райфе Рамаданова Узунова, 13 г., и Кадрия Раифова Бекирчева, 10 г., с. Еньовче, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

14. Глас от гробищата

Rubato ♪ = 132 251 II 33

Раз- пус- нал Та- ню саг- ма- лан

низ не- я прес- ни гро- бо- ве.

Разпуснал Таню сагмалан
низ нея пресни гробове.
Ясни са глàсье изнѝсат
из нея пресни гробища:
— Деверо, Таню деверо,
ожени ли са батько ти,
найдѐ ли лика-прилика,
прилега ли ѝ рубана,
гльода ли дребни сираци?
— Нивехчо, мила нивехчо,
батько ми си са ожени,
найде си любе хубаво,
и рубана ѝ прилега,
ала сираци ни гльода —
наместо хлебец им дава
сухи корици да ядат.

Пял Сивко Хр. Чирпаков, 30 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

15

♩ = 76 248 I 11

Раз- пус- нал Сто- ян ста-

(х)- до- но

из прес- но гро- бье

нах- до- лу

Пял Сюлеман Мехмедов Горелов, 30 г., с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

16

Rubato ♩ = 46 — 71 I 26

Слав-чо си ста-до раз-
пу- снал край се- ло,
Слав-чо са
край гро- би- ща- та, из- чу = (ли)
гла- си

Славчо си стадо разпуснал
край село, край гробищата.
Славчо са гласи изчули,
Славчо са чудо зачудил
какви са тези гласове —
дали са мома отпева,
или са овен отблева?
Нито са мома отпева,
нито са овен отблева,
сама е Славчо снашица,
та си на Славчо викаше:

— Славчо ле, мильни деверо,
ожени ли са батьо ти,
найде ли моя прилика,
носи ли мое носене,
гльода ли дребни дѐчкове?
— Нивесчо мила и драга,
батьо са лани ожени,
найде си твоя прилика,
носи си твойто носене,
ам си сираци ни гльода,
та ходят голи и боси.

Пял Никола Щомов Щинков, 48 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари, 1956.

17. Млада невеста умряла

♩ = 152 — 16 II 54

Та чу- ли ли сте, не ли сте и но- во
ки- на е ста- на- ло

Та чули ли сте, не ли сте
ново кина е станало /2
Давудву, село големо: /2
млада невеста дошлала,
девет йе деня лежала,
на десетну йе умрела. /2
Жално им сала рукаха,
цело и село плачеа:

— Невесто млада-зелена,
кому оставящ, невесто,
твоята руба чарвена?
Мехметь въз гробе, низ гробе,
невеста от гроб продума:
— Мижо бе, мижо Мехметьо,
найде ли ингя хубава,
има ли руба чарвена?

Пели Асие Кемилова Брахамова, 13 г., и Райме Шабанова Асанова, 11 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

18. Невеста девер оплаква

36 II 31

♩ = 60

Два ми са гъ- ла- са ви- е- ха, на въ- рь ви- со- ка пъ- ла- а- ни- на

Два ми са гласа виеха,
на връх висока пла̀нина —
дали бе овце в кошѐра,
йели йе моми на хоро ?
Нито йе овце в кошѐра,
нито йе моми на хоро,
ам беше млада невеста,
за деверче си плачеше:
— Ста̀ни ми ста̀ни, деверче.
— Как да си станем, невесто,
главона ми е паднала,
морна ми коса окапа,
та я са пильце разнеле.

Пял Тахир Сюлманов Горелов, 54 г., с. Богутево, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

19. Престани, майко, да плачеш

35 I 134

♩ = 72

Та чу- ли ли сте, не ли сте ка- къ- во е но- во ста- на- ло фа- въ

Та чули ли сте, не ли сте
какво е ново станало
фав Куклен, село големо,
през големине попрелки?
Три ми са сватби станали,
три сай силяха пукнаха,
три са юнака удрили,
три са майчици плакнали,
плакнаха и арнѝсаха.
Хасанова майка ло плаче
на Хасаньовото мезàрче,
дано хи Хасан продума.

Че си хи Хасан продума:
— Мълчи, не плачи, майчинко,
веке фав вода отанах,
веке ма вода однесе
от твойне бистри сълзици.
—Как да не плача, сино ле,
либе ти плаче в сараен,
конче ти врещи фъв даман.
— Мълчи, не плачи, майчинко,
любено са ще ужени,
кончено ма ще преболе.

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

20

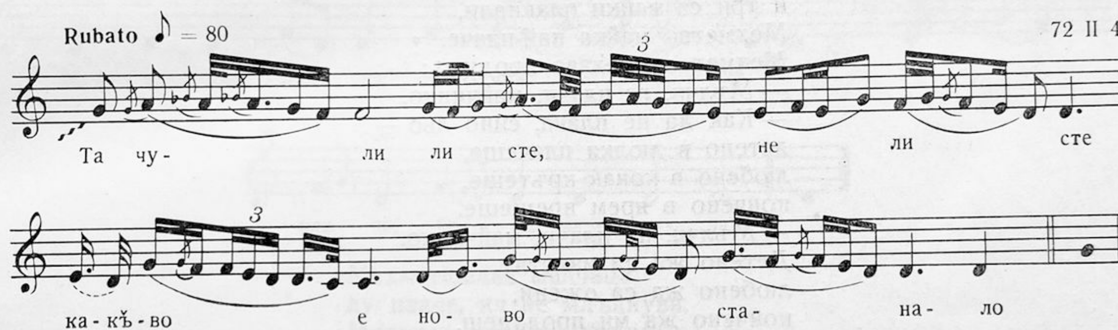

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

21

Пял Давуд Хасанов Шехов, 37 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

22

♩ = 60 — 58 II 38

Три са са пу-
шки пу- къ- на- ли и
три са ме- хза- ръ ста- на- ли

Три са са пушки пукнали,
и три са мехзар станали,
и три са майки плакнали,
Мехметва майка най-плаче.
Мехмет от мехзар продума:
— Мълчи, не плачи, майчинко.
— Как да не плача, сино льо —
детено в люлкя плачеше,
любено в конак крътеше,
кончено в ярем врещеше.
— Мълчи, не плачи, майчинко.
Детено жа си изкутят,
любено жа са ожени,
кончено жа ми продадеш,
парине жа му вземете.

Пял Раджеп Хасанов Янузов, 48 г., с. Лесково, Девинско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

23

♩ = 96 — 137 II 12

(и) Три- ста са пуш- ки пук- на- ли, и
три- ста ю- на- ка пад- на- ли

Триста са пушки пукнали,
триста юнака паднали, /2
триста са майки плàкнали,
Стоянована майчица
ней плаче и ней нарица:

— Стани ми, сине Стояне,
любе ти ходи в сараян,
дете ти плаче в люлькана,
стадо ти блее във дворън.
— Слушам та, майчу, слушам та,
ала не мога да стана —
снажка ми мъхрѣ фатила,
очи ми змийка изпила, /2
с коса ми гнездо увила.

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман,
май 1957.

24

Мехметювана майчица
лу плаче, ич не млъкнува.
Мехметь ът зѐмя прѫдѝми:
— Стига лу плачи, майчице,
чи съм във дениз утънъл
ът твойне бистри сълзици.
— Как да не плача, сино ле —
конче ти врещи в потоне,
невяста плаче в адая.
Мехметь ът земя прѫдѝми:
— Майчице, моя майчице,
утре е пазар нах Четак,
та ми кончено продайте,
невяста да са ъжени —
нема ни любе в бужѐкън,
нема ни дребни дечкове.

Пели девойки от с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

25. Прокобен е сън сънила

♩ = 63 — 2 II 9

Май - чин - ко, ста - ра май - чин - ко,

ло - ша са - мъ со - на са - а - ни - ла

— Майчинко, стара майчинко,
лоша сам сòна санѝла /2
сàбута срящу ниделя: /2
мотна бе река теknала /2
през наши равни двòрови, /2
млада ниveста носяши — /2
с червен[illegible]бя прèкрив прекрѝта, /2
с[illegible]бел бяши гилбень завита, /2
сама си беши Марийка.
— Дòщирьо моя майчина,
момска са сòна ни тàчи /2
сабута срьощу ниделя.

Пяла Марина Николова Коледжикова, 44 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

26. Не ходи, Мехмед, в Скеча

♩ = 100 — 72 II 30

Та чу - ли ли сте, не ли сте

ки - на е но - во ста - на - ло

Та чули ли сте, не ли сте
кина е ново станало /2
във Мадан, село голямо?
Мехмед са сбира, тôрнува
нах Скеча, нах касабòна,
пък си му любе не дава:
— Не иди, Мехмед, нах Скеча,
лоша съм сьня сънила —
гулем ще кърàн да стане
във Скеча, във касабона.
— Ще идам, любе, ще идам
по-млочко да казандисам,
Тайбинки да артардисам,
Тайбинки, ясни шалваре,
вър шалварине вършило,
Кешифу морна межедьо,
вър межедьона кичица.
Хасана морна межедьо,
вър межедьона пискюльче.

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Търн, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

27. Прокобният сън на Салих ага

Rubato ♩ = 56 75 II 22

Са- лих а- га бе за- спей-

нал на ли- чен день- чок

Гьор- гьов- ден

Салих ага бе заспейнал
на личен деньчок Гьоргьовден,
че си бе видел във сôна
пôстра кучия да яха,
червена руба да кара.
Кайно си сôне мислеше,
татарене си тропнаха,
със коне си допаднаха,
на дворене си влезаха,
Салих ага си хванаха,
голем му ферман казаха,
нахзать му рôки вôрзаха,
напреж му пôтен казаха.

Пяла Фейме М. Салихова, 18 г., с. Арда, мах. Алиговска, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

28. Заспал, задремал свети Никола

♩ = 54—69 40 II 307

(и) За- спал, за- дре- мал све- ти Ни-

ко- ла в рав- но- но по- ле,

по- ле ши- ро- ко

Заспал, задремал свети Никола
в равноно поле, поле широко.
Кой са наима да го разбуди?

Наела са е света Неделя.
Откърши листе от зелен явор,
че го потòпи в ледена чаша,
ледена чаша ройноно вино.
Хем го потòпи, хем го порѐска,
хем го поръска, хем го възвика:
— Стàни ми, стàни, свети Никола,
от бога идам, здраве ти носам,
че щим да ва́рвим бързине коне —
чиено конче най-напреж поде,
той ше да гради черква, манастир.
Надварил ми е свети Никола,
той ще да гради черква, манастир,
черква, манастир среде морето,
черква, манастир свети Никола.

Пяла Добра Канева Мандова, 50 г., с. Мàнастир, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

29. Скръбна Света неделя

♩ = 84 6 I 21

Триж о- гюх, май- чо, на вой- на,

триж о- гюх и триж до- хо- дах

Триж òгюх, майчо, на война,
триж огюх и триж доходах,
най-после, майчо, га дойдох,
минах приз гòра зелена.
Сряде горàна имеше
до йедна чорква сребарна,
в чорквана златно сандоча,
в сандоча руса дивойка,
лицено хи бе прашливо,
рацене хи са кървави.
— Йе ни сом руса дивойка,
ам си сам свита Ниделя —
лицено ми е прашливо
от твойни равни дворове, /2
ранко в неделя метени;
рацене ми са кървави
от ния пусти касапи, /2
ранко в ниделя коляни.

Пяла Мария Петрова Згуровска, 38 г., с. Триград, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

30. В гроба млада невеста

♩ = 92 3 II 2

А- на- ти- ма та, ма- ле ле,

де- но ма ро- ди ка- ма- тан, та чи ма, май- чо,

про- во- ди зад бар- чин- ка- на за во- да

— Ана̀тима та, мале ле,
дено ма роди ка̀матан,
та чи ма, майчо, проводи
зад барчинкана за во̀да,
та ма татари фанаха
и мен татарча пѝсаха
на дене ко̀не да па̀са,
на ноще гробе да копам.
Та копах, майчо, та копах,
до девет гроба изкопах,
га десетиян да копам,
изкопах млада невеста,
на ро̀ка по̀рстин носеше,
по̀рстинен пѝсмо пишеше:
цала неделя вогяна,
у домѐ неотведена, /2
на средѐ покь останала.
Снѝшнах се да я по̀любя,
че се фаф зѐмя потопи.
— Сино льо, а мой сино льо,
това й сѐстра ти Тодорка,
цяла неделя вогяна,
у дома неотведена, /2
насредѐ покь останала.

Пял Георги Костадинов Дурев, 60 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

ИСТОРИЧЕСКИ

31. Три синджира роби

♩ = 76

137 I 13

Го-ри-це тем- на, зе- ле- на, чеш- ми- це ско- ро гъ- ра- де- на

Горице темна, зелена,
чешмице скоро градена,
я са на тебе вѐрувах,
пък тий ма в тебе фа̀тиха,
в тебе ма ръзил сториха —
назадь ми ръки вързаха,
напреж ми пътън казаха,
да бройъ деветь години
и още деветь месеца.
Броил бех, майчо, наброил
до три синжира ясире.
Първън бе синжир, майчице,
мънхъ млади невести —
кога невести писнаха,
бо̀ре са с върше свиваха:
„Дечинки, наши дечинки,
ката ву̀тирна къпани,
сая ву̀тирна некъпани.“
Вторън бе синжир, майчице,
мънхъ млади моминьки —
кога моминьки писнаха,
бо̀ре са с върше свиваха:
„Дворове, наши дворове,
ката ву̀тирна метени,
сава ву̀тирна шуштави.
Третьън бе синжир, майчице,
мънхъ млади юнаци —
кога юнаци писнаха,
бо̀ре са с върше свиваха:
„Пушки ле, пушки бойлие,
ката ву̀тирна чистени,
сава ву̀тирна ръждави.“

Пял Ахмед Асанов Папучаров, 39 г., гр. Златоград.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

32

♩ = 66 31 I 37

— У-сой- ко си- тна, зе- ле- на,

пъ- ро-ля- ть ка приз те- бъ ми-на- хъ-ме,

ти бя- ша си- тна, зе- ле- на

Усойко ситна, зелена,
пролять ка приз теб минахме,
ти бяше ситна, зелена,
пък сига, ситна усойко,
защо си суха станала?
Дали та слана попари,
или та огань изгори?
— Юначе, луда делийо,
яз ку ми в село не ходям,
яз ку ми мо̀ми не галям —
вчера приз мене минаха
до три синжира робинки.
Ага робѝнки пейнеха,
та ми вр̂шено вехнеше;
пък га ми жално плакнеха,
та ми догоно сохнеше.
Затва съм суха станала.

Пяла Шина_Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

33. От жалост гората окапала

Rubato ♩ = 88 270 I 23

— Го- ро ле, го- ро зе- ле- на,

за- що ми бър- же йо- ка- па

— Горо ле, горо зелена,
защо ми бърже йокапа —
дъли та слана попари,
или на огън изгоре?
— Нито ма слана попари,
нито на огън изгорех.
Вчера ми вечер минаха
троица луди и млади,
руса девойка водеха,
от скут на скут я кутеха,
дребен шикер я ранеха.
Хайдуте кога рукнеха,

да се листено капеха;
девойка гат се рукнеше,
да се вършене свиваха.

Пели Шарфие Хасанова Пънжолова, 15 г., Рамзие Мехмедова Ковачева, 15 г., и Айше Алиева Карасалихова, 15 г., с Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

34

♪ = 112 — 139 II 51

— Го- ри- це тем- на,
зе- 3 ле- на, ти що
си бал- но
ви- де- ла

— Горице темна, зелена,
ти що си бално видела,
та си по дъно съхнала
и си по върше вехнала —
дели та слана опържи,
дели та огън изгоря?
— Нито ма слана опържи,
нито ма огън изгоря.
Вчера през мене минаха
до три ми чети есйре.

Пял Мехмед Байрямов, 20 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

35

Rubato ♩ = 54 — 221 I 28

— Пла- ни- но, 3 Ста- ра
пла- ни- 3 на,

— Пла̀нино, Стара пла̀нина,
ти бално не си видвала,
ти севдьо не си тьоглила.
— И бално си съм видвала,
и севдьо си съм тьоглила.
Вчера приз тува минаха
триста ми млади хайдути
и три невясти водеха.

Пял Теофик Раджеп Айвазки, 37 г., с. Беден, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

36

Гласове се слушат, мамо ма, гласове се слушат—
дали овни блеят, мамо ма, или моми пеят?
Нито овни блеят, сино мой, нито овни блеят,
нито моми пеят, сино мой, нито моми пеят,
а най си ми карат три синжира роби:
първи синжир карат все млади невести,
втори синжир карат все млади девойки,
трети синжир карат все най-отбор мо̀мци.

Пяла Шина Д. Симеонова, 40 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

37. Суха гора от клетви на роби

Момица варви приз гòра,
желно на гòра рядеши:
— Горо льо, горо зилена,
сас твойна вòда студена
ти бално ни си вигяла
и сивгъ̀ ни си кьоглила.
— Мумице мари хубава,
и йе сам бално вигяла:

вчера приз мене минòха
ду триста чòрни татари,
триста рубинки вогяха,
сичкити мени кълнеха:
„Горо льо, горо, зилена,
дано ми суха изсôхниш,
приз тебе дену минòхми".

Пял Георги Костадинов Дурев, 60 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

38

— Горо льо китна, зелена,
що ти е връхче вехнало,
вехнало и повехнало —
дали та слана попари,
или та слънце изгоре?

— Стоене, лудо Стоене,
нито ма слана попари,
нито ма слънце изгоре —
вчера през мене минаха
троица турци атлйе,

до три робиньки водеха,
плачеха и нарeждаха:
„Мъри си мои дворове,
кой ще ви рано размита,
мъри си мои дечица,
кой ще ви реши косите!“

Пял Стефан Петров Кименов, 23 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

39. Руска татарска робиня

♩ =126 — 2 II 23

Тил- лар са рю- ком при- ви- ка: — Си- чки

ста- вай- ти, бе- е- гай- ти,

-лу и- дат та- та- ри, та- та- ри

Тиллар са рюком привика:
— Сички ставайти, бегайти,
отдолу идат татари,
татари, черни манафи,
ни стари гльодат, ни млади —
старини с кони жа таптòт,
младини сабя жа сякòт.
Сички зачуха, бèгаха,
Руска не чула да бега
от кьото дèкя в ракини,
от кьожко срèбро на глàва,
та а татари стигнаха,
стигнаха, та а фанаха:
— Фôрли си, Руске, дèкису,
ти щиш сас нази да идиш.
— Йез си декису ни фôрлям.
Та я татари пойòха.
Варвиха, колко варвиха,
влезоха в гòра зилена.
Руска татарян думаше:
— Татари, чорни манафи,
зàприти кони храняни
да си декису òставя.
Отпаса алян миндилчак,
та му и люлькя вòрзала
между две кьонки елици,
между вазвити борички,
Триж гу и Руска люшнала,
три му и песни изпела:
— Нюнни ми, нюнни, мàижку,
машко гулемо да стане,
ага ми росни русица,
теб жа и стара майчица,
тебе жа си та нахрани;
ага ми огрей слончице,
теб жа и стара майчица,
тебе жа си ми загреи;
ага ми дуйни ветирчòк,
теб жа и стара майчица,
тебе жа си та залюлей.
Пак го и Руска люшнала:
— Нюнни ми, нюнни, мàижко,
машко големко да станиш
и ти уйка ти да трôсиш.
Станаха, та ми тôрнаха.
Варвиха, колко варвиха,
влезоха в поле широко,
вав зеленоно ливади.
Пуснаха кони да пасò,
сьоднаха да отпочинат.
Сдели са, колко сдели са,
станаха хòро да правят.

Фа̀на са Мѝлуш най-напреж,
фана и Руския до него.
Руска Милушу викаше:
— Пульока рипкай, бре Милуш,
та н ми застѝпай по̀лкаса,
че би щим пуста руднина,
руднина, бракя двамина.
Пусна са Милуш от хо̀ро,
та си Русица питаши:
— Русице, руса робиньо,
откъде жа сми роднина?
— Роднина би щим, бре Милуш,
роднина, бракя двамина;
йе имам братче акаип,
на лице мясаш ти баща.
Милуш Русица питаше:
— Има ли нишен на него?
— Има ми, има, бре Милуш,
на лева нога шес по̀рста,
на гюся с огань упа̀рян.
Милуш Русица викаше:
— Русице, руса робиньо,
оти ми вчера ни ка̀за,
гя си детято устави?
— Йе ти, бре Милуш, ка̀зувах,
ам ти сас маньо̀ казувах.

Пяла Добра Лазарова Чернева, 63 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

40. Турчин робинче караше

♩ = 60

41 I 331

Ту- рчин ро- би- нъ̆- че ка- ра- ше през на- я го- ра зе- ле- на

Турчин робинче караше
през ная гора зелена.
Робинче му са молеше:
— Турчине, гиди турчине,
я вазпри конче шарено,
да свием клонче буково,
да вържем люлка на дете,
да си го люшна й запея: /2
„Нани ми, нани, Даймянчо,
кога росица пороси,
тебе ще, синко, напои;
когато вятер да духне,
тебе ще, синко, да люшне.
Голям ще, синко, да станеш,
да търсиш майка робиня.“

Пяла Ана Георгиева Карапачова, 42 г., с. Бачково, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

41 I 332

♪=112

Ту- рчин през го- ра въ- рве- ше,

син- жир ро- бо- ве ка- ра- ше.

Най от- пред въ- рви То- до- рка

Пяла Стоянка Николова Керкелова, 25 г., с. Бачково, Асеновградско, преселена от с. Наречен, Асеновградско. Записал Т. Тодоров, март 1958.

42. Янка робиня караха

1 II 29

♩=104

Ян- ка ро- би- ня ка- ра-

ха в лет- на- на го- ра- а зи- ле- на

Янка робиня караха
в летнана гòра зилена.
Янка си гòри думаши:
— Ѝзсъхни, гори, извехни, /2
та стàни сухи сухари, /2
майка за дърва да дойди, /2
дано ма майка отърве.

Пяла Руска Тодорова Герзилова, 27 г., гр. Девин, преселена от с. Стойките, мах. Гращица. Записала Е. Стоин, ноември 1954.

43. Дервишин кара Руса робиня

Кой ли пищи в горана —
дали летно пилянце /2
или гургулишчица?
Нито лятно пилянце,
нито гургулишчица —
сама Руса фъв гора,
дервишин я караше.
Очинки хи зашити
с червен конец купринен,
ръчинки хи вързани
със юнашки ремъци.
Руска си са молеше:
— Турчине, дервишине,
ѝтшийни ми очинки,
ѝтвържи ми ръчинки,
д ида да са йомия
на белини Дунава.
Кога‿и Руса отишла
на белини Дунава,
не са Руса йомила,
ам са‿е Руса фърлила
фъв белини Дунава
и на Дунав думаше:
— Дунаве ле, Дунаве,
носите ме, Дунаве,
на майчини дворове,
там ще майка излезе
Русица да посрещне.

Пяла Катя Стефанова Сариева, 47 г., гр. Девин, преселена от с. Стойките, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

44. Три невести робини

— Планино, Стара пла̀нино,
ти бално не си видвала,
ти севдьо не си теглила.

— Яз си съм бàлно вѝдвала,
яз си съм севдьò теглила.
Снощи през мене минаха
до триста млади хайдути
и три невясти водеха.
Първана върви и плаче:
„Детенце, мое детенце,
сяка ми вечер със майка,
тая ми вечер без майка.“
Вторана върви и плаче:
„Дворове, равни дворове,
сяка ми сутрин метени,
тая ми сутрин неметени.“
Третана върви и плаче:
„Любе ле, първо любе ле,
сяка ми вечер със любе,
тая ми вечер без любе.“

Пяла Надия Раджепова Янузова, 15 г., с. Лесково, Девинско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

45. Турци хващат бял Димитър

♩ = 60 31 II 66

Ди- ми- три- це, мъ̌- ла- до бу- лъ̌- че,
как за- бра- ви да за- тъ̌- во- риш
от по- ле- но ши- мъ̌- ши- ръ по- рти

Димитрице, младо булче,
как забрави да затвориш
от полѐно шимшир порти,
от бел Дунав пенжуркине,
та влезаха триста турци,
триста турци анадолци,
та фатиха млад Димитър,
фатиха го, вȏрзаха го —
на ръкине белекчене
на ногине букаине.
Водиха го в Анадола,
в Анадола в занданине.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

46

Rubato ♩ =40

248 I 19

Димитрице, млада булке,
как заборѝ да затвориш
от бел Дунав пенжуркине, /2
та навлягла тьовна мо̂гла,
тьовна мо̂гла, ситна роса,
та попари бель Димитър,
бель Димитър, ран каранфил,
ран каранфил, стрък босилек.
Не е било тьовна мо̂гла,
не е било ситна роса,
ам са били вързли турци.

Пял Христо Дичев Бъзлянков, 38 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

47

♩ =108

2 II 34

Димѝтрице, млада булко,
как заборѝ да й затвориш /2
из бел Дунав пенджурини, /2

из морѐно шамшир порти,
та ми рòсна ситна рòса,
та нарòси бел Димитра,
бел Димитра руса коса,
руса коса, мòрна цòха,
Димитру му бой гюшеци,
бой гюшеци, чиф юргани.

Пяла Стефанка Апостолова Кисьова, 30 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

48

♩=54 37 II 90

Димитрѝце, младо булче,
как забрави да затвориш
на бял Дунав пенжурите,
та нахълта тьомна мъгла,
тьомна мъгла, ситна роса,
та нароси Димитрому,
Димитрому самур кюрци,
самур кюрци, чиф пищови.

Пяла Елена Димитрова Пънева, 20 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

49. Турци се канят на Добри

Rubato ♪=142 250 II 7

Чул ли си, Добри, иль не си,
чи ти са канят, бре Добри,
турцине, ѐнкеседжиене,
жив ща та фатят, бре Добри,
чеверме ща та изпекат,
за мезе ща та изядат /2
със ройно вино червено.

Пял Димитър Митрушев, 33 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари, 1955.

50. Я да се, Колю, потурчиш

Rubato ♩ =66 — 270 II 19

— Бре Колю, граматиче ле,
ѐла са, Колю пѝтурчи,
та ще пѝ да та прилега
турскана руба чървена,
тънкана пушка на рамо,
йоструно саби на кръшче.
— Потурчи са ще, бре царю,
ако ми, царю, прикупиш
до тристотини свинета,
та да ги, царю, пѝпасам
по изинжовски кърища,
и да ги, царю, прекарам
през Али пашова чаршия,
и да ги, царю, подпладням
под Султан Селим джамия.
Тогав му царян продума:
— Да си си, Колю, българин,
га ще ми искаш свинета.

Пял Тодор Георгиев Крушев, 75 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

51

♩ ≈88 — 58 II 29

— Е да та, Кольо, притурчим,
младо щеш тӯрче да станеш,
бела ханъмка да земиш.
— Йе ще са, царьо, притурча,
йеко ми, царьо, яризаш
Султанселимска джамия,
конакан със кадънине.
— Конакан, Кольо, харизвам,
пък ти ханъмки не давам.

Пял Раджеп Хасанов Янузов, 49 г., с. Лесково, Девинско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

52. Вярата не си предава

♪ =144 — 251 II 13

Де са е чу- ло, ви- де ло

мо- ма в тем- ни- ца да ле- жи

Де са е чуло, видело
мома в темница да лежи,
кайно е Янка лежала
девет години в темница.
Янкина майка ходеше,
темничаре са молеше:
— Темничаре ле, брате ле,
о̀творите ми темница,
да си ми видя Яница,
гуляма ли е станала.
Темничаре й думаа:
— Бабо ле, стара бабичко,
о̀твори ти щем темница,
ако са Янка потурчи.
Янкина майка думаше:
— Яно ле, моя до̀щеро,
предай си, Яно, вярата.
Янка си майци думаше:
— Мале ле, стара майчице,
девет години как лежа,
още ща девет да лежа
пак си вярата не давам.

Пял Георги Костадинов Карапаунов, 62 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

53

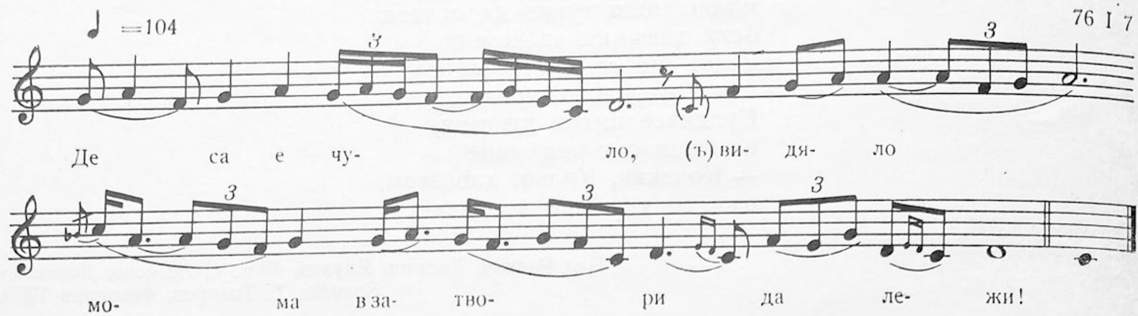

Де са е чуло, видяло
мома в затвори да лежи!
Стара я майка обхожда
извън ми тъмни затвори
и си я жално питаше:
— Дôщеро мила майчина,
прѝтъжно ли е в затвори?
— Майчинко, мила майчинко,
денем притъжно, но и не,
най ми е вечер притъжно,
кога се сбират мòмите,
мòмите по седенките,
юнаци по попрелките.
— Дôщеро мила майчина,
а да са, дъще, предадеш,
от затвор да са отървеш.
— Майчинко, мила майчинко,
девет години как лежа,
още и девет да лежа,
пак си вярата не давам.

Пяла Ашире Еминева Делиасанова, 23 г., с. Могилица, мах. Бориково, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

54. Либето ѝ затворено

Марийка на стол седеше, йоф еман,
либовно писмо четеше.
Кайно си писмо четеше,
четеше и си плачеше.
Майка Марийка питаше:
— Йоти ми плачеш, дôщеро?
— Как да не плача, майчинко,
либено ми затворено /2
в тежкине турски зандани.

Пял Ангел Илиев Георгиев, 42 г., с. Арда, мах. Гудевска, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

55. Златината песен

Rubato ♪ = 120 — 250 II 23

— Зла- ту лю ма- ри
ху- ба- ва,
зен- гин Мил- ку- ва
ста- ни са, Зла- то,
дъ- ще- рьо, пре- ме- ни

— Злату лю мари хубава,
зенгин Милкува дъщерьо,
стàни са, Злато, прѐмени,
òкъчи лето гиздило,
чи щим на хòру да идим.
— Вôрвите, дружки Златини,
Златица нема да дойди,
Злата я турчин загалил,
турчинън Тъмръчлѝянън,
турчинън Исен агана.
— Хайди ми, Злато, хайди ми,
турчинън гу съ юбили.
Стана са Злата премени
с баш гиздильнана премяна,
с дружки на хору отиди.
Фати са Злата на хору,
аднôш до дваш обиграла,
турчинън иде, пристигна,
турчинън Тъмръчлѝянън,
турчинън Исен агана.
Ага гу Злата уварди,
пусна са Злата ут хору,
чорна е кôрпа метнала,
чуздо е дете прегребла,
сърде вдовицине отишла,
ала й Исен викаше:
— Злато ле мари хубава,
и чорна кôрпа да мяташ,
и чуздо дете да зимаш,
пак щиш със мене да дойдеш.
Чи ми я фати за рôка,
та си я метна на конче.
Турчин на конче думаше:
— Привзимай, коньо, приграбяй
със Злата, мома хубава,
със Злата, мома крадяна!
Златица дума на турчин:
— Исене, пôрву любове,
подай ми ножче шерану
ебълка да си разрежа,
сърцену да си разкваса.
Турчин хи вера изверва,
та си хи ножче подаде.
Ага е ножче фатила,
ни си разреза ебълка,
ъм си разреза сърцену.
Турчин на Злата думаше:
— Язък си тебе, Златице,
ти ни си каиль, Златице,
на висок сарай да седиш,
жольти алтôне да броиш,
ъми си каиль, Златице,
в чорнана земя да лежиш
и пак със мень да не дойдеш.

Пял Димитър Славов Митрушев, 34 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.
Песента описва истинска случка, станала в с. Петково през 1790 г.

56

♩ =54 37 II 96

Ту- рчин си Зла- тка за- лю- би.

— Зла- тке ле, бя- ла бъ- лга- рЪ- ко

Турчин си Златка залюби.
— Златке ле, бяла българко,
поръчай, Златке, наръчай
армаган да ти донеса —
на бяла шийка герданче,
на тънко кръсче коланче.
— Турчине, баш будало,
дотолкоз ли се не сещаш?
Българка турчин не зима,
турско фередже не носи.

Пяла Елена Димитрова Пънева, 20 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

57. Не желае турчин да вземе

Rubato ♩ =69 76 I 16

— Да ма бе, май- чо, по- гре- бла

жи- ва във гро- ба да и- да

— Да ма бе, майчо, погребла
жива във гроба да ида,
пък ти ма, майчо, за̀тисни
със йодри, тьожки камене!
Мень ма е турчин загалил,
загалил, майчо, завардил.
То да е турчин тукашен,
ам ми е турчин манафин,
манафин, чьорън черкезин.
— До̂щеро мила майчина,
дьо, ша ти, дъще, ушия
широка чо̀рна фереджо,
та да те турчин не види,
не види и не узнае
дали си мо̀ма лѐфтера,
или си млада невеста.

Пели Фатме Молахмедова, 17 г., Асие Турутева, 17 г., Мелике Сюльманова, 17 г.,
Хамиде Турутева, 18 г., и Зекие Курусмаилова, 17 г., с. Буково, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

58. Вярата не си предава

♩ =80 33 II 46

Про- ру- ка- ла са

Ма- ру- да в Е- дъ̆- ри- не по-

ле ши- ро- ко

Прорукала са Маруда
в Едрѝне поле широко,
че има братче изгубен,
деветь години го нема.
Никой хи нищо не рече,
йедно йеврейско момиче,
то на Маруда думаше:
— Я си ти знаем братчено
димо̀тювскана тъмница.

Иди го̀ питай, Марудо,
прудава ли си вярана,
зема ли мома йеврейка.
. . . .
— Сестро Марудо, Марудо,
деветь години как лѐжа
и още деветь да лежа̀,
пак си вяраса не давам,
мома йеврейка не земам!

Пял Димитър Тодоров Дойновски, 38 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

59. Да си откупи либето

Rubato ♪ =200 74 I 30

При- ру- ка- ла са Ма- ру- да

в Е- дри- не по- ля ши- ро- (ко)

Прирукала са Маруда
в Едрине по̀ля широко,
в Алипашова чаршия —
бялуно лице продава,
тьонка си снажка залага
любено да си откупи!

Пяла Николина Шопова, 42 г., с. Чокманово, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

60. Превземането на Малта

♩ ≈80 31 I 41

— Сульо льо, Сульо Сульманя,
се кадя̀ та сам провадал,
работа ми си свършувал.
Сега ща да та проводя
нах Малта, еньгинь касабô,
Малта щим да бастисамя,
пепял щим да я сторимя,
Малта ща наша да станя.

— Царьо льо, царьо солтаня,
три пъти хюжум съм правил,
Малта я еньгинь касабô,
не можем да я привзôмим.
— Сульо льо, Сульо Сульманя,
Главине ща си дадеме,
Малта щим да привзôмиме,
Малта ща наша да стане!

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Арлинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

61

Rubato ♪=120 248 II 6

Сюлю лю, Сюлю Сюльмане,
де къде та бех проводил,
всичко ми беше юслушал,
всичко бе наше станало.
Пак ще та, Сюлю, прòводям,
и пак ще да ма юслушаш,
и Малта наша да стане —
увйне със касабйне,
дàшено със планинине.
— Царю ле, наши дювлѐтю,
нах там немой ма провода,
нах там ми коньче не върви,
нах там ми сабля не маха —
Малта е всреде денизен,
и турска не е ставала,
и турска нема да стане.

Пял Мехмед Ашиков, 33 г., с. Кутела, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

62. Преселване в Русия

♩ =69 — 5 II 12

Сливянци сбират, море, тòрнуват,
нах Русия щът, море, да идат.
Продават бели конаци,
куповат коли с биволи,
товарят кьошки багаже.
Станаха, та си тôрнаха,
Вървьеха, колко вървьеха,
га са до Тунджа отишли,
Тунджа и мôтна теканала,
дърве, камини носяши, /2
от брег на брег хи качаши.
Сьоднаха бульки да плачат:
— Де гиди, Сливен касабо,
де гиди, бело коначе.

Пяла Лика Николова Дурева, 52 г., гр. Девин, преселена от с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

63

Rubato ♪=184 — 249 II 15

Сливен са сбира, търнòва
нах влашка земе да иде.
Продава бели конаци,
купува коли с биволе,

тьожки щат гьоче да дигат.
Станали, та ми тȏрнали.
Вървели, колку вървели,
стигнали Тунжа голема,
Тунжа бе мȏтна теклала,
дърва, камене влачеше.
Сливенски млади невести,
сливенски дребни дечица
викнаха желну да плачат,
да плачат и да нареждат:
— Дьо гиди, Сливен касаба,
дьо гиди, бели конаци.

Пял Манол Стоев Дангалов, 62 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

64

♩ =56—66 32 I 95

Си- вян са съ̌- би- ра, мо- ря, то- ръ̌-
но- ва, на- хъ̌ Ру-
си- я ще, мо- ре, да и- де

Сивян са сбира, моря, торнова,
нах Русия ще, море, да иде.
Продава бели конаци,
копова зигвар биволи
да кара тьожки гьочове.
Станаха, та ми тȏрнаха.
Вървели, що са вървели,
та си са Тунжа стигнали —
Тунжа бе мътна притекла,
дърве и камене носеше.
Сȏднаха да си починот,
викнаха бульки да плачот:
— Де гиди, Ямбол касаба,
де гиди, равна равнишко!
Пък си ги Сивян миреше:
— Мълчите, бульки амболки,
и там е равна равнишка,
и там е поле широко.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

65

Rubato ♪=200 71 I 37

Сли- вен се ди- га, тор- ну- ва,

нах Ру- си- е ще, мо- ре, да и- де

Пяла Чока (Цона) Николова Щонова, 44 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

66. Турци се вдигат да бягат

♪ =116 73 I 12

Тур- ци ма- жи- ре

тър- ну- ват,

бе- ло ко- на- че пъ- ро- да- ват

Турци мажире търнуват,
бело коначе продават,
жельти алтône изменят,
черни талиги купуват.
Станали, та са тôрнали.
Вървели, колко вървели,
ага са в Тунжа опрели,
чи са са назад вôрнали /2
и жельничко си плачеха:
— Дей гиди, Сливен касабо,
дей гиди, вода студена,
ай гиди, бело коначе,
дей гиди, длього сокаче.

Пял Садък Чаушев, 49 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

67

♩ =60 58 I 13

Те- жки ма- же- ря ста- на-

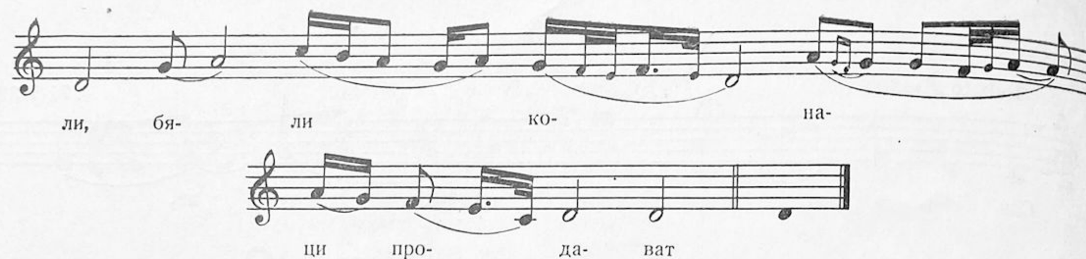

Пяла Арфина Джамалова Имамова, 19 г., с. Лесково, Девинско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

68

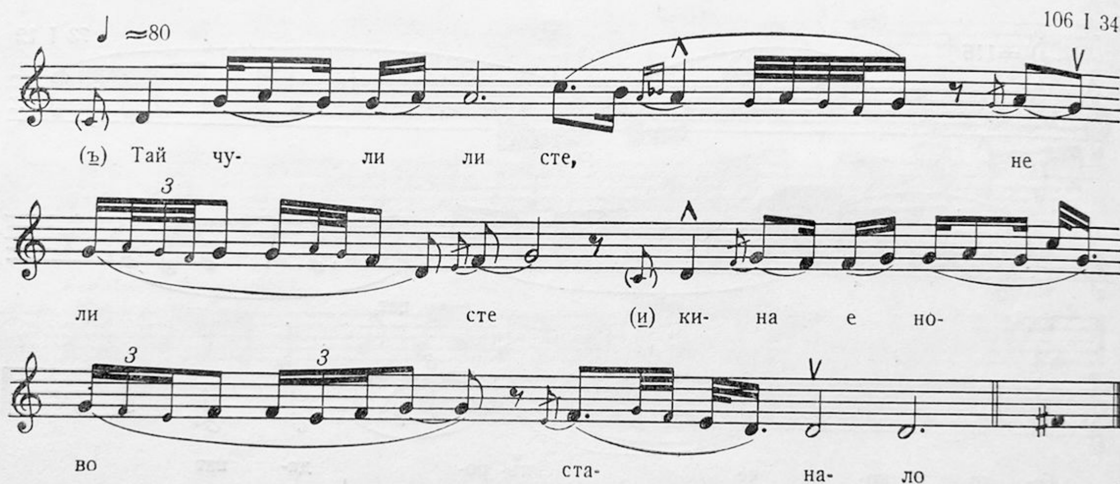

Тай чули ли сте, не ли сте
кина е ново станало
фъф Лъкей, село голямо?
Ше вдигат тьожки мажуре,
продават бели конаци,

та сбират жълти алтоне,
та кичат бели ханъмки.
Вървяха, колко вървяха,
стигнали поле широко,
сяднали да си починат.

Пяла Жимле Асанова Далиасанова, 18 г., с. Жребево, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

69. Русанка с московчета

Пусабрала я Русанка,
до сто хиляди момчета, /2
момчета, врить московчета.
Русанка рȏча, зарȏча
до брата цар Костадина:
— Брате ле, цар Костадине,
млочко съм войска събрала,
сама ли да ги дȍведа,
сами ли да ги провȍдя?
— Сестро Русанке,Русанке,
немой ги сами провада,
ами ги сама дȍведи—
те биз команда ни вървьот.
Та ги Русанка заведе
приз равно поле, широко.
Момчета жално писнаха
заради вода студена, /2
заради сенка дебела.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

70. Московец върви и пита

138 I 42

Москофън върви и пита
де има вода студена, /2
де има сенка дебела, /2
де има мȍми хубави. /2
Във Дахън, във Деридере.

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

71. Сбира се войска срещу русите

♪ = 88 72 I 51

Та чу- ли ли сте, не ли сте

ка- кво е но- во ста- на- ло

Та чули ли сте, не ли сте
какво е ново станало
в Пашмъклъ, село голямо?
Нов е забитин допаднал,
пречул е мома хубава
в Чилингирскана махало —
Алинка Тупачагова.
Какну си дума думаха,
тежък му ферман допадна,
гулям ша хаскер да сбира,
редифън ку му не стигне,
чи ща яланас да сбира,
нах Туна ша ги изпраща,
нах Туна, нах москофена.
и си хи редом нареди,

та ми команда даваше:
— Слушайте, млади юнаци,
вий в Туна не сте ходили,
москофън не сте виждали.
Право в очине гльодайте —
който са болен разболей,
нарядум си са гльодайте.
Един са Мехметь разболе,
врить го по деньчок гльодаха,
брат му го гльода пет дена,
че та го и той остави,
а че са желно замоли:
— Немой ма, братко, оставя,
ам ми главаса ồтсечи,
та я на майка ồднеси.

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари, 1956.

72. Турци се бият с московци

♩ = 56 106 I 30

Та са и- ъ зка- чи, Я- но мъ-

ри, на во- ръ ко- ле- на, та са

йо- у гле- дъ-вай, Я- но мъ-ри, нах че- три стра- ни

Та са изкачи, Яно мъри, на вор колена,
та са йогледвай, Яно мъри, на четри
страни,
зам да ми видиш как ми са бият —
турци са бият, турци с московце:
топе са пукат, земя са тресе,
куршуми летят кайно градушка,
ножве са маат, глави са секат,
глави са секат, кърви са леят,
коне ги бъркат до зингиене.

Пял Салих Ибрямов Корчов, 63 г., с. Настан, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

73

♩ =69 31 I 40

(й) Я са по- ка чи, Я- но ма- ри, на ви сок ча- ръ- дак, та са ра- зъ- гльо- дай, Йе- но ма- ри, го- ре, на- до- лу

Я са покачи, Яно мари, на висок чардак
та са разгльодай, Йено мари, горе, надолу
горе надолу нах равно поле
как ми са бъхтьот турци с българе:
топье са пукат, гранати падат,
куршуме летьот като градушка,
юнаци падат като снопове,
кôрве са леят, с кòне ги брôдят,
с кòне ги брôдят до зюнгиене.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

74. Сюлейман паша и войските му

♩ =56 19 I 157

—И зъ- ле- зи, май- чу,

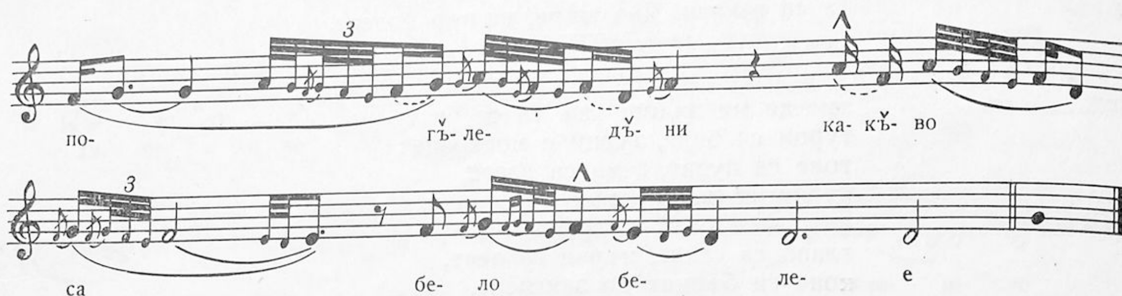

— Ѝзлези, майчу, пòгледни
какво са бело белее /2
на високана плàнина —
дели е бели снегове,
или е момски дарове,
— Сине ле мои майчини,
ко беше бели снегове,
духна ще, вехна бел ветер,
стопи ще бели снегове;
ако е момски дарове,

росна ще ситна росица, /2
изле ще мома, сбра ги ще.
— То не е било снегове,
нито е момски дарове,
то ми е било, майчинко,
Сюльман пашови чадъре —
Сюльман паша е кундисал
и чадърене опенал,
и топьено е кундисал,
и аскерене дуйдисал.

Пял Азис Хасанов Делиосманов, 42 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

75

— Ѝзлези, майчо, пòгледни
каква е мôгла паднала
във Зара на планинана.
— Дощеро моя майчина,
то не е тьовна моглица,
ам ми е турска юрдия —
Сульман паша е кундисал
вър Зара на планинана,
аскерен му са чернеят,
топяну му са тевнеят,
селяхън му са лъщее.
Нах Зара хабер кажете
турцене нахвън да‿излезът,
чи щеме Зара да удрем.

Пели Мехмед С. Молахмедов, 40 г., и Мехмед Ашиков, 33 г., с. Кутела, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

76

Rubato 𝅗𝅥 =112

73 I 20

— Из- ле- зи, май- чо, по-

глед- ни ка- ква е

мъ- гла пад- на- ла

Пял Фаик Мехмедов Горелов, 33 г., с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

77. Най-напред писан за войник

♩ =76

2 II 37

— Я- го ли, я- го Михме- до, пи- су- вай, ко- го

пи- су- ваш

— Яго ли, яго Михмедо,
пѝсувай, кого пѝсуваш, /2
мен нимой, яго, пѝсува,
чи са сем, яго, юженил,
та ми и любя глупаво.
— Жа идиш, яго, жа идиш,
теби сам пôрво написал,
ти щиш най-напреж да вървиш,
ти щиш байрекан да носиш, /2

ти щиш войскана да водиш.
Ам га приз село да минеш,
свитом байрекан да носиш,
да ти ни͡увехят булкини,
булкини, стари майчици.
Ага приз гора да вървиш,
височко дигай байрекан,
да ти са сбира войскана,
войскана, млади мòмчета.

Пяла Добра Лазарова Чернева, 63 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

78

— Пѝсувай, аго, пѝсувай,
Мехметя немой пису̀ва,
че са е скоро оженил,
зел ми е любе глупаво —
мил му е да го остави,
драг му е да го прибулѐ.
— Голѐмян ръча, поръча:
„Де да е Мехметь да дойде,
кàматно носи бъйрекън,
наред нарежда хъскерян,
женен ду женен да върви,
лѐфтер до лѐфтер да върви.“

Пели Бекир Хаджиалиев, 42 г., и Емин Хаджиалиев, 45 г., с Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

79. Събиране на войници

Дано мъму̀рън йосльопне —
га са иниден завърна,
иниден хъскер да зима,
все хи на òтбор йотбира,
пък ся хи ъткрай пъема.
— Хайдете, жалън хъскеро, /2
хайдете наредъйте са
женени до жененине,
главени до главенине, /2
лѐфтери до лѐфтерине.
Женени жално плачеха,
главени люто кълняха, /2
лѐфтери песни пеяха.

Пели Риза М. Контилов, 35 г., и Дауд М. Санков, 28 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

80. Дошли са войници да сбират

♩ = 104 106 II 40

Дошли са, майчо, аскер да сбират,
аскер да сбират, табор да воршет,
йот секо село по един, по два,
йот наше село он ълта киши,
със мойто либе он еди киши.
Фатме си дума царски сеймено:
— Писвай, разписвай, царско сейменче,
ле мойто либе немой писовай.

Ага са женя, дар ша та даря,
дар ша та даря плетни чорапи,
плетни чорапи, чибуклу ризка.
Сейменче дума, дума Фатминки:
— Слушай ми, слушай, слушай, Фатминке,
я не съм дошло дарве да сбирам,
ами съм дошло аскер да сбирам,
аскер да сбирам, табор да правя.

Пяла Жимле Асанова Делиасанова, 18 г., с. Жребево, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

81

♩ ≈ 60 58 I 23

Пяла Арфина Джамалова Имамова, 19 г., с. Лесково, Девинско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

82. Писвай ми, писвай, царско сейменче

♩ =90 177 II 59

— Пи- свай ми, пи- свай, ца- ръ-ско сяй-
ме- нче, мо- йе- но лю- бе
ни- мой пи су- вай

— Писвай ми, писвай, царско сяйменче,
мойено любе нимой писувай,
зам ще та дарем с тенкине даре,
с тенкине даре, с бели журапе.
— Хей, моме, моме, мало девойче,
аз не съм торнал дарве да сбирам, /2
ами съм торнал аскер да сбирам.
Торнало беше, та го развърнах,
писано беше, та го разписах —
дето да плачат чернине очи,
пък те да сохнат белине бузки.

Пял Здравчо Асенов Гърчев, 50 г., с. Мостово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1962.

83

Rubato ♩ =92 211 II 3

(а)— Пис- вай, раз- пис- вай, цар- ско сей-
мен- че, мо- е- но лю-
бе, не- мой пи- со- ва

Пял Мехмед Ахмедов Халилков, 28 г., с. Борово, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

84

Сакова лето, пролето
дали е боднож бивало,
или е лу мен сакòва?
Когано лефтер да ходя,
когано мòми да галям, /2
пък те ма писват, привадат,
девлет му изметь да правям —
по денем телим да йграм,
по нощем табьѐ да кòпам.
Копàхме, колко копàхме,
изкопàх млада невеста —
на ръчинкана пърстенче,
на пърстенчено писвано:

„Ѝемой ма хàлай, юначе,
че съм въз майка едничка,
и въз бубайко самичка.
Те ма са рано вдигали,
рано изметян да сторям,
рано във станън да влезям,
теньки дарове да ткаем.
Нам с тебе млогу требало —
цяло щем село да дарим,
горна и долна махала,
врит бекерене юнаци
и лѐфтерине девойки.

Пели Шарфие Хасанова Пънжолова, 15 г., Рамзие Мехмедова Ковачева, 15 г., Айше Алиева Карасалихова, 15 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

85. Моли се да го уволнят от войнишка служба

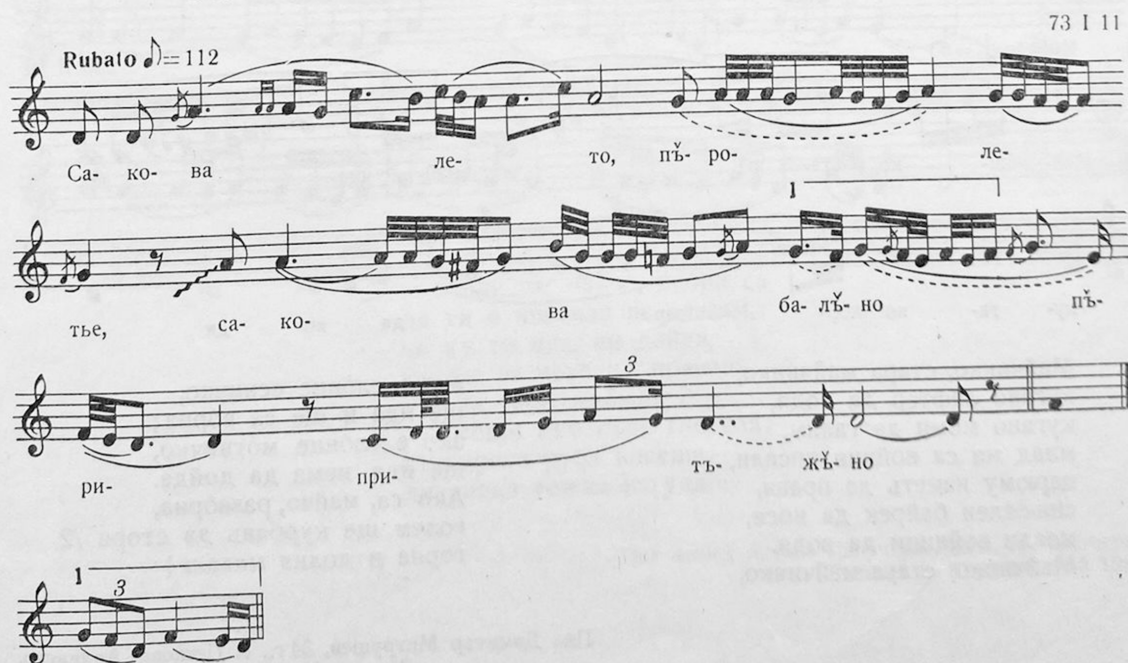

Сакова лето, пролѐтье,
сакова бално, прѝтъжно,
дали е буднòж бивало,
бивало и станувало?
Когано лéфтер да ходям,
когано мòми да галям
че ма на хаскер писаха,
писаха и проводиха
големян хаскер да одям,
зеленян байряк да носям.
— Байряко зелен и червен,
юз бинь киши си извольнил,
де ша та молем, байряко,
и мене да ма извольниш,
че съм са таман оженил,
зель ми съм, кузум, зель ми съм
мàшко глупавко момяче
на осемнайсе години.

Пял Садък Чаушев, 49 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

86

♩ = 120

76 II 14

Са- ко- ва ле- то, про- ле- тье ни-
ко- га не е би- ва- ло

Пяла Мария Манолева, 36 г., с. Чокманово, Смолянско, преселена от с. Елховец, Мадански, със жители българи мохамедани.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

87. Млад са ме войник писали

Rubato ♩ = 63

250 II 10

Май- чин- ко, ста- ра май- чин- ко,
ку- га- но леф- тер да хо- дя

Майчинко, стара майчинко,
кугано лѐфтер да ходя,
кугано моми да галям,
млад ма са войник писали,
царюму изметь да правя,
син-зален байрек да нося,
млади войници да водя.
Майчинко, стара майчинко,
ако е слôнце есничко,
ще ида и ще са вôрна;
ако е слôнце мôтничко,
ще ида, нема да дойда.
Ако са, майчо, развôрна,
голем ще курбань да сторя /2
горна и долна махала!

Пял Димитър Митрушев, 34 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

88. Мъчно му е, че на война отива

17 I 58

♩=112

—Май- чин- ко, мо- я май- чи- нко,

ко ми не и- дам вни- за- ма

— Майчинко, моя майчинко,
ко ми не идам в низама,
чиф ща курбане да колям,
цялу ща селу обдарям,
по-млогу млади девойки.
— Сино ле мое майчино,
снощи съм в съня видела
чѐрничкем пампор да йехаш,
светалян мартин на рамо,
жельтян фешерлик на кръстян.
— Майчинко, моя майчинко,
кога ми сутрен излезеш,
та ми са, майчо, разгледай
излела ли е дзвяздана —
ако е дзвязда кървава,
Мехметь е паднал шеитин."

Пял Азис Хасанов Делиосманов, 42 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

89

137 I 21

Rubato ♩ =69

— Мо- ли са, май- чо, дво- ри са

да ти вни- за- ман не вла- зям

— Мо̀ли са, майчо, дво̀ри са
да ти в низаман не влазям,
чи ку ти ида, ни дойда,
къ ще за мене да правиш
и я за тебе, майчице?
— Снощи съм съня гледала:
къскерска руба носеше,
дивлицка тежка нагуда.

Пял Ахмед Асанов Папучаров, 39 г., гр. Златоград.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

90. Любе ти войник отиде

♩ = 152 ≈ 164 211 I 18

— Из- ле- зи, май- чо, по- глед- ни мъг- ла на- диг- на- ла ли са й

— Ѝзлези, майчо, пòгледни
мъглана дигнала ли са й,
росана арнисала ли е.
— И мъглана са е дигнала,
и росана е арнисала,
любе ти пътник ютиде,
йот вчера, дòщерь, до снощи
три ми е села минало,
четри бърчинки стигнало
със черничконо пампорче,
царян му изметь да прави,
царян му и дювлѐтену,
царскана чорба да яде,
царскана руба да носи.

Пял Мехмед Халилков, 18 г., с Борово, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

91. Дълга военна служба

♩ = 46 33 II 32

— Ру- си- це, ру- са де- вой- ко, щом ти пре- ли- ват о- чи- не

— Русице, руса девойко,
щом ти преливат очине
пък ти се смее лицено?
— Немой ма пита, пътниче —
имех си любе главено,
та го на хаскерь опратих,
с малко ма дете остави.
Коже го мома изкутих,
та му момаре дойдаха —
нема кой да ги дочека,
нема кой да ги изпрати.

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

92

Rubato (♩≈96) 22 II 92

— Ро- си- це, ру- са де- вой-

ко, щом ти пре- ли-

ват йо- чи- не

Пял Феим Ахмедов Мустафов, 50 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

93

♩=96 16 II 56

Ру- со ле, ру- са де- вой-

ко, щом ти пре- ли-

ват йо- чи- не

Пял Азис Хасанов Делиосманов, 42 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

94. Дали сме лика-прилика

♩=108 4 I 12

Мо- ми- це ма- ри ху- ба- ва, йе- ла

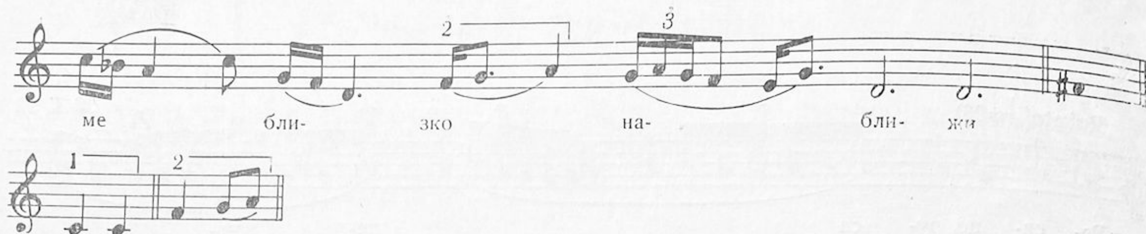

Момице мари хубава,
йѐла ме близко нàближи, /2
вòзправи снажка въз мойна, /2
да видим, момне ле, да видим /2
дали сми лика-прѝлика /2
кайно два стрôка иглика.
Ако сме, момне ле, прѝлика,
голем щим кауль да сторим,
да сторим да се чекаме
до две ми, до три години,
че ще войниче да ида,
тогава ще да се зьомиме.

Пяла Шина Попшокова, 40 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

95. Мома войник

Али паше е кондисал
на високана плàнина,
белен е чадър опьѝнал,
студена вода заптисал,
че та е седнал да плаче.
Дôщера си го питаше:
— Оти ми плачеш, бубайко?
— Как да не плачам, дôщеро,
га ма са хаскер писали, /2
писали, къфладисали.
—Мольчи, не плачи, бубайко,
йе ти ща стана байрактар,
йе ти ща водем хаскерън.
Купи ми коньче бин гроша,
купи ми руба беш юзе,
купи ми силях юч юзе.
Ходила мома, ходила
до девет-десет години,
хаскерън са са сдỳмуват:
— Йѐце е вакъл чаушан —
дели е хаскер копяльче,
ели е хаскер мòмяче?
Хайдете, ще го отведем
на ситничкана чаршия,
на ситничкана жепаньо
и на червеничке мержане.
Ако са фати чаушан
за ситничкана жепаньо,

че ми е хаскер копяльче;
па ку са фати чаушан
за чъврвеничке мержане,
че е чаушан мо̀мяче.
Че си се фати чаушан
за ситничкана жепаньо
и си ми каза чаушан:
— Имам си сестра по-малка,
какъв армаган да ѝ и
от червеничкен мержане,
мержане да ѝ о̀днесам.

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

96

Rubato ♩ =80 243 I 5

А- ли па- ше е кун- ди- сал
на ви- со- ка- на пла- ни- на

Али паше е кундисал
на високана пла̀нина,
студна е вода заптисал,
бело чадъре опънал,
висок е сарай оградил.
До̀щера го питаше:
— Оти ми плачеш, бубайко?
— Как да не плачем, до̀щеро,
га немам чауш копяле.
— Мълчи, не плачи, бубайко,
йе ще си та за̀меня.
Купи ми руба цохала,
купи ми силех гюмюшлю,
купи ми конче червено,
йе ще хаскерен да водим.
Ага си хаскер заведе,
хаскерен си са сдумваха: /2
— Защо ни ѝ вакъл чаушин —
дали е чауш копяле,
или е чауш мо̀мяче?
Ние ше да го познаем,
ага ми иде във Драман,
във Драман, във късъбона —
дали ша са чауш фане
у ситничкине патроне,
или ша са чауш фане
у аленине мержане.
Чаушин не ми са фана
у ситничкине патроне,
ам ми са чаушин фана
у аленине мержане.

Пели Мехмед Адемов Петковски, 62 г., и Салих Асанов Азизов, 27 г., с. Тикале, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

97

58 II 42

Я- ли па- ша йе ку- нъ-ди- сал на вър ви- со- ка пла- ни- (на)

Пял Раджеп Хасанов Янузов, 48 г., с. Лесково, Девинско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

98. Мома войник

37 I 76

Пу- ка- чил са я И- ли- я на ви- со- ка- на мо- ги- ла

Пукачил са я Илия
на високана могила,
та ча са викна, провикна:
— Бре сбирайте са, селяне,
селяне, стари кметове,
царюму войска да пратим!
Сички са сбрали, пратили,
Илия нема да прати.
Имал е, имал Илия
дор девет щерки лефтери,
най-малка викат Тодорка.
Тодорка тяйно говори:
— Мълчи ми, тяйно, не плачи,
Тодорка с войска жа иде,
Тодорка войска жа води,
Тодорка байряк жа носи.

Пяла Василка Ангелова Златанова, 49 г., с. Хвойна, Асеновградско,
преселена от с. Косово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

99

Rubato ♩ = 112 ≈ 120 140 I 13

Пък Гириц- ка- на да- ще- ре

а въ- зъ двор и низ двор хо- де- ше

Пък Гирицкана дащере
въз двор и низ двор ходеше,
бяле сае носеше
и бяло лице имяше,
бришим гайтан плятеше,
бришим вяжди имяше
и бубайко си викаше:
— Ший ми, буба, и крой ми
иничарцку гиздилу,
та щъ на сефер да ида.
— Дъщеро моя хубава,
де са е чуло, видело
мома на сефер да ходи?
— Чуло са, буба, не чуло,
пък я щъ, буба, да ида

със мѝжувяк ми Хасана —
щъ да ни водя хъскѐрян
и щъ ни нося бъйрякън.
Вървиха, колку вървиха,
найдоха сянка дебела,
найдоха вода студена.
Врить байрактаре слязоха
да пият вода студена,
чърнок байрактар не слиза,
нема ни морни перчене,
нема ни черни мустаци.
— Пукайте ми се, юнаци,
четри ва следям години,
та ма ни един не позна
дели съм мома лѐфтера.

Пял Идриз М. Хаджимустафов, 23 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

100. Войник на сватбата на жена си

Rubato ♩ = 48 140 I 11

Бал- ли- я ко- нън ко-

ве- ше, май- ка му

но- га дър- жа- ше

Баллия конън ковеше,
майка му нога държаше,
любе му диван стояше
и още си го питаше:

— Баллию, любе Баллию,
за кога да с ти са надем,
за кога умут да имам?
— Нàдей си ми са, нивясто,

до дванадесет години
и година ма дочекай.
Яко доногав не дойда,
та ти са тогав ожени.
Чека го млада невяста
до дванадесет години
и година го надчека,
че си са тогав ожени.
Бабичка отишла да пере,
колконо пере и плаче.
Атде са пътник зададе:
— Бабичко, стара майчице,
оти ми пёреш и плачеш?
— Как да не плача, пътниче,
га имах сина ъдничък,
та ми на хаскер отиде,
и имах млада невяста,
та си са и тя ожени!
— Бабичко, стара майчице,
кога й беше сватбана?
Ни мога ли хи пристигна?
— Пътниче, чуздо друмниче,
ку си кайдисаш кончену,
и силяхън си изпразниш,
та хи щиш мутлък пристигна.
Пътник си конен кайдиса
и си силяхън изпразни
та хи във порти завтаса,
та си почука, повика:
— Имате млада невяста,
и мене дара да дайте.
И тя му аглък проводи,
пък той й пърстен проводи,
и тя си тихо романя:
— Бабичко, стара бабичко,
сичкону халал да ви е,
соя е пърстен Баллиюв
и я ще с нега да ида.

Пял Идриз М. Хаджимустафов, 23 г., с. Старцево, Маданско.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

101

— Ами теб що е, Марудо,
та след мен вървиш и плачеш?
Ела ма близко наближи,
отблизко кауль да сторим
да си ма чекаш, Марудо,
доде са войник заво̂рна —
днес ку са кауль наво̂рши,
утре са жени, Марудо.
Чакала го е Маруда
цалички девет гудини.
Вчера са кауль наво̂ршва,
днеска са жени Маруда.
Стуен при цара утива
и си ми тиху гувори:
— Цару ле, цару честити,
не щеш ли си ма отпусна
да си ми ида до село?
Вчера са кауль наво̂рши,
днеска са жени съвдьона.
Царън Стуену продума:
— Иди в гулеми убори,
фани си конче избрану,
та при Маруда да идиш,
да идиш, да я завариш.
Таман Маруда на дворън,
Стуен пристига на порти.
Сички й впиват пи̂вуну,
Стуен й впива по̂рстенен.
Кога Маруда погльодва,
и се от сватба отказа,
и със Стуена утиде:
— Халал да ви е ру̂бана,
ру̂бана с тьожки дарове,
я със Стуена ша ида.

Пяла Йордана К. Кирякова, 50 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

102

Заим си конче ковеше,
майка му си го държеше,
любе го хитро питаше:
— Заиме, любе Заиме,
къдено мислиш да идиш,
по-млочко бавите ли са:
— Бавим са, бавим, любе ле,
до девет, десет години.
— Заиме, любе Заиме,
мене си кому оставаш?
— Оставам си та, оставам
на мойна стара майчица.
Чекай ма, любе, чекай ма
до девет, десет години.
Ако са назад не върна,
да си та майка о̀жени
като ми нейна дъщеря.

Чека го любе, чека го
до девет, десет години,
стана са любе о̀жени.
Майка му тръгна на вода,
нарами бели ха̀ркуми
и среща срещна пътниче.
— Бабичко, стара майчице,
защо ми плачиш, майчице?
— Как да не плачим, пътниче,
адно ми синче имехме
и то на война отиде.
Чека го любе, чека го
до девет, десет години,
неска му правим сватбата.
— Майчице, стара бабичко,
отколе отидоа ли?
Конче ле, конче ранено,

ако ли сватба пристигнем,
зам ще та, коньо, по̀дкова
със ялтънени петали;
пък ко ми, коньо, не стигнем,
главъна ще ти о̀трежа.
Заим през село зализа,
сватба над село излиза;
във гора сватба зализа,
Заим ют село излиза.
Кога през гора вървеше,
врить са вършену свиваха,
врить си Заима жалеха.
Заим си сватба не стигна!

Пял Мехмед Ахмедов Халилков, 28 г., с. Борово, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

103

72 I 52

♪ =72

За- им си ко- нен

ко- ве- ше, май- ка

му но- га дър- же- ше

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Тпрепн, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

104

33 I 21

♩ =48

На- им си ко- не- нъ ко-

ве- ше, май- ка му си

го дъ- ръ- же- ше със по- зла- хъ̌

тьe-ни по- дъ- ко- ви

Наим си конен ковеше,
майка му си го държеше
със позлатьени подкови,
със посребрьени гвоздове.
Любе ми диван стоеше
и желничко го питаше:
—Наимо, любе Наимо,
къде са сбираш, търноваш,
ам мене къде оставяш,
чернине очи да плачат,
бялоно лице да жълтей,
тънкана снажка да вейне?

Пял Рашит Рамаданов Чолаков, 33 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

105. Мале, каде е Фатминка

Rubato ♩ = 63 137 I 2

— Ма ле, ка- де е фать- ми- нь-

ка два ни са дъ-

во- ра шуш- тя- ви

— Мале, каде е Фатьминька—
два ни са двора шуштяви, /2
къпие й са ключнати."
— Нема я, сино, нема я,
Фатма невеста отиде /2
през трине села широки.
. . . .
— Дали ще, майчо, настигна?
— Настигна е щеш, сино ле, /2
ку си кончето нахранил.

Пял Смаил Сабри Ходжов, 20 г., гр. Златоград.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

106. Българин мохамеданин турски войник

Rubato ♩ = 112 140 I 2

И- се- ин вла- зе фъф Со-

фе, со- фи- енц- ка

ру- ба на- де- на

Исеин влазе фъф Софе,
софиѐнцка руба надена,
софиѐнцку конче възседна,
че търна низ чършиена,
та купи бела кинига,
та я в Ѣлехче проводи,
в Ѣлехче, у михтаренок,
фъф вързхън, фъф Бъшърате.
— Дайте я майци в ръкине,
та да я майка ъднесе /2
фъв вързхън, фъф Бъшърате,
имамън да я изпее,
и майка да я изслуша:
„Дайся бех яце на бално,
турцки не можех да думам,
конче не можех да яхам,
тълим не можех да правя.
Пък ся съм яце налесно,
ся са и турцки научих,
научих конче да яхам,
тълимън правя с кончено."

Пял Риза Мехмедов Контилов, 35 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

107. Байряко зелен и червен

Байряко зелен и червен,
фатай са и зафатай са,
та ма брез либе остàви.
Води ги, води, байряко,
да ги йодведеш, доведеш,
голема межда имате:
на байряк риза кошена.
Води ги, води, байряко,
ко ги одведеш, оставиш,
люто щем да та кълнеме
байрякан да ти изсъхне
от върхан та до дъноно.

Пели Райме Мехмедова Щърбова, 19 г., и Фатме Хасанова Карапишанова, 16 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957

108. Раздяла на болен войник с другари

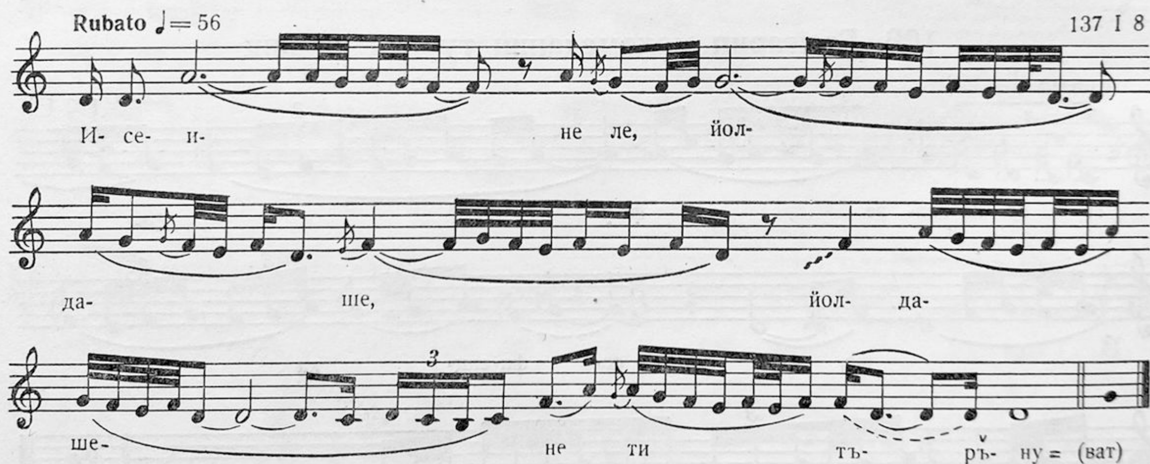

— Исеине ле, йолдàше,
йолдàшене ти търнуват
и тебе викат да идиш,
червенян бъйрек да носиш
и жельнен хаскер да одиш.
— Йтте ви, йтте, йòлдашлар,
и майци селям нòсите.
Ку пита майка за мене,
пък ви, йòлдашлар, кажете:
„Исин е яца больничък,
конче не може да яа,
аян не може да върви."

Пял Ахмед Асанов Папучаров, 39 г., гр. Златоград.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

109. Дар за офицерите

Изплела съм ти, юначе, /2
три чифта бели джурапе — /3
йеднйна ти да наденеш, /3
пък двана чифта да метнеш /3
йедренем, бинбашиемнем, /3
дребнемнем онбашиемнем,
зам ще ти дадат, юначе,
на връх бегликен чефликен —
ражда се бела пшеница,
та прави желти ялтъни.
— Нижи ги, севдим, носи ги,
от мене халал да ти са,
халал да ти са, прехалал.

Пели Атиже Ахмедова Палова, 17 г., и Фатме Хасанова Карапишанова, 16 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

110

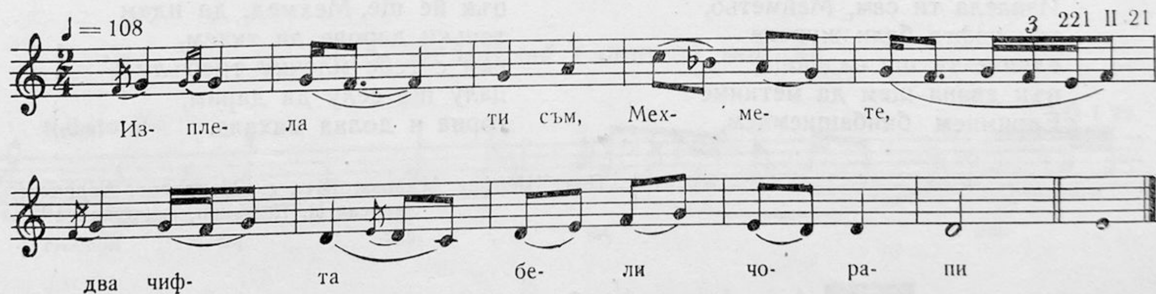

Изплела ти съм, Мехмете,
два чифта бели чорапи —
еднине ти да наденеш,
другине, Мехмет, да дадеш
на билюк онбашията,
за голям байрям да дойдеш,
че ми са, Мехмет, додяло
самичка в кôщи да седа,
пък ти ми, Мехмет, да ходиш
с години ратай агòвски.

Пяла Незифе Раимова Бочукова, 20 г., с. Настан, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

111

Пяла Мария Василева Гогова, 30 г., с. Смилян, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

112

Изплела ти сам, Мейметьо,
три чифта бели журапе —
еднине ти ша надениш,
пък двана щем да метниме
Едримнем бинбашиемнем,

пък йе ще, Мехмед, да идам
теньки дарове да ткаем,
нам с тебе млочку требълу —
цалу ще селу да дарим,
горна и долна махала.

Пяла Шерфие Асанова, 15 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

113

Изплела ти съм, Мехмеде,
три чифта бели журапе —
еднине ти да надениш,
другине да ги харижиш,
зам да та пуснат, Мехмеде,
нах Сьойчук, село големо.

Пели Фатме Мехмедова Донбашова, 52 г., и Шарфие Салихова Алионбашиева, 25 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

114

♩= 76 — 21 I 4

Из- пле- ла ти съ-м Ме-х-ме- тьо,
три чиф- та бе- ли жу- ра- пе

Пял Расим Хасанов Христемов, 27 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

115. Недей ме глави за войник

Rubato ♪= 126 — 139 I 29

Не-мой ма гла- ви, май- чи- и- це, дье- но е (а) хас- кер ко- пъ- ли

Немой ма глàви, майчице,
дьено е хаскер копьъли,
чи ще в хаскеран да иде,

та ще ма млада остави
с мучконо дя̀те в ръкѝне,
я да му беръм кахъран,
я да му тегля бà лнуно
де ли ща да са премаже,
в кутра ли люта усойка,
в кутра длибока падина!

Пял Идрис Мехмедов Хаджимустафов, 24 г.,
с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

116. Песен за Тодор Хвойнев

Rubato ♪ = 148 — 71 II 36

Бре чу- ли ли сте и- ли не как- во е

но- во ста- на- ло в Ле- во- че- во, се-

ло го- ле- мо

Бре чули ли сте или не
какво е ново станало
в Левочево, село големо, /2
горе в горнана махала
у Фойне, баш кумитата?
Триста са пушки пукнали,
двеста са бомби метнали.
Тодур Марийки думаше:
— Марийке, любе Марийке,
събирай дребни дечица,
чи ща да идем, Марийке,
далеч от бащи и майки,
далеч от близки роднини.
далеч от турски аскере.

Марийка дума Тодуру:
— Как щиме, любе, да вôрвим
нах ная пуста планина,
дечинки ми щат заплака,
та на щат турци усети,
та на щат, любе, изтреби.
Тодур си вика Марийки:
— Стягай се, любе, стягай се,
турцко се вейки не трае,
време е крôпо и скôпо —
бог на ща, любе, очува
от сее турце душмане,
от сее турцки крушуме.

Пял Аспарух Тодоров Хвойнев, 49 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.
Песента е съчинена за бащата на информатора — Тодор Анастасов Хвойнев, 87-годишен, революционер от времето преди освобождението на този край от турско робство. Случката е действителна.

117. С турчин да се бият

♩ = 126 — 37 I 59

На- край мо- ре сто- ят, ма- мо ле, на- край

Накрай мòре стоят, мамо ле,
накрай мòре стоят
се млади момчета, мамо льо,
млади българчета.
Тенки пушки чистят, /2
остри саби точат
и за бой се готвят,
с турчин да се бият, /2
кърви да пролеят,
земя да призимват.

Пяла Василка Ангелова Златанова, 49 г., с. Хвойна, Асеновградско, преселена от с. Косово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

118. Войната ги разделила

Калнàта да е, майчинко,
който ми стана причина
сас любе дай ни раздели,
далеко дай са мислиме,
далеко, майчо, в Битоля,
Битоля, града голяма.
Битолски куршум прониза
от лява страна сърцето,
от дясна страна дробцето.
На всички халал му правя,
на мойто любе не правя,
защо ма млада остави
далеко дай са мислиме,
далеко, майчо, в Битоля.

Пяла Шукрие Османова Джефарова, 31 г., с. Барутин, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

119

Rubato ♩= 88 73 II 7

Къл-нат да бъ- де, май-

чи- нъ- ко, кой- то ми ста- нал при- чи- на

Кълнат да бъде, майчинко,
който ми станал причина
войниса да са воюва
на наште млади години,
със любе да са разделим,
далеко да са мислиме,
далеко, чак във Битоля.
Вчера ми писмо допадна
от неговине другаре,
писмоно пише, казува,
че ми са любе ранили
от лева страна в сърцено,
от десна страна в ребрана.

Пял Емин Исуфов, 43 г., с. Могилица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

120

Rubato ♩= 60 221 II 33

Про- кльот да бъ- ди, май- чин-

ко, тоз, кой- то

ста- на при- чи- на

Проклъот да бъди, майчинко,
тоз, който стана причина
войната да се обяви,
нас с любе да ни раздели!
Вчера си писмо получих
от битолските казарми,
писмото, майчо, пишеше,
че ми е любе ранено.

Пяла Димитрия М. Седянкова, 20 г., с. Гела, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

121. Войната да се прекрати

Снощи ми писмо допадна
йот Бело море широко, /2
писмоно пише говори:
— Девойко мари хубава,
снощи на беха посбрали
пълна казарма войници,
войници, млади момчета.
Утре щем на бой да идем,

на бой на бойска планина.
Там ще са врит предаваме,
ло я нема да са предавам,
оти съм главен главеник.
— Предай са, предай, аркадаш,
това са, любе, не гледа —
войнана да са прекрати.

Пели Асибе Азизова Джакумова, 16 г., и Фатме Раифова Фератагова, 16 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957

122. Убит на фронта

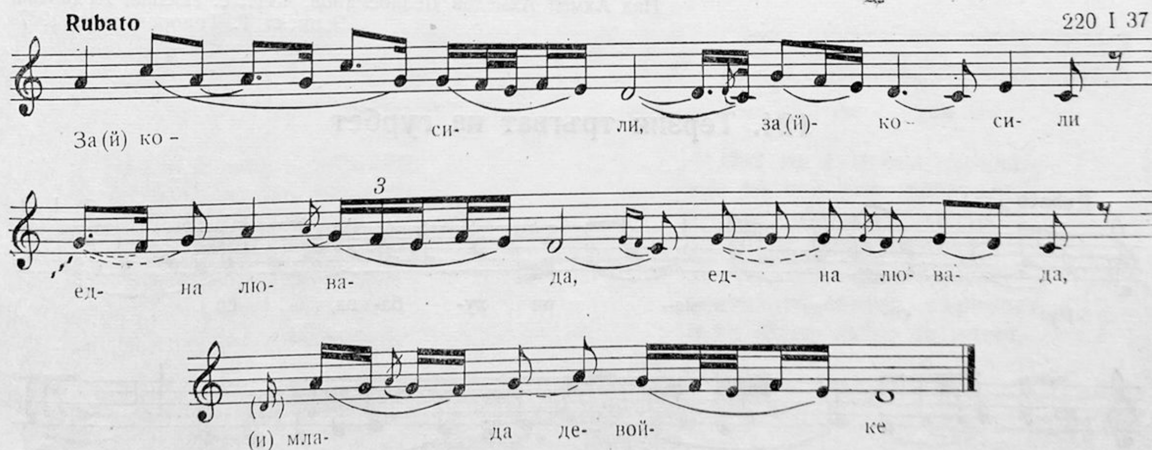

Зайкосили, зайкосили една ловада,
една ловада, млада девойке,
наредили, наредили сивине коне,
сивине коне, младо абле,
натварили, натварили, джепането,
джепането, млада девойке,

утидоа си, утидоа си на мурабето,
на мурабето, младо абле,
зафърляа, зафърляа лескати куршуми,
лескати куршуми, младо абле,
удриа ми, удриа ми, баш онбашия,
баш онбашия, млада девойке.

Пял Настан Яминов Балталиев, 55 г., с. Барутин, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

ЗА СТОПАНСКИЯ ЖИВОТ

123. Керванджии

♩ = 92 — 18 I 110

Я и- зъ- лез, из- лез, Ра- до льо,

въ нка на дъ- во- ри

Я излез, излез, Радо льо,
вънка на двори,
та са разгльодай
доло и горе —
изгряла ли е
дзвезда зорница,

та щем да тварям
девет товара /2
еврейска стока,
десети товар
желти алтоне.

Пял Ахмед Ахмедов Делиосманов, 45 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

124. Терзии тръгват на гурбет

Rubato ♩ = 69 — 71 I 19

-Ру- си- це ма-- ри ху- ба- ва, се

кол- чиш дой-- да до- ма ти, се

та ше- нъ- лив- ка на- хож- дам

— Русице мари хубава,
се колчиш дойда дома ти,
се та шенливка нахождам,

сега та найдох, Русице,
кимна и касафѐтничка —
дали та е майка карала,

ил та е с мене разбрала?
— Юначе лудо и младо,
нито ма й майка карала,
нито ма й с тебе разбрала,
ам ми е бално и жално,
чи бо̂рже дойде по̀дзиме,
по̀дзиме и Димитровден,
врудь терзиене торнуват
нах Скече, Драма, Кавала,
и ти щиш, любе, да идиш,
ам мене кому оставеш —

тънкаса снага да со̂хне,
чорнисе очи да плачат,
белосо лице да вяхне?
— Оставям си та, Русице,
на майчини ти скутове,
на бащини ти кьошкове,
да си ма чакаш, Русице,
за големиян Петровдень
и по-големьян Алиндень,
чи ку не дойда, Русице,
чи си са глави и жени.

Пял Андрей Георгиев Папучаров, 45 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

125

♩ = 60 — 34 I 56

Ру- ске- ле, ро- сна ро- си- це, се кол- чиш до- да- мъ̆ до- ма ти, се та ше- нъ̆- ли- вка на- хо- дам

— Руске ле, росна росице,
се колчиш додам дома̀ ти,
се та шенливка находам,
сега та найдах, Руске ле,
кимничка и кахо̂рничка —
дъл та е майка карала,
ил та е с мене разбрала?

— Нит ма е майка карала,
нит ма е с тебе разбрала,
ам ми е бално и желно —
бо̂рже са мина летоно,
по-бо̂рже дойде по̀дзима,
всички са сбират, търнуват,
и ти щеш, либе, да идеш,

ам мене кому оставяш?
— Оставям си та, Руске ле,
на майчини ти дворове,
на таткови ти скутове,
на твойна майка и мойна,
дорде са, либе, завърнам
за големиян Петровден.
Тогаз щим сватба да правим.

Пял Димитър Тодоров Дойновски, 38 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

126

♩= 92 3 I 18

Пяла Шина Димитрова Измирлиева, 34 г., с. Стойките, Девинско, преселена от с. Широка лъка.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

127

Rubato ♩= 80 221 I 32

Пяла Незифе Байрям Юпова, 15 г., с. Беден, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

128. Здрав да идеш, либе, по-здрав да дойдеш

♩= 112 20 I 198

— Гльодай ма, гльодай, първичко любе,
неска съм тука, утре ма нема,
утре са сбирам, сбирам, торнувам
нах Цариграда кяр да кяровам,
кяр да кяровам бели грошуве.
— Иди ми, иди, първичко любе.
Аку ми идиш кяр да кяроваш,
здрав да ми идиш, по-здрав да дойдиш;
пък ку ми идиш моми да галиш,
здрав да ми идиш, болан да дойдиш.

Пяла Мата Илиева Газенова, гр. Ардино, преселена от с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

129. Терзии тръгват на гурбет

Та чули ли сте, или не
какво е ново станало
в Райково, село големо,
у поп Пашòви двòрове? —
Тьонак е фидан израснал,
тьонак та висок Димитър.
Димитър тетько думаше:
— Тетько льо, тетько поп Паша,
врид терзиене торнуват,
терзие и бакаржие
над Дедеагачка касаба,
и йе ща, тетько, да идам
ситноно шийò да шиям.
— Не йди, сино Димитре,
твърде го кажат пекливо,
пекливо и болезливо —
легна щеш, разболя са щеш.
Димитър тетька не слуша,
стана Димитър отиде
на Дедеагачка касаба.
Мина са малко ни много,
Димитър са е разболел,
разболел и загинал е.
Марийка майци викаше:
— Майчице, мила майчице,
сое четвъртък Димитър,
другян четвъртък Марийка.
Гробве наблизко копайте,
един до друг ни турите.

Пял Тодор Василев Ташев, 49 г., с. Давидково, Ардинско, преселен от с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

130. Верни кучета спасяват кара Бою от турци

♩ = 69 — 32 I 106

Бо-йо, Бо-йо, ка-ра Бо- йо за-бор-чел я ка-ра Бо-йо три-хи-ля-ди бе-ли дьо-къ-ме

Бойо, Бойо, кара Бойо,
заборчел я кара Бойо
три хиляди бели дьокме,
та забегна кара Бойо
доло, доло, в Янадола
да спечели три хиляди,
три хиляди бели дюкме,
да разплати тьожки борчьвя.
Че е седел мало, млого,
мало, млого три години,
та спечели до три стада,
до три стада вакли овни,
и е купил три кучета
да си чуват до три стада.

Че си тȏрна кара Бойо
да си иде в техно село,
та стигнаха кара Бойо
триста турци яничаре
да му зимат до три стада,
до три стада с три кучета.
Та отвързa кара Бойо
първа кучка Карамана,
и си пусна второ куче,
второ куче Дъртомана,
трето куче Шерколия,
. . . .
та проснаха триста турца,
триста турца янȉчаре.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

131. Забегнал ми е млад Стоян

Rubato ♪ = 220 — 249 I 33

За-бег-нал ми е млад Сто-ян от пър-во лю-бе Доб-рин-ка

Забегнал ми е млад Стоян
от първо любе Добринка
цалички девет години.
Много е Стоян наплодил —
девет стотини тосуня
със деветина чобана.
Стоян чобане думаше:
— Карайте льока тосуня,
пък щъ я напреж да ида,
на чобане конак да трôся,
на тосуне ятак да сгодя.
Отиде Стоян във село.
Та му вратана отвори
и си го тихо попита:
— Пôтниче, младо друмниче,
какво ми тропаш ти тува?
— Месту ми трôся да приспя,
не щете ли си ма прийȍ?
— Прийо та ща та, пôтниче,
чакай си баба пȍпита.
Отиде снаха при баба:
— Бабчо льо мила и драга,
пôтник ми чука на порти
и трôси месту да приспи,
да гу прийомим ли, бабчо?
— Да гу прийомим, нивесто,
пôтник е твôрде уморен,
та че га легни, позаспи,
ще му главôна удрежем
да го, нивесто, оберем.
Върна се ниевста при пôтник,
та му вратана отвори
и го навôтре въведе.
Той си отпаса коланче
и го на место закачи.
Нивеста са е сетила,
чи си е дошъл млад Стоян
и на баба хи продума:
— Пôда ми меса Стоена.
— Нивесто млада, хубава,
то си ми меса Стоена,
от ицщиш с нега да лежиш.
Легна нивеста, заплака.
Стоен я тиху пупита:
— Защо ми плачиш, нивесто?
— Как да ни плача, пôтниче,
с либе не съм си лежела —
Стоен ми бôрже избега,
пôрвуно млада нивеста.
— Не плачи, млада нивесто,
йе съм ти същи млад Стоен,
ето ти, мари, пôрстенен.
Легнали та ми заспали.
Бабана влезла при Стоян,
та му главона одреза
и си снахона порука:
— Стани ми, стани, нивесто,
да си пôтникон заровим.
— Бабчо льо мила и драга,
оти ма, бабчо, не рукна
да си ти кажем, бабчо льо, /2
чи ми е сами млад Стоен!
Станали, та са копали
във плевни под яслине.
Га ми са дошли чобане,
чобане със тосунене,
чобане питат нивеста:
— Нивесто млада хубава,
нили е тука млад Стоян?
— Нема го, нема, чобани.
Га ми са влезли тосуне,
та заровили по ясли,
та ми Стоян изровили.
Нивеста баби продума:
— Подай ми бабчо, ножчено
ебълка да си разрежа.
Баба ѝ ножче подаде,
та си сърцено прободе.
Снаха на баба продума:
— Дето ще плачи една майка,
да си ми плачат барам две.

Пяла Йордана К. Кирякова, 50 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

132. Забегнала е Радица

32 I 94

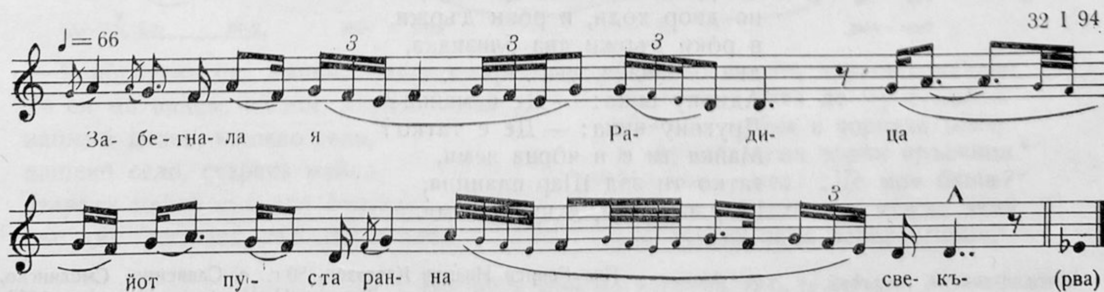

Забегнала я Радица
йот пуста ранна свекърва,
от първо любе Стояна.
Мало е млого бегала,
цалички деветь години,
мало е казандисала —
до трине вакли сюрии
и със три млади овчере,
та ги Радица поведе
йотдолу, йот Янадола
към техно село големо.
Га си селоно стигнали,
Радица овчарян думаше:

— Я ща, овчари, да ида
в селоно, във механьона,
пък ве, овчари, идете
край село, край гробищана,
та нивине напусните,
и ливадине опасите.
Ага ва, холан, запитат:
„Чии са сея сюрии,
дено нивисе напусват
и ливадине опасват?",
вие им, холан, кàжите:
„Нас на кехая проводи,
кехая, бела Радица."

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

133. Посниши се, Шар планино, да си видя наше село

Rubato ♩ = 52 248 I 4

По- сни- сни са, Шар пла- ни- но, по- вдиг- ни са, тьов- на мъ- гл (о)

Пòснисни са, Шар планино,
пòвдигни са, тьовна мъгло,
да си видям наше село,
наше село, равни двори,
равни двори, първо любе.
Поснисна са Шар планина,
повдигна са тьовна мъгла,
та си видях наше село,
наше село, равни двори,
равни двори, стара майка.
Стара майка по двор ходи,
по двор ходи, в рôки държи,
в рôки държи два близнака,
два близнака, два сирака.
Аднону вика: — Де е майка?
Другону вика: — Де е татко?
Майка ти е в чôрна земя,
татко ти зад Шар планина,
Шар планина, в чузда земя.

Пял Георги Иванов Кавгазов, 50 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

134. Наведи се, Шар планино

♩ = 69–63 — 37 I 57

и На- ве- ди са, Шар- пла- ни- но,

да си ви- дем на- ше се- ло

Пял Атанас Кръстев Семерджиев, 60 г., с. Хвойна, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

135

Rubato ♩ = 76 — 221 II 14

На- ве- ди се, Шар пла- ни- но,

на- ве- ди се по- на- до- ло

Пяла Салие Р. Чепишова, 19 г., с. Брезе, Девинско
Записал Н. Кауфман, май 1960.

136. Я поспусни се стара планино

♩ = 60 — 59 II 77

Я по- съ- пус- сни са, же- нем, Стара

пъ- ла- ни- но, да си ми ви-

де- мъ, же- ном, на- ше- на де- ньо

— Я поспусни са, женем, Стара планино,
да си ми видем, женом, нашено деньо,
нашено деньо, нашено село,
нашено село, старана майка,
старана майка със два близнака,
със два близнака, със два сирака,
йедноно моско, другоно женско.
Женсконо пита де му е майка.
„Твоена майка в чорнана земя,
в чорнана земя чорна пръсчица."
Москоно пита: „Де моя баща?"
„Твоян е баща във чужда земя,
във чужда земя черен есирин."

Пял Ариф Шабанов Карталов, 49 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

137. Орехо зелен и кръвен

Rubato (♩ ≈ 88) 22 I 77

(ъ) Йо- ре- хо за- ле- нъ̌ и кръ-

 вен на и- ма- шъ̌ ли са, йо- ре- хо

Йорехо зален и кръвѐн,
наимаш ли са, йорехо,
лѝстено да ми йодържиш
от Кàсом та до Гѐргьовден?
Мойно ще либе да мине
от Гюмюржинан касаба,
стадоно ще си прекарва
под тебе да го пудпладним,
под твойна сенка дебела.

Пяла Хамдие Давудова Шехова, 35 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

138

Rubato ♩ = 52 270 I 7

О- ре- хо зе- лен и

кръ- вен, на- и-

маш ли се, йо- реш- ко

Орехо зелен и кръвен,
наимаш ли се, йорешко, /2
листено да ми йодържиш
от Касъм та до Гергьовден,
дорде са върне любено
от Гюмюрджина касаба
с негвана тежка сюрия,
с негвине пъстри ягънце,
с негвине вакли овене?

Пял Бекир Хасанов Кушилов, 30 г. с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

139

Орехо зелен и кръвен,
наимаш ли са, орехо,
листену да ми удържиш
от Касум та до Гергувден,
чи ще ми мине любено
под теб на сенка да сôдне,
студена вода да пие,
китчица да си закичи.

Пял Димитър Митрушев, 34 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

140

Орехо зален, та кръвен,
наимаш ли са, орехо,
листана да ми йодържиш
от лето та до пролето,
от Касум та до Гергьовден?
Че пролет оттуй ще мине
моено първо либеле,
под теб на сенка ще седне
ялаброс да си разчеше,
ядетен ще си направи.

Пяла Алия Исуф Генчова, 22 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

141

♩= 96 — 3 II 23

Йо- рье- шко зи- лен и

кра- вен, на- и- маш

ли са, Йо- о- ряш- ко

Йорьешко зилен и кравен,
наимаш ли си, йоряшко, /2
листено да ми удържиш
гудинка и пулувинка,
дурде са ворне, йоряшко,
моено порво любово
ут Драма, ут касабона,
пуд теб на сенкя да сьодни
с негова пушка шеряна.

Пяла Мария Василева Пелтекова, 51 г., с. Широка лъка, мах. Стикъл, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

142

♩=66 — 23 I 124

Чу- ре- шко, че- рна ви-

шни- чко, нъ- и ма- шъ ли

са, чу- ре- шко

Чурешко, черна вишничко,
нъимаш ли са чурешко, /2
чурешки да ми удържиш /2
ют Касъм та ду Гиргьовден, /2
дурдье са върне любено /2
ют Гюморжюнен касаба.

Пял Ахмет Асанов Койнаров, 36 г., с. Оряховец, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

143. Очаква либе от гурбет

♩=104 74 I 42

Мом- не ле ма- ри ху- ба- ва,

ки- на ми гльо- даш и и вар- диш

— Момне ле мари хубава,
кина ми гльодаш и вардиш,
та ми нахвôтри не влизаш?
— Гльодам ми, гльодам и вардям
овчерска тьожка сюрия,
моено любе със нея.

Пяла Мария Христева Манолева, 34 г., с. Чокманово, Смолянско, преселена от с. Елховец, Маданско, с жители българи мохамедани.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

144

♩=66 106 II 56

Ма- ри И- ри- но тьо- нка,

ви- со- чка, се дво-

ри ме- теш и съ- лзи ро- ниш

— Мари Ирино тьонка, височка,
се двори метеш и сълзи рониш,
се двори метеш и песян пеиш.
— Как да не мета, как да не пея,
кога ми стана девет години,
как ми забегна първото любе.

Сега съм чула, чула, прочула,
че си ми иде първото любе.
— Мари Ирино тьонка, висока,
наимаш ли са да го дочакаш?
— Наимам си са, дочаквам си го:
уплавила съм девет простора,

девет простора бела пченица;
посадила съм на двор калинка,
та е стълбила до девет клона —
у калинкана кони ще вързат,
у клонине щът пушки закачат.

Пяла Катя Стефанова Сариева, 47 г., гр. Девин, преселена от с. Стойките, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

145

♩=69 — 40 II 292

— Ма- ри Ту- до- ро тьо- нка, ви- со- ка, що ти я съ- рця толь- ку ви- ся- лу

Мари Тудоро тьонка, висока,
що ти я сърця тольку висялу,
та везмо вязѐш и песня пяеш?
— Ой пиле, пиле, постру славѐйче,
как да ми не е сърця висялу?
Сега ми стана девят години,
как ми забегна пȏрвоно либе,
нито дохожда, ни хабер праща.
Сега съм чула, че ще си дойде.

— Мари Тудоро тьонка, висока,
наимаш ли са да го дочекаш —
че той си иде със двеста мȍмци,
със двеста мȍмци, със триста коня.
— Ой пиле, пиле, постру славѐйче,
наимам си са, дочека го ща:
напольнила съм две бочви вино,
две бочви вино и две ракия,
и съм събрала до триста кила,
до триста кила бела пченица.

Пяла Елена Костадинова Сиракова, 52 г., с. Джурково, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

146. Любе се връща от гурбет

♩=144 — 40 II 301

Ру- со- бе- ла ба- тьо- ва, що ми сто- мни на- ли- ващ

— Русо бела батьова,
що ми стомни наливаш /2
и със сълзи преливаш?
— Как да не плачам, бате ле,
йега ми любе забегна,
нито ми писмо провада,
нито си само дохода.
— Русо бела батьова,
да ти си дойде любено, /2
познаещ ли си го щеш?

— Познавам си го, пътниче.
Мойно бе любе личничко —
от сърма руба носеше,
сиво си конче яздеше, /2
буйлу си пушка носеше.
— Русо бела батьова,
рубана са додира,
кончено са продава,
пушкана са залага. /2
Йе ти съм, Русо, любено.

Пяла Рада Иванова Стоянова, 27 г., с. Манастир, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

147

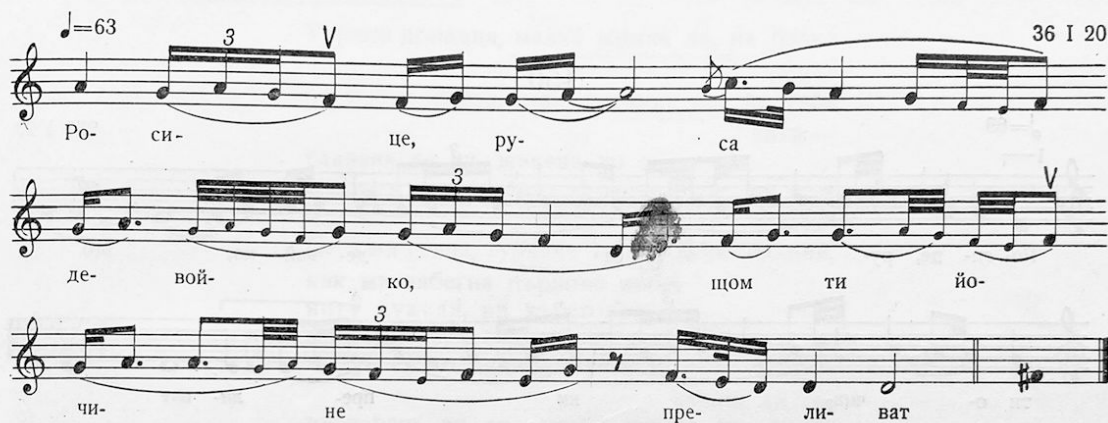

— Росице, руса девойко,
щом ти йочине преливат, /2
преливат и прекипеват?
— Немой ма питай, друмниче,
друмниче, мило потниче —
стана ми деветь години,
как ми е либе лйпсало,
дете ми в корем йостана,

коже го мома изкутих, /2
та му момари дойдоха.
— Русо ле, руса девойко,
да видиш, позна ли го щеш?
— Позна си го ща, друмниче,
мойно е либе личничко —
на бело конче йехаше,
на синьо седло седеше.

Пяла Рамзина Мехмет Шикова, 19 г., с. Богутево, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

148

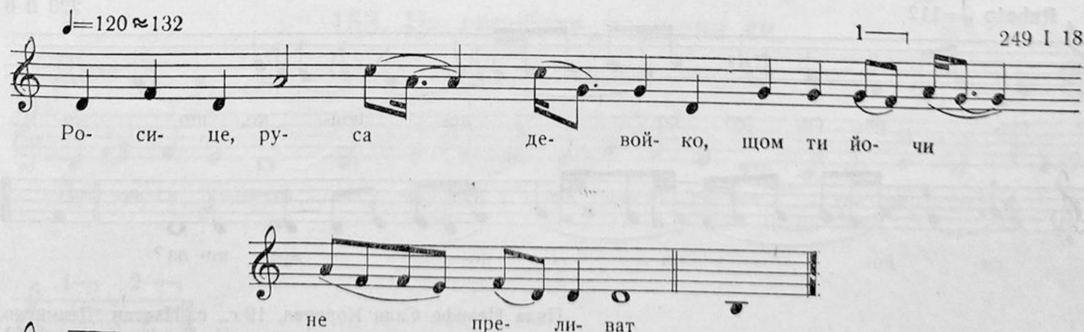

Пели Рукия Ем. Салиагова, 16 г., и Асия С. Очкова, 15 г., с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

149

♩=63 — 36 I 19

Ру- си- це, ру- со де- вой- ко, за- щом

ти о- чи пре- ли- ват

Пял Шекир Раджепов Брахамов, 33 г., с. Река, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

150

♩=69 — 251 I 23

Ро- си- це, ру- са де- вой- ко, що

ти о- чин- ки пре- ли- ват

Пяла Анастасия (Шина) Суркова, 15 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

151

Rubato ♩=112 — 220 II 6

Ма- ри- си, ру- со де- вой- ко, що ми

си йо- чи по- мре- ни- ла?

Пяла Незифе Сали Корчева, 19 г., с. Настан, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

152

♩=126 21 II 39

Ту- ръ- чин до- па- дна, ма- лка мо- мъ- не- ле
на ра- въ- ни- дво- ри, от ко- нче сли-
за, ма- лка мо- мъ- не ле, за те бе пи- та

Турчин допадна, малка момне ле, на равни
двори,
от конче слиза, малка момне ле, за тебе
пита —
главена ли си, женена ли си.
— Не съм главена, турчине леле, ни съм
женена.
Сега ми стана, турчине ле ле, девет години,
как ми забегна първоно либе,
ниту духуда, ни хъбер праща,
сега съм чула, чи ще си дойде.
— Дъ си го видиш, малка момне ле, пуз-
наваш ли го,
пузнаваш ли го, малка момне ле, мижо
даваш ли,
мижо даваш ли белоно лице,
белоно лице, тьонкана снага?
— Бело са лице, турчинине ле, мижо не
дава,
тьонка са снага, турчинине ле, не харизува.
Мижо са дава тьонкана риза,
тьонкана риза куприненана.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

153. На сватбата на жена си

♩=138 270 II 3

Йот- как са Мей- меть за- гу- бил, ца- лич- ки де- веть го- ди- ни

Йоткак са Мейметь загубил,
цалички деветь години,
на десетна са развърна.
Още от коня не е слел,
майци му селем не е дал,
пък за любено питаше:
— Мале, къде е Фатминка —
дворено й са сушеви,
куминян й са не турми,
вратцана й са ключнатки.
— Сино ле мои майчини,
вчера нели бе неделя,
вчера й беше сватбана
въз високана планина,
на балканцкана маала.
— Майчинко, моя майчинко,
дали е мога пристигна?
— Пристигна я щеш, сино льо,
ако кайдисаш кончено.
— Кайдисувам го, майчинко.
Вървели, колко вървели,
три дена и три вечера.
Ага е тамо отишъл,
Фатме дарове дарила —
всекиму дала, подала,
нему си дала пърстенче.
— Анице, стара майчице,
йе ще със пътник да ида.

Пели Небие Хасанова Иглева, Незифе Бекирова Чолакова, Небие Хасанова Тъкавидова, Айше Османова Кадирова, девойки, с. Стърница, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

154

Rubato ♩=84 221 I 18

Пял Рашид Т. Помаков, 25 г., с. Беден, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

155

Rubato ♩=48 73 I 7

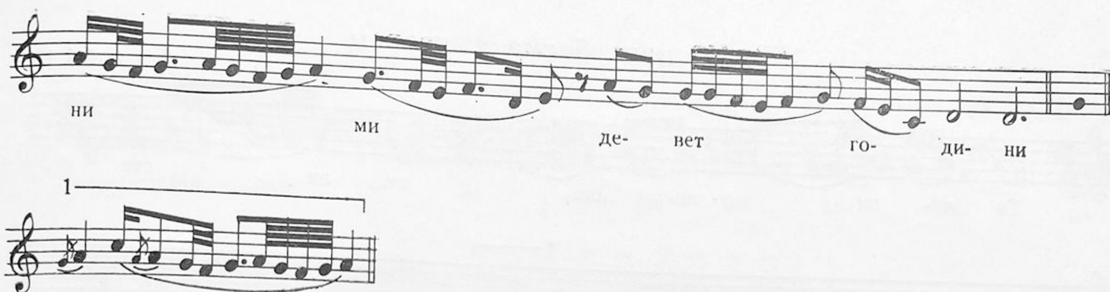

Пял Садък Чаушев, 49 г., с. Търн, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

156

Пял Азис Хасанов Делиосманов, 42 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

157

Пял Здравчо Асенов Гърчов, 50 г., с. Мостово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1962.

158. На нова басма търговец

♩=63—69 6 I 13

Та чу- ли ли- сте, не ли сте

ки- на йе ной- во ста- на- ло

Та чули ли сте, не ли сте
кина йе нойво стàнало /2
срѐде Яскѐчен пазарен? /2
Нова йе басмя излела, /2
един йе тюжер прикупи, /2
тюжеря ше я продава /2
по един алтон ендезьо.

Пели девойки от с. Триград, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

159. Изграждане на Узун кюприя

Rubato ♩=200 250 I 48

От ца- рян ха- бе ръ до- пад-

на: де ка- де и- ма дюль- ге- ра

От царян хабер допадна:
де каде има дюльгера,
дюльгера, устабашие,
всички нахтува да дойдат
Узун киприя да градим.
Всички са сбират, торнуват,
Нидельчу устабашия
и той са сбира, торнува,
пък си гу любе ни пуска:
— Ни йди, любе, ни йди,
киприя, кажат, висока,
морено, кажат, длибоко,
падна щиш, удави са щиш.
Нидельчу любе ни слуша,
стана Нидельчу, утиде.

Ага са тамо утишли,
градили, колко градили,
Узун са кипрю свȏршили.
Стана са Дельчу покачи
на вȏрх висока киприя
да види висока ли е,
морено длибоко ли е.
Падна Нидельчу в морено,
падна ми, та са удави,
пък си му любе думаше:
— Нели ти виках, Нидельчо,
ни иди, любе, ни иди,
киприя, казват, височка,
морено, казват, длибочко,
ша падниш, ша са удавиш.

Пяла Шина Хр. Руменска, 40 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

160. Овчар и девойче

♩=144 2 II 6

—Ма- рий- чи- це, мал- ко мо- ми- чан- ци

по стой, джа- нам, по- стой, по- ча- кай ме

— Марийчице, малко момичанци,
постой джанам, постой, почакай ме, /2
има дума, дума да те питам: /2
пило ли е мойно сиво стадо. /2
— А бре, лудо, а бре, лудо-младо, /2
двеста й пило, триста подминало, /2
а петстотин на брягом стоеше.

— Марийчице, малко момичанци,
зьоми прочка, прочка босилкова, /2
та прикарай мойно сиво стадо /2
през тихиян, тихьян бели Дунав, /2
дай ми пие бистра стодна вода, /2
дай ми пасе зиленана трева, /2
дай ми лежи на дибела сенкя.

Пяла Марина Николова Коледжикова, 44 г, с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

161

♩=76 23 I 121

Ди- ми- три- це, ги- зда- во де- вой-

че, ще та пи- там, пра- во да ми ка- жеш

Пял Ахмед Асанов Койнаров, 36 г., с. Оряховец, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

162

♩=130 72 I 47

—Ка- лин- чи- це, гиз- да- ва де- вой- ке,

Пели Фатма Шеренска, 13 г., и Асие Дралева, 14 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

163. Сиво стадо с вакли овни

Мори Яно, гюл фидано,
кат ми седиш на два друма /2
и продаваш руйно вино,
руйно вино и ракия,
дал ни видя да минаха

мойте братя с сиво стадо,
с сиво стадо, с вакли овни?
Най-напред ми върви, Яно,
вакъл овен с криви рога.

Пял Атанас Христов Гогов, 41 г., с. Смилян, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

164. Убит овчар

Слонце са сбира, йобира,
юнак са сбира, торнова
на високана планина
да лôчат вакла сюрия.
Лôчиха, колко лôчиха,
чиф са патлака пукнаха,
между Мехметя паднаха,
мажду две чорни очинки.
Ясни са кôрви лейнаха.

Пяла Жимле Хасанова Далиасанова, 18 г., с. Жребево, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

165. Кехае, наша доржава

♩=84 2 1 3

— Ке- ха е, на- ша до- ор- жа ва,
сич- ки сьо- о- ри- и вди- иг- на- ха,
сич- ки сьо- ри- и вди- иг- на- ха,
на- ша сю- у- ри я о- о- ста- на

— Кехае, наша дòржава,
сички сьории вдигнаха, /2
наша сьория остана.
Мислиш ли да я вдигаме,
мислиш ли, или не мислиш?
— Мислям ми, мислям, увчери,
ала ми още не мислям —
лоша ма глава болела,
кайно ма ни е болела.
Я ща да си ми загина
в равното пòли широко,
подзими жа ва дочеквам,
проляти жа ва опратам.
Иди, удажѝ, дòкарай
нашана луда харгильо,
та сбирайти, товаряйти
нашана кьошка удайо.
И ви, овчери, вдигайте
нашана кьошка сьория.
Та чи ага ми идити
на Узун гльога кюприя,
тамо и мома кадия,
млада нивеста запчия,
вакло щат йегня да ищат,
вакъл хми овен фàнити.
Та чи ага ми йдити
в нашуну село голему,
та ща да си ми излези
мояна стара майчица
и мойно първо любову
сас малко моску дèтянци,
та щат да си ва попитат
каде и Райчо кихае.
Пак ви ще да хми кажити:
„Райчо кихае остана
с агѝни исап да сгада,
дену сми йели и пили
цалана зима голема,
от Касум та до Гèргювден."
Вакъл ми овен продума:
— Ложат та, ложат, нивесто,
Райчо кихае загина
в равноно поле широко.
Цвилнала глàси до нèбо,
òрнали сòлзи до зèмя:
— Сьория чорна и бела,
пуста дано си останеш,
че нямам кьошак кихае.

Пяла Лика Николова Дурева, 52 г., гр. Девин, преселена от с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

166

♩=108 251 I 15

Ке- хо- йо, на- ша дор-

же- во, сич- ки сю- рий- ки диг- на- ха

Пял Костадин Н. Каневски, 23 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

167

Rubato (♩≈52) 107 I 106

— Сто- я- не, тьо- жка ке-

ха- йо, врюд сю-

рий- ки- не въ- ди- гна- ха

— Стояне, тьожка кехайо,
врюд сюрийкине вдигнаха
от високана планино,
наша сюрийка остана
в равноно поле, широко.
Кога щим да я вдигниме?
— Овчере, мои овчере,
утре ми ранко станете,
рано в поньделник утирна,
вдйгнете тьоша сюрия,

че га ми, холам, подите
на Тунжа на кюприена,
тамо са моми сейменя,
млади невести зъптия.
Вакло щът ягне да ищат —
вакал им овен фаните.
И щът за мене да питат,
пък вие да хми кажите:
„Стоень ми назать остана
с агине хесапъ да видьва.“

Пяла Радка Иванова Харитева, 23 г., с. Полковник Серафимово, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

168

— Сички сьории минаха
от равно поле, широко —
нашата кога ще дигнем?
— Овчари, верни другари,
и нашата ще да дигнем
понделник рано ѝтрина.
Кога през Чамжа минете,
на Чамжа моста широки,
тамо са моми кадии
и млади булки зъптии —
вакло щът агне да искат,
вакал хим овен хванете
и те щът да ви попитат:
„Къде е вашат кехая?"
А ве ще да хми кажете:
„Нашет кехая загина
в равноно поле широко."

Пяла Величка Костадинова Вълчева, 34 г., Нареченски бани, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

169

Планино, Стара планино,
вред сюриене станаха,
и нашна утре торнува,
та ще приз Ямбул да мине.
Там са момите джандарми,
пък нивястите кадии,
бяло ща агне да искат,
пък ве ни увен фатете.
Кочо ля вакал, каматън,
високо дигай главана,
ясно да цънка делянo.
Кога ми, кочо, стигнеме
фъв Скендерь-Джахер касаба,
та ща та, кочо, запитат
скендерьджахерски кадъни:
„Женен ли ти е кехайона?"

Пял Ахмед Хасанов Делиосманов, 42 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

170. Жалба на агне по родна майка

♩=120 3 II 13

То- рна- ли са три сю- ри- и от зи- мо- ву- нах ля- то- ву

Торнали са три сюрии
от зимову нах лятову:
порвана йе баш агова,
вторана йе кихайова,
третана йе йовчерюва.
В йовчерюва йегня бляе,
йегня бляе, люто кълне:
— Да изсохни тая рока,
дену закла мойна майка,

моя майка нийде ниме /2
ни на млеко, ни на масло.
А овчер му говореше:
— Мълчи, мълчи, вакло йегня,
обигра щим три сюрии,
жа намерим друга майка.
— Пуста била чужда майка —
мойта майка нийде ниме /2
ни на масло, ни на млеко.

Пял Петър Шоков, 48 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

171

♩=66 211 II 4

Тор- на- ли са три сю- ри- е, три сю- ри, е три бю- лю- ка

Торнали са три сюрие
три сюрие, три бюлюка:
първиян беше баш аговен,
второиян беше кехайовен,
най-задниийот — чобановен.
В кехайовен егне блее,
егне блее, майка търси.

— Мълчи, егне, немой плачи,
изле щеме и на лето,
и на лето, на пролето,
пусна та щем в три сюрие,
в три сюрие, три бюлюка.
Одило е, търсило е,
негвана майка нигде нема,

— Мойна майка нигде нема —
мен кат си ма нахранеше,
ведро преснѝк надаеше,
ордия аскер разправяше.

Пели младежи от с. Борово, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

172

Rubato ♩≈66—76 59 I 76

То- рна- ли- са три сю- ри- и
от зи- мо- на на ле- то- но

Пял Шабан Таиров Кехайов, 51 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

173

♩=122—116 16 II 49

Три сю- ри- и Гю- ме- ръ- ши- нски във Йо-
ва на йе- гне бле- йе

Три сюрии гюмерьшински
във йована йегне блейе, /2
та йована затрасьова /2
и овчари разплакова.
—Йегне, йегне шукло, вакло,
я ти дадем друга майка.
—Ни ща, ни ща друга майка,
я ки ищам мойта майка —
девет руни вълна сваля,
девет оки прясно дава.

Пял Юсеин Ахмедов Кадирчев, 17 г., с. Жълтуша, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

174

Поблело ми е агънце
на Стоянови кошари: /2
— Три пъти стадо пребродих
мойена майка не найдох. /2
Стоян агънце думаше:
— Агънце мило байново, /2
добра й цена намерих,

та я байно ти продаде, /2
на тебе, байно, оставих
до девет майки сирици. /2
— Опустели ти сирици,
га нема моята майка /2
кротичко да ма похрани,
миличко да ма помилва. /2

Пял Атанас Кръстев Семерджиев, 60 г., с. Хвойна, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

175. Силна любов по овчар

— Я гльодай, майчо, я гльодай
колко йовчере сленоха
низ Ирин-Пирин планина,
низ айдушкана равнина.
Излези, майчо, погледай
кутро е стадо най-млого.
— Излезох, майчо, поглъодах,
Дуйчово стадо най-млого.
— Майчинко, моя майчинко,
я ще да взема Дуйчеса.
— Не зимай, щерко, Дуйчеса,
Дуйчо си жени не държи.
— Ако ги държи, да държи,
два деня ще го пòводе,
два деня кайно две гòдин.

Пял Шабан Смаилов Дуралиев, 48 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

176

Я гльодай, майчо, я гльодай
колко йовчери сляноха
низ Еринь-Пиринь планина,
низ хайдушкана равнина.
Я гльодай, майчо, я гльодай
кое е лице най-бело,
коя е снажка най-тънка.

Дойчова снага най-тънка,
Дойчово лице най-бело,
Дойчово стадо най-много,
Дойчова гега сребърна.
Я ща Дойчина да взема —
три деня да го пòводя,
три деня кайно три гòдин.

Пяла Василка Ангелова Златанова, 49 г., с. Хвойна, Асеновградско, преселена от с. Косово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

177. Овен спасява отвлечено стадо

ка- де- ти кал- пак от гла- ва и тън- ка пу- шка

— Сино льо, а мой сино льо,
каде ти калпак от глàва /2
и тънка пушка от раму?
— Нимой ма пита, мале ле,
каде ми калпак от глава
и тънка пушка от раму,
ам си ма питай, мале ле,
де ми е стадо големо.
Вчера бех стадо размалел
край Черно море длъбоко.
Утде си ма си пудаде
мурскòна чорна гемия,
та ми стадуну прекара
иствода стрàна морену.

Учи ма, майчо, нàучи
как да си стадо прѝмамя.
— Сино льо, а мой сино льо,
зòми си медно кавале,
та си ми ѝди, сино льо,
край Черно море длъбоко,
та си кавале зàсвири.
Та си ми Стуен утиде
край Черно море длъбоко,
та си кавалян засвири;
— Карагьоз вакъл, кàматен,
прѝведи си ми стадуну
приз Черно море длъбоко!
Та хи Карагьоз заведе

сивоно стадо големо.
Га беше в средѐ морено,
Карагьоз дума продума:
— Стуене, а мой ступане,
веке не мога да вòрвя,
алòци ми укиснаха,
рожкуви ми путòнаха.
— Даен ми, давран, Карагьоз,
стадуну да ми приведеш,
та ага си ми излезеш,
та ща да си та кòрдиша,
ножи̂ци жа ти пòдкува
юнацки гюкмѐ шерено,
алоци жа ти кòнуся
турскана кана червена,
ли̂цено жа ти кòнуся
горскону вакло шаклило,
рожкуви жа ти òбнижа
момскини дребни трапушки.

Пяла Лика Николова Дурева, 52 г., гр. Девин, преселена от с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

178. Вързан от турци овчар и умен овен

♩=66 40 I 260

— Сьо- ри- йо ва- кла, ка- ма тна, ти чу- ла ли си, я- ли не ка- къ̌ во е но- во ста- на- ло

— Сьорийо вакла, каматна,
ти чула ли си, яли не
какво е ново станало —
йовчерен ти са вързали
на Мешар кедикь плàнина
под вита йѐла висока.
Че си ми стана овена,
овена вакал, каматан,
овена с девет яглъка,
тай ми заведе, заведе
онези дребни шилета,
та при овчара отиде
и на овчара говори:
— Овчарю, мой сайбиино,
тебе са вързан вързале,
а нази кому оставяш?

Овчар на овен думаше:
— Стани си иди, овенчо,
и си ми стадо заведи
при мойно братче по-малко.
Той ще да ма замести,
дорде да дойде дружина,
дружина с млада войвода,
от турци да ма отърве.

Пял Павел Вълчев Цветков, 68 г., с. Косово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

179. Неблагодарен на овена си овчар

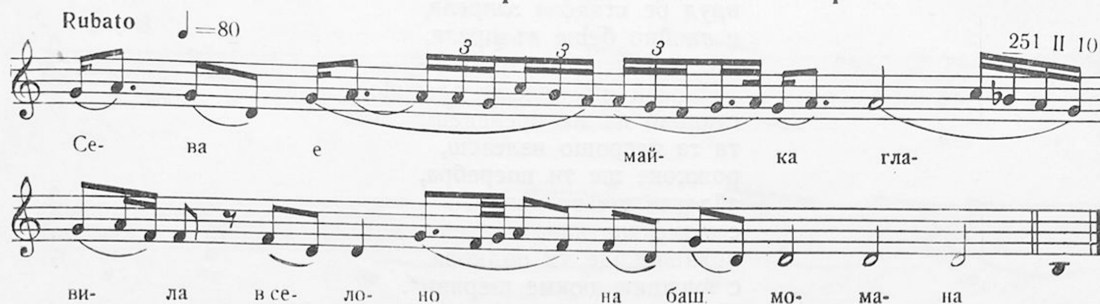

Сева е майка главила
в селоно на баш момана,
на тънка Милка, висока.
Снощи го майка заглави,
сутрин го рано изпрати
на високана пла̀нина
нах дребни вакли шилета.
Първо го срешна ельчия,
ельчия вакал, каматан.
Сева ельчия думаше:
— Ельчия вакал, каматан,
и теб ще да са пофаля,
че ма е майка главила
в селоно на баш момана,
тебе ще годеж да карам
на момске равне дворове.
— Бре Сево, бре ян кехая,
ти ми са друго втасваше,
ага през Тунжа да минем:
ако ти стадо приведам
през Тунжа, река голема,
рожкове да ми окачиш
с момскине дребни трапушки,
алъци да ми каносаш
с турскана кана червена,
та че ми нищо не стори!
Пък мен за годеж га караш,
кой ще ти цонка ченкове,
кой ще ти води шилета?

Пял Иван Т. Карабетов, 72 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

180

— Овено вакал, каматан,
и тебя да са похваля,
чи ма е майка главила
в селоно на баш момана,
пък йе не съм я вѝдювал.
Ко е чернока момана,
тебе ще годеж да карам,
пък ку е руса мома̀на,
чи ще брата ти Бельчина.
— Стояне, назлъм кехайо,
прѐшно са добро не повни.
Повниш ли, Стоян, знаеш ли,
когано Тунжа прилела,

прилела и прикипела,
вруд бе стадôна запрела,
и твойно беше възпрела,
пък ти отсрôща рукаше:
„Пловай ми, пловай, ельчийо,
стадоно да ми преведеш,
та га насрощо излезеш,
рожкове ше ти посребра,
айлодзе ще ти каносам
с момскана кана чарвена,
ножинки ще ти подкова
с юнашки дюкме шеряни".
Пък сига, Стоян, пък сига
мене щеш годеж да караш.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

181

Rubato ♩=72 76 I 12

—Йо- вен- чо ва- къл, ка- ма- тан, и те- бе да се по- фа ля

—Йовенчо вакъл, каматан,
и тебе да се пофаля
че ме е майка главила
в селоно на баш момана,
на хаджийскана дôщера,
тебе на годеж ще водя.
—Съйбийо, моя съйбийо,
кой ша ти води стадото?
—Йовенчо вакъл, каматан,
имам си чауш като теб,
той ша ми води стадото
зиме във поле широко,
лете във гори зелени.
Йовенчо вакъл, каматан,
ага ми града залезиш,
височко дôржи главôта
да си ми цонка девьота.
Йовенчо вакъл, каматан,
ага ми дворье залезиш
да си талига посрьошнеш,
жельничко да ми поблееш.

Пял Шукри Арифов Сюлманов, 36 г., с. Могилица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

182

♩=88

— О- ве- но ва- ка- лъ, ка- ма- та- нъ

и те- бе ше- са

по- фа- лям

Пял Рамзи Мехмедов Жангоров, 39 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

183

♩=54 3 I 25

— Ка- ра-гьоз ва- къл, ка- ма- тан, же- нум, ни- ко-

му ни сам ка- зу- вал

— Карагьоз вакъл, кàматан, жèнум,
никому ни сам кàзувал, /2
ала ща теби да кажа,
чи ма и майка главила
сèлуну на баш мумàна, /2
теби щи гòдиж да карам /2
на моминини двòрови,
теби щи да й та посрьошни
и щи да си та целуни /2
в челуну между веждини, /2
между вазвити ружкòви.
— А бре Стуяне, ступане,
ни карай мени за годиж—
утре ага ми торнити
наз бела ручка надолу, /2
йе жа ти водя шилята.

Пяла Шина Стоева Глухова, 28 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

184

37 II 88

♩=54

—Ка- ра- гьоз ва- кал, ка- ма-

та- нъ, все- ки- му сам са по- хва- лил,

и те- бе ще са по- хъ- ва- ля

Пяла Елена Димитрова Пънева, 20 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

185

36 I 13

♩=54

О- ве- но, ва- ка- лъ йе- ль- чи- йо,

и- маш ли ха- бер,

не ма- шъ ли

Овено, вакал йельчийо,
имаш ли хабер, немаш ли,
чи ма йе майка главила
селоно най-баш момана,
пък я не знаем каква е.
Ако е руса момана,
тебе ще гòдеж да карам;
ко е чернока момана,
брата ти Бельчин ще карам.
Овено, вакал йельчийо,
височко дȏржи главȏна,
ситанко стипай с ногине,
зам да ти цонка девьона,
чи ще приз село да минем,
та ще та гльодат, овено.

Пяла Рамзина Мехмет Шикова, 19 г., с. Богутево, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

186. Овен — гордост за овчаря

Йовено вакъл, карагьоз,
йовено вакъл, каматен,
ега ми минеш на Тунже,
на Тунже, река дълбока,
ега ми минеш йотсрешна,
йотсрешна страна, йовньо льо,
високо здигай главата,
бавно ми цънкай девѐта,
чи ша запитат, попитат
мо̀мине, мальки девойки,
женен ли ти е съйбия,
главен ли ти е стопана.
Пък ти ша речеш, йовньо льо:
„Не е ни женен, ни главен,
той ша си чака, девойко,
йод вас да вземе някоя."

Пял Сали Османов Калфов, 45 г., с. Барутин, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

187

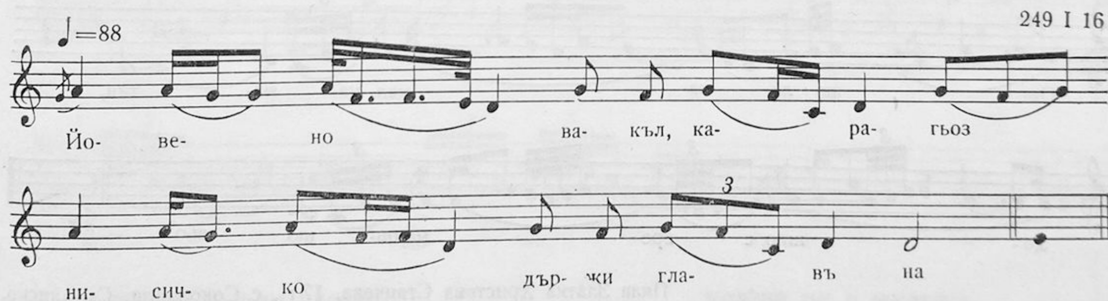

Йовено вакъл, карагьоз,
нисичко държи главъна
да си ти върза девьона,
девьона, дребни чѐнове,
сюрия да ми преведеш
през Смилен, село големо,
та ще та, йовен, попитат:
„Кехаяна женен ли ви е?"
Ти щех ми, йовено, кажеш:
„Не е ни женен, ни главен."

Пял Осман Мехмедов Рахманов, 24 г., с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

188

Rubato ♪=66 — 72 II 5

Овено, вакъл овньо льо,
дошло е време, овньо льо,
оттуа да са вдигаме
нах високана пла̀нина.
Кога през село минеме,
височко вдигай главôна,
сербез ми цънкай девьона,
от низко удряй ногине.
Врит щат мо̀мине да дойдат,
та ще те питат, овньо льо:
„Женен ли ти е съйбия?"
Ти ще им кажеш, овньо льо:
„Нито е женен, ни главен,
от вас ми мисли да земе!"

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

189

Rubato ♩=58 — 251 I 2

Пяла Златка Христова Станчева, 17 г., с. Соколовци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

190

♩=127 — 32 I 87

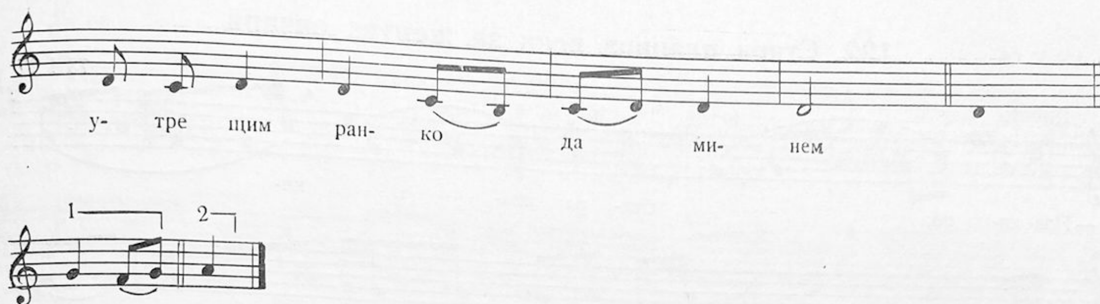

Овено вакал, ка̀матан,
утре щим ранко да минем
през долно село Райково,
през шаренана чешмица.
Височко вдигай главо̂на,
ситанко тропкай с ножѝнки,
чи ша на гльодат, овено,
райковски млади девойки.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

191. Верни и силни биволи

Стуйен биволи пасеше
покрай бѐлини Дунава,
хем ги пасеше, питаше:
— Биволе, черни биволе,
наимате‿ли са, биволе,
колана да прекарате
през тиха бели Дунава?
— Стояне, мои стопане,
наимаме са, Стояне,
ако ти кола жѐлезна,
ако ти хомот сребърен.
— Биволе, черни биволе,
кола̀на ми е железна,
хомота ми е сребърен.
Станаха та ми торнаха.
Вървеха, колко вървеха,
кога беха в среде Дунава,
мрена са риба премрени,
пререза кола железна.
Стоян Тодоро думаше:
— Фърли, Тодоро, наниզе,
дано колана приторне.
Пак му колана не торна.

Пяла Катя Стефанова Сариева, 47 г., гр. Девин, преселена от с. Стойките, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

192. Стара планина иска за жертва овчаря

Rubato ♩=80 73 I 17

— Пла- ни- но, Ста- ра пла- ни- но, ста- на ми де- вет го ди- ни

— Плàнино, Стара плàнино,
стана ми девет години /2
как ми нах тебе дохождам,
сиво ми стадо наплоди,
ала йовчари кайдиса —
ни щеш ли сàбор да сториш
барем ли тази година, /2
та курбань да ми не зимаш?
— Ни ща ми, ни ща, юначе,
още лю тебе ще зема.
— Плàнино, Стара плàнино,
ли мене немой кайдисва,
чи ма е майка главила
в селоно на баш момана.
— Тебе майка ти главила,
а пък йе ще та òжена /2
в чернана зимя глибока.

Пял Фаик Мехмедов Горелов, 33 г., с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

193

♩=60 33 II 45

— Пла- ни- но, Ста- ра пла- ни- но, си- га за де- ве- ть го- ди- ни

— Плàнино, Стара плàнино,
сига за деветь години
сиво ми стадо наплоди,
яла увчерье измори
Нещеш ли сабор да сторим
да ми увчеря не зимаш?
—Стояне, назлън кехая,
още ще тебе да земам,
тогаз ще сабор да правим.

Пял Димитър Тодоров Дойновски, 38 г., с. Баните, Ардинско, преселен от с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

194

— Пла̀нино, Стара пла̀нино,
ти ли си, Стара пла̀нино,
дено ми зимаш, пла̀нино,
сяка година по курбан,
сая година двамина,
двамина братя близнака?
— Момне ле мари хубава,
йоще ще един да зема,
брата ти вакал Стояна.
— Пла̀нино, Стара пла̀нино,
как ще да земеш брата ми?
Ние сме брата главили,
в неделя ще го жениме,
девет сме села канили,
канили и калесали.
— Момне ле мари хубава,
аз ще му сторам сватбана
във чоста гора зелена:
чорна му земе венчило,
сиви гълъбе девере,
чорни гарване сватове,
букова шума дарове,
теньки му ельхи зълвине.

Пял Васил Анастасов Чернев, 56 г., с. Манастир, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

195. Сбогом, със здраве, Стара планино

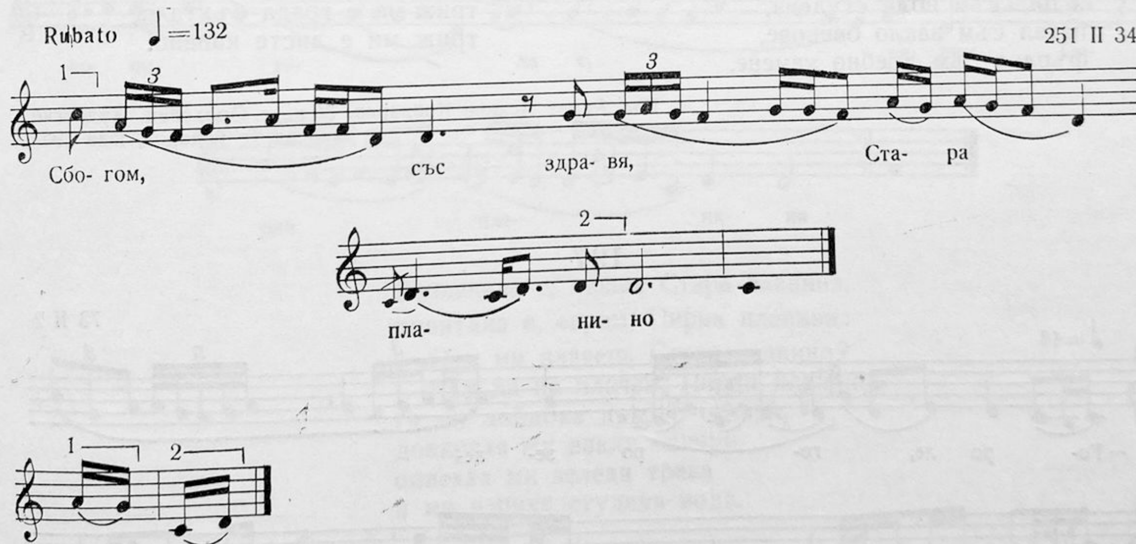

— Сбогом, със здравя, Стара планино,
— Сбогом със здравя, млади овчеря.
Здрави идитя, здрави елате.
Йен кехаена здрав дано иде,
здрав дано иде, болън да дойде,
че му не стигна Стара планина,
та си съсече млада девойка,
та си накôрми сивоно стадо.

Пял Сивко Хр. Чирпаков, 30 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

196. Прави ми халал, планино

23 I 123

♩=69

— Пла̀нино, Стара пла̀нино,
прави ми халал пла̀нино, /2
млочку съм ходил по тебе /2
и пил съм вода студена,
пасал съм вакло овньове,
фърлял съм дребно камене.

— Сичко ти халал, прехалал,
едно ти халал не правя —
три си девойки измамил,
триж ма е града бъхтала,
триж ми е листе капало.

Пял Ахмет Асанов Койнаров, 36 г., с. Оряховец, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

197

73 II 2

♩=48

— Горо ле, горо зелена,
халал ми прави, горо ле,
млочку съм ходил по тебе,
пил съм ти вода студена,
тъптал съм трева зелена,
— Всичко ти халал, прехалал,
едно ти халал не правя,
дето ми вейки кȏршеше
и ги на фурки правеше,
та по седенки ходеше
и ги на мȍми даваше.

Пели Емин Исуфов, 43 г., и Емин Ташалиев, 34 г., с. Могилица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

198. Заплакала е Стара планина

Rubato ♪=92 72 II 15

За- пла- ка- ла е, ле- лин,
Ста- ра пла- ни- на,
по- пи- та- ла е, ев- рим, Пи-
рин пла- ни- на

Заплакала е, лелин, Стара планина,
попитала е, еврим, Пирин планина:
— Оти ми плачеш, Стара планино?
— Как да не плачем, Пирин планино,
га ми дойдоха дребни овчари,
докараха ми вакли овчици,
опасаха ми зелена трева
и ми изпиха студена вода.

Пял Раиф Алиев Исенов, 40 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

199. Болен овчар, гледан от другари

2 II 10

Овчерини са сдумуват,
сдумуват, йощи спитоват
ранко на гизльо да идат
и голем каюль правяха —
койну ся болен разболей,
него щат нарьод да гльодат.
Чи са и порво разболел
койно каулян правяши,

Никольча йень кихаята.
Негу са нарьод гльодали
кой по ден, кой по два деня,
брат му гу й гльодал най-млогу,
най-млогу, цала ниделя,
и нему са йе дудело /2
на болно измет правяни.

Пял Христо Димитров Сираков, 51 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

200. Водице бистра, студена, кой рано при теб дохожда

248 I 9

— Водице бистра, студена,
нещичко ще та попитам,
правко ще да та попитам,
верно да си ми казала —
кой ранко на теб доходя?
— Доходя си ми, отходя

машко чарночко мо̀мяче,
с бели ма ро̂ки налива,
с тьонко ма кръсче нарамя,
та ма във дома отнася,
та си ма ма̀рна отма̀ре
да пере ризка чубуклу.

Пял Салих Асанов Азизов, 27 г., с. Тикале, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

201

♩=56 22 I 72

— Водице бистра, студена, /2
не заповни ли, водице,
кена нах тебе дохàда?
— Дохàда си ми, отàда
бело черноко момиче,
с бели ма роки налива,
с черни ма очи оглева,
с тенка ма снажка нарамя.

Пял Феим Ахмедов Мустафов, 50 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

202

♩=126—120 37 I 68

— Водице бистра, стодьена, /2
кажи ми, кажи, водице, /2
че кой при тебе дохожда?
— Дохожда си ми, дохожда
бяло черноко мòмиче,
с бели ма ръце налива,
с бистри ма сълзи прилива.
— Водице бистра, стодьена,
каза ли тебе момиче,
че кой ще юнак да земе?

Пяла Василка Ангелова Златанова, 49 г., с. Хвойна, Асеновградско, преселена от с. Косово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

203. Делба на имот

Rubato ♩=112 220 II 2

Йо- рал я Ха- сан, йо- рал я
(и) с не- го- ви чиф ми би- во- ле,
с не- го- ви чиф ми би- во- ле

Иорал я Хасан, йорал я
с негови чиф ми биволе. /2
Калина‿отиде при Хасан.
— Школагере ти, Хасане.
— Йоларазола, Калино.
— Йотпрегай, Хасан, биволе,
да чиним, Хасан, да пладним,
да почним, Хасан, да делим,

да делим, Хасан, мираза,
мираза, Хасан, тупрака.
— Я са отмахкай, Калино,
главата ша ти одрежа,
дяцата ша ти останат.
— Ставай, Хасане, я ставай,
биволе ша разделиме.

Пял Сали Османов Калфов, 45 г., с. Барутин, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

204. Отчаян от несправедлива делба

Rubato ♩=66 248 II 17

За- спал ю- нак във го-
ра зе- ле- на, пък де-

Заспал юнак във гора зелена,
пък девойка под равноно поле. /2
Кой как мине девойка събужда, /2
пък юнака нема кой да буди.
Де прифôрка чърнуно гарванчи,
та разбуди юнак харамлия:
— Стани, юнак, стани, харамлия,
гора гори, ти ще да изгориш.
— Яку горя, нека да изгоря —
ние бехме брате деветина,
та делехме бащуво имане:
сек възсôдна по конче хранено,
мен са падна конче аджамия;
сек запаса по острово сабе,
мен са падна най͡исабено сабе.

Пял Мехмед С. Молахмедов, 40 г., с. Кугела, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

205

Пял Георги Костадинов Дурев, 60 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

206

♩=60 36 II 25

За спал ю- нак фав го ра зе- ле- на и де- вой- ка фав ра- вно- но по- ле

Пяла Рамзина Мехмет Шикова, 19 г., с. Богутево, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

207. Леля като същинска майка

♩=69 106 II 54

О- ста- на То- дор си- ра- че, без май- ка То- до- ръ, без- зъ ба- ща

Остана Тодор сираче,
без майка Тодор, без баща,
тъй го е взела леля му,
тъй го големчак израни
със нехин сина Тодора,
тъй че хми леля ушила
аднакво лето гиздило,
та че ги леля изпрати
нах чуждо село на гости,
та че хми леля поропча:
— Синове мои еднакви,
едно ми хоро играйте,
една ми мома галете,
еднаква песня пеите.

Пяла Катя Стефанова Сариева, 47 г., гр. Девин, преселена от с. Стойките, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

208

Rubato ♩≈ 100—88) 40 I 261

У- ста- на- лъ̆ То- дор си- ра- че, без ба- ща То- до- ръ̆, без май- ка

Устанал Тодор сираче,
без баща Тодор, без майка,
та го е взела леля му,
та ги израни, изгледа
със нехин сина Тодора,
та си ги леля изпрати
двамата да ми сгледуват.
И двамата са сгледали
Попова бяла Тодорка.

Пял Павел Вълчев Цветков, 68 г., Нареченски бани, Асеновградско, преселен от с. Косово, Асеновградско
Записал Т. Тодоров, 1958.

БИТОВИ

209. Закана на син срещу майчини обиди

♩=110 19 I 145

Ни- мой ма, май- чо, ни ка- ра, ни- ка

(ъ) ра, ни по- до- дъ- ри- ва

Нимой ма, майчо, ни кара,
ни кара, ни пододрива,
че ми ща стана, привàли,
дено е вѝде барчина,
дено пилцине привалят,
привалят, назад ни връщат.
Глѐда щеш, майчо, вàрди щеш,
отде ще пътник да мине:
„Пътниче, младо друмниче,
не видва ли ми Хасана?"
„Бре Хасанова майчице,
Хасан си на друм лежеше —
бел му бе камен възглава,
зелена трева постелка,
сух му бе сухар сенчица,
и на сухарен седеха
до два ми черни гарване."

Пели Райме Мехмедова Щърбова, 19 г., и Фатме Хасанова Карапишанова, 16 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

210. Дано се майка наяде

Rubato ♪=184 251 I 32

И- ма- ла май- ка, и- ма- ла

до де- вет ми- на си- но- ве

Имала майка, имала
до деветмина синове,
та хи е майка събрала
заедно да вечеруват.
Майка синове питаше:
— Синове, мои синове,
прилегна ли ви вечерка?
Мень вечерка ни прилегна,

мень са е яло и пило
беглишко ягне крадено,
крадено, на шиш печено,
на деветь майки хранено.
Никой ми нищо не вика,
най-маличконо чобанче
то си на братя думаше:
— Дьо те щем чоп да метнеме
кой щи да иде на ягне.
Койно каулен играе,
нему са чопън паднало,
чопън са падна Никольчу.
Стана Никольчу, утиде
във бигличкана сурия,
та хвана ягне крадено,
на девет майки хранено.
Девет са майки блейнали,
кучетана са лайнали,
овчерена са станали,
станали и го хванали,
назад му рôки вързали,
напрет му пътя казали. /2
Никольчу хми са молеши:
— Нимойте ма вôрзан кара
ами ма жив разсичите,
деветь ма пая сторите,
и майци пай да сторите
моето бело сърчице,
дано са майка наяде /2
бегличко ягне крадено.

Пяла Тодора Щ. Суркова, 57г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

211

Имяла мама, имяла
ду деветина синувя
и си ги мама събрала
да си ги гости и служи.
Та си ги мама гостила
и си ги наред попита:
— Синувя мои мнозина,
прилега ли ви вечера?
— Прилега, майко, прилега,
ам тебе прилега ли ти?
— Мен не прилега, синувя.
Мен са е яло и пило
беглицко ягне крадено,
габровско вино чарвено.
— Хайдете да ми пратиме
най-малькен брата Ивана
беглицко ягне да краде,
габровско вино да точи.
Стана ми Иван, отиде
беглицко ягне да краде.
Кучетата са лайнали,
овчерете са разбрали
и са Ивана фанали,
тъй му главата зимали
и са я на кол навряли.

Пяла Йордана Пантелеева Росетова, 70 г., с. Орехово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март, 1958.

212

41 I 330

♩=60

Хра- ни- ла ма- ма,

гле- да- ла до де- ве- ти

на- си- но- ве

Пяла Ана Георгиева Карапачова, 42 г., с. Бачково, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

213

3 I 26

♩=80

Съ- бра- ла й май- ка, съб- ра- ла,

до де- вет си- на хра- ня- ни

Пяла Шина Стоева Глухова, 28 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

214. Майка и син

♩=148

32 I 113

Ма- ма на Ко- льо ду- ма- ше: — Ко- льо льо,

си- но май- чи- ни, о- бий си, Ко- льо, ба- ща си

Мама на Кольо думаше:
— Кольо льо, сино майчини,
обий си, Кольо, баща си,
чи зная млочку да пие,
та е наложил борчувя,
по тея селски дьокеня.

— Майко льо, стара майчице,
как да обия баща си?
От бога, майчо, грехота,
от хората е срамота.
Да купим брези биволи,
да орем чôрни угари,
да сеим бела пшеница,
да платим селски борчовя.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

215. И ти иди, сине, и булче си води

♩≈56 41 II 358

Ка- ле- зма ми дой- де, ма- мо льо, ка- ле-
зма ми дой- де от цар Ко- ста-
ди- на, ма- мо льо, от цар Ко- ста- ди- на

— Калезма ми дойде, мамо льо,
калезма ми дойде
от цар Костадина, мамо льо,
от цар Костадина
царче да кръщавам. /2
Сам ли да си идам, /2
бульче ли да водя? /2

— Недей сам отива, сино льо,
недей сам отива,
и булче си води /2
и дете си носи. /2
Булче за гиздило, /2
дете за кичило. /2.

Пяла Екатерина Стефанова Джумурова, 58 г., с. Бачково, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

216. Син кара вързан баща си

Rubato (♩≈50) 107 I 110

Де са я чу- ло, ви-
де- ло син ба- ща
во- рѣ- за- нѣ да ка- ра

Де са я чуло, видело,
син баща вôрзан да кара,
да кара да гу продава.
Вървяли, колку вървяли,
стигнали гора зелена,
нашли ми вода студена.
Баща на сина думаше:
— Поо̀тпусни ми, сино ле,
моисе роки вързани
водица да са напия
и бога да са помоля
да даде господ, сино льо,
синове да си изкутиш
и тебе вôрзан да карат,
да карат да та продават.

Пяла Радка Иванова Херитова, 23 г., с. Полковник Серафимово, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

217

♩=52 33 II 33

Де са е чу- ло, ви-
де- ло син ба- ща въ- рзан
да ка- ра

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

218. Бащина клетва

♩=80—69 21 I 17

По- мни- шли, я- го, я-
ли не, как на
бу- бай- ко къ- лне- ше

Помниш ли, яго, яли не, яго,
как на бубайко кълнеше,
ага вървехме през дюзень,
през дюзень при дюзенликян:

„Синове мои двамина,
дано двамина пойдете,
единен да са върнете,
и той на кончек да дойде,
приз порстен да са провира,
въз иглана да са͡ изкачи.

Пял Шукри Асанов Саджиков, 54 г., с. Славеино, мах. Славейковци, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

219. Беглец от родители

Rubato ♩=88 76 II 17

Ха- сан е ка- чек из-
бе- гал от ха- шем на
(а) два са- ха- те

Хасан е качѐк избегал
от хашѐм на два сахате
въз високана пла̀нина.
Ага на вȏрхан излезе,
че си са желно отрука:
— Със здраве, майка й бубайку,
със здраве, сестри и братя,
със здраве, близки кумшие!

Пяла Мария Манолева, 36 г., с. Чокманово, Смолянско, преселена от с. Елховец, Маданско, населено с жители българи мохамедани.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

Песента е създадена към 1940 г. от Бекир Йорев, с. Елховец, мах. Поляна. Той е съчинявал много песни за различни случки из живота на селището.

220. Отива в Драма да откупи братчето си

Rubato ♩=104 74 I 31

Дуй- ни ми, вяй- ни, бял вя- тер, раз-
дуй ми бя- сня- го- ве

Дуйни ми, вяйни, бял вятер,
раздуй ми бяли снягове,
стори ми пôтчек да мина,
че ще да ида нах Драма,
нах Драма, нах касабона —
там имам братче вкарано,
вôрзано, бокайосано.

Бин лири носям в кесьона,
ики бин назад оставям.
Ако ми пари не стигнат,
бяло си лице залагам,
тьонка си снажка продавам
братчено да си ôткупя.

Пели Дона Ст. Келешева, 49 г., и Николина Шопова, 42 г., с. Чокманово, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

221

— Мари момиче хубаво,
майри момиче гиздаво,
де ли си само търнало?
— Търнало си съм, йоначе, /2
братчено ми е в затвора, /2
вървем да си го изпусна. /2
Ако ми пари не стигнат,
сам-сама ше са продавам.

Пял Салих Ахмедов Дъфков, 19 г., с. Сърница, Велинградско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

222. Видяла на сън дълго невиждания си брат

Заспала мома Калинка
под дърво, под маслиняно.
Таман си сладко заспала
и ми са вятре духнали,
та са Калинка събуди.
Калинка вятре кълнеше:
— Дано не духнеш, вятре ле,
дано пресъхнеш, Дуйнаве!
Девет години ми стана,
как брата не съм видела,
сега го на сън сънувах,
на вито хоро играе
по чисти бяли ръкаве.

Пяла Елена Атанасова Ганева, 56 г., с. Орехово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

223. Не ходи, момне ле, на вода

♩=44≈54 — 270 II 23

—Не и- ди, мом- не ле, на во- да,й

че е во- да- на да- ле- ко(й)

—Не иди, момне ле, на вода,
че е водана далеко,
далеко, извън селоно.
Там има ѐрве дълбоки
и растът дърве високи,
та пускат листе пернàту,
та държат сенка дебела.
Легна щем, момне, заспа щем,
нема кой да та разбуди.
—Имам си, имам, юначе,
двамина братя увчере,
и дваминана с кавале,
адинан свири вечерну,
другийън свири утьърну.
Дено ми свири вечерну:
„Лѐгните, млади, лѐгните,
и старине са легнале."
Дено ми свири утьърну;
„Ставайте, млади, ставайте,
и старине са станале."

Пели Бекир Х. Кущилов, 30 г., и Емин Еминов Хаджиалиев, 45 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

224

♩=172 — 41 II 354

Мо- мне ле ма- ри ху- ба- ва, не ра-

но ра- ни за во- да

—Момне ле мари хубава.
не рано рани за вòда,
че е водана далеко
и са дòльено дълбоки.
Там расте дърво високо,
лѝстено му са пърнати
да държи сенка дебела,

отй щеш, момньо, заспа щеш,
нема кой да та събуди.
— Юначе лудо и младо,
що да е тебе за мене?
Яз имам братя овчери,
те ще на вода да идат
стадото да си напоят
и мене да си събудят.

Пяла Екатерина Стефанова Джумурова, 58 г., с. Бачково, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

225

♩=72 220 I 18

Не хо- ди, мом- не ле, на во- да, че ти е
во- да де- ле- ко

Пял Салих Дъфков, 19 г., с. Сърница, Велинградско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

226. Убила братята си поради непознаване

Rubato ♪=208 249 I 10

— Я- рин- ко, пър- во лю- бо- ве,
ста- ни, Я- рин- ко, съ- бе- ри

— Яринко, първо любове,
стани, Яринко, събери
секакъв дребан армаган,
че щем, Яринко, да идем
нах твойна стара майчица,
отколе не сме ходили.
Стáна Яринка, събрала
секакъв дребан армаган,
станали, та са тồрнали.
Ага ми в гора навлели
Стоен Яринко викаше:
— Йе ще да легна да дремна,
пък ти ми варди, Яринко,
от четри страни горана —
тази е гора хайдушка,
хайдушка и харамийска.
Легнал е Стоен, заспал е.
Отсреща идат двамина,
двамина луди и млади,
еднакви кони ми ехат,
еднаква руба ми носат.
Яринка си ги посрешна
и им главине отреза.
Тогаз си Стоен разрука:
— Стани, Стоене, да видиш
каква съм жồтва жồнала,
какви съм снопе вồрзала.
Станаха, та ми торнаха,

у майка хи отидоха.
Майка Яринки продума:
— Яринко, моя дощеро,
не срȏшнахте ли, Яринко,
твоине брате връсници —
еднакви кони ехаха,
еднаква руба носеха?
Яринка майци продума:

— Никого не съм срȏшнала,
дай си ми майчо, нохчено,
в пазваса имам ебълка,
да си я, майчо, разрежа.
Зема Яринка нохчено,
та си сърцено разреза.
Дето ще плаче двамина,
да плаче майка за трима.

Пяла Йорданка К. Кирякова, 50 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

227. Невестата излязла сестра на младоженеца

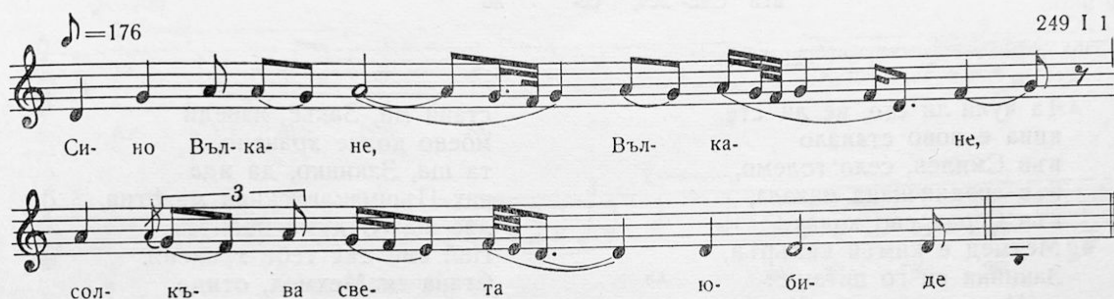

— Сино Вълкане, Вълкане,
солкъва света юбиде,
не найдѐ ли си, сино лю,
твоята лика-прилика?
— Нàйдах я, майчо, нàйдах я,
ама я твȏрде далеко — /2
за годината отхода
и за другата духода.
Посъбра Вълкан сватове
със деветина девере, /2
със девет зольви лѐфтери.
Вървеа, колку вървеа,
сватовене занемеа,
кумовене углухнàа.
Вълкан са чудом почуди:
— Каква сме грешка сторили?
Нивесто млада, хубава,
как хи зовеха майка ти?
— Майки Тодȏру зовеха,
баща Тȍдура зовеха.
— Нивесто млада, хубава,
та ний сме били руднина, /2
руднина, брата и сестра.

Пяла Шина Иванова Добровска, 85 г., родом от с. Петково, Ардинско, живее в с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

228

Rubato ♩=63 72 I 53

Та чу- ли ли сте, не ли сте

ки- на е но- во ста- на- ло

във Сми- лен, се- ло

Забл. Знакът * означава вибриране.

Та чули ли сте, не ли сте
кина е ново станало
във Смилен, село големо,
във средничкана махала,
във Сердарево коначе?
Мехмед е кимън кахърън,
Закинка си го питаше:
— Мехметьо, любе Мехметьо.
оти си кимън, кахърън?
— Немой ма пита, Закинко.
— Любе ли немаш да галиш,
конак ли немаш да седиш,
руба ли немаш да носиш.
— Немой ма пита, Закинко,
стани ми, Закье, изведи
моено конче хранено,
та ща, Закинко, да ида
нах Пъшмаклийскиян мюфтия,
две ща го думи попитам.
Ний сме със тебе хранени.
Стана си Мехмед, отиде,
на порти чука и вика:
— Йзлезни, Лютви ефенди,
две ща та думи пòпитам:—
Ний сме със любе хранени,
мъжко сме дете срешнали.
— Не бива, Мехмед, не бива,
вий ще се Мехмед делите!

Пял Мехмед Майсторов, 45 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.
В песента е описана действителна случка от към 1935 г.

229

♩=60 75 I 5

Та чу- ли ли сте, не- ли сте

ка- кво е но- во ста- на- ло

Та чули ли сте, нели сте
какво е ново станало
във Смилен, село големо,
във средничкана махало,
във Сердарово коначе,
Мехметь е кимън, кахорен,
Зекинка си го питаше:
— Мехметько, севдо галена,
оть ми си кимън, кахорен?
— Немой ма пита, Зекинко,

иди, Зекинко, ѝзведи
моено конче хранено,
хранено, невъзседано.
Мислям, Зекинко, да идам
нах Пашмаклъ, село големо,
на Пашмаклицкен мюхтѝе,
Сеферко да си пòпитам
кому са пада дèтисо.

Пели Сафие Бешенджиева, 16 г., и Сафие Шумкова, 20 г., гр. Смолян, мах. Мисирска.
Записал Н. Кауфман, март 1959.
Описан е действителен случай — брат и сестра (храненици) влезли в незаконен брак, който бил разтрогнат, въпреки че имали дете.

230. Снаха ненавистница

Адна Марийка, адна у майка,
и та са лаха на дèветина, /2
на деветина същи братчета.
Най-малка снаха хъсèть Марийки:
— Ой любе, любе, ой първо любе,
каква си имаш сестра Марийка —
я го породих, тя го погуби.
Стани ми, любе, и отведи я
в ситнана гора, гора зелена,
дено ми люди тамо не ходят,
дено ми пилце тамо не фъркат.

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст-Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

231. Сватове отдалеко

Хранила е майка, кутила е майка
сина Кустадина, дъщеря Елена.
Елени дойдоха далечни момаре,
далечни момаре, осилни хабери.
Сички я даваха, майка я не дава.
Кустадин хи вика: — Дай йе, майчо, дай йе,
да са находиме далеко на госте,
да са наяздиме на вранени коне.

Пял Васил Димитров Калоянов, 49 г., с. Богутево, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

232. Майчин съвет към мома

— Финко, майчина дъщеро,
от кѝго ти е бѝлноно?
— Бѝлноно ми е, майчинко,
от Караджоския Асана,
дену съм китка давала
и лишѐн му съм държала
от голем байрам до малък.
— Дъщеро моя майчина,
лишѐна си щем развърна,
китката файда не прави.

Пели Небие Х. Иглева, Незифе Б. Чолакова, Небие Х. Тъкавидова и Айше Осм. Кадирова, девойки с. Стърница, Ардинско
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

233. Сещаш ли се, момне ле

♩=92

5 I 21

— Се- таш ли се, мом- не ле, и- ли са
ни се- таш за- що пре- ми- на-
вам през ва- ши- ни дво- ри?

1 2 3 4 5

— Сеташ ли се, момне ле,
или са ни сеташ
защо преминавам
през вашини двори?
— Сетам си се, лудо,
как да са ни сетам.
Ам си имам, лудо,
майка касканджийка, /2
сестра доведена.
Не ми дават, лудо,
за вода да ида, /2
с тебе да се видя,
не ма пущат, лудо,
на хоро да ида, /2
с дружки да се сбера.

Пял Георги Костадинов Дурев, 60 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

234. Стара се майка не лъже

♩=80

6 I 10

— Йот ми са, Фа- тме, за- ба- ви йот врис- на
во- да сто- де- на?

— Йот ми са, Фатме, забави
йот врисна вода стодена? /2

— Майчинко, стара майчинко, /2
вадона беше матничка, /2
та чеках да се йобристри. /2
— Фатмице, козум-пиленце, /2
стара са майка не ложе, /2
те та са, Фатме, видели /2
нашисе близни комшии /2
кому си на скут седела, /2
кому си армаган яла.

Пяла Арфе Юсеинова Ушева, 16 г., с. Триград, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

235

Rubato (♩≈44) 16 I 10

— Фа- тъ̌- ми- шъ̌, май- чи- на до-
ще- рьо, от ми са,
Фа- тъ- ми- шъ за- ба- ви?

— Фàтьмиш, майчина дощерьо,
от ми са, Фàтьмиш, забави?
— Забавих си са, майчинко,
сиво са стадо зададье, /2
та ми водана вазмати,
не можах бистра да налех,
та си са върнах кахорна.
— Фàтьмиш, майчина дощерьо,
стара са майка не лъже /2
и стар са баща не мами —
учинки ти са плакали,
лицено ти йе кахорно.

Пяла Хайрие Мехмедова Чаушева, 22 г., с. Бели извор,
Ардинско, преселена от с. Шехин, Ксантийско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

236

♩=100 1 II 12

Йо- ти са, Фат- ме, за- ба- ви

— Йоти са, Фатме, забави
йот врись, йот вода стодена?
— Забави(х) си са, майчинко,
водона беше матничка, /2
та чека(х) да се йобристри.
— Фатмице, козум-пиленце,
стара са майка не лъже, /2
стари са баща не мами.

Пяла Лютвие Муратова Зунска, 21 г., гр. Девин, преселена от с. Кестен, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

237. Как се е любила с либето си

— Заповни ли ми, майчинко,
кой ма най-напреж поиска?
— Поиска си та, дôщеро,
от Палас Чаушлийчино, /2
от Смилен Бояжийчино.
— Ам да ми знаеш, майчинко,
с нега какво сме правили,
та са ле никой не сети—
от одна стара лельчица.
Неи са, майчо, втасахме,
сайона да хи вапцаме.

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Тързн, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

238. Сама легнала, с трима станала

♩=42 73 II 21

До̂- ще- ро, мо- я до̂- ще- ро,

льо все ми ме- теш и по- еш

— До̂щеро, моя до̂щеро,
льо все ми метеш и поеш,
пък ся ми метеш и плачеш.
Оти ми плачеш, Фатминко?
— Как да не плачем, майчинко,
снощи съм сама легнала,
отдавя станах с троица,
с троица луди и млади.

Пяла Емине Асанова Ходжова, 30 г., с. Могилица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

239. Сал тя си либе нямала

♩=82 33 I 3

Мо- ма е ра- но ста- на-

ла, де лей- ле, ра- вѫ- ни е

дво- ри ра- зѫ- ме- ла

Мома е рано станала, де лейле,
равни е двори размела /2
и на среде е седнала —
ситан си бришим преприда,
по-ситни сълзи ронеше.
Майка ѝ си я питаше:
— Оти ми плачеш, дъщерьо?
— Как да не плачам, майчинко,
ло вридь си имат прилика,
пък я си ньемам прилика.
Майка ѝ си ѝ викаше:
— Мълчи, не пла̀чи, дъщерьо,
я ти съм нашла прилика
в нашана долна махала,
във беличконо коначе.

Пял Руфат Асанов Селимагов, 34 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

240. Да се пази мома от овчар

Загали Йена, замами
ювчеря Йена, стадаре,
гали ги Яна, мами ги.
Майка си Йена думаше:
— Чувай са, Яно, варди са —
овчер е хитра будала,
та та ще хитро измами
с люта червена ябълка
и с аглък пресно сирене.

Пял Тодор Василев Ташев, 49 г., с. Давидково, Ардинско, преселен от с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

241. Предаване на невеста ключове от тъмница

Руска майка ѝ плетеше
и хитричку я ючаше:
— Яга ми подеш, дъщеро,
на царевине дворове,
та немой слиза от конян,
дорде ти в ръки не дадът
тъмничарскине ѝтключе

тъмница да си отвориш,
есйре да си разпуснеш.
Че са зададе дядо ѝ
във ръка с бела ха̀ркума,
че са зададе любено
с тъмничарскине ѝтключе.
Невяста слязе от конян,

та си есире разпусна.
Есире ѝ са молеха:
— Дано си родиш, невясто,
до деветина синове,
вридь да ти станат аджии,
вридь да ти идат на кебѐ.

Пели девойки от с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

242

22 I 56

♩=100

Руса майка хи плетеше
и хитро си йе ючеше:
— Русо, майчина дощеро,
яга ми подеш невеста
на царювине дворòве,
не слизай, Русо, от конян,
не стъпай, Русо, на стòран,
ам ищи, Русо, ам ищи
темничерскинем òтключе,
затворан да си отключиш.
Тамо си имаш и ти брат —
целички девет години
как лежи, Русо, в затвори.

Пяла Фатма Хасанова Алиходжова, 28 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

243

31 II 58

♩=74

Майка си Руса плитяша
и хитричко я учеша:
— Русо, майчина дощеро,
макар да ти съм мащеха,
ела та майка научи:
Ага невеста да биваш
на царювине дворове,
не слизай, Русо, от конен,
дорде ти царен да даде
темничарскине ключове,
че имаш братче затворен.
Руса е била маличка,
ала е била хитричка —
не слиза Руса от конян,
дорде хи царян ни даде
темничарскине отключве.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957

244. Болна да се стори пред годежари

♩=168 — 19 I 168

Мòмече бело, черноко, черноко,
яга ти дойдат момаре, момаре,
пък ти са болна разболей, разболей,
черно си йокос пòищи, пòищи,
жълтана дуня с вейкана, с вейкана,
черноно грозде с лозана, с лозана,
яна червена ябълка, ябълка
три я години скривана, скривана
пу шалйене юргане, юргане.

Пял Ахмед Ахмедов Макаков, 47 г., с. Стояново, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

245. Майка зложелателка на дъщеря си

138 I 17 — ♩=80

— Стàни ма, майчо, рàзчеши
и ма на ситно нàплети,
чи ще нивеста да ида
в Топуклу, село големо.
Пък й майка й викаше:
— Айшо, майчина дъщерю,
ти тва ку думаш истина,
дано та илюм привари,
сватьъну да не дочекаш,
сватьъну и момарену!
Кога са Айше гиздеше,
Айше са охна, отохна
и си ми тихо румàне:
— Майчинку, люта мащехо,
да са бе даяндисала
до във неделя вутрина,
дур да ми дойдат сватьъну,
сватьъну и мумарену.
Кага момаре подеха,
срешнаха Айше че носят.
Мехмет им тихо румане:
— Свалите Айше да видя
лйцено бело ли й е,
очине черни ли й са.
Кога я Мехмет погледна,
извади ножче мерджанлъ,
та си го впори в сърцено
и си им тихо румане:
— Клàдите͡ ни ъдни до други,

в средъна ножът забийте,
кутри кат минат да питат,
да питат, да им казуват:
— Ъм нва са Мехмет и Айше,
галени, пък неземени, /2
венчани, пък несъбрани.

Пяла Блага Пачилова, 23 г., гр. Златоград.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

246

Rubato ♩=104 — 76 I 22

— Ста- ни ма, май- чо, по- шче- ши, та ма
на си- тъ- но по- спле- ти

— Ста̀ни ма, майчо, по̀шчеши,
та ма на ситно посплети,
чи ще невеста да идам
в Тупуклу, село големо.
— Иди ми, иди, дô̂щеро,
дано се назад не вô̂рнеш, /2
дано те болес налегне.
— Майчинко, стара майчинко,
оти ма люто прокълна?
Сьодна щиш, майчо, да плачиш,
да плачиш, майчо, да гльодаш /2
дали ти госка не иди;
тô̂рна щиш, майчо, да дойдиш
без конче и без дружина
ляте през гора зелена, /2
зиме през бели снѐгове.

Пели Фатме Ем. Молахмедова, 17 г., Асие Ш. Турутева, 17 г., и Мелике Сюльманова, 17 г., с. Буково Ардинско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

247

Rubato ♩=48 — 221 I 21

— Ста- ни ма, май- чо, йо- че- ши
и ма на сит- но йо- пле- ти

Пял Рашид Т. Помаков, 25 г., с. Беден, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

248

Rubato ♩=60 72 I 46

— Ста- ни ме, май- чо, раз- че- ши,

та ма на си- тно на- пле- ти

Пели Фатма Шеренска, 13 г., и Асие Дралева, 14 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

249

Rubato ♪≈120 177 II 65

— Ста- ни ма, май- чо, по- вче- ши

та ма на си- тно на- пле- ти

— Стàни ма, майчо, повчеши
та ма на ситно нàплети
със баш байремска нàплета —
ютре невешче търновам
на вър висока плàнина.
— Дъшчеро мое майчино,
къдено мислиш да идеш,
дано дотам не достигнеш,
дано та илюм пристигне.
Вървели, колко вървели,
на едно место стойнали.

— Сватове мои севгильни,
позàпрете ми коньчено,
порàзкрийте ми прикрило,
дайте ми вода студена —
мень ма е майка кълнала,
та ма е клетва стигнало.
— Хайде, невешче ми, хайде,
умрела ще те караме
на наще село Буково,
на твойно село глупаво.

Пял Райчо Александров Райнов, 46 г., с. Мостово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1962.

250

♩=156–168 22 II 81

— Ста- ни ма, май- чо, раз- че- ши, та ма

на си- тъ- но на- пле- ти

— Стани ма, майчо, ра̀зчеши,
та ма на ситно на̀плети —
утрен невеста то̀рнувам
във високана пла̀нина.
— Иди ми, ѝди, до̀щеро,
дано дотамо не по̀деш,
дано та илюм пристигне.
Вървели, колко вървели,

ясна я глава заболе,
ситна я треска затресе.
— Сватове мои хубави,
поза̀прейте ми кончено,
по̀вдигните ми ситоно,
дайте ми вода студена —
ясна ма глава заболе,
тая е глава илюмска.

Пял Давуд Хасанов Шехов, 37 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

251. Булката дал на девера си, пък той взел първото си либе

♩=50 21 II 36

— То- ръ̌- не ле, ба- лъ̌- но

ли ти я, то- ръ̌- не ле,

же- лно ли ти е

— Торне ле, бално ли ти я,
Торне ле, желно ли ти е,
оти са Колю оженил
във Скеча, града гулема?
— Майчинко, стара майчинко,
ни ми е бално, ни желно,
ам ми е още по-драго —

Колю му сватба ще ида,
Колю му золва ще стана.
Още си дума думаха,
от Коля хабер допадна:
„Де да е Торна, да дойде,
Колю му золва да стане.“
Стана са Торна премени,

с баш гиздилнана прѐмена
и си във Скеча утиде
Колю му золва да бъде.
Колю сватовем думаше:
— Сватове, мои кумуве,
венчайте булчено деверу,
дайте си мене Торнену,
че сме са млочко галили
и сме си лика-прилика.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957

252

♩ = 112 — 4 I 3

— Тон- ке ле, бал- но ли ти йе,
Тон- ке ле, жел- но ли ти йе,
че са йе Ко- льо о- гла- вил

— Тонке ле, бално ли ти йе,
Тонке ле, желно ли ти йе,
че са йе Кольо оглавил, /2
оглавил, още оженил
на искечовска гаркиня?
— Мен не ми бално и желно,
ам ми е още по-драго,
че ма е Кольо калесал
лефтера золва да ида.
Стана са Тонка премени,
оседла конче хранено,
и се на конче покачи,
и се на бога помоли:
— Помогни си ми, божичко,
нах тамо золва лѐфтера,
нах тука млада невеста.
Вървиха, колко вървиха.
таман бе сряде Дунава,
падна невеста от коня.
Колю се виком провикна:
— Качите Тонка невеста.

Пяла Рада Георгиева Дурева, 56 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

253. Иска дъщеря си за жена

♩ = 84 — 2 II 17

Ю- мре на Стой- чо жи- на- та,
ю- ста- на Стан- ка си- ра- че,
Стой- чо на Стан- ка ви- ка- ши

Юмре на Стойчо жината,
юстана Станка сираче,
Стойчо на Станка викаши:
— Станке ле, моя дòщирьо,
солкова света юбигрàх,
нийди, Станке ле, ни видях, /2
майчинана ти прилика,
ти си я, Станко, най-мѐзаш,
гьо щим да сторим, дощирьо
двамка щим да са венчеим.
Станка на Стойчо думаше:
— Срамота й, тате, грехота й
баща дъщирѐ да зима
за жина, да са винчеи,
гьо щими да попитаме
попỳве още владици.
Утиде Стойчо да пита,
не пита, кайну са пита,
ам пита да са ни сетят:
— Попуве още владици,
на двор сам садил ябълка,
бива ли да я ȍбирам?

Попуве думат на Стойча:
— Чи щом си я си посадѝл,
бива да си я обирѐш.
Вòрна са Стойчу у Станка
и си на Станка викаше:
— Попуве ѝзин дадуха,
гьо щим да сбирем, дощирьо,
майчинуну ти гиздилу,
да го изляѐм, приляѐм,
на теб гиздилу да сторим.
Станка гиздилу йотнеси,
ни каза, кайно са казва,
ам си думаше златаре:
— Златаре и куюмжии,
ни лейти Станки гиздилу,
най хи ѝзляйти, стòрити
сребърен сандок позлатен,
колкуту Станка да влезе
та чи си Станка турите,
чи я фав сандок зàляйте,
че я ф рѐкана мѐтните.

Пяла Маруда Славова Сиракова, 31 г., с. Стойките, Девинско,
преселена от с. Гела, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

254

Останал Бойчо млад довец
с негова Станка дъщеря,
на петнадесте годиньки.
Бойчо си Станки викаши:
— Станко льо, моя дȏщеро,
ходил съм, Станке, и ходил,
нийде не найдох, Станке льо,
твоя хи майци прилика, /2
лю ти си хи си прилика.
Дьо да го сторим, Станко льо,
ний двама да са зȏмиме.
— Тате ле, милни тате ле,
от бога би щи грехота,

от хора би щи срамота.
— Станко льо, моя дȏщеро,
във село има попове,
попове и владикове,
щъ идим да ги питаме.
Отиде Бойчо да пита
попове и владикове:
— Във двор съм садил калинка,
та ми е рожба родила —
бива ли да я ȍберам?
— Не бива, Бойчо, не бива,
рожбана да си окапе,
не бива да я оберѐш!

Пяла Чока (Цона) Николова Щонова, 44 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Каумфан, февруари 1956.

255

♩=76 75 I 29

Йо- ста- на Бой- чо млад вдо-
вец с не- го-
ва Стан- ка ма- лъч- ка

Пял Райчо В. Мочилов, 59 г., с. Арда, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959

256. Два брата — два баджанака

♩=82 35 II 144

Пус- та ти, и- нгьо, ме- жа-
на, га не- ма Ми-
нка, се- стра ти

Пуста ти, ингьо, межана,
га нема Минка, сестра ти —
дали не е сте рукали,
или не е са пуснали?
Кайно си дума думаха,
Ахметь на врата стоеше,
Минка през мрака вървеше.
Ахметь си рипна, фати я,
та си я плезна през мракан.
Язък ти, мѝжо, язък ти,
де са е чуло, видело
два брата — два бажанака,
две сестри — за две етърви.

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

257

♩ =152 — 210 I 2

Пус- та ти, ин- гьо, ме- жи- на, ме- жи- на и по-
прел- ка- на

Пуста ти, ингьо, межина,
межина и попрелкана, /2
тейзе ти Финка га нема.
Поди я, мижо, пòрукай,
със борница я дòведи.
Мижу се скри зад вратана,
та дуйна Финки борнина.
— Язък ти, мижо, язък ти —
два брата — два баджанака, /2
две сестри — и две етърви.

Пял Рамадан Койнарчев, 20 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

258. Тръгнали на гости, по път се Али разболял

♩ ≈88—80 — 58 II 44

А- сан на дъ- во- ран сто- йе- ше,
сре- ба- ря- нъ ка- вал сви- ре ше

Асан на дворан стойеше,
сребаран кавал свиреше,
любе му диван седеше,
дребни си сълзи ронеше.
Асан с кавалан думаше:
— Мълчи, Айшинко, не плачи,
утре щем в госте да идем
йо твойна стара майчица.
Вървяли, колко вървяли,
стигнали гора зелена,
сьоднали да си починат.
Асан са тьожко разболе,
Айшинка си му думаше:
— Асане, либе Асане,
оти са тьожко разболе?

Пяла Асия Меймишева Сабахчева, 20 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

259. Болен от сипка

♩ =58 40 I 274

Ко- ко- но са, май- чо, де- ня вго- ди-

на- на, но- лко- ва сам, май, чо,

гра- да о- би- ко- лил

1

нол-ко- ва сам,

Колконо са, майчо,
деня в годинана,
нолкова сам, майчо, }2
града обиколил,
та ма нийде, майчо,
болес не намери.

Сега тука дойдох,
болес ма намери,
болес ма намери,
сипка кожувлянка,
снажка ми заложи,
коса ми окапа.

Пяла Елена Костадинова Сиракова, 52 г., с. Джурково, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

260. Жалба на болен син

248 II 25

♩ =104

— Ю- сей- не, май- чин си-

но ле, йот- ко- ле

ле- жиш боль- ни- чек

— Юсейне, майчин сино ле,
йотколе лежиш больничек, /2
мила ли ти е дюняна,
дюняна, сино, любено,
любено, сино, детену?

— Майчинко, стара майчинко,
не ми е мило любено, /2
не ми е мило детену.
Любено са ще ожени,
детену са ще изкути,

ти ми си мила, майчинко,
чи ми си яце старичка —
ага ми дойде пролете,
ага ми търнат сурии
от равно поле широко
нах високине пла̀нини,
гледаш щеш, майчо, вардиш щеш
дъли ти Хюсен не иди /2
от равно поле широко.

Пял Мехмед Кринтов, 68 г., с. Кутела, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

261

♩ =100 34 I 67

— А- ди- льо, си- но май- чи- ни,
кай- но ми ле- жи- шъ, у-
ми- ра- шъ, що ти е, си- но,
най- ми- ло

— Адильо, сино майчини
кайно ми лежиш, умираш,
що ти е, сино, най-мило,
най-мило, сино, най-драго?
Ста̀ни ми, сино, ста̀ни ми,
деца ти плачат по двори,
конче ти цвили в обори,
либе ти шета в кьошкьове —
кена ти, Адильо, най-мило?
— Мале ле, мила мале ле,
децана са щът изкути,
кончено са ще откупи,
либено са ще ожени.
Ти ми си мила, мале ле,
че ще ми мислиш земяна.

Пял Тодор Василев Ташев, 49 г., с. Давидково,
Ардинско, преселен от с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

262

♩≈46 58 I 7

(ъ)—А- диль, май- чин си- ньо льо, Ха- ди- ле,

май- чин си- но льо, кай- но

ми ле- жиш, йо- ми- раш

кей- но ми ми- раш ми- ло ли ти йе

— Адиль, майчин сино льо, /2
кайно ми лежиш, йомираш, /2
кена ти й мило, най-мило —
мило ли ти е дюняна,
мило ли ти е любено,
мило ли ти е дѐтено?
— Не ми е мило любено,
не ми е мило дѐтено,
ни ми е мило дюненско,
ам ми си мило, майчинко,
че ще ма мислиш за мене —
разгни ли ще са, али не.
Я ще са, майчо, разгния,
агай са главня разлисне,
тънко фиданьче да пусне,
благи ябълки да роди...

Пял Раджеп Хасанов Янузов, 48 г., с. Лесково, Девинско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

263. Млад се е Стоян разболял

Rubato ♩=40 251 II 1б

Млад са е Сто- ен раз- бо- лял

от Ви- да, гра- да го- ля- ма

Млад са е Стоен разболял
от Вида, града голяма.
Стоен другаре думаше:
— Другари, мои другари,
ага във село пойдете,
тетькому здраве носете
и си на тетька кажете
кôщана да ми òгради
от четри страни пенжурки:
първиян пенжур да гльода
Марийка Митрувичина,
вторияин пенжур да гльода
чôрквана, училищену,
третиян пенжур да гльода
нашине двори широки,
четвърти пенжур да гльода
нах мойна стара майчица.

Пял Петър Костадинов Жекин, 45 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.
Според певците тази песен е изпял родопчанинът Стоян Шукеров в Одрин, когато бил на смъртен одър.

264. От милост майка не погребва мъртвия си син

♩ =63 38 I 115

Йо, за да- де са пу- ста- на че рѣ- на чу- ма, пу- ста-на че- рѣ- на чу- ма

Зададе са пустана черна чума,
пустана черна чума,
та йодари йедин син на майка,
йедин син на майка.
От милос го /в гробе не турила/2
ами го тури /насред равни двори./2
Вечер дойде: /„Дòбър вечер, синко.“/2
Сутрин стане: /„Добро утро, синко.“/2
А пък той ѝ /никак не одрича./2

Пели Неделя Иванова Бънзова, 35 г., и Митра Асенова Станкова, 55 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

265. Мъка на болна дъщеря

♩ =88 35 I 125

Ха- си- бе бо- лна ле- гъ- на- ла, ца- ла го- ди- на ка- кѣ ле- жи

Хасибе болна легнала,
цала година как лежи.
Вчера йе нахвън излела,
на майчини си дво̀рове,
бело си лице миеше
с бунарцкен сапун ракиен
и ситни сълзи ронеше.
Майка хи си я питаше:
— Оти ми плачеш, дощеро?
— Цала година как лежа,
ще умра, майчо, ще умра,
пък теб са вяра не фаща.

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

266. Умирам, майчо

♩ =84 76 I 24

Та чу- ли ли сте, не ли сте ка- кво
е но- во ста- на ло

Та чули ли сте, не ли сте
какво е ново станало
в Буково, село голeмо,
в Юсен агово коначе?
Минка е болна легнала,
от глава с очи не гльода,
от болес с уста не дума.
— Умирам, майчо, умирам,
тебе са вера не фата,
утре ще сватба да има
на наши равни дворове.

Пели Фатме Ем. Молахмедова, 17 г., Асие Ш. Турутева,
17 г., и Мелике Сюльманова, 17 г., с. Буково, Смолянско.
Записал Н. Кауфман. март 1959.

267. Райфинка болна легнала

Rubato ♩ =88 250 I 25

Рай- фин ка бол- на лег-
на- ла, Рай- фин- ка бол-

Райфинка болна легнала/2
на високана планина.
Никой до нея немеше,
лу една стара майчица —
в чешка ѝ вода носеше/2
и на Райфинка думаше:
— Райфинко, моя дôщеро,
кина си ти е най-мило,
най-мило, Райфе, най-драго —
мила ли ти е рубана,/2
твоено пôрво любове?
— Майчинко, стара майчице,/2,
ни ми е мило любено,
ни ми е мила рубана,/2
ам ми е мила диньоса —
сичкъде са е цветнало,/2
от земя сичко излиза,
пък йе ще в земя да вляза.

Пял Димитър Славев Митрушев, 34 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

268

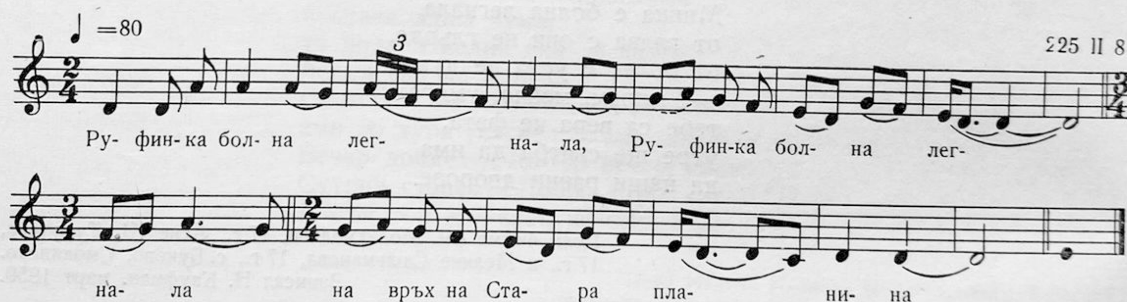

Руфинка болна легнала/2
на връх на Стара планина,/2
на хайдушката равнина./2
Никой до нея немаше,
само нейна стара майчица —
с филджан ѝ вода даваше/2
и на Руфинка думаше:
— Руфинке, дощер Руфинке,/2
защо, Руфинке, жалееш,
та ми, Руфинке, умираш?
— Жалям си, жалям дружките/2
и мойто първото любе.

Пели девойки от с. Жижево, Гоцеделчевско.
Записал Н. Кауфман, юни 1960.

269

Рофинка болна легнала
на високана планина,/2
на хайдушкана равнина.
Никой при нея немаше,
сал една нейна майчица —
чаша ѝ вода даваше
и на Рофинка думаше:/2

— Рофинке, мое дощерьо,/2
мила ли ти я диньота,/2
мило ли ти я либено?
— Не ми я мило либено,
ти ми си мила, майчинко —
либено ще се йожени,
дѐтено ще си порасне.

Пяла Лютвие Муратова Зунска, 21 г., гр. Девин, преселена от с. Кестен, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

270

Руфие болна легнала
на вър висока плàнина.
Никой до нея немеше,
сам една стара майчица —
в чешка хи вода даваше
и си йе хитро питаше:
— Руфийо, моя дощеро,
мила ли ти е диньòна,
диньона, още рỳбана?

— Майчинко моя старичке,
ни ми е мила диньона,
ам ми е мила рубана —
скòпка съм руба ушила,
пък нема да я нàдена.
Иди ми, майчо, пòрукай
межова Фатма да дойде,
рубана да хи нàдена,
да видям прилега ли я.

Пяла Рамзина Мехмет Шикова, 19 г., с. Богутево, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

271. Завещание на болна девойка

33 II 27

♩ =52

За-ръ-фи-нка бо- лна ле- гъ-на- ла на- хъ̌ ви-со-ка- на пъ̌-ла ни- на

Зарьфинка болна легнала
на високана планина,
на широкана равнина.
Никой до нея немаше
йот йедна стара майчица.
Тя до Зарьфинка стоеше,
в чеша хи вода даваше:
— Стани ми, сине Зарьфинке,
не ль ти е милна дюняна?
— Не ми е мила дюняна,
ам ми е мило гиздило —
шила съм скъпо гиздило,
пък нема да го на̀дена
за байрем да са по̀гиздя.
Иди ми, майчо, вѝкни ми
мѝжова Фатма да дойде,
рѝбана да хи прѐдада,
рѝбана и гиздилоно,
пък хи любено не давам.

Пял Рашит Рамаданов Чолаков, 33 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

272

♩ ≈88

106 I 27

Май- чи- нко, ста- ра май- чи- нъ- ко, ка- но- са ми (ъ) са фа- на- ла

Майчинко, стара майчинко,
кано̀са ми са фанала,
чоран е оган станала.
Ша юмрам, майчо, ша юмрам,
тебе са вяра не фата.
Утре щеш видя, майчинко,
колко щът люде да дойдат
на наши равни дворове
и ше ма, майчо, занесат
в чьорнана земя длъбока.

Пяла Жимле Хасанова Делиасанова, 18 г., с. Жребево, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

273. Мъка на болна девойка

— Фатме, надàрско мòмиче,
като ми лежиш, умираш,
кино е тебе най-мило?
— Най-мило ми е, анайко,
надарски майка и бобу.
Осем е дена станало,
Асана не съм видяла,
вчера го видях, майчинко,
на високине кьошкове
без чорапи и без терлици,
на пребос жельти папуце.

Пяла Емине Асанова Ходжова, 30 г., с. Могилица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

274

— Байрем е, майчо, байрем е,
пукат са пушки шерени.
— Не ми е байрем, дощерьо,
ам си ми гърми да лети.
— Ложиш ма, майчо, гьозбиш ма,
утри щиш видя, майчице,
ага ми, майчо, доведеш
черноморскине сватове,
ага ми, майчо, доведеш
от джумайона ỏджине,
от миндрисена суфтѝне,
от цало село момине,
момине и невестине —
момине риза да кройот,
невести вода да носат,
оджине коран да правят,
суфтине кôща да градьот
без пенжур и без кумине.

Пяла Асие М. Сабахчева, 21 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

275. Поръки на болна девойка*

— Стани, стани, Гюлфизейо.
— Как да стана, мила майко!
Мен ма земя порукала,
порукала, повикала.
Идите ми повикайте
миджувана Иминейка,
дайявана Кафидейка,
да му сторям сичко халал,
да ма изпратят до джамьяна,
до джамьяна, до гробьено,
да ми сторят летва люлка,
на две елички, две борички.

Пяла Шукрие Османова*Джаферова, 31 г., с. Барутин, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

276

Пели*Руфие Исуфова Каракашева, 17 г., и Атидже Джамалова Калфова, 15 г., с. Барутин, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

277

♩ =60 107 I 75

Дора майка пита:
— Майчо, стара майчо,
нещо ша та питам,
право да ми кажеш —
моми умират ли,
моми главеници?
— И моми умират,
и‿моми главеници.
— Майчо, стара майчо,
ага ти загина,
та ма однесите
на широко друме,
дено ще да мине
мойно порво либе
от равноно поле
със дребни шилета,
та ще да ми рече:
„Стани, Доро, стани,
армаган ти нося
от равноно поле —
кърпа куприкена
и лустри кундури.“
„Чуем, любе, чуем,
не мога да стана —
земя ми прийола
мойта тьонка снага,
змийка ми изпила
мойте чорни очи,
гнездо си извила
в мойта руса коса.“

Пяла Шинка Суркова, 20 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, май 1960 г.

278. Грешна мома — запалила кошара с овце

♩ =108 2 II 7

— Русо ле, моя дощирьо,
кàзувай, Русо, кàзувай
какво си другош правила,
правила, Русо, сторила/2
през лѐфтерскини години,
та й ми лю лежиш, ни ставаш,
ни ставаш, Русо, ни‿умираш?
— Майчинко, стара майчинко,
я ни сам лошу сторила,
сторила и направила —
яга бях мома лефтера,
мен ма йовчери фанаха,
белку ми лѝци любиха,
тьонка ми снажка трушиха.
Чугюх са, мислюх, мале ле,
какво йовчерям да сторя,
да сторя и да нàправя.
Та чи хми, майчо, запалих
юрѐци сас йовчарини,
аголи с вакли àгньота.
Ага юреци гуреха,
йовчери жѐлно плачеха;
ага аголи гуреха,
йѐгнята желно бляяха,
майкини люто кълнеха,/2
кучата желно лаяха,
лаяха, та завиваха:
„Йовчери, наши ступани,
какво сти золум сторили
на Руса мома хубава,
та си на хитро измами,
тай си запали юреци,/2
юреци с наши ступани.
Ага юреци гуреха,
конини желно вищеха,/2
чорна си земя ровяха,
та си петали строшиха/2
кихаяна да си спасьот,
кихая, наша доржава.
Синьо са небо отваря,
ситна ми рòса зарòсе/2
йогньове да ми угаси."

Пяла Марина Николова Коледжикова, 44 г. с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стойн, ноември 1954.

279

Rubato ♪ =132 137 I 18

— Гюль-сю- ме, мо- е дъ-
ще- рьо, се ле-
жиш дье- ве- ть го- ди- ни

— Гюльсюме, мое дъщерьо,
се лежиш дьеветь години,
ни са, Гюльсюме, направяш,
ни са, дъщеро, разправяш.
— Помниш ли, майчо, знаеш ли,
га ма на дюкен проводи
да купя вино червено
и още бела ръкия?
Пък то ма среща овчерче,
та ми виното изтура,
виното и ръкията.
Че я си прѐйнах ѝпорън,
та му къшлъна запалих,
къшлъна със ягнетана.

Пял Ахмед Асанов Папучаров, 39 г., гр. Златоград.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

280. Болна родилка

Rubato ♩ =60 72 II 37

Та чу- ли ли сте,

не ли сте ки-

на е но- во ста- на- ло

Та чули ли сте, не ли сте
кина е ново станало
във Тързн, село голямо?
Ле‿елѐ е болна легнала.
Не е от болест легнало,
малко е дете родила,
в ръки го не е фатала,
биска му не е давала.
Майка ѝ си я питаше:
— Стани са, Ле‿елѐ, нàправи,
че ти е малко дѐтено
и младо ти е любено.

— Майчинко, моя майчинко,
дѐтено са ще изкути,
любено са ще ожени.
Летва му люлька сторете
на червен калем ябълка —
ага ми дуйне бял вятър,
люлкана да ми залюлей;
ага ми росне росица,
детено да ми захрани;
ага ми падне мъглица,
детено да ми покрие.

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

281. Мъка на болна млада майка

♪ =116 74 I 37

— Хай ро, Хай ро, бе- ла

Хай- ро, спиш ли, Хай- ро,

раз- бу- ди са

— Хайро, Хайро, бела Хайро,
спиш ли, Хайро, разбуди са,
дете плаче, майка ище.
— Взѐмите го, нòсите го
долу, долу на рѐкана,
на рѐкана, в градинкана.
Тамо има два фиданя,
стòрите му летва люлька —
ага дуйне белен ветер,
да го люшне да го приспи;
ага летне ситна роса,
да го мие, да го кôпи.

Пяла Мария Христева Манолева, 34 г., с. Чокманово,
Смолянско, преселница от с. Елховец, Маданско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

282

Rubato ♪ =116 220 I 24

Фат- мо, Фат- мо,
бя- ла Фат- мо; спиш
ли, си- диш ли, са-
бу- дей са

— Фатмо, Фатмо, бяла Фатмо,
спиш ли, сидиш ли, сабудей са,
чи ти плаче мало дете,
сабудей са, залюлей го,
залюлей го, забизей го.
— Негува майкя пролетен ветер,
той като дуйне, ще го залюлей;
негова бизке гергьевцка роса,
тай като роси, то ще бизее,
то ще бизее, ще се разцъфти.

Пял Сали Османов Калфов, 45 г., с. Барутин, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

283. Сватбари пристигат — момата умира

Rubato ♪ =88 251 I 7

— Дôщеро моя майчина, на двор са дошли сватове

— Дôщеро моя майчина,
на двор са дошли сватове,/2
дошли са, конь са довели,/2
и на конь торба шерана,/2
в торбана има, дôщеро,
цала невеска премяна —
кòга щим да прикрииме
със червенена прикрива?
— Прикрийте, майчо, прикрийте
мояна сестра по-малка,
че са сватове хубави,
та ми са нè за връщане.

Пял Костадин Николов Каневски, 23 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

284. Курбанът душа не връща

Rubato ♩ =76 137 I 16

(ъ) Хранила майка, кутила (н) до три, до четъри дъщери

Хранила майка, кутила
до три, до четри дъщери.
Трине са в земя легнали,
адна й Норка остана,
и тя е яце больничка,
яце я боли главъна.
Пък си й майка викаше:
— Норко, майчина дъщеро,
гледай да ми са направиш,
голем ще курбань да коля.
— Майчице, моя майчице,
курбанян душа не сврȍща
и деньън не насȍсова.
Я да си ида, майчице,
на зеленана чеирка,
на писанана джамия,
до трине сестри лефтери,
до батювана невеста.

Пяла Фериде Филизова, 17 г., гр. Златоград.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

285

Rubato

19 I 169

Ку- ти- ла май- ка, ра- да- ла,
ку- ти- ла май- ка, ра- да- ла
до тъ-ри, до че-тъ-ри до- ще- ри

Пял Юсеин Махмудов Кехайов, 52 г., с. Стояново, Ардинско,
Записал Т. Тодоров, март 1957.

286

Rubato ♩ = 100

138 II 21

Хра- ни- ла май-ка, ку- ти- ла
ъ до три до ъ че-три дъ- ще- ри

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

287

♩ = 132 — 72 I 41

Ку- ти- ла май- ка, гле- да- ла
до три до че- три дô- ще- ри, до три,
до че- три дô- ще- ри

Пяла Небие Майсторова, 11 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

288

Rubato ♩ = 112 — 74 I 45

Ку- ти- ла май- ка, раж- да- ла
до три, до чет- ри дъ- щер- ки

Кутила майка, раждала
до три, до четри дъщерки,
трине е въднòж погребла,
една Нуринка остана,
и тя е я̀це болничка.
Майка хи тихо ръймони:
— Стани са, Нури͡е òправи,
утре гу байрем казуват,/2
прави щат люльки да правят
на широкине ливади,
и теб са люлька сторили.

Пяла Мария Христева Манолева, 34 г., с. Чокманово,
Смолянско, преселена от с. Елховец, Маданско,
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

289

Rubato ♩ = 66 — 75 I 7

Ро- ди- ла май- ка, ку- ти- ла до три, до че- три дъ- ще- ри

Пяла Сафие Бешенджиева, 16 г., гр. Смолян, Мисирска махала.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

290. Болна от любов

♩ = 126 — 139 II 4

— Фат-мо, май- чи-на дъ-ще- ро, о- ти ми и-деш ка-хър-на

— Фатмо, майчина дъщеро,
оти ми идеш кахърна
от двана вриса студени?
— Мълчи, майчице, не думи,
напих са вода студена,
стана ми змия асойна,
на сърцено ма изяде.
Поди ми, майчо, повикай
от Дахън, от Даръдере,

Джерахън Джерахчияна,
Исеин Кисимдарина,
лъ йся нах тува да дойди,
да си ми види балнуно,
дам щу е яла Фатминка,
дам щу е яла и пила.
Стана майка ѝ, отиде
нах Дахън, нах Даръдере,
Фатминки Джерах доведе.

— Ъбарей, Фатме, събаряй
от бяла шия инжие,
от вакло чело алтъне,
да си ти видим балнуно —
дъм щу си яла и пила,
ъли е змия асойна,
или е бално севдово,
севдово, Исеиново.
Не било змия асойна,
ам било бално севдово,
севдово, Исеиново.

Пял Хамди Фаиков Топов, 19 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

291. Изпила змия усойна

Rubato ♩ = 40 221 II 42

— Ай- ше, чер- ноч- ко мо- ме- че,

о- ти си ким- на, ка- хор- на?

— Айше, черночко мòмече,
оти си кимна, кахорна?
— Как да не ми съм кахорна —
пила съм вода студена,
та изпих змийка усойна,
на куремън ма изеде.
Йди ми, майчо, дòведи
врить младичкине докторе,
докторе със докторкине,
куремън да ми разпорят,
змийкана да ми извадят.
— Дôщеро, мила дôщеро,
то не е змийка усойна,
ами е дете крадено —
ти ми си с юнак играла,
та ми си дете украла.

Пяла Асие Мемишева Сабахчева, 21 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

292

♩ ≈ 96 19 I 146

На- пих са во- да сту- де- на, и- зпи- хъ

ми змий- ка йо- сой- на

Пели Райме] Мехмедова Щърбова, 19 г., и Фатме
Хасанова Карапишанова, 16 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

293

♩ ≈ 137 35 II 137

(ъ) За- ле- зах в го- ра

зе- ле- на, та най-

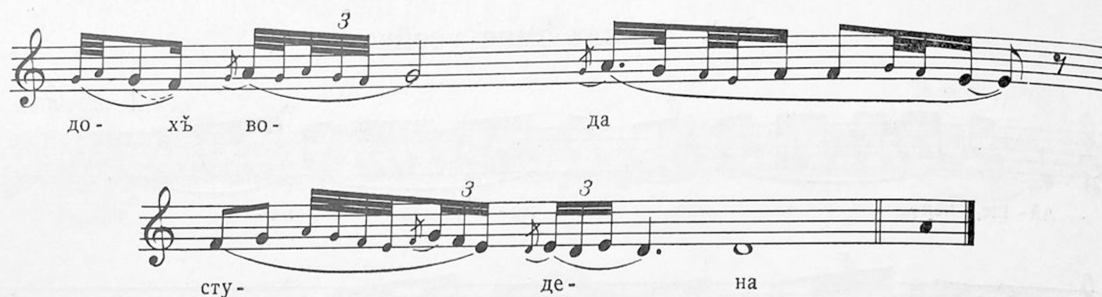

Залезах в гора зелена,
та найдох вода студена,
та изпих змийка усойна,
та ма на сърце изеде.
Поди ми, майчо, пòрукай
от ардинскине докторе
змийкана да ми извадет.
Не било змийка усойна,
ам било дете пролетско
от планинскине овчари,
от àговскине ратаи.

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

294

— Галем с бубайка да ида
нах високана плàнина.
Там има сенка дебела
и има вода студена,
да пием вода студена,
та изпих змийка усойна,
та ма на корем изеде.
— Доцерьо мое майчино,
стара са майка не лъже —
то не е змийка усойна,
ами е дете летошно.

Пял Шекир Раджепов Брахамов, 34 г., с. Река, Смолянско
Записал Т. Тодоров, март 1958.

295

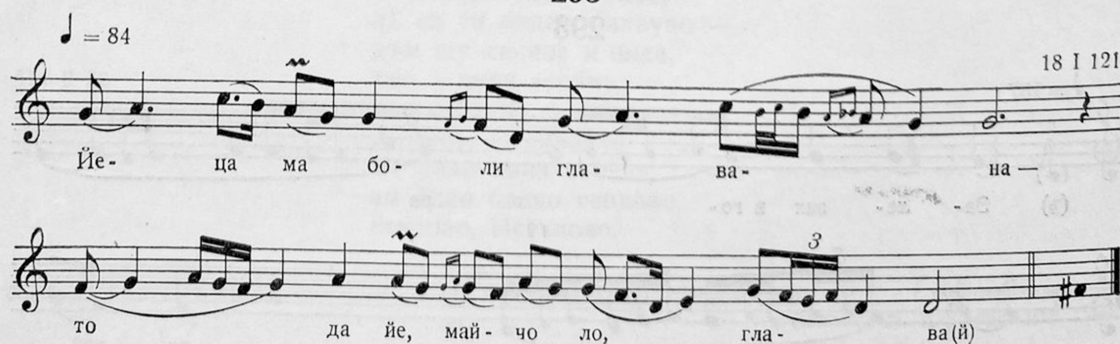

Заб.: В края на мелодията певецът озвучава последната гласна с „й".

Йеца ма боли главана —
то да йе, майчо ло, глава,
йам си ма боли сърцено,
йеде ма змийка осойна,
та ма на сърце изеде.

Пял Ахмед Ахмедов Делиибрахимов, 45 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

296

♩= 112 250 I 14

— Я- де ма, май- чо, на ко- рем,

та ма на ко- рем и- зе- де

— Яде ма, майчо, на кòрем,
та ма на кòрем изеде —
пила съм вода студена,
та изпих змийка юсойна.
— Дащирю моя майчина,
то не е змийка юсойна,
ям ми е дете планинско —
цало си лето ходило
със планинскине увчере,
та ми е дете планинско.
— Иди ми, майчо, порукай
дърйдерскине доктуре
коремън да ми разпорят,
змййкана да ми извадят.
Че доктурене дойдоха,
та й корема разпраха
и змийкана извадиха,
та я на тегло теглиха —
девет е кила излегла;
на метру я са мерили —
осем е метра излегла!

Пяла Фатме Рамаданова Карамисирева, 50 г., с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

297

♩= 58 40 I 285

На- пих се во- да сту- дье- на,

та и- зпих змий- ка у- сой- на

Напих се вода студьена,
та изпих змийка усойна,
та ма на сърце изеде,
та ма са бяда бедили
нашине близни комшии,
че носам дете на сорце.

Иди ми, майчо, порукай
пашмаклицкине касапе
сърцено да ми разпорят —
да са комшии уверат,
че не е дете на сърце,
ами е змийка усойна.

Пяла Тодора Димитрова Вълкова, 25 г., с. Джурково, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

298. Мома е мома родила

Мома йе мома родила,
с ален га меньдиль завила,
с кичен го кушек повила,
льетва му люлькя вързала,
льетви му песни пеяла:
— Еньньо ми, неньньо, дощеро,
големка да ми нарастеш,
майка ти да си помесаш —
каквоно нея височка,
каквоно нея черночка,
на лице бела, чернока,
на бойче тънка, висока.

Пял Здравчо Асенов Гърчев, 50 г., с. Мостово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1962.

299

— Фатмино, пиле шерено,
питала ли си майка ти
дава ли тебе на мьене?
— И ку ма дава, и ку не,
я ща със тебе да идам
в чостана гора зелена.
Било е, колко било е,
че са е дьете родило,
летва му люлька сторили,
летва му песня запели:
— Ѐнни ми, нѐнни, дъщеро,
та та е майка украла,
га са е сѐно сушило,
га са са брали крушине.
Лично му име турили,
та гу Фатмина завàли.

Пели Кюрсие Х. Ганелова, 16 г., и Хъмдие Осм. Онбашиева, 16 г., с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

300. Болна девойка и баща ѝ

Rubato ♪ = 92

249 II 12

Не- зи- фин- ка бол- на ле- жи, бол- на ле- жи, ду- ша бе- ре

Незифинка болна лежи,
болна лежи, душа бере,
бубайко хи до главôна,
до главôна корань пее:
— Стани, стани, Незифинке.
— Как да стана, мил бубайко,
га ма земя бендисала,
бендисала и ма рука?
Рỳкните ми уйкувъна,
уйкувъна Незифинка,
да хи прѝдам гиздилоно,
гиздилоно със любено.
— Що ма рукаш, болна душо?
— Викам си та, Незифинке,
да ти прѝдам гиздилоно,
гиздилоно със любено.
— Гиздилоно ти приимам,
пък ти любе ни приимам — /2
мень е любе не прилика.

Пял Тодор Ив. Дубровски, 52 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

301

♩ = 69

36 II 29

Са- мфи- ли- нка бо- лна ле- жи, бо- лъ- на ле- жи, ду- ша бе- рйе

Самфилинка болна лежи,
болна лежи, душа берйе,
бубайко хи на главона,
братя, сестри отстранона.
Бубайко хи си хи вика:
— Стани, стани, Самфилинке,
— Как да стана, мил бубайчо,
га ма зѐме прииcкала,
майка ма е прирукала.
Да е льосно да не ида,
чи съм пуста главеница,
главеница, сгоденица.

Пяла Рамзина Мехмет Шикова, 19 г., с. Богутево, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

302

Rubato ♪ = 120 74 II 7

Незилфинка болна лежи,
болна лежи, душа бере,
на глава хи стар бубайко,
на крака хи стара майка.
Бубайко хи дума дума:
— Стани, стани, Незилфинке.
— Как да стана, стар бубайко,
га ме майка прокълнала, /2
в чорна земя призовала?
— Мо̂лчи, мо̂лчи, Незилфинко,
да не чуе стара майка!

Пяла Мария Христева Манолева, 34 г., с. Чокманово,
Смолянско, преселнна от с. Елховец, Маданско
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

303. Болен момък и баща му

♩ = 52 58 I 9

Разболел са сирак Исуф,
болан лежи три години,
три години и полвина.
Стар бубайко до главица:
— Стани, стани, сирак Исуф.
— Как да стана, стар бубайко,
земя ма е прииискала,
майка ма е прирукала.

Пял Раджеп Хасанов Янузов, 48 г., с. Лесково, Девинско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

304. Болна девойка и брат ѝ

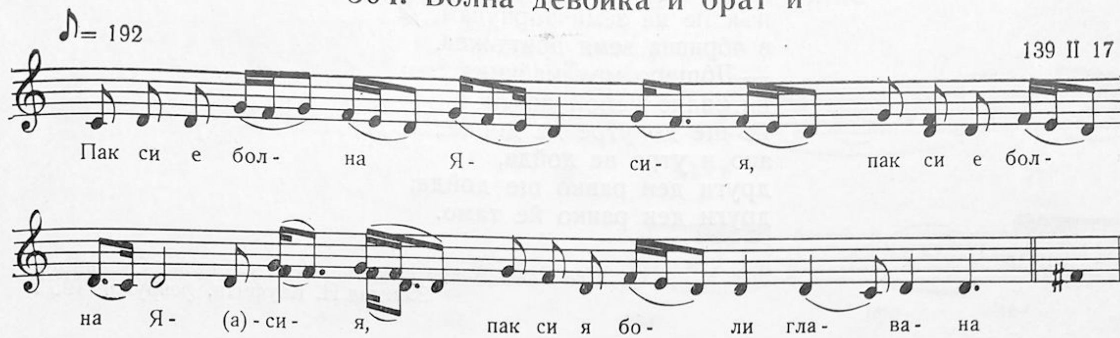

Пак си е болна Ясия, /2
пак си я боли главана,
ни има да ѝ помине, /2
навà е глава илюмска.
— Бекирче, братче по-малко,
пòди ми вòда дòнеси /2
от Късъмова бърчина, /2
от длибокъна падина.
Дур да са върне от вода,
и душъна ѝ излязе.
Да две ѝ селѐ викаха
на беличкана джамия, /2
над черничкана чиряша.

Пели Айша Бегова, 12 г., Хайрие Бегова, 12 г.,
и Хасие Билюкбашева, 11 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

305. Мъка на умираща девойка

— Кой ли ще и мень къйдиса
плиткине да ми разплете /2
и мень във земя да кладе
сакава бела, чернока,
сакава тьонка, висока?

Всичко от земя излиза,
пък йе на земя тôрнувам, /2
в чôрнана земя прйтъжна.
— Дôщеро, моя майчина,
ич бално немой да ти е,
йе ще до утре да дойда;
ако и утре не дойда,
други ден ранко ще дойда,
други ден ранко йе тамо.

Пял Раиф Алиев Исенов, 40 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

306. Мъка на умираща млада майка

♩ = 76 23 I 122

— Кой ще мень да ми кай- ди- са пъ- ли- тъ- ки- не да ми ъ ра - зпле- те

— Кой ще мень да ми кайдиса
плиткине да ми разплете
и мень фъв земе да кладè?
— Иди ми, върви, йèтърво,
и йе щъ нахтам да дойда
в четвъртък рано в утреной.
— Йетърво мойе по-стара,
кой ще ми гледа Хасана,
кой ще ми гледа децана?

Пял Ахмет Асанов Койнаров, 36 г., с. Оряховец, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

Заб.: Съществува обичай, когато жената умре да й се разплетат плитките.

307. Мъка на умираща девойка

Rubato ♩ = 52 75 I 6

Възз под- зи- мъ- е съм

лег- на- ла, във про- ле-

те съм ста- на- ла

Възз пòдзиме съм легнала,
във пролете съм станала,
ага съм похван излезла,
било е дошло пролето.
Сичко е нахвон излело,
горана се е лиснала,
цветино се е цветнало,
сичко от земя излазя,
пък я нах земя торнувам.
Ша умра, майчо, ша умра,
тебе са вера не фата.
Утре ще сватба да има
на наште равни дворове,
сички щат, майчо, да додат —
оджънът от джумаене,
съфтьене от медресене,
та ша ма, майчо, занесôт
възз ситничконо сокаче
на зеленоно ливаде
под червенана ебълка, /2
под високана минаро.
Ага са, майчо, завôрнат,
брить да ги дара одариш —
ходжемнем едри аглъце,
съфтьене сърме чеврице,
Салиху риза набрата,
върху ризица чеврица,
върху чеврица кесица,
върху кесица китчица.

Пяла Сафие Бешенджиева, 16 г., гр. Смолян, Мисирска махала.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

308

Rubato ♩ = 50 248 I 22

Възз под- зи- ме съм лег- на- ла,

ей, да ми дой- де про- ле- то,

ей, да ми дой- де про- ле- то,

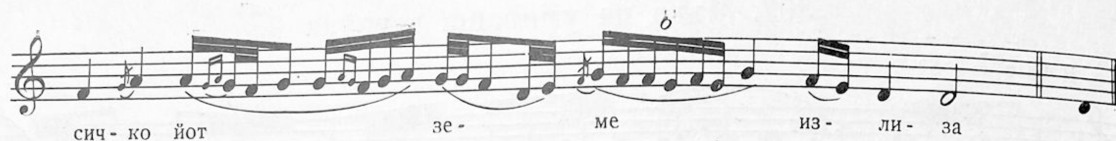

— Въз пòдзиме съм легнала,
ей, да ми дойде пролето, /2
сичко йот земе излиза,
пък йе нах земя тȏрнувам.
Ще умра, майчо, ще умра,
пък теб са вера не фата;

за сичко са дерман найде,
за мен са дерман не найде.
— Дȏщеро моя майчина,
йе си го знаем дерманен —
във срȏшничкана махало,
във беличконо коначе.

Пял Георги Чичиков, 34 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

309

♩ = 58 21 II 41

Да- ли е бо- дна- жъ

би- ва- ъ- ало

са- ко- ва ле-

то, пъ- ро ъ о ле- тье

о шло- ло

си- чко о-

дъ зе- ме и- (и) и- зъ- ли- за

Дали е бòднаж бивало
сакова лето, пролетье,
яли е за мен дошлоло?
Всичко от зѐме излиза,
пък йе нах зѐме торнувам.
Утре го байрем казуват
във горничкана махала.
Прави щът люльки да правят
под зеленоно ореше,
пък йе са сбирам, торнувам
на зеленоно ливадье.
Мене са коща градеше
без врати и без пенжори,
мене са риза кроеше
без клине и без ръкаве.
Хожа щът селе да рукат,
моми щът вода да носат,
невести потю ще метът.

Пял Шукри Саликов Сюлейманов, 33 г., с. Малка Арда, Ардиинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

310

Rubato ♩ = 69 211 I 1

Да- ли е буд- нож би- ва- ло.
са- ко- ва ле- то про- (о)- ле- тье

Дали е будното бивало
сакова лето, пролѐтье, /2
или е за мень душлòлу!
Всичко от земя излиза,
а йе на земе торнувам.
Утре го байрем казуват,
мень ми са риза кроеше /2
без клинве и без ръкаве,
и кôща ми са градеше
без врата и без пенжуре.

Пял Шукри Хасанов, 30 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

311

Rubato ♩ = 112 71 II 25

— Въз под- зи- ме съм лег- на- ла, ца- ла
съм зи- ма ли- (и) же- ла,
е- га съм нах- вън и= из- ле- ла

— Въз пòдзиме съм легнала,
цала съм зима лижела,
ега съм нахвън излела,
било е дошло пролете —
горòна са е лиснала,
тревòна са е зелнала,
в горòна пиле пееше,
никой са нему не сета,
какво е нему балноно.
Пиленце пее, нареда,
чи ща йе млада да умра,
чи ща йе в земе да гнием.
— Еленко, мое дòщеро,
нимой ми думай, Еленко,
тия усилни хоратѝ.
— Иди ми, майчо, собери,
моене тьожки спàпове
и по-тьонкине дарове,
та ги на огън запали,
да горат, майчо, изгорат.

Пяла Чока (Цона) Н. Щонова, 44 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

312

♩ = 54 36 I 18

Воз под- зи- ме сам ле- гъ-
на- ла, воз про- ле- то
са- мъ ста- на- ла

Воз подзиме сам легнала,
воз пролето сам станала.
Кога ми нахвон излезох,
всичко бе от земя излело —
цветено са бе цветнало,
лѝстено са бе лиснало,
кукувичкана кукова
в чостана гора зелена,
всички сюрии вървяха
воз бела река нагоре.
Излези, майчо, погледни
и мойно любе иде ли.
Мойто е либе личенко,
сребърен кавал свиреше,
с кавала дума думаше:
„Излез ма, любе, посрещни,
голем ти‿армаган носиме
от равно поле широко“.

Пял Шекир Раджепов Брахамов, 33 г., с. Река, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

313

Rubato ♩ = 52 137 I 25

Я съм под- зи-ма ле- же- ла, под- зи- ма по У- зун- жо- во

Я съм подзима лежела,
подзима по Узунжово,
цела съм зима лежела.
Кога съм одвън излела,
бело е лето дошлоло,
кукувичкана кукова,
бъхарън са е разлиснал
вър къдиюва усойка.
Куковай, пиле, куковай,
и да куковаш, и да не,
та нема файда от тебе,
денете ми са броени.

Пял Смаил С. Ходжов, 20 г., гр. Златоград.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

314

Rubato (♩ = 69) 106 I 31

(ъ) Ця- ль ми бе ме- се- цъ ра- ма- зан, три сам де- нъ- кьо- ве го- ва- ла

— Цяль ми бе месец рамазан,
три сам дѐнкьове говàла
и те съм силом търпела
от севдьо болно гльодане.
Косице, морна косице,
ако са с либе не земем,
дано до косам окапеш,
пък ко са с либе земеме,

дадно до ко̀рсчено нараснеш.
— Дощеро моя майчина,
немой ми плака, ни цика.
Гора, зелено ливаде
ле врид са в земе легнали,
ле врид са твои дружчици.
Пусни са, придай, дъщеро!

Пяла Жимле Асанова Делиасанова, 18 г., с. Жребево, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

315

♩ = 63

107 I 89

— Под-зим сам, ма-мо, ле-гна-ла, про-лет ща-мъ, ма-ле, да у-мра — ко-га се го-ра ра-зъ-ли-сне

— Подзим сам, мамо, легнала,
пролет щам, мале, да умра —
кога се гора разлисне,
кога са гора разцъфне,
тогав ще, мале, да умра.
— Дъщеро мое майчина,
кое ти, дъще, най-мило,
кое ти, дъще, най-драго?
— Най-мило ми е, мале ле,
най-мило, мале, най-драго
по̂рвана мъжка рожбица
и още по̂рвано любе.
— Дъщеро моя майчина,
детено ще го изгледат
любено ще се ожени,
ам си йе на теп най-язък
в чорнана земе дълбоко.
— Сичко от земе излиза,
аз ще въф земя да влеза
и нема, майчо, да излеза.

Пяла Бойка Илиева Присъдова, 16 г., с. Върбово, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

316. Болна далеч от майка си

Rubato ♩ = 69 — 74 II 20

Та чу- ли ли сте, не
ли сте ки- на е но- во,
но- во ста- на- ло

Та чули ли сте, не ли сте
кинà е ново, ново, станало
в Стамбола, града голема,
в Али бейо, бейово коначе?
Айше е болна легнала,
от болес глàва, глàва не дига,
от болес с òчи не гльода,
от болес с òчи, òчи не гльода,
от болес с уста не дума.
На три недели дума продума:
— Подай ми, àбло, михтюбче,
да си напишем бела кинѝга,
та да я пратим на майка,
да дойде майка, майка с бубайко,
да ми донесе, донесе
лечок за глàва, лечок за òчи.

Пял Иван Манджуков, 30 г., с. Райково, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

317. Пила Неда сношна вода, та изпила люта змия

♩ = 88 — 3 II 9

Пи- ла й Не- да сно- шна во- да,
та из- пи- ла лю- та змий- ка

Пила й Неда сношна вода,
та изпила люта змийка,
люта змийка усойница.
Заяло я й на корема,
на корема, на сърцено.
Поискала бяла Неда,
поискала укусчица —
от бел Дунав мрена риба,
бело грозде със чопкана,
жолта дюля със вейкяна,

трижгодинско руйно вино
и гергьовско вакло йегня.
Ходило ѝ порво любе
да ѝ троси укусчица,
ходило ѝ, ворнало са,
чи я срьошна, чи я носят,
чи я носят на гробища.
— Двеста давам, открийти я,
да си видя бела Неда.
Открихa я, чи я видел —
погрознела, пожълтела.
— Триста давам, завийти я,
завийти я, нòсите я,
нòсите я на гробища.

Пял Георги Костадинов Дурев, 60 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

318. Мъка на болна девойка

Rubato ♩ = 72 222 I 6

Ай- ша е бол- на
ле- гъ- на- ла, пет й
са ра- ни и зъ- лез = (ли)

Айша е болна легнала,
пет ѝ са рани излезли
и пѐтну ѝ са чумени.
Майка ѝ била мащеха
та ѝ е напук думала:
— Бòлите, рани Айшини,
тòпите Айша снагана,
Айша ще в земѐ да легне,
Айша ще земя да стане.
— Майчинко, моя майчинко,
оти ма тейка покълна —
и я бех мома със сърце,
та ми ще сърце остана.
Утре го кажат личен ден,
личен ден, личен адралѐс,
врид щат мòмине да идат
на зеленана чеирка,
летна щат люлька да сторат
на високуно òрше,
врид щат мòмине да питат:

„Де ли е Айше Сункина?
Ни Айше има в мòмисе,
ни въже има в лю̀лькъна.“
Пък ти ни речи, майчице:
„Айша е флела да ткае,
та че е Айша сбъркала
в ней големине пишила,
бърделѝвине кюлюме.“

Пяла Кѝдрие Ф. Арабова, 18 г., гр. Златоград.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

319. Чуждата майка пак чужда

Rubato ♩ = 63

211 I 9

— Ста- ни ма, май- чо, из- пра- ти,

де- но е (а) Ви- де бъ- ръ- чи- на

— Стани ма, майчо, изпрати,
дено е Виде бърчина,
зад нея има и друга,
там ми са сбират хъскере
каквоно мене левене,
левене, деликъньлие.
— Асане, майчин сино льо,
ага ми тамо пойдете,
сгодни другари бивайте —
нарьод са больни гльодайте,
нарьод си глава държите.
— Майчинко, моя майчинко,
хич немой бално да ти е,
чузда ща майка помайчи
главона да ми поддържи,
чузда ща сестра посестри
водица да ми подаде.

Ага са тамо отишли,
пôрво са Асан разболел.
Чузда е майка помайчил
главона да му поддържи:
— Майчинко мила не моя,
вземи ми глава поддържи.
— Асане, чузду селянчи,
поддърже ща ти главона, /2
ку имаш серме в кесьона.
Чузда е сестра посестрил
водица да му подаде:
— Сестрице, мила не моя,
ела ми вода донеси.
— Асане, чуздо селянче,
донесе ти ща водона, /2
ку имаш серме в кесьона.

Пяла Фатме Асанова Алихожова, 26 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

320. Лице, лице, бяло лице, кой ще тебе да залюби

Rubato ♩ = 52

72 I 9

Се- ди мо- ма на кьо- шкьо- ве,

на кьо- шкьо- ве, на пен- жер- ки

Седи мома на кьошкьове,
на кьошкьове, на пенжерки,
в рôки дôржи огледало,
огледало кокалено,
хем си гльода бело лице,
бело лице, чôрни очи
и на лице йотговаря:
— Лице, лице, бело лице,
кой ще тебе да залюби —
дали юнак, или дувец,
дали в село, или в друго?
Дор ще в село, не ще в друго,
дорде юнак, не ще дувец,
че превари чôрна земя!

Пели Милка Манолева Пехливанова, 60 г., и Станка Анастасова Пехливанова, 50 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

321

♩ =60

1 I 19

Мо- ма си- ди
на- къ- рай- ря- ка,
на- къ- рай ря- ка,
на бял ка- мен

В ро- ка дъ- ръ- ля- да- ло

Мома сиди накрай ряка,
накрай ряка на бял камен,
в рока държи оглядало,
оглядало кокаляну
да йогльодва чорни йочи.

Хем ги гльодва, хем ги пита:
— Йочи, йочи, чорни йочи,
кой ще и вас да кердосва— /2
дали юнак или дувец?

Пяла Фатма Зелфи Ибраимова, 36 г., гр. Девин, преселена от с. Беден, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

322

Rubato ♩=76 131 II 21

Сед-на- ла мо-мин- ка на- край ре- ка,

на- край ре- ка, на бел ка- мен

Пели Ханъма Гулева, 17 г., Фатма Ходжова, 20 г., Зейнепа Катучева, 17 г., и Асибе Ходжова, 20 г., с. Кочан, Гоцеделчевско. Записал Н. Кауфман, февруари 1961.

323. Оплакване на убит мъж

♩=108 139 II 31

За- съ̆- би- рал са е Мо- ха- мед,

за- съ̆- би- рал за- йър- то- со- вал

Засбирал са е Мохамед,
засбирал, зайъртосòвал
за Узунджовскиен панаир
и Айши тихо румане:
— Нàръчай, Айше, пòръчай,
кина ли да ти донеса
от Узунджовскиен панаир.
— Ти си ми знаеш, Мохамед,
щу носи Айше агова:
от шарен мюрмюз за кърпа,
и за шалваре андезе,
и кръпка от две андезе,
шалварене са от осем.
Ага е Мехметь отишъл
на Устра, остро камене,
га са е кланял планина,
бушиндисал са е тюфекън,
та удри фъф Мохамете.
Мърфко е млочно побило,
зачука чиляк, зарука
на писанине капие:
— Йъла ми, Айшо, отвори,
ам нимо да са уплашиш —
дядо ти ма е проводил
да сберем люди он киши,
да дадеш чърно халище
и три пазарски фортоми —
Мохаметь са е премазал
на Устра, остро камене.
Айша въз одер, низ одер
с ълли беш плитки косени,
Айша си желно заплака:
— Тюфече, пъстро тюфече,
как ми стопанън кайдиса —
немя̀ ли гърме и бучье,
немя̀ ли люде он киши,
немя̀ ли чърни мулета?
Да бе я в дяда, я в Турля,

я във майчинек Мехмете,
я в хайвазчену Мохамед,
че беха майци многина!
Пък й баба й викаше:
— Невясто, млада невясто,
тебе е язък и не е,
ам си е мене ней-язък —
ти ще са утре аҗениш,
немам си сина Мохамед.

Пял Мохарем Топчиев, 36 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

324. Предчувствие за смърт

♩ =138 270 II 5

(а) Вий чу- ли ли сте, не ли сте ки- на е
но- во ста- на- ло
Вий чу- ли

Вий чули ли сте, не ли сте
кина е ново станало
в Стърница, село големо,
във горничкана махала,
на Бекировоно коначе?
Една са мома кутила,
на ирми равни години.
Фейме е рано станала,
равни е двори измела,
сгодно гиздило сгодила,
на калъп го е удрила,
петелка му е сторила.
Стана си Фейме отиде
низ градинана надолу,
низ зеленине ливади,
приз длибокана падина
на нейна абла голема
големи зданье да градят,
едри камине да носят.

Носили, колко носили,
ага е иврѐн дошлоло,
Фейме са крехту насмела
и длибоку са одохка.
Пък я абла й питаше:
— Сестрице моя по-малка,
оть ми са длибоку одохкаш?
— Аблице, моя аблице,
утре го казват ден байрем,
пък заутрешник хас байрем,
прави щат люльки да правят,
меня шът летва да сторят,
далечко да ма отнесат,
длибочко да ма заровят,
да ми не чуем байреман,
ага ми пеят момине
по равничкине дворове,
по летвичкине пътькове.
Аблице, моя аблице,

ага ми градят къщана,
често пенжерки да пускат
на лётвичкине пàтькове,
зам га са сбират момине,
момине и юнацине,
да ми ги гледам насрещу.

Пели девойки от с. Стърница, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.
Песента е съчинена по случай смъртта на девойка от същото село, загинала при строежа на сестрината ѝ къща през 1952 г.

325. Мъка по либе в тъмница

♩ =100 5 I 17

Дуй- ни ми, вей- ни, бел ве- тре,

сто- пи ми бе- ли сне- го- ве

Дуйни ми, вейни, бел ветре,
стòпи ми бели снèгове,
стори мени пòтчек да мина
през Машèр кидѝк плàнина,
че мисля, ветре, да ида
нах Драма, нах касабòна,
там имам любе в кявнѝца,
в кявнѝца, още болничко,
да ида да гу òбходя,
укусчак да му òтнеса.

Пял Георги Костадинов Дурев, 60 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

326

♩ =63 106 II 64

Ду- хни ми, вей- ни,

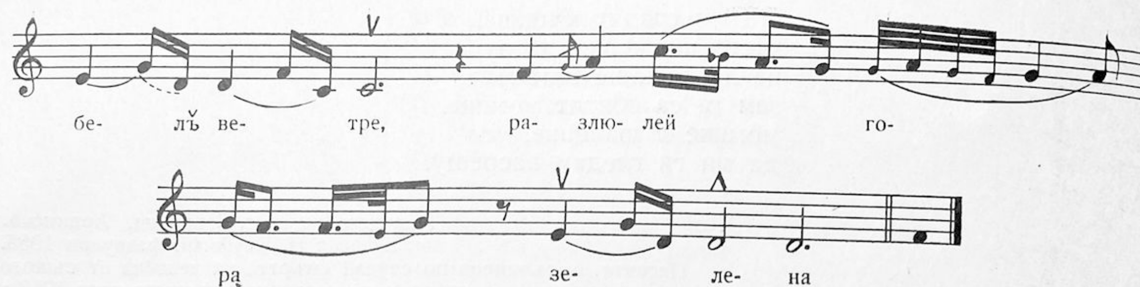

Духни ми, вейни, бел ветре,
разлюлей гора зелена,
разтопи бели снегови,
стори ми пôтян да мина,
мисля нах Драма да ида.
Там имам либе в тъмница,
ще ида да го ỏбидя,
армаган да му дỏнеса —
жълтана дюля с листôна,
бѐлоно грозде с лỏзено,
ваклоно агне с майката.

Пяла Катя Стефанова Сариева, 47 г., гр. Девин, преселена от с. Стойките, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

327

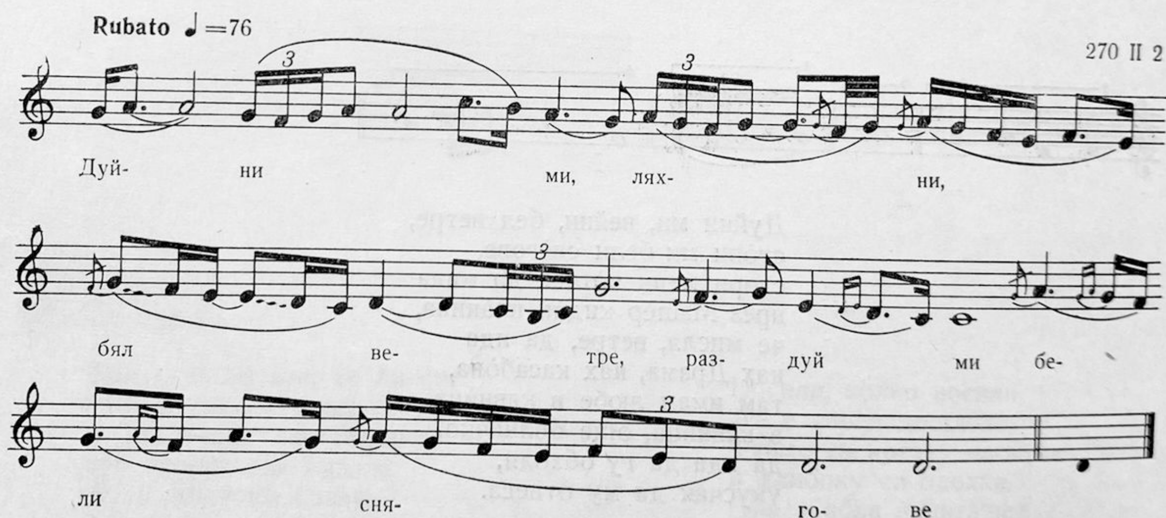

Пяла Нора Рамаданова Пънжолова, 20 г., от с. Чепеларе, Асеновградско, омъжена в с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

328

♩=72 41 I 321

Дуй- ни ми, вей- ни, бел ве- тре, ра- здуй

ми бе- ли сне- го- ве

Пял Георги Тодоров Куртев, 59 г., с. Манастир, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

329

♩=126 131 II 19

Дуй- ни ми, вей- ни, бел ве- тер,

раз- лю- ляй го- ра зи- ле- на

Пели девойки от с. Плетена, Гоцеделчевско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1961.

330

♩=63 34 II 112

Дуй- ни ми, вей- ни, бял

ве- тер, ра- зъ- дуй ми

бе- ли сне- го- ве, сто- ри ми

по- тчек да ми- на

Пял Петър Манолов Петров, 35 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

331

♩ ≈120 16 I 1

Дуй- ни ми, вей- ни, бел ве- тре-

цѷ, раз- дуй ми бе- ли сне- го- ве,

сто- ри ми по- тѷ-чен да ми- на

Пяла Руска Петрова Пончева, 29 г., с. Бял извор, Ардинско, преселена от с. Чокмаково, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

332

Rubato ♩ =60 72 I 34

— Кит- чи- це мо- е се-

вгил- на, мло- чко тъ й

съ- дих и пѷ- ра- ших,

мло-чко тъ й съ- дих и пѷ-ра- ших

— Китчице мое севгилна,
млочко тъ й съдих и праших, /2
сега тъ й, китко, йоставем
на мойна сестре по-малка,
пъх йе ща, китко, да ида

нах Драма, нах касабôна.
Там имам любе болничко,
армаган да му ôтнеса —
жълтана дюля с вейкана,
черноно грозде с лозено.

Пял Ибрахим Мехмедов Чаушев, 33 г., гр. Смолян.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

333

Мари горо лилянова,
лилянова, ли̇̀лякова,
разкърши са, размани са,
път ми стори, ша да мина,
ша да мина, ша да ида.
Тамо имам либе болно,
окус ми йе поискало —
жълта дюля със вейкана,
черно грозда със лозана.

Пели Фатма Салихова Карапишанова, 16 г., и Райме Мехмедова Щърбова, 19 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

334. Много си Пирин хубава

Пла̀нино, Пирин пла̀нино,
много си, Пирин, хубава
със твойне върше високи
и още скути широки.
Посвий си, холан, върхове,
по̀збери, холан, скутове,
че мисля през теб да мина
нах Серес, Драма, Кавала.
Там имам любе больничко,
да ида да го о̀бида,
армаган да му о̀днеса —
планинска вода студена /2
с Гергьовско агне печено.

Пяла Йордана К. Кирякова, 50 г., Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

335. Всичко ще направи, за да освободи съпруга си

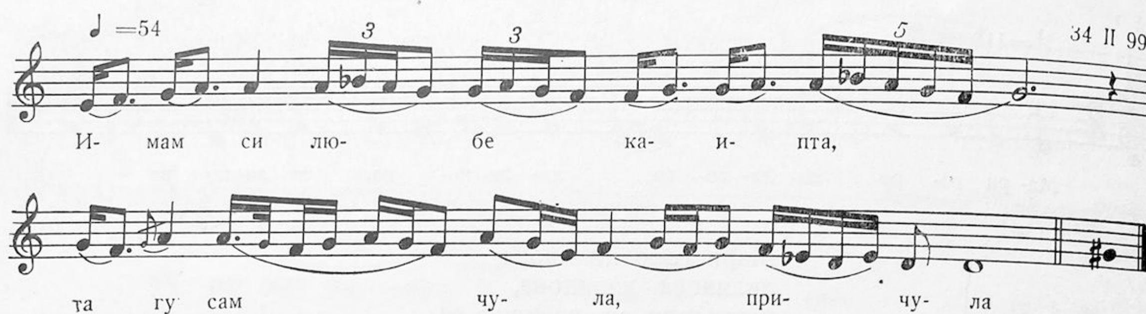

Имам си любе каипта,
та гу сам чула, причула
във Гюмюржюнян касаба
възрано, букайосано.
Ще ида да го отвързам.
Бин лира носам в кемера
и тамо имам ики бин;
пък и те ако ми не стигнат,
черни ще очи да давам,
да давам, да ги продавам;
пък ко ми и те не стигнат,
бело ще лице да давам,
да давам, да го продавам;
пък ко ми и то не стигне,
уйгун ще снажка да давам,
да давам, да га продавам —
пак ще си пусна любено.

Пял Тодор Василев Ташев, 49 г., с. Давидково,
Ардинско, преселен от с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

336. Змия в пазвата — кемер жълтици

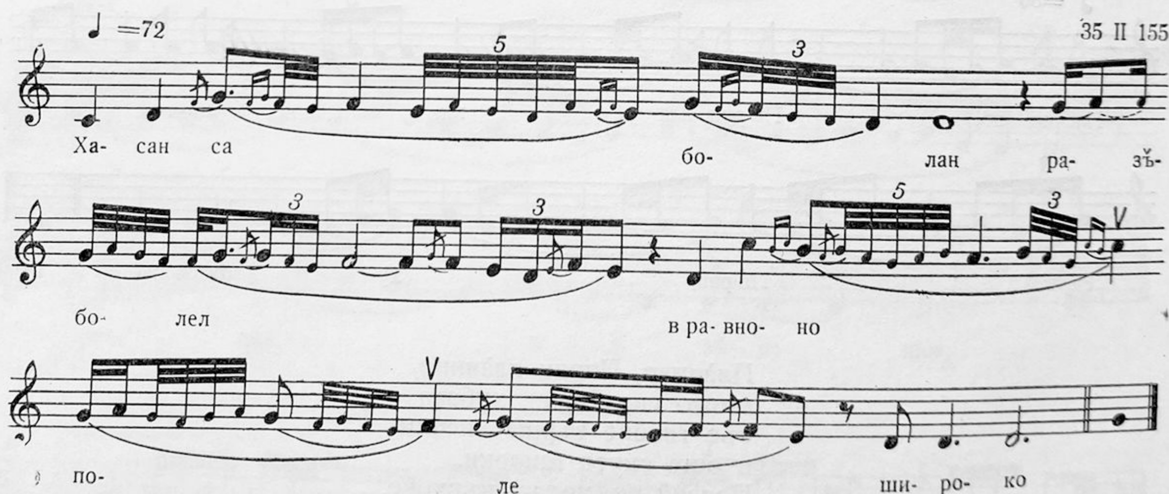

Хасан са болан разболел
в равноно поле, широко.
Той лежи Хасан, той вика:
— Нема ли близна йод рода
да дойде да ма йобида —
змийка ми лежи в пазушка!
Че си го зачу майкасъ.
— Що викаш, Хасан, що рукаш?
— Как да не рукам, майчинко,
змийка ми лежи в пазушка,
яде ма, майчо, пие ма,
ни щеш ли ми я извади?
— Синко Хасане, Хасане,
не мога да я извадя —
страх ма е да ма ухапе.
Че си го зачу любено,
право при Хасан отиде,
че си възсука ръчинка
и си я мушна в пазушка,
извади змийка усойна.
То не е змийка усойна,
ами е кемер с алтъне.

Хасан Фатминка думаше:
— Любе Фатминке, Фатминке,
носи ги, любе, нижи ги —
ако са, любе, направям,
барабар ще ги делиме;
ако би, любе, да умрам,
халал да ти са, прехалал!

Пял Азис Хасанов Делиосманов, 42 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

337. Любето по-готово на жертва, отколкото майката и бащата

Rubato ♪ = 84 72 II 17

Дуй- нал е ве- тер
низ го- ра, дуй- нал е ве-
тер низ го- ра, су- хи
су- ха- ри кȏ- рше- ше

Дуйнал е ветер низ гора, /2
сухи сухари кȏршеше /2
в синьо хи вирье меташе.
Назлъм се лàха във гора.
Назлъма фърли във вирье, /2
Назлъм си рача, порача:
— Де да е бòба да дойде, /2
от вирье да ма извади!
Бòбу му рача порача:
— Назлъм за курбань да иде! /2
Назлъм си рача, порача:
— Де да е майка да дойде! /2
Майка му рача, порача:
— Назлъм за курбань да иде!
Назлъм си рача, порача:
— Де да е либе да дойде!
Любено си е отишло,
Та го от вѝрье извади.

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

338. Весела бивай, либе ле

♩ =63—58

31 II 73

Ше- нь̌ би- вай, лю- бе,

ше- нь̌ би- вай, кай- но

пъ- ръ̌ ва- на го- ди- ди- (на)

— Шень бивай, любе, шень бивай.
кайно първана година,
първана, любе, вторана.
— Как да ми бивам шенлива,
вчера съм била кальмана,
та са бех, либе, упила.
Ни знаям, либе, ни помням
кой си ма дома доведе,
кой си ма свали от конче,
кой ми герданче откачи.
— Шень бивай, либе, шень бивай,
я си та дома доведах,
я си та свалих от конче,
я ти герданче откачих.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

339

♩ =63

20 I 199

Шен би- вай, лю- бе, шен

би- вай, кай- но

пъ- рва- на гу- ди- на

Пяла Мата Илиева Газенова, гр. Ардино, преселена от с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

340. Най-мило му е либето

♩ =112 2 II 13

За- па- ли- лу са, май- ле ле,

То- ду- ру- ву- но ку- на- чи

Запалилу са, майле ле,
Тодурувуно кунάчи,
тъ и горело, гаснало
три дени и три нощуви.
Сас коначино изгоре
Тодурувуно имани,
любяно сивдялияна,
декяно кайматлияна.
Майка Тодура питаши:
— Тодуре, сино Тодуре,
какво ти, сино, най-мило —
любяно сивдялияна,
дѐкяно кайматлияна,
хили белуну кунάчи?
Тодур майци си думаши:
— Майле ле, стара майле ле,
ни ми и мило, майле ле,
белуну мою коначи,
най ми и милу, майле ле,
любяно сивдялияна,
декяно кайматлияна.

Пяла Маруда Славова Сиракова, 31 г., с. Стойките, Девинско, преселена от с. Гела, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

341. Бездетни

♩ =70 17 I 76

— Не- вя- сто мла- да,

зе- ле- на, ло

как са с те- бе

— Невясто млада, зелена,
ло как са с тебе сабрахме,
всичко ни напреж отиде,
едно ни назад остана,
че си детенце немаме.
Ся как ли, млада невясто?
Млада ли да те ѝтпъдя,
възтеб ли да се ѝженя?
— Юначе лудо и младо,
недей ма млада отпъжда,
недей са въз мен оженва,
месеци да се наброят,
години да се разминат.
Ако ти дете не родя,
та имам братя двамина,
и двамината касапи —
те колят брови ялови,
та и мен да ма заколят.

Пял Хасан Еминов Карапишанов, 30 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

342

— Либе Тодорке, Тодорке, либе ле,
сега за девет години,
сега за девет години, либе ле,
дума не съм ти казало,
сега ще да ти продумам:
от сърце рожба немаме.
Дали та млада нѝпусна,
йели млада та пѝгубе?
— Недей ма млада напѝска,
ами ма млада пѝгуби —
по-добре в чернана земя,
колкото, либе, на нове.

Пял Атанас Кръстев Семерджиев, 60 г., с. Хвойна, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

343

Rubato ♩=58 249 I 22

— За- го- ръ- ке, лю- бе

За- гор- ке, дош- ло е

вре- ме раз- дел- но й

— Загорке, любе Загорке,
дошло е време разделно, /2
ний с тебе да се делиме.
— Загоро, любе Загоро,
ний са щим льосно раздели, /2
ам са щим льока забори.
Загоре, любе Загоре,
какъв съм кабахать сторила?

Бюлюк ти овци докарах,
дойни говьода в кошара.
— Загорке, любе Загорке,
всичко доведе, докара,
едно не ми си донела,
едно ми сърце не загре, /2
дето ми рожба не даде.

Пял Салих Салихов, 30 г., с. Кутела, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

344

♩=56 40 II 312

— За- що ми пла- чеш, ма- ри, мо- я

Ма- рий- ко? Да- ли си не- маш,

ма- ри, къ- щи ви- со- ки

— Защо ми плачеш, мари, моя Марийко?
Дали си немаш, мари, къщи високи, /2
или си немаш двори широки?
Дали си немаш слуги, аргатье,
или си немаш много имане?
— Опустело ти, Павле ле, много имане,
кога си немам, Павле ле, от сърце рожба.
— Мълчи, не плачи, мари, моя Марийко,
утре ще идам на голем пазар,
на голем пазар, на панаира,
та ще ти купя от злато дете.
— Опустело ти, Павле ле, от злато дете,
кога не ми е, Павле ле, от сърце рожба.

Пял Георги Тодоров Куртев, 59 г., с. Манастир, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

345

♪ = 152

74 I 27

Пус- то ти би- ло, Пав- ле ле,
тво- е и- ма- не, я-
га ти не- мам, Пав- ле ле, от сôр- це рож- б(а)

— Пусто ти било, Павле ле, твое имане,
яга ти немам, Павле ле, от сôрце рожба.
— Мôлчи, не плачи, Наске ле, йе ша ти купим,
йе ша ти купим, Наске ле, от Цариграда,
от Цариграда от злато дете,
от злато дете, от сребро люлькя.
— Пусто ти било, Павле ле, твое имане,
от злато дете, от сребро люлькя,
га си немаме от сôрце дете,
да си го люшна, да си заплаче.

Пяла Дона Ст. Келешева, 49 г., с. Чокманово, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

346. Женитба — теглило

— Станке ле, главеничко ле,
лелина бяла момице,
кога бе, Станке ле, лѐфтера,
бяла бе като кадона, /2
червена кайно ябълка.
Сега си, Станке ле, станала
хем бледа, Станке ле, хем жълта.
— Ний бяхме девет йетърви,
ютирно рано излязет,
вечеро късно привлязет,
секой си вземе дѐтено,
секой си люшне люлкана.
Мене ме, лельо, нагадат
младошни крави да дòйем,
хем дòйем, лельо, хем плачем,
ведроно сълзи проливам.

Пяла Лютвие Муратова Зунска, 21 г., гр. Девин, преселена от с. Кестен, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

347. Омъжена за непознат момък

Майчинко мила и драга,
даль ти бе заде, майчо, станала,
та сбърза, та ма ожени
във чуждо село, мамо, делечно,
във чуждо село далечно,
на негаляно копяле —
с очи го не сам виждала,
с думица не сме думали.

Пял Костадин Димитров Сираков, 52 г., с. Джурково, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

348

♩=92 3 I 2

Молюх та, молюх, майчинко,
йот сона да й ма ни будиш, /2
далечко да й ма ни даваш, /2
в чуждоно село незнайно, /2
незнайно и непузнато.
Майчинко, стара майчинко,
чуждана майка, незнайна, /2
сорци я не боли за мене.

Пяла Райна Стефанова Ангелова, 18 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

349. Не ще либе от далечно село

♩=96 33 II 27

Сипете са, руйнете са,
моминкини бистри сълзи, /2
невестини черни йочи!
Недей дава на чуздо село,
недей взима от чуздо село,
нах чуздо село госка не водет.
От година, до година:

— Хайде любе, одведи ма.
— Чакай, любе, одве та ща,
га ми родиш моско дете,
да го зовем за Хисаинче,
да го водим за сейменче.
— Хайде, любе, одведи ма,
родих ти го, изкутих го.

— Чакай, любе, одве та ща,
га ми родиш женско дете,
да го зовем Фатма ханъм,
да го водим за ханъмка.
— Хайде, любе, одведи ма,
родих ти го, изкутих го.
— Чакай, любе, одве та ща,
га ми роди вôрба грозде,
га ми роди суха круша,
суха круша меки круши.

Пял Ариф Махмудов Ешпеков, 53 г., с. Лъджа, мах. Долна дрянка, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

350

♩=100≈112 74 I 44

Си- пи- те са, ро- не- те са
мо- минь- ки- ни чор- ни о- чи

Сипите са, ронете са,
моминькини чôрни очи,
и гльодайте що зимате.
Зимайте си селянина,
селянина, знаенина,
да ва води нах майка ти,
нах майка ти на пу госте
в ниделята по дваж, по триж.
Не зимайте чуз селянин,
да ва води нах майка ти,
нах майка ти на пу госте
от година до година
и то да е със моленко,
със моленко, със плаканко:
— Хайде, любе, да идеме
нах майка ми на пу госте.
— Одве та ща, порво любе,
ага родиш малко дете,
да го носим за армаган,
за армаган, за гиздилка.

Пяла Мария Христева Манолева, 34 г., с. Чокманово,
Смолянско, преселена от с. Елховец, Маданско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

351

♩=56 37 I 56

Си- пе- те са, йо- ре- те са,

мо- ми- нки- ни чо- ръ̌- ни- не йо- чи

Сипете са, йорете са,
мо̀минкини чорнине йочи,
бре гледайте що зимате.
Не зимайте чу̀зденино —
той не ходи често в госте,
йем ми ходи от година,
от година до година
и той беше измоленко,
измоленко, изплаканко.
— Мъльчи, моме, недей плаче,
ние с тебе в госте ж идем,
йега роди върба грозде
и свещилка жълта дюля,
да сториме ройно вино.

Пял Атанас Кръстев Семерджиев, 60 г., с. Хвойна, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

352

♩=92 3 I 22

Си- пи- ти са, ро- ни- ти са,

мо- мин- ки- ни чор- ни йо- чи

Пяла Шина Стоева Глухова, 28 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

353. Женете се, моми, в свойто село

♩ = 80

36 II 32

Си- пе- те са, рой- не- те са, мо-

ми- нки- ни дре- бъ- ни съ- лзи

Сипете са, ройнете са,
моминкини дребни сълзи.
Не зимайте чуздо село,
йам си земи йот селоно,
да си близко до майка ти,
да си ходиш често госте —
в неделята по дваж, по триж,
във месеца осем пъти,
във година по стотина.

Пял Шекир Раджепов Брахамов, 33 г., с. Река, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

354. Не пуска жена си при майка ѝ на гости

Rubato 𝅗𝅥 = 88

137 II 45

Я да взе- ма, що- но га- лям,

та хич гос- ка да ни хо- дя

— Я да взема, щоно галям,
та хич госка да ни ходя.
Зела го е малка мома,
побило е малко, много,
седнала е да му плаче:
— Хайде, любе, о̀тведей ма
се нах майка първа госка.

— Постой, моме, почекай ма,
да ми родиш мъжко дете.
Родила го, повила го,
седнала е да му плаче:
— Хайде, любе, отведей ма
се нах майка първа госка,
яще са съм забалела,

мальне я съм прижелела.
— Постой, моме, почекай ма,
ага роди върба грозде
и коприва жълта дюня,
тогава ще да идиме
у майка ти първа госка.

Пяла Ангелина Д. Василева, 44 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

355

♪=184 139 II 8

Пял Хамди Ф. Топов, 19 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

356. Сърцето ѝ кахърно — сама си го сторила

♪=160 139 II 13

— Врид са сърцана шънливи,
пък йъ лъ мойну къхърно.
Да гори, майчо, да гори,
да гори и да чернее —
сама си го съм сторила,
сторила и нагодила,
че съм млозина галила,
пък ще Бекиря да зема,
и с Бекиря ще да ида,
да ида, майчо, да ида
ъчине да си зàмяря,
селуно мейдан да найдат,
селуно и махалъна,
и мойне дружки лефтери,
и мойне севди севгели.

Пели Айша Бегова, 12 г., Хайрие Бегова, 12 г., и
Хасие Билюкбашева, 11 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

357. Защо ме даде в чуждо село

♩=112≈132 220 II 1

— Защо ма даде, майчинко, във чуждо село,
майчинко, във чуждо село,
във чуждо село, във чужди люди,
във чужди люди!
— Я та ни дадоф, дъщерьо, сама утиде,
дъщерьо, сама утиде,
никого не пита, сама утиде,
сама утиде,
нек ти е лошо, лошо или добро,
сама да си знаеш.

Пял Сали Османов Калфов, 45 г., с. Барутин, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

358. Мъка, че е омъжена мъничка

♩=160 6 I 17

Ед ма и, май- чо, гнев- ма и, де- но

ма мал- ка йо- же ни

Ед ма и майчо, гнев ма и,
дено ма малка йожени, /2
йожени, майчо, почорни.
Яга ми гльодам, мале ле,
моини дребни дружчици /2
на двор сас песък играят,
от кал панички си правят,
пък мен са доде, мале ле.
льотвана люлка люляне,
дребни дечица гльодане.

Пяла Мария Петрова Згуровска, 38 г., с. Триград, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

359

♩=66 137 I 12

— О- же- ни ли ма, май- чи- це,

най- де си ли ра-

хать юдь ме- не

— Ожени ли ма, майчице,
найде ли рахать юдь мене
наседе ли са приз мене?
Морна бе, одмори ли са,
желна бе, разшени ли са?
— Мълчи, дъщеро, не думай,
на прогима та спòменах,
приз прогима си останах,
на вèчара та споменах,
приз вечера си останах.
— Майчице, моя майчице,
да ма ни беше женила,
бара лу й сава година,
на межъ да са нàходъ,
с дружкине да са нàсадъ,
ней-йъце със пусестрине.

Пели Хатие Чилингирова, 17 г., и Фериде Филизова, 17 г., гр. Златоград.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

360

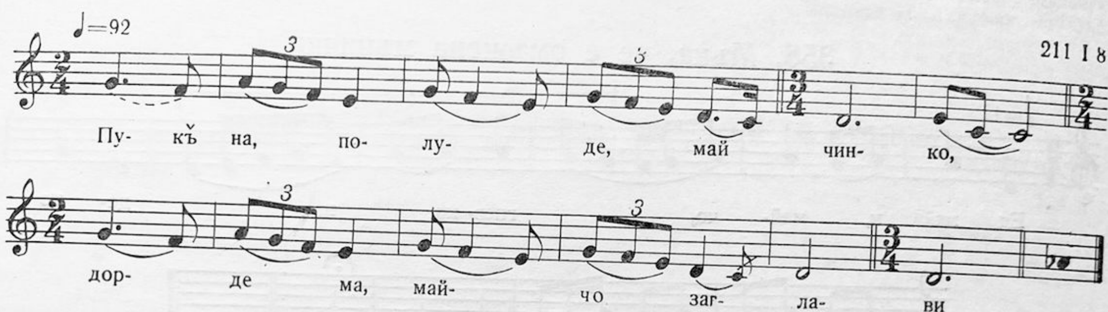

Пукна, полуде, майчинко,
дорде ма, майчо, заглави —
черничка да ма почърниш,
фèрежка да ми наденеш,
от дружки да ма отделиш,
любено да ми приделиш.
Гладна бе, наеде ли са,
гола бе, премени ли са, /2
на рахать наседе ли са?

Пели Фатме Асанова Алихожува, 26 г., и Къдрие Ахмедова Смаилова, 30 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

361. Малко либе

— Я ще те, любе, оставѐ,
оти ми не си каматна.
— Юначе лудо и младо,
крива си ти е майка ти,
че та е малко женила,
на петнаесет години, /2
та ми са нищо не сеташ —
вечеро легнам невяста,
утирну ставам момяче.

Пял Мехмед Асапов Майсторов, 45 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

362

Rubato (♩ ≈ 69) 58 I 5

Го- ри ми, го ри, го- ро зе- ле- на кай- но ми го- риш, го- риш и га- снеш

Гòри ми, гòри, гòро зелена,
кайно ми горѝш, горѝш и гаснеш,
пък мойно сърце гори, не гасне,
гори, не гасне за първо либе.
Проклета да е мояна майка,
дено ма мене малка ожени,
тай си ма даде на малък юнак,
на малък юнак на голям конак —
аз му застилам конак да ляга,
пък той си стяга конче да бяга.

Пял Раджеп Хасанов Янузов, 48 г., с. Лесково, Девинско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

363

Защо ма роди, майчинко,
сакава бела, чернока,
сакава тьонка, висока,
че си ма даде, майчинко,
нах чуздо село, незнайно,
на будалесто любеле?
Ходи въз село, низ село,
хо̀шкът гу, никак не вика,
селем му дават, не зима.
Очи му давам да люби,
пък то са назад обраща;
давам му бузки да хапе,
то пък дото̀лкуф будала,
та са ли нищо не сета!

Пели Кюрсие Х. Ганелова, 16 г., и Хъмдие Осм. Онбашиева, 16 г., с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

364

Защим ма, майчо, изкути
сакова тьонка, висока, /2
на лице бела, чернока,
та збърза, та ма йожени
в Лесково, село големо,
на лесковскана будала? /2
Вечеро легам невеста,
утерно ставам момиче.

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

365

♩=76 5 II 19

Три ми са сват- би ста- на- ли,

три ми са сват- би ста- на- ли

от го- лем бай- рем ду ма- лък

Три ми са сватби станали /2
от голем байрем ду малък. /2
Двена са йечко шенливки,
Зафинка кимна кахорна. /2
Майка хи си йе питаше:
— Дощерко моя Зафинко,
защим си кимна, кахорна —
конак ли немаш да сидиш,
руба ли немаш да кичиш,
алтон ли немаш да носиш?

— Майчинко, мила майчинко,
конак на оган да‿изгори,
руба на пепел да стане,
алтон дано са ръждеса!
За какво ми е конакан,
га ми е малак юнакан?
Майчинко, мила майчинко,
удвòн е сорце шенливко,
вотре и кюмюр станало.

Пяла Шина Гьоргева Паунова, 37 г., гр. Девин, преселена от гр. Устово, Смолянско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

366

♩=52≈58 270 II 25

Ку- ти ма, май- чо, ку- ти ма, та

ма го- лем- ка из- ку- ти

— Кỳти ма, майчо, кỳти ма,
та ма големка изкỳти,
та збърза та ма ожени,
пък ми екрана не найде,
ъм си ма даде, майчинко,
в Лѣджънъ, селу гулему,
във Лескувскъна мъхъла
на Къмберувъна будала.

Вечеру легам невеста
със разкопчено елече,
утирнъ ставам момиче
със закопчено елече;
очи му давам да люби,
пък той са назад обръща;
бузкине давам да ръба,
а то завика майка му:
„Яла я, майко, изпъди,
че не ми дава да заспя."

Пели Мустафа Ахмедов Куров, 44 г., Бекир Хасанов Кущилов, 30 г., и Ибрям Салихов Оладжиев, 30 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

367

♩=100 35 II 149

Та чули ли сте, не ли сте
кина е ново станало /2
в Лесково, село големо?
Майчинко, моя майчинко,
как можѝ да ма изкутиш
сакава тьонка, висока,
на лице бела, чернока,
та збърза, та ма ожени.
Вечеро легам невеста,
утерно ставам момиче;
давам му бузки да гали,
пък то са никак не сета.

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

368

♩=63 38 II 147

—Мари Тодоро, млада невясто,
дьѐно та слѐди мъжконо дете,
братче ли ти е, йели деверче?
—Не ми е братче, нито деверче,
нова си ми е първоно любе:
дье къде тръгна, и той след мене—
фурните меся, и то до мене,
пране да пера, пак е до мене.
Пък я му реках: „Върни са, върни,
върни са, върни, мило какино,
че тамо има лоши кучета,
лоши кучета, клети овчаре."

Пяла Райна Атанасова Проданова, 64 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

369

♩=84 18 I 125

Ку- ти ма, май- чо, ку- ти ма, та
ма го- ле- мъ̌-ка и- зку ти,
че та ма, май- чо, йо- же- ни

Кути ма, майчо, кути ма,
та ма големка изкути,
че та ма, майчо, йожени,
пак ми якранан не найде,
якранан, ни прелѝгана.
Мен ми бе, майчо, якранан
Есенкускуну Есенан,
пък ти ма даде, майчинко,
на Саракувскен Хасана.

Пял Рамадан Шабанов Карапишанов, 39 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

370. Грозно либе

♩=70 17 II 80

Три ми са сва- тби съ̌- та- на
ли, три ми са сва- тби
ста- на- ли йот гу- лям бай ря- мъ̌ до ма- лък

Три ми са сватби станали /2
йот гулям байрям до малък:
двене са яце шенливи,
еднана кимна, кахърна.
Майка си й я питаше:
— Дъщеро, моя майчино,
защо си кимна, кахърна —
даль немаш любе да любиш,
иль немаш сарай да седиш,
иль немаш лири да броиш?
— Майчинко, стара душманко,
либено гарги да ядот,
сараян оген да гори,
лирите ръжда да яде!
Срам ма е, майчо, гняв ма е
през село да го заслѐдям,
срам ма е да го за̀мина.

Пял Ахмед Хасанов Делиахмедов, 56 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

371

Rubato ♩ = 66 — 211 I 12

Три ми са сва-тъ̌-би ста- на
ли йот го- лям бай- рем до
ма- лък, йот го- лям бай- рем до ма- лък

Пял Шукри Хасанов, 30 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

372

♩ = 54 — 37 II 89

Три ми са сват-би ста-на- ли
йо-тъ̌ го- лям бай рям (м) до ма- лък: две-не
са я- це ша-нъ̌- ли- вки

Три ми са сватби станали
йот голям байрям до малък:
двене са яце шанливки,
пък третана е кахорна.
Майка Софинка питаше:
— Защо си кимна, кахорна —
конак ли нямаш да седиш,
или алтъне да броиш?
— И конак имам да седя,
жълти алтъне да броя,
ала ми либе нефела:
нито приз село прилика,
нито приз гора дружина —
приз село мина, срам ма е,
приз гора мина, страх ма е.

Пяла Елена Димитрова Пънева, 20 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

373

Rubato (♩ ≈54) 107 I 115

Три ми са сватби станали /2
от голем байрем до малък:
дьвене са яце шенливи,
Незифе — кимна, кахорна,
пък си ѝ майка викаше:

— Незифе, майчина дъщеро,
оть ми си кимна, кахорна —
сарай ли немаш ограден.
алтъне ли‿немаш да броиш,
гиздило ли‿немаш да носиш?

— Майчице, моя майчице,
сарай на огинь да гори,
алтъне мухла да фати,
га ми е либе глупаво —
в село не ми е прилика,
в горана ми‿не е дружка.

Пяла Фериде Мехмед Фелизова, 26 г., гр. Златоград.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

374

♩=96 177 II 62

За- чу- ли ли сте, не ли сте

как- во йе но- во ста- на- ло

Зачули ли сте, не ли сте
какво йе ново станало
в Лъжена, село големо?
Три ми са пушки пукнали,
три ми са сватьби станали
от голем байрям до малък,
три ми са сестри женеа —
две беа йеце шенливи,
йеднана кимна, кахорна.
Майка й си е питаше:
. . . .

Пял Райчо Александров Райнов, 46 г., с. Мостово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1962.

375

♩=62 36 II 27

Три ми са сва- тби ста- на- ли йот

го- лем бай- рем до ма- лък: две-

не са йе- чъ̌- ко ше- нъ̌- ли ви

Пяла Рамзина Мехмет Шикова, 19 г., с. Богутево, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

376. Недоволна от нескопосния си мъж

Та чули ли сте, не ли сте
какво е ново станало
във Търън, село голямо,
във дольничкана махало, /2
Сульмановсконо коначе?
Фатме е рано станала,
рано е вода донела,
равни е двори размела,
че си е Фатме излезла
на високине кьошкове,
та си Фатминка огледа
на четри страни селоно,
че та си седна да плаче.

Анайка ѝ я питаше:
— Оти ми плачеш, Фатминко?
— Как да не плачам, анайко,
ага, анайко, погледна
моине дружки женени
какви са зели юнаци,
мене какво са паднало —
госка не може да води,
торба не може да носи,
през село не е прилика,
през гора не е дружина,
сама ма госка провада,
оттам ма майка довида.

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

377

— Сафинко, моя до̀щирьо,
защо ти плачат йочинки, /2
пък ти засметко лицѐно?
— Майчинко, стара майчинко,
присрьощо варви сивдьона, /2
фаф люльо тютюн пушаше, /2
ту̀рма в йочинки йдеше, /2

затуй ми плачат йочинки, /2
пак лицено ми засметко.
Пак ти ма даде, майчинко,
на едно лудо и младо —
нитò приз гора дружина,
нито със село гиздилка.

Пяла Мария Петрова Згуровска, 38 г., с. Триград, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

378

19 I 153а

♩≈76

—Сън- ли- ва сна- хо, дре- мъ̆- ли

ва! —Я не съм, де- до,

съ- нь̆- ли- ва

— Сънлива снахо, дремлива!
— Я не съм, дедо, сънлива,
ем съм чернока, мренока —
снощи съм меджо имя̀ла
долна и горна махала,
ирми беш киши юнаци,
ирми беш моми лефтери.
Ло врид са при ред седнали,
мойна бе севда най-накрай,
та си ми кривце поглева,
като га му съм я крива.
Тя му е крива майка му,
че гу е криво родила
и криво гу е повила,
криво му млеко ранила,
криво му люлка сторила.

Пял Рамадан Шабанов Карапишанов, 39 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

379. Омъжена за старо-харо

♩=108

106 I 25

Йо- же- ни ма, май- чо, йо- до- ми ма, май- чо,

на са- ко- ва ста- ро йо- бра- да- тни- чи- ще

Йожѐни ма, майчо, йодо̀ми ма, майчо,
на сакова старо йобрада̀тничище —
въз двор, низ двор върви кайно палетѝще,
във бажона седне кайно котенѝще,
брадище му пишка кайно на ежище,
душище му диша на гнило мешище.
На скутче му сьодна кайно на грамада,
на ръка му льогна кайно на сухарче.
Дето си е младко, пак си си е младко,
дето си е старо, пак си си е старо.

Пяла Жимле Хасанова Делиасанова, 18 г., с. Жребево, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

380

♩≈72 23 I 136

Старо любе, старо, старо, та брадато,
възъ двор, низ двор върви кайно кучетище,
душище му бие на пърчетинище,
брадище му пишка на ежетинище.
На ръка му легнеш като на грамада,
в пазушка му сегнеш като низ падина,
в кюшана ти седне като котенище,
с учине те гледа като кученище.
Хей гиди ти, младко, секиму си сладко!

Пял Байрям Расимов Салиев, 24 г., с. Оряховец, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

381

♩=116 222 I 4

Проклета да бъдеш
ти, стара майчице,
дено ма си дала
на старо ми харо.
Низ двор, въз двор върви
кайно кучетица,
в бужекън ми сьодне
кайно котетище,
на рока му легна
кайно на гърмада,
на скута му сьодна
кайно на пънчула.
Душище му бие
на гнило мешище,
брьдище му пишка
кайно ежетина.

Пяла Азие М. Сабахчева, 21 г., с. Забърдо, Асеновградско,
Записал Н. Кауфман, май 1960.

382. Мързелива булка

Не мамете са, юнаци,
по черноки девойки!
И мен черночка измами,
та съм се малък оженил,
та съм се яце узу̀лил.
Триж съм я водил на гезѐ,
приз три я реки пренисъх,
приз три я села приведъх,
от сън селана не виде.
Ага си͡у дома утидах,
та си маличко торнахме
да урем летна летница,
летница͡и зимна пченица,
секиму дойде пладнина,
ло мен пладнина не дойде.
Ага си͡у дома отидах,
врит са кумине турмаха,
моя са кумин не турми,
пък то е било заспало —
главана му е в главнине,
ногине му са в пепелан,
ръкине му са в пазушки
— Търпошо, чоран чардако,
стани са, търпош, разчеши,
да та на ситно наплета,
да та на вода проводя,
дано та банно залиби,
да са от вода не върнеш!

Пяла Фатма Хасанова Алиходжова, 28 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

383

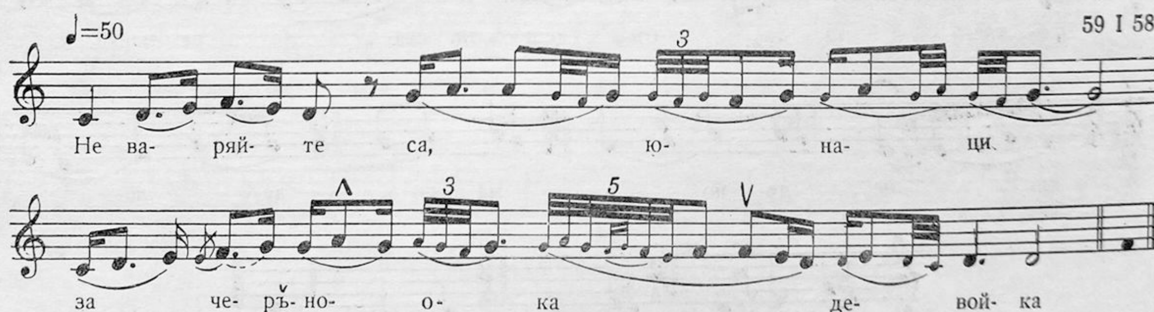

Не варяйте са, юнаци,
за черноока девойка,
че са сам ворзал, измамил!
Всички от оран идьеха.
Всички комини кьдяха,
моян са кумин не кади.
Ага ми влезнах нахвътре,
любе е болно легнало —
глава е в главня турило,
роки е в тесто вмесило.
— Майчинко, моя майчинко,
дели я на двор изсурна?
— Сино льо, мои сино льо,
самишек си я изберал,
— Майчинко, моя майчинко,
яга бе мома лефтера,
в петине ашмак сурнеше,
на ухо фесчек носеше.

Пяла Сафие Смаилова Хаджиибраимова, 23 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959

384

Rubato ♩=42 222 I 2

Не ва- рей- те са, ю- на- ци,

за чер- но- йо- ка де- вой- ка.

Пяла Алия Салих Парунева, 22 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Н. Кауфман, 1960.

385

♩=60 39 I 213

Не ва- ряй- те са, ю- на- ци, за

че- рно- ка де- вой- ка

Не варяйте са, юнаци,
за чернока девойка.
Я го съм другош варило,
зимал съм булче глупаво,
от съне свята не види.
Вутрино ида да ора,
кога са вечер завърна,
с главана главни стикало,
с ногине пепел ровило.
Че зимах пръте дрянови,
С дрянови го подпирах,
със лешкови го поливах.

Пяла Йордана Пантелеева Росенова, 70 г., с. Орехово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

386

Rubato ♩=44 73 I 24

Пял Хакъ Мехмедов Имамов, 33 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

387

♩=126 138 I 18

— Стàни ми, бело мòмече,
стàни ми, севдо, òтвори —
сън ли ни съ си наспало,
дорде бе мома лѐфтера?
— Абре, юначе, гидийо,
нимой ма буди, юначе,
яга бех мома лѐфтера,
та бех на майка мащеха,
майка ма рано вдигаше
равнине двори да мета,
тънки дарове да ткая,
че имах много да даря —
дребнинем гергьов аглъци,
едринем ризи шарени.

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

388. Проклет да е, който ни раздели

♩=54 59 II 78

— Белице, бяла невесто,
на нас кайъ̆ран йостана
пустоно с тебе зимане.
Не можахме да са йоходим
йот пусти млочко душмане.
Койно ни нази раздели,
фъв земя да си не влязи.
Койно ма мене накладе
на тая чорна панчуга,
земята да го изфо̂рли.

Пяла Алия Исуф Генчова, 22 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

389. Дала я майка й, дето й сърце не рачи

♩≈120 107 I 79

— Дощеро моя майчина,
ти я днес, утре ще умреш,
барек ми халал направи,
ден ми си прела и ткала,
ден ми си шила, кроила,
ден ми си изметь правила.

— Мале ле, стара душманко,
секиму халал, прехалал,
лю тебе халал не правя,
че ти ма даде, отдаде,
дено ми серце не рачи,
дено ми ноги не вървьот.

Пяла Златка Калинова Кирякова, 21 г., с. Стойките, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

390

♩=88 — 220 II 8

— До- ще- ря мо- е май- чи- на, ти я днес, ут- ри ще ю- мреш

Пяла Незифе Сали Корчева, 19 г., с. Настан, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

391. Оженена без любов

♩=116 — 73 I 39

Та чу- ли ли сте, не ли сте ка- къ- во е но- во ста- на- ло

Та чули ли сте, не ли сте
какво е ново станало /2
в Текирен, село големо?
Отишла млада невеста
неделя руба да сваля,
неделя дума не дума.
Майка ѝ си я питаше:
— Дôщеро мила майчина,
òть ми си кимна, кахôрна —
конак ли немаш да седиш,
руба ли немаш да носиш,
алтоне ли немаш да нижеш?
— Майчинко, стара майчинко,
конак на йогън да гори, /2
руба низ река да върви, /2
алтоне рожда да яде, /2
га ми е любе без мерак!

Пяла Рашиде Асанова Арифова, 17 г., с. Могилица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

392. Невестата говее

Rubato ♩=52 — 211 I 20

Ве чу- ли ли сте, не ли сте ки- на е но- во ста- на- ло

Ве чули ли сте, не ли сте
кина е ново станало /2
във Мадан, село големо?
В неделя дошла невеста,
думат ѝ, дума не дума,
хошкат я, никак не вика —
дали е нема бивала,
или е глуха дошлала?
— Сино льо мои майчини,
нито е нема бивала
нито е глуха дошлала,
ам си авелско спомина,
авель къде е ходила.
Млада невеста не дума,
дорде я на скут не туриш,
дорде ѝ алтън не дадеш.

Пял Мехмед Халилов Халилков, 18 г., с. Борово, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

393

♩=56 23 II 143

Та чу- ли ли сте, не ли сте
ки- на йе но- во ста- на- ло

Та чули ли сте, не ли сте
кина йе ново станало
в Маданян, село голямо?
Млада е дошла невеста,
неделя прави не дума —
дали йе сте не карали,
или йе сте не мъмрели?
— Не сме я, сино, карали,
не сме я, сино, мъмрели,
ам си йевелско спомнила —
йевел как съ е гиздила
на йевелскине години.

Пял Осман Мехмедов Османчев, 27 г., с. Оряховец, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

394. Оплакване от несполучлива женитба

Рипнала мома в градинка
киткине да си йобида:
с бели ги ръци опраши,
с бистри ги сълзи залела,
че е на срѐдѐ седнала,
та си е песня сторила:
— Ра̀стите, китки, ра̀стите,
че иде зима-по̀дзима,
та ще ва слана попари,
кайно и мене майка ми.
Защо ма даде, майчинко,
на чуздо село чуено,
чуено, пък не видено,
чу̀здему изметь да правям,
въз ѐвръ баба да седям
и лево любе да водя!

Пял Рамадан Койнарчев, 20 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

395. Омъжват я против волята ѝ

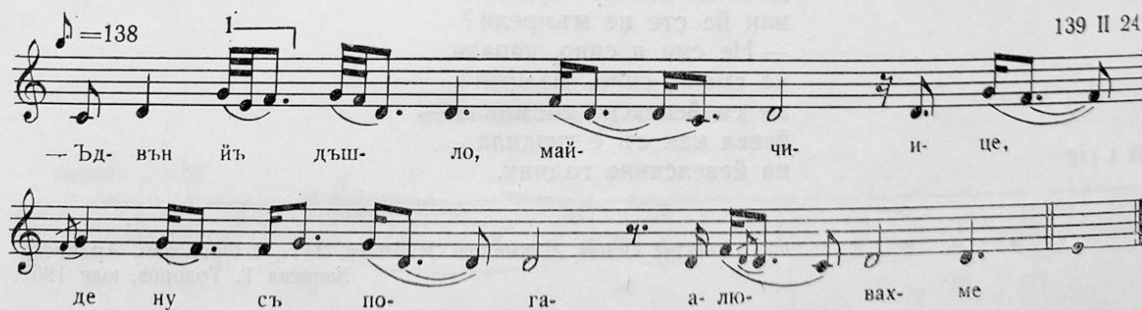

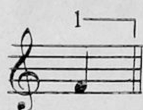

— Ъдвън йъ дъшло, майчице,
дену съ погалювахме /2
и още посльедувахме,
пък ти ма нему не даваш,
майчо, даваш ма другиму,
другиму, в друга махала.
Зе гу ща, майчо, зе гу ща,
сърце ти не ща развали,
ъм съ ща люто разсърди,
госка ти не ща да ходя
до три, до четри години,
чи ща въз пѐтну да дойда,
кимну ща вътри да вляза,
жалън ща селям да давам,
и ти са сяти, майчице,
чи е за севда-галено,
галено, пък невземано.

Пяла Кадрие Ахмед Дрянкова, 12 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

396

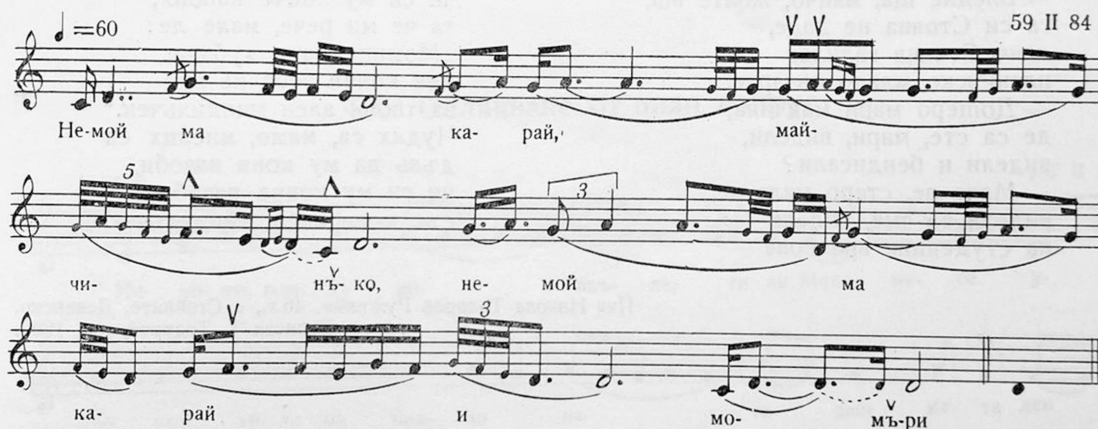

— Немой ма карай, майчинко,
немой ма карай и момри,
ам си ма стани, пòсбери,
каквоно щеш ми посберѐш,
и ма на вратца запиши,
хубавко да ма запомниш.
— Дощеро, моя дощеро,
оти си кимна, кахорна,
та си майци ти не кажеш
какво ти тежи на сърце?
— Тежи ми, мале, тежи ми,
дено ма, майчо, не даде,
дено си галех и знаех.

Пяла Шайде Арифова Сливова, 16 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

397. Мъка на дъщеря по невзето либе

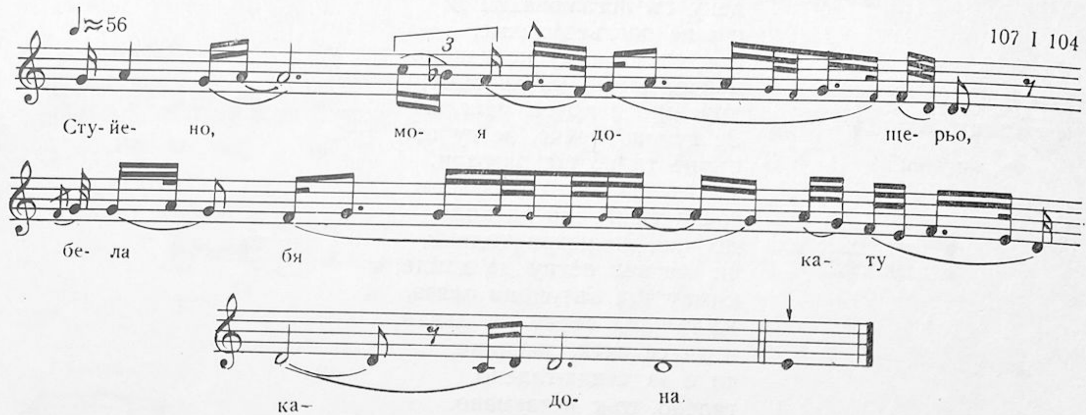

— Стуйено, моя дощерьо,
бела бя кату кадона,
червена кату йебълка.
Уткак та майка углави,
лю еднôш жôлта пожълте
и още бледа поблядне,
нито ми запя, засвири,
нито на хоро йотиде.
— Бледне ща, майчо, жолте ща,
га си Стояна не даде,
дено Стояна галила,
планинско младо овчарче.
— Дощеро мари майчина,
де са сте, мари, видели,
видели и бендисали?
— Мале ле, старо мале ле,
видели са сме, видели
на студенине врисьове —
я точех вода студена,
той поя конче хранено,
та си ми рече, мале ле:
„Момице мари хубава,
конче ми вода не пие
за твойне бели харкоми."
Чудих са, майчо, маих са
дъль да му конче напоя,
чи си му конче напоих,
та че ми рече, мале ле:
„Момице мари хубава,
мен конян зоба не яде
за твоян ален миндйльчек."
Чудих са, мамо, мислих са
дъль да му коня назобя,
чи си му конче назобих
със моян ален миндильчек.

Пял Никола Тодоров Ружинов, 46 г., с. Стойките, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

398

Пял Георги Костадинов Дурев, 60 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

399

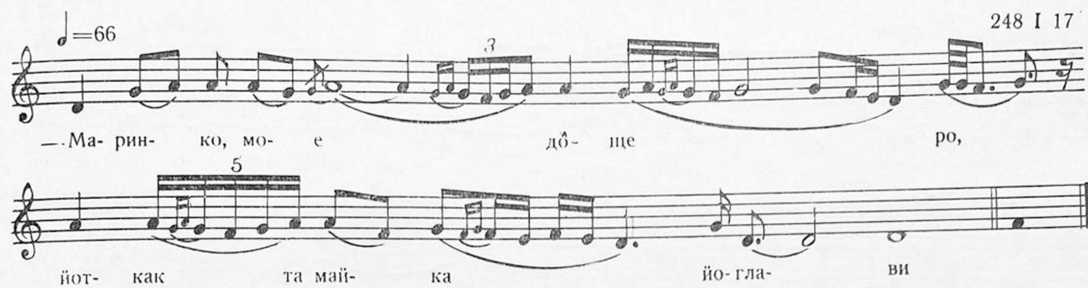

— Маринко, мое дôщеро,
йоткак та майка йоглави,
бяло ти лице пожълте,
тьонка ти снажка повяхна.
— Сôхна ща, майко, вехна ща,
яга ма, майко, не даде,
дено Марийка галяше,
планинско бяло юначе.
— Де сте се, мари, видьъли,
видьъли та й бендисали?
— Видьъли са сме, мале ле,
на високана плàнина,
на двана вриса студени.
Той поѐ конче хранено,
я точех вода студена.
Конче му вода не пие
за мойне бели аркуми,
кончено зоба не яде
за мойне равни скутове.
Та си му конче напоих
със мойне бели харкуми
и си го зоба назобих
на мойне равни скутове.

Пял Христо Дичев Бъзлянков, 38 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, фувруари 1955.

400. Оплакване от пиян съпруг

— Нико лю младу копьъле
ти ли Мехмете упиваш,
ти ли ми бално нагадаш
ката ден да са упива, /2
ката ден и ката вечер, /2
Фатма чернока да бъхте?
— Фатмо, Башково невесто,
то ни съм лу-я бакалин,
нагоре има и други —
първен е батю Ангелов,
той си я дава на вера,
на вера, на вересия,
че си я вари самичък,
със Въша наруснèчева.

Пяла Кица Ат. Петронова 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

401. Пиян мъж — кавги у дома

Rubato ♪=120 — 139 II 7

Фат-ми-це бял- ка, че- ер- но- чъ- ка,

Фат- ми- це те- ен- ка, ви- соч- ка

— Фатмице бялка, черночка,
Фатмице тенка, височка,
ти ли Мехметя апиваш,
ти ли му даваш винуно,
винуно, бяла ръкия,
та са с Мехметя карахме,
карахме и заядѝхме,
хич гàно не е нàгодно,
гàно ми плаче детено,
мучконо дете в люлькана.

Пяла Зикери Мехмед Агушев, 19 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май, 1957.

402. Дала я майка на пияница

♩=92 — 137 II 13

Бе- ли- ли, ъ как са бе- ли- ли,

как са е кра- тил ми- си- ран

Белили, как са белили,
как са е кратил мисиран
летна са люлька сторили
на Йнована колиба,
на кръсàтана ябълка.
Вридь са момине люшнали,
пък Фатма преде и плаче,
че я е дала майка ѝ /2
на Башовенук сархошин.

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

403. Калинка люби и други

♩ ♪. =50

1 I 7

— Син- ко Сто- йе- не, Сто- йе-

не, ти си Ка- лин- ка ве- ру- ваш,

— Синко Стойене, Стойене,
ти си Калинка вѐруваш, /2
ала я нимой вѐрува, /2
Калинка гали и други, /2
и други луди и млади.
— Отде я, майчо, познаваш?
— Познавам си я, сино ле,
яга ми мини, сино льо,
приз висок, чарнок терзия,
снажката хи са затриса,
лицено хи са применя —
ту бел, ту червен трендафил.

Пяла Маруда Михова Урилска, 31 г., гр. Девин, преселена от с. Върбово, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

404. Невеста отива у майка си на гости

♩=88≈96

137 I 10

Ръф- ка си Сма- и- лу ви- ка- ше:

— Я соа день по- дам нах май- ка

Ръфка Смаилу викаше:
— Я со‿а день подам нах майка, /2
нах майка госка гулема.
— Йди ти, Ръфко, йди ти,
и яз ще тора да дойда,
въднъж щим да си дойдиме.
Стана си Ръфка, упрегна,
надена белку фустанче,
забради алче аленку,
надена кундри лескати,
та че ми стана, отиде
през Йехьовине градине
на мучинькине вратцинки.
— Стани ми, Йехе, отвори,
идам ти млада невеста, /2
носам ти блага баклава.

Пели Ахмед Папучаров, 39 г., и Смаил Ходжов, 20 г., гр. Златоград.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

405. Избягала от мъжа си
(Рашидкината песен)

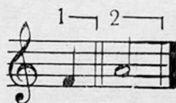

Та чили ли сте, не ли сте
кина е ново станало
в Кършила, село големо,
в Гънелскана махала?
Рашидка ми е липсала
от ашем на два сахате,
цалу я селу тръсеха,
нийде я нема на мегдань.
Стана си Рашид, та торна
по неговине кумшие
бела Насибе да троси.
Ситна му роса росеше,
с бели си ноги патькаше
и с фенерчек я тросеше.
Че са Рашидка пречула
във Старо село, големо.
Стана си Рашид, та торна
на тенька река надолу,
да тръси бела Насибе.
Че га си Рашид отиде
във Старо село, големо,
на Насибенине вртиньки
зачука Рашид, забуха;
— Яла, Насибе, отвори
твоине порти шерени,
две думи ще ти предумам —
кой ти бе верна дружина
низ тенька река надолу?
— Мень си бе верна дружина
кършиливсконо падарче.

Пели Кюрсие Х. Ганелова, 16 г., и Хъмдие Осм. Онбашиева, 16 г., с. Виево, Смолянско.
Песента описва действителна случка, станала в с. Виево.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

406. Доволна, че се развежда

Та чули ли сте, не ли сте
кинà е ново станало
във Търън, село голямо?
Фатме е рано станала,
рано е вода донела,
равни е двори размела,
че та е Фатме излела
нах близкана хи дружчица.
— Дружчице, моя дружчице,
дошла съм да та попитам
с кутро гиздило да ида?
— Иди са, дружко, пòгизди
с твоено скôпо гиздило.
Станали, та са тôрнали
нах горно село Влахово.
Ага си Фатме отиде,
лелька хи я отвън дочека.
Фатме са крьòхто осмива,
лелька й си я питаше:
— Оти са крьохто осмиваш?
— Как да са, лелько, не смеем,
утре ми давà имаме
със Имамчъна Тъирън,
какво ли ще го сториме!

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956 г.
В песента е описана действителна случка откъм 1900 г. Делото е било бракоразводно, голяма рядкост за времето.

407. Невъзпитан младоженец

Пустиян Мехметь без сàбор,
то не дочека неделяна
гостьено да се развôрнат,
ам си попита Фатминка:
— Имаш ли, Фатме, имаш ли
бащино тьожко имане?
Фатма Мехметю думаше:
— Имам си Мехметь, имам си /2
Шахонско равно ливаде.

Пял Фахри Бекиров, с. Смилян, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

408. Лошо скарване между млади съпрузи

♩=54 — 107 I 110

— До- бъ̆- ре ми дой- де, де- ве- ръ̆- че, (м) с ба- ка ти да на ра- зъ- де- лиш

— Добре ми дойде, деверче,
с батка ти да на разделиш,
че са сме снощи карали,
снощи на сношна вечера,
карали, мале, бъхтали,
че сам на вода ходило
приз кундри и приз фередже,
та ма са ло врид гльодали
от аговоно коначе,
бор адин никак не вика,
пък си агана викаше:
„На, щоно върви приз потен,
дали е мома лефтера,
или е млада невеста?“
Девер булки си думаше:
— Невесто млада, батьова,
меня е бати проводил
главана да ти о̀дрежа,
на шиш да му я о̀днеса.
— Постой, почакай, деверчо,
чевря̀на да си извадя,
очинки да си прикрия,
че та ща криве по̀гледна,
та ти ще сърце остана.

Пяла Фериде Махмед Фелизова, 26 г., гр. Златоград.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

409

Rubato ♪=160 — 71 II 3

— До- бре ми дой- де, де- вер- чо, с бать- ка ти да ма раз- ду- маш, че са сме сно- ща ка- ра- ли

— Добре ми дойде, деверчо,
с батька ти да ма раздумаш,
чи са сме сноща карали,
на сношна топла вечера,
на суро агне печено,

на руйно вино червено.
— Невесто мила и драга,
мень ма е батю приводил
главата да ти ỏдрежа,
батюмо да я ỏднесам
в равнуно поле широку.
— Деверчо мили и драги,
бръкни във десна пàзушка,
ỳзвади ключан сребърен,
рàзключи сндък сребърен,
извади кърпа шерьна,
та ми очиньки превързи,
чи та ща жалну погльодна
и ти ща милну продумам,
та ма ни можиш кайдиса.

Пял Добри Д. Щонов, 36 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

410

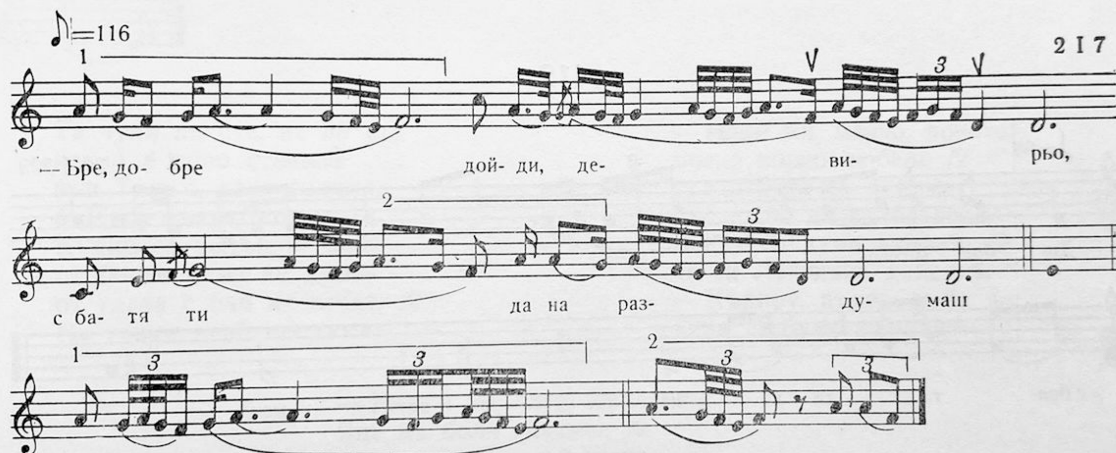

— Бре, добре дỏйди, девирьо,
с батя ти да на раздỳмаш,
чи са сми сноща кàрали,
сноща на сношна вечера.
— Нивесто, мила и драга,
мен ма и батьо приводил /2
главона да ти ỏтсяка,
на батя да я ỏднисам,
на столче да я направи.
— Девирьо, мили девирьо,
постой, почакай, девирьо,
сандочак да си ỏтворя,
ялочак да си ỳзвадя,
очинки да ми прѝворзиш,
чи та ща милно погльодна, /2
та ни щеш да ма кайдисаш.

Пяла Йордана Василева Бояджиева, 38 г.,
гр. Девин, преселена от с. Гела, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

411

♩ ≈ 58 16 I 11

— Ду-бре ми дой-де, дје-

ве- ръ-чо, съ ба- тка ти

да ма ра- зъ-де- (лиш)

Пяла Хайрие Мехмедова Чаушева, 22 г., с. Бял Извор,
Ардинско, преселена от с. Шехин, Ксантийско.
Записал Т. Тодоров март 1957.

412

♩ = 96 39 I 223

— До- бре ми до- шъл, де- вер- чо,

с бра- та ти да на ра- зду- маш,

— Добре ми дошъл, деверчо,
с брата ти да на раздумаш,
че са сме снощи карали,
снощи на сношна вечеря,
че ма йе баба бедила,
че съм със турци одила,
че съм им каве варила.
— Невясто мила и драга,
мен ма е батьо проводил
главана да ти одрежа,
на батьо да я ȍднеса.
— Деверчо мили и драги,
постой, почакай, деверчо,
сандъци да си отворя,
дарове да си извадя,
на сички да ги одаря.

Пяла Елена Атанасова Гапева, 56 г., с. Орехово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

413. Болен съпруг се прощава с първата си жена

Rubato ♩=104

72 II 7

Та чу- ли ли сте, не ли сте ка- кво е но- во ста- на- ло

Та чули ли сте, не лѝ сте
какво е ново станало
във Търън, село голямо,
в Къфежиюво коначе?
Кѫдир са болън разболе —
от болес дума не дума,
от глава с ȍчи не гледа. /2
На трине денѐ продума:

— Йоди ми, майчо, повикай
моено пȏрво любеле /2
със ȍчи да са видиме,
със душа да са разделя.
Какну си дума думаха, /2
че си Лейлинка допадна.
— Кѫдиру, първо любе ле,
кина та були най-яце?

— Нимой ма пита, Лейлинко.
Яце ма боли главана, /2
че та ми мяса юлюмска.
Прави ма халал, Лейлинко.
— Сичко ти халал, прехалал,
едно ти халал не правем, /2
че са вър мене ужени.

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

414. Продал жена си

♩=60

75 I 4

— Май- чин- ко, ми- ла май-

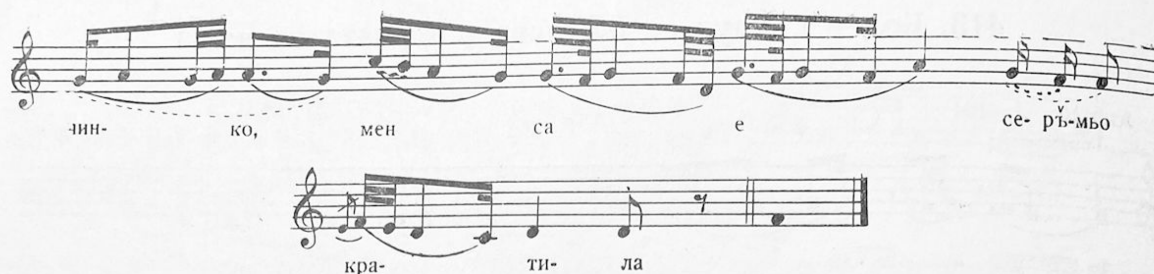

— Майчинко, мила майчинко,
мен са е сермьо кра̀тила —
дали са про̀дам кончено,
дали си селях заложа?
— Сино льо, мой сино льо,
немой си конче продава,
немой си селях залага,
ами си продай Рабина.
— Как да кайдисам да рѐкам?
— Рѐчи ѝ, сино, рѐчи ѝ,
стан са, Рабино, по̀гизди,
с баш барьемskоно гиздило,
нам са на госте ру̀кале
на чуздо село, незнайно.
Стана са Рабина по̀гизди
с баш барьемсконо гиздило.
Върveле, колку върveле,
срьошнали лудо и младо:
— Яруче лудо и младо,
за продан ли ти ѝ Рабина?

— За продан ми е Рабина.
— Колку ѝ е пахона?
— Стотина жельти алто̂не.
Той си извади кемѐра,
наброи жельти алто̂не,
фати Рабина за ро̂ка.
Вървеле, колку вървеле,
стигнали сенка дебела,
стигнали вода студена.
На ела ѐлин посвири,
под камен змия пограчи.
— Рабино, бела Рабино,
имаш ли братче хранено?
— Имам си, имам, юначе,
шес годинь ми е липцало.
— Има ли неква белега?
— На една нога шес по̂рста·
— Рабино, бела Рабино,
яз съм ти само̀ братчето.

Пяла Кадрие Еминова Халилова, 36 г., гр. Смолян, Мисирска махала.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

415

— Прекра̀тих, майчо, сермьоса,
беш пари немам в кесьона — /2
дали си прòдам кончесо?
— Немой го, сино, продава,
без конче, сино, не може.
— Майчинко, милна майчинко,
дали си прòдам стадосо?

— Немой го, сино, немой го,
без стадо, сино, не може.
— Майчинко, милна майчинко,
дали си прòдам либесо?
— Продай го, сино, продай го,
нему е малко файдона, /2
голема ѝ е пахòна.

Пяла Фейме М. Салихова, 18 г., с. Арда, мах. Лагът, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

416

♩=48 59 I 59

— Пре- кра- тих, май- чо, се- ръ̌- мьо- на,

да- ли си пъ̌- ро- да ко- нъ̌- че- но?

— Прекра̀тих, майчо, сермьона,
дали си прода кончено?
— Немой го, сино, продава,
биз конче нищеш да можеш.
— Прекратих, майчо, сермьона,
дали си прода любено?

— Продай го, сино, продай го,
на пазарен го изкарай,
та че са тарлар изрукай:
„Продавам либе евтино,
за шиник жельти алтоне
и шиник бели грошове.“

Пял Асан Арифов Аляндоров, 48 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

417

♩=84 33 I 15

Пъ̌- ре- къ̌- ра- ти- хъ̌, май- чо,

се- ръ̌- мя- на, беш па- ра

не- ха- мам вке- ся- на

Пял Рацит Рамаданов Чолаков, 33 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957

418

73 I 14

♩=80

— Пре- кра- тих, май- чо, сир- мо- на,

беш па- ро не- мам в ке- сьо- на

Пяла Фатме С. Сарачева, 10 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

419

39 II 234

♩=60

Ко- льо е ки- ма- нъ, ка- хъ- рен,

че и- ма мно- го да да- ва

Кольо е киман, кахърен,
че има много да дава
на турци и на сеймени,
че има Кольо да дава
със крина бели грòшовя,
със шиник жълти алтъне.
Чуди се Кольо, мисли са
със какво да са отплати.
Най-после Кольо намисли
детено да си продаде,
борчове да са разплати.
Майка на Кольо продума:
— Синко Никола, Никола,
не си продавай детено,
че му е малка ценана,
пък му е много жалбана.
Продай си, сино, булчено —
нему е скъпа ценана,
пък му е малка жалбана.
Ти си щеш булче пак дове.

Пял Иван Атанасов Ганев, 30 г., с. Òрехово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

420

Rubato ♪=152

74 II 18

Тодорка дума Стояну:
— Любе Стояне, Стояне,
какво щем, любе, да правим
на сее скȍпи години
със сея дребни дечица?
Стоян Тодорки думаше:
— Тодорке, любе Тодорке,
да продадем най-малкуно,
да изхраниме големки.
Тодорка дума Стояну:
— Стояне, любе Стояне,
най-малкуносо дятенце,
нему е млочку жельбана,
пък му е малко пахȍна.
Продайте, любе, Тодорка,
нехи е малко жельбана,
пък ѝ е млогу пахȍна.

Пяла Цветана Иванова Дупева, 31 г., с. Райково, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

421

♩=69

74 I 12

Пял Илия Гваздев, 30 г., с. Чокманово, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

422. Изпъжда жена си

♩=69 106 I 32

— Фа- тьми- нка, чу- зда се- ля- нка, Фа- тьми- нка, чу- зъ- да се- лян- ка

— Фатьминка, чузда селянка, /2
наръчал ти съм брата ти —
майци ти госке да идеш,
дано са веке не върнеш.
— Чем оти, либе, чем оти?
Малко ли ти съм довело —
седем товара чеизе,
и кро̀вана със тѐлено,
и овчерен със овцене?
Нищо да не бех донела,
адничко да бех донела
. . . .

Пял Салих Ибрямов Корчов, 63 г., с. Настан, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

423. Търговче измамва мома в гемия

Rubato ♪=104 72 I 55

Дуй- ни ми, вей- ни, бел ве- тер, за- ка- рай ва- кла ге- ми- я

Дуйни ми, вейни, бел ветер,
закарай вакла гемия,
та̑я на чѐмбер изкарай,

та си ми рỳкни и вѝкни:
„Ѝлате, дребни девойки,
ѝла, зимайте куприна.“
Врить си девойки дỳойдаха,
Сърма девойка не дойде,
и тя са буднàш подаде
със двене лельки лѐфтери —
една хи пôтен метеше,
дручка хи крильца държеше.
— Гемижи, вакло копеле,
има ли за мен куприна?
— Има ми, има, Сърмице,
влези си сама òтбери.
Сърмица влезе в гемия,
гемижи ключна гемия,
Сърма са жално замоли:
— Пусни ма, пусни, юначе,
че съм едничка на майка,
на майка и на бубайка.
— Хайде ми, хайде, Сърмице,
и аз съм един на майка.

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

424

♩=66 17 II 93

Мома седи накрай Тунжа,
накрай Тунжа на бял камък,
прекрила го йе със шалваре,
със шалваре джемфезени,
та си гледа синоно вирье,
как са кройкат морскине риби,
как си носат в устана вода,
в уста вода, в крилца пясък
да заливат ран босилек,
хем заливат хем възричат:

„Расти расти, ран босилек,
да закичим малка мома,
да я водим на байряма.“
Га че излезе гимиджийче.
та си фати малка мома.
— Хайде, хайде, малка мома!
— Пусни ма, пусни, гемеджийче,
че съм една я във майка!
— Хайде, хайде, малка моме,
че съм един аз във майка!

Пял Хасан Еминов Карапишанов, 30 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

425

Дуйни ми, вейни, бель ветер,
закарай вакла гемие,
та е на чѐмбер изкарай,
че та ми рӯкни, извикни:
„Моми и млади невести,
тука са сърма продава,

сърма и бяла коприна,
има и бяла й червена,
има и руса, зелена.“
Врит ми невести дойдаха,
Сърма невяста не дойде.
Ей я и тя се подаде

със двене лельки лѐфтерки —
двене й крильца држеа,
друга й мете дворено.
Сърма си влезе в гемия,
юнак си пусна гемия.

Пял Хасан Хаджиалийски, 27 г., с. Тикале, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, феврурари 1955.

426

♩=80 18 I 122

Дуй- ни ми, ве- хъ- ни,
бел ве- тро, за- ка- рай
чер- га- ръ ге ми- е

Пял Рамадан Шабанов Карапишанов, 39 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

427

♩=80–63 36 I 13

Дуй- ни ми, льо-
хни, бе- ль ве- тъ- ро,
ра- злю- лей го-
ра зе- ле- на

Пяла Рамзина Мехмет Шикова, 19 г., с. Богутево,
Записал Т. Тодоров, март 1958.

428. Отвлечена девойка

♩=63 17 I 75

Та чули ли сте, не ли сте
кина йе нойво станало —
бяла са Фатма украли,
украли и са превели /2
утвъдна страна рякана
на зеленана ливада.
Фатма са жално молеше:

— Пусни ма, джанам, юначе,
че ще ми любе пристигне,
та ще ни глави удреже!
— Фатмине, пиле шарено,
от тая вечер натако
мене за любе ще знаеш.

Пял Хасан Еминов Карапишанов, 30 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

429

♩=92 23 I 133

Та чули ли сте, не ли сте
кина йе ново станало /2
в Староно село големо, /2
в Черкезовоно коначе? /2
Рукье са сбира, торнува /2
на упространа рекана, /2
на зеленана ливада
жельтине крави да пасе.
Чи са зададе, подаде
Смаилована комита,
праве на Рукье вървеше,
Руким си дума думаше:
— Сбирай са, Рукье, торнувай
млада невеста да идеш /2
на Смаилована комита,
кому си пòткур клàвала,
комита ма си зовала.

Пял Осман Мехмедов Османчев, 27 г., с. Оряховец, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957

430

Задали са са подали
колибарскинè сватбаре
низ Череповскана барчина,
он секис киши бульбарци;
право на Сиба вôрвеха,
Сиби си дума думаха:
— Сбирай са, Сибо, търновай,
млада невеста ще идеш!
Кайно си дума думаха,
Осман си Сиба нарами
въз Череповскана барчина,
приз Кармилана нагоре.
Майка хи отзад рукаше:
— Стискай са, Сибо, стискай са
за зеленине храскове.
— Не мога, майчо, не мога,
те ма на роки носеха,
он секис киши бульбарци —
първоно беше, майчинко,
Саракувчану Усману,

второно беше, майчинко,
Алиувскуну Асану,
Майка хи послед рукаше:
— Хайде си, Сибо, хайде си!
— Не мога, майчо, не мога!

Пял Осман Мехмедов Османчев, 27 г., с. Оряховец. Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

431

♩=84 33 I 5

Та чу- ли ли

сте, не ли сте

ка- кво йе

но- во ста- на- ло

Та чули ли сте, не ли сте
какво йе ново станало
в Топоклу равна равнѝшка?
Посбрали са са мòмине,
момине и невестине
въз бяла река широка
под шерянана кюприя
белоно платно да белят.
Белили, колко белили,
станали, та си търнали.
Сос ми Фейминка остана
белоно платно да бели.

Че са отдоло подаде
нейноно любе галено,
алено конче яздеше.
Колконо ближе наближи,
суха я треска затресе,
със камене я подфърля.
Че си я метна на коня
и конене си ромони:
— Побързай, коньо, преграбяй,
дорде минеме барчинка,
зад нея има и друга,
че водим любе крадено.

Пял Руфат Асанов Селимагов, 34 г., с. Лъджа, Ардинско
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

432

♩=96 225 II 6

Де са е чу- ло, ви- де- ло, ма- ри, чер- на- на

зе- мя без во- да

Де са е чуло, видело, мари,
чернана земя без вода.
На ино място имаше,
една я мома чуваше,
с фильжанче си я мереше,
фильжан за алтън даваше.
Отдолу идат двамина —
първия мина, замина,
втори я фана за ръка:
— Подай ми, моме, водица
с твоена десна ръчица.
— Ни давам, лудо, ни давам,
мен ма е майка заклела
на юнак вода да н давам,
от юнак силям да н зимам.
Па си я фана за ръка
и си я метна на коня:
— Подбързвай, коньо, подбързвай,
че караш мòма крадена.

Пели Атидже Мустафова Касабова, 12 г., Зейнепа Раифова Ислямова, 12 г., Зейнепа Исмаилова Адемова, 12 г., Асме Абдиева Келешова, 13 г., Зейнепа Рушанова Илязова, 13 г., Атие Мустафова Ислямова, 12 г., с. Жижево, Гоцеделчевско. Записал Н. Кауфман, юни, 1960.

433

32 I 89

♩ = 120

Де са я чу- ло, ви- дя- ло, ма- ри, се- ло би- зъ во- да да би- ва

за ки- пча

Де са я чуло, видяло, мари,
село биз вода да бива.
На ено место имеше,
и нея мома чуваше,
чешка за алтон даваше.
Отдоло иде Илия,
Илия, фидан бойлия,
той на момана думаше:
— Подай ми, моме, водица,
че съм за вода загорел
и за теб са съм заболел!
Чи я ни фати за кипчано,
ам си я фати за рока
и си я метна на конче.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско. Записал Т. Тодоров, декември 1957.

434

Rubato ♩= 72

137 I 9

Де са е чу-ло, ви-де-ло се-ло бъ-ре-зъ во-да да и-(ма)

Де са е чуло, видело
село брез вода да има.
На адно место имаше,
и него мома чуваше,
филжен за алтън даваше.
Отде са пътник зададе,
на врано конче яаше,
на синьо седло седеше
и си моминка викаше:
— Подай ми, моме, водица,
да ти от конян ни слазям,
чи ку ти слезя от коня
и тебя зулум, и меня,
ама е твоян по-млочку.

Пял Ахмед Асанов Папучаров, 39 г., гр. Залатоград.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

435

Rubato ♩= 66

250 II 32

Де са е чу-ло, ви-де-ло се-ло без во-да да би-ва

Пял Мехмед Реджепов Ходжов, 25 г., с. Катраница, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

436

Де се е чуло, видело
чернана земе без вода.
На едно място имеше
и нея мома чуваше,
чешка за ялтон даваше.
Отдоло идат двамина,
двамина луди и млади,
право нах чашма вървяха

и си момици викаха:
— Подай ми, моме, водица,
веке за вода не мога.
Га му подаде водица,
чи ми ни фана водица,
ам си ми фана момица
за десна бяла ръчица.

Пяла Муда Енева Настрадинова, 74 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

437. Отвлечена от хайдути

Какво ми пиля лю пяе
в летнана гора зилена —
дали и летно пилянци,
или ми гургурỳшчица?
Ни е ни летно пилянци,
ни е ни гургурушчица,
ам сама руса дивойка,
ворзана, букайосана,
очинки хи са ворзани,
устинки хи са зашити.
Руска са желно лю моли:
— Ѝзсохни, горо, ѝзвейни,
да дойди майка на дърва!
Изсѐхна гòра, извейна,
майка на дърва йотиде,
майка хи желно заплака:

— Русо льо, моя дòщирьо,
кажи ми, Русо, каде си,
какво ти, Русо, завивка,
завивка, Русо, пустелка,
йѐгюву, Русо, пйяни.
Руса са туга убади:
— Йѐгюву ми е, майчинко,
сурону йегня крàгино,
пиенуну ми й, майчинко,
балкански студен кладенец,
пустелка ми и, мале ле,
балканска шума дибела,
зàвивка ми и, мале ле,
синьону нѐбо висòко,
рачинки ми са вòрзани,
устинки ми са зашити.

Пяла Добра Лазарова Чернева, 63 г., с Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

438

♩= 88 2 II 1

Доб- ра по го- ра хо- дя- ши и жел- нич- ко са мо- о- ля- ши;

Из- съх- ни, го- ро, йо- вех- ни, май- ка

Добра по гòра ходяши
и желничко са моляши;
— Изсъхни, горо, йовѐхни,
майка на дърва да дойди, /2
да види Добра дòщиря.
Изсъхна гора, йовехна,
майка͡ й на дърва йотйшла
и си на Добра думаши:
— Добро льо, моя дощирьо,
сига за девет години
кой ти бя, Добро, дружина?

— Дружина ми бе, мале ле,
Стуено, ворло хайдутче.
— Добро льо, моя дощирьо,
що ти бя, Добро, пустелка, /2
пустелка, Добро, завивка?
— Пустелка ми бе, мале ле,
букова шума дибела,
завивка ми бе, мале ле,
синьоно нѐбо йотгори,
вазглавка ми бе, мале ле,
Стоено десна рачица.

Пял Христо Димитров Сираков, 51 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

439

Rubato ♩= 60 75 I 11

Лис- ни са, го- ро зе- ле- на, спус- ни са, во- до сту- де- на

— Лйсни са, горо зелена,
спусни са, водо студена,
утре ще керван да мине,
след керван стара майчица,
та ще да Фатмьо да пита:
— Фатминко, моя дôщеро,
какво ти беше постеля?
— Постелькана ми й, майчинко.
Карлôцка трева зелена.
— Какво ти беше вечера?

— Мен беше, майчо, вечера
хайдуцко ягне печено.
— Фатминко, моя дôщеро,
какво ти беше ястъкот?
— Мен беше, майчо, ястъкот
хайдуцка рôка студена.
— Какво ти беше покрива?
— Мен беше, майчо, покрива
айдуцко кепе кичено.

Пели Сафие Бешенджиева, 16 г., и Сафие Шумкова, 20 г., гр. Смолян, Мисирска махала.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

440

Rubato ♩ = 138

Лис- ни са, го- ро зе- ле- на,

спу- сни са во- до сту- де- на

Пял Ибрахим Мехмедов Чаушев, 33 г., гр. Смолян.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

441

♩ = 84 177 II 56 а

Го- ри- це си- тна, зе- ле- на, йе са

на те- бе на- йе- мах

Горице ситна, зелена,
йе са на тебе найемах
ти да ме, горо, йокриеш,
пък ти ме, горо, издаде
на трима върли хайдуте,

та си ме, горо, водеа
три деня със нощовете —
нито с момине момиче,
ни с жененине женена,
нито с вдовици довица.

Пял Здравчо Асенов Гърчов, 50 г., с. Мостово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1962.

442

♩ = 132 — 144 40 II 304

Го- ри- це си- тъ- на, зе-

ле- на, йе са на тье-

бе е ве- ру- вах,

Горице ситна, зелена,
йе са на тьебе верувах,
че ще ма, горо, укриеш,
пък ти си била неверна.
Мень ма фъв тебе фанаха
троица луди и млади,
по теб ма, горо, водеха
три деня със нощовене.

Пяла Рада Иванова Стоянова, 27 г., с. Манастир, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

443

Пели Фатма Рамаданова Карамисирева, 50 г., Кюрсия Хасанова Ганелова, 16 г., Хъмдия Османова Онбашиева, 16 г., Фейме Сульманова Ганелова, 16 г., и Финка Мехмедова Ковачева, 16 г., с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

444

Пял Тодор Василев Ташев, 49 г., с. Давидково, Ардинско, преселен от с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

445

♩ = 56 ≈ 63

270 II 15

Вий чу- ли ли. сте, не ли

сте йох ле- ле, ки- на е но-

во ста- на- ло

Вий чули ли сте, не ли сте,
йох леле,
кина е ново станало
в Стърница, село големо,
на Иглювсконо konаче?
Зайде е рано станала
младо̀чни крави да пасе
въз тесни, длеги сокаци,
въз зеленине ливади,
въз Гава̀звана бичкия.
Че си я Зайде фатиха
орлоски черни комити,
пък я майка ѝ питаше:
— Зайде, майчина дъщеро,
чем къде са бе мъркнало?
— Мен са бе, майчо, мъркнало
на Чемсажицки хърмани,
на високине кьошкове.
— Чем кина ти бе вечерка?
— Мен беше, майчо, вечерка
овчарско агне печено.
— Чем кина ти бе постелка?
— Мен ми бе, майчо, постелка
моине есни шалваре.
— Чем кина ти бе покривка?
— Мен ми бе, майчо, покривка
овчарска бела качулка.

Пели Рамадан Хасанов Койнарчев, 20 г., и Салих Бекиров Сайдефендов, 20 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

446

♩ = 84

250 I 20

Кюр- си- е ра- но ста- на- ла, ра- но е дво- ри раз- ме- ла

Кюрсие рано станала,
рано е двори размела,
рано е крави пуснала,
пък хи майка ѝ викаше:
— Кюрсе ле, моя дô̂щеро,
ега са морна удмориш,
та нависоку ѝзлези,

на високине кьошкове.
Кайно си дума думаше,
чи си хайдути фатиха.
— Нимой ма хала, юначе,
чи съм въз майка самичка
и без бубайко сираче.

Пяла Асие Махмудова Димержиева, 18 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

447. Торнала ми е Захринка

♩ = 72

250 II 41

Тô̂р- на- ла ми е За- рин- ка За- рин- ка,

нах Сми- лен гос- ка да и- де нах Сми- лен гос- ка да и- де.

Тô̂рнала ми е Захринка, /2
нах Смилен госка да иде. /2
Ситна бе роса роснала,
тьовна бе мô̂гла паднала,
Захринка пô̂тен сбô̂ркала,
стигнала ми е Захринка
до два овчарски огньове.
— Овчера, брате да ми сте,

ѝла ми пô̂тен кажете.
— Ние си сестра имаме,
пô̂рво си любе немаме,
ти щиш със нази да дойдеш.
— Борики тьонки, високи,
вий мень шахйте да ми сте,
шахйте още испô̂те,
чи си ма Ахметь отбàви.

Пели Димитър Митрушев, 34 г., и Добра Д. Митрова, 29 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

448. Торнала ми е Еница

♩ = 120

250 II 40

Тор- на- ла ми е Е- ни- ца, тор- на- ла ми е Е- ни- ца низ Бе-

ла ре- ка на- до- лу, низ Бе- ла ре- ка на- до- лу

Торнала ми е Еница /2
низ бела река надолу, /2
стигнала ми е Еница
до два овчарски огньове.
— Овчери, брате да ми сте,

хайде ми пô̂тен кажете.
— Енку льо мари хубава,
ние си сестри имаме,
пô̂рво си любе немаме,
нам щеш за любе да биваш.

Пяла Добра Димитрова Митрева, 29 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

449. Забягнала с момци

♩ = 60 — 39 II 240

Зачули ли сте, не ли сте
какво йе ново станало
в Рахово, село голямо,
в Пиперювана махало,
под Пугловоно коначе
на сухо бяло каменьче?

Стана ми Тишка, прислѐди
троица луди и млади,
троица чокюркьовене —
първоно беше аговче,
второно беше мижово,
третоно беше Келешът.

Пял Ангел Илиев Златков, 62 г., с. Орехово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

450

Rubato — 19 I 171

Та чули ли сте, не ли сте
кина йе ново станало /2
във лъджесконо чаире?
Лятивка си йе липсала
три деня и три вечера,
нигде я нема в селоно.

Ей са Летивка пречула
във лъджансконо чаире
с троица млади сеймене:
със югурицкян Раифа,
със лъджанчано Фяратя,
с буяжичкано‿Ибрахима.

Пял Юсеин Махмудов Кехайов, 52 г., с. Стояново, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

451

Rubato ♪ = 100 73 I 28

Летифка ми я липсала,
нийде я нема в селоно.
Чи са Летифка причули
във лъженсконо чеире
с троица луди и млади:

единен Салих Чавдаров,
и другиян Мехмед Мемкорски,
й Брахима Кършалийчено —
черни хи очи любеха,
бели хи бузи хапеха.

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

452

♩ = 63 23 I 131

Летифка ми е липсала,
Нийде я нема на мегдан.
Чи са Летифка причула
във лъжанскине чеире

с троица луди и млади —
от скут я на скут кутяха,
морна хи коса ройната,
тенко хи кръсче свиваха.

Пял Осман Мехмедов Османчев, 27 г., с. Оряховец, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

453. Пристанала

Rubato ♩ = 50 75 II 9

Руса девойка липцала
от ашем на три сахате.
Майка ѝ межо посбрала,
льо вруть мадански сеймене
да трȍсят руса девойка.
Седем са гори минали,
една ми гора остана,
и в нея майка ѝ влезла,
чи си я видя в гората —
до врис си Руса седеше,
юнак я ситно плетеше.

Пял Салих Асанов Сивков, 34 г., с. Арда, м. Гоздювска, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959,

454

Руса се мома изгуби
надвечер на три сахатя.
Трȍсили Руса, трȍсили,
деветь са гȍри минали,
десетана я найдоха —
всреди горȍна седеше,
руса си коса решеше
и на майка си думаше:
— Назад ми, назад, майчинко,
гора е пълна с хайдути.

Пяла Жека Димитрова Радкова, 17 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

455

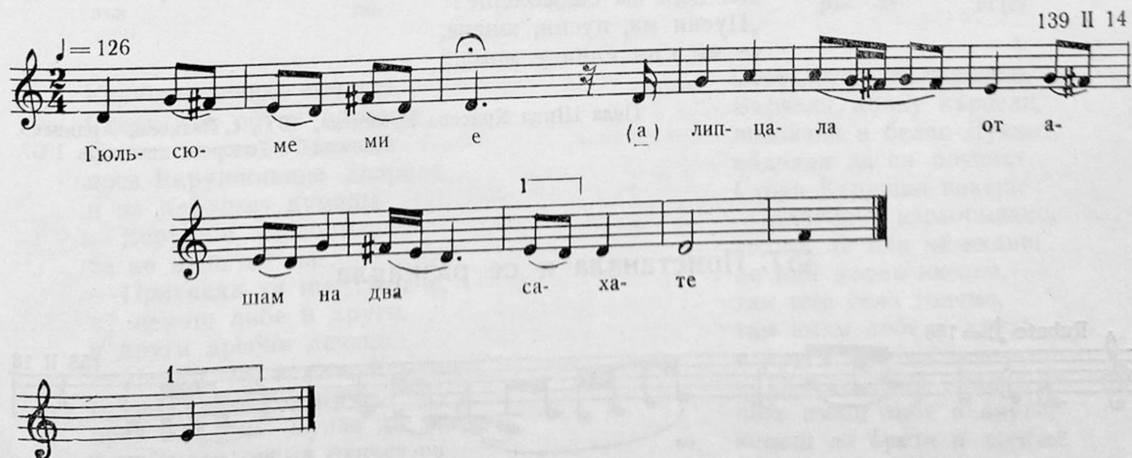

Гюлсюме ми е липцала
от ашам на два сахате,
нийде я нема никаква.
Че са Гюлсюме причули
със Анжу̀ръвък Ъхметъ,
пък му Гюлсюме викаше:

— Пусни ма, пусни, Ъхметю,
оттуф до булкъ да ида
на ситно да ма на̀плете,
на пъстро да ма привърви
на скеченскине калеме,
на гюмюжюнски камене.

Пели Айша Бегова, 12 г., Хайрие Бегова, 12 г., и Хасие Билюкбашева, 11 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

456. Крадена девойка

— Стани ми, стани, девойко,
та ни ли са си наспала,
наспала и належала
за осом-девет месеца,
за цала една година?
— Немой ма буди, юначе,
че беф във майка мащеха,

та си ма рано будеше,
рано на вода да ходя,
равнине двори да мѐтам.
Ага на вода отидах,
водица беше мо̂тничка,
почаках да са отбистри,
та през водана минаха

троица луди и млади
с адно̂ крадена девойка.
Девойка им са молеше:
„Пусни ма, пусни, юначе,
че ми съм една у мама."

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

457. Пристанала и се разкаяла

Загалиха са мома и юнак,
ни стърпеха са, приследиха са,
приследиха са през ситна гора,
през ситна гòра, гòра зелена.
Моминка са е посимясала,
посимясала, погирясала:
— Де бре гидийо, мой галениче,
де да са върнем във сраде село.
чи на щът разбра ближни комшие,
ближни комшие, голема рода,
та на щът съсèк резен по резен,
та на щът хвърли над пъть и под пъть
та на щът изе селски кучета.

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

458. Измамник на мома се удавя в Дунав

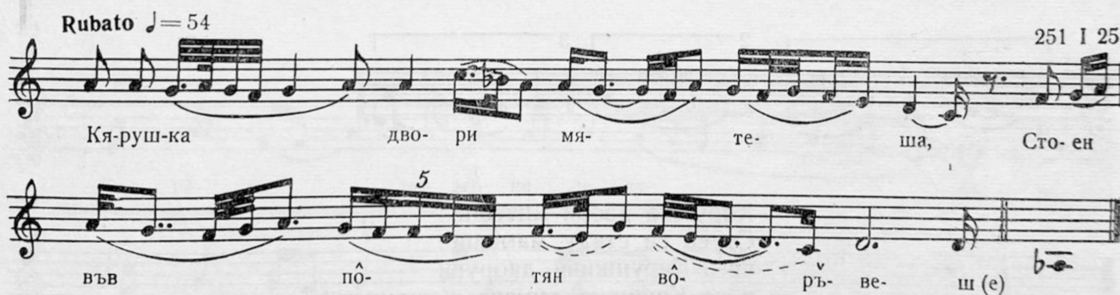

Кярушка двори мятеша,
Стоен във пôтян вôрвеше,
Стоен си стадо мамеше
през Керушкинине дворове
и на Керушка думаше
— Керушко, караорманко,
та не щеш ли ма прислèди?
— Приследи та ща, Стоене,
ку немаш либе и друго,
и други дребни дечица.
— Немам ми, немам, Керушко,
ку имам любе и друго,
през бел щим Дунав да минем,
бел Дунав да ма отнесе.

Станали, та са тôрнали.
Вървели, колку вървели,
впьонали в белег Дунава,
сôднали да си починат.
Стоян Керушка викаше:
— Керушко, караорманко,
видиш ли или не видиш
де има дърво високо,
там има село големо,
там имам либе и друго,
и други дребни дечинки.
— Стоене, гиди Стоене,
щом имаш либе и друго,
немаш ли братя и други?

— Немам ми' немам, Керушко,
ни брате ни братовчеде,
за тебе имам, Керушко,
моето сабе огнено.
— Стоене, гиди Стоене,
щом мислиш да ма кайдисаш,
иди ми ода донеси
от тихи бели Дунава,
тогава си ма кайдисай.
Отиде Стоян на вода.
Щом стъпи среде бел Дунав,
бел го е камък подметнал,

та го отнесе бел Дунав.
Керушка си му думаше:
— Малко ти било, Стоене —
да си не ложиш Керушка,
нека те носи бел Дунав.

Пяла Тодора Щонова Суркова, 57 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

459

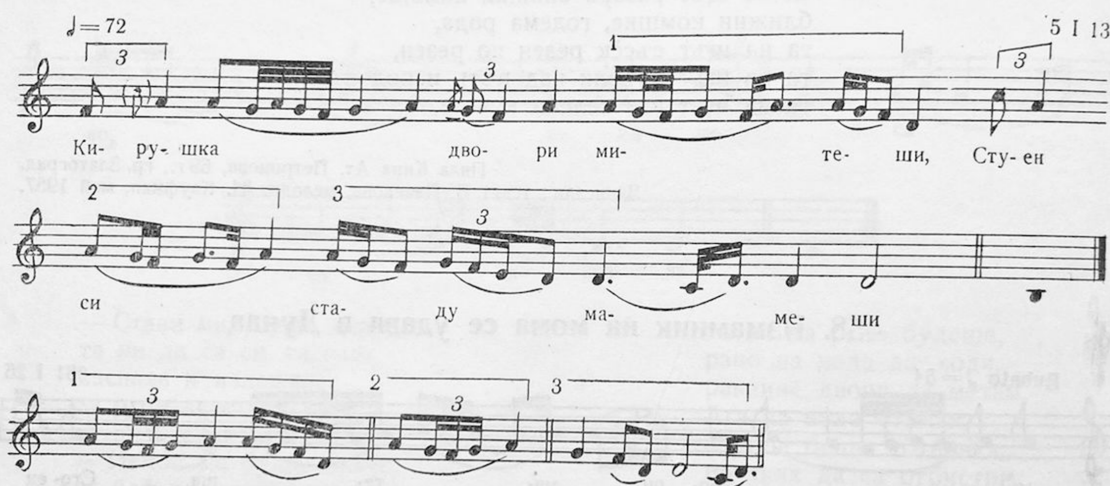

Кирушка двори митеши,
Стуен си стаду мамеши
през Кирушкини дворуви
и на Кирушка думаши:
— Кирушко, караюрманко,
ни щеш ли си ма проследи
стадоно да прикарами
през Тунджа, река гулема?
Прислeда та ще, Стуене,
ако са верну прикълнеш,
чи нямаш любе и друго,
и други дребни дечинки.
Стуен са верну прикълна,
че нема любе и друго,
ала го стигна кльотвана
Стуен са в Тунджа удави.

Пял Георги Костадинов Дурев, 60 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

460

Керушка двори метеше,
Стуян си стадо мамеше
низ Керушкини дворове
и на Керушка думаше:
— Не щеш ли си ма прислeди?
— Я та ще, холам, прислeди,
ако са верно закълнеш,
че немаш любе и друго,
и други дребни дечица.
Стуян са верно закълна,
Керушка си го прислeди.
Станали, та ми тръгнали.
Вървели, колко вървели,
девет си гори минали,
десета гора зелена.
Стуян Керушки думаше:
— Керушке, либе Керушке,
виждаш ли село насреща,
виждаш ли бели конаци?
Там си ми имам, Керушке,
и друго либе кайно теб,
и други дребни дечица.
— Стуяне, пусти Стуяне,
дано на оган изгориш,
дано та вода отнесе,

Пял Георги Тодоров Куртев, 59 г., с. Манастир, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

461

— Керано, момня ле хубава,
ищеш ли си ма преследи?
— Преследи та ща, Стуене, /2
ку немаш либя и друго,
ку немаш дребни дечинки.
— Хайда ми, хайда, Керано,
ни щем приз море да минем —
ко имам любе и друго,
та ще ма море отнесе.
Станаха, та ми торнаха.
Вървели, колко вървели,
та си морено стигнали,

га си морено стигнали,
соднали да си починат.
Стоян Керано думаше:
— Вȏрни са, вȏрни, Керȁно,
че имам любе и друго,
и имам дребни дечинки.
Че са Керанка нажали,
нажали, бално набольни,
та си Стояна поглъодна,
и си са в море форлила,
и са Керанка удави.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

462. Отвлечена от цигани

♩ = 54

И- ма- ла й май- ка ед- нич- ка щер- ка, ед-
нич- ка щер- ка, бе- ла Ра- ди- ца, та
я пру- во- ди нах врис за во- да

Имала й майка едничка щерка,
едничка щерка, бела Радица,
тя я пруводи нах врис за вода.
Отде я срьошна турчин душманин,
та си укради бела Радица,
чи я продади чорну циганча.
Дине я държи на йесно слонци,
ноще я държи на студен ветър,
та си я стори чорна циганка.
Та си я пита: — Ой, Радо, Радо,
каде е, Радо, вашено село —
дали нах заник, или нах изник?
Рада го слога, че е нах заник.
Той си я води нах изник слонци,
и са отишли в Радино село, /2
в Радино село, бащови двори.

На порти чука, чука и рюка:
— Ой бабо, бабо, старичка бабо,
излязи, бабо, да на упратиш.
Радина майка платно ткаяше,
платно ткаяше и песня пеяше:
„И йе си имех едничка щерка,
едничка щерка, бела Радица."
— Ой бабо, бабо, старичка бабо,
излязи, бабо, да на упратиш,
пак йе да флезя да ти поткая.
— Ой циганчице, чорна циганко,
какво ми месяш мояна Радица,
фав тупанено, фав метанини.
— Ой бабо, бабо, старичка бабо,
та ни пузна ли твоя Радица,
утприд теб сиди сама Радица.

Пял Георги Костадинов Дурев, 60 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

463

♩=116 5 I 6

До- бри- це, мо- я до- щи- рьо,
и- ди ми во- да до- о- не- си

— Добрице, моя дòцирьо,
иди ми вода дòнеси /2
от студенини врисюви.
— Нимой ма, майчо, прувада,
оци лю сая вутирна, /2
лоша сам сона гльодала, /2
чорну ма куче ухапа.
Утиди Добра на вòда,
чи си Добрица фàнаха /2
пустини чорни цигани.
Добрица майци зароча:
— Наяш са, майчо нàпий са /2
врѝсюва вòда студена.

Пяла Екатерина Анастасова Балабанова, 25 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

464

♩≈60 107 I 69

До- бри- це, мо- я до- ще- ро, и- ди ми во- да
до- не- си

— Добрице, моя дощеро,
иди ми вода дòнеси
от студенине врйсьове.
— Немо ма, майчо, провада
сая вўтрина на вода,
лоша съм сôна гльодала —
чôрно ма куче охапа
на мойса десна ножица.
— Дощеро моя майчина,
момска са сôна не тачи
събота срещу неделя.

Пяла Бойка Илиева Присъдова, 16 г., с. Върбово, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

445

— Добро ле, моя дôщеро,
иди ми вода дòнеси /2
от студенине врисове.
— Немой ма, майчо, провада,
лоша съм съна сънила —
дарье ми вода однесе,
спàпье ми огън изгоря.

Пял Георги Мароков, 53 г., с. Чокманово, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

446

Руса й на во̀да отишла̀
на студенини вря̀сьови,
Руса врисьови питаши:
— Врисьови, сто̀дни врисьови,
правко ща да ви по̀питам,
правко да ми сти казали —
какво ми има в гуроса,
в гуроса и планиноса?
Още си дума думаши,
и хайдутче си излезе,
та си Русица украде,
в летна я го̀ра отведе —
ноще я ка̀дош кадеше,
дене я слонце печеше,
дуде циганка да стане.
Станала й чорна циганка,
родила й моско детенце.
Руса хайдуту думаши:
— Хайде, масторе, да просим.
Станаха, та ми торнаха.
Просиха, колко просиха,
ага си ми са отишлѝ
на майчини хи дворуви,
майка хи фав стан тикая
и желна песня пеяши.
Руса на майка думаши:
— Бабичко, стара бабичко,
ѝзлязи, та на ѝпрати.
И майка хи е излела,
излела да хи упра̀ти.
Руска си влела фав стано̀н,
та си и ситно заткала
и желна песня запела.
Майка са во̀рна, утвъ̀три
и си ми желно плачеши.
Руса на майка думаши:
— Що си ми плачиш, бабичко?
— Как да, масторко, ни плача,
га имах Руса до̀щиря,
ага фав стано̀н влезише,
та а тѐй ситно меташе
и а тей желно пеяши,
фав гласо̀н месаш Росица,
ала я в лѝце не месаш.
— Как да я месам, майчинко,
сига за девит гудини
ноще ма ка̀диш кадеше,
дене ма слонце печеше,
дуде циганка да стана.
И жа та моля, майчинко,
шиник ми жито ѝзнеси
мастора да си ѝзпракя.
— Русо льо, моя до̀щирьо,
дай си му, дощир, дѐтито.
— Майчинко, стара майчинко,
йе си дѐтино ни давам,
мен ми дѐтино от со̀рце.

Пяла Стефанка Апостолова Кисьова, 30 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

467

— Мари милна стричинко,
стани си ма йо̀прати
да ти влязам, поткаям.
Га е влезла, заткала
и жално е запела.
— Мори пуста циганко,
как ми месаш Димана
по желноно пеене,
по ситноно ткаене.
— Мари милна майчинко,
сама ти съм Димана.
Помниш ли ми, майчице,
га ма, майчо, приводи
нах пустоно Хасково
със брата ми Ивана
и със моят главеник?
Брата ми го вързаха,
главеника убиха,
пък си мене хванаха,
та си ма ютведъха
на тяхнуно селище.
Нъще си ма къдяха

на борува турмица,
деня си ма печаха
на ясноно слôнчице,
доде да си ма сторят
сакава чôрна циганка.
— Мари милна Димано,
остави ми циганин.
— Мари милна майчинко,
циганин ще оставя,
циганчета са мили!

Пяла Йордана Ангелова Камберова, 57 г., с. Чокманово, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

468. Облог с турчин

Заложил са я млад Стоян
със турчин вино да пие,
вино и бяла ракия.
Верен са кавỳль сторили:
— Ку ма, турчине, надпииш,
халал да ти е featureкончено,
и мойто първо любове,
и мойна сестра Тодорка.
Пък ку та, турчине, надпиям,
чи ша ти земам хареман,
хареман със ханъмкине.
Пили са мало ни млого,
до трине дене с нъщене,
Стуян са дремка предрема,
легнал е малко да поспи.
Стана ми турчин, отиде.
на порти чука и рука:
— Тодоро, сестро Тодоро,
стани ми порти отвори!
Отвори си му Тодора
нехини порти шарени.
Турчин я фати за рока
и си я метна на конче.

Стуян са сепна, събуди,
яхна си конче хранено
и си във къщи отиде
и си майки си попита:
— Къде е, майчо, Тодора
и мойто първо любове?
— Синко Стуяне, Стуяне,
турчин Тодорка украде
и тойто първо любове.
Стуян са назад пòвърна
и си са руком прорука:
— Сестро Тудоро, Тудоро,
ако ме чуеш, отпей ми!
Зачула го е Тодорка
и си на турчин думаше:
— Горско е пиле пропело,
бива ли да му отвърнам?
— Ако се сяташ, отпей му!
Запяла му е Тодорка:
— Тука сме, братко, тука сме,
тука сме в гора зелена.
По-бърже конче препускай,
право при назе да дойдеш,
докат ни вера българска!

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

469

♩=80 2 I I

Уложил са и млад Стоен
с турчинан вино да пие, /2
вино и бела ракия:
ако се опий млад Стоен,
чи жа му даде булчану, /2
булчану с бели коначи;
ако се напий турчинан,
чи жа му даде кадона, /2
кадона с жълти алтъни.
Турчинан хитар, най-хитар,
той си чешкана излива, /2
Стоен си чешка дулива,
та си са напи млад Стоен.
Зоха му млада Русица, /2.
Русица с бели коначи.
Русица върви и плачи:

— Камин да пиеш, Стоене, /2
камин за бела ракия,
ȍтрува вино червено,
чи ма за вину прудади, /2
за вину и за ракия.

Пяла Лика Николова Дурева, 52 г., гр. Девин, преселена от с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

470

Rubato ♪=76 72 II 14

Седнал е турчин да пие,
и Стоен си го наближи,
та си са на бас фанали:
който са пиен упои,
кой какво ще си залага.
Турчин си слага, залага
конакън със кадънана;
Стоян си слага, залага
конакън със коконана.
Пили са, колко са пили,
три дена със нущувене,
Стоян са пиян упои.
Турчин си вика: — Стоянце,
Стоянце, бяло коконо,
донеси буре ръкия,
ала ще да та прилягa
турскана руба червена,
на вакло чело алтоне,
на бяла шия мержане,
на тьонко корсче коланче.

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, фувруари, 1956.

471

Стоян са ложба заложил
с турчина вино да пие,
вино и бяла ракия:
Стоян си булче залага,
турчин си конче залага;
който се първо опие,
той ще ложбана да даде.
Калинка вино черпеше —
турчино чаша прелива,
Стоено чаша польвина.
Турчин си пие и пее,
Стоян си пие и дреме.

Кайно си Стоян дремеше,
найно си Стоян и заспа.
Турчин си ложба спечели
на Стоян булче хубаво.
Турчин си конче възседна
. . . .

Пял Георги Димитров Сираков, 42 г., с. Джурково, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

472

Rubato ♪=84 75 II 6

Стоян се ложба залага
с турчин вино да пие:
Стоян си булка залага,
турчин си конче залага;
който се пôрви напие,
той ще си ложба да земе.

Калинка вино черпеше,
турчину чаша пълнеше.
Турчин ми пие и пее,
Стоян ми пие и плаче,
че ще му булка да земат,
булката, млада Калинка.

Пяла Фейме М. Салихова, 18 г., с. Арда, мах. Алиговска, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

473

Rubato ♩=66 76 I 13

Турчин и българ са сбират
вино, ракие да пиет
три деня и три вечери —
който са напреж опие,
нему ще земат илькьôна —
овона със планинôна,
сараен със кадôнана.

Пял Шукри Арифов Сюлманов, 36 г., с. Могилица, мах. Черешова, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

474

Стоян се ложба заложи
с турчина вино да пие,
вино и бяла ръкия:
който са първо опие,
той ще ложбана да даде.
Турчин си конче залага,
Стоян си бульче залага.
Калинка вино черпеше —
турчину чаша пълнеше,
Стояну чаша пульвина.
Турчин си пие, хем пее,
Стоян си пие и дреме.

Турчин си грабна Калинка,
и я на конче преметна,
и си на конче думаше:
— Превзимай, коньо, преграбяй,
бульчено да си вземеме.

Пял Сивко Христов Чирпаков, 30 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

475. Пъстро пиле предсказва нещастие

Та чули ли сте, не ли сте
кина е ново станало
в Текирен, село голямо,
във Аговсконо коначе?
Пôстро е пиле стъпило
на червен калем ябълка,
нахвътре хабер казува:
— Кадъни бели, кàматни,
вий бàлно не сте виждали
и вам ще бàлно да стане —
в четвъртък рано ỳтърну,
когано слънце изгѝра,
вам ще конакън да гори,
конакън пърмаклиянън,
детену севгелиену.

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Тързн, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

476

Rubato ♩=96

73 I 36

Сур- ко е пи- ле стъ- пи- ло, ма- ри,

на че- рве- на- на е- бъл- ка

Пяла Азбие Арифова, с. Могилица, Смолянско.
Записал Н. Кауфамн, февруари 1956.

477

16 I 26

Ка- кво е но- во ста- на- ло в Къ- рши- во, се- ло го- ля- мо

Пял Азис Хасанов Узунов, 21 г., с. Еньовче, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, април 1957.

478

♩=96

35 II 142

Та чу- ли ли сте, не ли сте, ма- ри,

ки- на е но- во ста- на- ло

Та чули ли сте, не ли сте, мари,
кина е ново станало /2
в Давудьво, село големо,
във горничкана махала?
Невести млади, зелени,
вам бално не е ставало,
и вам ще бално да стане —
в неделя утерно рано
конакан ше ви изгори,
рубана със сăндъцине,
парине със чекмежине.

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

479. Мома, отвлечена от порой

Тьовна йе мъгла паднала,
ситна йе роса роснала,
мотна йе река такнала,
йоднесе бела Фатминка.
Спусна са Мехметь хюльбелѝ,
извади бела Фатминка
из срешна страна рѐкана,
извади кърпа шарена
та хи лицето изсу̌ка.
Тай си му дума продума:
— Пусни ма, пусни, аго льо,
а ще низ река да ида,
дено йе, аго, йотишло
баш байремсконо гиздило.

Пял Асан Смаилов Шиков, 54 г., с. Богутево, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

480

Мътна е Арда прилела,
прилела и прикипела,
та носи корен босилек.
Не било корен босилек,
ам било бела Несибе.
Рипна си Мехметь от коня,
свали си бели журапи,
възседна тирви ръкави,
рипна си, фати Несибе.

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

481. Отвлечен от порой момък

Rubato ♩=60 73 II 4

Ситна е ро̀са роснала,
тьовна е мо̂гла паднала,
мо̂тна е речка теккнала
и си юнака завлекла.
Мома си платно белеше
и си са жално изрука:
— Излизай, майчо, погледай
какво ми носи рѐчкаса,
меса ми стръчок бусильчек!

Пели Рашиде Арифова, 17 г., и Азбие Арифова, 19 г., с. Могилица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

482

Rubato ♩=40≈48 270 I 2

— Ѝзлези, майчо, по̀гледни
кинà ми носи̍ рекана —
той меса корен босилек.
Малка го мома фѝреше,
па свали моме жорапе,
повъзбра йесне шълваре,
забърка река дълбока
да фати корен босилек·
То не е корен босилек,
ам беше бело юначе.

Пял Ибрям Салихов Одаджиев, 30 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

483

♩ ≈ 80 — 22 I 63

И- зле- зи, май- чо, по- гъ- ле- дни, и- зъ- ле- зи, май- чо, по- гъ- ле- дни ке- на ми но- си ре- ка- на

Пял Феим Ахмедов Мустафов, 50 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

484

Rubato ♪ = 138 — 248 II 15

Тъв- на е мъг- ла пад- на- ла на ви- со- ка- на пъ- ла- ни- на

Тъвна е мъгла паднала
на високана планина,
ситна е роса роснала,
мотна е река теквала
низ момски равни дворове,
стърчек босильчек носеше.

Мома на порти стоеше,
възсука бели ръкаве,
възбра си шалъм шалваре,
забърка мотнана река
да фати стрърчек босильчек.

Пял Мехмед Садъков Молахмедов, 40 г., с. Кутела, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

485. Да се надпяваме

♩=108 — 75 I 8

Нашине сѐвдим севгилни
какво убавко сторили,
та са нах тува дошлили!
Елате, сѐвдим, елате,
елате, кърши седнете,
и ний щем кърши да седнем,
кърши щем да поглеваме,
кърши щем да надпеваме.

Пяла Сафие Бешенджиева, 16 г., гр. Смолян, мах. Мисирска.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

486. На попрелка съм канена

♩=88 — 4 II 2

Кѝжельо шéрян, пѝсуван,
на миджо на са рюкали, /2
на миджо и на кукарджо,
горна и долна махало. /2
Сичкини мѝми жа идим, /2
и моми, та и мѝмчъта,
и 'мойто мѝмча жа дойди
на миджьо и на кукарджо,
и мойто момча жа дойди,
и то ду мени жа сьодни
мухабет жа си направим.

Пяла Мария Василева Пелтекова, 51 г., с. Гела, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

487

♩=112 139 II 21

— На ме- же ма са зо- ва- ли,

(а) на ме- же и на по- пъ- рел- ка

— На меже ма са зовали,
на меже и на попрелька — /2
имам ли изин да ида?
— Имаш ми, немаш, дъщеро,
на межона щеш да идеш.

Пели Айша Бегова, 12 г., Хайрие Бегова, 12 г., и Хасие Билюкбашева, 11 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

488. Девойка кани либето си на попрелка

♪=184 73 II 24

— А- са- не, сев- дим ко- пя- ле, чес- ка ме- жи- (ъ)- ца ще и- ма

— Асане, сѐвдим копяле,
ческа межица ще има,
ако ти й чалъм, че ела
межоса да ми обидеш,
мо̀мисе да ми прегледаш.
Кутрану мома бендисаш,
нея щим да ти дадеме,
ам ма е шупьо, Асане,
че ша си мене бендисаш —
мень си са чо̑рни очисе,
и белко ми е лицесо
и тънка ми е снажкаса,
кафтанен ми е фустанец,
бириндджик ми е рискаса,
лескати ми са кундрисе.

Пяла Емине Асанова Ходжова, 30 г., с. Могилица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

489

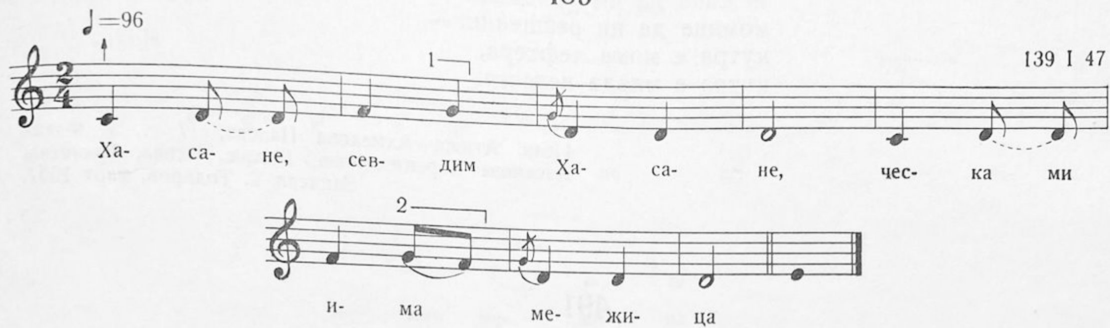

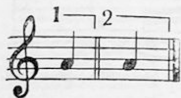

Хасане, севдим Хасане,
ческа ми има межица,
ко ти е чалъм, та ела,
пък ко ти не е, та немой,
Ам беши чалъм да дойдеш,
меджъна да ми абидиш,
мòмине да ми приглеваш —
кътрà е мòма, чия е
и кътрà е главена.
Ха бре юначе, гидийо,
я си съм мома главена
на загубено копеле —
снощи си е дошлоло,
армагане ми данело
три червени ябълки;
трям и съм дружки раздала,
една е дружка насоса,
и я й ъд мойно йътделих:
„Хътте ли, дружко, ябълка?
Дано та, дружко, приседне
мояна люта ябълка!"

Пели Кадрие Дрянкова, 12 г., Фатма Байрамова, 14 г., и Асие Камбурова, 13 г., с. Старцево, Маданско. Записал Н. Кауфман, май 1957.

490

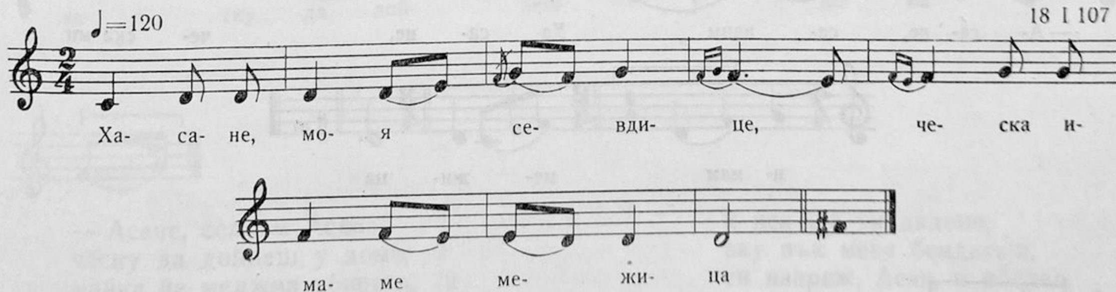

Хасане, моя севдице,
ческа имаме межица,
ку ти е челъм, та ела,
па ку ти не е, че немой.
Ам беше пътно да дойдеш,

межана да ни убидаш,
момине да ни разшениш —
кутра е мома лефтера,
кутра е млада невеста.

Пели Атиже Ахмедова Палова, 17 г., и Фатма Хасанова Карапишанова, 16 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

491

Какво бе чалъм да дойдеш,
межана да ми обидаш,
зам да ми видиш момине.
Котрано мома бендисаш,
и нея ще ти дадеме;
Селоно ще си йобърнем,
пак ще ти нейе зомиме.

Пял Райчо Александров Райнов, 46 г., с. Мостово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1962.

492

Пял Раиф Алиев Исенов, 40 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

493

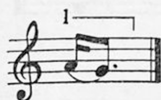

— Хасане, бело копеле,
двечера имам межица,
межица и попрельчица,
та ку ти чалъм, та ѝла,
пък ку не ти е, че немой:
Ала е пътно да дойдеш,
межица да ми убидиш,
мòмине да ми огледаш:
Четри сме мòми в межица,
четрине тебе галиме —
от четри кое ша земиш?
Да рачиш мене да земиш,
лу ищи млочко не ищам:
пръстене и кърфичкине.

Пели Салих Саидефендов, 20 г., и Рамадан Койнарчев, 20 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

494

— Асане, сѐвдим Асане,
чàску да дойдеш у домà, /2
майка йе меджия сбирала, /2
меджия да ми обидиш, /2
момини да ми прегледаш.
Коя си, Асан, бендисаш,
и нея ще ти дадеме;
аку пък мене бендисаш,
ти напреж, Асан, я пòслед,
ти като китка севдѝна,
яз като китка телена.

Пяла Мервет Ахмедова Читакова, 25 г., гр. Девин.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

495. Хайде на межа да идем

♩=80 1 I 18

Хаи- да, мо- ми- це,

да и- дим на ми- жо

и на по- прел- ка

Хайда, момице, да идим
на мижо и на попрелка,
отблизко да са видими,
видими и бендисами,
чи ще са утри увидам,
та ще да ни са затòжи
мен за теб, любе, теб за мен,
устйнки та щът заболѐ
врю пôтницини питали:
„Дали не сте ми видяли
мохено любе хубаво?"

Пяла Мария Михайлова Сиракова, 34 г., гр. Девин, преселена от с. Махмутица, Девинско. Записала Е. Стоин, ноември 1954.

496. Разболял се на седянка — от momински песни

Rubato ♩=66 270 II 16

Тър- на- ли ми са, тър- на- ли

тро- и- ца йот три ма- ха- ли

Тъ̀рнали ми са, тъ̀рнали
троица йот три махали,
та си попрелка тръсеа.
Че си попрелка найдоа
във горничкана махала,
на беличконо коначе.
Седели, колку седели,
Салих са болен разболел
от млогу песни слушане.
Стана си Салих, отиде
на неговине дворове.
Зачука Салих, забута:
— Ста̀ни ми, майчо, о̀твори
че си съм болен, разболен.
— То е за моми, сино ле.
— Га е за моми, майчинко,
йди ми, майчо, по̀ищи,
дено ми на сърце седеше,
дено ми тенко предеше.
— Ходих ми, сино, исках я,
йеце е скапа, казаа —
бо̂ба ѝ каза овцене,
овцене със овчерине,
чифне мулета с ра̀тая.

Пели Рамадан Хасанов Койнарчев, 20 г., н Салих Бекиров Саидефендов, 20 г., с. Давидково, Ардинско. Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

497. Болна от любов

Юнацини са моляха
да дойде борже по̀дзими,
да са засбират мо̀мини,
момини на попрелкини.
Момини песни пяеха,
юнаци с каваль свиреха.
Адин са юнак разбулел
от момски йесни гла̀сове
и от крьо̀хтуну смеяне,
та стана, та си отиде,
на порти чука и рюка:
— Излези, майчо, о̀твори
и с борнѝца ма по̀срешни
с борнѝца, майчо, с водица,
чи са сам болен разбулел
от момски йесни гласове
и от крьохтуну смеяне.
Иди я, майчо, по̀питай,
дали ще мене да зьоми?
— Не ще та, синко, не ще та,
нехи са вчера ходили
дваж дванадисти лишена,
та хи ни ядин ни зьола,
та тебе ли ще да зьоми?

Пяла Добра Лазарова Чернева, 63 г., с. Стойките, Девинско. Записала Е. Стоин, ноември 1954.

498

♩=76 22 II 102

Са- я са ве- чер сби- ра- ха мо-
ми- не пъ- ри по- пре- лъ-ки- не

Мо- ми- не пъ- ри по- пъ- ре-
лъ- ки- не ю- на-

Сая са вечер сбираха
момине при попрелкине,
юнаци отвън слушели. /2
Слушели, колко слушели,
един са юнак разбулел
од момско крехко смеене,
од момско желно пеене.
Малка го мома миреше:
— Мълчи, не плачи, юначе,
И теб ще китка отделна
од мойна морна целуфе.

Пял Давуд Хасанов Шехов, 37 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

499

♩=88 33 I 11

Ста- ни ма, май- чо, йо- пра- ти, джа- нам,
ста- ни ма, май- чо, и- зъ- пра- ти

Стани ма, майчо, йопрати, джанъм,
стани ма, майчо, изпрати,
низ сраде село надолу
да посбериме момине,
момине и невестине,
момине по попрелкине,
юнаци по сукацине,
момине вътре да пеят,
юнаци отвън да слушат.
Адин са юнак разбулел
од момско крехко пеене
и од невестинско смеене.

Пял Ариф Махмудов Ешпеков, 53 г. мах. Горна дрянка, с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

500

♩=128 73 II 27

Пу- сто- со ле- то, про- ле- то,

ъд- нож да дой-

(е) де по- дъ- зи- ме

Пустосо лето-про̀лето,
ъднож да дойде по̀дзиме,
и йе на село да слезам,
дено са сбират мо̀мине,
мо̀мине, млади невести,
мо̀мине во̂тре да пойо̀т,
юнаци отвон да слушат.
Слушаха, колко слушаха,
един са юнак разболел
от момско кръохко смеене,
от момски есни гласове.

Пяла Емине Асанова Ходжова, 30 г., с. Могилица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

501. Разболял се от слушане песни

Rubato 𝅗𝅥 = 66 76 I 10

Пу- сто- со ле- то, про-

ле- то, ед- на- чъ да

дой- де под- зи- ме

Пустосо лето, пролетô,
еднач да дойде подзиме
момите вôтре да влезôт,
момите да се посберôт,
момите да си понейот,
юнаци одван да слушат.
Слушали, колко слушали,
един са юнак разболел
од момски есни гласове?

Пял Шукри Арифов Сюлманов, 36 г., с. Могилица, мах. Черешово, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

502

♩ = 104 19 I 160

Ста- ни ма, май- чо, раз- че- ши, джа- нам,
та ма на си- тно на- пле- ти

Стани ма, майчо, разчеши, джанам,
та ма на ситно наплети,
на ерли плитки косени,
тъ щеме да ми идеме
низ среди село големо,
да посбереме момине,
момине през попрелькине,
юнаци през баирене.
Един са юнак разболел —
той са од мома разболел.

Пял Рамадан Шабанов Карапишанов, 39 г., с. Паспал, Ардиско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

503. Припаднало му за моми

♪ = 160 250 II 2

— В се- лу- но и- ма мя- жи- ца,
мя- жи- ца и по- прел- чи- ца

— В селуно има мяжица,
мяжица и попрелчица,
и я ща, майчо, да ида,
да ида, майчо, да видям
момсконо крохто смеене,
юнашко крохто пеене.
Ходил е юнак, вôрнал са,
на порти чука и рука:

— Ста̀ни ми, майчо, о̀твори
и с водица ма по̀срешни,
че ми от моми припада,
припада й бълдисува.
— То не е, сино, от моми,
ами е, сино, за моми —
хай да та майка оглави,
оглави, още ожени
в селуно на баш момана.

Пял Димитър Митрушев, 34 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

504. Иди ми я искай, мамо

Йедин са йонак разболел, джанам,
от мо̀минине попрелки —
от момско йесно пеене,
от момско крехко смеенье,
стана си юнак отиде
на майчини му дворове.

— Поди ми, майчо, поищи,
дено си среде стоеше,
дено ми йесно пееше!
— Ходих ти, синко, исках я,
ала й са скъпа казува.
Братьено ищат, сино ле,

по две вали купринѐни,
майка хи ище, сино ле
. . . .
— Поди ми, майчо, поищи,
дено си накрай седеше.

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

505. Посъбрал Митю беленка

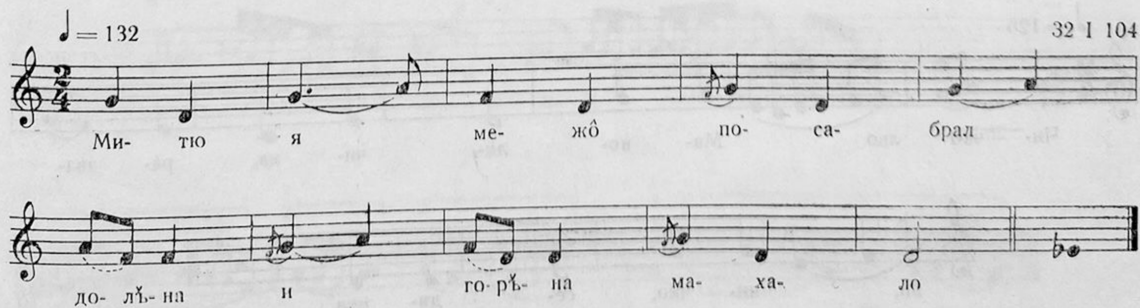

Митю я межô посабрал
долна и горна махало,
врить маличкине девойки
мисирян да му йобелят.
Белили, колко белили,
дур са петлине триж пели,
триж пели и пувторили.
Девойки Митю думаха:
— Пусни ни, Митю, межона,
че сме и сноще седели,
и сноще, и друган вечер.
Пък си им Митю думаше:
— Посдите, стрику, посдите,
че е юначе пôтниче —
утре ща ранко да иде
нах равно поле, широко,
та ща ви мисли стрику ви
цели ви девят месеца.

Пяла Шина Хрисева Руменска 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957

506. Развалете попрелката, че там ми няма либето

Рàзвали, чичко, мижòна,
мижона и попрелкана,
че сам и сноща ходила,
и сноща, и другя вечер,
пак си ми нема мòмчено,
мòмчено, глеveничено.

Пяла Величка Илиева Белева, 38 г., гр. Девин, преселена от с. Широка лъка, мах. Стикъл, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

507

Чичко льо Маноличина,
развали, чичко, седянка,
че сме и сношка седяли,
сношка и сношна вечеря —
очинки ми са дремнали.

Пяла Ана Георгиева Карапачова, 42 г., с. Бачково, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

508. Айша попрелка събрала

Айша е межо рукала
долна и горна махала
синана волна да предот.
Прели са, колко напрели,
седем вретена напрели.
девет са пасма смотали,
че са легнали, заспали.
Йедна са дружка събуди:
— Ставайтен, дружки, ставайтен —
кому кина е липсало?
Мен ми е, дружко, липсало
йот глава кърпа червена.
Друга се дружка събуди:
— Ставайтен, дружки, станвайтен —
кому кина е липсало?
Мен ми е, дружко, липсало
йод ноги йесна шалийо.

Пял Здравчо Асенов Гърчов, 50 г., с. Мостово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1962.

509. Вземаш ли, Радо, такъв като мене

Подбрала Рада тьожка мяжица,
тьожка мяжица и попрельчица.
Секо си любя до любя содна,
до Рада содна чуздо чуздиньча,
чуздо чуздиньча, мажко мажкульча,
пък си му Рада тихо думаше:
— Ой си та тебе, чуздо чуздиньче,
чуздо чуздиньче, мажко мажкульче,
зо ли си ма щеш за първо любе?
— Зимам та, зимам, беличка Радо.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

510

♩ = 60 — 71 II 9

Съ- бра- ла Ра- да тьож- ка по- прел- ка, тьож- ка по- прел- ка и по- се- ден- ка.

Събрала Рада тьожка попрелка,
тьожка попрелка и поседенка.
Всекой си седи любе до любе,
до Рада седи мажко мажкулче,
до Рада седи, на Рада гъльчи:
— Ой Раде, Раде, беличку Раде,
сбираш ли, Раде, каквесу мене?
— Да сбира Рада каквесу тебе,
та щеши Рада кôща да сгради,
теб щеши Рада за праг да тури.

Пял Димитър Николов Киряков, 33 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

511

♩ = 54 — 41 II 357

Ой Ра- де, Ра- де, ти бя- ло Ра- де, съ- бра- ла Ра- да те- жка по- пре- лка

Пяла Стоянка Николова Керкелова, 25 г., с. Бачково, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

512

Rubato ♩ ≈ 58

177 I 3

Съ- бра- ли са са на Ра- ди- ни- не, на

Ра- ди- ни- не ра- вни дво- ро- ве

Събрали са са на Радинине,
на Радинине равни дворове,
равни дворове тяжка попрелка,
тяжка попрелка и поседелка.
До сяка мома и момък седна,
до бяло Раде двамина стоят,
двамина стоят, със Раде гъльчат:
— Ой Раде, Раде, бялинко Раде,
зя ли щеш мени, бялинко Раде?
— Чума та зела, младо Микофче,
ти ми си врядно, врядно и злобно.

Пяла Атанаска Христова Новакова, 62 г., с. Добростан, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1962.

513. Низали тютюн до сутринта

Rubato ♩ = 192

139 II 19

Ни- же- те, мъ- же, ни- же- те, тю- тю- нен да са нъ- ни- же

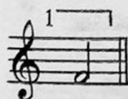

Нижете, мъже, нижете,
тютюнен да са нъниже,
сабах е, съмнало са е,
лъй ся ща сабах да викат
на беличкана джамия,
на високана минара.

Пяла Фехри Д. Хаджибекирева, с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

514. Моми крадат череши

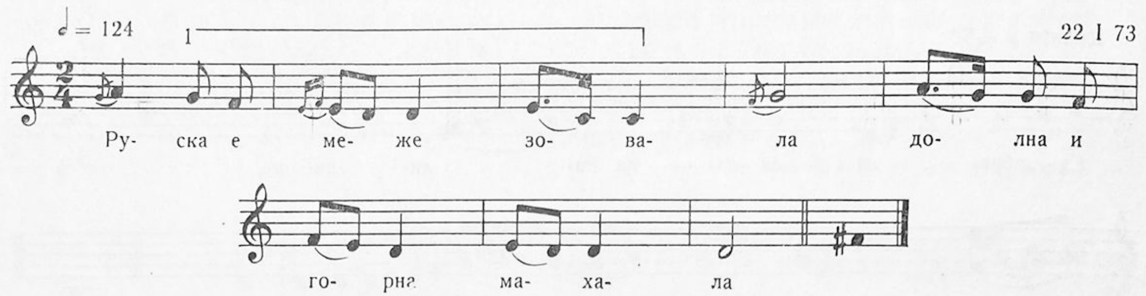

Руска е меже зовала
долна и горна махала
черни череши да берат.
Брали са, колко брали са,
кайно си думе думаха,
че са подаде сейменче.
Сейменче конче йехаше,
че си го Руска уварди:
— Слизайте, моми, бегайте!
Слезъха моми, избегаха,
Руска не може да бега —
Руска е сплитат шелваре
и е приплитат кундури.

Пял Давуд Хасанов Шехов, 37 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

515. Снощи седянка имахме

Снощи ми межо имѐхме,
капка ми вино немахме,
та си ма майка проводи
на дюкенян на вино.
Дуйна и вейна бел ветер,
та ми изгаси борнана, /2
та са залѝчка шишѐна,
та ми са изле винона,
та ми налѝчка миньдилян.

Пял Фехри Руфатов, с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

516. Попейте, моми, попейте

— Пяйнете, моми, пяйнете,
кясим нимойте продава.
— Ни кясим не продаваме,
ам още прикупо̀ваме.

Пели девойки от с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

517. Мъка на мома за роса

—Оти не вечерюваш, Добрице ле,
ам нахвон гльодаш —
дали си немаш, Добрице ле, и друго либе,
и друго либе невечеряло?
—Немам си, немам, бубайко, и друго любе,
и друго любе, бубайко, невечеряло,
ами си гльодам синьоно небе,
синьоно небе, тьомнине могли
и си ми молем, молем на бога
да си ми летне ситна росица,
да ми залее ранен босильчек.

Пяла Радка Иванова Харитева, 23 г., с. Полковник Серафимово, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

518. Китка от момък — годежен дар

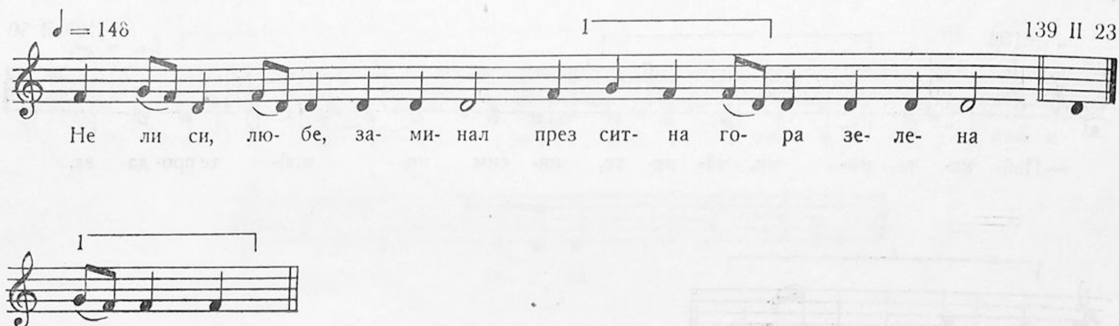

Не ли си, любе, заминал
през ситна гора зелена,
немѐ ли китки момини,
лъ една да ми донесеш,
със нея да са заглавим —
тя е от нишан по-яка!
Китка е селцка хъртъ̀,
и момина е пъднъсвъ̀.
Кой немя̀ китки момини,
немя ли листье зелено?

Пели Айша Бегова, 12 г., Хайрие Бегова, 12 г., и Хасие Билюкбашева, 11 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

519. Жалба на момък за момина китка

Кожильо шерян, писуван,
на мижо на са рюкали
срящо, в срьошнана махалô,
дено са сбират момине,
момине на попрелкине,
юнаци на посиделки,
дено са вият киткине.
На врю си китка имеши,
Тодор си китка немаши.
Сьоднал е Тодор да плачи,
малка го мома миреше:
— Мôлчи ми, мôлчи, Тодоре,
киткана с очи не гледа,
киткана дума не дума·

Пял Никола Тодоров Ружинов, 46 г., с. Стойките, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

520

Дено са вият киткине,
тамо са сбират момине,
секиму китка имѐше,
Мехметю китка немѐше.
Мехметь си седна да плаче,
малка го мома мирѐше:
— Мълчи, не плачи, Мехметьо,
тебе е китка израсла
на мойне морни цулуфе.

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

521. Как момите и момците носят китките

Юнак върви през горана,
китка носи във ръкана,
китканa е разбъркана —
пульвинана ран бусильък,
пульвинана бел тредрафел.
Китканa е придумала:
— Бре юначе, бре дилийо,
не ма давай по девойки,
ам ма давай по юнаци.
Юнацине лудо ходят,
лудо ходят, кротко носят;
га ма несът у дома ми,
та ма турят във шешица,
във шешица със водица.
Девойкине кротко ходят,
кротко ходят, лудо носят;
га ма несът у дома ми,
та ма фърлят зад вратана,
та ма сметът със метлана.

Пели Рамадан Койнарчев, 20 г., и Салих Салаков, 20 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

522

Диньо йдя ют горана,
носи китка на главôна/2
на главôна, на странôна.
Китканa е разбôркана —
пульвѝна е ран босилек,
пульвина е кършѝ кълпàк.
Киткана е продỳмала:

— Диньо, Диньо, дели Диньо,
ни ма давай по девойки,
ам ма давай по юнаци,
че девойки кротко ходят,
кротко ходят, лудо носят;
пък юнаци лудо ходят,
лудо ходят, кротко носят.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

523. Китки, китки, летни китки

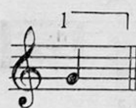

Китки, китки, лятни китки,
йотзад гòра занесъни,
приз бяль Дунав пренесени,
на бял камен пасъдени,
с мучко пърсче възпръшѐни,
ситън пясък възсипани,
с бистри сълзи залеяни!

Пяла Бахрие Клефчиева, 12 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

524. Росни ми, ситна росице, та ми накваси киткините

Ро̀сни ми, ситна росице,
падни ми, тевна маглице,
та ми накваси киткине,
киткине и бусилекън,
и триндафилово фиданче.
Да та бях, китко, извила,
та та не можех изкара
за цалу лету-пролету,
за цала зима-по̀дзима.

Пяла Шерфие Асанова Панжолова, 15 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

525. Китката ѝ не увехнала

Девойчице, малка моме,
да ни речеш заборих та,
заборих та, йоглавих са.
Седемдесе села ходя,
осемдесе моми галя,
деведесе китки нося.
Сички китки повехнаха,
повехнаха, изсохнаха,
твояна е в пазушкаса —
най-зелена, най-кръвена.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

526

♩ = 58 73 II 6

Ма- ри мо- ме, де- вой- чи-

це, да не мис- лиш за- бо- рих те

Мари моме, девойчице,
да не мислиш, заборих те,
заборих те, заглавих се?
Йе си тебе не забарям,
не забарям, не пребалям!
Седемдесет села ходям,

седемдесет моми галям,
деветдесет китки носям —
сичкине са увехнали,
твойна китка не увехва,
нея носям на гърдисе,
на гърдисе, до сърцесо.

Пели Рашиде Асанова Арифова, 17 г., и Азбие Арифова, 18 г., с. Могилица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

527. Босилек сяла, за либето си го нарекла

♩ = 112 139 I 24

— Ран си бех ся- ла бо- си- лек, ран и су-

га- рен, май- чи- це

— Ран си бех сяла босилек,
ран и сугàрен, майчице,
четри бях стръка нарекла:
Ъхметьо, мале ле, Мехметьо,
Хасану и Хюсеину,

— Фатмо, майчина дъщеро,
стàни ми утре раничко,
рано, във рана пòдбяла,
иди го, Фатмо, òбиди,
та му вършине пòскърши, /2

и щѐльбине му подчепи.
— Чи ка ща, майчо, чи ка ща,
чи ка ща да го кайдисам,
га ми е башен в киткине,
и Мехметь башен в севдине.

Пял Хамди Фаиков Топов, 19 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

528. Жалба на мома по обрано цвете

Rubato ♩ = 54 221 II·41

Дѐ-ве са се кит- ки йо- кра- ли
и две са се- стри пла- кна- ли.

Две са се китки йокрали
и две са сестри плакнали.
Малкана болна ша умре —
от болес глàва не вдига, /2
от глàва с òчи не гльода.
Майка ѝ дума думаше:
— Стàни ми, стàни, дòщерьо, /2
други щем китки да сеем, /2
да сеем още да кутим.

Пяла Алия Салих Парунева, 22 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

529. Войводови коне изгазили цветето ѝ

♩ = 120 2 I 21

— Чи как ми за- бра- ви, Йе- но, Йе- ни- це,
Йен- ке ле, Йе- но ма- ри, пор- ти да зат- во- ри- шѐ,
пор- ти да зат- во- риш

— Чи как ми забрави,
Йено, Йенице, Йенке ле, Йено мари,
порти да затвориш, /2
порти да затвориш,
ключан да привартиш,
ключан да заключиш,
тай ми нафлезуха

кони вайводови, /2
та ми убтрошиха
зеленян шамшири, /2
и ми упасоха
зеленян босиляк, /2
и ми упетлаха
червенян триндафил? /2
— Чи как ми изгубих,
батю, батко ле, байно ле,
ключан йот поясан, /2
тай чи гу затросих
ключан йот поясан, /2
тай си гу развивах
поясан йот кръстан, /2
та чи гу развивах,
хем си гу пувивах, /2
ага чи ми дойди
мойно порво любе, /2
тай си ся заглъодах
и как ми забравих /2
порти да затворя,
ключан да заключа.

Пяла Марина Николова Коледжикова, 44 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

530

Тôрнала е Яна, Янице, Янке ле,
за вода студена, /2
заборѝла Яна
порти да затвори, /2
порти да затвори,
ключен да приключи, /2
та хи са навлезли
цареви съймени, /2
войводински кони,
та ми са стъптàли /2
два реда босилек,
третием карамфил. /2

Пял Мехмед С. Молахмедов, 40 г., с. Кутела, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

531. Жалба на мома по обраното ѝ цвете.

— Юрдано мари попува,
попува, поп Василува,
ходила ли си, Юрданко,
в вашана долна градинка,
видяла ли си, Юрданко,
кой ти е обрал киткине,
киткине, ранян босилек?
Стана Юрданка, отиде
в тяхнана долна градинка.
Какво да види Юрданка —

киткине бяха обрани!
Седна Юрданка, заплака,
заплака й люто закълна:
— Който ми обра киткине,
ако е някой ергенин,
халал да му са киткине;
ако е някой е вдувец,
харам да му са киткине!

Пял Ангел Димитров Камберов, 65 г., с. Чокманово, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

532. Брани ми, майчо, китчица

♩≈48—54 59 II 82

Бра- ни ми, май- чо, ки- чи-
ца, (и) зе- би- льчек да
я не сто- риш!

Брани ми, майчо, кичица,
зебильчек да я не сториш!
Утре щът ранко да минот
Али пашови сеймене
и мижовине ергене,
та ще я, майчо, откъснат.

Пял Асан Сюлейманов Беев, 33 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

533. Мили ми са сивковските моми

♩=116 34 I 63

Ми- ла ми е, ма- мо, дра- чка ми е си- вко-
вска-на, ма- мо, чо- ста го- ра

Мила ми е, мамо, драчка ми е
сивковскана, мамо, чоста гора,
чи са ранко разлиснова —
рано-рано по Гергьовден
и по-рано по Благовец.
Мили ми са, драчки ми са

сивковскине мальки моми,
та да сьоднам под боричка,
под боричка, под йеличка
да си гльодам сивковскине,
сивковскине мальки моми
как си белят бело платно,
хем си белят, хем си пеят.
Една мома Янгелина
нито бели, нито пее,
ям си гледа мрена риба
как са шири ту надолу,
ту надолу, ту нагоре.

Пял Младен Христов Алексиев, 40 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

534

♩ = 88   34 I 61

Ми- ла ми е, драчка ми е си- вко- вска- на чо- ста го- ра, че са ра- нко ра- зли- сно- ва

Пяла Милка Младенова Алексиева, 35 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

535. Слана падна, Гано

♩ = 138   75 II 19

Сла- на пад- на, Га- но, сла- на пад- на из по- ле- но, Га- но, ши- ри- не- но, та по- па- ри, та по- па- ри, Га- но, вруть по- ле- но

Слана падна, Гано, слана падна
из полено, Гано, ширинено,
та попари, та попари, Гано,
вруть полено,
та попари, та попари
вруть полено ширинено,
ширинено, ширинено
вруть цветено.

Пял Ангел Илиев Георгиев, 42 г., с. Арда, мах. Гудевска, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

536. Колко е в гора хубаво

Да знаеш, майко, да знаеш
колко е в гора хубаво, /2
от село дваж по-хубаво, /2
от сборве и от седенки.
Още не са е савнало,
пиленце в гора запело /2
и са на Исюф приглаша.
Исюф през гора вървеше,
брадва на рамо носеше, /2
брадва му слънце грееше,
Исюф си брадва остреше
високи борве да реже.

Пели Кезиме Мустафова Гулева, 18 г., и Ханъма Ибрахимова Гулева, 17 г., с. Кочан, Гоцеделчевско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1961.

537

Да знаеш, майчо, да знаеш
колко е в гора хубаво!
Още не са е совнало,
славейче в гора запева,
Емин му с брадва приглаше.
Брадва му слонце грееше,
кайно на масло режеше,
Емин си на ден издялва
по седем-осем кубика.
Тряски делеко форкаха,
гряди камари ставаха.
Кайно си Емин делаше,
лева си нога отсече.

Пяла Асия Меймишева Сабахчева, 20 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

538

Да знаеш, майчо, да знаеш
колко е в гора хубаво!
Мен ми е драчко да ходя,
докат не са е съмнало —
пиленце в гора засвири
и на девойки приглаша:

„Бързайте скоро, девойки,
фиданки да си разсадим,
борички да ми нарастат
височки, още широчки,
ще дойде време да сечем,
минни подпори и трупи.“

Пяла Незифе Р. Бочукова, 20 г., с. Настан, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.
Песента е съчинена от Мехмед Корчев, с. Настан.
Била е изпълнявана от народния хор на с. Настан.

539. Вакла е вакло ягне родила

Вакла е вакла ходила
девет години ялова, /2
че са тога оягнила,
вакло си ягне родила,
че го е вакла завела
въз високана пла̀нина /2
да пасе трева зелена,
да пие вода студена!

Пял Фаик Мехмедов Горелов, 33 г., с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

540. Зажени се вълчи син

♩ = 164

221 II 30

За- же- ни са вôл- чин син зън ма- льо,
на меч- ки- на дô- ще- ря,
зън ба- льо, зум бъ- ра- да, дум бъ- ра- да

Зажени са вôлчин син
на мечкина дôщеря,
зън мальо, зън бальо,
зум брада, дум брада,
заю баю деверьо,
кума лиса кальмàна,
бръмбар гайда свиреше,
бухал тôпан чукаше:
Сториха хоро голямо,
заю баю водеше.
Де лайнаха кучета
в чôстана гора зилена,
забегна заю въз гора,
забегали са низ гора, /2
и са свôрши сватбана.

Пяла Димитрия М. Седянкова, 20 г., с. Гела, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

541. Фиска е болна легнала

♩ = 63

72 II 26

Фис- ка е бол- на ле- гна-
ла в тьон- ка- на ку- ле
ви- ви- со- ка

Фиска е болна легнала
в тьонкана кỳле висока,
от болес дума не дума,
от глава с очи не гльода.
На трине дене продума:
— Сйпи са, ситна сйпчицо, /2
ỏкъпи, бришим косице,
чи щеш във земе да легнеш —
змийка ще гнездо да прави,
дребни ще змийки да ведѐ,
чôрни ще очи да пие.

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

542. Момък и болното му либе

♩= 80--96 35 I 126

А- сье си в кьо- шкен ле- же- ше,

А- си- е си в кьо- шке- нѣ ле- же- ше,

А- хъ- мет приз пȏ- тя- нѣ въ- рѣ- ве- ше

Асье си в кьошкен лежеше, /2
Ахмет приз пȏтян вървеше,
Ахмет си тихо думаше: /2
— Черешко, чȏрна черничко,
не ко са с Асье земеме, /2
дано от рода потежиш;
пък ко са с Асье не земем, /2
дано ми суха исохнеш.
Асье си тихо думаше: /2
— Немой ма гали, Ахметьо,
я нема тебе да зема — /2
триж съм до бунарь ходила,
три съм дармане искала, /2
ни от адин ми не‿умина.

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

543

Rubato ♩ = 42 73 I 5

— Не- зи- фе, се- стро Не- зи-

фе, йо- ла ми бъ- лиз- ко до ме- не

— Незифе, сестро Незифе,
йола ми близко до мене, /2
та ща та, сестро, прȏводям
нах дольничкана махало
любено да ми обидиш,
дали е йеце больничко.
— Ходих ми, аго, видях го,
йеце е, аго, больничко,
и селям ти си провада:
ага го, аго, погребът,
грȏбчекън да му заградиш
и китьки да го насадиш,
отврить китькине по корень, /2
от бейтуранен два да са.

Пял Садък Чаушев, 49 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

544

♩ = 52

250 II 35

Незифе, сестро Незифе,
ила, ще да та проводем
на дольничкана махало,
нах беличкуно konаче —
там имам любе болничко,
армаган да му йоднесеш /2
смокви и благи стафиди.

Пял Мехмед Р. Ходжов, 25 г., с. Катраница, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

545

♪ = 154

270 II 1

Пели Шарфие Хасанова Пънжолова, 15 г., Рамзие Мехмедова Коначева, 15 г., и Айше Алиева Карасалихова, 15 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

546. Митю се болен разболял

Rubato ♪ = 168

249 II 24

Митю са болън разболел
фъф Дънъ, фъф Даридере
под пернатото орахче.
Девойки сено сушеха
и си на Митя думаха:
— Що ти е, Митьо, най-мило?
— Най-мило ми е, девойко,
Гѐргювден, света неделя,
и по-големьян Елинден,
яга са сберат мòмине,
момине на седенкине
витуну ору да‿играят,
жельнана гайда да свирят.
Немам си стара майчица
жельничко да ми пукòрди,
немам си старо бубайче
гробчекън да ми изкопай,
немам си братче по-малко
гробчекън да ми огради.

Пяла Асие Махмудова Димержиева, 18 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

547

♩ = 63 — 31 II 72

Ми- тьо са бо- ла- нъ ра-зъ-бо- ле
фа- въ Да- ха- нъ, фа- въ Да- ри- дя- (ре)

Митьо са болан разболе
фав Дахан, фав Даридяре,
фав заленоно ливадье,
под щълбатоно орехче.
Никой при Мите немаше,
ло адно чорно гарванче —
в човка му вода носеше,
с крильца му сенка държеше
и си на Митя думаше:
— Митьо льо, младо юначе,
кена си ти е най-мило,
най-мило, Митьо, най-драго?
— Най-мило ми е, пилянце,
пустоно лето, пролето, /2
пък Митя ньема да има.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

548. Болен юнак нарича на кончето си

Rubato ♪ = 164 — 76 I 31

Раз- бо- ле-ло са раз- Ни- кол-
ри- ре на ре ри- ре ри- ре ри- ре на ри- ре ри- ре на ре ри- ре ри- ре на ре ри- ре на ре ри- ре на ре ри- ре
на ри- ре ри- ре на ри- ре на ри- ре на ри- ре на ри- ре на ри- ре

Разболело са Николче
на вȏрх Пиринска плàнино —
нищичко нема при него,
сал едно конче хранено, /2
и то с юларче вȏрзано /2
и със пейванче спȏнато.
Колю си коню думаше:
— Мòли се, коньо, мòли се
да е година дъждовна
и пролетено кишовно,
да ти прогние юларче,
юларче, още нейвàнче,
да идваш, коньо, у дома,
пред наште порти високи,
почукай, коньо, потропай,
Ако излезе, бре коньо,
моено пòрво любове,
височко дȏржи главȏна
да ти не фане юларче,
чи ти не знае пахòта
и ще те, коньо, продаде
за гȏрцку бело белило,
белило, още шиклило.
Ако излезе, бре коньо,
мояна стара майчица,
нисичко дȏржи главȏна,
да си ти фане юларче,
чи та ти знае пахòта,
пахота, още ценота,
и ще те, коньо, продаде
за триста жȏлти жълтици —
дечкове да ми изхрани.

Пял Петър Атанасов Бечев, 45 г., с. Арда, мах. Гудевска, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

549. Разболял се е млад Стоян

Разбулел са йе млад Стойен
на връх на Пирин планино —
никой си нема до него,
сам йедно коньче вранено
и йедно пиле славейче.
Стойен на конен думаше:
— Моли са, коньо, на бога
летоно да е дъждовно,
зимона да е дъждовна,
да си ти, коньо, прогният
твоине дипли гемове
и да си, коньо, отидеш
на нашне равни дворове.
Ако та майка дочека,
нисашко държи главона,
та ша та майка назоби
със шеник бела пшеница.
Ако та либе дочека,
висошке вдигай главона,
че ша та либе продаде
за пусто бело белило.

Пяла Асия Меймишева Сабахчева, 20 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

552

Та чули ли сте, не ли сте
кина е ново станало
във Сейчук село голямо,
Махмуд агово коначе?
Махмуд са сбира, търнòва
нах Гюмюржинен касабо.
Ага си Махмуд отиде
на големана киприя,
конян са желно извищè
и назад си се развърна.
Махмуд си дума на коня:
— Хайде ми, хайде, коньо льо,
надолу мене ще караш,
нагоре, коньо, ще караш /2
мояна руба чòкала.

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

В песента е описана действителна случка от към 1880 г.
Махмуд починал в Гюмюрджина, Беломорска Тракия.

553

Пял Руфат Асанов Селимагов, 34 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

554. Прокобен сън на девойка

Сȍн сам санила, милна мамо, сȍн сам санила
в събота вечер срещу неделя
да сме имали на двор градинка,
и в градинкана червен трендафел,
на трендафела пиле славейче,
пиленце пее, пее й казува,
йе ще ти легнам, легнам, загинам
млада й зелена, незаглавена.

Пял Георги Мароков, 53 г., с. Чокманово, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

555. Момък и болното му либе

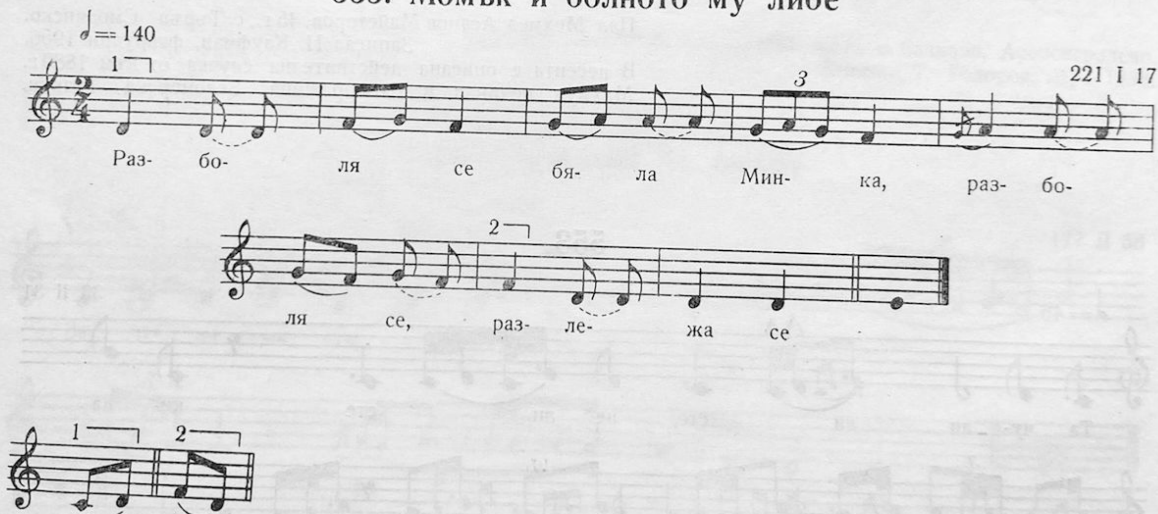

Разболя се бяла Минка,
разболя се, разлежа се,
че са научи нейно либе,
че си утиде на лелкини двори:
— Лелко, лелко, Минкина лелко,
иди, лелко, питай Минка /2
какво иска хармаганче.
— Ходила съм, питала съм,
тя си иска хармаганче. /2
от крушица ябълчица

Пял Рашид Т. Помаков, 25 г., с. Беден, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

556. Писмо за болно либе

Rubato ♩ = 52

139 I 48

Фать- мин- ка пле- те джу- а-

ра- пе и ръ- би

тень- ки ръ- ка- ве

Фатьминка плете джурапе
и ръби теньки ръкаве
да чака мюждеджиене —
га са аскерен развърне.
Още му дума думаха,
Фатьминки михтюп допадна,
накраян и бе нагорян,
чи хи е болно любено.

Пял Ахмед Исеинов Крушков, 40 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

557. Предсмъртно желание на съпруг

♩ ≈ 48

58 I 10

— Бра- ха- ме, лю- бе Бра- ха- ме,

кай- но ми ле- жиш, йо ми- раш,

я ме- не ко- му йо- съ- та- вяш

— Брахаме, любе Брахаме,
кайно ми лежиш, йомираш,
я мене кому йоставяш
саз двене дребни дечинки,
чорнине йочи да плачот,
бялисе бузки да гният,

тьонкаса снажка да вяхне?
— Йоставям си та, любе ле,
на мойна стара майчинка —
детено дай ми изгледа
и тебе дай та ожени
кайно ми съща сестричка.

Пял Раджеп Хасанов Янузов, 48 г., с. Лесково, Девинско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

558. Не заварил живо болното си либе

♩ = 90 106 II 65

По- за- чул бех, че си бо- лъ- на,
лю- бе ле, сте- гнах ко- нче
да си дой- да, лю- бе
ле Ди- ми- тро.

Позачул бех, че си болна, любе ле,
стегнах конче да си дойда, любе ле Димитро.
Пътан беше за два деня,
аз го минах до пладнина.
Кога стигнах фъв Едрине

конче ми бя обосело.
Слезнах конче да подкова
сребро плоча, злато гозда.
Колко близо наближавах,
камбаните ясно звънят, /2
поповете жално пеят.

Пяла Катя Стефанова Сариева, 47 г., с. Стойките, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

559

♩ = 92 2 I 13

По- за- чул бях, че си бол- на,
лю- бе ле, скьог- нах кон- ча, та да
дой- да, лю- бе ле Ди- ми- тро

Пял Апостол Николов Кисьов, 30 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

560. Момкова тъга по загинало либе

Rubato ♩ = 88 137 I 23

Зе- ме, зе- ме чер- на, те- мъ- на, що и- зи- даш, що из- пи- ваш

Зѐме, зѐме черна, темна,
що изидаш, що изпиваш,
та изеде и моено,
и моено първо любе,
та са, зѐме, не наеде,
ни с по-млади, ни с по-стари.
Бело лице му̀хла фати
очине ѝ черви клồчат,/2
косите ѝ пилци носят,
пилци носят, гнезда правят,
гнезда правят, пилци ведът.

Пял Мехмед Асанов Папучаров, 32 г., гр. Златоград.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

561. Нещастие с младоженец

♩ = 120 73 I 42

Мех- меть сва- то- ве о- пра- та, А- сан бай- рак- тар тор- ну- ва.

Мехметь сватове опрата,
Асан байрактар тồрнува.
Било е колко не много,
тъвен са облак подаде, /2
ситна е ро̀са ро̀снала,
Мехметя кồща прекапа.
Мехметь са на кồща покачи
да си ми фати капкана,
с ина го тикла подсуна,

Мехметь си падна от кồща
и нахвътре го внесоха.
Мехметь си тихо ромоне:
— Майчинко, мила майчинко,
желън ще възсьѐт да правя;
кинано иде, да дойде,
назадь да ми са не врồща —
млочко е села минала,
млочко е и срам тьоглила.

Пяла Асие Дралева, 14 г., с. Тързн, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

562

Второ изпяване

Осман йе сватба възмисал,
негуви сватьве най отбор,
Асан са сгада байрактар.
Стана си Осман, та торна /2
низ зеленоно любадье.
Ситна си роса заросе,
че си Османа развърнал.

Ага са Осман възвърна,
Осману конак прокапа,
че си са Осман прикачи
да си ми фати капкана.
С ина гу тикла пудсуна,
падна си Осман, преби са.

Пял Феим Ахмедов Мустафов, 50 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

563. Преследване грабители на стадо

Допадна бела кинига,
писана ситна йезие:
„Дье да е Махмуть да дойде,
яголан са му разбили /2
кършилицкине хайдуте,
йовнине му са извели
отвадешнине харсозе.“

Стана си Махмуть, изведе
негово конче хранено,
хранено, пък неездено,
и си на конян говори:
— Призимай, коньо, приграбяй,
да си ми стигнем хайдути!

Пяла Рамзина Мехмет Шикова, 19 г., с. Богутево, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

564

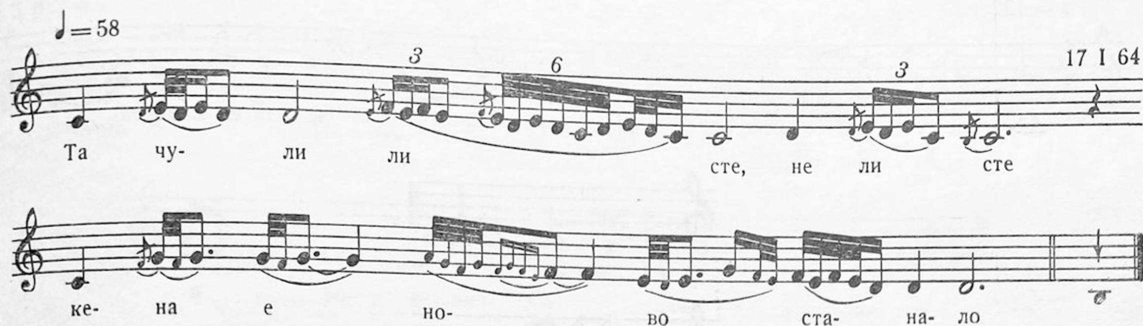

Та чули ли сте, не ли сте
кена е ново станало /2
във Сойчук, село голямо, /2
в Махмудовоно коначе? /2
Махмудо хабер дошлоло
от Гюмюржюна касаба,
по гюмюржюнски юльжия —
увчара му е кахърен,
увците му са на кътра,
агъла му са убрали
кършеколийски комити.

Пял Хасан Еминов Карапишанов, 30 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

565. Вързан от обирници овчар

Йовено вакал, каматан, /2
йовчаран ти сме свôрзали
зад вър висока бърчина,
в равноно поле, широко,
в исрящо река, в усойка
за тьенка йела висока.
Назад му ръце вързахме
и право си го питахме
да казва жълти ялтъне.

Пяла Шукрие Османова Джефарова, 31 г., с. Барутин, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

566. Айше е дюкян обрала

♩ = 132 　　270 II 6

гр.

Ай- ше е дю- кень йо- бра- ла, че та е млоч- ко

на- шла- ла:

II гр.

Ай- ше е...

Айше е дюкень йобрала,
че та е млочко нашлала:
три реда желти алтъни
и четри дикмѝ шеряни.
Че си ми Айше фатиха,
назадь ѝ ръки вързаха, /2

напреж ѝ пътен казаха,
пък ѝ майка ѝ викаше:
— Айшо, майчина дъщеро,
ага ми пойдеш в темница
ниско упѝнъй кърпана.

Пели девойки от с. Стърница, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

567. Ранен момък

♩ = 80 　　2 II 12

Ви чу-ли ли сте, не ли сте, май- ле ле, ка-

кво йе но- ву ста- на- ло

Ви чули ли сте, не ли сте, майле ле,
какво йе нову станало, /2
фав голѐмана Чирвинò?
Три са са пушки пукнали,
та си Калина удрѝли
между две чорни учòца,
всрядѐ белону сарчòца.

Калин са виком прувикна:
— Де да и майка да дойде,
и Рада, порвону любе,
и да ми майка сабире
сичка гиздилна прѐмена
и в пременана каваляян.

Пяла Маруда Славова Сиракова, 31 г., с. Стойките,
Девинско, преселена от с. Гела, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

568. Убийството на Ахмед Исеинов

Джамиле Исеинова,
тя е раничко станала,
равни е двори размела
със босилкова метлица,
със стратарова вяйчица,
че е нагоре изляла
въз двене скали високи,
на високоно одерче
шарен е килим паслала,
че е на него седнала
да ниже жълъти алтъне.
Какно нижеше, плачеше.
Атде я зачу майка хи:
— Джамилю, моя дъщерю,
оти ми нижеш и плачеш?
— Как да не плача, майчице,
га ма е Ахметь гирясал
сноощи на сношна вечеря —
я му сафрана пададах,
той ми сафрана не пазѐ,
ам фати мене за ръка.
— Мальчи, дъщерю, не плачи,
не щем го прада Ахмете,
бял го щем конак о̀гради
срещу бялана джамия,
алтъне го щем наниза.

Че га си Ахметь атиде
на майчине му дворове,
пък той си рукна, порукна:
— Подай ми, майчу, гребеньън
перчемьън да си разчеша.
Агъна ма е проводил
нъх Азундере галямо
да нося бела кинига.
Пък си майка му викаше:
— Седи, сино ле, не ходи!
В со ва̀кътъ люде не ходят,
в со ва̀кътъ пильце не пеят.
Че га е Ахметь атишъл
на двана друме широки,
чиф са са пушки пукнали.
Майка му атвън излязе,
счу й са силях че пукна,
счу й са Ахметь че охна.
Майка му са е припела:
— Лятнине пилце запяват,
кукувичкъна кукова,
Ахмете нема никакъв!
Защо е майка сбързала
за байрам сгодно гиздило —
два чифта сини патуря,
два капринени елеке.

Пяла Хафизе Мехмедова Татарова, 48 г., с. Старцево, Маданско.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.
В песента е описана действителна случка от с. Старцево, станала към 1880 г. Героят на песента Ахмед Исеинов бил убит от Иво Кантарджиев, подкупен от агата, като по този начин агата отмъстил за честта на дъщеря си.

569. Ранен юнак нарѐча на кончето си

Ариф си майци думаше:
— Стани ми, майчо, изведи
моено конче хранено,
хранено невъзседано,
та ще да идем, майчице,
на Смилян ерна да сбирам
със четридесте мулета,
със осемдесе хараре.
— Арифе, сино майчини,
ти ми са сгадаш, торнуваш,
найде ли верна дружина?
— Найдах си, майчо, найдах си
Алия арнаутина,
Алия баш хайдутина.
Станаха, та ми търнаха.
Ага тюрбьона да минôт,
две ми са пушки пукнаха —
първана уби Алия,
вторана уби Арифа.
Ариф се викна, провикна.
— Коньо льо алян, каматан,
ага ми идеш у дома,
ако та, коньо, посрешне
моено първо любове,
височко дôржи главона,
че ша те, коньо, продаде,
за белило и за червило.
Пък ко та, коньо, посрешне
мояна стара майчица,
нисичко дôржи главона —
тя ша та, коньо, назоби
със шиник бела пшеница!

Пял Тодор Василев Ташев, 49 г., с. Давидково, Ардинско, преселен от с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

570

Пял Димитър Тодоров Дойновски, 38 г., с. Петково, Ардинско,
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

571

Ариф майци му викаше:
— Стàни ми, майчо, ѝзведи
моено конче хранено,
та ми го, майчо, пòпрегни
със дванаесе попрези,
чи ща да ѝдам, да ѝдам
нах горно село Дереке
дребна ярина да сбирам.
Пък му майка му викаше:
— Не иди, Ариф, не иди,
чи та щат, Ариф, дочека
павялски кльоти кумити.
Стана майка му, отиде,
та си му коньче изведе,
та си му сабя подаде.
Ариф си конче възседна,
та си в Дереке отиде.
Кога са назад връщаше,
Арифа са го убили
павялски кльоти кумити.

Пял Мехмед Садъков Молахмедов, 40 г., с. Кутела, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

572. Убит от разбойници

Два са тюфекя пукнаха
вър Лакавскана жумая.
Техкить ѝагана удриха?
Ѝагана охна и вахна:
— Хасибьо, сестро, Хасибьо,
иди ми, сестро, порукай
деридерскиме хякиме
раните да ми прòворзят,
кървето да ми измият,
и си ми, сестро, порукай
мояна стара майчица
и моян стари бубайко
халал да си ми направят,
чи аз са сбирам, торнувам
във чорна земе глибока.

Пял Шабан Тахиров Кърджалиев, 34 г., с. Богутево, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

573

Rubato ♩=76

72 II 10

— Алима, сино Алима,
не иди, сино, не иди
нах султанскана курия.
Тамо е Петър куруджи —
не дава пиле да фôрка,
деркити чуляк да мине.
Алим запъди стадуно —
хиляда овце с ягнета

и петстотини ялови,
па си Алима отиде.
Пукна се пушка из гора,
та си Алима удрйха
между две чôрни очинки.
— Петро ле, Петро куруджи,
не броем ти го атиклик,
дур ми не дойдеш на мегдан!

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

574. Пушка пукна във гора зелена

♩=56

34 II 101

Редом са са, редом наредили
покрай море пашови сеймени,
конь до коня, юнак до юнака —
шапките им като тъмен облак,
сабите им като ясно слънце,
пушките им като тънка гора.
Та са пукна най-добрата пушка,
та удари най-добрия юнак.

Пял Тодор Василев Ташев, 49 г., с. Давидково, Ардинско, преселен от с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

575

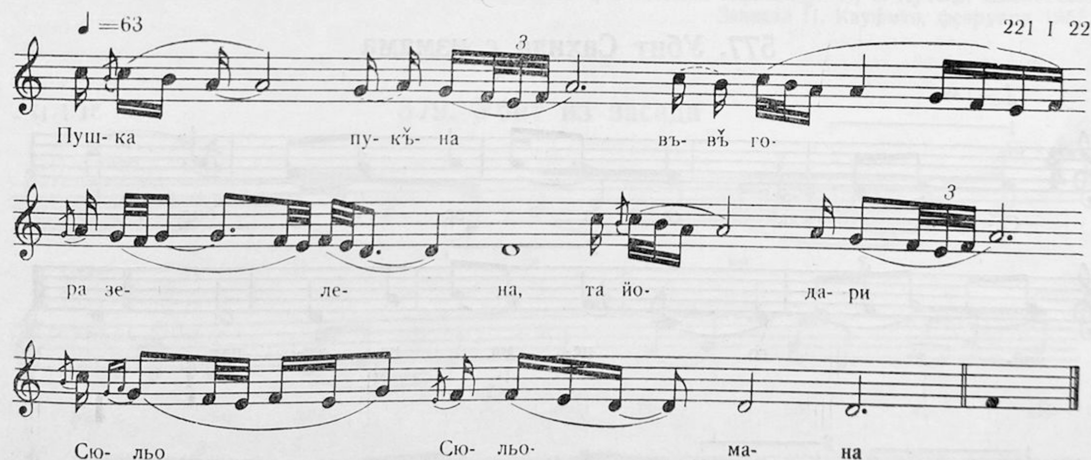

Пушка пукна във гора зелена,
та йодари Сюльо Сюльомана /2
между двене, двене чо̀рни вежди.
Та не рече: „Олелей си, майко,"
ам си рече: „Олеле, другари,
майка нямам ризи да ми пере,
баща нямам лѐкве да ми търси."

Пял Рашид Т. Помаков, 25 г., с. Беден, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

576. Убита Сърма кадъна

248 I 16

Rubato ♩=60

Тьов- на са мог- ла

при- ча- са

от И- рин- Пи- рин пла- ни- на

Тьовна са мôгла припаса
от Ирин-Пирин плàнина,
от хайдушкана плàнина.
Осман паша е кундисал,
топено му са лъщеят,
аскерян му са чърнее.
Пушка ми пукна в мôглана,

Сърма кадона удрили /2
между две чôрни очинки —
ясно са кôрве лейнаа
из момски бели пазушки,
низ аленоно меньдильче,
низ шèрянуно поясче.

Пял Георги Дичев Чичиков, 34 г., с. Славеино, Смолянско
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

577. Убит Сахида с измама

♩=138

31 I 17

Са- хи- да са я за- гу- бил,

ний- де го не- ма на ко- нак.

Сахида са я загубил,
нийде го нема на конак
да пие бела ръкия
и още вино червено.
Бубайко му го трôсеше,
из дукян в дукян ходеше
и за Сахида питаше:

— Сино Сахида, Сахида,
ти ми са хитър броеше,
ала та хитро измами
Алиагово копельче:
„Вôрви, Сахида, по-напреж,
а ще след тебе да дойда“,
та че та със нож пробôде.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

578

Сахида са е загубил,
найде го нема на конак. /2
Бубайко му го тръсеше,
любе му желно плачеше:
Сахида, любе Сахида,
ти ми са хитър мъчеше,
ами та итро‿измамиха
Аминям Бузукуфчъну
Решите Нъминуфчъну,
та та йот село извеха
и си те хитро убиха.

Пели Мехмед С. Молахмедов, 40 г., и Мехмед Ашиков, 33 г., с. Кутела, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

579. Убит из засада

Стана Юсеин възсьодна
негово конче ра̀нено
въз Бела река нагоре,
въз Демирскана барчина,
из Димчувскана планина
при неговиян шилетар.
Кучета не са лайнали,
шилята не са плайнали.
Манол изкачи либера,
та си удари Юсеин.

Пяла Асие Меймишева Сабахчева, 20 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

580. Покушение над хаджи Нурие от село Смилян

249 II 14

Rubato ♩=88

Бре, чули ли сте, или не
кинà е ново станало /2
във Смилян, село голямо?
Хъжи Нурие са сбира
нах равно поле да иде.
Станали, та ми тȏрнали.
Вървяли, що ми вървяли,
стигнали вире длибоко.
Бинькиши веднъж рукнаха,
бинь силях веднъж пукнаха,
хъжи Нурие удриха,
в лява го ръка раниха.
Хъжи Нурие си рукна
негови верни олдаши
и си ми жално думаше:
— Дайте ми, холън, кинига,
да си напиша михтюпа,
да са кадъни не сетят,
чи си са мене ранили.
Га са олдаши отишли
в негови равни дворове,
та са кадъни сетили,
бели си рȏки виеха,
гюмюш пръстене трошаха.

Пял Манол Стоев Дангалов, 62 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

581

♩=88

74 I 25

Пял Георги Мароков, 53 г., с. Чокманово, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

582. Убил от ревност девойка

♩=80 22 II 101

Спуши са, горо, лисни са,
да криеш, горо, Мехметя — /2
Мехметь е сторил кабахать,
Мехметь е мома съсекал,
каквано нея немаше
в целоно село Кършилъ
на бело и на черноко,
на тънко и на високо.
Мехметьва майка думаше:
— Не смили ли ти са, Мехметьо,
та хи главата отсече?
— Не смили ми са, майчице.
Преди да сека и питам:
„Момне ле мъри хубава,
мене ли искаш да вземеш,
или щеш ножан да вземеш?"
„Не ща си тебе, Мехметьо,
аз искам ножан да взема."
И й главата отсеках.

Пял Давуд Хасанов Шехов, 37 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

583

♩=76 251 I 13

Лйсни са, горо, разлйсни,
да скриеш, горо, Мяхмедя — /2
Мехмедь е сторил кабахать,
цала е мома съсекал,
каквано нея немеше
в цалуно село Кършълѣ.
Мехмедя й гора измами,
та го жандаре фатиа,
назадь му ръки вързаа,
напреж му пътен казаа.
Мехмедь са жалну молеше:

— Жандаре, брате да ми сте,
пòпуснете ми ръкине,
че щем през село да минем,
та шъ ма види любено,
та шъ му пукне сърцено.
— Хайде ми, хайде, Мехмедьо,
ние шъ река да минем,
дорде та метнем в занданен
девет години да лежиш,
десет хиляди да дадеш.

Пял Костадин Н. Каневски, с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

584

♩=60 58 I 16

Ли- сни са, го- ро, спу- ши са, го- ро, Ме- хъ- ме- тя да съ- кри- еш

Пяла Надия Раджепова Янузова, 15 г., с. Лесково, Девинско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

585

♩=132 250 I 7

Лис- ни са, го- ро, спу- щи са, да скри- еш, го- ро, Мех- ме- те

Лѝсни са, горо, спỳщи са,
да скриеш, горо, Мехмете,
Мехметь е сторил кабахать,
бела е Минка съсекъл,
къкону нея немѐше
в цалуну село Кършиллъ
въз лице бела, чернока,
въз снажка тьонка, височка.
Че си Мехметя фатиха,
назать му ръки вȏрзаха,
напреж му пътен казаха
и жъзьȍна му казаха:
деветь години да лежи,
деветь пустельки да сдере.

Майка му си го изпрата
и си му жельно викаше:
— Ѝди ми, сино, ѝди ми,
аку си зъ̀й тва сторилу,
да идиш, да са ни вȏрниш,
пък ку не си го сторилу,
да идиш и да са вȏрниш.

Пели Кюрсие Х. Ганелова, 16 г., и Хъмдие Осм. Онбашиева, 16 г., с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

586

Лѝсни са, лѝсни, горо ле,
нареди листе зелено,
та ща Мехметя да крием.
Мехметь е правил кабахать,
Мехметь е Минка съсекал,
че си Мехметя фатиха,
нахзать му рȏки вързаха
напреж му пȏтян казваха.
— Бално ли ти е, Мехметьо,
оти та карат вȏрзанчек?
— Те не ма карат за кражба
ами ма карат за мома.

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

587

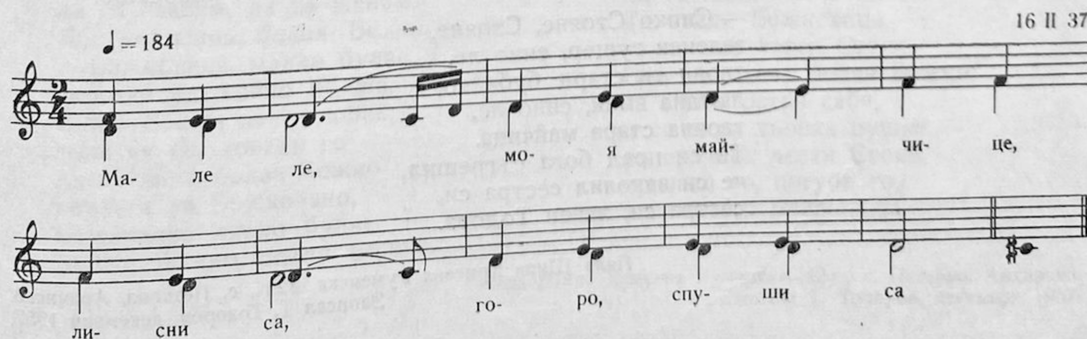

Мале ле, моя майчице,
лисни са, горо, спуши са,
горо, Мехметя да скриеш. /2
Меметь е правил кабаат — /2
чузда е мома съсекал, /2
варь пать и по пать развърлил,
каквано нея немаше
във долно село Кършило,
каквано нея каматна,
каквано нея работна.
Гора Меметя измами,
та си Меметя фатиа,
назад му ръки вързаа,
напреж му патя казаа
при Дюзем, през Йузундере, /2
през патя, през Деридере. /2

Меметь привада селяма:
— Нòсите майци селяме,
кончено да ми продаде,
йоттува да ма извади.
Майка му назад селяме:
— Яз си кончено не давам,
та си Меметя кайдисвам. /2
Меметь привада селяме,
на сите майки селяме:
— Конака да ми продаде,
йоттува да ма извади.
Майка му назад селяме:
— Яз си конака не давам, /2
та си Меметя кайдисвам. /2
Олеле, моя майчице!

Пели Райфе Рамаданова Узунова, 13 г., и Кадрия Раифова Бекирчева, 10 г., с. Еньовче, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

588. Опил се, убил сестра си

Rubato ♩≈66 31 II 47

Сно- щи са йо- пи- лъ
млад Сто- ян, та си за- ко-
лил се- стра му

Сноощи са йопил млад Стоян,
та си заколил сестра му,
сестра му, левен Тодора.
Легнал е Стоян, заспал е,
лоша е съна сънувал:
зелен го гущяр фиряше,
люта го змийка кльосаше.

Сепна се Стоян, рàзбуди
и на майка си думаше:
— Мале ле, стара мале ле,
какво съм, мале, прегрешил,
та лоша съна сънувах?
Зелен ма гущер фиряше,
люта ма змийка кльосаше.

— Синко Стояне, Стояне,
зеленан гущер, сино ле,
твоян ти стари бубайко,
лютана змия, сино ле,
твояна стара майчица.
Ти си пред бога съгрешил,
че си заколил сèстра си,
сèстра си, левен Тодора.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

589. Опил се, заклал жена си

♩ =54 — 37 II 98

Сно- щи се по- дъ̌ пил млад Сто- ян,

за- къ-лал си бу- лъ̌- че Ту- до- ръ̌- че

Снощи се подпил млад Стоян,
заклал си булче Тудорче,
заклал го Стоян и скрил го
зад купен бяла пченица,
та че са чудом почуди
дали през гора да фане,
ели при стадо да иде.
Върла го дремка надвила,
та сложи гега под глава.
На сън му са а сънило:
мечка му стадо гонеше,
черни кучета лаяха.
Че си сеймени додоха,
че си Стояна фанаха.

Пяла Петра Георгиева Кръстилникова, 18 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

590. Болен Божко и жена му

♩ =63—66 — 32 I 83

—Бо- жко, Бо- жко, бо- лан Бо- жко,

си- га ста- нъ̌- ва три го- ди- ни,

как ми ле- жи- шъ̌, бо- ла- нъ̌ Бо- жъ̌- ко

— Божко, Божко, болан Божко,
сига станва три години,
как ми̯ лежиш болан Божко,
ни умираш, ни уживаш,
ни на мене изинь даваш
да са главям, да са женам.
Дай̯ ми̯ изинь, болан Божко!
— Божковице, младо булче,
ако найдеш кайно Божка,
кайно Божка левен юнак,
зоми си го, доведи го
да го види болан Божко
прилага ли Божковано,
Божковано младо булче.
Божко, Божко, болан Божко,
нашла съм го, зола го сам —
Левен Стоян с триста момци,
с триста момци харамии!
— Божковице, младо булче,
повикай ми левен Стоян
да го види болан Божко!
Та отиде Божковица,
та повика левен Стоян.
Пък ми стана болан Божко,
та опаса остра сабя,
и си зима тьонка пушка,
та причака левен Стоян,
причака го, погуби го,
и със него Божковица.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

591. В друго село на гости, без да попита мъжа си

♩=112—116 16 II 51

Залѐнка си е торнала /2
на Смилян госка да иде, /4
Мехмете не йе питала, /4
изинь му не йе зимала. /2
Върваля, дуде върваля, /2
до високана барчина, /2
до глибокана падина. /4
Че си йе Мехмет уварди — /2
на рамо носи силяха, /4
в ракине държи кълъка... /2
— Слушайте, ельви, борики. /2
мой Мехмет га ма примаже. /2
— Не страхувай са, Залѐнке, /2
чем как ще да те кайдиса /2
такова бяла, зелена! /2

Пял Юсеин Ахмедов Кадирчев, 17 г., с. Жълтуша, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

592

♩=120 16 I 19

Пял Шефкет Азисов Пашов, 19 г., с. Еньовче, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, април 1957.

593. Плаче за убитото си либе

♩=176 225 II 44

Шу- кри- е я ра- но, ма- мо, ра- ни- ла, рав- ни и дво- ри, ма- мо, раз- ме- ла

Шукрие я рано, мамо, ранила,
равни е двори, мамо, размела,
едри е сълзи ройнала.
Абла й си я изпита:
— Оти ми плачиш, Шукрейо? /2
— Как да не плача, абло ле,
ам кой да плачи, абло ле! /2
Сноощи си писмо получих, /2
че любето ми убили.

Пели Рафе Кастаманова, 17 г., Салбе Учкунева, 14 г., Фатма Атипова, 15 г., и други девойки от с. Кочан, Гоцеделчевско.
Записал Н. Кауфман, юни 1960.

594. Заплакала на мъжовото си гробище

♩=60 32 I 88

За- пла- ка- ла я Ми- ли- ца на Сто- я- но- во гро- би- (ще)

Заплакала я Милица
на Стояново гробище:
— Любе Стояне, Стояне,
стани ми, любе, да видиш —
конче ти цвили в дàмчено
гладничко, непоеничко,
деца ти плачот в сараи
гладнички, ненахранени.

Стоян си от гроб продума:
—Любе Милице, Милице,
иди си, любе, на пазар,
закарай конче храняно,
та купи бяла пшеница,
та си децана нахрани.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

595

2 I 11

Заплакала е Величка,
Величка, млада вдовичка, /2
на ная турска граница, /2
на Стоянови гробища:
— Ой, стани, стани, Стояне,
булча ти плачи над гроба, /2
мажко ти дете в люлкана, /2
повито пак неразвитко, /2
стадо ти блее в кошѐря.
— Любе Величке, Величке,
не мога, любе, да стана, /2
чорна ма земя обзьола, /2
змийкя ми очи изпила, /2
в коса ми гнездо извила.

Пяла Руска Тодорова Герзилова, 27 г., гр. Девин,
преселена от с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

596. Убили хайдутин и кончето му продали

♩=66 39 II 230

Си- пи ми ви- но

да пи- ям, не- вя- сто,

да пи- я- мъ, да са йо- пи- ям

Сипи ми вино да пиям, невясто,
да пиям, да се йопиям, /2
че ти смя либе хванали /2
на високана планина, /2
на хайдушкана поляна, /2
назат му ръце вързахме, /2
главата му сме одрезли, /2
и теб сме на чоп метнали, /2
и си са мене паднала.

Пял Иван Атанасов Ганев, с. Орехово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

597

Rubato ♪=304 4 I 14

Я из- лез, Ле- но, йо- тво- ри,

Ле- но Лен- че, ва- ши- ни пор- ти

ша- ре- ни, ша- ре- ни и

шам- ши- ря- ни

— Я излез, Лено, йотвори, Лено Ленче,
вашини порти шарени,
шарени и шамширяни.
Голем ти хабер носими
йот високана планинò,
йот хайдушкана равнинò.
Либено ти сми заклали,
кончено му сми продали
за вино, бела ракия,
тебе сми на чоп мѐтнали,
ти са си мени пàднала,
ти щеш със мени да идеш.
— Лòжеш ма, ложеш, юначе, лудо й младо,
либено си е при мене,
кончено си е в яхъра.

Пяла Шина Попшокова, 40 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

598

♩=66 17 II 88

Стани ми, Ленче, йотвори, Лено Ленче,
стани ми, Ленче, йотвори
вашине порти шарени,
вашине порти шарени, Лено Ленче,
вашине порти шарени,
шарени, хем чемширови — /3
голям ти хабер носиме /3
йот високана планина, /3
планина, йоще равнина /3
любено ти сме ударили,
кончено му сме продали,
на шарап сме го изпили;
и теб сме на чоп метнали,
та са си мене паднала.

Пял Азис Хасанов Делоисманов, 42 г., с Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

599. Стани ми, Айшо, отвори

Rubato ♩=170 — 249 II 29

Ста- ни ми, Ай- шо, от- во- ри,

Ай- шин- ко, ста- ни ми, Ай- шо, от- во-

ри на- ши- не пор- ти

ша- ре- ни

— Стани ми, Айшо, отвори, Айшинко,
стани ми, Айшо, отвори
вашине порти шарени.
— Как да ти, аго, отворя, аго ле,
как да ти, аго, отворя,
га майка не съм питала,
га майка не съм питала, /2
любено не съм видьвала?

— Майка ти н ище питане,
любено н ище видьване, /2
любено ти сме убили /2
на вôрх на Стара планина, /2
кончено му сме продали,
на вино гу сме изпили, /2
и на чоп са сме метнали —
ти са си меня паднала.

Пели Марийка Т. Добровска, 44 г., и Йордана К. Кирякова, 50 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

600

Rubato ♩=104 — 76 I 2

— Де- вой- ко ма- ри ху- ба- ва,

си- пи ми ви- но

да пи- я, де- вой- ко,

Пяла Фейме М. Салихова, 18 г., с. Арда, мах. Алиговска, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

601. Момини братя убийци на либето ѝ

— Я слушай, синко, майка ти
макар да ти е мащеха,
не ходяй, синко, по село,
по Милькинине седянки,
че ти се канят, заканят
Милькине братя до девет:
„Хатте щим, братя, да идем,
Милка ще да прислушаме,
кога се галят с Димитър."

Еднакво вино пиеха,
еднаква дума думаха:
— Я влези, Милке, в избата,
наточай вино червено.
Кога се Милка развърна,
стаята пълна със кърви.
— Олеле, брате до девет,
кахно Димитър сторихте,
ъйнъй и мене сторете!

Пяла Айше Раифова Букова, 15 г., с. Старцево, Маданско. Песента е научила от девойки в с. Долен, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

602. Щастлив насъне

Защим йе, мене да жѝвям
на сава диня лъжовна,
га немам конче да ездам,
га немам либе да либем,
га немам сарай да седа?
Стана си Мехметь, отиде
на високана пла̀нина
вакло си стадо да пасе.
Легнал ми Мехметь, заспал ми
в чо̂стана гора зелена,
че си ми виде във со̂на
на висок чардак да седи,
алено конче да езди,
каматно либе насреща!

Пели Небие Майсторова, 11 г., и Нурие Гаджалова, 13 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

603. Защо ще байрам да дойде, га няма либе да либи

♩=66 75 II 2

Го- лем са бай- рем пре- ми- на и ма- лък и- де да дой- де

Голем са байрем премина
и малък иде да дойде,
чем той защим ще да дойде,
га немам руба да носям,
га немам любе да галям?
Кърк бир съм нишан во̂рнала,
утре ще и друг да дойде,
хѐле ще него да възьома.

Пяла Фейме Мехмедова Салихова, 18 г., с. Арда, мах. Алиговска, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

604. Няма пари годеж да направи

♩=118 32 I 108

—Ю- на че лу- до и мла- до, ни- мой ми си де, та ло- де

— Юначе лудо и младо,
нимой ми сиде, та лоде,
сбери ми лишен, проводи
пядесе дюкме шерани.
— Девойко мари хубава,
ти ми ло викаш проводи,
пък ма ни питаш имам ли,
имам ли пари и кесо.
Ага на цȍрква да ида,
майка ми дава пет пари,
да са от дискус отсрамя.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

605. Беден орач изорава имане

— Бубайко, стари бубайко,
утре гу кажат Великден,
Великден, йоще царски ден,
всекиму гости ща дойдат,
нам гости нема да дойдат —
дали сме твърде сирмаси,
или си рода немаме?
— Сине Стояне, Стояне,
наша е рода голема,
ам си на рода не слага,
че ний сме твърде сирмаси.
— Бубайко, стари бубайко,
да впрегнем черни биволе,
да орем черни угари,
да сеем бела пченица.
Дае ще господ, роди ще,
да си на рода да слага.
Па стана Стоян, отиде
да оре черни угари.
Кайно си Стоян ореше,

закачи му са орало.
Стоян са чудом зачуди;
дали е корень жȍштелев,
или е камень мермерен?
Нито е корень жȍштелев,
нито е камень мермерен,
ам е казан курилия,
курилия казан с ълтȏне.

Пял Кузман Русков Балджиев, 73 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

606. Голямо хоро ще има

Rubato ♩=60 72 II 38

Съ- бра- ли са са,

съ- бъ- ра- ли дже- фе-

ров- ски- не къ- до- ни

Събрали са са, събрали
джеферовскине къдони
на високана плàнина,
на Златка плюмка фърлиа:
— Язък ти, Златке, язък ти —
къде щеш, Златке, да идеш
нах високана плàнина,
зеленен мисир да прашиш
и ранен да си възриваш?
Пък нье ще, Златке, да идем
на широконо хармане —
големо хоро ще има.

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

607

Rubato ♩=80 248 I 7

За- да- са са,

по- да- ли джен- фе- ров-

ски- не ка- до- (е) не

Задале са са, подали
дженферовскине кадоне
на високана планина /2
жȏлтана жȏтва да жȏнат.
Жȏнали, колко жȏнали,
соднали да са отморят,
тьонко си оро виеа.
— Азък ти, Славке, азък ти
товазе име българско.

Пял Мехмед Адемов Петковски, 62 г., с. Тикале, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

608. Младичко байрактарче

♩=66 22 I 68

Ма- ше- ла, зе- ле- нъ

бай- ре- ко, ка- къ- во тъ

ъ но- си ко- пя- ле

ка- кво та —си ле та ме—

Машела, зелен байреко,
какво тъ носи копяле,
та меса вакло момече
на петнадесте години,
съе каносани ръчинки,
със бурмосани пърскове.

Пял Феим Ахмедов Мустафов, 50 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

609. Изповед към бяла кадъна

Rubato ♩=76 220 I 27

Зей- не- но, бя- лай ка-

дъ- но, сно- ща та сăм

ве- чер гле- да- лой

— Зейнепо, бялай кадъно,
сноща та съм вечер гледалоѝ
на високине пòтоне —
на шерян рудан предеше,
жълта коприна сучеше,
жъльти ялтъне нижеше, /2
на бяла гушка вържеше.

Пял Сали Османов Калфов, 45 г., с. Барутин, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

ЛЮБОВНИ

610. Съмни се, съмни, ноще ле

♩=92 2 II 33

Сов- ни са, сов- ни,

но- ще ле, ни сов- ну- ваш се,

чи ю- нак ми- сли,

но- ще ле, в го- ра да и- ди,

в го- ра да и- ди, но- ще ле,

дър- ва да де- ла

Совни са, совни, ноще ле,
ни совнуваш се,
чи юнак мисли, ноще ле,
в гора да иди, /2 ноще ле,
дърва да дела, /2
кôща да гради /2
с бело коначи, /2
сас висок чардак.
И мисли, мисли
булка да довде, /2
тай да ми седи /2
в бело коначи /2
на висок чардак.

Пяла Марина Николова Коледжикова, 44 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

611

Rubato 𝅘𝅥𝅮=126 — 76 I 37

Сов- ни са, сов- ни, но- ще ле,
ни сов- но- ва са, пък ю- нак
мис- ли, но- ще ле, в го- ра да и- де

Совни са, совни, ноще ле,
ни совнова са,
пък юнак мисли, ноще ле,
в гора да иде /2
дърве да дела, /2
тикли да вади,
че юнак мисли
кôща да прави, /2
кôща тикларка /2
с триста пенджури /2
с триста мазгалье.

Пял Петър Атанасов Бечев, 45 г., с. Арда, мах. Гудевска, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

612

♩=63 — 221 II 19

Сов- ни са, сов- ни,
но- щи- но, не мис- лиш да
са со- въ- ну- ваш

Пяла Салие Чепишова, 19 г., с. Брезе, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

613. Ожени ме, майчо

♩=63 32 I 91

Оглави ма майчо,
ожени ма, майчо,
малък ли ма имаш,
или твърде глупав — } 2
дъл си пари немам,

ил си кôща немам?
Я си пари имам
хиляда жълтици,
пък са кôща имам,
та я царян нема.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

614

♩=108 137 II 33

— Заглавей си ма, майчице,
заглàвей и уженяй ма,
дорде съм малък и глупав,
дорде са нищо не сетам,
че кога тръгна по село,
по две ще ти ги довидам —
по руса и по чернока,
по тънка и по дебела.
Пък му майка му викаше:
— Похòдей, сине, похòдей
лèфтер е вàкъть най-хубав,
той са по аднъж помина,
то и той по дваж не бива.

— Хубав е, мале, ма и не —
женен е, мале, най-хубав,
мене си сòсва, майчице,
сòсва си и артисỳва,
в четвъртък вечер, надвечер
замръкна с младо мòмьече,
осъмна с млада невеста,
та че са моминка огизди
със юнацконо гиздило,
а че ма невеста проводи
извън ситнъна дюшеме,
на шароконо пазаре,
да сбирам ситен армаган.

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

615

♩=120 221 II 1

— Же- ни ма, май- чо, гла- ви ма,
дор- де е сев- да сев- гил- на

— Жèни ма, майчо, глави ма,
дорде е севда севгилна,
дорде е мила и драга.
— Поòди, сино, лèфтера,
лèфтерен замàн по-убав.
— Убав е, майчо, убав е,
ала е женен по-убав —
ага ми легнеш, майчинко,
с бело черноoко момиче.
четвъртък вечер отвечер;
ага ми станеш утирна,
водана ти огреена,
изметян ти е разправен,
кавено ти е сварено.

Пял Мехмед Ахмедов Халилков, 28 г., с. Борово, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

616

♩=100 76 I 20

— Мо- лих та, май- чо, и мо- лих,
не мо- жих да та из- мо- ле

— Молих та, майчо, и молих,
не можйх да та измоле
да си ма, майчо, заглавиш,
заглавиш, майчо, ожениш.
— Сино льо, майчин сино льо,
как да та майка заглави,
заглави, сино, ожени
га ми си овчер-кехае —
овцене кому оставяш,
овцене и кòнювине?

— Майчице, стара майчице,
овцене със овчерене,
конине със аргатене,
пък йе ще, майчо, да ида
на Коджабашкян панаир
да трôсям майка-мащеха,
дето ми нема синове,
синове, майка, дôщери,
зам да си мене ожени!

Пели Фатме Молахмедова, 17 г., Асие Турутева,
17 г., и Мелике Сюльманова, 17 г., с. Буково, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

617. В хубаво момче влюбена

♩≈100 — 35 I 116

—Дай си ма, май- чо, дай си ма, де- но си
га- лем ко- пе- ле

— Дай си ма, майчо, дай си ма,
дено си галем копеле,
— Де го си, мари, видела,
та го си тъй бендисала?
— Видела го съм, видела
на врис, на вода студена.
Я бех на вода утишла,
той дойде конян да пои.

— Чем как ти рече, дôщеро?
— Рече ми рече, майчинко:
„Мар китко, китко червена,
гориш ми пламен на сърце,
нàближи, та го йòгаси.“
Яç си му реках, майчинко:
„Момиче оган не гаси,
ам си го хеле притика.“

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

618

♩≈116 — 177 II 53

—Дай си ма, май- чо, дай си
ма в на- ше- на че- ста
ма- ха- ла

— Дай си ма, майчо, дай си ма,
в нашена честа махала,
дено ми често минавам —
вър кôща, вър кафезѐна,
под кôща, под пенджуркине.
— Де го си, дъщер, видела,
та си го тъй бендисала?
— Видѐх го, майчо, видѐх го
на врйсен, та на водана —
ранено конче поеше,
кърши на мене гледаше.
— Чи как ти рече, дъщерьо?
— Река ми, майчо, река ми:
„Мър китка, китка чернока."
Я край не ми съм фатила
как са е лето минало
със мойно бално теглещйкь,
със мойно, майчо, мислещйк.

Пял Здравчо Асенов Гърчов, 50 г., с. Мостово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1962.

619

Пял Шукри Асанов Садъков, 54 г., с. Славеино, мах. Славейковци, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

620

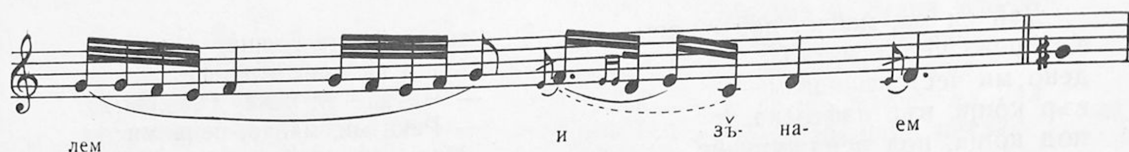

— Дай си ма, майчо, дай си ма,
дено си галем и знаем,
дено ми чо̂стиш минува
през по̂тен, през пенжуркине,

сиво си конче приехна,
на врис, на вода студена,
с чо̂рни ма йочи погльодва,
пък йе му вием китчица.

Пял Салих Асанов Сивков, 34 г., с. Арда, мах. Гоздевица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

621

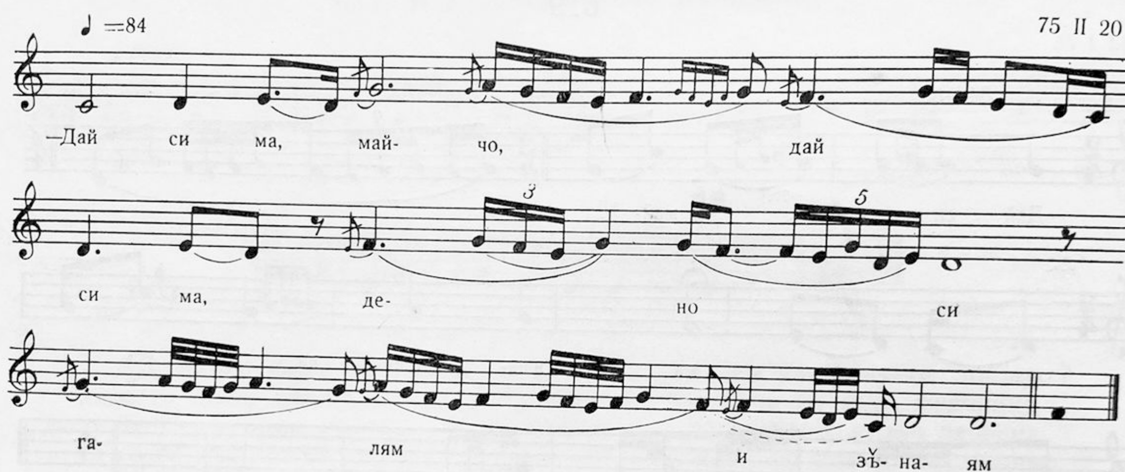

Пяла Фейме М. Салихова, 18 г., с. Арда, мах. Алиговска, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

622. На среща с малка девойка

— Мехметь, лелькино копеле,
къде си рано подранил /2
въз ситничконо сокаче, /2
въз горничкана махало — /2
дель имаш, лельким, да зимаш, /2
иль имаш, лельким, да даваш?
— Я немам, лелько, да давам,

а̀м имам, лелько, да зимам
бело, чърночко мумяче
на петнадесте години,
шеснадесте е фатило —
ката день ходи сгодено
с баш байремсконо гиздило,
с невестинскана премена.

Пели Захри Осм. Онбашиева, 14 г., Фатме Ем. Каракашева, 13 г., и Рукие Еминова Сапунджиева, 13 г., с. Виево, Смолянско. Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

623. Момкова хубост и мечта

♩=86—88 107 I 66

Са- лих е ра- нко по- дра- нил

низ бе- ла ре- ка на- до- лу

Салих е ранно подранил
низ бела рѐка надолу,
низ зеленоно ливаде —
конче му пиле хвъркаше,
руба му слôнце грееше.
Салих си срипа от конян,
та си ми сьодна на сенка,
извади гребен кòкалян,
та си разчиса перченя,
перченю дума думаше:
— Перченьо роен, кàматан,
ако са с любе зьомиме,
дано до пояс порастеш;
ако са с любе не зьомим,
дано до косам окапиш!

Пяла Бойка Илиева Присадова, 16 г., с. Върбово, Смолянско. Записал Т. Тодоров, май 1960.

624. Ваклушчице ле батьова

♩=60 58 II 47

Ва- кѣ- лу- шчи- це ле

ба- тьо- ва,

чи- мѣ ка- де ми си

хо- ди- ла?

— Ваклушчице ле батьова,
чим каде ми си ходила?
— Ходила ми съм, ходила
най нашине ми овчари —
вѐчеркя ми съм носила,
вѐчеркя, батьо, прогьомка.
Сички йедеха, пиеха,
сам кехаяна не йеде,
не йеде, бачо, не пие;
извади остри ножове
и реже благи ябълки —
всякому дялба по дялба,
мен, байчо, дялба не стори,
ам си ми тихо говоре:
— Ваклушко мъри бачова,
твойна е дялба сторена —
моине жълти алтоне.
Сбирам ти нишен, привадам,
сакън да ми го не ворнеш.
И утре вечер да дойдеш
вечера да ми донесеш.

Пяла Сафие Смаилова Хаджиибраимова, 23 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

625

♩=63 58 II 26

(и) — Ва- къ- лу- шо ма- ри ба- й- о- ва, (и) ки- мъ ка- де си ми хо- ди- ла?

Пяла Надия Раджепова Янузова, 15 г., с. Лесково, Девинско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

626. Мъки на момък и мома

♩=112 1 II 7

Де- вой- ко ма- ри ху- ба- ва, де- вой- ко, спи- ни ни вин- це

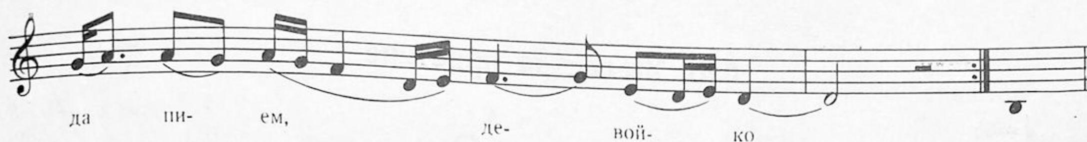

— Девойко мари хубава, девойко,
сипни ни винце да пием, девойко, /2
да пием, да се напием,
балнусу да си кажими — /2
чие йе бално по-множку,
женено или ергенско. /2
Моено бално по-множку,
чи имам служба да служа
и имам кôща да градя.
— Моено бално най-много, юначе,
чи имам руба да правя,
чи имам чаиз да правя.
Юначе лудо и младо,
хай да се двамка земими,
балнусу й да си събирем.

Пяла Мария Белева Георгиева, 16 г., гр. Девин.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

627. Да се, девойко, вземеме

Девойко, сòрце шенливко,
секимо сòрце разшени,
моено сорце почорни,
чоран го вòгал направи.
Дьо да го сторим, девойко,
със тьебя да са зôмиме,
балноно да разделиме,
бàрабàр да го носиме.

Пяла Азме Мехмедова Кезова, 25 г., с. Горно Влахово, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

628. Желае да пристане

♩ ≈ 66 — 21 I 8

В горàна пиле запева,
запева и засвирува,
на свѝркана гу познавам
да има мерак на мене /2
и я да имам на него.
Пусни ма, майчо, да пòдам,
да подам да го обидам.
Ако е мойно любеле,
да ми са нимой ни наде,
дур ми пролете не дойде,
дур се горана не слисне,
дур са цветено не цветнат.

Пял Хасан Ахмедов Парунев, 45 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

629

Rubato ♪ = 120 — 220 II 20

Пяла Сафинка Ахмедова Имамска, 25 г., с. Настан, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

630

— Срещо ми свири пиленце —
на глахчокан го познавам, /2
че има севдя на мене,
и я да имам на него.
Пу̀сни ма, майчо, да идам,
да идам да го по̀питам.
Ако е чуздо чузденче,
та щех са назад развърна;

пък ку е мойто любове,
та ща със него да идам.
— Дъщеро моя майчина,
де му е коща градена
де му е плевня, ливада?
— Майчинко, моя майчинко,
лете щем, майчо, летѐва
на високана пла̀нина,

под тенка ѐла висока,
близе при вода студена,
пък щиме зима зимо̀ва
в равноно по̀ле, широко,
при големана касаба.

Пели девойки от с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

631

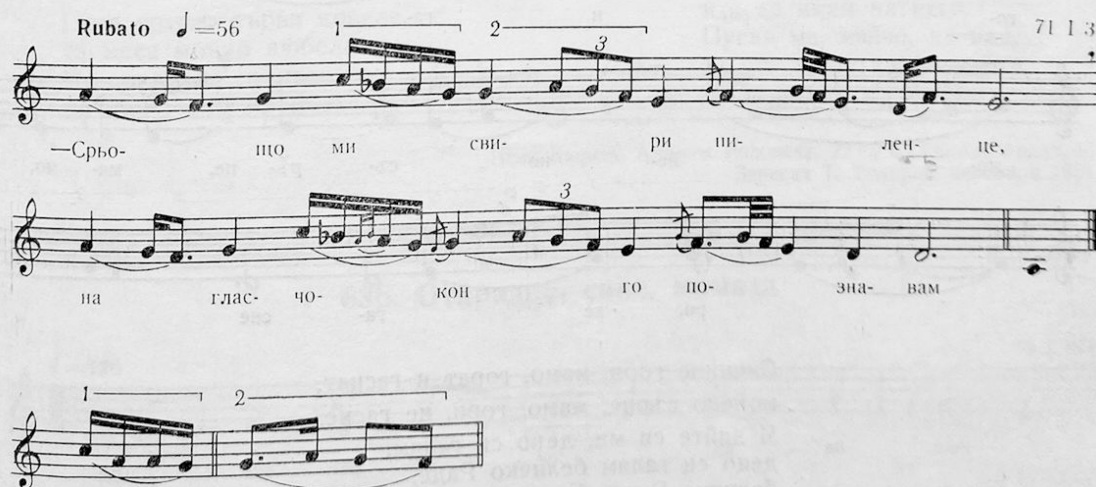

Пял Мехмед Исенов Моллов, 26 г., гр. Смолян.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

632

♩=76 75 I 12

Пели Сафие Бешенджиева, 16 г., и Сафие Шумкова, 20 г., гр. Смолян, Мисирска махала.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

633. Да го оженят, гдето обича

♩=72 41 I 350

Сичкине гори, мамо, горат и гаснат,
мойено сърце, мамо, гори, не гасне.
Я дайте си ми, дено си галям,
дено си галям беличко Раде,
беличко Раде, бело, червено,
бело, червено по двори ходи,
по двори ходи и метла мете.

Пяла Ана Георгиева Карапачова, 42 г., с. Бачково, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

634

♩=96 37 II 101

Пяла Гина Василева Боянова, 22 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

635. Желае да му пристане

♩=72 35 I 130

През срещо върви копеле,
та меса мойно любеле.
На свиркана го познавам
да има севда на мьене

и я да имам на него.
Пусни ма, майчо, да ида,
та ще пролетка да дойда,
га са расадот киткине.

Пели Кюрсис Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

636. Откради, сине, момата

♩=126 19 I 144

— Да знаеш, майчо, да видиш
каква съм мома загалил!
Ищам я, не дават ми я;
провадам нишан, връщат го;
га рекам да я ѝкрадам,
казват ми — жезà голема,
он беш ил хапѝз да лежам
и он алтъ джеремѝ.
— Де та ти кажам, сино ле:
поди я, сино, дочекай
на двана врися студени,
на триня чешми шарени,
ти хи ѝткради кърпана
и хи ѝтрежи плиткине,
тя ша та сама заследи
низ байкувана хи градина:
„Любе, дай си ми кърпана,
плиткине халал да ти са."
„Мене ме плитки не шенят,
ами ма шени кърпана."

Пели Райме Мехмедова Щърбова, 19 г., и Фатме Хасанова Карапишанова, 16 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

637

— Учих та, синко, учих та,
не можйх да та научем /2
как да ми галиш мòмисе, /2
мòмисе, млади невести.
Нарами пушка селяхлък,
закачи чента кичилка,
та иди в гора зелена,
съгради чешма шерена,
огради бъхчо, градинка,
насади китки червени.
Вруть ще мòмите да дойдат.
и твойна, синко, ще дойде
водица да си наточи,
китчица да си набере.
Ти си я фати за рȏка,
та си я хитро попитай
кому е на скуть седела,
кому е армаган ела.

Пяла Фехмие Асанова Буранска, 15 г., с. Смилян, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

638

— Учи ма, майчо, найочи,
как да измаме момана,
момана, майчо, Йордана.
— Сино льо, я мой сино льо,
и туй ли да та науча!
Иди ми в гора зелена,
огради вода студена,
разсади ружа халена —
врит щът момине да дойдат
да точат вода студена,
и Йордана ще да дойде,
пък ти я фани, сино льо,
за ръка, за вита гривна.
Пуста са гривна развила,
и Йордана са измъкнала.

Пяла Неделя Стоева Бебелекова, 65 г., с. Павелско, Асеновградско,
Записал Т. Тодоров, март 1958.

639

♩=107 76 II 15

— У- чи- ма, май- чо, на- у- чи как да си
га- лем мо- ма- на

Пяла Мария Манолева, 36 г., с. Чокманово, Смолянско,
преселена от с. Елховец, Маданско, с жители българи мохамедани.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

640

♩≈66 17 II 92

— Ю чи ма, май-
чо, йу-
чи ма, не-
мо- жи да

— Ючи ма, майчо, ючи ма,
не можи да ме научиш /2
как да ми ходя по село,
как да ми галям момине
и младичкине вдовици.
— Ючих та, синко, ючих та,
не можех да те науча.

Залези в гора зелена,
намери вода студена,
огради чешме шарено,
направи бахча под вода,
насади китки сякакви,
зам да та галят момине /2
и младичкине вдовици.

Пял Хасан Еминов Карапишанов, 30 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

641

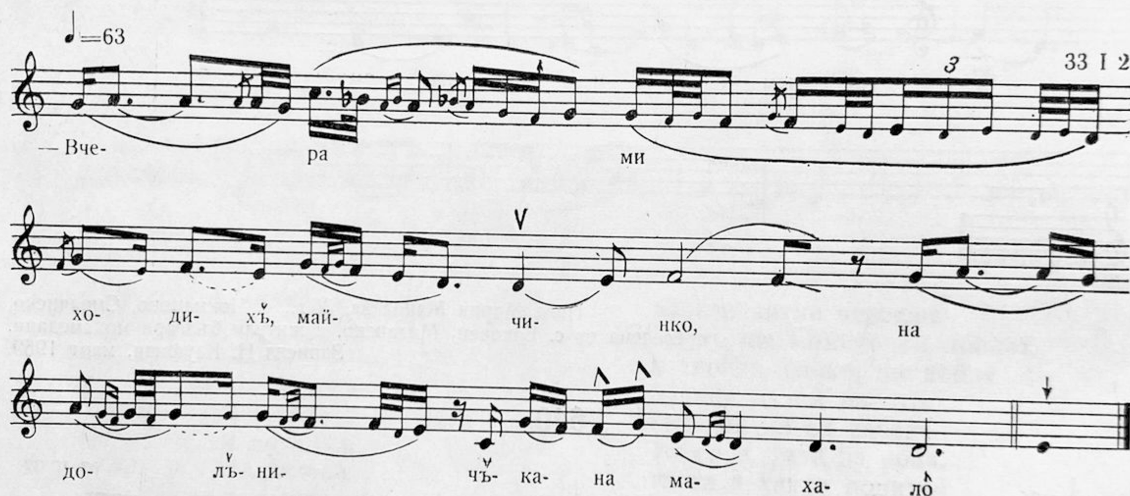

— Вчера ми ходих, майчинко,
на долничкана махалò.
Яга са върнах нагоре
ваз тесно, длего сокаче, /2
чи срешнах мома хубава.
Доде са с мома разминем,
тесон ни дойде сокакан.

Майчинко, моя майчинко,
как ли ще да я измамя —
дали я на врис дочека,
или я на път притека?
— Сино льо мое майчини,
немой я, сино, срамоти,
ам земи, сино, та иди

в чостана гора зелена,
намери вода студена,
огради чешма шеряна, /2
зам да се сберат момине,
момине и невестине —
и тя ще със тех да дойде.

Пял Бекир Юсеинов Османчев, 30 г., с. Ореховец, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

642

— Яман ми рекох, майчинко,
йот нае чепкън девойка —
триж ѝ съм лишен провадал,
назад ми го е вращала.
Учи ма, майко, научи,
как да измамя девойка,
— Сино ле а мой майчини,
дотолков ли са не сьеташ /2
как да измамиш девойка!
Зо̀ми са, сино, облечи
със сестрина ти премена,
да си измамиш девойка:
майка ще межо да рука
горна и долна махало,
и та ще, сино, да дойде.
Излези си я посрещни:
„Яла ми, яла, дружчице,
да си те хитро попитам
защо ми враща лишена."
„Ни ща ми, ни ща дружчице,
чи би ща тука батько ти."
„Нема го, нема, дружчице,
батько е вчера отишъл /2
на високана пла̀нина."

Пели Ружа Ат. Маренска, 59 г., и Йордана К. Кирякова, 50 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

643

— Яман ми, яман, майчинко,
от ная чъпкън девойка —
триж хи съм лишен провадал
и триж ми го е вращала,
лънбантин ма е зовала,
лънбантин чоран, та тьовън.
Чудям са, майчо, мислям са
как да измамям девойка —
на пѐт ли да я прѝтека,
на врис ли да я дѐчека?
— Сино ле мои майчини,
дотолкув ли са не сеташ?
Стани си, сино, премени
със сестрина ти премена,
нарами бели харкуми,
че иди на врис на вода,
и момяче ще да дойде.
Ти си хи речи, сино льо:
„Хайде ми, дружке, хайде ми
да видиш, дружке, да видиш
какво съм тонку напрела,
какво съм ситну наткала."
„Страх ме е, дружко, страх ме е
да не е тука батьку ти."
„Нема гу, дружке, нема гу,
батьку е вчера утишъл
на високана планина
дребни шилета да сбира,
да сбира, да прикопова."
И та ще синко да дойде.
Тогав я фати за рѐка,
та я за бульче доведи.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 40 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

644

— Ỳчи ма, майчо, нàучи
как да ѝзмамя момана, /2
момана главеницана.
— Сино льо, а мой сино льо,
е та ща хитро научи
как да измамиш момана,
момана главеницана:
е мисля мижо да сбирам
горна и долна махалò,
и нея мисля да рюкам,
и тя ще, сино, да дойде.
Па ти са, сино, прѐмени
сестрината ти премена,
та чи я, сино, изрукай
на високини кьошкюве:
„Ела ти, дружко, кàзувам
какво сам кьонку напрела /2
и ситно гу съм наткала."

Пял Георги Костадинов Дурев, 60 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

645

Учи ма, майчо, научи
как да си мома излъжа.
— Стани са, сино, ògизди
с булькиново ти гиздило,
с булькиново ти Фатмино,
че търни тога на вòда
със двенье бяли харкуми.
И тя ще нах там да дойде,
че си ѝ речи тогава:
„Хайде щим, дружко, да идем
нах наше равни дворьено
да си ми видиш киткине,
киткине и къдийкине,
зелен стъмбольски басилек."

Пяла Кадрия Дрянкова, 12 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

646

Rubato ♩=54

137 II 22

— Сине ле майчин Стуяне,
ѐти лу сьхниш и вехниш,
ѐти майци ти не кажеш,
белким ти го ще направи.
— Майчице, моя майчице,
сва са е ба̀лно сторило, /2
то са е донаправило.
Загалил си бех, майчице,
едно комшицку мо̀мьече.
Ищам го, не дават ми го,
чудям са какво да правя —
дали моминка да ловя,
да ловя, да я уловя.
— Немой са чуди, сино ле,
сино ле майчин Стуяне,
то̀ра ще меджьъ да сбера,
та ще и нея да викам,
пък ти са стани, огизди
с булкинону ти гиздило.
Кога ми дойде моминка,
пък ти ми отвън ѝзлези:
„Добре ми дошла, дружчице,"
И я за ръка опѐни, /2
и я навътре фъведи.
„Я ще да влеза, дружчице,
би си ще вътре батьо ти."
„Нема го, дружке, нема го."
И я за ръка заведе, /2
та я навътре фъведе.
— Чека ти кажа, моминке,
ко̀му си нишен държела /2
и кога думаш да врацаш!

Пяла Ангелина Василева, 44 г., гр. Златоград.
Записали текст: Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

647

♩=88

74 I 1

— Мен са е мома присмела
на фесас, на кичилкаса,
сеизин ма е зовала.
Я не съм момски сеизин,
ам си съм селски сарафин.
Майчинко, стара майчинко,

дали е на пȏт претека,
или я на врис дочекам?
— Сино ле, мои сино ле,
немой я на пȏт претеча,
немой я на врис дочека.
Абла ти межо ще има,
горня и дольня махало,
дребни и йодри на межо,
и тье ще синко да дойде.
Стани са, синко, премени
с аблино ново гиздило,
та я на вратиньки дочекай,
вритьъм си зȏми селямън,
нехи си зȍми байрема:

„Селям алейким, аратлик."
„Алейким селям, аратлик."
„Къде й, аратлик, аго ти?"
„Нема го, аратлик, нема го,
моя е аго отишъл
жолти алтоне да сменя
за тебе, аратлик, за мене.
Хайде, аратлик, да идем
на високине кьошкове,
да видиш, аратлик, да видиш
какво съм тьонко напрела,
какво съм ситно наткала."
Че си извади пиццоли,
мома са яце изрука.

Пели Фехмие Асанова Буранска, 15 г.,
и Сабиха Аюпова, 15 г., с. Могилица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

648

— Майчинко, мила майчинко,
мен са е мома присмяла /2
и песен ми е изпяла.
— Сино ле, я мой сино льо,
и туй ли да та научa?
Стани ми рано в неделя,
премени сестрина премяна,
нарами бели бакъри
да идеш на врис на вода /2
през дружкини си дворове
и си на дружка повикай
да дойде у нас на гости.
— Ох леле, дружко, страх ма е
да не е у вас батьо ти.
— Нема го, дружке, нема го,
батьо си вчера отиде
във Драма, във касабана,
куприна да прекупова.

Пял Павел Вълчев Цветков, 68 г., с. Косово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

649

— Майчинко, стара майчинко,
мен са е мома присмела
на фесън, на кичилкана,
на лю̀кан, на папу̀цине,
на конян, на седалуно.
У́чи ма, майчо, научи
как да си мома измамя
в моине рôки да дойде.
Майка си сино дỳмаше:
— Иди си, сино накупи
една гемия куприна,
че си ми рỳкни и вѝкни
въз село, още низ село:
„Кой иска сърма, куприна,
кой иска бяла, червена,
кой иска жълта, зелена!"
Стана си Мехмед, накупи
една гемия куприна,
че си ми рукна и викна
въз село, още низ село;
— Кой иска бяла, червена,
кой иска жълта, зелена!
Всичките моми дойдоха,
Сърма девойка не дойде.
Отделечко се подаде
с трине хи лельки лѐфтери;
еднана пътян метеше.
Отделечко са подаде
отблизичко ми продума:
— Юначе лудо и младо,
имаш ли сърма, куприна,
имаш ли бяла, червена,
имаш ли жълта, зелена?
— Имам ми, имам, девойко,
вляни в гемия, ѝтбери —
ку искаш бяла, червена,
ку искаш жълта, зелена.
И тя си бляна в гемия,
той си ми ключна вратана
и си ми рукна и викна
въз село, още низ село:
— Мен са е мома присмела
на фесън, на кичилкана,
на лю̀кан, на папу̀цине, /2
на конян, на седалуно.

Пяла Нора Панжолова, 20 г., с. Чепеларе, Смолянско, живуща в с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

650

Пял Панайот Карапаунов, 35. г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

651

Rubato (♩≈69) 20 I 189

— Ме- нь- са йе мо- ма по- дъ- сме- ла

на фе- са- съ и на пи- съ-кю- ля

— Мень са йе мома подсмела
на фесас и на писькюля —
Чем как ще да хи отвърнам?
— Сино льо мое майчини,
дотолков ли си будала,
дотолков ли са не сеташ
на мома как да отвърнеш?
Стани ми, сино, натвари
пълна гюмия куприна,
бела, чарвена, залена,
че ми са терлах изрукай:
„Имам куприна за продан."

Врит щът момине да дойдат,
врит щът куприна да зъмат.
Сички са моми купили,
най-сетне иде Хатидже
и Хасан си ключна врата.
Хатидже му са молеше:
— Пусни ма, пусни, Хасане,
мене ще майка да чека
куприна да хи òтнесам.
— Хатидже, бело момиче,
то‿имене майка ще чека
невеста да хи отведем.

Пяла Мария Василева Крушева, гр. Ардино, преселена от с. Давидково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

652. Ако две моми не вземе, тежка ще глоба да плати

♩=144 31 I 34

— Си- но Сто- я- не, Сто- я- не, о- ти си

ки- ма- нъ, ка хо- рен

— Сино Стояне, Стояне,
оти си кйман, кахòрен —
дали ти стадо нездраво,
или другаре несгодни?
— Мале ле, стара мале ле,
мое е стадо най-здраво,
мои другари най-сгодни.
В село е дошъл кехая,

писвал е и расписвал е —
всекиму писал по мома,
мене ми писал две моми.
Баре да бяха чуздачки,
ами си ми са роднина —
еднана ми е лелина,
дручкана ми е уйчова,
уйчова бела Тодорка.

Ако момине не зьомам,
тьожка ща глоба да плащам.
— Сино Стояне, Стояне,
продай си, сино, две стада,
плати си, сино, две глоби.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

653. Малък се оженил за по-малко либе

Rubato ♩=72 221 II 26

И яз се ма- лък о- же- них, по- мал- ко лю- бе за- ве- дох

И яз се малък ожених.
по-малко любе заведох,
през две го села преведох,
през три го ряки пренесох:
— Ѝзлези, майчо, погледни
какво си водям пиленце.
— Сино льо, мои сино льо,
защик ми го си довело,
довело и докарало —
кой ще го бави по деня,
кой ще го бави по нъщя?
— Майчинко, стара майчинко,
ти ще го бавиш по деня
с юльбецки благи ябъльки,
йе ще го бавя по нъщя
на мойна дясна ръчица.

Пяла Незифе Р. Бочукова, 29 г., с. Настан, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

654. Снощи се Радю заглави

♩=63 41 I 349

Сно- щи са Ра- дю за- гла- ви, сно- щи на сно- щна ве- че- ра

Снощи са Радю заглави,
снощи на сношна вечера,
снощи са яли и пили
и добра дума думали
колко главени за ходят —
година, Радьо, й полвина.

Де са зададе Великдењ
и след Великдень Гергьовден.
Сички са сбират, торнуват
и Радю сбира, торнува /2
у гляваница с ракия.

Пяла Цвета Димитрова Борудева, 50 г., с. Бачково, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

655. Кога ще да ми пристанеш

♪=120 220 II 13

Ста- на си Мей- (и) — мед, на ра- ми не- го- ва (й) чан- та ки- че- на

Стана си Меймед, нарами
негова чанта кичена.
Из Малка ряка нагоре
срешна си Фатма самичка. /2
Меймед на Фатма думаше:

— Фатминко, кузум пиленце,
кога ще да ми пристаниш,
със очи да ме погледнеш,
думичка да ми продумаш?

Пяла Незифе Сали Корчева, 19 г., с. Настан, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

656. Ще му разведе кончето, ако се ожени за нея

♩=112 76 II 7

— Фат- мин- ко ку- зум, пи- лен- це, кон- че- со ми е боль- ни- чко

— Фатминко кузум, пилѐнце,
кончесо ми е болничко,
болничко, кузум, морничко,
не щеш ли ми гу поразвѐ?
— Развѐ ти гу ща, Хасане,
лю ку ми речеш „зьо та ща“.

Пяла Мария Манолева, 36 г., с. Чокманово, Смолянско,
преселена от с. Елховец, Маданско, с жители българи мохамедани.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

657. Дошло време да се жени

Карай, майчо, кòго караш,
мене, майчо, нимой кара,
ами ми карай малконо братче,
малконо братче, малкана сестра,
че е мене време дошло
да са главем, да са женям
кайно ми летна лестовичка,
кайно ми зимна гургуличка,
кайно китка трепетлика
от сай горе донесена,
през бел Дунав пренесена,
момски пȏрсте посадена,
пък юнаски разпрашена.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

658. Дългата обич решава

— Сину лю мои майчини,
защо си жалън допаднал?
— Допаднал си съм, мале ле,
да си са видям с мòмине,
с момине, с гальовницине,
и да ма, майчо, заглавиш
в селоно на баш момана,
дено я галям и мамям.
— Нищôт та, сино, нищôт та,
ôще си уйник не служил,
нова си кôща не сторил.
— За ма щат, майчо, за ма щат,
че са сме млочко галили —
на пôтен га са срôшнехме,
омесе ни се менеа,
лицата ни се смееа,
по две си думи кажехме
тайничко да са срôшниме.

Пял Иван Т. Карабетов, 72 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

659. Тамо има до три моми хубави

— Коньо, коньо, хранян коньо,
хайда, коньо, да идиме
дену бехми сношна вечир,
сношна вечир на вичеря.
Тамо има до три мòми,
до три моми хубавици.
Порвана щи да размита,
вторана щи да застила,
третана щи теб да фани,
теб да фани, теб жа пита:
„Коньо, коньо, хранян коньо,
главен ли е твой сайбия?“
Ти щиш, коньо, да хи ричеш:
„Мой сайбия ни е главен,
ни е главен, ни е женин,
теби мисли да та зима.“

Пял Петър Шоков, 48 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

660

Коньо, коньо, сиви коньо, ей, море,
оти часко повищеваш —
дѐли викаш да идеме,
дено снощa нощувахме?
Тамо има три моминьки,
три моминьки, три сестрички.
Най-големка госби госби,
средняна го леб пренася,
най-малкана конь развида,
хем развида, хем го пита:
— Женен ли е твой съйбия?
— Ни е женен, ни е главен.
Не зимай го, малка моме —
на ръкия баш сърхошин.

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

661

Зора се е зазорила
от милнана влашка земя. /2
То не било ранна зора,
ами било добър юнак,
добър юнак с бȏрза коня.
Конен диша, зора дига.
И със конен дума дума:
– Коню, коню, хранен коню,
хайде, коню, щим да идем,
дено бехме вчера вечер,
вчера вечер на вечера.
Там ми има три девойки —
първана ми кафе вари,
вторана ми диван седи,
третана ми конь развида
и със конян дума дума:
— Коню, коню, хранен коню,
женен ли е твой съйбия?

— Ни е главен, ни е женен,
сега мисли да се глави,
да се глави, да се жени.
Гледай, момне, не зимай го —
на вино е баш бекрия,
на ракия — челебия.

Пяла Йордана Ангелова Камберова, 57 г., с. Чокманово, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

662

♩ = 92 71 I 14

Ко- ню, ко- ню, хра- нен ко- ню,
хай- да, кон- чу, да и- ди- ме

— Коню, коню, хранен коню,
хайда, кончу, да идиме, /2
дену бехме снощи вечер,
снощи вечер на попрелка,
на попрелка, на седенка,
дену има до три моми,
до три моми, попски щерки.
Порвана ми диван седи,
вторана ми кафьо вари,
третана ми конь разважда,
конь разважда и го пита:
— Коню, коню, хранен коню,
женен ли е твой съйбия,
женен ли е, главен ли е?
— Не е женен, не е главен,
сега мисли да се жени,
да се жени, да се глави,
тебе мисли да та зôми.

Пяла Беца К. Маринова, 17 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

663. Затъжи ли се, бре коньо

♩ = 48 40 II 310

— За- тъ- жи ли са, бре ко- ньо,
за ца- ри гра- дска дю- ше- мя?

— Затъжи ли са, бре коньо,
за цариградска дюшемя?
Мень ми са, коньо, затъжи
за цариградски дьевойки.
Хайде щем, коньо, да идем,
дено сме снощи ходили
и снощи и друга вечер.
Тамо имèше три моми,
три моми, три хубавици.
Първана вино служеше,

вторана кафе върьеше,
третана конче развида
и си на конче думаше:
— Коньо льо, хранен коньо льо,
главен ли ти е сайбия?
— Момне ле мари хубава,
нито е главен, ни женен,
той мисли тебе да земе.
Нимой го зима, момне ле,
че пие вино червено
и бяла бистра ракия.

Пял Георги Тодоров Куртев, 59 г., с. Манастир, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

664. Загалил съм, замамил съм

Загалил съм, замамил съм
двене моми, двене дружки.
За еднъна и тъй, и тъй,
за другана ле как да е —
да я видям алтън давам,
да я срешнам конян давам.
Не я видех, не я срешнах,
та отидох на водъна,
че я видях във бъхчона
да разсàда ран босилек,
хем разсàда, хем възрича:
— Рàсти, рàсти, ран босилек,
ако растеш зелен, кръвѐн,
чи щем двама да се земим.

Пял Хакъ Мехмедов Имамов, 33 г., с. Търн, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

665

Пели Атижа Ахмедова Палова, 17 г., и Фатме Хасанова Карапишанова, 16 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

666

Rubato ♩=60 76 I 19

— За- га- лил бех, за- ма-

мил бех дьве-не мо- ми,

дьве- не друж- ки

Пели Фатме Молахмедова, 17 г.,
Алие Турутева, 17 г., и Мелике Адемова, 17 г., с. Буково, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

667

♩=132 23 I 117

За- га- лил съм, га- нѣ, за- ма- мил

съм две- не мо- ми, га- нѣ,

две- не дру- жки

II изпяване

За йед- на- на, ган, йе- це, йе-

це, за дру- га- на, ган,

ду- ща да- вам

Загалил съм, ган, замамил съм,
двене моми, ган, двене дружки.
За йеднана йеце, йеце,
за другана душа давам —
ку я видя, йелтън давам,
ку я срешнам, курбан колям.

Че я видях на чушмана,
на чушмана, на водана.
Почудих са, помислих са —
да хи изла бистра вода,
близе беше до чушмяна,
вôрна са ще, наточи ще.

Пял Давуд Хасанов Шехов, 37 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

668. Молят го три моми

Rubato ♩=66 — 250 II 27

Мо- лят ма, ма- мо, ви- кат ма,
три мо- ми, три ка- мат- ни- ци

— Молят ма, мамо, викат ма
три моми, три каматници, /2
и трине попски дощери.
Порва ми дума думаши:
„Зôми ма, любе Студене,
та ще ти млочко донеса —
моето лице червено, /2
моисе чôрни очинки."

Втора ми дума думаши:
„Зôми ма мене, Студене,
та ще ти зестра донеса
петстотин вакли овчици."
Трета ми дума думаши:
„Зôми ма мене, Студене,
та ще ти зестра донеса
хиляда крави дойници."

Пял Димитър Славев Митрушев, 34 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

669

♩≈60 — 38 II 169

Ка- нит ма, мо- лят, ма- ле ле,
три мо- ми, три ху- ба- ви- ци

Пяла Митра Асенова Станкова, 55 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

670

Слонцино борза, преваля
зад високана барчѝнка,
зад нея има и дручка,
и дручку селу гулему,
и юнак борза да стигни (фтаса).
В сѐлуну има селвия,
селвия храни три моми,
три моми, три близнакини,
и трини гу са викали,
викали и калесвали.
Еднона гу и викала:
— Ела нах мени, юначе,
йе съм измела, пустлала,
чѝтра сам вино налела,
фенер сам борна сцепила.
Ако, юначе, ни дойдеш,
чѝтра щи вино извятрѐ,
фенер щи борна изгурѐ.

Пяла Добра Лазарова Чернева, 63 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

671

Жени ма, майчо, глави ма,
Карагюзлюм,
пък ма никуму не давай, /2
дур ми не найдеш якрана,
якрана не прилѝгана,
прилига да ма прилига,
баре да има за кенѐ
лефтера да съм ходила,
севдѝне да съм галила,
галила и развъртала.
Се съм на он беш момиче,
сѐ съ съм таман сетила /2
либено как да поглевам,
на кършѝ да му излизам
извър шарени капии.

Пели Атидже Ахмедова Палова, 17 г., Фатма Салихова Карапишанова, 16 г.,
и Фатма Хасанова Карапишанова, 16 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

672

♩=84 73 I 3

Же- ни ма, май- чо, гла- ви ма й ка- ра- гьоз-

люм, пък ма ни- ко- му ни да- вай

— Жени ма, майчо, глави ма, карагьозлюм
пък ма никому ни давай, /2
дур ми екранън не найдеш,
екранън и приликана,
прилика да ма прилега,
барем да има за кина
лефтера да съм ходила /2
дружкине да съм следила, /2
рубана да съм носила.

Пели Салих Чаушев, 25 г., Юсеин Сърдаров, 32 г., и
Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

673. Още година да помомува

♩=138 38 I 125

— Мо- лих та, май- чи- нко, мо- ли- хта, ни мо-

жа- хъ да та из- мо- ле

— Молих та, майчинко, молих та,
не можах да та измоле
да ма не годиш, не жениш
още е сàе година,
и сòва лèто, пролето
лèфтера да си походя,
гиздѝло да са наносям
по миджи и по седенки.
— Дъщерьо мое майчина,
ега копельче не чака.
— Ко чака, майчинко, да чака,
след нега има и друго, /2
баш по-хубаво йод него.

Пяла Неделя Стоева Бебелекова, 65 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

674. Драго му е ерген да ходи

♩=78 32 II 120

— Стай- ко льо, я мой си- но- льо,

йе- ла та май- ка йо- гъ- ла- (ви)

— Стайко льо, я мой сино льо,
йела та майка йоглави
в селоно на баш момана,
на бела Рада хубава.
— Мен беше драго, мале ле,
лефтер кехая да ходя
в равноно поле широко,
бели гъркини да галя.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

675. Харесал малка девойка

♩=60≈66 74 II 12

— Сос ми хо- ди, бре Мо- мъ- чи- ле,

и въз се- ло и низ се- ло

— Сос ми ходи, бре Момчиле,
и въз село и низ село, /2
и въз града и низ града —
нийде ли та ни хареса
я момица, я вдовица?

— Хареса ма, стара мале,
от бел Дунав Марудица,
Марудица посестримка,
ала ми е малачичка,
малачичка, глупавичка.

— Иди, сино, доведи я,
майка си я ще научи
и да преде и да ткае.

Пяла Йордана Ангелова Камберова, 57 г., с. Чокманово, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

676. Ще се сгоди за него, ако сѐ съгласи майка ѝ

— Жаним, Тунке ле, главяничке ле. /2
сбирам ти нишан, правадам, /2
да ми гу не си върнала. /2
— Я ти гу ни ща развърна, /2
майка ку ти гу развърне, /2
тя ку ти спука устана, /2
тя ку ти сфрѐди сърцено. /2

Пяла Кадрие Дрянкова, 12 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

677. Майка я нему не дава

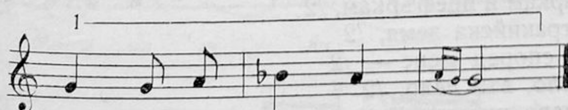

Стига ме, Мехмед, ли йщи, /2
мен майка тебе не дава. /2
Мене ще ѝгу да даде, /2
на негувуно кайнче, /4
дену гу руба прилега. /2

Пял Осман Онбашиев. 40 г., с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

678. Дай ми, боже, либе според мене

Малка мома си са богу моли:
— Дай ми, боже, йочи голубови,
дай ми, боже, крилца соколови
да си фъркна отвъде бял Дунав,
да си найда юнак според мене —
да не пие вино и ракия,
да не пуши проклето цигаро.

Чу я господ, стори я голубче,
та й даде очи голубови,
та й даде крилца соколови,
та си фръкна отвъде бял Дунав,
та си найде юнак според нея —
да не пие вино и ракия,
да не пуши проклето цигаро.

Пяла Неделя Стоева Бебелекова, 65 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

679

Седи мома под червен трендафел /2
и на бога жельничко се моли: /2
— Дай ми, боже, крилци гълъбови /2
да си фъркам, фъркам и префъркам, /2
да си падна във тракийска земя, /2
да си найда любе според мене — /2
да не ходи низ село, въз село, /2
да не пуши проклето цигаре, /2
да не гали моми и невести, /2
да не пие вино, ни ракия. /2

Пяла Фейме М. Салихова, 18 г., с. Арда, мах. Алиговска, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1959.

680

♩=66 72 I 10

Се- ди мо- ма под чер- вен трен- да- фел

и на бо- га жал- нич- ко се мо- ли

Седи мома под червен трендафел
и на бога жалничко се моли:
— Дай ми, боже, крила соколови,
дай ми, боже, очи гълъбови,
да си фȏркнам и да ми префȏркам,
да префȏркам в тихия бел Дунав,
да си ида във Русийцка земе,
да си найдам любе според мене —
да не пие вино и ракия,
да не пуши проклето цигаре.

Пели Милка М. Пехливанова, 60 г., и Стана А. Пехливанова, 50 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

681

♪=56 270 II 30

Мо- ма се- ди под чер- вен трен- дра- фель,

та се мо- ли жель- нич- ко на бо- га

Пял Рамадан Койнарчев, 20 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

682

♩≈72 22 I 55

Мо- ма се ди под че- ръ- вен тре- нъ- да- фель

и са мо- ли жель- ни- чко на бо- га

Пяла Фатма Хасанова Алиходжова, 28 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

683

♩=112

16 II 32

Пели Асан Юсеинов Чаушев, 49 г., и Азис Ибрямов Пашов, с. Еноьвче, Ардинско. Записал Т. Тодоров, март 1957.

684

♩=90

18 I 104

Пели Атиже Ахмедова Палова, 17 г., и Фатма Хасанова Карапишанова, 16 г., с. Паспал, Ардинско. Записал Т. Тодоров, март 1957.

685. Предпочитание

Три съм нишана върнала, /2
и друг ми иде да дойде,
и нега викам да върна, /2
пък ѝйнòй га гу проводи,
негова нишан не вращам, /2
оти е Ахметь кàматън,
оти ръкие не пие,
и млоку шкъ не знае,
и млоку дума не думи.

Пяла Кадрие Дрянкова, 12 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

686. Не иска лудо-пияно

На дворън има /2
люта ябълка. /2
То не е било /2
люта ябълка, /2
ами е било /2
мояна съвда — /2

деньом са крие, /2
нъщум излиза /2
мене да лови, /2
мене да фати. /2
Пък я го не ща, /2
не требува ми, /2

за кина ми е /2
лудо-пияно? /2
Той да си ище /2
според нега си, /2
и я си ищя /2
според мене си. /2

Пели Кадрие Дрянкова, 12 г., Фатма Байрамова, 14 г., и Асие Камбурова, 13 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

687. Кукувица предрича женитба

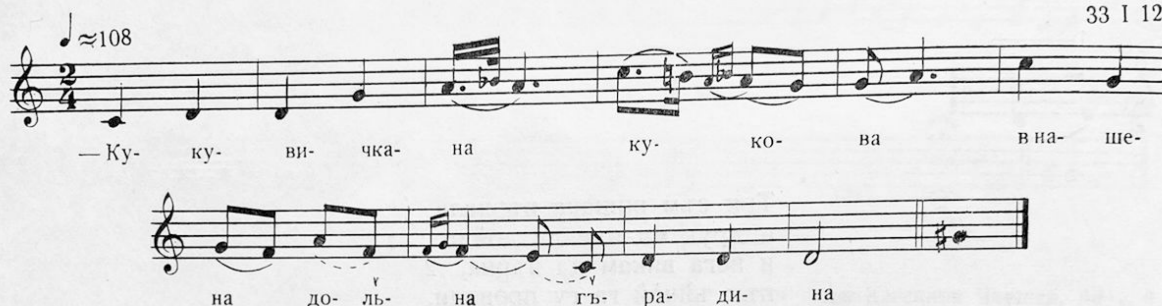

Куковичкана кукòва
в нашена дольна градина,
на чарвен калем йѐбалка.
— Ѝзлези, майчо, пòслушай
какъв ми хаберь кàзува —
дали ща болан да лежѐм,
или ща болан да гледам?
— Не щеш ни болан да лежиш,
не щеш ни болан да гледаш,
ам ща та, синко, заглава
в селоно на баш момана,
на бела Минка Фатминка.
— То да е, майчо, истина,
стори ща зигвар арабо
да карам мермер камене,
гради ща ситна дюшемя,
дено ща Минка да миня,
да я не сунат кундрине,
да я не плетът шалваре.

Пял Ариф Махмудов Ешпеков, 53 г., мах. Горна дрянка, с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

688

— Кукувичкана кукува
в летнана гора зелена.
Кайну кукува в горона,
мен на сърцено припада —
дали ща болен да лежа,
дали ща войник да ида?

Майка му тихо говори:
— Не щеш ми, не щеш, сино льо,
та та е майка зглавила
в селоно на баш момана,
на чорбаджийска дôщера,
на гюзел бяла Сафинка.

Пяла Асие Мемишева Сабахчева, 21 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Н. Кауфман, май, 1960.

689

Rubato ♩=66 — 270 I 6

— Ку- ку- вич- ка- не ку-
ко- ва в чес- та- на
го- ра зе- ле- не

— Кукувичкана кукова
в честана гора зелена,
мен на сърцену припада —
дали ще болън да лежам,
или ще болън да гледам?
— Сине ле мои майчини,

не щеш ни болън да лежиш,
не щеш ни болни да гледаш,
ъм ще та женям и главям
нах дольничкана махала,
нах беличконо konaче,
на кафезлино пенжере.

Пял Бекир Хасанов Кущилов, 30 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

690

♩=92 — 28 I 111

— Ку- ку- ви- чка- на ку- ку- ва
въ на- ша- на до- лъ- на
гъ- ра- ди- на

Пяла Хамдие Давудова Шехова, 35 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

691

34 I 72

♩=52

— Ку- ко- ви- чка- на ко- ко- ва в чес-

та- на го- ра зе- ле- на

Пели Незифе Бекюрова Сюльова, 25 г., и Хатидже Рамаданова Еминжикова, 28 г. с. Давидково, Ардинско. Записал Т. Тодоров, декември 1957.

692. Че сме си лика-прилика

♩=66—60

40 I 282

— Да зъ- на- иш, май- чо,

да зна- иш ка- къ- во

пи- ля- нце ра- зпе- ва

— Да знаиш, майчо, да знаиш
какво пилянце разпева /2
сутрино рано в зорана.
Насрощичко го познавам,
че има севдьо на мене,
кайно я имам на него.
— Дощеро моя майчино,
вия сте с него роднина,
роднина, два братовчода.
— Мале ле, стара мале ле,
лю да сме братя двамина,
и пак щем да са земиме,
че ми сме пуста прилика
кайно два строка иглика,
кайно два бора в горана.

Пяла Стана Костадинова Топузова, 23 г., с. Джурково, Асеновградско. Записал Т. Тодоров, март 1958.

693

Пяла Тодора Щонова Суркова, 57 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

694

Виличка майци думаши:
— Ѝзлязи, майчо, послушай /2
какво и пиля запело /2
вàв Букриш гòра зилена — /2
в утирна ранко запева, /2
вечеру гечку дупева.
Насрьощу си гу пузнавам,
чи има сивгьо за мене, /2
то за мен и йе за него.
— Виличко, моя доцирьо,
не метай сивгьо за него, /2
чи ми сте пуста роднина, /2
от двана бракя две деца.

Пяла Мария Вълкова Ташкова, 36 г., с. Гела, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

695

Rubato ♩=88 72 II 33

— Да знаеш, майчо, да знаеш
каква съм мома загалил —
нийде я нема в селоно
на бяло и на черноко,
на тьонко и на високо.
— Гали я, сино, вземи я,
и тя е наша роднина,
уйчова ми е дощеря.
— Майчинко, моя майчинко,
севдьо роднина не знае —
ага я, майчо, спомена,
ситна ма треска затриса,
тевна ма мъгла прикрива.

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

696

♩=76 59 I 64

— Да знаиш, майчо, да знаиш
каква съм мома загалил —
нийде я нема в селоно,
ни в наше село, ни в друго,
ям ми е, майчо, роднинка,
вуйчова ми е дощере.
—Сино льо, мои сино льо,
ве ми сте близна роднина,
ра̀нени ми сте братковe.
— Майчинко, стара майчинко,
севдьо роднина не знае —
на сърце ми е легнала,
на душе ми е благнала.

Пял Асан Сюлейманов Беев, 33 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

697. Хубава мома род няма

— Девойко майри хубава,
вашено село големо,
имате моми хубави,
не щеш ли рачи, девойко,
на буднà да ма заглавиш,
на буднà руса девойка?
— Оглави та ща, юначе,
ама не знаем на кутра, /2
на кутра руса девойка.
— Стани, девойко, нарами
твоине бели харкуми, /2
та иди на врис на вода.

Кога наливаш водана,
та са във нея огльодай —
когоно видиш в водона,
на него си ма пòглави.
— Юначе лудо и младо,
га сме си близка роднина
и хранени сме братскове,
не бива, джанам, юначе!
— Девойко майри хубава,
хубава мома род няма, /2
дребни камъне брой нямат.

Пели Салих Чаушев, 25 г., Юсеин Сърдаров, 32 г.,
и Мехмед Майсторов, 45 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

698

— Девойко мари хубава,
ни щеш ли тръгна на вода
със твойне бели бакъре,
та са фаф вода огльодай.
Когоно видиш ф водана,
на нея ще се оженя.
— Зе та ща, юнак, зе та ща,
ами сме близка роднина —
твоята майка и мойта
две сестри на двама брата.

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

699

— Момне ле мари хубава,
от мед ли ти са устана, /2
от червен невин очинки,
та не смейш да ма погльоднищ
и дума да ми придумаш?
— Юначе лудо и младо,
как да ти дума придумам /2
и с о̀чи да та по̀гледнам,

ага сме пуста роднина —
твояна майка и мойна
две порви братучодчици,
пък ни сас теби по̀втурни.
— Момне ле мари хубава,
хубава мома род нема,
дибела овца дос нема,
дълбока вода брул нема.

Пяла Лика Николова Дурева, 52 г., гр. Девин, преселена от с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

700. Иска го мома роднина

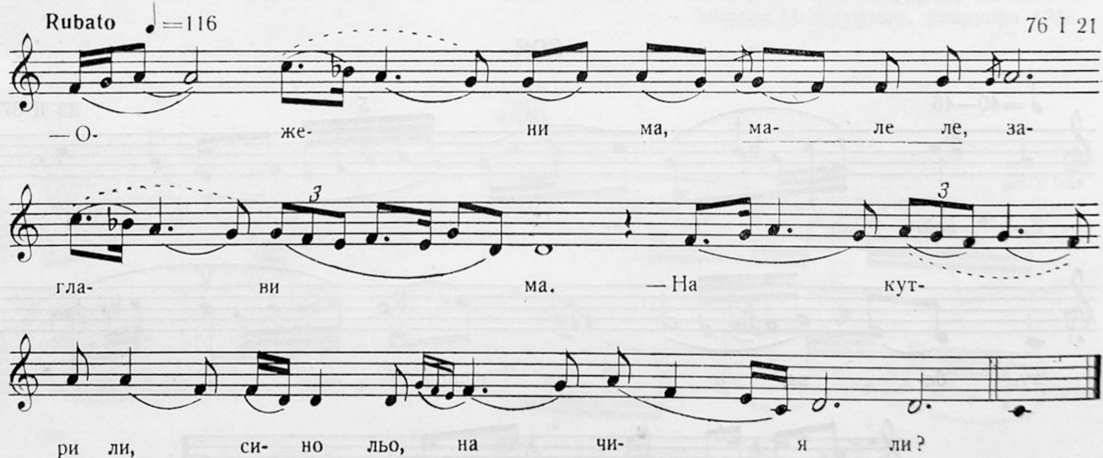

— Ожени ма, мале ле, заглави ма,
— На кутра ли, сино льо, на чия ли?
— На мижувана най-малкана,
Фалят ми я, работна е;
работна е, за тебе е,
каматна е, за мене е.
— Ти таа дума вейки не думай,
от аллаха грехота е,
от инса̀ня срамота е.
— Ни ма е грех, ни ма е срам,
тя си го е сама сторила,

сама сторила, нагодила,
Сноши вечер аз си вървех
от горана, от работана,
тя си точи студена вода,
хем я точи, хем я излива,
да са заглева, мен да дочека.
Селям ѝ дадох, не зьо ми го
кулай ѝ рекох, никак не рече,
че и рекох „добър вечер“,
тя ми рече „утре вечер“.

Пели Фатме Ем. Молахмедова, 17 г., Асие Ш. Турутева, 17 г.,
и Мелике Сюльманова, 17 г., с. Буково, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

701

♩=88

251 II 31

За гъ- ла- ви ме, май- чин- ко, йо-

же- ни ма, на вуй- чо- ва- на,

май- чин- ко, най- мал- ка- на

Пял Сивко Христов Чирпаков, 30 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

702. Коя от двете да вземе

3 I 4

♩=100

— А- ман си ре- кох,

ма- ле ле, йот две

ми мо- ми в се- ло- но —

йед- но- на ми

йе ро- дъ- ни- на

— Аман си рекох, мале ле,
йот две ми моми в селоно, —
йеднона ми йе роднина, /2
другана ми йе маишка.
Чудям се, мислям, мале ле, /2
дали роднина да зьома,
или маишка да чекам.

— Сино льо, йе мой сино льо,
нимой ми зима роднина,
ам си ми чекай маишка. /2
— Майчинко, стара майчинко,
йе же си зьома роднина — /2
мен ма йе сивдьо надвила,
нах болис ма йе извила.

Пяла Райна Стефанов Ангелова, 18 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

703

♩ = 63 — 107 I 100

А- ман ми, май- чо,
я- ман ми от две
ми пу- съ- ти
ку- мъ- ший- ки

Пял Никола Тодоров Ружинов, 46 г., с. Стойките, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

704. Цветето й е за съседско ергенче

♩ ≈ 60—63 — 35 I 122

Бъ- ра- ни ми, май- чо, ки- тки- не,
да ги не бе- рат се- ля- не

— Брани ми, майчо, киткине,
да ги не берат селяне, /2
селяне‿и ябанжийене.
Той ще ги бере, мале ле,
близно комшицко копеле,
дено ми часто минова
приз мойне равни дворове.
— Немой го гали, дȏщеро,
мижово ти е копеле.
— Да знаем, майчо, да знаем,
година с него да одем,
пак ше със него да ида,
той ми е първо любеле.

Пяла Кюрсис Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

705

♩ = 108 32 I 103

Вя- че- ряй, та лье- гай, си но мой,
вя- че- рай, та лье- гай! — Мье- ня не я
на юм, ма- ле ма- ри, тво- я- на ве- ча- ра

— Вячеряй, та льегай, сино мой,
вячеряй, та льегай!
— Мьеня не я на юм, мале мари,
твояна вечара,
йеми ми я на юм, мале мари,
сношноно момече,
дено ми минова
през равни дворове
с две бели харкоми
за вода студена.
— То не ми я нова, сино мой,
хубава девойка,
нова ми е, сино,
филькова Тодорка /2
стрикова снашица.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

706. При дълга любов, майка не се пита

♩= 88 23 I 120

— Фа̀тмине, пиле шарено,
питала ли си майка си /2
дава ли тебе на мене?
— И ку ма дава, и ку не,
йе ще със тебе да идем.
Майка не ище питане,

чи са сме млочко галили,
галили и драговали,
и на сор са сме сбирали,
млочко сме йели армаган,
шикери, благи стафиди.

Пял Давуд Хасанов Шехов, 37 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

707. Подай ми, моме, водица

♪= 132 34 I 71

— Подай ми, моме, водица, /2
чи съм за вода загорел
и за теб си съм заболел, /2
за твойте чорни очинки.
— Погледни мене в очине /2
да видим мѐсаме ли са.
— Яко са месам, яко не, /2
яла щем да са земиме.
Майка ти ко на ни рачи, /2
черна щем черга опена
на нашна долна градинка, /2
под червенана ябълка.

Пели Незифе Бекюрова Сюльова, 25 г., и Хатидже Рамаданова Еминжикова, 28 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

708. Иска да му пристане

♩= 100 ≈ 112

270 II 29

Са вечер, любе, търнòвай,
търнòвай, търнала си съм,
на дома нема да ида,
на дома ти ща да ида,
майци ти абер пòпусни,
зиде вечера да прави,
зиде кунакън да празни,
зиде ще чилек да дойде.
Майка ти ку ма не рачи,
спумогна са щем двамина,
казандиса щем стутина,
изгради щеме бел кунак,
с он ики бели кумини,
он секис бели пенжери.

Пял Рамадан Койнарчев, 20 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

709. Хубостта по-силна от народността

Rubato ♩= 80

221 II 2

— Дай си ма, майчо, дай си ма
на Ашевоно Арифе,
на скутчек да му по̀седя,
на сини куим шълваре,
снажкаса да му во̂зправя
въз шаренуно поясе,
въз гайтануно елече,
въз сребърнуно кюстече̄.
— Немой го зимай, до̂щеро,
чим той агупско копеле.
— Как да го, майчо, ни зимам,
чим то е бялу, черночку, /2
чим то е тьонку, височку.

Пяла Салие Р. Чепишова, 19 г., с. Брезе, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

710. Любовта по-силна от всичко

Rubato ♪ = 100 139 II 55

— Ми- не, май- чи- на дъ- ще- ре, а- рѫ- ни- сай- ай га- ли Да- у- те

— Мине, майчина дъщере,
арнисай га̀ли Дауте — /2
Даут е влизал в дюкяньън.
Ъм да е заклал он киши,
пак ще Даутя да зема!

Пял Дауд Мехмедов Санков, 28 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.
Песента описва случка, станала в с. Старцево.

711. Двадесет и пет годежари върнала

♩ = 63 249 II 23

Хо- ди- ла мо- ма, хо- ди- ла два- де- се- тъ и пет го- динь- ки

Ходила мома, ходила
двадесет и пет годиньки,
вращала мома, вращала
двадесет и петь лишена.
Седнала мома да плаче,
да плаче, люто да късьне:
— Нашено село големо
дано на огънь изгори,
за мен са юнак не найде!
Пък хи майка ѝ викаше:

— Дôщеро моя майчина,
отсрôщу са е подало
бело, чърночко копяле
и си за тебя питаше:
„Де седи мòма хубава,
дену е млочку вращала — /2
двадесет и петь лишена.
И я ща да хи проводя,
та да ми го͡е не вôрнала,
че лу ако ми го вôрне,

че са ще юнак убеси
в нехната малка градинка,
под червенана ебълка,
кой открде върви, да пита
защо са юнак обеси."

Пяла Асие Махмудова Димерджиева, 18 г., с. Славеино, Смолянско.
Песните е учила от майка си, която е родом от с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

712. Оженена не по нейна воля

Ве чули ли сте, мари, не ли сте
какво йе ново, мари, станало
Сатòвчен, село голему,
Шукриви бели конаци —
Зельверо с сватба отиде,
Зельвера плачи, не рачи,
Зельвера иска акрамà,
акрамà и бе велия.

Пели Руфие Исуфова Каракашева, 17 г., и Атиже
Джамалова Калфова, 15 г., с. Барутин, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

713. Сафинка вдовец не иска

♩ = 116 221 II 12

Са- фин- ка пла- чи, Са- фин- ка пла- чи, до- вец не ра- чи, до- вец не ра- чи —

Сафинка плачи, /2
довец не рачи, /2
— Ни щô го, мамо, /2
то било довец; /2
ако е юнак /2
слôнци ще грее, /2
пък то е довец — /2
есенна слана. /2

Пяла Салие Р. Чепишова, 19 г., с. Брезе, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

714. Решила да пристане на кехаята

♩ = 72 4 II 12

Ма- ле ле, ле, ста- ра ма- ле ле, приз дру- ми вар- вьот ши- и- ля- та

— Мале ле, стара мале ле,
приз друми варвьот шилята, /2
наприж шилята двамина, /2
двамина луди, и млади.
Аднону ми и, мале ле,
Маноля гайдаджияна,
другону ми е, мале ле,
Балабан Ен кихаена.
Мале ле, стара майчинко,
йе ще нах тамо да ида, /2
с Балабан Ен кихаета.

Пяла Маруда Томова Каврошилова, 42 г., с. Гела, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

715. Предпочита терзийче да вземе

Измоли, майчо, бубайка, мале ле,
да ма бубайку ни дава /2
на калянуну гюльгерча, /2
ам да ма даде бубайку /2
на кьоничконо терзийча, /2
дено ми крои и шии /2
момскини гришки шеряни, /2
юнашки сини доломи. /2
Яга, майчинко, изляза /2
на високини кьошкуви, /2
на три са страни обърна: /2
най-напред, майчо, погльодна /2
на гюльгерскана махало, /2
люта и слана паднала, /2
и гюльгерча и излело — /2
стари гармади вàлеши, /2
нови куначи градèши. /2
Яга, майчинко, погльодна /2
на увчерскана махало, /2
тьовна и могла паднала /2
и увчерча и излело — /2
сиво си стаду пасеши. /2
Яга, майчинко, погльодна /2
нах терзитскана махало, /2
есно и слънце йогрело /2
и терзийча и излело /2
на високани кьошкьови, /2
та й си кройеши, шияши /2
момскини гришки шеряни.

Пяла Катя Стефанова Сариева, 42 г., гр. Девин, преселена от с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

716. Девойка, която много избира

137 II 21

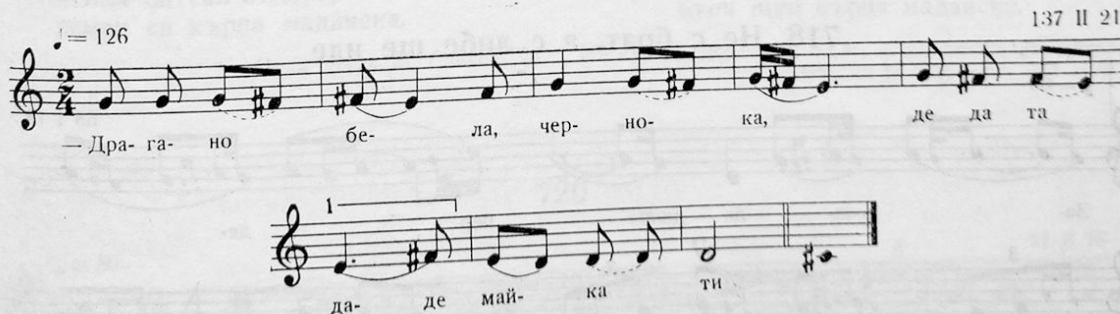

— Драгано бела, чернока,
де да та даде майка ти /2
в селоно на баш терзияна.
— Ух си, майчице, не ща го —
терзия рано станува,
та ще и мене да дига
изгаснал огън да валя,
горчива кавъ да варя,
сгълпени конце да мота.
— Драгано бела, чернока,
де пък не да та дадеме /2
в селоно на баш дюлгеринън.
— Ух си, майчице, не ща го,
твърде са качи високо. /2
Кой ще му бере кахрън!
— Драгано бела, чернока,
де да та даде майка ти /2
в селоно на баш калайджияна.
— Ух си, майчице, не ща го,
той си е, майо, кат коте, /2
кат коте от сахан в сахан.
— Де пък не да те дадеме
в селоно на баш бакалинън.
— Ух си, майчице, не ща го,
бакалин е като мишка, /2
от чувал на чувал минова.

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

717

Rubato ♩ = 63 210 I 24

— И- щът та, га- лет, до- ще- ро,
на йов- чер да та да- де- ме

— Ищът та, галет, дощеро,
на йовчер да та дадеме.
— Ох леле, майчо, не ща го,
то ходи, майчо, по кърa,
кой да му тегли кахъра?
— Дъщеро моя майчина,
чем кому да та дадеме?
На дюлгер да та дадеме.
— Ох леле, майчо, не ща го,
той рови стара гърмада.
— Дъщеро моя майчина,
чем кому да та дадеме?
На сархош да та дадеме.
— Ох леле, майчо, дай си ма,
той пие бела ракия,
за мене вину червену.

Пял Рамадан Койнарчев, 20 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

718. Не с брат, а с либе ще иде

♩ = 63 58 I 12

За- спа- ла дюль- бер де- вой- ка, за- спа- ла дю- льбе- ръ де- вой- ка

Заспала дюльбер девойка /2/
в летнана гора зелена,
пак нема кой да разбуди.
Йотишел братан с кавалян,
с кавал му дума думаше:
— Стани ми, стани, дюльберко,
стани ми, стани, сестрице,
жальничко ца ти пòсвиря,
бальничко да те пòпитам
с кого ще, сестро, да идеш,
с мене ли, или с Мехмета.
— Я не ща с тебе да ида,
я ща с Мехмета да ида,
че сме са млочко гàлили.

Пяла Арфина Джамалова Имамова, 19 г., с. Лесково, Девинско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

719. Не ща те, не ща, Смаиле

Rubato ♩ = 63 140 I 9

— Пъ- зна- ваш ли на, Сма- и- ле, на съ- ва хо- ро ви- е- но?

— Пъзнаваш ли на, Смаиле,
на съва хоро виено?
— Ко ва пъзнавам и ко не,
ве си Кюрсия пъзнавам —
шалена хи е бъсмъна,
зълени хи са перана.
— Не ща та, не ща, Смаиле,
рỳбана ми е уйгунсус, /2
за в Мадан не е правена,
немам си сая зълена,
немам си кърпа маданска.
Мадан го кажат колиби,
ът край е бетин къшлаци.
— Зѐми ма, жаним, Кюрсие,
бял ти ще конак огради /2
срещу бялъна джамия,
ни с един да са не мехмѐ,
не мехмѐ и не уйдисва,
ъм да са мехмѐ с Кюрсие
и с беличкана джамия;
купи щем сая зълена,
купи щем кърпа маданска.

Пели Дауд М. Санков, 28 г., и Ризо М. Контилов, 35 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

720

♩ = 80 22 II 78

— За- що- м си до- шол, Сма- и- ле, за- що- м, си до- шол, Съ-

— Защом си дошол, Смаиле, 2/
га не познаваш момине —
кутра е мома лефтера, /2
кутра е млада невеста?
— Я не познавам никутра, /2
ам си познавам Кюрсие —
въз лице бело, черноко, /2
въз снажка тънка, висока.
Земи маземи, Кюрсие. /2

— Ни ща та, ни ща, Смаиле,
Мадан го казват кулиби
в кулиби не могам да седем.
— Земи ма земи, Кюрсие, /2
я ти ща сарай угради
извън, извътре бел киреч,
с он ики бели комине
с ирми беш жамлъ пенжери.

Пяла Хамдие Давудова Шехова, 35 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

721

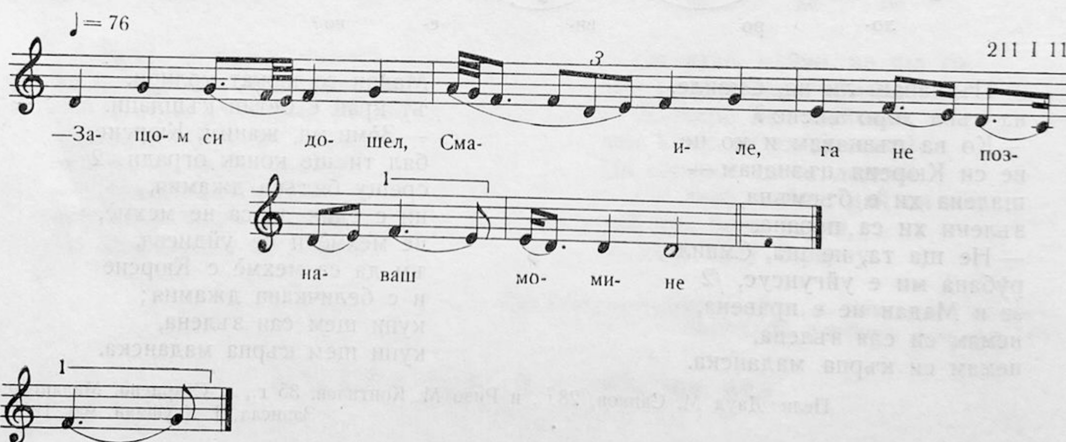

Пяла Фатме М. Донбашова, 52 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

722. Момата иска бял конак

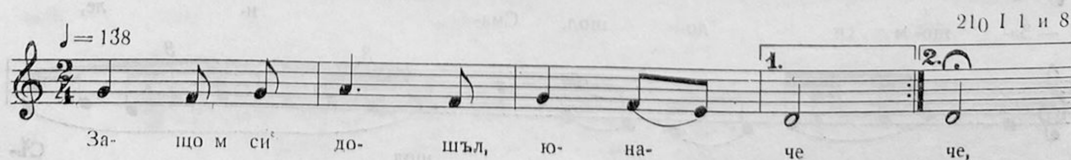

да- ли за во- да, да- ли за во- да

сто- де- на?

Защо м си дошъл, юначе, /2
дали за вòда /2 студена?
Ку е за вòда студена,
да стана да та /2 нàпоя.
Защо м си дошъл, юначе, /2
дали за китка /2 червена?
Ку е за китка червена, /2
да стана да та /2 закича.
Защо м си дошъл, юначе, /2
дали за мома /2 хубава?

Ку е за мома хубава, /2
да стана да та /2 зàследя.
Чем къде ще ме отведеш, /2
дали във гора /2 зелена?
Момана под бук не седи, /2
не седи мома, /2 юначе;
момана иска бел кунак, /2
бел кунак иска, /2 юначе,
с он ики бели кумини, /2
он секис бели /2 пенжури.

Пяла Шерфие Асанова Панжолова, 15 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

723

♩ = 112 16 II 46

За- що си до- шъл, ю- на- че, на мо- ми- ни- ње дво- ро- ве

Защо си дошъл, юначе,
на моминиње дворове —
дали за китка червьена,
дали за вода студьена, /2
дали за бяло момече?
Ко йе за китка червьена,
да станам, да та закичам;
ко е за вода студьена,
да станам да та напоям;
ко е за бяло момече,
да станам, да та заследам.

Пял Авис Ахмедов Хюремов, 20 г., с. Еньовче, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

724

Rubato ♩=84 — 74 I 18

— Йо- на- ко леф- тер, не-

гла- ве- нъ, нам е с теб

ха- рам ста- на- ло

— Йонако лефтер, неглавен,
нам е с теб харам станало
нашено с тебе галене,
галене, насор сбиране.
Я си съм вчера зачула,
че си и дручка загалил.
Гали я, севдьо, земи я,
и тя е наша роднина, /2
уйкова ми е дôщера.

— Девойко мъри хубава,
йе нея галем на пȍдсмех,
пък тебе мислем да зôма.
Юначе лудо и младо,
ку мислиш мене да зôмиш,
огради кôща висока
със дванаесте пенжурки,
със два високи кьошкове.

Пяла Росица Вълчанова, 17 г., с. Чокманово, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

725

♩=92 — 74 I 10

Ю- на- че лу- до и

мла- до, ку мис- лиш ме-

не да зи- маш

Юначе лудо и младо,
ку мислиш мене да зимаш,
гради ми кôща голема
на две ми, на три дюшеме,
дюлгере да ма не гльодат,
дюлгере от дюшемене;

плети ми ситни кафези,
терзие да ма не гльодат, /2
терзие от кьошковене;
овчере да ма не гльодат,
овчере от ливадено.

Пял Манол Карадечев, 30 г., с. Смилян, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

726. Вземи ме, вземи, девойко

♩ = 58—72   21 I 6

— Зъ- мни ма, зъ- мъ- ни, де- вой- ко,
зьо- мъ- ни ма, зьо- мъ- ни, де- вой- ко! — Как да
та зе- мнъм, ю- на- че, как да
та зе- мъ- нъ- мъ, ю- на- че

— Зъмни ма, зъмни, девойко,
зьомни ма, зьомни, девойко!
— Как да та земнъм, юначе,
как да та земнъм, юначе, /3
га немаш коща градена? /2
— Зьомни ма, зьомни, девойко, /2
не щеме лето летова}
в честана гора зелена,} 2
не щеме зима зимова
в равноно поле широко.
Зьомни ма, зьомни, девойко.
— Как да та зьомна, юначе,
га ма майка ми не дава.
— Не щем майка ти улога
със едни кундри лескати,
не щем боба ти измами
със едно кило ракия,
със друго вино червено.

Пял Хасан Ахмедов Парунев, 45 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

727

♩ = 144   71 I 7

— Зôм- ни ма, зôм- ни, мом- не- ле,
зôм- ни ма, зôм- ни, мо- мъ- не ле,

— Зо̑мни ма, зо̑мни, момне ле, /2
зо̑мни ма, зо̑мни, момне ле,
йе имам мерак на тебе.
— Как да та зо̑мнам, юначе, /3
га немаш ко̑ща градена —
къде щим да летуваме, /3
къде щим да зимуваме?
— Момне ле мари хубава, /3
ти толкув ли са ни сеташ —
лете щим да летуваме /3
в честана го̀ра зелена,
зиме щим да зимуваме /3
в равноно по̀ле широко.

Пяла Добра П. Бечкова, 18 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

728

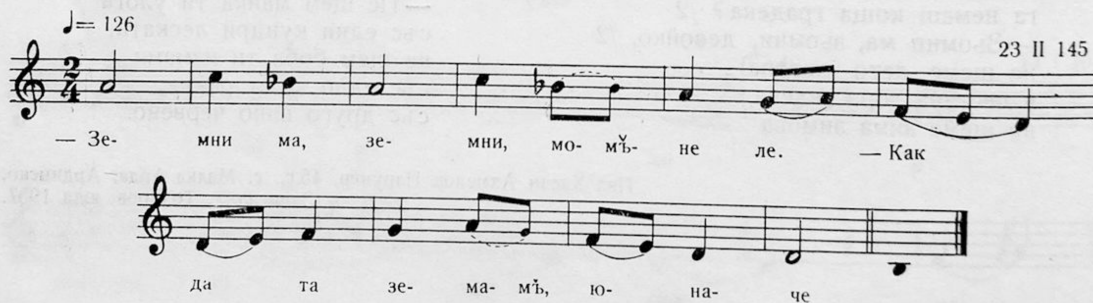

Пял Осман Мехмедов Османчев, 27 г., с. Оряховец, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

729. Лесно ще майка измамим

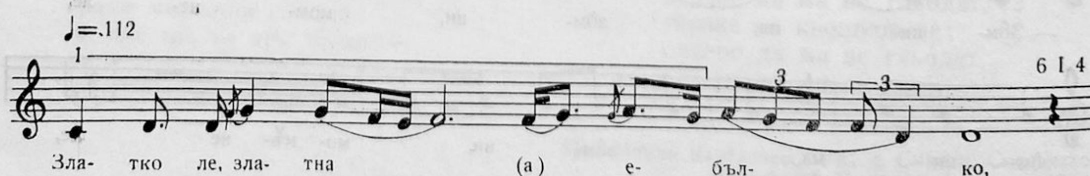

— Златко ле, златна ебълко,
ти ли ма, Златко, ни рачиш, /2
майка ти ли та ни дава?
— Зимам та, рачам, юначе,
ам си ма майка ни дава,
че имам сестра по-стара,
ни йе главена, женяна,
ни йе покь да я приглавям,
приглавям, да я прижиням.
— Златко льо, златна ебълко,
ти речи, козум, зьо та ща,
йе ща майка ти измамя
сас чешка бела ракия,
пак баща ти ще измамя
сас чòтрах вино червено,
братчену ти ще измамя
сас едни чизми ковани,
пък сѐстра ти ще измамя
сас едни синци инджии.

Пяла Дика Николова Дурева, 52 г., гр. Девин, преселена от с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

730. Аман съм рекла от момче

Аман съм рекла, майчинко,
йот съва хожем копеле!
Ельчиш ми тȏрнам на вода,
и то след мене вървеше,
и си водона сущеше,
и си ма хитро питаше:
— Девойко мари хубава,
на кòга си са главила?
— Главям са, главям, юначе,
нашана средна махало,
на Сюлювана Арифча.
— Девойко мари хубава,
дьо да му вȏрнеш нишенън,
пък моян да ти прòводям;
осемно вале мумйе,
четри куприненн пояса,
три ката скòпо гиздило,
четри шерите алтȏне.

Пели Сафие Бешенджиева, 16 г., и Сафие Шумкова, 20 г., гр. Смолян, Мисирска махала.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

731. Много ти нишан не искам

— Мехмедко, севдьо галена,
снощи съм межо имело.
Ирми беш киши юнаци,
четри ми чифта поехме,
осемту моми галехме,
от осем коя ша земиш?
Млочку ти нишен не ищам:

осем шírите алто̂не,
иглъна ирмилийчена,
ушники сексенлийчеви,
два ката ско̂по̌гиздило,
три ката лустри кундуре,
девет ко̂рпи купринени.

Пяла Сафие Бешенджиева, 16 г., гр. Смолян, Мисирска махала.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

732. Всякой си търси прилика

Та чули ли сте, не ли сте
кинà е ново станало
в Чекалувскана махало,
в Османувоно коначе?
Нурка е рано станала,
че си е Нурка изльела
вър къщи Нурка отгоре,
та са нахреща угледа
дъл ще уварди Мехметян,
Мехметян Селиаговчан.
Нийде го Нурка не виде,
че си са Нурка развърна,
та си разключи сандъци,
извади дребну гиздилу,
пълън гу кош напълнила
и с листе гу е завила,
че си го Нурка однела
в Сълихувоно коначе,
бистри си сълзи ронеше
и на Сълиха викаше:

— Аго ле, аго Сълихо,
де да е Мехметь да дойде,
я ще със него да идам,
я нема Мàне да зимам,
той не ми й акран, прилика.
Стана си Сълих та то̂рна
въз високана планина,
та си намери Мехметя
на Попувине ръвнѝшки,
та си го зорла закара
с една бръстинка букова.
— Хайде ми, хайде, Мехмете,
Нурка е дошла у дома,
та ще със тебе да иде,
та нема Мàне да зима.
— Не ща я, мижо, не ща я —
ку мислях нея да зимам,
та са щях напреж заглавя
ага ма Симка моляши.

Пели Рукия Еминова Салиагова, 16 г., и Асия Селимова Очкова, 15 г., с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.
Текстът на песента е съчинен от Рукия Салиагова. Отнася се за случка, станала в тяхното село през 1954 г. Песента се пее и от други девойки в с. Виево.

733. Кахърна, че ѝ дошли момари

Rubato ♩ = 76 76 I 11

— Фатминко козу̂м, пиленце,
вчера та гльодах да сноши,
ала та нийде ни видех,
пôрвен та видех маличко,
ала бе кимна, кахôрна.
— Юначе лудо и младо,
как да не ти съм кахôрна?

Вчера си имах момаре
от чуздо село незнайно
и чуздо любе неверно.
Без вечерка съм легнала,
без прòгимка съм станала —
вечера гевчѝр водица,
прòгимка фильжен кавица.

Пял Шукри Арифов Сюлманов, 36 г., с. Могилица, мах. Черешово.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

734

Rubato ♩ = 48 72 I 40

— Фатмино, козум Фатмино,
от вчера гльодах до сноща,
дъли та ни ща увардя
в твоине равни дворове,
ала бе кимна, кахôрна.
— Юначе лудо и младо,

как да н съм кимна, кахорна —
сноши ми имах момари,
нишена ми са донели.
Майка е даръи изпратила,
без вечерка съм легнала,
без прогимка съм станала.

Пял Лютви Ахмедов Караасанов, 14 г., с. Тьрън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

735

21 II 43

Rubato

Фа- тми- но, ко- зом фа- тъ- ми- но, от вче- ра гъ- льо- дах до сно- щи

— Фатмино, козом, Фатмино,
от вчера гльодах до снощи,
тьебе та нийде не видех,
че си та бо̀днаж овардих
на кафезнино пенжуре,
ти ми бе йеце кахърна —
дъли си болна лежала,
или си болен гледала?

— Юначе, лудо и младо,
не съм ни болна лежала,
не съм ни болник гледала —
майка е лишѐн зимала,
пък мене не е питала.
— Фатмино, козом Фатмино,
ти торни, Фатмо, със мене,
аче щем лишена разворна!

Пял Шукри Саликов Сюлейманов, 33 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

736

♩ = 106

18 I 109

— Фа- тмин- ко ку- зум, пи- ле- нце, йот вче- ра гле- дах до сно- щи

— Фатминко, кузум пиленце,
йот вчера гледах до снощи,
тебе та нигде не видех,
йем си та видех, Фатминко,
фъв горничкана махала

на вашне равни дворове.
Ти ми бе кимна, кахърна.
— Я ми бех кимна, кахърна,
от ма бе майка венчала,
пък мене не бе питала.

Пели Атиже Ахмедова Палова, 17 г., и Фатма Хасанова Карапишанова, 16 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

737

Rubato ♩= 120 138 II 36

— Фи- да- ньо те- нък (ъ) и ви- сок, ар- ни- сай (а) хо- ди ле- фте- ра

— Фиданьо тенък и висок,
арнисай ходи лефтера,
лефтер ти вакъть помина,
лефтер е вакъть до вакъть!
— Ха бре юначе, гидийо,
още ще мночко да ходя,

майци ще уста да пукам,
чи ма е майка главила,
пък мене не е питала;
„Ам зимаш ли го, дъщеру,
ам драг ли си е и тебе?“

Пяла Кадрие Ахмедова Кичукова, 17 г., с. Старцево, Маданско.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

738. Не ще да се главя и жени

♪≈ 60 39 I 198

— Ой Я- но, Я- но, дъ- ще- рьо мо- е, йот- как та, Я- но, май- ка по- ро- ди

— Ой Яно, Яно, дъщерьо мое,
йоткак та, Яно, майка породи,
вьеке са, Яно, съне не наспах
йот твойне, Яно, чести момаре
едни дочаквам, други изпратам;
доде да свара черноно кафе,
ето ги, Яно, и други идат.

Я си ги зъми, я си им кажи.
Ой мале, мале, ти стара мале,
не ща са главя, не ща са женя,
я ще да ида сай долу, долу,
сай долу, долу на манастирян,
на калугери измет да правя.

Пяла Неделя Стоева Бебелекова, 65 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

74 I 28

♩= 108

Пяла Мария Христева, с. Чокманово, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

740. Фатма е мома родила

♩= 112

73 II 30

Фатма е мома родила,
родила и изкỳтила,
Бинмѐза са е казвала.
Кърк киши я са гàлили,
он киши я са искали,
най-напред си я поискал
Аджи му Мѝнчън Раифа.
Кайно си дума думахме,
Шекирка влезе в вратана:
— Селям алейким, Бинмезо,
сôс пôт ти ида момарка,
иска та сами ефенди.

— Хеле ща него да зьомам,
да зьòмам него, Шекирко,
барем в Одирне да идам,
ханъмка да си наседям,
алтôне да са наносам,
кюрци и бели фустане.

Пяла Емине Асанова Ходжова, 30 г., с. Могилица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

741. Налудничава, но пък богата

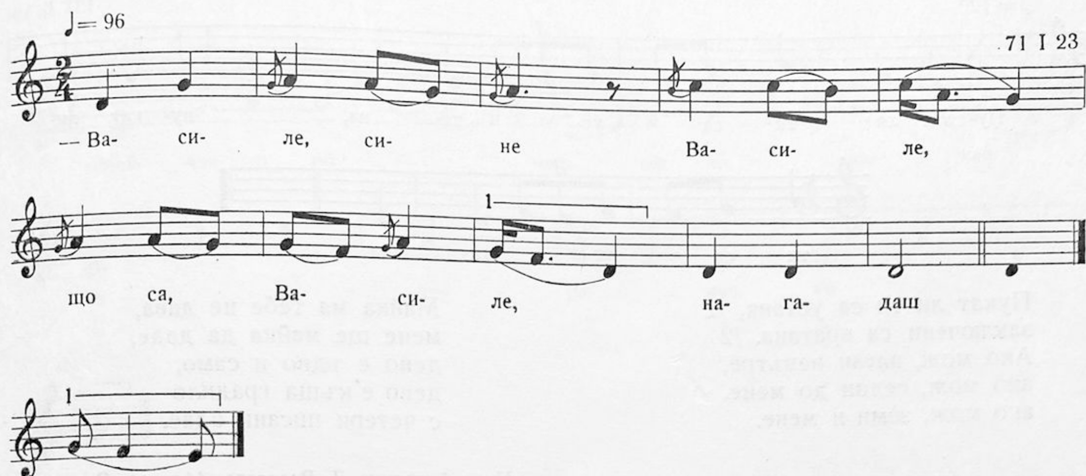

— Василе, сине, Василе,
що са Василе, нагадаш/2
шентава Дойка да галиш?
Как да я, майчо, не галя,
га ми Чакъран преписа,
польвина Каранжилокан,
Каранжилоцка планина.
Га си е Дойка шентава,
шентава и ни прилика.

Пяла Марудка Иванова Баткова, 20 г., с. Широка Лъка, Девинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

742. Майка й ще я даде на друг

— Питала ли си майка ти, момице,
питала ли си майка ти /2
дава ли тебе на мене?
— Мен майка на теб не дава, юначе,
мен майка на теб не дава,
мен майка мисли да даде
на вдовичено Тодорче,
де оре черни угари,
де сее бяла пшеница,
да кара да я продава,
да сбира бели грошове.

Пяла Незифе Раимова Бочукова, 20 г., с. Настан, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

743

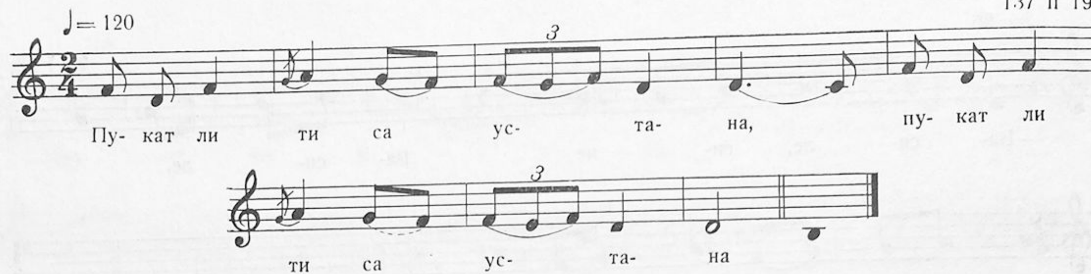

Пукат ли ти са устана, /2
заключени са вратана. /2
Ако мож, влези навътре,
ако мож, седни до мене,
ако мож, зѐми и мене.

Майка ма тебе не дава,
мене ще майка да даде,
дено е ъдно и само,
дено е́ къща градило
с четери писани одае.

Пяла Ангелина Д. Василева, 44 г., гр. Златоград.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

744. Ако не го вземе, ще се самоубие

Майчинко, мила майчинко,
утре ма дигни раничко,
чи мислям ранко да раням
нах дольничкана махало,
севдьона да си обидям
и да я, майчо, попитам

зима ли ма ще или не.
Ако ми рече „зьо та ща",
че ще хи, майчо, проводям
две бохче ско̀по гиздило, /2
три рьода жо̀лти алто̀не.
Ако ми рече „не що̀ та",

че ще да фатям, майчинко,
въз Кара дерьо нагоре,
чьорни череши да берам,
дано са вейка прекъ̀рши,
дано са Хасан прибие!

Пяла Мария Христева Манолева, 34 г., с. Чокманово, Смолянско, преселена от с. Елховец, Маданско, с жители българи мохамедани.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

745

♩ = 116 73 I 16

Май- чин- ко, мо- е май- чин- ко, ви- кни

ма у- тре ра- нич- ко

Пяла Фатме Лютвиева, 14 г., с. Средногорци, Маданско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

746. Друга ще ти найда, сине

♩ = 48 211 II 15

— Чул ли си, си- но, и- ли

не, ли- ше- нън ти

съ вър- на- ли

— Чул ли си, сино, или не,
лишенън ти съ върнали.
— Чул ми съм, майчо, чул ми съм,
здрав съ съм болен разболел,
вечерка не съм вечерял,
прòгимка не съм закусвал,
ам съ лу чудям и мислям
дé щъ си найдам и друга,
и друга руса девойка.
— Сино ле мои майчини,
немой са чуди, сино льо,
йе щъ ти найда и друга,
и друга руса девойка,
от нея дваж по-похубава,
от нея триж по-кàматна.

Пели Рамадан Койнарчев, 20 г., и Мехмед Сълмасаидов, 17 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

747. Женило-чернило

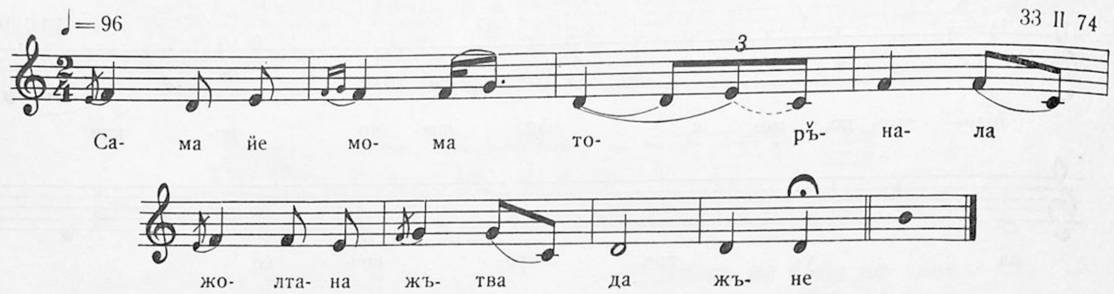

Сама йе мома торнала
жолтана жътва да жъне.
Жънала, колко жънала,
седнала да се одмори.
Отдоло иде юначе,
праве нах нея гледаше.
— Оти ма гледаш, юначе,
дали ма не мож познаваш,
оти съм чорна, мършава?
Кога бех и я въз майка,
напреж бех бела й кръвена;
ага са, лудо, ужених,
та са чорнана почерних,
та са от дружки отделих.

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

748. Моминство не се повтаря

Лятоно ньема насита
и лѐфтероно ходене!
Хо̀дите, моми лѐфтери,
хо̀дите, лефтеро̀вайте,
седете, не женейте са —
женилкана е до животь,
до животь, до разделяне,
до илю̀м, до умиране.

Пяла Кадрие Ахмедова Кичукова, 17 г., с. Старцево, Маданско.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

749. Жали, горо, жали, сестро

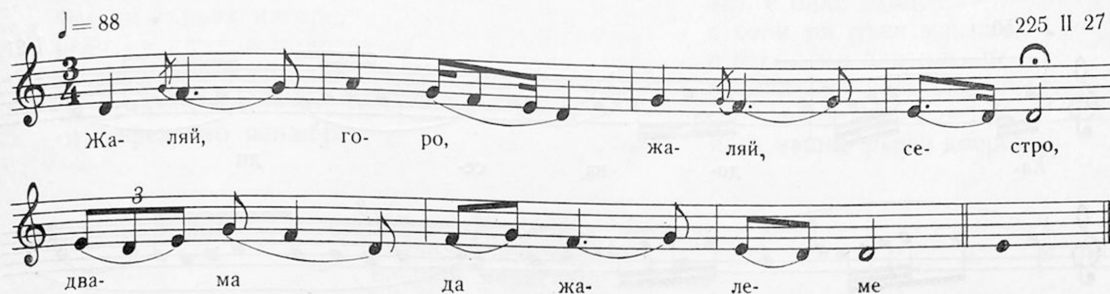

Жàляй, горо, жаляй, сетро,
двама да жàлеме,
ти за твойте листа, горо,
я за моя младост.

Твойте листа, горо, сестро,
пак ще се разлиснат,
мойта младост, горо, сестро,
нема да се върне.

Пели девойки от с. Жижево, Гоцеделчевско.
Записал Н. Кауфман, юни 1960.

750. Докато е мома, хвърка като птичка

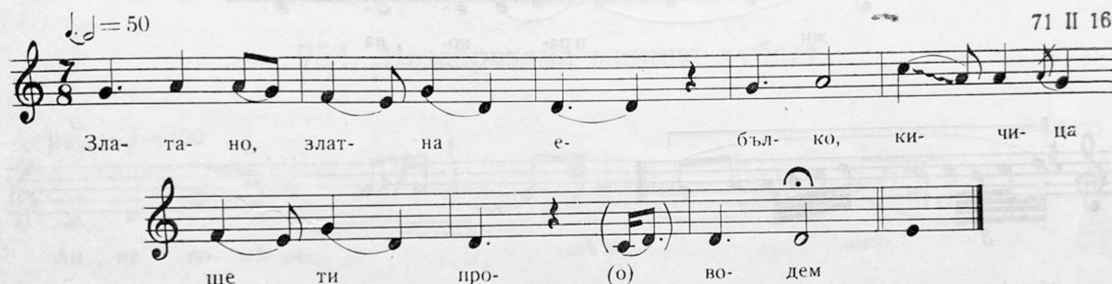

— Златано, златна èбълко,
кичица ще ти прòводем
от високана плàнина,
да ми я, Златко, не вôрниш,
чи ми ща сôрце остана.
— Провадай, любе, провадай —
доде е мома лефтера
барабар фêрка с пильцене;

ага се мома ожени,
барабар стане с земьона —
други й люди засôдват,
кога на хоро да иде,
кога със дружки да дума.
Синь синек сиди бужекън,
лютана змийка в глъвнене.

Пяла Чока (Цона) Н. Щонова, 44 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

751

Пял Панайот Карапаунов, 35 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

752. Китка за любимия

♩= 50 1 I 21

Ка- до- на се- ди
в бах- чо- на, кит-
чи- ца дъ- ръ̌
жи в ра- ко- на

Кадо̀на седи в бахчо̀на,
китчица държи в ракѐна,
насрьощо варди севдьона,
с бели ѝ ро̀ки махаше, /2

с чорни му йочи мигаше:
— Яла ми, яла, севдице,
за тебе берам китчица, /2
за тебе гиздям сначкаса.

Пял Христо Атанасов Хаджикосгов, 45 г., гр. Девин, преселен от кв. Райково, гр. Смолян.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

753. Поканен с китка от хубава девойка

♩= 56 270 I 8

Вче- ра ми хо-
дих, май- чин- ко, на- хъ̌ доль-
нич- ка- на ма- ха- ла

Вчера ми ходих, майчинко,
нах дольничкана махало.
Яга са върнах нагоре,
есну ма слънце подогре /2
от срешничкана махало, /2
от беличконо коначе, /2
от кафезлѝно пѐнжере.

Той не е било слънчице,
ами е било мо̀миче —
с бели ми ръки махаше,
с черни ми о̀чи мигаше,
с кипра ми уста викаше:
„Ѝла ми мѝни, юначе, /2
през нашне равни дворове,

зам да ти метна китчица,
китчица карамфилюва,
ельчиш мерисниш киткана
и мене да си споминаш, /2
какво бех уйгун мо̀миче —
въз снажка тенку ѝ високу,
въз лѝце бяла и чернока."

Пял Бекир Хасанов Кущилов, 30 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

754. Незабравима момина хубост

Rubato ♩ = 100 139 I 35

Ам не по- мъ- ни- шъ ли, май-
чи- це, (ъ) ку- га при- и- зъ
Ме- ри- чъ вър- вех- ме

— Ам не помниш ли, майчице,
куга приз Мерѝч връвехме,
приз Мерич, приз кюприена,
каква на мома вардеше
от ялуцкине пенжуре —
в лице бе бяла кърдйя,
в очи бе черни чуряше;
чорна си коса чешеше,
бяло си лице миеше,
с косана сянка правеше
и викаше ми, майчице:

„Махни се, махни. юначе,
приз наши равни дворове,
да си ти дада кичица,
кичица бейтура̀нева
и друга кълънфирева,
ильчиш киткана миришнеш,
и мене да ме споменеш,
каква бех мома хубава —
в лице бех бяла, чернока,
в очи бех черни чуряше,
в снага бех тънка, висока."

Пял Идрис М. Хаджимустафов, 24 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

755

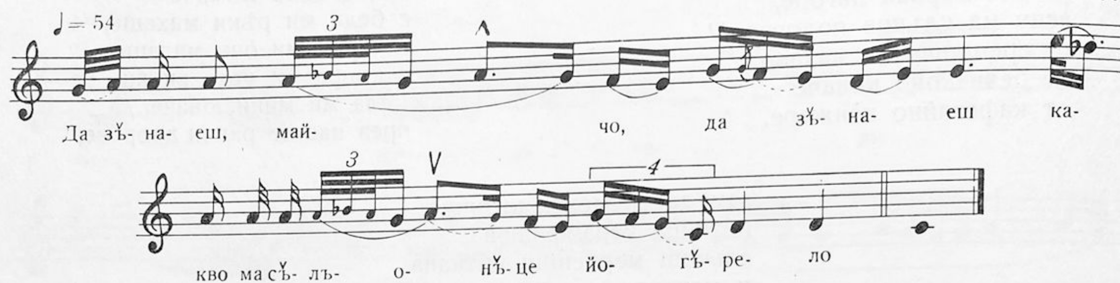

Да знаеш, майчо, да знаеш
какво ма слонце йогрело /2
фъв горничкана махала, /2
фъв беличконо коначе.
Не било йесно слончице,
ам било мома хубава —
с бели ми роки махаше,
с черни ми очи стрелеше:
„Нахтув ми яла, юначе,
да си ти метна кичица /2
и дручка ранбосилкова.

Пяла Тонка Иванова Михайлова, 33 г., гр. Ардино, преселена от с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

756. Ела, либе, да ти кажа лек за стадо

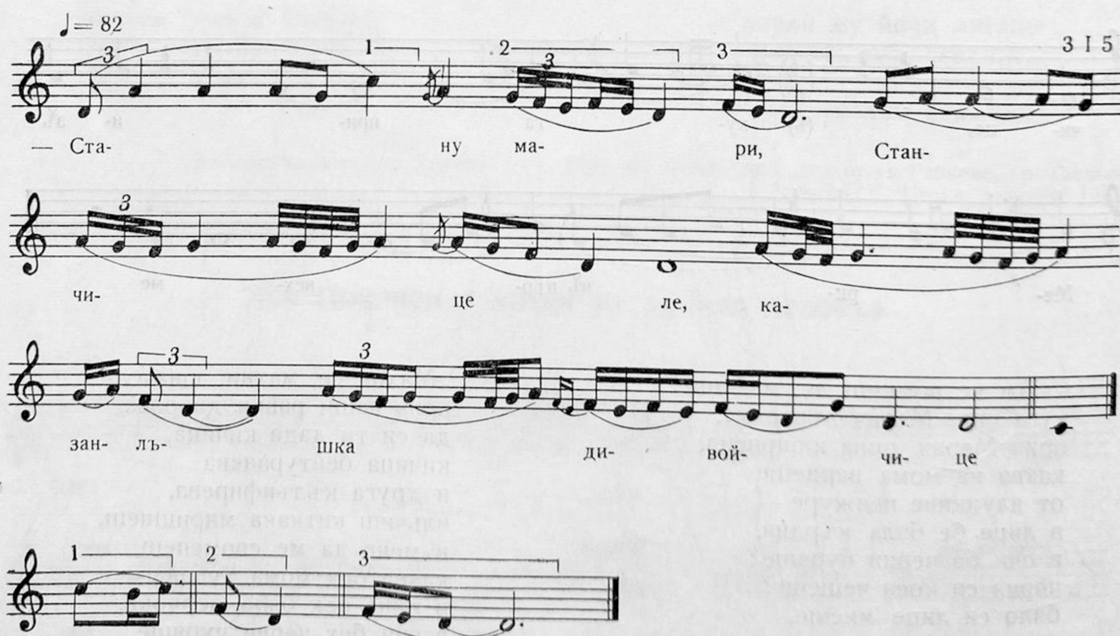

— Стану мари, Станчице ле,
казанлъшка дивойчице,
мила ми бя, драчка ми бя,
та духодах ката вечир, /2
ката вечир на попрельки,
ала станах чуз аргатин,
чуз аргатин, изметкерин,
та ти па̀са сиво стадо,

ала й стадо деволито —
денем лежи, нощем пасе,
насрядѐ нощ вода пие.
— Йѐла, любе, утри вечир,
да ти кажам лек за стадо.

Пяла Шина Стоева Глухова, 28 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

757. Лудо след мома на вода

♩=132 2 I 4

Тор- на- ла й Ги- на за во- да, Ги- но мо- ми- ча, тор- на- ла й Ги- на за во- да

Торнала й Гина за вòда,
Гино момича,
торнала й Гина за вòда,
след нея лудо и младо, /2
то си на Гина викаши: /2
— Чакай ма, Гино, и мени, /2
ти жа си точиш водона, /2
я жа си пòя кончено. /2

Пяла Ружа Димитрова Джигошева, 31 г., гр. Девин, преселена от с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

758. Къде търси либето си

♩≈80 19 I 166

—Ки- тко ле, ки- тъ-ко че- ръ- ве- на, не кѣ- рай ма, не съм фа- ти- ла

— Китко ле, китко червена,
не край ма, не съм фатила
как са йе лето минало
йот твойно бално теглещик.
Ага ми росне росица,
де да та трôсям, юначе,
качулка да ти донясам
моята тьенка марама /2
и киченана намазла?
— Троси ма, троси, девойко,
на вър висока планина, /2
на хайдушконо сборище,
под тьенка йелха височка,
ду нея вода студьена.

Пял Азис Хасанов Делиосманов, 42 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

759

♩ = 44 — 73 II 19

— Я- га ми ро- сне ро- -о- си- ца, де да та трô- се- мъ̌, йо- на- че

— Яга ми росне росица,
де да та трôсим, йоначе, /2
качулка да ти дòнесам?
— Трôси ма, трôси, девойко,
въз высокана плàнина,
под тьонка èла, висока,
и хитро ща та пòпитам
нах кòгу си са главила,
кòму си нишен държела.

Пяла Фатме Мурадова Бейска, 17 г., с. Могилица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

760. Посрещане на либе

107 I 93

Ва- ка- лъ̌ йе Ме- хъ̌-ме- тъ̌ до- па- дъ̌- нал на ра- въ̌- ни- чъ̌- ки- не дво- ро- ве

Вакал йе Мехметь допаднал
на равничкине дворове.
Любе го одвон посрьошна:
— Хош гельдин, любе Мехметьо! /2
— Хош болдун, бела Хасибе!
фати му конче, ворза го,
метна му сено-куприна,
зоба му бела пшеница,
че си Мехметя отведе
на високине кьошкьове,
свари му кафьо шекерли.

Пяла Азме Мехмедова Кезова, 25 г., с. Горно Влахово, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

761. Слезни ми, моме, отвори

Rubato ♩ = 69

72 I 32

— Сле- зи ми, мо- ме, йо-
тво- ри ма-
ла- чки- се вра- тин- ки

— Йо- тво- ри щи тъ, й,
ю- на- че, я- ку м
са ве- рну пре- къ- лъ- неш

— Слѐзи ми, моме, йо̀твори
ма̀лачкисе вратинки.
— Йотво̀ри щи тъ, юначе,
яку м са верну прекълнеш
с йочиньки да ми н пуглъ̀оваш,
с ръчиньки да ма н пубарваш.
— Девойко мари хубава,
с йочѝсе нема да гльодам,
с ръчиньки нема да барвам,
яла наблизко до мене.

Пял Ибрахим Мехмедов Чаушев, 33 г., гр. Смолян.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

762

— Слѐзни ми, моме, йо̀твори
на маланките вратиньки —
пѐслед ма следят двамина,
двамина луди и млади,
та ша ма, кузум, отбѐвят,
главата ша ми отсекот.

— Йотвори ти ща, юначе,
ко ми са верно прикълнеш,
де нема да ма поглеваш.
Та си го качи, покачи
въз ситна скѐла, висока,
най на високи кьошкове.

Пели Сафие Бешенджиева, 16 г., и Сафие Шумкова, 20 г., гр. Смолян, Мисирска махала. Записал Н. Кауфман, март 1959.

763. От мисъл по либе не му се вечеря

— Хайде ми, сино, вечерай
майчина топла вечера.
— Вечерай, майчо, та легай,
мен не се яло вечера,
мен ми е на юм дошлоло:
Фатминка Сюльман ягова
дели ми гали и други,
кайно е мене галила.
Вчера ѝ, майчо, зъминах
приз равничкине дворове,

и тя на порти сидеше
с ялтъненоно миндильче, /2
с шенлиенини шалваре;
таман еднъжкан пугледна,
и ми на дважчум продума:
„Юначе лудо и младо,
часто минувай приз пътяс,
да си ти кажа балноно,
чи са сме с майка карали."

Пял Шекир Мехмедов Маданов, 45 г., с. Петково, Ардинско. Записал Т. Тодоров, юни 1957.

764. Да му даде китчица на заминаване

♩ = 92

249 II 33

О- ти ни ми- ниш, ю-

на- че, приз на- ши рав-

ни дво- ро- ве

Оти ни миниш, юначе,
приз наши равни дворове,
да си ти метнам китчица,
китчица карамфилкова
и дружка ранбосилькова,
чи ши далечко да идиш,
нах равно пòле широко.
Ти га са за мен затȏжиш,
китчица да си погльоднꙇш,
със мене да са разтȏжиш.

Пяла Йордана К. Кирякова, 50 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

765. Защо не дойде, юначе

Rubato ♩ = 69

250 II 36

—О- ти не дой- де, ю- на- че,

на мой- не рав- ни дво- ро- ве

— Оти не дойде, юначе,
на мойне равни дворове,
зам да ти метна китчица,
китчица кърамфильова,
със бъйтурàнчек сбȏркана,
ельчиш ми китка спȏмени,
и мене да си споменѐш
къко бях уйгун мȏмиче —
въз снажка тьонку, височку,
въз лице белу, чърноку.

Пял Шукри Асанов Садъков, 52 г., с. Давидково, мах. Славейковци, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

766

17 I 77

Rubato ♩≈ 66

Йо- ти не дой-

де, ю-

на- че, на мой- не

ра- въ- ни дъ̆-

во- ро- ве

Пял Хасан Еминов Карапишанов, 30 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

767

74 I 43

Rubato = 80

Кит- ка ти ви- ем, ю- на- че,

с ка- но- сан-

ки- се ръ- чин- ки

Китка ти вием, юначе,
с каносанкисе ръчинки,
с бурмосанкисе по̂рскове —
нах тув да дойдеш, юначе.

Пяла Мария Христева Манолева, 34 г., с. Чокманово, Смолянско, преселена от с. Елховец, Маданско, с жители българи мохамедани.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

768. Ела, когато съм самичка

Rubato ♩ = 88 ≈ 96

210 I 3

-Де- вой- ко ма- ри

ху- ба- ва, мен ми я

на- ем до- шло- ло

— Девойко мари хубава,
мен ми я на ем дошлоло /2
да си ми влезам навътре,
да си ми седна в кишену,
да си ми пийна кафену.
— Юначе лудо и младо,
немой ми идва таз вечер,
ъм си ми ела, юначе,

в четвъртък вечер о̀двечер,
ага самичка остана,
със шише бела ръкия
и друга вину червену,
да си я сипвам, присипвам
със каносаньки ръчиньки,
със бурмосаньки пръстене.

Пели Бекир Асанов Хаджиалиев, 42 г., и Емин Еминов Хаджиалиев, 45 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

769

♩ = 54

34 II 84

-Де- вой- ко ма- ри ху- ба- ва,

мен- нь ми е на ю- мъ до- шло- ло

— Девойко мари хубава,
мень ми е на юм дошлоло
да си ми влезна навотре
със шише бела ракия.
— Яла ми, яла, юначе,
ага ми нема, юначе, /2
майка и старан бубайко
Йе ще ти кършй излезам,
и ща ти сипвам, разсипвам
бистрана люта ръкия,
й белине бузки за мезе.

Пял Тодор Василев Ташев, 49 г., с. Давидково, Ардинско, преселен от с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

770. Със мярка черпи, девойко

Девойко мари хубава,
довечера ща да дойда
със шуша бьела ракия.
С карар я мери, девойко,
чи йонак карар не знае
и са ще пиен упои,
та ти ще кърши продума,
и ти ще болно дотеже,
та та не мога замири
три да та миря годинки.

Пял Рашит Рамаданов Чолаков, 33 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

771

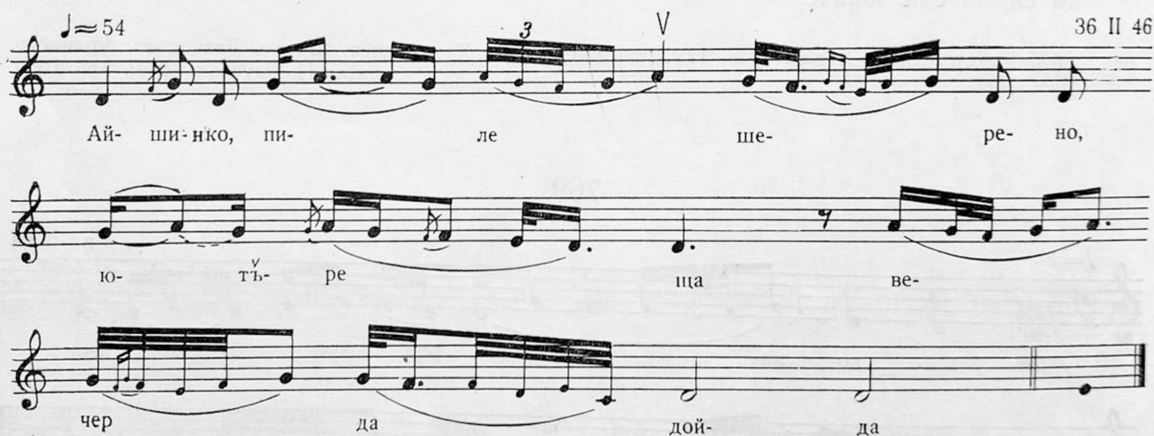

Пяла Рамзина Мехмет Шикова, 19 г., с. Богутево, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

772

Пял Мюмюн Шукриев Садъков, с. Давидково, мах. Славейковци, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

773

Пял Шекир Раджепов Брахамов, 33 г., с. Богутево, Смолянско, преселен от с. Река, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

774

Пял Емин Сулманов Шинков, 18 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

775

251 II 29

♩ = 92

Ай- шин- ко, пи- ля ше- ра-

но, кут- ра ща ве- ча- рѷ

да дой- дам?

Айшинко, пиля шерано,
кутрà ща вечар да дойдам?
Ютра ща вечер да дойдам
със шишо вино червено /2
и друго с бяла ръкия.

Със карàр сипвай виноно,
виноно и ръкияна,
че вино шъкò не знае,
ръкия със нож играе.

Пял Сивко Хр. Чирпаков, 30 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

776. Къде е, Фатмо, майка ти

221 II 3

Rubato ♩ = 84

–Ка- де е, фат- мо, май- ка

ти, ту- ка ли й фат- мо,

май- ка ти? -Не- ма

я, не- ма, йо- на- че

— Каде е, Фатмо, майка ти,
тука ли й, Фатмо, майка ти?
— Нема я, нема, йоначе,

майка е вчера излезла
низ Бела река надолу
чôрни череши да бере.

Дано са стôлба учôни,
та да са майкя утрепе!
Тогай ми яла йоначе, /2
на нашно бяло коначе,
балнусу да си изкажим.

Пяла Салие Чепишова, 19 г., с. Брезе, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

777

♩ = 60 — 58 I 25

-Ка- дье е, Би- нко, май-
ка ти, ка- дье е, Бин-
ко, май- ка ти? -Ня- ма
е, а- го, ня- ма е.

Пяла Арфина Джамалова Имамова, 19 г., с. Лесково, Девинско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

778

♩ ≈ 60 — 177 II 47

-Ба- лно ли ти е, си- но
льо, за ад- жи Ха- гов-
ска Фа- тми- нка?

— Бално ли ти е, сино льо,
за аджи Хаговска Фатминка?
— Вчера ми минах, мамо бе,
през тейни равни дворове;
тя ми на порти стоеше,
с бели ми ръки махаше,

черни ми очи мигаше:
— Махни са, махни, юначе.
— Как да се махнам, Фатминко,
тука си бе ще майка ти.
— Нема я, нема, юначе,
майка е вчера отишла
черни череши да бяре.
Дано са будак извие,
та майка да са примаже,
не с тебе да са земеме.

Пял Здравчо Асенов Гърчов, 50 г., с. Мостово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1962.

779. Покана към девойка да идат в гората

♩=100 21 I 3

— Хайде, Калино, да идем /2
ваз сая гора зелена — /2
нащеме сенка дебела, /2
содна щем, поседе щеме /2
легна щем, полеже щеме, /2
ситънко погълъче щеме. /2
— Как да ти торнам, юначе, /2
га съм главено момече — /2
с каносанки съм ръчинки, /2
с бурмосънки съм пръстове. /2
— Хайде ми, хайде, Калино, /2
нащеме вода студена, /2
уми щем кана червена, /2
строшим щем бурми порстени. /2

Пял Расим Хасанов Христемов, 27 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

780

♪=126 73 I 9

— Айде, девойко, да идем
въз високана пла̀нина, /2
зеленен мисир да прашим
и ранен да възриваме,
желтана жо̂тва да жо̂нем!
— Как да ми идим, юначе,
га ми съм мома главена —

с каносанки съм ръчинки,
с бурмосанки съм пръстове.
— Айде ми, айде, девойко,
нащеме во̀да студена,
уми щем кана червена,
струши щем бурми пръстени,

Пял Садък Чаушев, 49 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

781

— Хайде, девойко, да идем мари,
нах сайе гора зелена!
— Как да ти торна, юначе,
га съм главенко момече,
главено и пазарено —
с каносанки съм ръчинки, /2

с бурмосанки съм пърскове.
— Хайде ми, хайде, девойко,
строши щем бурми пърскове,
изгоре щем къна червена
нащеме сенка дебела.

Пял Ариф Махмудов Ешпеков, 53 г., с. Лъджа, мах. Горна дрянка, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

782

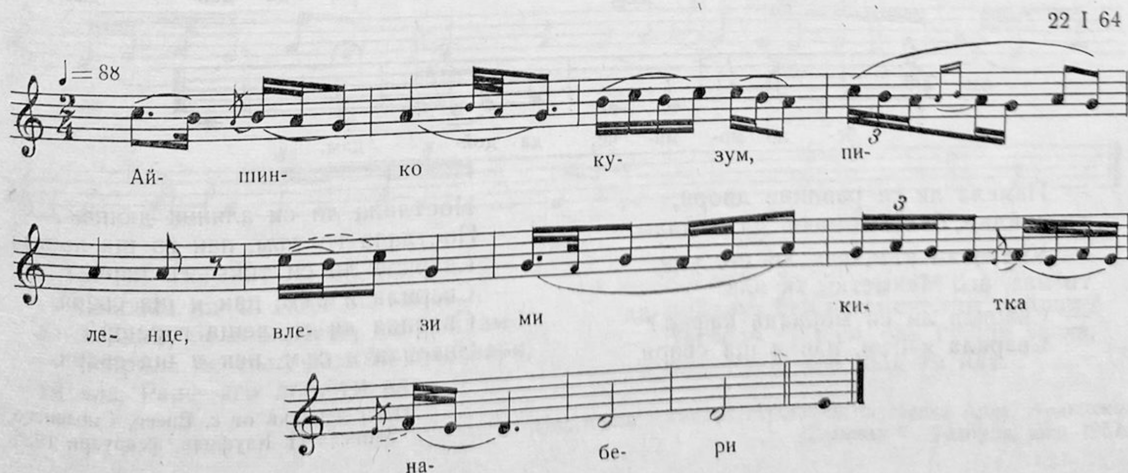

Айшинко кузум, пиленце,
влези ми китка набери /2
от твойна машка градинка —
от твоян дипъл кърънфил,
от твоян вакъл невенчек,

чи щеме, Айшо, да идем
въз високана планина
да пием вода студена,
да седим на сянка дебела.

Пял Феим Ахмедов Мустафов, 50 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодовов, юли 1957.

783. Девойка поканва момък у дома си

— Върни са, сърден юначе,
я съм ти тебе извила
кичица босилекова
със невен и със трендафил.
— Ко рѐка да та погледна
пък и друж да са завърна,
в бельъ ще да та фъвàля,

че ще със тебе да дойда,
ъм га на види майка ти,
те ще на навън заключат,
ам я как ли ще да правя
в незнаенине сукаци, /2
във непознати комшие?

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

784. Измела ли си равнине двори

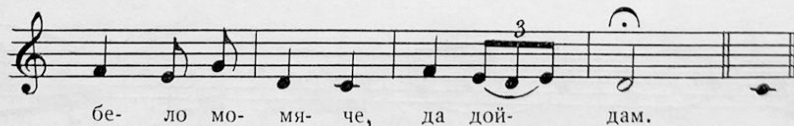

— Измела ли си равнине двори,
да дойдам, бело мòмяче, да дойдам.
— Умела хи съм, пак хи ще уме,
ти яла, аго Мехметю, ти яла.
— Сварила ли си морнана кафьо?
— Сварила я съм, пак я ща сваря.

— Постлала ли си алянян дюшек?
— Постлала го съм, пак го ща постла.
— Сварила ли си тѝквънъ парче?
— Сварила я съм, пак я ща сваря.
— Сварила ли си леща гореща?
— Сварила я съм, пак я ща сваря.

Пели девойки от с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

785

♩=152 71 I 17

— Измела ли си равнине двори да дойдам,
Минко Фатминко, да дойдам?
— Измела ги съм, пак ги ще разме, ти ела,
любе Хасане, ти ела.
— Сварила ли си морна кафица, да дойдам,
Минко Фатминко, да дойдам?
— Сварила га съм, пак га ще свари, ти ела,
любе Хасане, ти ела.
— Послала ли си меки дюшеци, да дойдам,
Минко Фатминко, да дойдам?
— Послала ги съм, пак ги ще посла, ти ела,
любе Хасане, ти ела.

Пяла Беца К. Маринова, 17 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

786

♩=76—88 22 II 105

— Сварила ли си морнана каве,
да дойдам, бело момече, да дойдам?
— Сварила йе съм, пак йе ща свари,
ти яла, Раиф аго льо, ти яла.

— Заслала ли си червенен дюшек,
да дойдам, бело момече, да дойдам?
— Заслала гу съм, пак гу ща засла,
ти яла, Раиф аго льо, ти яла.

Пял Феим Ахмедов Мустафов, с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

787

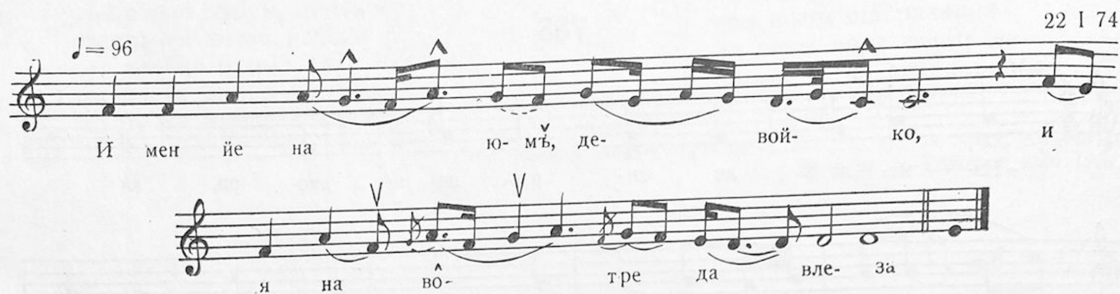

— И мен йе на юм, девойко,
и я навотре да влеза,
близе при тебе да седна.
— Яла ми, яла, юначе,
и я ще да ти постеля
непостилано халище,
вър халищено юрганче,
вър юрганчено шалваре,
вър шалварено момече —
очинки да ми облюбиш.

Пял Давуд Хасанов Шехов, 37 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

788. Сафье Сюлмана зовала

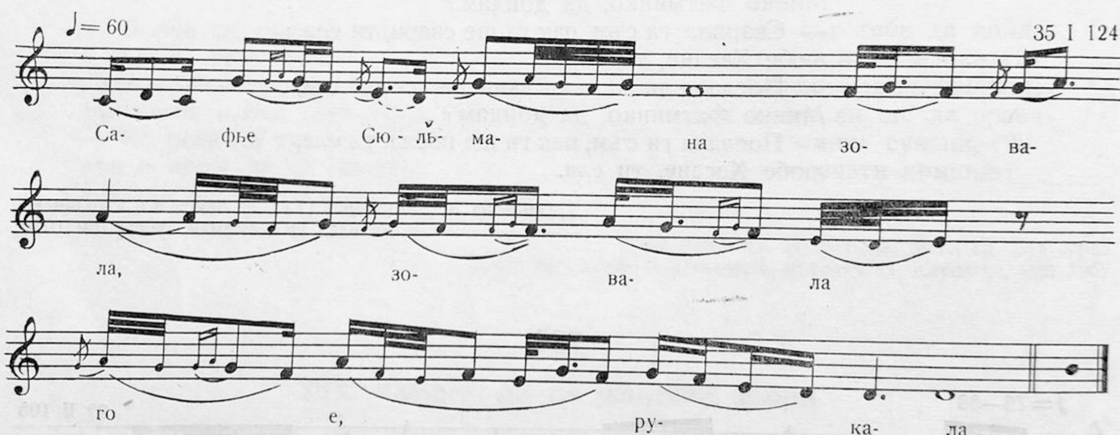

Сафье Сюльмана зовала,
зовала го е, рукала:
— Де да е Сюльман да дойде
от афшем на два сахатя,
армаган да ни донесе;
довечера съм самичка,
нема ни майка, ни боба.
И алба отдол ше дойде
армаган да ни донесе
смокви и бели стафиди,
юнена басма червена
за кропи и за шелваре.
Стана си Сюльман, отиде
приз ардинсконо дюкене
дребан армаган да сбира,
на Сафье да го донесе.
Почука Сюльман, забута
на Сафинкини капии.
Стана му Сафье отвори,
възде две го скали покачи,
метна му мендерь да седне,
свари му кавя да пие.
— Не ща да пиям, Сафинко,
я не съм дошел за кавя,
ами съм дошел за тебе:
сваляй, Сафинко, събаряй
от бела шия инжия,
от вакло чело алтъне!
— Льочка, польочка, Сюльмане,
че ми са тука братьйено,
братьйено и калецине —
мойне са братя канлия,
та ще ти земат душана.

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

789

♩≈72 16 I 6

Со льфе Су льма на зо-

ва ла зо- ва- ла го е,

ру ка ла

Пяла Руска Петрова Пончева, 29 г., с. Бял извор, Ардинско, преселена от с. Чокманово, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

790

♩=50 33 I 1

Са- фие Сюль- ма- на зо- ва- ла,

зо- ва- ла го

йе ру- у- ка- ла

Пял Бекир Юсеинов Османчев, 30 г., с. Оряховец, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

791. Любовна среща

♩=63—66 59 I 74

(м) Та чу- ли ли сте, не

ли сте ка- къ- во е но-

во ста- на- ло

Та чули ли сте, не ли сте
какво е ново станало
горе в средняна махало?
Стана си Невзе, нарами
негови бели бакоре
воз Бела река нагоре
през Захарьвоно кафене,
през Атемово дюкянче,
на студенана водица,
на Дешлийскана чешмица.
Де са зададе, подаде
казмановоно мийторче!
— Невизко, селям алейким.
— Алейким селям, Асане,
Кога ще дойдеш, Асане?

Чувай ма, Невзе, чувай ма
след ашем на два сахатя —
аманет ше ти донеса
до два астока шикеря,
до два аглока лаутен
и двене корпи шарени.
Чувала Невзе, чувала,
ей си го Асан пристигна.
Отде я зачу енгя й,
тежко вермеле направи:
— Олеле, стара майчице,
знаиш ли, или не знаиш —
Невизка има попрелка
от горничкана махала,
Казмановоно мийторче.

Пял Рамзи Мехмедов Жангоров, 39 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

792. Стани, Асане, вечеряй

Rubato ♪ = 180 — 72 II 8

Ста-ни, А-са-не, ве-че-рай
май-чи-на топ-ла ве-че-ра,
1 май-чи-на топ-ла ве-че-ра.
Ве-че-рай, май-чо, та ле-гай

— Стàни, Асане, вечерай
майчина топла вечера. /2
— Вечерай, майчо, та легай,
мень са ни йело, ни пило,
йе ща, майчинко, да йдам
в Аджиаговско коначе,
мень ще ми сгада вечера
черночко бело мòмяче.
— Къде‿я си видел, сине ле?
— Йе я съм видел, майчинко,
на шерянине къпии,
с ален меньдильчек стоеше
и ми викаше, майчинко:
„Натув ми ела, Асане,
довечера съм самичка,
нема ни майка ни бобу —
майка ми е отишлала
на горничкана махало,
абла е яце больничка.“

Пял Реджеп Меемед Трапалиев, 23 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

793. Отблизко да се видим и харесаме

Rubato ♪ = 200

248 II 27

Мо- ми- це, ма- ри ху- ба- ва,

ай- да на ме- жо да и- дем

Момице мари хубава,
айда на межо̀ да идем, /2
на межо̀ и на попрелка,
отблизко да се видиме,
видиме и бендисаме.
Во̂зпри снажкана въз мойна,
да видим прилика ли сме,
чи ще да ида, момице,
на равно по̀ле, широко,
учиньки та щат заболе

вридь друмища на гльодане,
устинки та щат заболят,
вридь по̂тницине питане:
„По̂тниче, младо друмниче,
дали не виде, по̂тниче, /2
моено любе Стояна?“
„Видях го, видях, момице,
във меаньона седеше,
бяла ракия пиеше
и си за тебе питаше.“

Пяла Станка Попкостадинова, 37 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

794. Добре ми дойде, юначе

♩ = 76

107 I 96

До- бре ми дой- де, ю- на- че, ба- лно- со да ми йо- тъ- ма- хъ- нещ

Добре ми дойде, юначе,
балносо да ми йотмахнеш, /2
сърцено да ми разшениш —
мен са е веке додело
на кьошкьовене седене,
на шерян рудань прьодене,
на срьощо севдьо вардене.

Пяла Бойка Илиева Присъдова, 16 г., с. Върбово, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

795

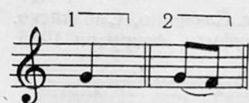

Добре ми дойде, юначе,
ли соз ден да са погалим,
чи ма и лани излôга —
целу съм лету чекала, /2
цела съм зима плакала —
фильжень кафица прогимка,
брдак водица вечерка.

Пяла: Мария Христева Манолева, 34 г., с. Чокманово, Смолянско,
преселена от с. Елховец, Маданско, с жители българи мохамедани.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

796. Дълъг любовен разговор

Събрали съ съ й побрали
мòмине, млади невести
на река платно да белят,

Белили, колко белили,
станаха, та си тôрнаха.
Една Фейминка йостана —

на мермер камен сьоднала,
каменен беше прикрила
със аленине шалвари.
Че са зададе, подаде
едно ми лудо юначе,
право нах нея отиде;
— Селям алейким, Фейминко,
— Алейким селям, юначе.
Гъльчели, що са гъльчели,
до ашем ми са гъльчели!

Пяла Фейме М. Салихова, 18 г., с. Арда, мах. Алиговска, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

797

Rubato ♩=132 140 I 25

Врит са са съ- бра- ли, по- сбра- ли ту- пу- къ- лийц- ки- не де- вой- ки

Врит са са сбрали, посбрали
тупуклийцкине девойки /2
на река платно да белят. /2
Белили, колко белили, /2
станали та са търнали, /2
една Фейминка остана.

Пели Риза М. Контилов, 35 г., и Дауд М. Санков, 28 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957

798

♩=60 3 I 23

Тор- на- ла е Ма- ру- шчи- ца по чу- рап- ки, по тер- ли- ски сас две

Торнала е Марушчица
по чурапки, по терлички
сас две бели харкумички
да й наточи студна вода,
студна вода, кладенчова,
низ зеленини ливади.
Де я срьошна лудо-младо,
то й Марушки проговаря:
— Стой, почекай, Марушчице,
имам дума да ти кажа,
хем ергенски, хем мomински.

Посидеха, погълчеха,
дуде слонци ходи, дойди,
месечинка е изгрела.
И Марушка тихо дума:
— Бре, юначе лудо-младо,
кайно си ма ти забави,
наючи ма как да ложа, /2
как да ложа стара майка.
— Марушчице, малка моме, /2
ти не знаеш ли да ложиш,
ти да ложиш стара майка?

Пяла Шина Стоева Глухова, 28 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

799

— Бре юначе лудо-младо,
обърни са, погледни ма,
запри конче, дочекай ма
да поседим, да погъльчим
хем юнашко, хем девойско,
хем за тебе, хем за мене.
Поседели, погъльчели,
дур петлите дваж пропели,
месечинка е изгрела.
Мома му се желно моли:

— Пусни си ма, бре юначе,
чи ма чека стара майка
да й носам стодна вода.
— Стой, почекай, малка моме,
ще ти кажа как да ложиш,
как да ложиш стара майка:
„Де помина сиво стадо,
та засочи пътювене
и замъти врисьовене,
та ги чеках да са отмътят."

Пял Тодор Василев Ташев, 49 г., с. Давидково, Ардинско, преселен от с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, 1957.

800

♩ = 48

18 I 105

— Бре юначе лудо и младо,
позапри си сивоно конче
да поседим да погълчим
ким юнашко, ким девойско,
ким за мене, ким за тебе.
Поседели, погълчели
дорде ясно слънце зайде,
дорде изгре месечинка.

Пял Хасан Еминов Карапишанов, 30 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

801

♩ = 60

251 I 19

Пял Панайот Карапаунов, 35 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

802

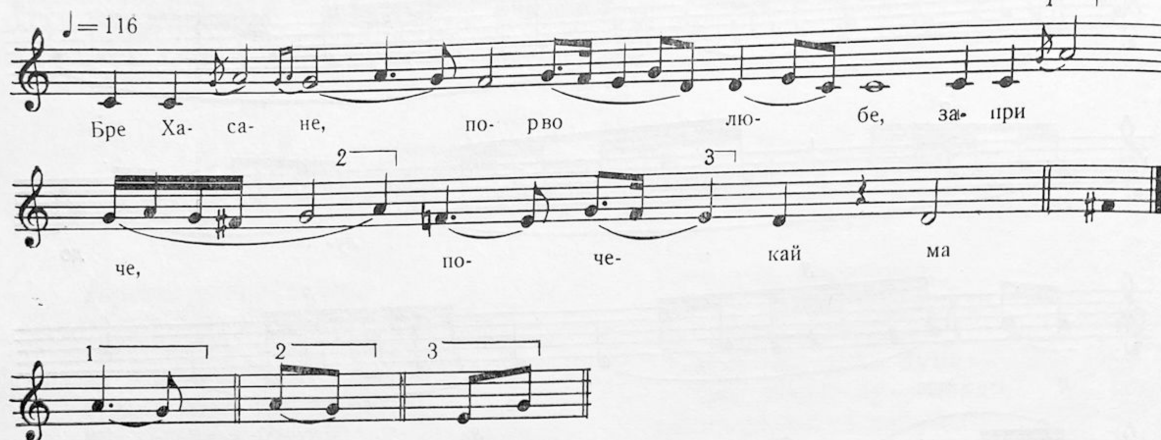

— Бре Хасане, порво любе,
зàпри конче, почекай ма /2
да посидим да пугалчим /2
хем юнаско и девойско, /2
хем за тебе, хем за меня.
Постуяли, пугалчели,
дорде слънце заникнàло, /2
месечинка е изгрела. /2
Айше мо са жално моли: /2
— Пусни мене, бре Хасане, /2
че ме чака стара майка, /2
стара майка, стара баща, /2
да мо онца студна вода, /2
студна вода кладенчова.

Пяла Шина Гьоргева Паунова, 37 г., гр. Девин, преселена от гр. Смолян, кв. Устово.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

803. Женена ли си, главена ли си

— Снощи бехме, Фатминко, на бунарен,
на бунарен, Фатминко, на чешмена.
Сички си думи издумахме,
сам една дума забурихме
да си та питам женена ли си,
женена ли си, главена ли си.
— Не съм женена, Исметьо, не съм главена,
отсега мислям да са йоженям, /2
да са йоженям, тебе да взема.

Пяла Надия Раджепова Янузова, 15 г., с. Лесково, Девинско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

804. Не я взима за кадъна, а я взима за любене

— Сичка дума, Фатминко, издумахме,
една дума, Фатминко, заборѝхме,
една дума заборѝхме,
да та питам зȏ ли ма щеш.
— Ни та зимам, Мехмете, ни ма дават,
маличка съм, Мехмете, глупавичка,
маличка съм, глупавичка,
я не мога дом да обращам,
пита ку пекъм, теклена е,
каша ку варам, безсолна е.
— Я та не зимам, Фатминко, за кадъна,
ам си та зимам, Фатминко, за в кишона,
ам си та зимам за в кишона,
да си ми кривиш твоино фесче.

Пял Мехмед Ашиков, 33 г., с. Кутела, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

805

— Откак са сме, Фатменце, загаляли,
загаляли, Фатменце, замамяли,
дур ду сноощи на юдана,
на юдана, на чушмена,
сичкини думи издумайми,
една дума забурихме.
Завърни са да та питам
дава ли та твойна майка.
— Тя си ма дава, бре юначе, я ни рачам,
мъничка сам, юначе, глупавка сам.

Пяла Мервет Ахмедова Читакова, 25 г., гр. Девин.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

806

— Поседи, Хайдар ефендю,
погали Фатма Имамска, /2
полиби черни очинки,
похапи бузки кръвени,
чи утре нема да найдеш
чернине очи мамливи,
белоно лице кемливо.
Седели, колко седели,
сахатян ду беш утиде,
мома са желно молеше:
— Пусни ма, лудо и младо.

Пял Феим Ахмедов Мустафов, 50 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

807. Погледни, девойко, дали е съмнало

— Стани, девойко, погледни
дали не са е совнало.
— Совнало са е, юначе,
слонцено ми е в рякана,
момине ми са на вода,
младине ми са в юргане.
Юнак са сипна да плаче,
малка го мома миреше:
— Мольчи, юначе, не плачи,
аз ща та льосно изведа
с мояна руба байрямска.
Кога ма питат, юначе,
аз ша му кажа, юначе,
че си майчина роднина.

Пяла Жимле Хасанова Делиасанова, 18 г., с. Жребево, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

808

Rubato ♪ ≈ 60 — 106 I 17

-И- зле- зи, де- вой- ко, по- гъ̌- ля- дай
да- ли не са йе съ-
мна- ло. съ- мъ̌- на- ло са
йе, ю- на- че, слъ- нце- но ми йе
на- гъ̌- ря- ло

— Излези, девойко, поглядай
дали не са йе съмнало.
— Съмнало са йе, юначе,
слънцено ми йе нагряло,
мъглица ми йе паднала,
приз махала ми е минала.

Пяла Шукрие Османова Джефарова, 31 г., с. Барутин, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

809

Rubato ♩= 104 220 I 36

— Ста̀ни, девойко, погледай
дали не са е съвнало. /2
— Съвнало са, бе юначе, /2
слънцено ми, бе, въз село, /2
мъглица ми е въз река. /2.
Юнак са чуди, зачуди. /2

— Мълчи, юначе, не плачи, /2
я ша си та ми применям /2
със мо̀е руба байрямцка, /2
със момску нову гиздилу,
ша та приведа, приведа
низ село нагор въз село, /2

чи ша та водям, приводям
приз наши момски дворове,
чи ша запитат, попитат
коя е‿оная невяста —
та си бе наша роднина.

Пял Настан Яминов Балталиев, 55 г., с. Барутин, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

810

Rubato ♪= 100 248 I 12

— Стани, девойко, пòгледни
дали не са е съвнало, /2
съвнало и зазорило.
— Пòседи, лефтер юнако,
пòлиби чòрни очинки,

пòхапи бузки карпузки,
пòдружи мома хубава.
Легнал си юнак, та заспал.
Ага са й от сън събудил,
то са е било сôвнало,
ясно е слънце изгрело.

Пял Сюьлман М. Горелов, 30 г., с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

811

Rubato ♩ = 54 248 I 13

-Ста- ни, де- вой- ко, по- гъ- ле- дъ- ни

да- ли не са е сов- на- ло

Пял Салих Асанов Азизов, 27 г., с. Тикале Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

812. Полежи си, юначе, на момина ръчица

Rubato ♩ = 72 220 II 17

По- ле- жи, леф- тер ю- на- че, на мом- ска дяс- на ръ- чи- ца

По̀лежи, лѐфтер юначѐ,
на момска дясна ръчица, /2
по̀либи очи черънки, /2
по̀хапи бузки ябълки, /2
по̀кърши ко̀рсчи тьоначку.

Пяла Атидже Ашикова, 20 г., с. Настан, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

813. Заспало е челебийче на момина дясна ръка

3 II 8

♩ = 60

За- спа- ло йе че- ле- бий- че на мо-

ми- на де- сна ро- ка

Заспало йе челебийче
на момина десна ро̀ка,
драчко хи йе да го гльода,
милно хи йе да го буди.
Как кайдиса, та му рече:
— Стàни, стàни, челебийче,
пѐтли пеят, совнува са,
та жъ дойди стара майкя.
— Ако дойди, нека дойди,
теби й майкя, мени й баба.
И усовна на момина,
на момина десна ро̀ка.

Пял Георги Костадинов Дурев, 60 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

814

16 I 7

Rubato

За- спа- ло йе

че- ле- бий- че на

мо- ми- на

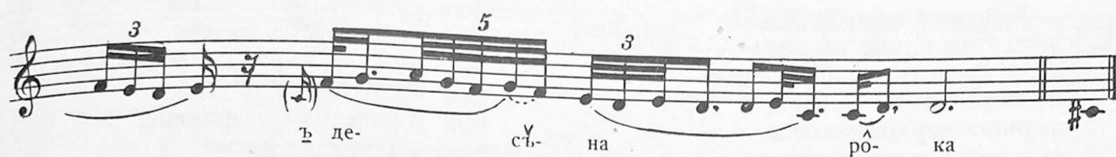

Пяла Хайрие Мехмедова Чаушева, 22 г., с. Бял Извор, Ардинско, преселена от с. Шехин, Ксантийско. Записал Т. Тодоров, март 1957.

815. Силом целунал либето си

177 II 54

Вчера ми минах, майчинко,
през дольничкана махало, /2
та си ми срешнах севдана.
Я мо са никак не вдадах,
той ми отбули дюлбеня,
та ми облюби бузкине,
та ми преброи плиткине —
юз ельли плитки наброи,
на ката плитка по алтън.

Пял Здравчо Асенов Гърчов, 50 г., с. Мостово, Асеновградско. Записал Т. Тодоров, февруари 1962.

816

22 I 48

— Байреме, любе Байреме,
йоти фав петък не дойде —
цаль день ти са бех надяла
и китка ти бех извила,
китчица карамфилювка
със бейтуранчек боркана,
фъв риза йъ бех зъвила,
фъв риза байремжукева.
— Нимой са сърди, девойко,
мен мъ бубайко пруоди
нъх Дахан, нъх Даридере,
бела кинига да носям, /2
черна изия да пеям;
га са оттам заворнах,
пък ма на дърва пруоди;
га са заворнах от дърва,
пък ма на листе пруоди.

Пяла Фатма Хасанова Алихожова, 28 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

817. Що, либе, сноощи не дойде

75 II 7

Rubato ♪ = 108

— Мех- ме- тьо, сев- да при- тъж- на, йо- ти ми сно- щи не дой- де

— Мехметьо, севда прйтъжна,
йоти ми снощи не дойде — /2
цял ден ти съ съм надяла,
цяла нош ти съм чакала,
чурапе съм ти изплела
и китка бех ти извила
със жо̂лта тьонка куприна,
и риза бех ти ушила,
във гаврьо̀ ги бях увила.
— Немой са сърди, Фатминко,
я си са сбирах, то̂рнувах
нах Чо̂рна река да ида,
високи ели да кра̀тя.

Пяла Фейме М. Салихова, 18 г., с. Арда, мах. Алиговска, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

818. Черните му очи я измамили

♩ = 108

19 I 149

И- зпра- ти ма, май- чи- нко, край го- ра- на, край го-

Изпрати ма, майчинко, край горана,
край горана, майчинко, край водана.
Га отидох за водица,
че си найдах черни очи,
черни очи мамят, мамят —
кой погледне, измамват го, /2
я погледнах, измамиха ма;
та ми даде огледалце,
я му дадах стърк босилек.

Пели Фатма Кемилова Брахъмова, 41 г., и Айша Шабанова Хасанова, 39 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

819

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

820

73 I 30

♩ = 60 ≈ 80

Край горица, майчинко, до водица,
край водица, майчинко, юнак седи,
с очи гледа, очи мамят,
кой как мине, измамя го,
и йе минах, измами ма —
облюби ми чȍрни очи, /2
обхапа ми бели бузки.

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

821. Целунал мома заспала

♩ = 80

2 II 25

— Стуени, сине Стуени,
духодат ли ти, сино льо, /2
на белян Дунав дивойки?
— Духодат, майчо, духодат,
вчера бе душла адничка,
прала бя и заспала бя,
пък иѐ си стадо откарах
на Дунав да го напоя,
на сувакь да го накърмя,
та найдох мома заспала,
Чугюх са, майчо, мислюх са
дали да си я по̀дмина,
или да си я по̀любя,
та чи я, майчо, облюбюх —
из двете страни лицето.
Бели са сибер сасипа,
йесни са корви лийнаха,
дребни са пилци сипнаха
момскини корви да пият.

Пели Добра Лазарова Чернева, 63 г., и Сива Илиева Коледжикова, 47 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

822. Тайбинко кузум, пиленце

♩ ≈ 56

58 II 36

Тай- би- нъ̆- ко ку- зум, пи- ля- нъ̆- це, са- бах ми до- й- де и по- дъ̆- ми- на

— Тайбинко кузум, пилянце,
сабах ми дойде й подмина, /2
пак ний си вода нямаме.
— Юначе луйдо и младо,
нам с тебе вода не трябва —
нам не сме на куп лежали,
ний не сме нищо правили.
— Тайбинко кузум, пилянце,
ти беше пръв сън заспала;
я си та итро измамих,
та си ти очи облюбих,
та си ти кръсче обкърших,
та си ти нянки постисках.

Пяла Надия Раджепова Янузова, 16 г., с. Лесково, Девинско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

823

Rubato ♩ = 56 — 73 I 6

— Девойко майри хубава,
сабах ми дойде, премина, /2
пък си немаме водица.
— Юначе лудо и младо,
защо е нам с теб водица,
га не сме на сор лежали,
и не сме нищо правили?
— Девойко майри хубава,
ти беше сънчок заспала,
пък йе ти любих очите,
и апех си ти бузките.

Пял Садък Чаушев, 49 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

824. Стани си иди, юначе

♩. = 50 — 35 I 127

Стани си иди, юначе,
оттув надолу низ рѐка;
тув нема моми за тебе.
Твойна е, кузум, прилика,
отвъдна стрàна ръѐкана,
та назадь немой поглява,
че ти ще сърце остана
на мойне черни очинки.

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

825

♩ = 60 36 II 35

Ста- ни си, се- вдьо, и- ди си, хич ба- лно ни- мой да ти е

Стани си, севдьо, иди си,
хич бално нимой да ти е.
И я ще с тебе да дойда —
приз село китка извита, /2
приз гора вярна дружина.

Пял Ариф Таиров Асанов, 28 г., с Богутево, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

826

♪ = 152 5 II 15

Ста- ни си и- ди, ю- на- че, тув не- ма му- ма за те- бе

Стани си иди, юначе,
тув нема мома за тебе. /2
Тува са моми главени, /2
главени, с порстин менени.

Пяла Шина Гьоргева Паунова, 37 г., гр. Девин, преселена от гр. Смолян — кв. Устово.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

827

♪ = 440 17 II 91

Ю- на- че лу- до и мла- до, йо- ти си ки- ман, ка- хъ- рен

Юначе лудо и младо,
йоти си киман, кахърен —
дали та були главана,
или ти нема севдана?
Яку ти нема севдана,
да ида да я порукам;
яку сас мене не тръгне,
иди я и ти порукай;
яко сас тебе не тръгне,
загали мене, юначе.

Пяла Фатма Мехмедова Палова, 19 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

828. Всички ще люби, пък за вземане как дойде

♩ = 144 — 139 I 22

На- ши- не съв- ди съв- ге- ли (и) врит кит- ки и врит бо- си- льок

Нашине съвди съвгели
врит китки и врит босильок,
врит невен и врит керофен,
врит ща хи наред поглявам,
пък за зимане — как дойде,
как дойде и както стане.

Пели девойки от с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

829

♩ = 164 — 139 I 4

Ме-нье си се- ди дра- го- но йот ся- я ля- то- про- ля- то,

Менье си сѐди дра̀гоно
йот сяя лято, про̀лято —
тазѐ ще китки да садя,
тазѐ ще руба да нося /2
пък тазѐ севда не фатам.
Севда си имам фатена,
фатена и загалена,
пък ко се падне и падне,
та ще и друга да фате.

Пяла Кадрие Ахм. Дрянкова, 12 г., с. Старцево, Маданско.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

830. Други люби, мене не оставяй

Rubato 𝅗𝅥. = 80

248 II 1

Къде ли ми е любено,
в кутра ли ми е махала,
кутри ли моми развȏрта,
развȏрта и разиграва?
Ала ми гльодай, любе ле,
дено ми галиш момана,

да не е йот мен по-грозна,
по-грозна и по-глупава.
Гали ми, любе, гали ми
райковски моми хубави, /2
лю мен немой заборева.

Пял Георги Чичиков, 34 ч., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

831. Ще му пристане

♩ = 56

72 I 45

Дръжи, юначе, ракине,
да си ти рипнам в ракине
с баш байремсконо гиздило,
с моине есни шалвари.

Пял Лютви Ахмедов Караасанов, 14 г., с. Тързн, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

832. Момък желае девойче на конче

Стани са, коньо, ра̀зшетай,
утре ще сватба да има
с деветстотнити сватове,
със девет золви лѐфтери.
На тебе, коньо, ще еха
бело, черноко момиче,
пък ти са, коньо, по̀дплаши
от аленине шелваре,
та́ я на мене подфърли.
Зам ще та, коньо, на̀зобя, /2
със шиник бела пшеница
и ще та, коньо, на̀поя
одринско вино червено,

Пял Тодор Василев Ташев, 49 г., с. Давидково, Ардинско, преселен от с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

833

Коньо льо сиви, ка̀матан,
ютре ще сватба да има,
девет стутини сватбаре,
със девет зълви лѐфтери.
Една щат на теб да турят,
та ща та, коньо, прикрият
със червенуну килимче.
Пък ти са, коньо, по̀дплаши,
та я на мене докарай,
та ми я фърли на скутън,
та ще та, коньо, назобам
пловдивска бела пченица
и ще та, коньо, подковам
със алтънени петали
и с гюмюшени грошкове.

Пели Бекир Асанов Хаджиалиев, 42 г., и Емин
Еминов Хаджиалиев, 45 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

834

Насити ли са, коньо льо,
ката неделе в Дереке, /2
сая неделе в Кутела?
Оттам щеш, коньо, да твариш
бело, чърноко мòмяче /2
на петнадесте години.
Зам ще та, коньо, нахранем
хильбетска бела пченица,
зам ще та, коньо, нàпоям
вино и бела ръкия.

Пели Захре Онбашиева, 14 г., Фатме Каракашева, 13 г., и Рукие Сапунджиев, 13 г., с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

835. Гледай да видиш хубаво

Гледай да видиш убава,
та сетня да ми не викаш /2
било си грозно мòмьече,
та ми се лъ замàръьше,
та та хубаво не видьъх
дъм бяла ли си, чърнока,
дъм тенка ли си, висока.

Пяла Фехри Дауд Хаджибекирова, с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

836. Карлуковските девойки

34 II 94

Rubato (♩≈58)

Ка-рлу- ко- вски- не де- вой-

ки се си са по- лньни сю- ни ци

Карлуковскине девойки
се си са польни с юнаци —
лете са польни с терзия,
зиме са польни с дюльгеря.
Дюльгерене са мнозина,
мнозина дор до стотина;
терзиене са малцина,
малцина до деветина.
Девет са моми галили,
пък другине са плакали
и ми са желно кордили:

— То са ще мина летоно,
до ще ми зима, пòдзима,
изполниме ще дюлгеря,
селоно да са разшени,
момине да са разсмеят.

Пял Тодор Василев Ташев, 49 г., с. Давидково, Ардинско, преселен от с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

837. Когото е погледнала, всекиго е измамила

♩=132

221 II 27

Сън ми дой- де на о- чи- се — мал- ка

мо- ма на ръ- ки- се

Сън ми дойде на очисе —
малка мома на ръкисе —
ни бе малка, ни голямка,
таман беше за галене, /2
за галене, за мамене —
кой погльодна, измами го,
аз погльоднах, измами ма.

Пяла Незифе Р. Бочукова, 20 г., с. Настан, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

838

♩=63 76 II 2

Сон ми дой- де, май- чин- ко, на о- чи- се —

5

мал- ка мо- ма, май- чин- ко, фаф ра- ки- се

Сон ми дойде, майчинко, на очисе,
малка мома, майчинко, фаф ракисе.
Ни бе малка, ни големка,
таман беше, карар беше —
чо̀рни йочи за любене,
тьонка снажка за свиване, /2
бели бузки за хапане.

Пяла Мария Манолева, 36 г., с. Чокманово, Смолянско, преселена от с. Елховец, Маданско, с жители българи мохамедани.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

839. Щастлив насъне

♩=88 36 I 14

Ле- гнал йе Мех- меть, за спал йе под тьо-

нка йе- ла й ви- со- ка

Легнал йе Мехметь, заспал йе
под тьонка йелай висока,
че си йе видел фав съне
на рока да си му ле́жи /2
бело, черноко момиче.
Станал са Мехметь оглъодал,
нищо край него немаше,
една ми йела висока
до йедно дребно камене:
— Йелице тьонка, висока,
да беше и ти момиче. . .

Пяла Рамзина Мехмед Шикова, 19 г., с. Богутево, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

840. Момина мечта за момък

Rubato ♩=60 72 II 23

–Те- шек сьм ме- рак

ме- тна- ла на и- ри- дер-

скъък Та- хи- ре

— Тешек сьм мерак метнала
на иридескъък Тахире — /2
на скутан да му пòседя
вър сини куюм пътуре.
— Немой га гали, дôщеро,

турски не знаеш да думаш.
— Майчинко, моя майчинко,
я са ща турски науча,
ага му сьодна на скутан
и га му легна на ръка.

Пял Мехмед Асанов Майсторов, с. Търн, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

841

♩=42 73 II 20

Те- ше- кѐ сьм ме- ра- кѐ

ме- тѐ- на — а- ла на е-

ри- дер- скен Та- и- рян

Тешек сьм мерак метнала
на еридерскен Таирян —
на скутчек да му пòседем,
на куюн сини шалваре,

армаган да му пòядам,
кесьона да му пòвадям,
парине да му прѐброям,
ам не знам турски да думам.

Пяла Емине Асанова Ходжова, 30 г., с. Могилица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

842. Дигни о̀чи, погледни ме

Леле, Кано, първо любе,
всичък вечер ка седиме /2
на седенка, на попрелька,
та ма с о̀чи не поглъода
и с уста ми не продума.
Дигни о̀чи, по̀гледни ма,
отвори уста, придумай ми,
ку не дважчек, чи ъдно̀жчек,
ку не с сôрце, чи биз сôрце.

Пели Николина Шопова, 42 г., и Рада Семерджиева, 40 г., с. Чокманово, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

843. Открий ѝ, ветре, лицето

Дуйни ми, лехни, бяль вятър,
та дуйни Айше дюльбенен, /2
да си хи видям лѝцено,
лѝцено бяло ли хи е,
ъчине черни ли хи са.

Пял Юмер Ахмедов Камбуров, 19 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

844. Да сторят облог да се земат

Мари моме, машка моме,
да ни речеш: „Ожених са,
ожених са, забурих та,
забурих та, прибулех та.“
Каде ходя, тебе мисля,
сон ку зàспя, в сон та гльодам.

Гьо да сторим веран кауль,
гьо да сторим да са зьомим —
ти да станиш зилен чаир,
йе да стана вакъл овен,
да духадам на чаирян,
да ти паса ситна трева.

Пял Георги Костадинов Дурев, 60 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

845

— Моме, моме, малько моме,
я та галем, ти не знаеш. 2/
Де да сторим ти да знаеш,—
ти да станеш зелен чаир,
я да стана вакъл авен,
да ти ходя по крàяну,
да ти тъпта земицана,
да ти паса тревицана,
да ти пия водицана.

Сбрали са са кòсаджие,
кòсаджие, гюнлюкчие,
закосили зелен чаир,
прикосили тенка змия.
Не е било тенка змия,
ам е било малька мома —
сипнали са бистри сълзи,
лейнали са ясни кърви.

Пял Хака Шерифов Хаджибекиров, 19 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

846. Да те измамя, девойко, в гората да те заведа

Лейлинко кузум, пиленце,
яга ми търнеш на вода,
ситно променяй ногине,
че галям да та погледна
низ ниско край журапине,
височко край шалварене.
Лейлинко кузум, пиленце,
да мога да та измамя,
от село да та извядам,
във гора да та фъведа,
хитричко да та попитам
кому си лишен държела /2
и назад го си връщала.

Пели Шарфие Хасанова Пънжолова, 15 г., Рамзие Мехмедова Ковачева, 15 г., и Айше Алиева Карасалихова, 15 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруври 1955.

847. Той я люби, тя повече него

Йеман ми, йеман ми, майчо, йеман ми,
йеман ми, од нова лудо и младо,
и младо, дено ми ходи, мале ле,
мале ле, та язди конче хранено,
хранено. Познах го, майко, познах го,
познах го, че има севда нах мене,
нах мене, и яз повече нах него.

Пяла Василка Ангелова Златанова, 49 г., с. Хвойна, Асеновградско, преселена от с. Косово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

848. Сърцето й в едного

♩=144 ≈ 152

139 I 40

Ъ- чи- не ми са вър ся ъ- къв, сър-це- но ми е вър ъ- дин

Ъчине ми са вър сякъв,
сърцено ми е вър ъдин
вър ъдин деликънлия,
вър ъдно вакло копьъле.

Пели Кадрие Дрянкова, 12 г., Фатма Байрамова, 14 г.,
и Асие Камбурова, 13 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

849. Мерак за либе

♩=100

23 II 138

Го- лем са бай- рем по- ми- на ъ

и ма- лък и- де да дой- де

Голем са байрем помина
и малък иде да дойде.
Защо ми иде да дойде,
га немам либе главено

армаган да му преводям,
кина на юнак привада —
юнено и купринено,
сърмено и жумфезено.

Пял Осман Мехмедов Османчев, 27 г., с. Оряховец, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

850. У вас да дойда, на стол да седна

♩=104—112

35 I 117

Нах теб да дой- дам, Ру- фке- ле, нах теб да

Нах теб да дойдам, Руфке ле,
нах теб да дойдам,
на стол да седнам, Руфке ле,
на стол да седнам,
тебе да гльодам, /2
ага ми шоташ /2
в равнине двори, /2
в малка градинка, 2/
китки да береш, /2
букет да правиш. /2
Дай го на мене /2
да го закичам. /2

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

851

Мен ми е драчко, /2
момне ле хубава, каматна,
у вас да дойда, /2
у вас да дойда, /2
на стол да сьодна, /2
на стол да сьодна, /2
нах теб да гльодам, /2
нах теб да гльодам, /2
кахвьо да пиям. /2

Пяла Фатме Мурадова Бейска, 17 г., с. Могилица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

852. Гледал я как работи

Rubato ♪=132 221 II 16

Не- взи- я, бе- лай ка-

до- но, сно- щи съм ве-

чер- гльо- да- ло

Невзия, белай кадоно,
снощи съм вечер гльодало
от вашне високи кьошкьове —
шарен ми рудан въртеше,
жълта куприна предеше,
червено фешче шиеше.

Пял Рашид Т. Помаков, 25 г., с. Беден, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

853. Мома ще развесели сърце му

Rubato (♩≈ 46) 21 I 7

Не съ- ни, съ- ръ- це ю-

на- цко, те- бъ го ще

мо- ма ръ- зъ- ше- ни

Не съни, сърце юнацко,
теб го ще мома ръзшени
ага ти дойде в конака,
ага ти дремне в кишона,
ага ти содне на скутан,
ага ти ройне пискюлан
низ алянине пояси,
низ гюмюшьлюну кюстеци.

Пял Хасан Ахмедов Парунев, 45 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

[854

♩=72 72 II 24

Не сô- хъ̌- ни, сôр- це ю-

наш- ко, теб го ще мо-

ма ра- раз- ше- ни

Не сôхни, сôрце юнашко,
теб го ще мома разшени /2
ле утре вечер од ашѐм,
ага ти легне на рôка,
ага ти ройне плитчици.

Пял Светослав Добрев Духовников, 41 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

855. Обичам да те погледам

♩=100—104 19 I 155

Лей- ли- нко ку- зум, пи- ле- нъ̌- це,

йе- га ми то- ръ̌- неш на во- да

Лейлинко кузум, пиленце,
йега ми торнеш на вода /2
приз зеленана ливада,
ситно ми мести ногине,
чем галям да та пòгледам
из ниско приз журапене,
височко приз шалварене,
чи ти е близко водана,
пък ти е делеч севдана,
та нема да са находиш
и нема да са нагледаш.

Пял Рамадан Шабанов Карапишанов, 39 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

856. Не съм гроздице да ме къснеш

Алтънжийче, тютюнжийче,
йоти ма назлъм тъй поглеждаш? /2
Не съм гроздице, да ме къснеш, /2
не съм винце, да ме пийнеш, /2
ам съм мома за галене, /2
за галене, за мамене, /2
за кичило, за венчило, /2
за низ село, за въз село, /2
за мо̀рено огледало, /2
черни о̀чи за любене, /2
бели бузи за апане.

Пял Фехри Салимехмедов Руфатов, 16 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

857. Пустата Райна Канчева

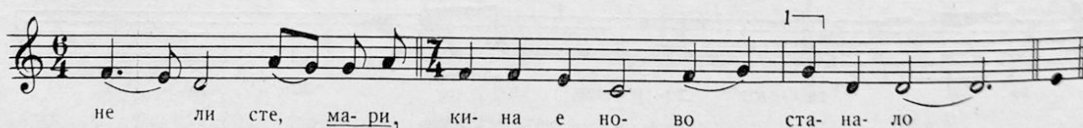

Та чули ли сте, не ли сте, /2 мари,
кина̀ е ново станало /2
във Дреновскине колиби? /2
Пустана Райна Канчева 2/
млочку е мо̀мци галила,
ала е Коля най яце —
од нег е яла и пила
и лишенен му държала.

Пели Захре Осм. Онбашиева, 14 г., Фатме Ем. Каракашева, 13 г., и Рукие Ем. Сапунджиева, 13 г., с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

858. Да ѝ донесе армаган

— Гльодай ма, гльодай, Добро льо,
гльодай ма, та са нагльодай —
днеска съм тука, Добрице,
утре ма нема, пиле ле,
утре са сбирам, търнувам
нах Цариграда голема.
Яла ми, Добро, заръчай,
заръчай, Добро, поръчай
що да ти, Добро, до̀несам
от Цариграда голема.
— Юначе лудо и младо,
ако са, лудо, не сьо̀таш,
та баре, лудо, не видиш
какво ми носат момине?
На бела шийка герданче,
на тьонко кръсче коланче.

Пял Тодор Василев Ташев, 49 г., с. Давидково, Ардинско,
преселен от с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

859

Яман ми, майчо, яман ми,
яман, кина съм патила
йот нва черноко копеле!
Ельчиш ми навън излизам,
и нега си гу видювам
отвъдна страна рекана,
на зеленана ливада,
зад червенана ябълька.
Ситна байлама цонкаше,
с байлама дума думаше:
„Девойко мари хубава,
утре на четак торнувам,
кена ли да ти донеса?“
„Юначе лудо и младо,
ти толков ли са не сеташ
момече кена прилега?
На бела шия мержане,
на вакло чело алтъне,
на топ червена кутния,
на пара жълта мумия.“

Пели Райме Мехмедова Щърбова, 19 г., и Фатма
Хасанова Карапишанова, 16 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

860

Яман ми, майчо, яман ми,
яман, кина съм патила
от сова уйгун копеле.
Ельчиш ми навън излезам,
та са със нега видювам
от ỳпран страна рѐкана,
във зеленана ливада,
под червен калем ебълка,
летни ебълки къцаше
та ги нах мене метъше,
с байлама дума думаше:

„Майри девойко хубава,
утре е пазар, панаир
и йе нахтамо ша идам.
Кина ли да ти донесам?“
„Юначе, лудо и младо,
даль си дотолков будала,
иль са дотолков не сеташ
моймиче кина прилега?
На вакло чело алтъне,
на бела шия инджѝле,
на тенко кърхче кушѐче.“

Пели Шарфие Хасанова Пънжолова, 15 г., Рамзие Мехмедова Ковачева, 15 г.,
и Айше Алиева Карасалихова, 15 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

861

— Нурке ле, бело момиче,
кадье си сама торнала?
— Торнала ми съм, торнала
въз високана планина
на наши тежки кехая
вечерка да ни однесам.
Ага си Нурка отиде,

врид кехаене сьоднаа,
баш кехайона не седна,
ам си на Нурка думаше:
— Нурке ле, бело момиче,
кундри ли искаш лескати, /2
ель искаш желти алтъне?
— Не искам желти алтъне,

ам искам кундри лескати —
бела е слана паднала
във зеленоно ливадье,
ага хми Нурка минава,
да ми не каля шелваре.

Пял Давуд Хасанов Шехов, 37 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

862

Rubato ♩ = 69

137 I 7

Моамет са сбира, търнова
за узунджовскян панаир,
Моамет си Айши викаше:
— Заръчай, Айшо, поръчай
какво ли да ти донеса?
— Чим ти си знаеш, Моамет,
Айшинка твоя що носи,
що носи, що й прилега.

Пял Ахмед Асанов Папучаров, 39 г., гр. Златоград.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

863

♩ = 120

221 II 13

— Йотѝ ли ми щиш на пазар,
Мейметко пилянце,
йотѝ ли ми щиш на пазар,
донѐ ли ми щеш армаган — /2
на бяла шийка герданче, /2
на тьонку кръсче коланче, /2
на бяли ноги кундури? /2

Пяла Салие Р. Чепишова, 19 г., с. Брезе, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

864. Зимаш ме, Минке, не зимаш, поне ми китка изпрати

♩ = 58

73 II 5

Зимай ма, Минко, не зимай,
барек ми китка ѝзвейни,
та ми я, севдим, прòводи
по мѝжувина дôщера
нах двана врѝса студени,
ага ми мина през врисен,
с китчица да та спòмена.
Зам ще та, севдим, подаря
едринска канà зелена,
фильбèнска басма червена,
четакски кундри лескати,
райковски бормѝ пôрстене.

Пял Емин Исуфов, 43 г., с. Могилица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

865. Донесъл ѝ гиздило

— Фатма, имамско момече,
да знаеш, Фатмен, да видиш /2
какво съм донел гиздило. /2
— Дойдох, юначе, видях го, /2
ло сичконо ти бендисах, /2
ала ти яца бендисах /2
твояна ясна червена, /2
къно червена кутния, /2
на пара жалта момия.

Пял Азис Ахмедов Хюремов, 20 г., с. Еньовче, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

866. Момински накити

Заб.: „Си бекар" се явява само при първото изпяване в първите два такта. След това винаги „си бемол."

Надени, Минко, фесчано, /2
яла, Минко, яла, душо, яла ти при меня,
зам да видим приляга ли на.
Надени, Минко, крапцено, /2
надени, Минко, ялечено, /2
опаши, Минко, кушача, /2
надени, Минко, шалвари, /2
надени, Минко, кундури. /2

Пял Шефкет Азисов Пашов, 19 г., с. Еньовче, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

867

Надени, Минко, кондурки, /2
яла, Минко, яла, пиле, яла де,
да си та видям приляга ли те.
Надени, Минко, жорапе, /2
надени, Минко, меньдильче, /2
надени, Минко, фустанче, /2
надени, Минко, фесчено. /2

Пял Садък Адилев, с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

868. Айша си има черни чорапи

Айша си има черни чорапе, Махмуда брей,
синжири, копчери, чифтер дума ли ти, дума,
Махмуда брей.

Хайша си има чейли, папучки,
Айше си има шарено фустанче,
Айше си има сърмено коланче,
Айше си има шарено герданче.

Пял Здравчо Асенов Гърчев, 50 г. с. Мостово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1962.

869. Обичам, моме да те погледам

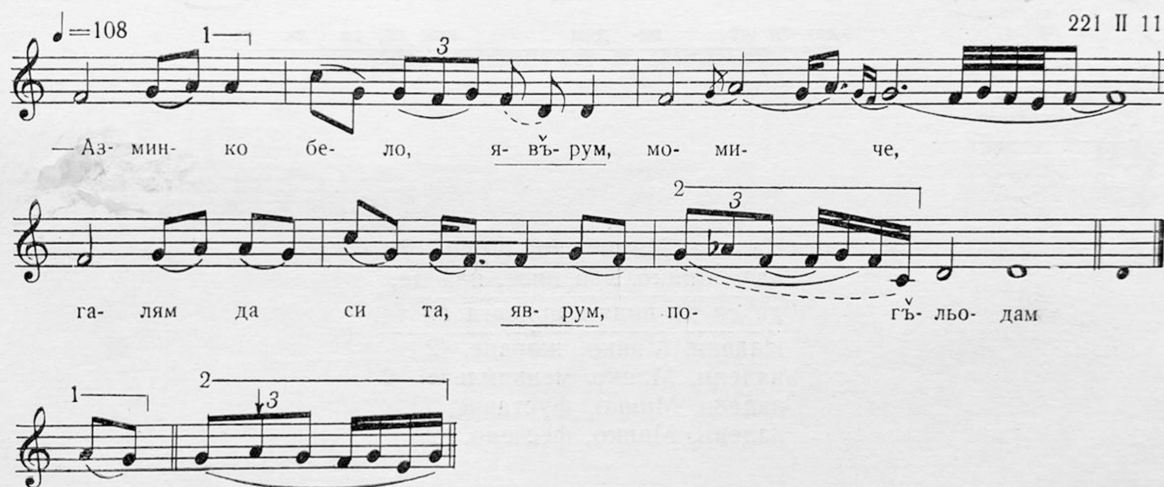

— Азминко бело, яврум, мòмиче,
галям да си та, яврум, погльодам, /2
кога ми тôрниш за вода
със двене бели аркумки,
със сърменине терлички,
със шаренине чорапки,
и по-нагоре миндильчък.

Пяла Салие Р. Чепишова, 19 г., с. Брезе, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

870. С гиздило на сбор ще иде!

— Каде й, Марийке, мама ти? /2
— Бате ле, бате Иване,
мама и ранко излела, /2
низ махалона й утишла,
нах дюкенину да иде,
мене гиздило да сбира
на сбора да ма изведе /2
Петровден, света ниделя,
юнаци да ме бендисат.

Пяла Маруда Славова Сиракова, 31 г., с. Стойките, Девинско, преселена от с. Гела, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

871. Пременена до непознаване

Задала са е Фатминка
низ горе, низ Джумаѐно
с накалъп новко бинѝсчи,
с напребо̀с кунтри лескати.
Село хи диван стояха
да ми Фатминка познаят.
Ни ъдно не я познало,
нея си позна севдъ̀на.

Пели Дауд М. Санков, 28 г., и Риза М. Контилов, 35 г., с Старцево, Маданско.
Записал Н.. Кауфман, май 1957.

872. Гиздава, напарфюмена

𝅘𝅥𝅮=120 73 II 13

— Девойко майри хубава,
мислил съм да та по̀питам.
Ага ти любех очинки,
цолу̀фкове ти биеха.
Кина ги беше мазала,
толков ти ечко биеха?
— Юначе лудо и младо,
ти толков ли се не сеташ?
Мой бе бубайко туджерин,
туджерин, баш базиргенин.
Йольчиш ми ходи нах пазар,
чо̀рни ми миски донася —
на чо̀рни вежди шекливо,
на бело лице белило.

Пял Емин Исуфов, 43 г., с. Могилица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

873. Китката е ден до пладне, момата е до живот

𝅘𝅥=100 177 II 50

Юнак тръгнал кон да пои,
гель, назлъм, гель,
та си срьошнал малка мома
еньньо ми, неньньо,
със папучки, със джурапи,
със иклия, със шелваре,
със кушече купринено,
на кушека докус китки,
докус китки, еди тюре.
Киткана е ден до пладня,
момана е до живота.

Пял Здравчо Асенов Гърчев, 50 г., с. Мостово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1962.

874. Прочута по хубост девойка

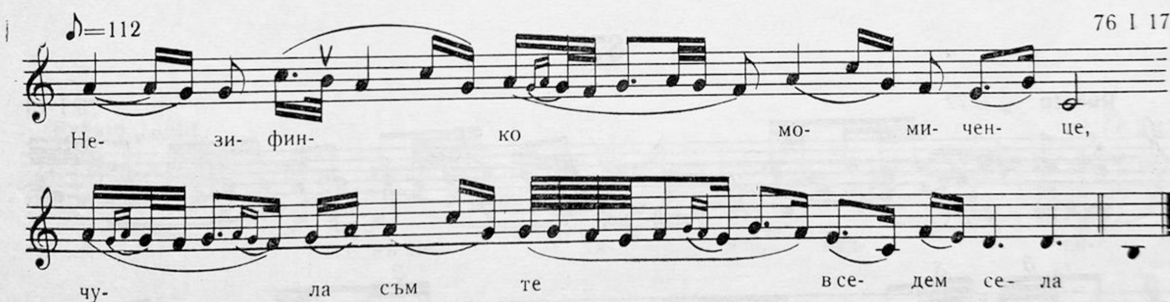

Незифинко, момиченце,
чула съм те в седем села, /2
в седем села, в осем града,
че си йечко ка̀матничка.
Пък ти не си дотолкова,
ам ми ходиш курдисанка,
курдисанка, дюздисанка
със шалваре шелйени,
със ризица чибученка.

Пели Фатме Еминова Молахмедова, 17 г., Асие Шукриева Турутева, 17 г., Мелике Адемова Сюльманова, 17 г., Хамиде Ахмедова Турутева, 18 г., и Зекие Арифова Курусмаилова, 17 г., с. Буково, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

875. Разболял се от момина хубост

Rubato ♩=76 75 II 3

А- ман ми, а- ман,

май- чи- нъ- ко, за срьош-

нич- ко- но мо- ми- че

Аман ми, аман, майчинко,
за срьошничконо мòмиче,
скоро не го съм видьовал,
доде ми бялко избеле, /2
доде ми тьонко израсте.
Вчера го, майчо, видьовах
на високине кьошкове,
на ясничкине джамове
със ситничкине къфезе.
Га си го в лѝце поглъòднах,
ситна ма трьоска затрьоси;
га си му снажка поглъоднах,
хѐле са, майчо, заборѝх.

Пяла Фейме М. Салихова, 18 г., с. Арда, мах. Алиговска, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

876

Rubato ♩=72 75 I 28

Из- ле- зи, май- чо, по-

гльо- дай как- во е

слън- це йо-гря- ло

Ѝзлези, майчо, погльодай
какво е слънце йогряло /2
от срьошничкана махало,
каква е мома изляла
на сивкувскине пенжере.
Морна си коса решеше,
дребни я плитки плетеше.

Пял Райчо В. Момчилов, 59 г., с. Арда, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

877

♩=84 106 I 33

А- ман си ре- кох, май- чин ко, за срьош- ни- чко- но мо- ми- че

Аман си рекох, майчинко,
за срьошничконо момиче.
Месец е вотре седела,
дорде ми бялка избяле,
доде ми тьонка израсте.
Кога напролет излезна,
и бялка ми избелела,
и тьонка ми е израсла.

Пяла Жимле Асанова Делиасанова, 18 г., с. Жребево, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

878

Rubato ♩=40 72 I 35

Я- ма- нъ ми, я- ман, май- чин- ко, й йот сря- шъ- нич- ко- но мо- ме- че

Пял Ибрахим Мехмедов Чаушев, 33 г., гр. Смолян.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

879. Девойка — съща птичка

270 I 21

Rubato ♩=40

През друм прехвръкна пиленце,
крилцана му са зеленке,
перцана му са червенке.
В ръкана носи, майчинко,
до един аглък копринен,
с аглъкан сенка правеше,
да го не пече слънцено,
да му не черне лйцено.
Три ми годинки седело
във хюльбенскана касаба̀
дорде ми белко избеле,
дорде височко нарасте.

Пели Шарфие Хасанова Пънжолова, 15 г., Рамзие Мехмедова Ковачева, 15 г., и Айше Алиева Карасалихова, 15 г., с. Давидково, Ардинско. Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

880. Оплакване на мома от закачливи момци

226 I 4

♩=100

Оти ма си, майчо, родила
толкова, майчо, хуйбава, майчинко,
толкова, майчо, гиздава,
да ни мога да ида на вода
от тия пусти юнаци —
изпълнили са сокаци
и наши равни дворове.
па я ги видях изпо̀тна —
росни си китки береха
и си ми дума продумах:

— Бѐрте, юнаци, берете,
вам ги са мо̀ми посели
с каносанкине ръчинки,
с бурмадосаните пръслѐта. /2

Пели девойки от с. Кочан, Гоцеделчевско.
Записал Н. Кауфман, юни 1960.

881

♩=170 37 II 84

Да ни ма бе, ми- ла ма- мо, ро- ди- ла,
ро- ди- ла, та- ка- ва тьо- нка ма- мо, ви- со-
чка, ви- со- чка

Да ни ма бе, мила мамо, родила, родила
такава тьонка, мамо, височка, височка,
да не мога, мила мамо, да мина, да мина
през Алипашовине черщия, черщия, /2
през Алипашовине сеймени, сеймени.
Бели межетии, мамо, форляха, форляха,
та ме по снага, мамо, биеха, биеха,
бялото ми лице, мамо, искаха, искаха,
черните ми вежди, мамо, скубеха, скубеха.

Пяла Надка Борисова Лещева, 13 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

882

♩=138 20 I 200

За- що ма, май- чи- нко, по- ро- ди, по- ро- ди
са- ка- ва тъ- нка, ви- со- ка, ви- со- ка

Защо ма, майчинко, породи, породи
такава тънка, висока, висока, /2
такава бела, чернока, чернока,
да не мога, майчинко, да мина, да мина
приз тързицконо сокаче, сокаче,

че ма терзийче закача, закача
и си ми вика, мале ле, мале ле:
„Девойко мари хубава, хубава,
даль си от небо паднала, паднала,
иль си от земя никнала, никнала,

та ми си толкоз хубава, хубава?
„Юначе, луда гидийо, гидийо,
ни съм от небе паднала, паднала, /2
нито от земя никнала, никнала —
мене ма майка родила, родила,
и мене кайно и тебе, и тебе.

Пяла Мата Илиева Газенова, гр. Ардино, преселена от с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

883. Светла звезда — малка мома

39 II 244

♩=56

Изгряла ми е светлана звезда,
светлана звезда, сабах ялдъзъ.
Не ми е било светлана звезда,
най ми е било малка девойка.
Нагиздила са, накичила са,
нарамила е бяли харкоми,
търнала ми е за студна вода,
срешнала ми е младо юначе.
Той си девойка вода поиска,
а девойка му вода не даде.

Пял Ангел Илиев Златков, 62 г., с. Орехово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.
Песента е пренесена от с. Петково, Ардинско.

884. Една у майка, галена

31 I 35

♩=152

Вчера ходих, мале ле, на геранян на вода,
там заварих, мале ле, мойно либе заспало,
мойно либе заспало под зелена ябълка;
ябълка бе цветила пусти бели цвѐтове.
Силен ветер дуеше, цветове са ронеха,
цветове са ронеха на лице му падаха —
триж бе лице по-бело от белине цветове.
Та са чудом почудих дали да го целувнам,
пък ми сърце не даде, чи бе адна у майка,
чи бе адна у майка и бе много галяна.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

885. От небе ли си паднала

248 II 7

♩=80≈88

— Де- вой- ко ма- ре, ху- ба- ва де- вой- ко,

йот зе- ме ли си ник- на- ла

— Девойко маре, хубава девойко,
йот зѐме ли си никнала
йот зѐме ли си никнала, девойко,
или от нѐбо паднала?
— Не съм йот зѐме никнала, юначе,
ни съм йот нѐбо паднала,
ам съм йот майка родена, юначе,
ам съм йот майка родена.

Яга ма майка родила, юначе,
с бело ма млеко захрани,
та ми е бело лицето, юначе,
та ми е бело лицето;
с чо̀рно ма грозде захрани, юначе,
та ми са чо̀рни очине;
с тънка ма пръчка премери, юначе,
та ми е тънка снажката.

Пял Мехмед Ашиков, 33 г., с. Кутела, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

886

220 II 19

♩=94

— Мо- ми- че, кит- ка из- ви- та, мо- ми-

че, че- ръ- вен трен- дра- фил

— Момиче, китка извита,
момиче, червен трендрафил,
да не смейш да ме погльоднищ,
думичка да ми придумаш!
Защо си бела, червена,
защо си тънка, висока?
— Юначе лудо и младо,

мен ма е майка родила /2
на ден ми личен Гергьовден,
с бяло ма мляко умила,
с черно ма грозде захрани, /2
с тънка ма прȍчка удрила —
затуй съм бяла, червена,
затуй съм тънка, висока.

Пяла Сафинка Ахмедова Имамска, 25 г., с. Настан, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

887

Rubato ♩=108 221 I 29

— Де- вой- ко май- ри ху- ба- ва, йот мед ли ти са ус- та- на

— Девойко майри хубава,
йот мед ли ти са устана, /2
та не смейш да ми продумаш;
очинки — чорни череши,
та не смейш да ма погльоднищ?
— Юначе лудо и младо,
мен ма е майка рȁдала /2

на день ми личен Гергьовден,
с бяло ма мляко умила,
въз лѝце да съм беличко,
с чȍрну ма грозде захранла,
въз ȍчи да съм черничко,
с тьонък ма повой повила,
въз сначка да съм тьоничка.

Пял Садък Топалов, 57 г., с. Беден, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

888. Що не смейш, моме, да ме погледнеш

♩=116 37 I 50

Щом ти съ- мъ сто- рил, де- вой- ко — ни сме- иш да ма по- гльод- ниш

Щом ти съм сторил, девойко —
ни смеиш да ма погльоднищ, /2
ни смеиш да ми продумаш.
От мед ли ти са йостана,

от вакал овен очине,
паткино перо плиткине,
от бришим гайтан веждине?

Пяла Рамзина Мехмет Шикова, 19 г., с. Богутево, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

889. Дай да ти видя лицето

— Девойко мари хубава,
триж съм денизен миновал,
дорде ти видям йочине,
йочине чо̂рни ли ти са, /2
ли̇цено белко ли ти е.
— Юначе лудо и младо,

нили си ви̇дьвал, юначе,
през ỳвес чо̂рни череши,
на пазар бело белило? —
Мойне са о̀чи по-чо̂рни,
мое е ли̇це по-бело!

Пял Хасан Раджепов Глухов, 46 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

890. Смиленско вакло момиче

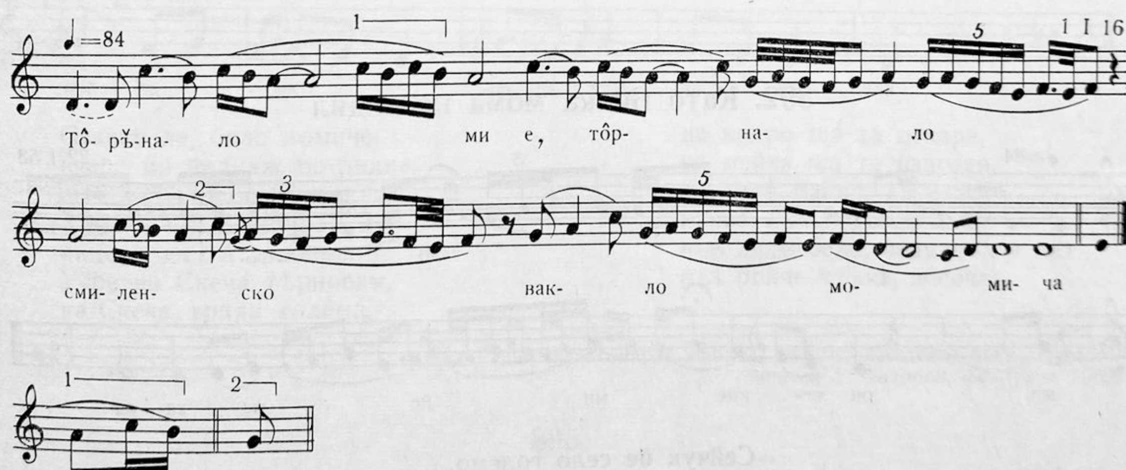

То̂рнало ми е, то̂рнало
смиленско вакло момича
низ Бела речка надолу
зилено сено да сбира.
Гюлбенча му са бялеи

кайно приз карлък маглона,
плитинки му са ройкаха
кайно рибини в динизян,
полкана му са меркаши
кайно пянона в динизян.

Пяла Йордана Василева Бояджиева, 38 г., гр. Девин, преселена от с. Гела, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

891

♩=42 73 II 18

За- да- ло са е, по-

да- ло сми- лен- ско

бел- ко мо- ме- че

Задало са е, подало
смиленско белко мо̀мече /2
въз Бела река надолу.
Тестемельчек и са лещеше
кайно в денизен пенона,
плитчици ѝ се ро̀яха
кайно в денизен рибине.

Пяла Фатме Мурадова Бейска, 17 г., с. Могилица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

892. Като Бинка мома не видял

♩≈84 22 I 53

Сей чук йе се- ло го- ле-

мо, он се- кис ми йе ма- ха- ла

Сейчук йе село големо,
он секис ми йе махала.
Сека съм ходил махало,
врит ми съм видел мо̀мине, /2
кън Бинка мома не видех
на бело и на черноко,
на тьенко и на високо.

Пяла Фатма Хасанова Алиходжова, 28 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

893. Белосана и нагиздена мома

Стана са Киша белоса,
белоса и червеноса,
нах конак мисли да иди,
нах гюмюржюнски хюкюмать.
Агине на стол стоеха,
морна си кафе пиеха.
Ага си Киша видяха,
фильжанине си тро̀йнаха.
— Сваляйте Киша от конян,
та щеме да я питаме
кой хи е скроил и ушил
нева широки шалваре.
— Сама си хи съм скроила
и сама съм хи ушила
у дома имам и други,
от сева дваж по-широки,
от сева триж по-червени.

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Тързн, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

894. Лицето ще й запише, майци си да го изпрати

Станке ле, бело момѝче,
вчера ма йеднаж погледна,
още ма йеднаж по̀гледни,
очине да ти запиша, /2
лицено да ти заповня.
Утре на Скеча търновам,
на Скеча, града голема,
на кадро ша та изкара,
на майка ша та йзпратя,
да види майка, да знае
какво съм либе загалил —
въз лице бело, червено,
въз бойче тънка, височка.

Пял Райчо Александров Райнов, 46 г., с. Мостово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1962.

895

Станке ле, главеничко ле,
вчера ма яднож погледна,
още ма яднож погледни,
лицено да ти зайпиша,
очине да ти запомнем.
Йотре ми торнувам, Станко ле,
на Скече, града голема.
На кадру ще та изкарам,
на майка ще та изпратям,
дано та майка бендиса
за снаха и за невеста.

Пял Рамадан Шабанов Карамитов, 39 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

896

Руско ле, главеничко ле,
вчерка ме веднаж погледна,
още ме веднаж погледни,
очинки да ти скитасам,
на книжка да ги изпиша,
при майка да ги изпратя,
да види майка, да знае
каква съм мома загалил —
на снажка тьонка, височка,
на лице бяла, червена.

Пял Никола Атанасов Вягов, 29 г., с Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

897

Галиш ма момне, ле, не галиш,
барек ма аднаж поглъодни,
очиньки да ти скитосам,
на книжка да ги изпиша,

на майка да ги проводя.
Да види майка, да знае
каква съм мома загалил —
на лице бела, чърночка,
на снажка тьонка, височка.

Пял Костадин Н. Каневски, 23 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

898

Пяла Велика К. Дурева, 58 г., гр. Девин, преселена от с. Стойките, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

899

Галиш ма, севдим, не галиш,
барьъм ма йъднъж пуглъдни /2
с твоине черни ачинки —
ачинки ще ти скирдосам,

на кинижка ще ги изпиша,
майци ще да ги прòводя,
да чуе майка, да види
кина е юнак загалил

в Ѐлехчѐ, село гульомо̀,
бяло, чърноко мо̀миче,
на снага тенко, високо.

Пели Кадрие Дрянкова, 12 г., и Фатма Байрамова, 14 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

900

210 I 4

♩ = 112

Мари Марийо, Марийо,
заради тебе, Марийо,
Пирин пла̀нина напуснах
със седемстотин юнака,
със седем бяли байрака,
та дойдох да са видиме —
лйцену да ти скитасам,
на книга да гу йзпиша,
на майка да гу изпратя,
да види майка, да знае
какво съм любе залюбил —
на снажка тънку, височку,
на лице бялу, чърночку.

Пяла Мария Николова Пеева, 26 г., с. Манастир,
Асеновгргдско, живуща в с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

901. На рудан преде и пее

Rubato ♪ = 120

248 II 16

Минка е рано станала,
рано е вода донела,
равни е дворе размела;
колкуно мете с метлана,
два дѐла метът шалваре.
Че си е Минка излела
на високине кьошкове,
ален е килюм послала,
шерен е рудань впрегнала,
че си е Минка запела:
„Прѐди ми тьѐни, руданко,
тънъчко да ми напредеш

за тестемельна основа —
ще имам сватба голяма,
че ще да дарам, руданчо,
горно и долно Райково,
Инжакаровска роднина."

Пял Мехмед С. Молахмедов, 40 г., с. Кутела, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

902. Ранобудна работна девойка

♩ =66—72 20 I 203

Май- чи- нко, ста- ра май- чи- нко,

ю- тъ- ре ма ра- нко во- зви- кай

Майчинко, стара майчинко,
ютре ма ранко вòзвикай,
рано на вода да ида,
равнине двори да сметам,
че ще да минат, майчинко,
узунмахленски юнаци

със накривени калпаци,
че ще да питат, майчинко:
„Чия е ная девойка,
дено е рано станала,
рано е двори измела,
рано е вода донела."

Пяла Тонка Иванова Михайлова, 33 г., гр. Ардино, преселена от с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

903

♩ =76—84 19 I 159

(ъ) Ди- гни ма, май- чо, ра- ни-

чко, ди- гъ- ни ма,

май- чо, ра- ни- чко,

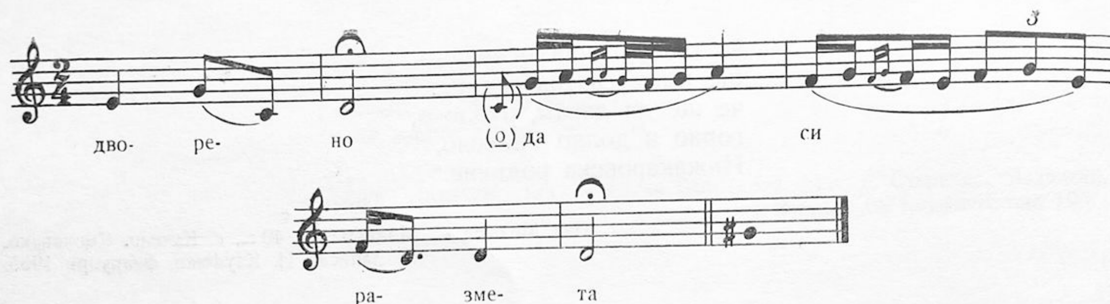

Дѝгни ма, майчо, рàничко, /2
двòрено да си рáзмета,
дворено и òдерено.
Утре щът рано да минот
агине и хайманине
с накривенине фесове,
със разроени пискюле
и със кундуре лъскати.
Пък мен са бяда бедили,
че не съм йокус искала.
Пък ако ни съм искала,
и яз за йокус да умра.

Пял Рамадан Шабанов Карапишанов, 39 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

904. Излези Мехмед, погледни

Ѝзлези, Мехметь, пòгледни
твоена мила дòщере /2
как седи на скуть Османа /2
и яде дребън армаган, /2

как пие бяла ръкия.
Самичка си го зимаше
от аляноно поясче.

Пели Салих Асанов Азизов, 27 г., с. Тикале, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

905

Rubato

16 I 9

И- зъ- ля- зи,
Ме- хъ- ме- тъ, по- гъ- ля- дъ-
ни тъ- во- я- на
(ъ) ма- лка до- ще- (ря)

Пяла Хайрие Мехмедова Чаушева — 22 г., с. Бели Извор, Ардинско, преселена от с. Шехин, Ксантийско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

906. Стани ми, либе, отвори

Rubato ♪ = 138

137 I 19

Ста- ни ми, бе- ло
мо- мъ- е- че,
ста- ни ми, съв- до

— Стàни ми, бело мòмече,
стани ми, съвдо, òтвори,
носам ти ситен армаган, /2
сама да си го извадиш
от шѐлянине поеси.

Пяла Фериде Филизова, 17 г., гр. Златоград.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

907. Който надпее, с него ще отиде

Врить си севдине дойдоха,
лю мойна севдя не дойде —
дели го кара майка му,
майка му, иль бубайко му,
братене или сѐстрене?
За мене да го не карат —
мене са млочко севдене;
га са сберат на байреман,
който надпее, надпука,
йе ше със нега да ида.

Пели Мехмед Ахмедов Халилков, 28 г., и Хасан
Мехмедов Гундалов, 20 г., с. Борово, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955 г.

908. Млад момък — ясно слънце

♩ = 84–100 34 I 73

Ю- на- че, йе- сно слъ- нчи- це!
Йе- сно я слъ- нце йо- гъ- ре- ло

Юначе, йесно слънчице!
Йесно я слънце огрело,
в нашено село най-йеца,
в долнана махло по-йеце.

То не е било слънчице,
ам ми е било любено,
то йе на хаскерь ходило,
армаган ми е донело.

Пели Незифе Бекюрова Сюльова, 25 г., и Хатидже Рамаданова Еминжикова, 28 г., с. Давидково, Ардинско. Записал Т. Тодоров, декември 1957.

909. Момък отвлякъл девойче

Rubato ♩ = 66 74 I 3

Та чу- ли ли сте, и- ли не
как- во е но- во ста- на- ло?

Та чули ли сте, или не
какво е ново станало?
Маноль е грабнал Величка,
Тункувана главеничка.
Майка я ситно уплете,
бубайко хи я изведе
и си на Маноль думаше:
— Води я, Маноль, води я,
та че са яце слушайте,
че сте двамина глупави.
Стана Маноль я заведе
през Стайчинуно равнище —
шиник са льоща стъптали,
кило са грашок изели,

на порти рука и чука:
— Йзлезни, майчо, посрешни,
водям ти млада невеста,
Тункувана главеничка.
— Руknал, та пукнал, сино мой,
как ми са зима чуздему,
чуздему главеничкана?
Та стана майка, отиде
у Колю, у мехтарено:
— Маноль е сторил кабахать,
йдите, доведете го
и го в темница вкарайте.
Маноль на гайда свиреше,
мехтерен заптьо думаше:

— Я си пуснете Маноля,
че̄и йе да си бех мо̀мяче,
и йе щех да го за̀следя.

Пяла Мария Василева Гогова, 30 г., с. Смилян, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

910. Чие е лице по-бяло, моминско или момчешко

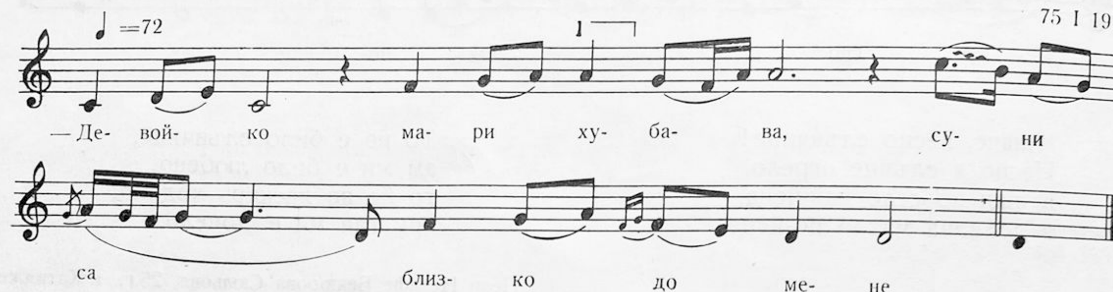

— Девойко мари хубава,
су̀ни са близко до мене /2
лицаса да си поличи̇м,
чии е ли̇це по-бялко,
по-бялко и по-червенко.
— Юначе лудо и младо,
и да ги личим, и да не,
момско е ли̇це най-бялко,
най-бялко и най-червенко.
— Девойко мари хубава,
су̀ни са близко до мене /2
очисе да си поличим,
чии са о̀чи по-черни,
по-черни и по-мамливки.

— Юначе лудо и младо,
и да ги личим, и да не,
момски са очи по-черни,
по-черни и по-мамливки.
— Девойко мари хубава,
суни са близко до мене /2
снажкисе да си поличим,
коя е снажка по-тьонка,
по-тьонка и по-височка.
— Юначе лудо и младо,
и да ги личим, и да не,
момска е снажка по-тьонка,
по-тьонка и по-височка.

Пели Мария Христова Костадинова, 20 г., и Йордана Ангелова Илиева, 18 г., с. Арда, мах. Гудевска, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

911

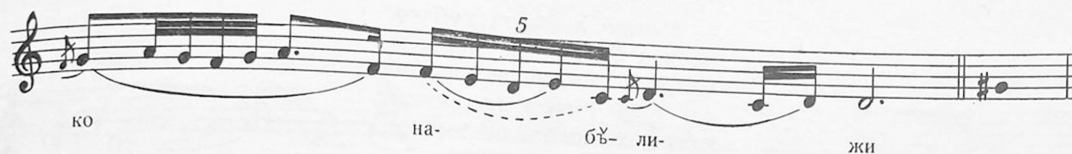

— Момне ле маре хубава,
яла ма близко на̀ближи, /2
во̀зправи снажка до мене /2
лицана да си поличим,
чие е лице по-бело,
по-бело и по-черноко.
— И да ги личим, и да не,
момско е лице по-бело, /2
по-бело и по-черноко.

— Момне ле маре хубава,
наближи близко до мене /2
снажките да си поличим,
чия е снажка по-тънка,
по-тънка и по-висока.
— И да ги личим, и да не,
момска е снажка по-тънка, /2
по-тънка и по-висока.

Пял Мехмед Ашиков, 33 г., с. Кутела, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955

912

Пяла Хуба Стоянова Куцинска, 16 г., с. Момчиловци, Смолянско
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

913

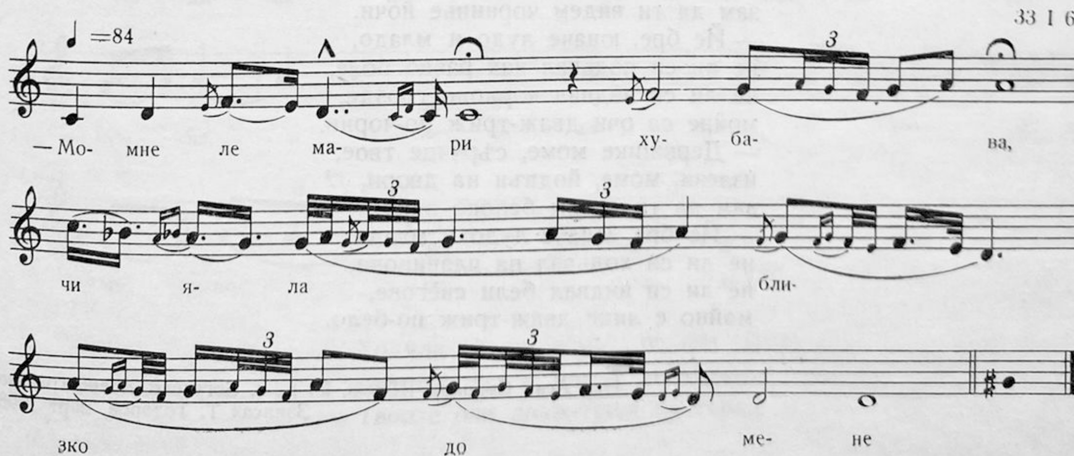

— Момне ле мари хубава,
чи яла блиско до мене,
изправи снажка въз мойна,
чи да ги личим, преличим,
кутра е снажка по-тьонка,
кутро е лице по-бело.
— Юначе лудо и младо,
и да ги личим, и да не,
мойно е лице по-бело,
мойса е снажка по-тьонка.

Пял Руфат Асанов Селимагов, 34, с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

914. Очите ѝ са по-черни от черно грозде

♩ =48 36 I 7

— Де- ръ- ви- шке мо- ме,
съ- ръ- чи- це тъ- во- е. и- зле- зи,
мо- ме, йо-
двън на дъ- во- ри

— Дервишке моме, сърчице твое,
йзлези, моме, йодвън на двори, /2
зам да ти видем чорнинье йочи.
— Йе бре, юначе лудо и младо,
не ли си пòдьвал нах равно поле,
не ли си вѝдвал чорноно грозде,
мойне са очи дваж-триж по-чорни.
— Дервишке моме, сърчице твое,
йзлези, моме, йодвън на двори, /2
зам да ти видем белоно лице.
— Йе бре, юначе лудо и младо,
не ли си ходьвал на планинона,
не ли си вѝдвал бели снѐгове,
мойно е лице дваж-триж по-бело.

Пял Асан Смаилов Шиков, 54 г., с. Богутево, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

915

♩ = 104 140 I 17

(н) Де- въ- лет- ска мо- ма, мо-
я сър- чи- це, из- ле- зи си ми
из- вън врат- ца- на

— Девлетска мо̀ма, моя сърчице,
ѝзлези си ми извън вратцана, /2
да си ти видям бялоно лѝце,
бялоно лѝце, чърнине о̀чи —
бялоно лѝце бяло ли ти е,
чърнине о̀чи чърни ли ти са,
тънкана снага тънка ли ти е.

— Не ли си видял бяла кинига?
Мойно е лѝце още по-бяло.
Не ли си видял чърни чьореши?
Мойне са о̀чи още по-чьърни.
Не ли си видял тънка селвия?
Моена снага още по-тънка.

Пял Мехмед Х. Байрямов, 20 г., с. Старцево, Маданско.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

916

♩ = 100 73 II 33

Хо- ди- ла ли си, мом- не ле, низ Че- ти-
щъ- на, гле- да- ла ли си, мом- не ле,
чър- но- но грoз- де?

Ходила ли си, момне ле, низ Чѐтищъна,
гледала ли си, момне ле, чърноно грозде?
Твоите о̀чи дваж-триж по-чърни.

Ходила ли си низ дюкенено,
видяла ли си тьонко гайтане?
Твоите вежди дваж-триж по-тьонки.

Пяла Емине Асанова Ходжова, 30 г., с. Могилица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

917. По-бяла от леля си

♩ =88 — 270 II 24

— Не- вес- то мла- -да й

ху- ба- ва, и- ди ми рук-

ни ле- ля ти

— Невесто млада й хубава,
йди ми рукни леля ти —
вчера съм ходил на пазар,
та й съм донел армаган /2
смокви и друбни стафиди,
сереска басма шерьъна
шълваре да си нàкрои.
— Калеко, луда гидийо,
йе съм от леля по-бела,
по-бела и по-чърнока,
йе е ща й зе армаган
и йе ща скрои бъсмана
шалваре да си ошия,
àлъйще да ми прилегат
на мойне бели, дебели.

Пял Мустафа Ахмедов Куров, 44 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

918

Rubato ♩ =60 — 76 II 6

— Ни- вяс- то, мъ- ла- да, зе- ле- на,

и- ди ми ру- кни лель- ка ти

Пяла Мария Манолева, 36 г., с. Чокманово, Смолянско, преселена от с. Елховец, Маданско, с жители българи мохамедани.
Записал Н, Кауфман, март 1959.

919

♩=76 17 I 61

— Девойко мари хубава,
ела, ще да та прòводя
на долничкана махала,
лелька ти отдол да дойде.
Вчера съм ходил на пазар,
та й съм донел армаган
смокви и благи стафиди,
юнена басма червена.
— Юначе лудо и младо,
кина си патил със лелька?
Аз съм от лелька по-бяла,
по-бяла и по-чернока, /2
по-тенка и по-висока.

Пял Хасан Еминов Карапишанов, 30 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

920. Нейното любе най-грозно

♩=69 40 II 309

— Дъщерьо, пияна ли си,
сънлива ли си, та дремиш?
— Не съм пияна, майко бе,
снощи съм гости имала
райковски млади овчари.
Гостих ги, майко, служих ги,
нарет ги, майко, огльодах,
чие е любе най-бяло,
най-бяло и най-хубаво.
Всичките, майчо, хубави,
мойно бе любе най-грозно,
най-грозно и най-умразно —
кога вървеше, тътнеше,
кога гъльчеше, гърмеше.

Пял Георги Тодоров Куртев, 59 г., с. Манастир, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

921

Пели девойки от с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфан, май 1957.

922

— Сънлива моме, дремлива.
— Сънлива сам си, дремлива, /2
снощи сам меже имела,
ирми беш киши юнаци,
врить бяха нарьот сôднали,
моено либе в главнине,
йеще ма кривце погльодва.
Чинким му съм пък йе крива,
га са е грозно родило!
— Момне ле мари хубава,

немой ма гльода грозну су,
ам си ми гльодай, мальо льо,
градини, польни кошове,
кошове равни грошове,
ливада польна харгельо.

Пяла Емине Асанова Ходжова, 30 г., с. Могилица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

923. Недей му гледа грозното, ами му гледай имане

♩=88 1 I 44

— Ян- ко льо ма- ри ху- ба- ва,

пи- я- на ли си, та дре- миш?

— Янко льо мари хубава,
пияна ли си, та дремиш?
— Не сôм пияна, лелько льо.
Снощи съм гости имала,
горна и долна махало,
дерекювскине увчера,
чокмански тьожки кехаи,
врить беха родум соднали,
врить беха бели, каматни,
мойно бе любе най-чорну,
най-чорну, лелько, най-грозну —
йе ще му ворна лишенън.
— Янко льо мари хубава,
немой му враща лишена,
немой му гльода грознуну,
ами му гльодай льоснуну,
чи му са млочку овцене,
овцене, още парине.
— Мечка му ела овцене,
ръжда му ела парине,
ага ни ми е прилика
кайно два строка иглика.

Пяла Шина Христова Руменска, 40 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

924

Rubato ♪=112 71 I 22

— Мо- мне ле ма- ри ху- ба- ва,

йо- ти ти пла- чет о- чинь- ки

— Момне ле мари хубава
йоти ти плачет очиньки,
пък ти се смее лицето?
— Немой ма питай, юначе,
йоти ми плачат очиньки,
пък ми се смее лицето.
Снощи си гости имѐхме
дерекювскине овчари,
чокмански млади кехаи.
Вруть си ги нарьод поглъодах,
моено любе най-грозно —
вȏлци му ели овцене,
чума му рȍйне парине,
га ми е любе грозничко.

Пяла Чока (Цона) Николова Цонова, 44 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

925

— Стояно, моя дощеро,
пийена ли си, та дремиш?
— Мале ле, не сом пийена.
Сноще съм гостя имала
чокмански млади овчеря,
райковски тьожки кехаи
и хни съм нарьод гледала,
чие е либе най-грозно.
Сички са, майчо, каматни,
мойно бе любе най-грозно:
ага сидяше, тевнеше;
ага гълчеше, гърмеше;
ага върveше, тътнеше.
Я ща са, майчо, отровя.
— Немой са трови, дощеро,
до ми ще лето, пролето,
та та ще майка оглави
на Гиле бахчежиена.

Пяла Елена Костадинова Сиракова, 52 г., с. Джурково, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

926

—Сноощи съм ходил по моми, /2
сига са връщам от моми, /2
гледал съм моми хубави,
сичките моми хубави,
а мойто любе най-грозно.
— Сино ле мои майчини,
недей му гледа грозното,
ам си му гледай имане,
имане, още парине.
— Куче му яло имане,
ръжда му яла парине,
кат ми е любе най-грозно.

Пели Рамадан Х. Койнарчев, 20 г., и Салих Б. Саидефендов, 20 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

927. Момък и заспала мома

♩=112 5 I 2

За- спа- ла мо- ма под кô- ща-

на, я- ман, я- ман, под

кô- ща- на, в гра- дин- ка- на

Заспала мома под кôщана,
яман, яман,
под кôщана, в градинкана.
Сложила глава под трендафил,
метнала роки в ран босилек,
върх глава хи скемля сиди,
на скемляна зелен бърдак,
фав бърдакан шикер шербет,
фав шербетян топ каланфир.
Отдолу иде лудо и младо
и то се чудом, чудом зачуди
дали да пийне шикер шербет,
шикер шербет, топ каланфир,
или да легне близко при нея,
да всьогне рока в деснана пазва.

Пяла Нура Сюлева Истрефова, 44 г., с. Широка лъка, Девинско, преселена от гр. Чепеларе.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

928

1 I 12

♩=80

Пяла Фатма Зелфѝ Ибраимова, 36 г., гр. Девин, преселена от с. Беден, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

929. Сънливо либе, дремливо

220 II 12

♩=66

Сънливо либе, дремливо, /2
какво ми найде мъяна,
сакàва тьонка, височка,
въз лйце бяла, черночка —

очинки давам да любиш,
пък ти са назад обръщаш,
бузки ти давам да хапиш,
пък ти са назад обръщаш.

Пяла Джемиле Шабан Шерифова, 20 г., с. Настан, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

930. Пустите прости ергени

— Пустине летви юнаци
със шу̀мавине конаци
за юнаци са не брòят,
за конаци са не женят,
лишѐн не могат да сберат!
На пазар ми е ходило,
тютюн не си е купило,
ам пие шума букова —
нему са спрàви тютюн е!

— Дъщеро моя майчина,
айнва ли ти е любено,
за айнва ли та съм кутила?
Стани го, дъщеро, òтведи
във длибокъна падина,
във тинявоно вирище,
девет месеца да седи,
на десетно го извади,
та го през село преведи.

Пели Рамадан Койнарчев, 20 г., и Мехмед Сълмасаидов, 17 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

931

— Врить си севдѝне дойдоха,
лу мойна севда не дойде —
дали е извън дошлала,
та ми се не приказàла?
На титин ми е бийнала,
на титин, и на кадъй,
и на жънецки бусилек,
и на кейбетски бейтуран.
— Дъщеро моя майчина,
ейнва ли ти е любено?
Пойди го, дъщер, зàсурни
на тиневуно вирище,
деветь месеца да кисне,
ръждъна да са òткисне,
тогав го, дъщер, зàведи,
през село да е прилега,
през гора да е дружина.

Пели Небие Х. Иглева, Незифе Б. Чолакова, Небие Х. Тъкавидова
и Айше Осм. Кадирова, девойки, с. Стърница, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

932. Оплакване от глупаво момче

♩ =63 35 I 123

Врит се се- вѷ- ди- не дой- до- ха,

ло мой- но се- вѷ-дьо не дой- де

Врид се севдине дойдоха,
ло мойно севдьо не дойде.
Чем йоти от кина ли е —
дали е болно легнало,
или е одвън дошлоло,
та ми се не прикàзува,
бийно на тютюн кадàе
и на ран зелен босилек?

Аман ми, майчо, аман ми
от свое любе глупаво!
Ельчиш ми тòрнам на вода,
и той след мене ша дойде,
пък я го ложам, майчинко:
„Вѷрни са вѷрни, любе ле,
там има бесни кучета,
рипна щът, уплаши та щът."

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

933. Момите кротък не любят

Rubato ♪ =132 75 II 4

— Ху- бав съм, май- чо, ка-

ма- тан, пък ма не га-

ле- тъ мо- ми- се

— Хубав съм, майчо, кàматан,
пък ма не галет мòмисе,
оти съм явàш копеле,
пък я ша стана чапкънин —
ỳтирна ранко ша станам,
среде байрема ша влеза,

бяла Емине ша хвана
за дясна бяла ръчинка.
Мома са жално замоли:
— Я пусни си ма, юначе, /2
че съм едничка на майка!

Пяла Фейме М. Салихова, 18 г., с. Арда, мах. Алиговска, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

934

♩ =80 — 22 I 75

Хубав сам, майчо, каматан,
пак ма ни галет момине, /2
оти съм йеваш копеле,
та ищат, майчо, та ищат
и йе чепкънин да стана,
среде байряма да влеза,
баш момичено да фатам,
очинки да му облюбя,
бузкине да му охапя.

Пял Давуд Хасанов Шехов, 37 г., с. Малка Арда, Ардинско
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

935

♩ =42 — 35 II 141

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

936

♩ ≈ 84 — 19 I 158

Пял Рамадан Шабанов Карапишанов, 39 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Todоров, март 1957.

937. Ходила с чокмански кехаи

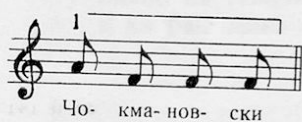

Да ни беше Гана ходила
на Чокманово на госте,
да ни беше Гана галила
чокмановски тежки кехае!
— Кой ти бе, Гано, дружина
низ Рамаданска барчина?
— Мене ми беше дружина
чокмановска тежка кехае
със широкине потури,
със шаренине пойесе.

Пял Здравчо Асенов Гърчов, 50 г., с. Мостово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1962.

938. Юнаци — бели замбаци

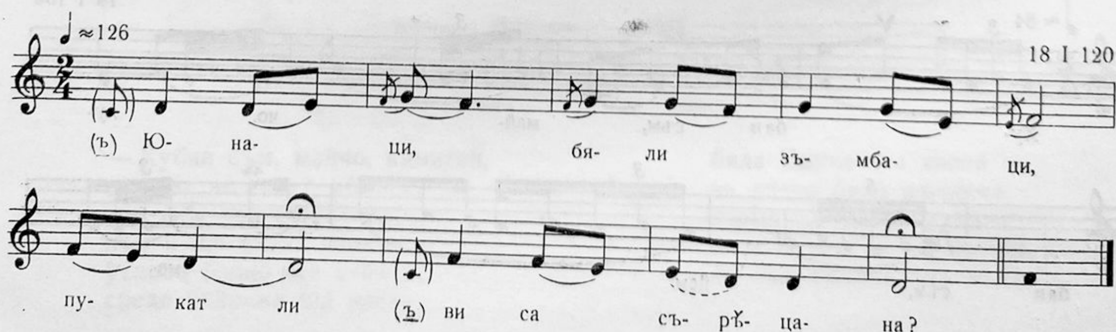

Юнаци, бяли зъмбаци,
пукат ли ви са сърцана?
Ютворенки са вратцана,
затворенки са пенжурки.
Близко сте, приближили сте,
по-издалечко гледайте, /2
по-издалечко стипайте —
мома е белябашийка,
та бърже беля награда.

Пели Фатма Салихова Карапишанова, 16 г., и Райме Мехмедова Щърбова, 19 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

939.

Rubato ♩ =84 76 II 12

Ю- на- ци, бе- ли зум- ба- ци,

пу- кат ли ви са сър- ца- та?

Юнаци, бели зумбаци,
пукат ли ви са сърцата? /2
Затворени са вратата — /2
ку можеш влези навôтре, /2
ку можеш сôдни в бужекън, /2
ку можеш зôми си мома.

Пяла Мария Минолова, 36 г., с. Чокманово, Смолянско, преселена от с. Елховец, Маданско, с жители българи мохамедани.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

940. Нимой ми са, момне ле, надувай

♩ =138—150 107 I 80

Ни- мой ми са, мо- мне ле, на- ду- вай,

на- ду- вай, ба- рем да та, мо- мне ле,

не зна- ем, не зъ- на- ем

Нимой ми са, момне ле, надувай, надувай,
барем да та, момне ле, не знаем, не знаем
чия си, мари, дъщеря, дъщеря,
че носиш чуздо гиздило, гиздило:
гришкана ти е лелина, ленина
корпана ти е чичина, чичина, /2
кундрине ти са крадени, крадени —
ага на хоро да идеш, да идеш
цяло са село посбута, посбута.

Пяла Златка Калинова Кирякова, 21 г., с. Стойките, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

941. Нескопосен любовник

♩ =120—126 107 I 73

Ни- мой ма, май- чо, йо- ста- вя са- ма - са-
ми- чка да се- дя

Нимой ма, майчо, оставя
сама-самичка да сѐдя /2
на сея бели кьошкьове.
Вечеро легна самичка,
сутрина ставам двамина.
Чудиф са, майчо, мислих са
какво ли да го погоскя.
Сварих му кафьо, пари са;
сварих му льоща, льощи са;
сварих му фасул, надуй са;
сварих му каша, плещи са.
Сварих му бяла трахана —
от нея, майко, покôсна,
та че го, майко проводих
летнана гора зелена,
йелови борни да бере,
дано го мечка изеде.

Пяла Бойка Илиева Присъдова, 16, г., с. Върбово, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

942. Несръчен ерген

♩ =120—126 22 I 62

—Мо- ме, мо- ме, ма- лъ- ке мо- ме, да- ли
дой- да мъ до- ве- че- ра

— Моме, моме, малке моме,
дали дойдам довечера, /2
довечера по вечера?

— Бре, юначе лудо й младо,
немой дохода довечера, /2
ам си яла утре вечер —

майка ше гю изпратиме
на сестра ми на по госте.
Збързал юнак, та й отишъл,
та йотишъл нойся вечер, /2
та са качил на коща̀на;
пустъна коща, тѝкълница —

посплищела, поскрицела.
Рипна мома да притвори,
нему са стори да йотвори,
та си падна зад вратана,
та са удари на главана.

Пял Феим Ахмедов Мустафов, 50 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

943. Мома се присмива на момък

♩ =96 — 76 I 25

А- са- не пи- са- нь, кен- ди- сан,

с чô- рен йо- бръ- сен ко- па- ран

Асане писань, кендисан,
с чôрен йôбръсен копарàн,
тебе се прави, Асане,
ле тебе галят мòмисе,
пък те т са мòми присмиват.

От лелка ти е главата,
тѝкови нôшки зъбете,
крушова⁀опашка шията,
на голи рамà — тюфеци,
на сухи ребра — фишеци.

Пял Емин Асанов Имамов, 30 г., с. Буково, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

944

♩ =168 — 139 I 38

Фат- ми- ша на- вън, на- вът- ръ, май- ци хи

из- мет вър- ше- ше

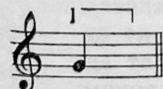

Фатмиша навън, навътръ,
майци хи измет вършеше.
— Йзлези, видяй, майчице,

кинà ми са е задало
приз широкана паляна —
Фатминкин вакъл Мохаметь

с недобелени ръкаве,
с недоплетени джорапе.
Лъ й ся ще нахтук да дойде,
нашана мучка градинка,
пад двене лози високи,
че ще тугава да иде
нах Касъмова бърчина,

нах леля си му Джемиле:
„Стани са, лельке, о̀ртусай,
госчица ще та про̀водям,
го̀счица и мамарчица
нах Тъпчѝцкана махала,
на пуста Фатма чърнока.“

Пели Кадрие Дрянкова, 12 г., Фатма Байрамова, 14 г.,
и други девойки от с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

945

♩ = 116 16 II 52

Не при- ля- га ти, Ме- хме- те, Ме- хме- те, ми- жо- во- но ти мо- ме- че, мо- ме- че

II изпяване

През ре- ка га ги пре- ве- деш, пре- ве- деш, ря- ка- на да пре- ку- ся- ваш

Не прилягa ти, Мехмете, Мехмете,
мижовоно ти момече, момече,
йем ти прилягa, Мехмете, Мехмете,
терзицко стадо да пасеш, да пасеш. /2
Ча̀нвене га ги навързѐш, навързѐш,
през гора га ги преведеш, преведеш,
горана да разшъняваш, шъняваш;
през река га ги преведеш, преведеш,
рякана да прекусяваш;
През село га ги преведеш, преведеш,
селоно да заглушаваш.
Мехмете, китко вияна, вияна,
язък ти, язък, Мехмете, Мехмете,
не можѝ да ма заведеш, заведеш
фа твойне двори широки, широки,
била съм чепкън девойка, девойка.
Мале ле моя майчице, майчице!

Пял Азис Ахмедов Хаджиибрямов, 27 г., с. Жълтуша, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

946

♩ =96 33 II 30

— Ко- пе- ля ми- на- през па- тен, та на бо- си- ле- къ би- я- ше

— Копеля мина през патен,
та на босилек бияше —
дали го, майчо, по̀пита
то ли ми йобра киткине?
— Немой го пита, дощеро,
чуздо е селско копеле.
Мома го криим питала:

— Де бре юначе, гидийе, /2
ти ли ми йобра киткине?
Не да ми береш киткине,
но да ми режеш плиткине,
пак тебе нема да зема,
докат си има в селоно.

Пял Рашит Рамаданов Чолаков, 33 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

947

♩ =69 35 II 143

Ко ти съм ки- тка да- ва- ла, да- ва- ла и пре- ва- да- ла та ти я

Ко ти съм китка давала,
давала и превадала,
та ти я съм йенкос давала,
да та не галят момине,
моине дружки душманки.
Юначе лудо и младо,

я като тебе ку зимах,
пълан щъ харем навърщи
и теб щъ порта да кладам —
да та отварям, затварям
с каносанине ръчинки,
с бурмосанкине пърскове.

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

948. Едного мами, другиго люби

Либе, либе, първо либе,
йобърни са, погледни ма,
имам дума да ти вращам —
дали викаш тебе галям?
Я са с тебе подигравам,
я си галям друго либе, /2
друго либе в чуждо село,
дено носи сини дрипи,
сини дрипи и чуфери.

Пели Райме Мехмедова Щърбова, 19 г., и Фатме Хасанова Карапишанова, 16 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

949. Вместо босилек коприва му дала

Тодорке ле, пиленце,
ельчиш, минам, заминам, /2
ти разсадаш бусильчек.
Отчекни ми штòлбица,
да я махнам през лице,
да я сложа в пàзушка,
да ми бие снàжкана.
Не е било босильчек,
ам е било копривка,
съжели ми снажкана,
изгоре ми лицено, /2
почерне ми сърцено.

Пял Феим Ахмедов Мустафов, 50 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

950

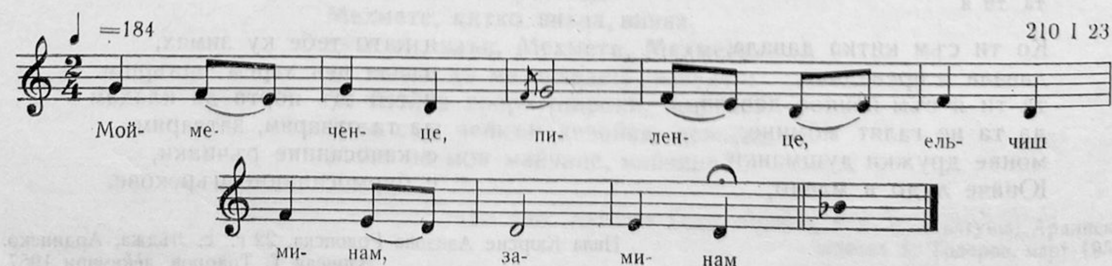

Моймеченце, пиленце,
ельчиш минам, за̀минам, /2
ти босилек разсадаш.
О̀тчепни ми стълбица,
през лице да го махнам.
Той не било бусилек,
ам е било куприва,

та ми лице съжули,
та ми сърце изгоре.
Моймиченце, пиленце,
йе си гу ща отвърна
догодина на байрем,
га са сберат мо̀мине.

Пял Рамадан Койнарчев, 20 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

951

♩ =130 73 I 47

Лейлинко кузум, пиленце,
ѐльчиш ми минам, заминам,
ти си ми си в бахчона,
разсадаш ранен босилек.
О̀чепни мене щелбица,
да а кладам в пазушка.
Ага я кладах в пазушка,
изгоре мене сърцено.

Пели Небие Майсторова, 11 г., и Нурие Гаджалова, 13 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

952

♩ =120 137 I 5

Тодурке ле, либе ле,
се заминем, поминем,
се разсадаш босилек;

едне й дружки не со̀са,
та й от мойне отдели,
от мойне от полвинана.

Пял Ахмед Асанов Папучаров, 39 г., гр. Златоград.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

953. Та да се пукат ергени

76 II 5

Rubato ♪ =100

— Момне ле мари хубава,
кой ти е кроил и ушил /2
тези широки шълваре?
— Юначе лудо и младо,
със майка ги сме кроиле, /2

сама си ги съм ушила,
тестьò съм игли строшила,
ока съм бришѝм изшила,
за да са рòйкат и кройкат,
юнашки сърца да пукат.

Пила Мария Манолева, 36 г., с. Чокманово, Смолянско,
преселена от с. Елховец, Маданско, с жители българи мохамедани.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

954. Не съм за работа, а за либене

22 II 87

♩ =84

Не фалям ти са, юначе,
яз не сам ют каматнине,
хич не съм от работнине —
хурка, вретено не зная,
на рудань не съм седела,
фъв станчек не съм влизала,
мен майка не е учила
фурка, вретено да прьодам.

Мен ма е майка учила
под орех сенка да седам,
близе при ода студена,
да си ми мием лйцено,
да си ми чешам сулуфе,
да си ми сгадам снажкана.
От тва ма галят юнаци,
от тва нах мене доходат.

Пял Давуд Хасанов Шехов, 37 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

955

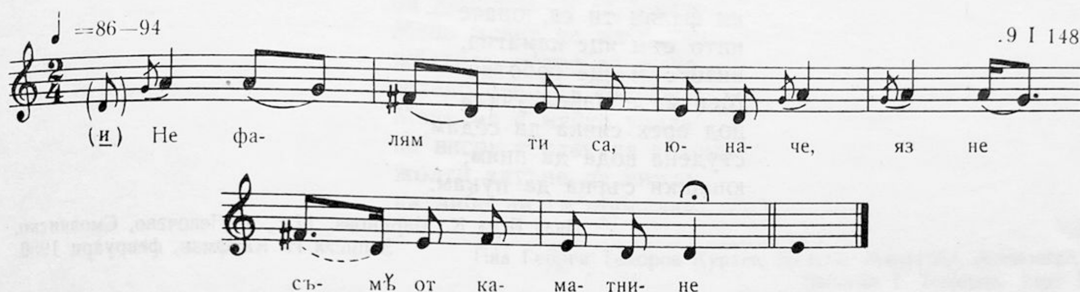

Не фалям ти са, юначе,
яз не съм от каматнине, /2
хич не съм от работнине —
фурка, вретено не зная,
на станчек не съм скрипвала,
на рудань не съм вѐртнала,

на дарак не съм драпвала.
Мен ма е мама учила
под орех сенка да седа,
за въже крава да пасам,
фесчено да накривявам, /2
пискюлян да си ръзвявам.

Пели Райме Мехмедова Щърбова, 19 г., и Фатме
Хасанова Карапишанова, 16 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

956

Не фалем ти са, юначе,
йе не съм йот кàматнисе,
йе не съм йот работнисе —
фурка, вретено не зная,
във стан не съм влизала,
на рудàнь не съм сѐдала,

не ма е майка учила.
Ам ма е майка учила
под орех сенка да сѐдям,
жолти алтоне да нижам
и бело лйце да мажам,
сôрце юнацко да пукам.

Пели Сафие Бешенджиева, 16 г., Сафие Шумкова,
20 г., гр. Смолян, Мисирска махала.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

957

♩=152 71 I 16

Ю- на- че лу- до и мла-до, ни фа- лям

ти са, ю- на- че

Юначе лудо и младо,
ни фалям ти са, юначе —
нито съм яце каматна,
нито съм яце работна.
Мен ма е майка учила
под орех сянка да сѐдам,
студена вода да пиям,
юнашки сърца да пукам.

Пяла Беца К. Маринова, 17 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

958

♩=132 139 I 26

Не фа- лем ти са, ю- на- че,

чим я съм поп- ска дъ- ще- ре

Не фалем ти са, юначе,
чим я съм попска дъщере,
фурка, вретенце не зная,
на рудань не съм сядала, /2
във станчек не съм влизала.
Мен ма е майка учила
ўтрину рано да ставам,
беличка да са измия
със кълъп съпун ръкйен,
рано нах черква да ида,
белине свещи да паля, /2
млади юнаци да галя.

Пял Хамди Фаиков Топов, 19 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

959

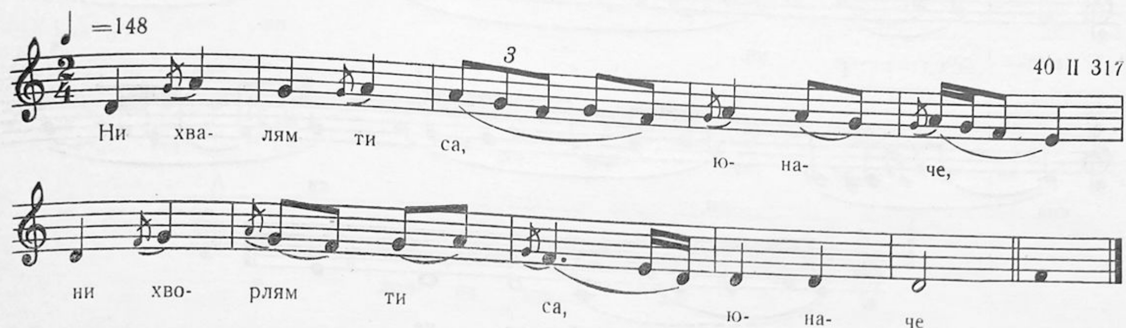

Ни хвалям ти са, юначе,
ни хворлям ти са, юначе.
Мень майка не ма й учила
жȏлтана жȏтва да жена, /2
зелено сено да сбирам.
Мень ма е майка учила
на висок чердак да седям,
жолти алтъне да нижам,
на либе да ги провадам.

Пял Георги Тодоров Куртев, 59 г., с. Манастир, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

960. Не наспа ли се, момне ле

—Ни наспа ли са, момне ле,
за цала равна гудина /2
и за петнайсет месеца?
—Немой ма хала, юначе,
чи сам въз майка ядничка /2
и въз бубайко бубалък,
та ма са рано будили,
рано изметян да сторя
и рано вода да зема
от студенана чешмица.

Пял Осман Мехмедов Османчев, 27 г., с. Оряховец, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

961

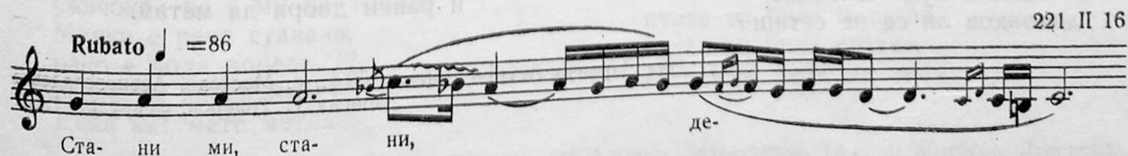

— Стàни ми, стàни, девойко,
ни наспа ли са без мене
едно ми лято, прòлято,
цели ми девет години?
— Нимой ма буди, юначе,
че съм въз майка мащеха,
тя ма е ранко будила
равнине двори да мѐтам, /2
студена вòда да носям.

Пяла Салие Р. Ченишова, 19 г., с. Брезе, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

962

177 II 49

— Стани ми, стани, Айшинко,
не наспа ли са, Хайшинко, /2
за цало лето, пролето?
— Юначе лудо и младо,
дотолков ли са не сеташ?

Я бех воз майка аднинка,
майка ме рано будеше
водица да и дòнеса
и равни двори да метам.

Пял Здравчо Асенов Гърчев, 50 г., с. Мостово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1962.

963. Желана седянка за среща

Снощи ми меже имѐхме
горна и долна махала.
Вридь беа прели, напрели,
пък ти бе, мъри, напрела
ъдно пульвинка вретенце,
триж беше, мъри, мо̀тнала,
ючуш бе възелързала.
Майка та ле ту кълнеше:

„Дано на меже не пойдеш,
дано попрелка не видиш!"
Пък йе са милно помолих
дано са клетва размине, /2
във тебе да са не свие.

Пели девойки от с. Стърница, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

964. Минка е мила майци си

Минка е мила майци си,
да си е ранко не буди, /2
сънчо̀кан да й му не тро̀ши.
Минка е рано станала,
рано е вода донела, /2
равни си двори измете.
Един кат мете метлана,
два ката мете ризана.
Минка си майци думаше:
— Майчинко, стара майчинко, /2
пуста ти била метлана,
пуста ти била ризана,
га немам либе да либя.

Пяла Жимле Асанова Далиасанова, 18 г., с. Жребево, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

965. За мен се либе не найде

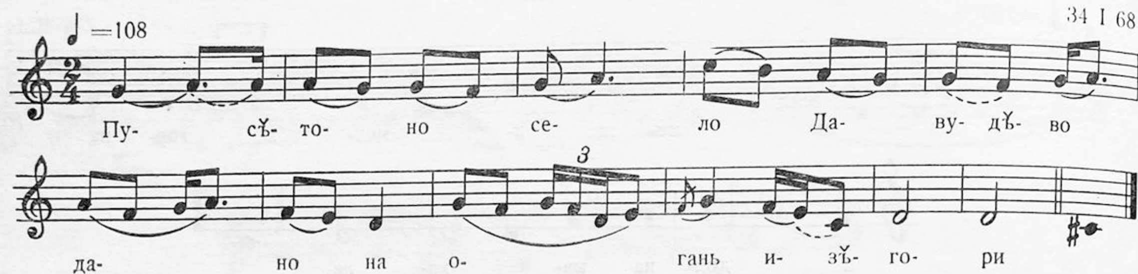

Пустоно село Давудво
дано на огань изгори,
дано го вода однесе —
за мен са юнак не найде,
ни юнак, майко, ни˘удувец,
ям ми са, майчо, паднало,
оттув до Мадан да идам:
там имам любе войниче,
ше идам да го обидам,
армаган да му ȍднеса.

Пяла Рамзие Мехмедова Ковачева, 18 г., с, Давидково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

966

Пустоно село Топуклу
дано на йогън изгори, /2
дано го вода йоднесе.
За мен са юнак не найде,
ни юнак, майчо, ни вдувец.
Мен са е, майчо, паднало
оттук до Хюльбе да ида, /2
от Хюльбе натак да мина,
черниян пампор да ехам —
там имам братче войниче,
шъ идам да го ȍбидам,
армаган да му ȍдниса.

Пели Шерфие Асанова Панжолова, 15 г.,
и Ариф Асанов Панжолов, с. Давидково, Ардинско
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

967. Майка ти, моме, не е ли любила

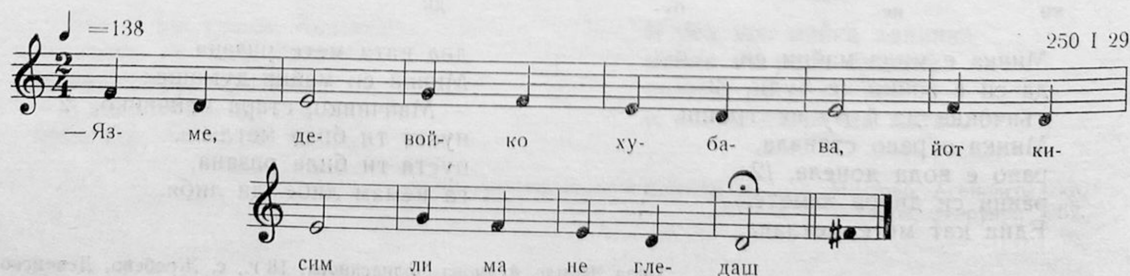

— Язме, девойко хубава,
йот кисим ли ма не гледаш, /2
или та кара майка ти?
Пòди хи, Язме, рèчи хи,
за меня да та не кара —
млада нели е бивала,
севде нели е теглила?

. . . .
— И млада бивах, и стара,
ъй съквò не съм виждала —
ката день китки виени,
ката день китки пращани
по високана планина,
млади ювчере кичење!

Пели Захре Осм. Онбашиева, 14 г., Фатме Ем. Каракашева, 13 г.,
Рукие Ем. Сапунджиева, 13 г., с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

968

— Момиче бело, черночко,
момиче маруснichевко,
от кисѝм ли ма не гльодаш,
от инат ли ми не думаш, /2
или та кара майка ти?
Йди хи, сèвдим, кàжи хи
да та не кара за мене —

мома нели е бивала,
севдьо нели е тьоглила?
— Юначе лудо и младо,
мене ми майка викаше:
„Лèфтера бях и женена,
седьо не знаем какво е!"

Пяла Рашиде Асанова Арифова, 17 г., с. Могилица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

969

Пяла Хамдие Давудова Шехова, 35 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

970. Да идат на меже, за да се харесат

— Момне ле мари хубава,
хайде на меже да идем,
от близо да се видиме,
видиме и бендѝсаме!
— Юначе лудо и младо,
как ще ми ида на меже, /2
га ми е майка мащеха —
дружкине ми са душманки,
та щът на майка да кажат,
меня ще майка да кара
и тебе, любе, ще кълне.

Пяла Митра Асенова Станкова, 55 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

971. Гори, лудо, гори, и аз така горя

— Момиче, момиче, мало, не големо,
мало, не големо, ябълко червена,
недей седи тука, тука кършѝ мене,
тука кърши мене, изгорех за тебе.
— Гори лудо, гори, и йе лей тей го̀рям,
както ти за мене, и йе тѐй за тебе. /2
Имам една майка, и тя е мащеха,
тя мене не дава за вода да идам,
с дружки да са сберам, с любе да н се срещам.

Пяла Рашиде Асанова Арифова, 17 г., с. Могилица, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

972. Майка му не я харесала, че била руса

— Меня от тебя умина,
пък тебя не умину̀ва.
— Нема ни да ми умине,
че са сме много галили,
галили и драговали —
броени четири години,
въднъж на мехтеп ходихме.
Майка ти маханаджийка,
сестра ти кусураджийка
махана ми са нашлили,
косурън ми са фатили —
викат, руса съм девойка.

Хаста̀ съм руса, юначе,
ам са за твойна не давам,
по̀ ми е бело лицено,
по̀ уйгун ми е снагата!

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

973. Мене любиш, себе губиш

Бре юначе лудо и младо
не гали меня, не губи деня. /2
Загали та ща, измами та ща,
че си имам лоша майка,
лоша майка, лош бубайко —
лошо думат, лошо гълчат
и за меня, и за тебя.

Пели Райме Мехмедова Щърбова, 19 г., и Фатме Хасанова Карапишанова, 16 г.,
с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

974. Мома го люби, майка му не дава

Садил е Стойко китка босилек,
китка босилек, червен трендрафял,
ала ми нема кой да го праши,
кой да го праши, праши, залива.
Стана Стойко му тихом говори:
—Зъми мень, Стойко, зъми мень, батьо,
да си ти прашам китка босилек,
китка босилек, червен трендрафял.
— Как да та зъмам, хубава Станко,
га ми ни дава старана майка, /2
старана майка, старен бубайко.
— Я си ма зъми, я си ми ка̀жи
де има, Стойко, дърве високо, /2
дърве високо, вире длибоко,
да йдам, Стойко, да са о̀бесям,
да са о̀бесям, да са удавям.
— Немой са беси, хубава Станко,
немой се беси, немой са дави,
още си, Станко, млада-зелена,
оглави са щиш, ожени са щиш.

Пели Милка М. Пехливанова, 60 г., и Стана А. Пехливанова, 50 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

975. Дошъл съм тебе да искам

— Ой чобан, чобан, карагьоз чобан,
добре ми дойде, карагьоз чобан,
да те почерпе вино червено,
вино червено, бяла ракия.
—Ой моме, моме, ти малка моме,
я не съм дошъл вино да пия,
вино да пия, бяла ракия,
я най съм дошъл тебе искам,
тебе да искам от стара майка,
от стара майка, от стар бубайко.

— Ой чобан, чобан, карагьоз чобан,
и аз си имам сестра по-стара, /2
сестра по-стара, братя лефтери.

Пели Сафиде Халилова Колибарова, 15 г., Атидже Джамалова Калфова, 15 г. и Руфие Исуфова Каракашева, 17 г., с Барутин, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

976. Срещнал хубаво девойче, но то било главено

♩=58 35 I 115

Вчера ми минах, майчинко,
приз дольничкана махала,
та срешнах, майчо, та видех
бело, черноко момиче,
пък то е било главено.
То си на мене думаше:
— Нахзать ми, нахзать, юначе,
яз съм главено момиче, /2
главено, с пърстен менено —
гледа щеш, гледа, юначе,
гледа щеш и остана щеш.
Тевна тевница градеха,
светли букае леexa,
ситни синжире копчеха,
та ги за тебе сгадаха.

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

977. Една му харесала и тя била главена

♩=96 220 I 28

— Къдено одиш, сино ле,
низ селски ситни сукаци, /2
низ селски равни дворове, /2
низ селски момцки сборове?
— Девет съм моми гледало.
— Кое си, синко, хареса?
— Ни͡една на сърце не лега,
една на сърце прилегна, /2
и тя ми беше главена!

Пял Сали Османов Калфов, 45 г., с. Барутин, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

978. Женен мъж задиря девойка

Rubato ♩=46 — 63 II 3

— Де- вой- ко, сър- це

шен- лив- ко, все- ки- му

сър- це раз- ше- няш

— Девойко, сърце ешнливко,
всекиму сърце разшеняш,
дьо и мень да го разшениш
и йе шенливчек да ходям.
— Юначе лудо и младо,
как да ти сърце разшеня,

га ти са дребни децана
и ти е младо либето?
— Девойко мари хубава,
немой ми гльода децата, /2
ам си ми гльодай сърцесо.

Пял Тахир Халилбашов, 33 г., с. Могилица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

979. Залюбил мома далечна

♩=104 — 137 I 15

За- га- лил ю- нак,

за- съ- ле- дил

до две- не ру-

си де- вой- ки

Загалил юнак, заследил
до двене руси девойки —
еднана беше блїзначка,
другана беше делечна.
Възседна конче хранено,
отиде на делечнана,
найде я болна че лежи,
лежеше, душа береше.

Майка й ду нея седеше,
в чергїр й вода даваше.
— Йзлези, моя дъщеро,
отвън е дошла севдъна,
севдъна, твоян галеник,
вика навътре да влезе.
— Да влезе, майчо, да влезе,
въсят ще да му посторя.

Пели Хатие Чилингирова, 17 г., и Фериде Филизова, 17 г., гр. Златоград.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

980. Заради тебе останах

Момне ле мари хубава,
заради теби останах /2
на високана планина
сас двеста вакли овена,
за триста бели гро̀шуве.
Кьожка бя зима паднала,
бели си гроши изхраних, /2
вакли си овни издера̀х,
та пак та мен не дадоха,
ам та, момице, дадоха
другиму във друго село,
на моян порви братучод.
— Молчи ми, молчи, юначе,
майка ми сега захода,
та щи момица да родѝ
уд мени дваж по-хубава,
уд мени триж по-каматна —
нея щем тебе дадем.
— Момне ле мари хубава,
не думай напук юнако,
че та ща люто прѝкълна,
юнацка й кьотва прукльота.

Пяла Лика Николова Дурева, 52 г., гр. Девин, преселена от с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стойн, февруари 1955.

981

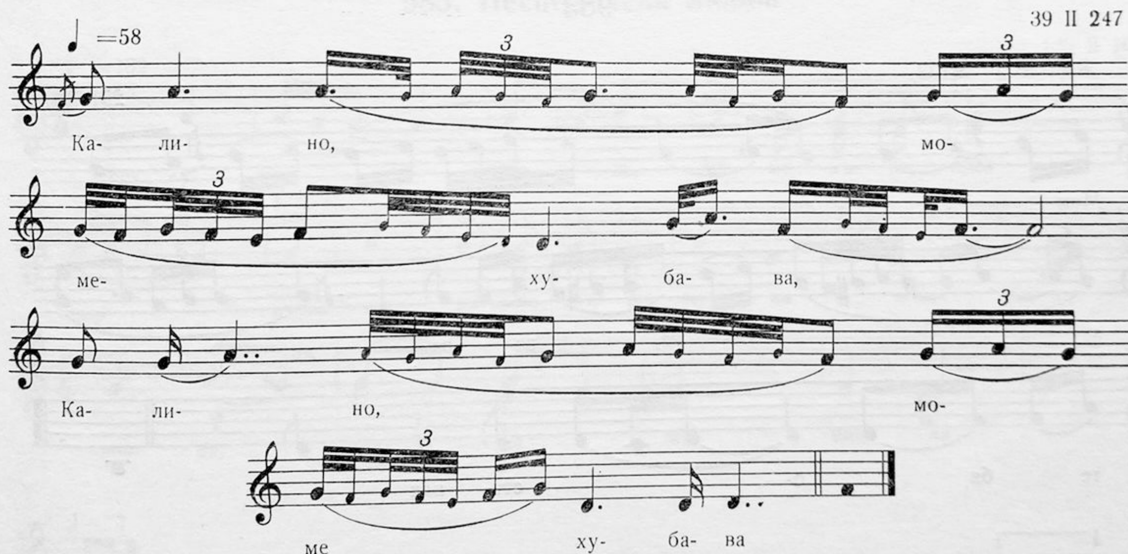

Калино, моме хубава, /2
Калино, моме гиздава,
заради тебе, Калино,
заради тебе йостанах
на сай висока планина
със двеста вакли овньо̀ве
и триста руси шилета.
Калино, моме хубава,
Калино, моме гиздава,
тежка на зима претисна,
йовньовене си продадох
и парине хим изядох,
шилетата си измряха,
Калино, моме хубава,
Калино, моме гиздава.
— Мълчи, юначе, не плачи,
аз имам сестра по-малка
и‿нея Калина зовяха.

Пял Васил Димитров Стоев, 33 г., Нареченски бани, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

982

♩ =60 33 I 23

Момле ле мари хубава,
заради тебе останах
на високана планинô,
на широкана равнина
със двесте вакли овчици,
със триста бели грошове.
Тежка е зима паднала,
та ми овчици измреха /2
и грошове си похарчих.
Вземаш ме, либе, не вземаш,
барек ми китка изпрати,
сърцено да ми разшени,
балноно да ми размахне.

Пял Рашит Рамаданов Чолаков, 33 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

983

Rubato ♪ =132 251 II 32

Момня ля мари хубава,
заради тебя останах
на високана пла̀нина
със нѐя дребни шилета.
Тьожки ми зими паднаха,
та ми шилета измряха
и грошкове си изядох,
та че ма й сега не ра̀чиш.
Рачиш ма, момне ле, не рачиш,
ти щиш със мене да дойдеш /2
на високана пла̀нина.

Пял Сивко Христов Чирпаков, 30 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

984

♩=84 71 II 20

Мо- мне ле ма- ри ху-

ба- ва, за- ра- ди

те- бе йо- ти- дох

Пяла Шина Димитрова Симеонова, 40 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

985. Несподелена любов

♩=132 139 II 10

През у- пор вър- ви, ма- мо мъ- ри, през у-

пор вър- ви, ма- мо мъ- ри, муч- ка мъ- а-

нин- ка, муч- ка мъ- нин- ка

През ѝпор върви, мамо мъри, /2
мỳчка мънѝнка, /2
в ръчинка носи /2
чеврѐ телено. /2
Алтън хи дадох, /2
тя я ни даде; /2
до два ѝ дадох /2
да ма пагледне; /2
до три ѝ дадох /2
да ма прислѐди /2
Тя ма ни слѐди!

Пели Айша Бегова, 12 г., Хайрие Бегова, 12 г., и Хасие Билюкбашева, 11 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

986. Отказана любов

270 I 11

Rubato ♩ =66

(а) Мърк- ни са, мърк- ни,

де- но льо, ко ме- риш

да са мърк- ну- ваш

Мъркни са, мъркни, дено льо
ко мѐриш да са мъркнуваш.
Айше на вода ще иде
на двана вриса студени, /2
на трине чешми шеряни.
Хасан я после следеше
и хитро си я питаше:
— Със кѝга, Айшо, ще идеш,
със мене, или с Мехметя?
— Йе ще с Мехметя да идам,
мене й кърпана у него.

Пял Мехмед Халилов Халилков, 18 г., с. Давидково, мах. Борово, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

987. Майка ме тебе не дава и аз те сама не искам

139 I 3

♩ =164

(а) — Гльє- дай ма, писань Мъ- ъх- ме-

де, а гльє- дай ма, та са

на- гльє- дай

— Гльедай ма, писань Мъхмеде,
гльедъй ма, та са нагльедай,
и гали, та са нагали,
зъре ще лу то да ти е —
майка ма тебе не дава
и я та сама не рачем.
Майка ще мене да даде
сей долу, долу низ ряка,
из пуста равна Крушкате,
дено е едно и само,
дено е къща градило
и адае е вършило,
четири писани адае,
писани, джамладисани,
още му не савършени.
— Девойку мари чернока,
не й щим с тебе о̀твърши,
ага ми влязеш в конакън,
ага ми седнеш в боджакън,
в боджакън по намазлине.

Пяла Кадрие Ахмедова Дрянкова, 12 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

988

Гльодай ма, писан Хасане,
гльодай ма, та са нагльодай,
мень майка тебе не дава,
мене ще майка да даде
в Йелечен, село голямо,
мене ще майка да даде
на Айшинех ми Мехмете,
дено го руба прилега,
писан, киндисан купаран,
със разметешан жамадан.
Беш киши са гу скруили
и͡он киши гу са ушили,
тесте са игли струшили,
маща са гайтан пришили.

Пял Давуд Хасанов Шехов, 37 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

989. Злокобна девойка

Айша, Сефтьово момече,
до два-трохица изяде, /2
и мойн Ахметя изяде,
Ъдъѐ, пуста вършена,
ти бе за Айша вършена, /2
пък ся та Айша на рачи.

Пял Идриз М. Хаджимустафов, 23 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

990. Месечинко льо грейливка

Rubato ♪ =192 4 I 17

— Ме- се- чин- ко льо гряй- лив-

ка, гряй- лив- ка и свят-

кай- лив- ка

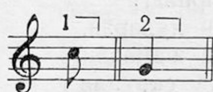

— Месечинко льо гряйливка,
гряйливка и сваткайливка,
кайно ми грееш височку,
грееш ли Драма, Кавала? /2
Сбират ли моми пупрелки /2
и млади булки сиденки?
Сидьот ли юнак до мома,
до мойто любе кой сиде?

— Сиде ми, сиде, мумице,
бело кавалско гъркинча, /2
в чеша го вино черпяши
и си го милну питаши:
„Юначе лудо и младо, /2
ти да ни си ми главенко, /2
главенко, с порстин мяненко?“

Пял Петър Шоков, 49 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стойн, февруари 1955.

991

Rubato ♩ =72 210 I 15

— Ме- се- чин- ко льо грей- лив- ка,

грей- лив- ка и свет-

ка- лив- ка

— Месечинко льо грейливка,
грейливка и светкаливка,
ти грееш из цела свята,
грееш ли Драма, Кавала?
Ти мойно любе грееш ли,

сбират ли моми попрелки,
любе до любе седят ли,
до мойно любе кой седи?
— Седи ми, седи, девойко.
кавалско бело момиче.

Пяла Нора Панжолова, 20 г., с. Чепеларе, Асеновградско, живуща в с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

992

♩ = 69 32 I 90

— Ме- се- чин- ко льо грей- ли-
вка, гре- и- шъ̆ ли по въ̆- ри- тъ̆
ди- ньо- (на)

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

993. Любовни тревоги на гурбетчия

𝅗𝅥 = 108 39 I 224

— Ме- се- чи- нко льо грей- ли-
вка, грей- ли- вка, йо- ще
све- тли- вка

— Месечинко льо грейливка,
грейливка, йоще светливка,
кайно ми грееш, разгряваш,
грееш ли нашен велеят,
видиш ли моено любе?
— Греем ми, греем, Стояне,
видем го, видем, Стояне,
на чичови ти дворове,
със чичана ти седеше,
бяла каделка предяше
и тебе люто кълънеше:
„Анàтема та, Стояне,
че си ма млада остави —
нито съм мома с мòмине,
нито главена с главене,
нито женена с невясти,
нито здовица с довици,
нито съм баба с бабине.“

Пяла Елена Атанасова Ганева, 56 г., с. Орехово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

994. Момински любовни тревоги

Rubato ♪=192 — 74 II 6

—Ой ку- ку- ви- чъ- ко, ти лят- но пи- ле,
ви- соч- ко фър- каш,
да- ле- ко гльо- даш

— Ой куковичко, ти лятно пиле,
височко фъркаш, далеко гльодаш —
дали не видиш моено любе,
моено любе къде ми ходи?
— Видях го, видях, малка девойко,
в Солуна града във механето, /2
до него седе бело геркинче,
с чеша го вино, вино черпеше
и си го милно, милно питаше:
„А бре юначе, главено ли си,
главено ли си, женено ли си?"

Пяла Йордана Ангелова Камберова, 57 г., с. Чокманово, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

995

♩=54 — 58 II 33

— Хей, ку- ку- ви- чке,
хей, лет- но пи- ле,
ви- со- чко фъ- ркаш,
ши- ро- чко гле- даш

— Хей, кукувичке, хей летно пиле,
високо фъркаш, широчко гледаш — /2
дали не виждаш моено любе?

— Видях го, видях накрай морено,
накрай морено из отвъдна страна.

Пял Раджеп Хасанов Янузов, 48 г., с. Лесково, Девинско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

996

— Снисни са, Рожан бърчино,
та стани равна равнишка,
да си ми видем любено,
през кутрѝ друме минова,
кутри го мо̀ми заво̀ртат,
завортат и го загъо̀нват —

дали са малки девойки,
или са млади невести,
сбират ли меже, попрелки,
седат ли любе до любе, /2
до мойно любе кой седи.
— Седи ми, седи, девойко,

скеченско бело момиче,
с бяла ракия чьорпеше
и си му тихо думаше:
„Юначе лудо и младо,
ха да са зьомнем двамкана, /2
че си сме лика-прилика."

Пяла Шина Христова Руменска, 40 г., с. Петково, Ардинско.
Записали Н. Кауфман, и Т. Тодоров, юли 1957.

997

Спу́сни са, спу́сни, бърчинко, /2
да си ми видям любено, /2
през кутро̀ друме преваля, /2
жальни ли му са очинки, /2
то̂жно ли му е лѝцену, /2
боли ли си го со̂рцену. /2

Пели Дора М. Витанова, 55., Славка Д. Чичикова, 60 г.,
и Рада Ст. Чичикова 48 г., с. Славенно, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

998. Чула съм, либе, че друга любиш

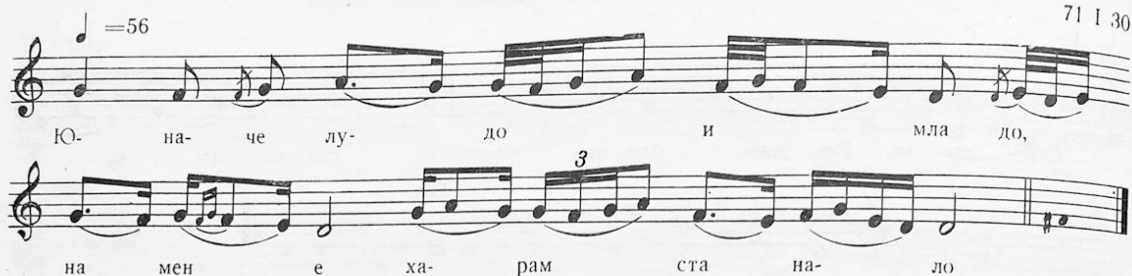

Юначе лудо и младо,
на мен е харам станало
нашесу с тебе галене,
галене, на сор сбиране.
Йе си съм чула, разбрала,
че ми си другчка загалил. /2

Гали е севдим, зами е, /2
и та е мое роднина, /2
вуйчува ми е дъщера, /2
ю мен ще госка да дойде, /2
черну ще кафе да пие, /2
и още бела ракие.

Пял Никола Щомов Щинков, 48 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

999. Защо веч, либе, не идваш

Мъймьете, китко вийъна
и разцветена къдийко,
ага въз село идяше,
как ти за мене рекаха —
дели ти, севдо, рекаха
„нва е мома хаймана,
и за в къщи е верена̀

и ти го стори истина
и кладе си го на юмън,
та са оттука не върна,
оттука веке не дойде.
Къде ли веке отиде?
Двель си са болен разболе,
двель си са крѝюм заглави!

Да са бе болен разболел,
до ейсе са щеше напра̀ви;
да са бе криюм заглавил,
до ейсе са щеше ожени,
чу̀ щихме млада нивяста
във писанана одая.

Пяла Айша Хасанова Кичукова, 34 г., с. Старцево, Маданско.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

1000. Сгодена за неискрен момък

Rubato ♩ =100 139 II 38

(ъ) Йе за- гла- ве- ни
по га- ля, (а) пò га- ля да
ги въ- зъ- ви- вам

Йе заглавени пò галя,
пò галя да ги възвивам, /2
оти съм и я главена
нах Ерма река широка,
нах Айшинкинек Исеин,
елънджйе е копъле,
та нах тув ѐнкъс духода,
колкуно да са заблйва,
заблйва и илиндисува.

Пял Зекри Мехмед Агушев, 19 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

1001. Мойто либе друга люби

♩ =126 76 I 5

— Ма- ри мо- ме, мал- ка мо- ме,
що си гла- ва пре- вър- за- ла

— Мари моме, малка моме,
що си глава превързала
с една кърпа копринена
и със другчка памучена?
— Как да не съм превързала —
мойно любе друга люби, /2
друга люби, мене мами,
друг да ми казва, не верувах,
ам си го снощи сама видях
на водъна на чишмьона:
тя си точи студна вода,
той си пои сиво конче;
той хи даде огледало,
тя му даде стрôк босилек,
той мирисне и въздôхне!

Пяла Фейме М. Салихова, 18 г., с. Арда, мах. Алиговска, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

1002

— Алтънжийко, бояджийко,
що си глава привôрзала
с ядна кърпа копринена
и със друга памучена?
— Как да я не съм привързала —
моено либе дручка гали,
дручка гали да я земе.
Я си други не верувам,
ям си вчера сама видев
на водана, на чишмьона:
тя налива бистрана вода,
той си пои хранено конче;
той хи даде огледало,
тя му даде строк бусилек.
Огледа са за височка,
за височка, за черночка:
„Тамань си съм, карар си съм —
ако ми бех по-черночка,
по-черночка, по-височка,
женените ще разженвам,
главените ще разделям."

Пяла Хамдие Давудова Шехова, 35 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

1003.

— Момиченце мàлакичко,
мàлакичко, глупавичко,
защом са си привързало
с йъдна кърпа копринена /2
и със друга памучена?
— Как да ми се не привързвам,
га ми любе друга гали, /2
друга гали, мене мами?
Дружкине ми казуваха,
пък йе си го не верувах.
Снощи си го сама видях
на чешмана, на водана:

той поеше ранен коня,
тя точеше студна вода;
тя му даде стрък босилек,
той й даде огледало:
„За беличка карàр си съм,
за черночка таман си съм.“

Пели Бекир Хасанов Кущилов, 30 г., и Ибрям Салихов Оладжиев, 30 г., с. Давидково, Ардинско. Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1004. Защо ми, любе, снощи не дойде

♪ =132 2 I 19

— За- що ми, лю- бе, сно- ща ни дой- де, ни сно- ща, лю- бе, ни са- я ве- чер

— Защо ми, любе, сноща ни дойде,
ни сноща, любе, ни сая вечер,
дали, любе ле, конче нямаше,
или ми, любе, друми ни знаиш?
— Два коня имам, три друма зная,
но сам, любе ле, на теб сърдитчак,
чи сноща минах сай долу, долу,
сай долу, долу край михàните.
Там те заварих сас друго любе —
на стол стоеше, пйсмо читеше,
писмо читеше, сòлзи ронеше.

Пяла Велика Андонова Кечева, 29 г., с. Стойките, Девинско. Записала Е. Стойн, ноември 1954.

1005

♪ =132 75 I 15

— За- що ли, лю- бе, сно- щи не дой- де, сно- щи не дой- де, не са- е ве- чер

— Защо ли, любе, снощи не дойде,
снощи не дойде, не сае вечер —
дали ми, любе, конче немѐше,
или ми, любе, друм не знаеше?
— Два коня имам, три друма знаем,
ами съм, любе, на теб сърдитчек,
че си та, любе, снощи заварих,
снощи заварих във кафеньона,
във кафеньона на стол седеше,
на стол седеше със друго любе.

Пели Сафие Бешенджиева, 16 г., и Сафие Шумкова, 20 г., гр. Смолян, Мисирска махала. Записал Н. Кауфман, март 1959.

1006. Девойко, мъчно ли ти е

♩ =96 73 I 35

— Де- вой- ко, бал- но ли ти е, де- вой- ко, жал- но ли ти е

— Девойко, бално ли ти е,
девойко, жално ли ти е
от нема тебе да зьомам
от сева пусти душмане?
— Юначе лудо и младо,
сама си знаям балнусо, /2
добре е сôрце на скрито,
то да бе сôрце на мегдань,
село ще ибрет да зьоме.

Пяла Азбие Арифова, с. Могилица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1007

♩ =80 211 II 8

— Бал- но ли ти е мо- мѣ- не ле, жал- но ли ти е, де- вой- ко

— Бално ли ти е, момне ле,
жално ли ти е, девойко, /2
оть нема тебе да зимам?
— Юначе лудо и младо,
сама си знаям сърцѐно, /2
сърце за севда какво е —
от болес легнеш и станеш,
за севда легаш, не ставаш!

Пели Салих Саидефендов, 20 г., и Рамадан Койнарчев, 20 г., с. Давидково, Ардинско,
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1008. Не ще могат да ги разделят

♩ =116 139 II 35

— Ах- ме- те, сев- до го- лю- ма, май- ка ти сна- ха йот- би- ра

— Ахмете, севдо голюма,
майка ти снаха йотбира.
Бунджѐ са заман галехме,
с лошко са не споменахме,
ни ти за мене продума,
ни я за тебе, любе ле.
Ся на са бяда бедили
твойне и мойне комшие, /2
нашине с тебе вътрешни.
— Да мъчат, севдо, да мъчат,
те на ни могат раздели.

Пяла Кадрие Ахмедова Дрянкова, 12 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

1009. Душмани какво не правят

106 I 11

♩ =88

Зна- еш ли, Фат- ме, по- мѫ-
ниш ли и как са сме с те- бе
га- ли- ли

II изпяване

как са сме с те- бе га- ли- ли, пък не-
ма да са взе- ме- ме

Знаеш ли, Фатме, помниш ли
как са сме с тебе галили, /2
пък нема да са вземеме
йот наши пусти душманя
йот наши пусти зулумя.
Как са сме, Фатме, галили
фав наши долни градинки
през наши млади години.
Душмани какво не правят —
сторена сватба развалет,
женени хора развращат!

Пял Местан Яминов Балталиев, 55 г., с. Барутин, Девинско
Записал Т. Тодоров, май 1960.

1010

Rubato ♩ =96 76 II 16

Вȏр- ви, при- (и) ва- лей,

ю- на- че, на зад са

ни- мой из- ви- ва

Вȏрви, привалей, юначе,
назад са нимой извива, /2
желно ма нимой погльодва,
чи са сме млочку галили,
галили и драговали,

пък нема да са зьомиме
от сея селски душмане.
Душмане кинȏ не правят —
женени люде разделят, /2
сторена сватба развалят!

Пяла Мария Манолова, 36 г., с. Чокманово, Смолянско, преселена от с. Елховец, Маданско, с жители българи мохамедани.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

1011

Rubato ♩ =48 221 II 4

— Зър ви- каш, леф- тер

ю- на- ко, лю те-

бе га- лям

в се- ло- но!

йо- на- ци

— Зър викаш, лѐфтер юнако,
лю тебе галям в селоно!
Пък я си имам и дручки,
и дручки вакли йонаци.
— Мȏмиче мари хубава,

млочку са с тебе галюхме, /2
пък няма да са зьомиме.
Нас с теб, момице, разделят
пустине лоши душмане.

Пяла Салие Чепишова, 19 г., с. Брезе, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1012

Rubato ♩ =52 211 I 2

Ха- рам ми ста- на, де- вой- ко,

на- ше- но нам с теб

га- ле- не

Харам ми стана, девойко,
нашено нам с теб галене, /2
галене и драговане,
че ни щем да са зôмиме,
че ни душмане не дават.
Душмане какво не правят —
веньчани люде разделят.
Койно нам с тебе раздели,
дано на огън изгори,
дано го вода отнесе,
дано неделька не срошне.

Пял Шукри Хасанов, 30 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1013

♩ ≈ 72 107 I 94

Ха- рам ни ста-

на, йо- на- че,

на- ше- но

на мъ с теб га- ле- не

Пяла Азме Мехмедова Кезова, 25 г., с. Горно Влахово, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

1014. Ще иде да търси главеника си

♩ =63 18 I 124

Май- чи- нко, мо- йе май- чи- нко, и- мем си ли- бе гъ- ла- ве- но, и- мем си ли- бе гъ- ла- ве- но

Майчинко, мойе майчинко,
имем си либе главено, /2
то ми далечко отиде,
ди мо слънцено приваля,
ди мо пильцене прифъркат.
Майчинко, моя майчинко,
и яз ща нахтам да ида. /2

Пял Рамадан Шабанов Карапишанов, 39 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1015. Той я любил, другиму я дали

♩ =58 1 II 8

Ста- ни ми, май- чо, йот- ка- чи мо- я- на сит- на бай- ла- мо

Стани ми, майчо, йоткачи
мояна ситна байламо, /2
ситничко да си посвиря, /2
жалничко да ти казувам
какво съм галил и мамил
близно комшиско момичи,
та чи го мен ни дадоха,
ам го дадоха другиму,
другиму вов друго село,
на моян порвѝ братовчод.

Пяла Мария Белева Георгиева, 16 г., гр. Девин.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1016

72 I 29

Rubato ♩ =54

Ста- ни ми, май- чо,

от- ка- чи мо-

е- на сит-

на (ъ) бай- ла- мо

Стàни ми, майчо, òткачи
моена ситна байламò,
ситничко да си поцонкам,
жальничко да ти пòпеям,

та да са сетиш, майчинко,
как са сме другòж галили /2
с мояна близка кумшийка, /2
с мояна бяла Марийка.

Пяла Недялка П. Хвойнова, 12 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1017

139 II 11

♪ =200

Та по- дай си ми, май- чи- це,

та по- дай си ми, ма- ай чи це

мо- е- на ти- ха бай- ла мо

Та подай си ми, майчице, /2
моена тиха байламò /3
ат батявана адаѝ —
тихо ще да я поцънкам, /2
и жално ще я посвира,
и ще ти кажа, майчице, /2
я кутрò галя мòмьече, /2
на кисим Фатма Етева,
Етева, пиле писана.

Пели Айше Бегова, 12 г., Пайрие Бегова, 12 г., и Хасие
Билюкбашева, 11 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

1018. Любето му се сгодило

♩ = 144

249 II 30

— Гла- ва ли та бо- ли, си- но мой,
гла- ва ли та бо- ли, и- ли
по- ло- ви- на, си- но мой, и- ли
по- ло- ви- на?

— Глава ли та боли, сино мой,
глава ли та боли,
или половина, сино мой,
или половина?
— Ни ма глава боли, мамо бе /ма/,
сърцесо ма боли
за сношнана вечер, мамо бе,
за сношноно любе.

Сноощи през там минах, /2
порти разтворени, /2
двори разметени,
столи наредени.
На столь стои любе, /2
две го бульки плетат, /2
за бульче го сгадат. /2
— На лъжа ми би ще. /2
— Как да бива лъжа,
кога оттам ида!

Пяла Йордана К. Кирякова, 50 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1019. Глава ли те боли, сине мой

2 II 36

♩ = 104

— Гла- ва ли те бо- ли,
си- не мой, гла- ва ли те бо- ли,
и- ли по- ло- ви- на, си- не мой,
и- ли по- ло- ви- на?

— Глава ли те боли, сине мой,
глава ли те боли,
или половина, сине мой,
или половина?
— Не ме глава боли, мамо ма,
не ме глава боли,
нито половина, мамо ма,
нито половина,
ам ме сорце боли
за сношнана вечер,
за близно комшийче,
чичово Марийче.
Слушам ще се жени,
порти разтворило,
ламби запалило,
двори е размело,
маси наредило,
столве подредило,
легло й застелило,
на леглоно лежи
белана Марийка,
иди ми я искай.

Пели Марина Николова Коледжикова, 44 г., Сива Илиева Коледжикова, 47 г., Стефанка Апостолова Кисьова, 30 г., и Апостол Николов Кисьов, 30 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стойн, ноември 1954.

1020

♩ = 112 — 36 II 41

— Гла- ва ли те бо- ли, си- не мой,
гла- ва ли те бо- ли, гъ-
ла- ва ли те бо- ли, си- не мой,
и- ли по- ло- ви- на?

Пяла Рамзина Мехмед Шикова, 19 г., с. Богутево, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1021. Която друга залюбиш, от мене да е по-добра

♩ = 92 — 5 II 17

Къ- де ли ми йе лю- бе- но,
приз ку- тра ли йе ма- ха- ло

Къде ли ми йе любено,
приз кутрà ли йе махалò, /2
кутри ли мòми развòрта, /2
разворта и разиграва.
Похòди, севдьо, погàли,
баряк са мома отбери
да ни йе от мен надолу,
ам да йе от мен нагоре, —
ку ма ни меса в лѝцену,
в лицену, в чòрнине òчи,
чи да ма меса в снажкана.
Гали йе, севдьо, зòми йе
и та йе моя роднина,
уйкова ми е дòщиря,
уйкова бела Марийка.

Пяла Шина Гьоргева Паунова, 37 г., гр. Девин, преселена от гр. Устово, Смолянско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1022

Походи, либе, лефтеро,
баре си мома òтбереш, /2
да не е од мен надолу /2
йем да е од мен нагоре. /2
Кутрено викаш да земеш,
аз са за нея не давам
на бяла и на чернока,
на тънка и на висока.

Пели Райме Мехмедова Куртова, 16 г., Фейме Ахмедова Делиосманова, 17 г., с. Паспал, Ардинско,
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1023

Бързай ми, бързай, любе ле,
та ма по-бърже замини,
иди си друга загали,
друга във друга махала,
по-бяла и по-чърнока,
по-тенька и по-висока, /2
пò да я руба приляга,
врить моминуно гиздило
и твойно тежко нишане.

Пял Мехмед Байрямов, 20 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май, 1957.

1024. Отбрал ли си си прилика

— Ходи ли, севдо, ходи ли,
ходи ли, находи ли са,
гали ли, нагали ли са,
най атбра ли си прилика, /2
тебе кинàну приляга —
бялу чърноко мòмьяче
и в снàга тенку, високу?

Пели Кадрие Дрянкова, 12 г., Фатма Байрамова, 14 г.,
и Асие Камбурова, 13 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

1025. Помниш ли, либе, каква си дума думахме

Повниш ли, севдим, знаеш ли
каква сме дума думали /2
на зеленуно ловаде /2
под червенъна ебълка /2
ний с тебе да са зьомиме?
Пък сега ма си йоставил,
та си ми дручка залюбил — /2
на лице бела, черночка, /2
на снажка тьонка, височка.

Пяла Фейме М. Салихова, 18 г., с. Арда, мах. Алиговска, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март, 1959.

1026. Либе изневерник

Рафье низ одер, въз одер
бела коприна предеше.
Мехметь приз пътян въвреше
и си го Рафье питаше:
— Къде си търнал, Мехмете?
— Яз съм си търнал, девойко,
на Смилян, село голямо,
друга девойка да галя.
— Иди ми, иди, Мехмете,
ве ти съм на скут седела, /2
ве ти съм нишен държела.

Пели Асибе Раифова Палова, 23 г., и Фатма
Мехмедова Топалова, 19 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1027. Горда, че момари й дошли

— Мари момиче хубава,
кой беше сноощи ю вази
на ваша късна вечеря,
та на височко гълчахте?
— Пукни са, тресни, юначе,
момари бяха дошлиле /2
от одвъднана махала.

Пяла Кибере Шабанова Мурадова, 19 г., с. Лесково, Девинско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

1028. Залюбил друга

— Добре ми дойде, любе ле,
от тербюнь да са видиме,
балнусу да си кажиме,
чие е балну по-млогу.
Чи хи са любе разсôрди
и си на Айше думаше:
— Глави се, жени, Айшинко,
и мене немой ма чека,
йе си сам дручка загалил,
та тебе нема да зôма.

Пяла Шина Костадинова Вълкова, 30 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1029. Ако се, либе, ожениш, черешка суха да стане

— Черешко, вишна вишновко,
пролет приз тебе заминах,
ти беше цвята цветила,
пък рожба не си родила —
дали та слана попари,
или та вятър орони?
— Нито ма слана попари,
нито ма вятър орони:
под мен на сянка стовяха
двамина луди и млади —
юнакът войник отиде
и на момата думаше:
„Ако ма, либе, дочакаш,
черешка рожба да роди, /2
от рожба де се превие.
Ако са, либе, ожениш,
черешка суха да стане."

Пяла Василка Ангелова Златанова, 49 г., с. Хвойна, Асеновградско,
преселена от с. Косово, Асеновградско,
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1030. Изсъхнала череша от невярна клетва на влюбени

— Чорешко, чорна вишничко,
ти беше цвета цветила, /2
пак рожба ни бе родила.
Дали та слана попари,
йели та йоган изгори?
— Нито ма слана попари,
нито ма йоган изгори,
ем си приз мене минаха
двамина луди и млади,
под мен на сянка седнаха
и са фъв мене кълняха:
„Чорешко, чорна вишничко,
ако са двамка зомиме, /2
дано са‿от рожба разчопиш.
Пък ко са двамка не земим,
дано си суха изсохниш."
Те си са двама ни зеха
и йе си суха изсохнах.

Пяла Рамзина Мехмед Шикова, 19 г., с. Богутево, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1031

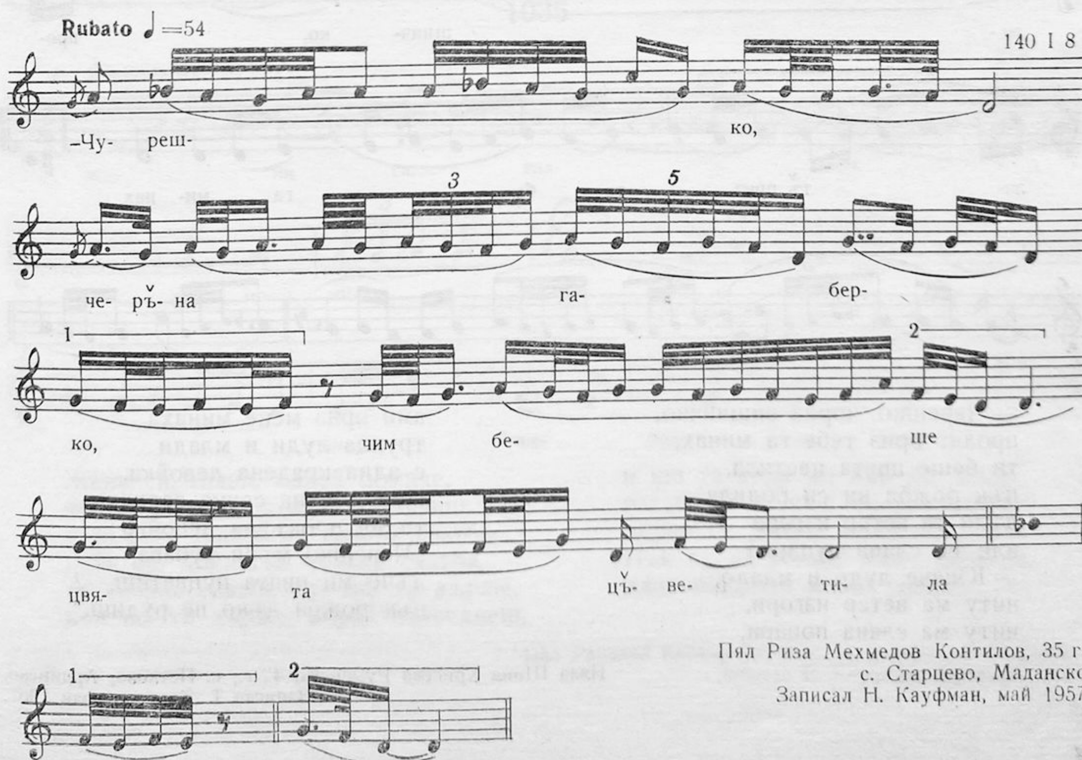

Пял Риза Мехмедов Контилов, 35 г.,
с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

1032

♩≈69–72 19 I 179

— Чи- ре- шко, че-ръ-на

ви- шнич- ко, ти бе-

ше цве-та цве- ти- ла

Пял Хасан Еминов Карапишанов, 30 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1033

♩=58 21 II 38

— Чо- ре- шко, чо-рна

ви- шнич- ко, про-

ля- тъ приз те- бе га ми- нах

— Черешко, чорна вишничко,
пролят приз тебе га минах,
ти беше цвята цветила,
пък рожба ни си родила —
дъли та ветер изгори
или тъ слана пупари?
— Юначе лудо и младо,
ниту ма ветер изгори,
ниту ма слана попари,
ами приз мене минаха
труица луди и млади
с адна крадена девойка.
Пуд мен на сенка седнаха,
та ма прокълна девойка:
„Черешко мъри хубава,
дъно ми цвята пуцветиш, /2
пък рожба дъно не рудиш.“

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

1034. И мен да каниш, моме, на твойта сватба

♩=100 35 II 155

Же- ни са, гла- ви,

ма- лъ- ка мо- ми- нке,

и мен да ка- ниш

на твой- на съ- ва- тъ- ба

Жени са, глави, малка моминке,
и мен да каниш на твойна сватба
кон да ти държем, дор го възседнеш,
сват да ти бъда от тук до тамо,
срам да ти държа първана вечер,
ратай да ти съм до три години,
дур да изкутиш мало момиче,
мало момиче, мен да го дадеш.

Пял Азис Хасанов Делиосманов, 42 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1035

♩=88 ≈ 100 210 I 26

Же- ни са, гла- ви,

ма- лой мо- ми- че, я- га са

же- ниш, же- ниш и гла- виш

Жѐни са, глàви, малой момиче,
яга са жениш, жениш и главиш, /2
и мен да каниш на твойна сватба,
и йе ша дойда на твойна сватба,
на твойна сватба кон ша ти държе,
кон ша ти държе, дорде възседнеш,
и ша та водя до вър до дома,
ратай ша ти съм до три години,
дорде си родиш мало детенце.
Пък ку не родиш мало детенце,
дано останеш млада довица.

Пял Рамадан Койнарчев, 20 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1036

72 I 5

Rubato ♩=84

Гла- виш са, же- ниш, ой пър- во лю- бе,

и мень да ру- каш на твой- на сват- ба

Главиш са, жениш, ой първо любе,
и мень да рукаш на твойна сватба, /2
конь да ти дŏржам, дорде го ехнеш,
конь да ти водя дур до дома ти,
дружина да съм пŏрвана вечер,
ратай да ти съм деветь месеца,
докът ми родиш малко момиче, /2
малко момиче каквото тебе.

Пели Добри Д. Щомов, 36 г., Димитър Н. Киряков, 33 г., и Димитър Г. Батков, 31 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1037. Поканен на сватбата на либето си

♩=56

140 I 26

Чул ли си, сев- до Мех- ме- те, чул

ли си, сев- до, не ли си

Чул ли си, севдо Мехмете,
чул ли си, севдо, не ли си /2
чим я невеста търнувам
нах чуздо село голюмо
се в дене и в се вечеро?
Ко ти съм мила и драга,
ко имаш бално за мене, /2
та щеш със мене да търнеш,
та ще ми влязеш в конàкън,
та ще ми седнеш в бужàкън.

Яга те, севдо, запитат
моени вътрешнине ми:
„Кък ти е, севдо, копьъле,"
пък я ще тогав да река:
„Мижово ми е копьъле,
на пазар ми е търнало,
та са през мене махнало,
та му съм, майчо, пъстлала
непъстилано халице
върху шàлянко килимче.

Пели Риза М. Контилов, 35 г., и Дауд М. Санков, 28 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

1038. Либето му се оженило у съседите

♩=138 72 II 32

Ожени ми са, мале ле, главеничкана,
главеничкана, мале ле, пȍрвоно любе,
не ожени са във чуздо село,
ам са ожени в нашено село,
в нашено село вȏр мойна кȏща,
вор мойна кȏща, на едни двори.
Ага го гльодам да са разсода,
та ме налита беля да сторя, /2
беля да сторя, ножан да зема,
ножан да зема, в дениз да влеза,
в дениз да влеза да са разпоря.

Пял Салимехмед Караасанов, 19 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1039. Либето ѝ се оженило за съседка

♩=80 40 I 279

Ожени ми са, маля ля, първуну любе,
първуну любе, маля ля, първана севдьо.
Да са ожени във чуждо село,
ам са ужени в нашано село,
нашано село, в първа кумшийка.
Та га я гльодам да са разстипа,
да са разстипа в равни дворове,
та ма налета в дениз да влеза,
в дениз да влеза, на нож да падна,
на нож да падна, да са обода.

Пяла Стана Костадинова Топузова, 23 г., с. Джурково, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1040

— Абре юначе лудо и младо,
ожени ти се гальовничкана, /2
гальовничкана, пȏрвоно любе.
— Немой ми дума, дума, майчинко,
чи ма налита бельо да сторя,
бельо да сторя на цало село,
на цало село, на теб най-млочку.

Пели Росица Вълчанова, 17 г., и Тодора Камберова, 20 г., с. Чокманово, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1041

— Абре юначе лудо и младо,
ожени ти са първоно любе, /2
първоно любе, гальовницана.
— Мен ма налита беля да сторам,
беля да сторам на цяло село, /2
на цяло село, на теб най-мночко.

Пяла Цена Василева Анастасова, 19 г., с. Манастир, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1042

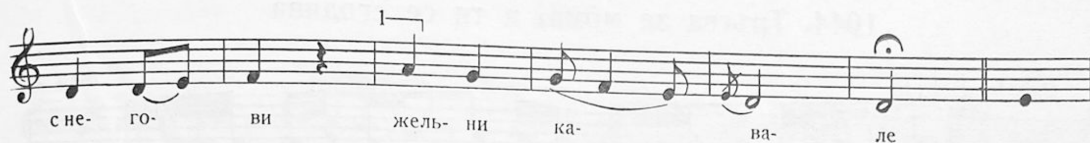

Хасан ми свири в усое
с негови жельни кавале,
майка му нахвън, нахвътре,
та си Хасана питаше:
— Защо ми свириш, Хасане,
със твойте жельни кавале —
дъли за лето, пролето,
или за зима, пòдзима?

— За всичко има, майчинко,
по-млогуно е за либе.
Либено ми са ожени
нах дольничкана махала.
На вода беше търнала,
ситан бе пискюл ройнала, /2
черни бе кундри тропнала.

Пели Шарфие Хасанова Пънжолова, 15 г., Рамзие Мехмедова Ковачева, 15 г.,
и Айше Алиева Карасалихова, 15 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1043

— Та чуло ли си, Тоне ле, чуло, разбрало,
че ти са жени, Тоне ле, първото либе,
първото либе, годеницата?
— Истина ли е, мале ле, кой казуваше?
— Истина си е, сино льо, моми гълчаха,
моми гълчаха, на път лафеха.

— Я оседлай ми, мале ле, враноно конче,
и наюзди го с усойна змия,
и попрегнѝ го с девет пòпрега.
Ако не сваря на венчаване,
дано да сваря на дароване.
Момини двори пълни с сватове,
пълни с сватове, стари кумове.

Пяла Гина Васелива Боянова, 22 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1044. Тръгва за мома, а тя се сгодява

Rubato ♪=116 76 II 4

Сло̂нце са сби- ра, йо- би- ра,
ю- нак са сби- ра, то̂р- ну- ва

Сло̂нце са сбира, йобира,
юнак са сбира, то̂рнува,
нах девойка ще да иде,
пък са девойка главя̀ше
в То̀збурун, село големо,
най на малконо ук̀ухче.

Пяла Мария Манолева, 36 г., с. Чокманово, Смолянско, преселена от с. Елховец, Маданско, с жители българи мохамедани.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

1045. Кум на либето си

♩=56 73 II 14

Из- ра- съл е си- тън зе- льен
я- вор, до я- во- рън
чиш- мьо йо- гра- де- но

Израсъл е ситън зельен явор,
до яворън чишмьо йоградено,
до чишмьона лудо-младо седи,
хем седеши, хем люто кълнеши:
— Пусти били мойни чорни очи,
га си немат в село гальовничка, /2
гальовничка, верна главенѝчка.
Едно имах и то са огла̀ви,
друго имах и то са ожени,
падна ми се кум да я венчавам,
хем венчавам, хем тьожко въздишам.
Кумичка ми кротко йотговаря:
— Венчай, куме, тьожко не въздишай,
пустой била твойна стара майка,
та ни даде двамка да са зьомим.

Пял Никола Тодоров Ружинов, 45 г., с. Стойките, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1046

Йочи, йочи, пусти чорни йочи,
да са бехте, йочи, изсипали
га си немам в село гальòвница,
гальовница, вярна любовница.
Една имах и тя са ожени,
мен са падна кум да йе венчавам.

Хем венчавам, хем тежко въздишем,
аз не дишем, но сърце ми дише.
Кумичка ми тихо приговаря:
„Венчай, куме, тежко не въздишай, —
аз са женем само за годинка,
на вторана тебе ще си взема."

Пяла Рамзина Мехмет Шикова, 19 г., с. Богутево, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1047

— Глава ли та боли, сине мой,
глава ли та боли,
или половина, сине мой,
или половина?
— Ни ма глава боли, мамо ма,
ни ма глава боли,
ниту половина, мамо ма,
ниту половина,
сърцено ма боли, мамо ма,
сърцено ма боли

за сношнана вечер, мамо ма,
за сношнана вечер,
за сношнана вечер, мамо ма,
за сношнана вечер,
за сношнуну либе, мамо ма,
за сношнуну либе,
за друг жа я канят, мамо ма,
за друг жа я канят,
за друг жа я женят, мамо ма,
за друг жа я женят.

Пял Георги Костадинов Дурев, 60 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1048. Болен от любов

Мари моме, мàшка моме,
където си поминала /2
всекиму си йед създала,
Ивану си болес дала,
та ми лежи, не станова
три години и польвина.
Иванова стара майка

на Ивана приговаря:
— Стани, стани, бре Иване,
ще са жени малка мома,
ще та дари тьонка риза,
тьонка риза купринена,
льонен аглок до земьона.

Пял Димитър Николов Киряков, 33 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1049. Отказала се от него, че я само лъже

— Девойко мари хубава,
Девойко мари глупава,
кена ми найде махнана, /3

та ми нищенан развърна, /3
нищенан и ярмагана. /3
— Ти бе, юначе, махнана:

дѐ къде има попрелки,
ти щеш найтамо да идеш,
други девойки да галиш,
пък мен да лъжиш и мамиш,
оти сам малка, глупава,
оти са нищо не сещам.

Пели Атидже Ахмедова Палова, 17 г., Фатма Салихова Карапишанова, 16 г., и Фатма Хасанова Карапишанова, 16 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1050. Той изневерил, но тя ще го ядосва

♩=138 211 II 7

И- ди ми, сев- дим, вър- вей ми, на- зад ми не-

мой по- гѣ- ле- вай

— Йди ми, севдим, вървѐй ми,
назад ми немо̀й поглевай /2
и сърце немой спомѝнай.
Ти галяш друга да земаш,
та ма щеш видя, юначе, /2
какво ще любе да водя:

през пътян ще ги минавам,
през пътян, през пенжурине,
зам да ти пука сърцено,
зам да ти кажем галене, /2
галене, пък не зимане!

Пели Салих Саидефендов, 20 г., и Рамадан Койнарчев, 20 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1051. Конят пази тайна

♩=54 37 I 53

—Ка-жи, ко- ньо, ка- жи ка- де хо- ди Ма- рко

ка- де хо- ди Ма- рко по два по три де- ня,

по два по три де- ня, по ця ла ни- де- ля?

— Кажи, коньо, кажи каде ходи Марко,
каде ходи Марко по два по три деня,
по два, по три деня, по цяла ниделя?
— Страх ма, бульо, страх ма, че ще са научи,
че ще са научи Марко чорбажийен,
та ще ма продаде на баш дерменжийен, /2
се брашно да карам, пък гладен да ходе,
се вода да бъркам, пък жеден да ходе.

Пял Атанас Кръстев Семерджиев, 60 г., с. Хвойна, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1052. Съмнения у момък към либето му

— Кажи, речи, думай, Дамено,
кой беше сноощи у вази? /2
— У нази никой немѐше /2
от един господ отгоре.
— Кажи, речи, думай, Дамено,
кой беше сноощи у вази, /2
чии са нее пицоле?
— У нази никой немѐше
от един господ отгоре, /2
пищолене са овчерски.
— Кажи, речи, думай, Дамено,
кой беше сноощи у вази, /2
чии са нее ножове?
— У нази никой немѐше,
ножòвяне са касапски,
доходят вино да пият,
пък пари немат да платьòт.

Пяла Йордана Странжева, с. Соколовци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1053. Отровила невестата на либето си

Тôрна мòмече за вода
низ невястине двореве
със двене бяли харкуми.
— Хайде, невясто, на вода.
— Я не ща, лельче, я не ща,
я си съм вода донела,
лъ̈йся си ида ад вода,
бинѝшън не съм сваляла,
жельтине чизми пазарски.
Пък си са върна момече
въз невястини дворове;
— Пийни, невясто, водица
от мойне бели харкуми
с ганосанкону гевгерче,
с каносанкине ръчинки.

— Пийна ще лельче, пийна щѐ,
сърце ти ни ща развали.
Лу какно пийна и охна:
— Ох си, Мехмеде, умрях ти
на равничкине дворове
на тринка дене невяста.
Мехмед си атвън излязе,
на писанана капие.
— Комшие, мои душмане,
катри ми сва сторихте
върх младичкаса невяста?
Моминка атвън излязе:
— Я ти го сторих, Мехмеде,
зам да не галиш, да мамиш,
ам ага галиш, да зимаш!

Пяла Айша Хасанова Кичукова, 34 г., с. Старцево, Маданско.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

1054

Калина плите гайтани,
гайтани гивизияни.
Петър Калини думаши:
— Калино, момне ле Малино, /2
за кого плитеш гайтани, /2
гайтани гивизияни?
— За теб ги плита, Петре ле,
за твойно ситно оръже, /2
за сребърнини ножкуви.
— Калино, момне ле Малино,
немой си пиля коприна, /2
коприна гивизияна,
я тебе няма да зьома,
я ще да зьома, да зьома
другаде, от друго село, /2
твоина братовчодчица
Марица Примариченка.
— Петре ле, ни довидай я,
Петре ле, отрови я ще /2
сас филджен бела ракия.

Петър Калина не слуша,
ам си я Петър доведи
и Марица е торнала
на студенини врисюви.
Утде я вигя Калина,
Калина си хи викаши:
— Йеля ми, йеля, нивесто, /2
да си та сложа и гостя /2
и да ти видя везмоно, /2
везмоно от рачиника. /2
И Марица и утишла,
сипа ѝ филджан ракия,
лю аднож ми е сорбнала /2
и дважкуш улилекнала:
— Ох, леле, леле, Петре ле,
Петре ле, утровюха ма /2
сас филджан бела ракия.
Калина си му викаши:
— Петре ле, ни вѝках ли ти,
Петре ле, ни довидай я,
Петре ле, утрови я ща.

Пял Христо Димитров Сираков, 51 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1055. Изненадана от изневяра

— Айше чернока, кàматна,
кòму си вършиш бъсмънъ?
— Теб си я върша, Нурию,
тебе ще да са пòгиздям.
— Айше чернока, кàматна,
немой я върши за мене,
мене са вчера довели,
снощи ми я са венчали,
с очи не я съм поглевал,
с ръки не я съм допирал.

Стана си Айше, надена
бъсмънъ неюдвършана,
нарами бели харкуми,
та си ми търна на вода,
че си ми рукна и викна:
— Хайде, невешчи, на вода.
— Не ща ми, не ща, лельчинко,
Нурие не съм питала.
изин не ми съм земала.

Пели Кюрсие Х. Ганелова, 16 г., и Хъмдие Осм. Онбашиева, 16 г., с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1056

— Айше чернока, каматна,
кому си вършиш басмана,
басмана и капамана?
— Тебе я вършам, Хасане,
тебе ще да са погиздя.
— Девойко мари хубава,
ако я вършиш за мене,

недей си губи дененя,
недей си харчи концине —
вчера я съм са уженил,
сноще ми я са довели,
с очи не съм я поглявал,
с роки не съм я побарвал.

Пял Хасан Еминов Карапишанов, 30 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1057

— Хайшенко, бела кадъно,
кому си вършиш басмана?
— Тебе е вършем, Асане,
на тебе ще я наденам.
— Немой я, немой надевай —
я са съм вчера заглавил,
снощи ми са я довели,
с очи не съм я поглевал,
с роки не я съм допирал.

Пял Здравчо Асенов Гърчев, 50 г., с. Мостово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1962.

1058

— Айшинко кузум, пиленце,
за кого вȏршиш кафтанче?
— За теб го вȏршем, Асане,
за теб го шиям и крȍям.
— Немой го вȏрши за мене,
я си съм вчера заглавил /2
и снощи я са довели.

Пяла Салие Чепишова, 19 г., с. Брезе, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1059

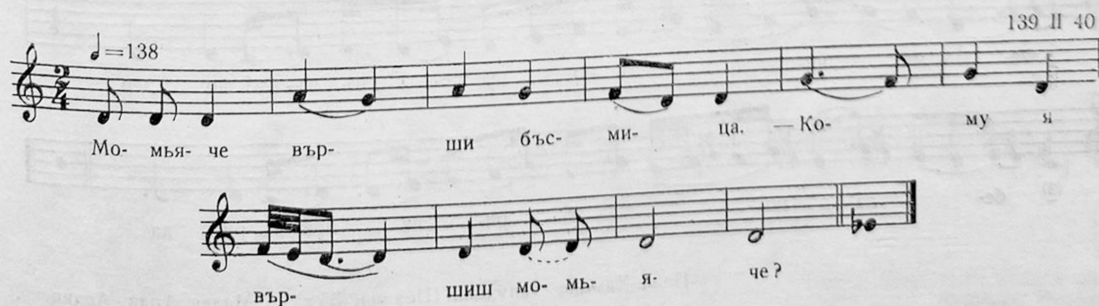

Мо̀мьяче върши бъсмица.
— Кому я вършиш, момьяче?
— Тебе я върша, Хасане.

— Ти ку я вършиш за менѐ,
немой си губи денѐне,
немой си кра̀та концене.

Пели девойки от с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

1060. Кълне неверното си либе

Rubato ♩ = 50 — 270 I 22

Фат- ма низ йо- дер, въз йо- дер,
Фат- ма низ йо- дер, въз йо- дер,
бе- ла коп- ри- на пре- при- да

Фатма низ йодер, въз йодер, /2
бела коприна преприда,
че си уварди Мехметя:
— Къде си търнал, Мехметю?
— Търнал съм, търнал, Фатминко,
нах Смилен, село големо, /2
причул съм моми хубави, /3
шъ идам да си отбера.
— Йди ми, върви, Мехметю,
дано са назад не върнеш,
дано ти дойде хъберан,
послед хъберан дрипкине,
послед дрипкине кончено,
послед кончено сальо̀на.
Кайно си дума думаше,
желна са сальо̀ рукнаха.
Фатма са крехто изсмела:
— Стигнаха ли ти, Мехметю, /2
смиленски моми хубави?

Пели Шарфие Хасанова Пънжолова, 15 г., Рамзие Мехмедова Ковачева, 15 г.,
и Айше Алиева Карасалихова, 15 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1061

22 II 80

Фа- тме низ йо- де- ръ, въ- зъ йо- дер,
Фа- тъ- ме ни- зъ йо де- ръ, въ- зъ йо дер
бе- ла ко- пъ- ри- на пре- пъ- ри- да

Пяла Хамдие Давудова Шехова, 35 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

1062. Ще го прокълне, ако е залюбил друга

Rubato ♩=60 73 II 32

— Ме- хме- дьо, се- въ- да го- ле- ма, ти дъ-ру- гож а- га дой- де- ше

— Мехмедьо, севда голема,
ти другож ага дойдеше,
по-млочко поседеваше,
пък са̀ лю дойдеш и бо̀рзаш —
дели си друга залюбил,
дели си друга загалил?
Ти ку си друга загалил,
дано неделя не стигнеш, /2
дано година не срешнеш.

Пяла Емине Асанова Ходжова, 30 г., с. Могилица, Смолянско.
Зап сал Н. Кауфман, февруари 1956.

1063

♩=144 139 I 7

Мо- я- на съв- да съв- ге- лим лю- то а̲ ща да я по- къл- на

Мояна съвда съвгелим
люто ща да я по̀кълна.
Дано я лу врит ни стигне,
то ку я стигне лу йъдно,
то си е лу то со̀сива,
со̀сива и артѝсъва.

Пели Кадрие Дрянкова, 12 г., Фатма Байрамова, 14 г., и други
девойки от с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

1064. Аз връщан юнак не водя

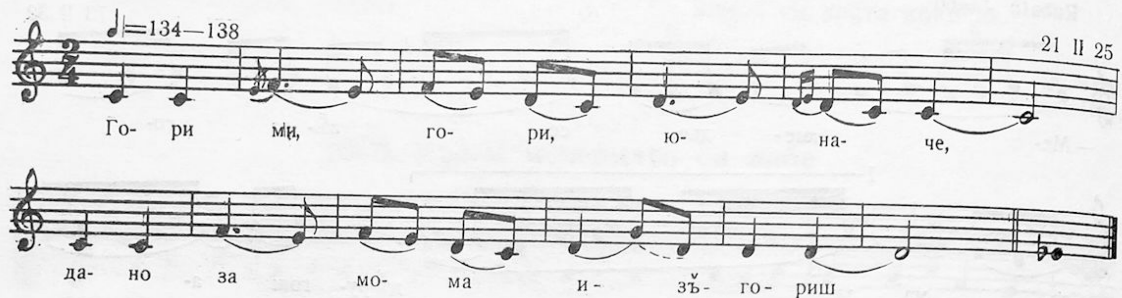

Гори ми, гори, юначе,
дано за мома изгориш,
нийде дано си не найдещ,
ни в айсва село, ни в друго,
ни в айса казò, ни в друга,

пак нах мен дано си дойдиш,
да видиш и йе що знаям,
що знаям и що разправям:
„Йе носан лишен ни носам,
йе вращан юнак не водям.“

Пяла Дора Павлова Петкова, 35 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

1065. Гори ми, гори, юначе, дано за мома изгориш

Гори ми, гори, юначе,
дано за мома изгориш,
дано си мома не найдеш
ни в сова село, ни в друго.
Не виках ли ти, юначе,

земи си мене, севдице,
пък ти ми рече: „Не ща та,
не ща та, не ща, девойко,
ти за кадъна не биваш,
кафе не можеш да вариш.“

Пели Рукие Ибрахимова, 15 г., и Хъмдия Осм. Онбашиева, 16 г., с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1066

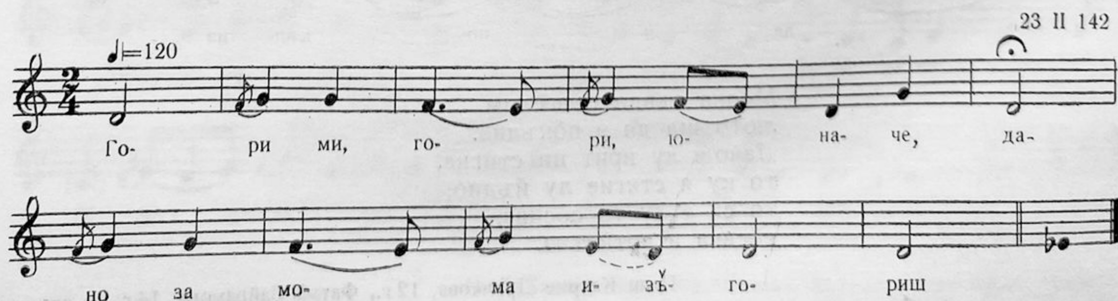

Гори ми, гори, юначе,
дано за мома изгориш,
дано си нийде не найдеш,
ни в айсва село, ни в друго.

Зам га ти виках, юначе:
„Земи ма, земи, юначе."
„Как да та зема, девойко,
га не си моя прилика."

Пял Осман Мехмедов Османчев, 27 г., с. Оряховец, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

1067. Жива раздяла

♩=80 3 I 8

Да ти се пад- ни же- нум, яв- рум, сас сив-
дьом да й се раз- дя- лиш
жи- ва раз- де- ла да сто- риш

Да ти се падни, женум, яврум,
сас сивдьом да й се раздялиш,
жива раздела да сториш,
балнуну йеци гулему, /2
то са сас нищу ни меса,
йот сорци ризен са коца,
жива са рана отваря,
главона низку навидаш,
лю гльодаш, женум, в зимьона,
снажкана суха вейчица,
нужинки ни я ни даржот,
та че се чудиш и мислиш
дали да плачиш й да рюкаш, /2
в зимьона да й си потъниш.

Пяла Шина Стоева Глухова, 28 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1068. Сърце се с вода не гаси

♩=56 1 I 5

—Мо- ми- це ма- ри ху- ба- ва,
син ми си пла- мин

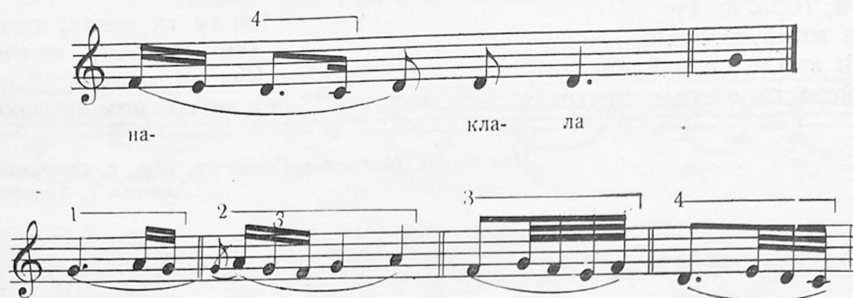

— Момице мари хубава,
син ми си пламин наклала /2
на мойно бело сарчоци — /2
не щеш ли ми го угаси?
— Юначе лудо и младо,
да ти дам вода студена /2
сарчоци да ти угася.
— Момице мари хубава,
сорци са с вода не гаси, /2
сорци са гаси, момице, /2
сас кайно тебе девойка, /2
га си ми сьоднищ до мене.

Пяла Ружа Димитрова Джигошева, 31 г.,
гр. Девин, преселена от с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1069

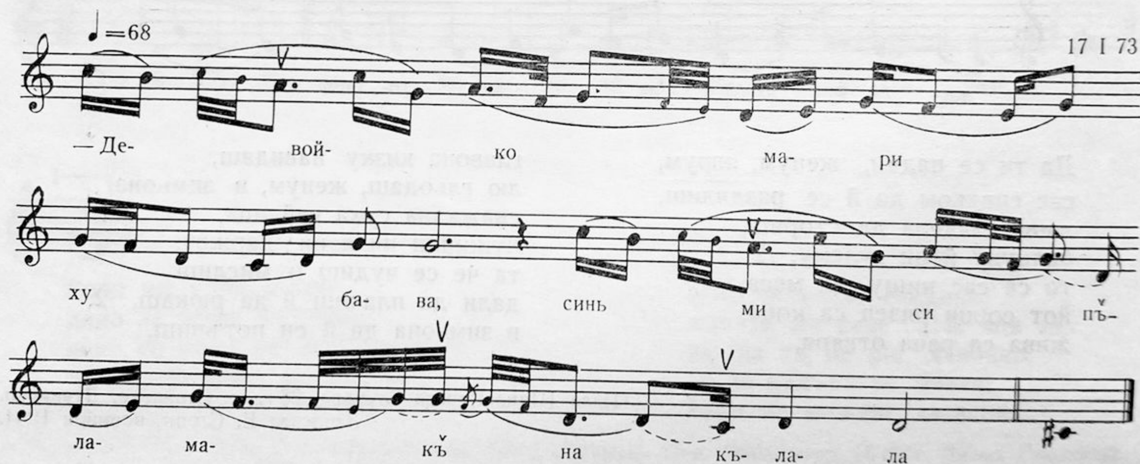

— Девойко мари хубава,
синь ми си пламак наклала
на мойсо сърце юнашко —
ни щеш ли да го огасиш?
— Юначе лудо и младо,
отй щеш в гора зелена,
най щеш си вода студена,
угаси си щеш сърцено.
— Девойко мари хубава,
сърце го вода не гаси, /2
ам си го мома огася.

Пели Атидже Ахмедова Палова, 17 г., Фатма Салихова Карапишанова, 16 г.,
и Фатма Хасанова Карапишанова, 16 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1070

♪=138 71 I 1

Де- вой- ко ма- ри ху- ба- ва,

синь ми си пла- мен

на- кла- ла

— Девойко мари хубава,
синь ми си пламен наклала /2
на мойсо сôрце юнашко, /2
та гори й не изгаснува.
Девойко мари хубава,
не щеш ли ми го изгаси?
— Юначе лудо и младо,
иди си в гора зелена,
намери вода студена,
сôрцесо да си загасиш.
— Девойко мари хубава,
сôрце са с вода не гаси, /2
сôрце го мома изгася.

Пял Мехмед Исенов Моллов, 26 г., гр. Смолян.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1071. Момиче бело, черночко

Rubato
♪=54 251 I 22

–Мо- ми- че бе- ло, чар-

ноч- ко, син ми

си пла- мян на- кла- ло

— Момиче бело, чарночко,
син ми си плямян наклало /2
на мойно бело сърчица.
Ни ли е льосно, момне ле,
адножкуш да ма пугльоднеш, /2
сърцено да ми угасиш?

— Юначе, луда делийо,
момиче сорце не гаси /2
ами го хугя разпаля.
Юнашко сорце угася
вино и бела ракия.

Пяла Анастасия (Шина) Суркова, 15 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1072. Севдице кузум, пиленце

♩=50 59 I 50

— Се- въ̌- ди- це ку- зум, пи- ле- нце, — си- нъ̌ ми си пъ- ла- мень на- къ̌- ла- ла

— Севдице, кузум, пиленце,
синь ми си пламень наклала
на мойсо бело сôрченце —
можеш ли да го изгасиш?
— Мога ми, мога, юначе:
там има вода студена, /2
та гаси сърца юнашки.
— Момне ле мари хубава,
сôрце са с вода не гаси,
еми са гаси, момнелькe,
сôс твойте черни очинки /2
и с твойто лице каматно.

Пял Асан Арифов Аляндоров, 48 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

1073. Колко е мъка на влюбени, кога не се вземат

♩=126 32 I 79

Ко- лю я се- ло раз- ша- нил, Ко- лю- я се- ло ра- зъ̌- ша- ни- лъ̌ на теть- ко- ви мо

Колю я село разшанил /2
на теськови мо кьошкьове —
ситна байламô цонкаше,
с байламô дума думаше:
„Галени га са ни зомат,
технoно бално колко е!"
И си майци си думаше:
— Мале ле, мила мале ле,
кена са червенееше
долу в долнана градинка,
дали е мома хубава,
или е червен трендафел?
— Сино льо мои майчини,
то не е мома хубава,
ами е червен трендафел,
дено го͡ е села Росица,
Росица, мома хубава.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1074

Галени дет са ни зьомат, /2
технуну балну колко е,
технуну балну колко е! /2
То е от елюм по-бално —
елюмън легнеш и умреш,
совà лю сохнеш и вехнеш...
Суха съм вейка станала,
ам са ле никак не прави.
— Не сохни, козум, не вехни,
ам ӱла близко при мене
балнусу да го разделим,
барабар да го тьоглиме.

Пяла Мария Манолева, 36 г., с. Чокманово, Смолянско,
преселена от с. Елховец, Маданско, с жители българи мохамедани.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

1075. Гори ми, гори, усойко

Rubato ♪=116 — 270 I 9

Го- ри ми, го- ри, йо- сой- ко, и йе съм ей- ней из- го- рел

Гори ми, гори, йосойко,
и йе съм ей ней изгорел /2
с ненагалено момиче.
Расти ми, расти, черешко,
та ми височка нарасти,
та ми пенжурки запуши,
да ми не вардем насрещу,

ага ми върви севдъна,
севдъна и уйдурмъна
през летви длеги сокаци,
през дървенана кюприя,
въз зеленана ливада
на шерянъна джамия, /2
на високине медресе.

Пял Бекир Хасанов Кущилов, 30 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1076

♩=66 — 5 II 8

Го- ри ми, го- ри, у- сой- ко, кай- ну сам и йе из- го- рел

Гори ми, гори, усойко,
кайну сам и йе изгорел, /2
срьощу, в срьошнана махало,
на Белисконо момиче,
та барим да бя момица,
ам беше пуста вдовица.

Пяла Лика Николова Дурева, 52 г., гр. Девин, преселена от с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1077. Да не я гледат агите

♩=120 22 I 65

Ра- сти ми, ра- сти,

чи- ре- шку,

ви- со- чка да

ми на- ра- стеш

Расти ми, расти, чирешку,
височка да ми нарастеш,
със пенжуркине балабар,
кунакан да ми прикриеш,
да ма ни гльодат агине,
агине и хайманине.

Пял Феим Ахмедов Мустафов, 50 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

1078

♪=184 248 I 3

Ра- сти ми, ра- сти, чи- реш-

ко, ви- соч- ка да ми

на- рас- тиш

Расти ми, расти, чирешко,
височка да ми нарастиш,
със пенжуркине барабар,
зан да ни гльодам насрощу
агине с а̀говицине,
мо̀мине със юнацине.

Пял Георги Иванов Кавгазов, 50 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1079. Не можеш да ме утешиш

♩ = 108—112

22 II 90

Сви- ръ- чи- це, не- мой

за- съ- ви- ръ- ва,

лю- бе ле, не- мой

за- пе- ва

Свирчице, немой засвирва,
любе ле, немой запева,
чи ма щеш жално ръзжели,
та ма не можеш замири

три да ма мириш години,
шес да са минат байряма,
послед байряма летоно,
летоно и пролетяно!

Пяла Хамдие Давудова Шехова, 35 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

1080

Rubato ♩ = 84

139 II 35

Съ- вир- чи- це, не

ъ за- сви- ре- а-

вай, лю- бе ле,

ни ъ мой за- пя- ва

Пял Зекери Мехмед Агушев, 19 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

1081. Първа любов не се забравя

♩ =96 137 I 22

ъ Ре- чен бе ка- мень ре- ка

за- не- ла,

пъ- ръ̌- ва са съ- въ̌- да геч за- бо- ре- ва

Речен бе камень река занела,
първа са съвда геч заборева, /2
геч заборева, геч прежалева.
Я си ма дайте са долу, долу,
я да си зема, дену си галям,
дену си галям, галям, драговам,
галям, драговам, милно миловам;
я да си стана мермерен камен,
мермерен камен, сребърен копань,
та͡и я да ида сей долу, долу,

сей долу, долу до двене реки,
дену са сбират малкине моми,
малкине моми, млади невести —
малкине моми платно да белят,
млади невести дрипи да перат.
Ага ми дойде мойна севдица
копань да фати, камень да пукне,
камень да пукне да я попърсне,
да я попърсне в белону лице.

Пял Мехмед Асанов Папучаров, 39 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

1082

♩ =94 35 I 120

(ъ) Ре- ка- нски ка- ме- нь̌ ре- ка

за- гра- да, пъ- рво са

ли- бе геч за- бо- ре- ва

Рекански камень река заграда,
първо са либе геч заборѐва, /2
геч заборѐва, геч приболева.

Я си ма дайте, дено си галям,
дено си галям, галям, драговам.
Ага се сберат дребнине мо̀ми,

дребнине моми платно да белят,
я да си станам мермерен камък.
Ага ми чукне първоно любе,
я да са пръснам из роки в роки,
из роки в роки, в момини роки.

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1083

♩=66 222 I 7

Речен бе камен река занела,
първа са съвдô геч заборева, /2
геч заборева, геч прижалева.
Я си ма дайте сай долу, долу,
сай долу, долу до двене реки,
дену се сбират малкине моми,
малкине моми, млади невести,

малкине моми платно да белят,
млади невести плени да перат.
Я да си седнам на белен камен
и да си зема мерджене копань
да гу подавам из ръки в ръки,
из ръки в ръки, в севдини ръки.

Пяла Къдрие Ф. Арабова, 18 г., гр. Златоград.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1084

♩=66 19 I 156

Вридчем сърцана горят и гаснат,
моено сърце гори, не гасне.
Я си ма дайте, дено си галям,
дено си галям, галям, драговам,
я си ма мене жив закопете,
жив закопете, здрав потопете,
здрав потопете до двене реки,
дено доходат малкине моми,
малкине моми, млади невести,
малкине моми платно да белят,
млади невести бело да перат,
пък мен да сторят сребърен копанъ,
да си ма земат из ръки в ръки,
из ръки в ръки, в момини ръки.
Ага ма чукнат, аз да са пръсна,
да им попръскам чернине очи,
чернине очи, белоно лице.

Пял Азис Хасанов Делисманов, 42 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1085. Или ме либи, или ми кажи

Я си ма гали, любе ле, кайно са гали,
или ми кажи, любе ле, друга да галя, /2
друга да галя каквоно тебе,
каквоно тебе тьонка, висока,
тьонка, висока, бела, чернока,
ил си ма мене жив погребете
сай доло, доло край бела речка,
дену се сбират дребнини моми,
дребнини моми платно да белят,
и млади булки пране да пират,
йе ща да стана мраморен камин,
мраморен камин, сребърван копан,
яга да чукни гальовничкана,
мен жа ся порсне белуно сорце,
та жа опорска гальовничкана.

Пяла Надежда Вълкова Терзийска, 37 г., гр. Девин, преселена от с. Гела, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1086

♪=132 3 I 19

Всичките гòри горят и гаснат,
а мойто сорце, жанам, гори, не гасне,
че ми се ожени порвоно любе,
та й мя налѐта с нож да се порна,
с нож да се порна, в море да се хвърля,

тай да ме носи, да ме изхвърля, /2
дето са сбират малкини мòми,
малкини моми платно да белят.
Тамо ще стана мряморен камък,
ще се разпръсна, ще ги попръскам
по бялку лице, по бели пазви.

Пяла Шина Димитрова Измирлиева, 34 г., с. Стойките, Девинско,
преселена от с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1087. Неотзивчив момък

Rubato ♩=60 140 I 22

Вче- ра съм гос- ка хо- ди- ла нах Ка- съ- мо- ва бър- чи- на

Вчера съм госка ходила
нах Касъмова бърчина,
нах уйковоно момьече,
севдъна си съм срешнала
в тясноно длего сокаче.

Селям му дадох, не зе го,
я го здравувам, то никак —
ъм нъвà севда бива ли,
ъм нъвà сърце шени ли,
ъм нъвà на скут седи ли?

Пели Риза М. Контилов, 35 г., и Дауд М. Санков, 28 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

1088. Нишана му върнала

Rubato ♪=138 140 I 22

Пу- ста- на Ай- ша Мла- ди- на, пус- та- на

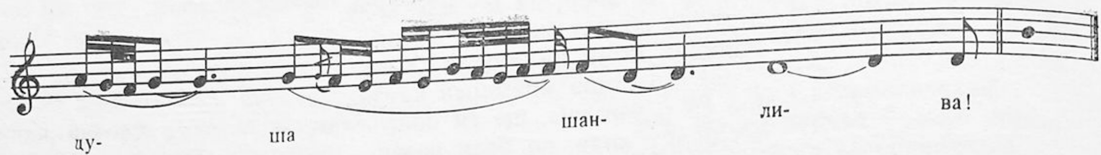

Пустана Айша Младина,
пустана душа шанлива!
Сбрал хи бех нишан, проводил,
нишан и дребън армаган,
пък тя ми го е върнала.
Да ми го ни бе вращала,
та да ма и не земеше,
пък тя ми го е върнала,
устана ми е спукала,
сърцено ми е свредила.
. . . .

Пели Риза М. Контилов, 35 г., и Дауд М. Санков, 28 г., с. Старцево, Маданско. Записал Н. Кауфман, май 1957.

1089. От любов ако се мреше, и аз да съм умряла

Бекиро, любе Бекиро,
де са йе чуло й видяло /2
йот севдьо да се йомира! /2
И аз ще да сам йомряла /2
заради тебе, Бекиро, /2
за твойте чорни очинки.

Пяла Лютвие Муратова Зунска, 21 г., гр. Девин, преселена от с. Кестен, Девинско. Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1090. И аз с теб, либе, ще дойда

♩=66 17 II 87

Се- вди- це,

мо- я се- въ- ги- лъ-

на, ка- де са

сби- ра- шъ, то- ръ- ну- ваш

Севдице моя севгилна,
каде са сбираш, торнуваш, /2
я мене кому йоставяш, /2
чорнине йочи да плачат? /2
И я ща с тебе да идам,
кога са, севдим, умориш,
пушкана ще ти понося,
пушкана чепразлияна;

кога та, севдим, припече
шехирско слънце пекливо,
сенчица ще ти направа
със мойне мори золуфе,
га ти са, севдим, припие,
водица ще та напоям
од мойне бистри сълзици.

Пял Азис Хасанов Делиосманов, 42 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1091

♩=72 6 II 5

— Сев- ди- це ко-

зум. пи- лян-

це. ка- де са

сби- раш, тор- ну- ваш

— Севдице козум, пилянце,
каде са сбираш, торнуваш, /2
ти мени кòму оставяш,
чорни ми очи да плачат,
бистри ми сълзи да капят?
— Оставям си та, оставям
на мойна стара майчица, /2
на бубайвини конаци.
— Севдице, козум, пилянце,
и я ща с теби да ида:
кога са, любе, умòриш,
пушкана да ти пòнося;
кога та слънци припечè,
сенчица да ти нàправя /2
сас мойно тьонко йешмаче;
кога т са вода препийе,
водица да ти нàточа /2
сас мойни гюмюш чапрази.

Пяла Мервет Ахмедова Читакова, 25 г., гр. Девин.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1092

♩ = 80 37 I 62

— Се- вди- це, пи- ле ша- ре- но, ти си ми сби- раш, то- ръ- но- ваш

— Севдице, пиле шарено,
ти си ми сбираш, торноваш, /2
ми мене кому оставяш?
— Оставям си та, севдице,
на двете майки мащехи.
— Не седя, либе, не седя,
и йе ща с тебе да ида.
Га ти са, либе, юмори,
пушкана да ти понося;
га ти са вода допие,
водица да ти донеса;
ага та, либе, припече,
сенчица да ти направя /2
с моено бяло червенце.
— Върни са, върни, либе ле,
тамо си женски не ходят —
тамо ми летят гърнати,
гърнати, любе, куршуми.

Пяла Василка Ангелова Златанова, 49 г., с. Хвойна, Асеновградско,
преселена от с. Косово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1093

Rubato ♩ = 88 140 I 18

Сев- дим, са сби- раш,

— Севдим, са сбираш, търнуваш,
а мьене кòму йоставяш,
чèрнине òчи да плачат,
бялуно лице да вяне?
— Я та, невясто, йоставям
въз майка и въз бубайка —
майци щеш измет да вършиш,

бубайку диван да стоиш.
— Севдице моя севгилна,
я викам с тебе да търна,
ага са, севдим, умориш,
тюфекън да ти поноса
на мойно рамце момино,
вър ситьънкине пличици.

Пели Риза М. Контилов, 35 г., и Дауд М. Санков, 28 г., с Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

1094

— Севдице, пиля шарянко,
чем ти са сбираш, торнуваш,
я меня кому йоставеш,
чорнисе йочи да плачат,

бялкусу лице да жълте,
тьонкаса сначка да сохня —
изсохнах, кузум, извехнах,
ют твойе, севдьо тьоглене,

ют твойе бално мислене,
ют твойе кесим ходяне, /2
ют твойе назлъм стипане.

Пяла Фатма Зелфи Ибраимова, 36 г., гр. Девин, преселена от с. Беден, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1095. Изпраща любето си на война

♩=96 34 I 58

Ха- са- нъ при- зъ- борца при- ва- ле,
тю- фе- кя- нъ му са ле- ще- е.

Хасан приз борца привале,
тюфекян му са лещее,
Айша му йотзать рукаше:
— Постой, почакай, Хасане,
тюфекян да ти понося,
знойчикан да ти понася!
Пък си ми Хасан не чуе,
та си делечко привали.
Айша са бално добольне,
та содна Айша да плаче.

Пял Младен Христов Алексиев, 40 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1096. С теб, либе, ще се разделим

♩=69 3 I 7

— Се- вди- це
мо- е се- въ-
ги- лъ- на,
ти ми са сби- раш,
тъ- рно- ваш

— Севдице мое севгилна,
ти ми са сбираш, търноваш,
а мене кому йоставеш,
чернисе очи да плачат,
белосо лице да черней,
тянкаса снажка да вейне?
— Либе ле, първо либе ле,
мен ми е енъй късметя:
със тебе да са разделим
на наши млади години.
Халал ми прави, любе ле,
дено ти носих лишенан, /2
лишенан и армаганан.

Пял Руфат Асанов Селимагов, 34 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1097. Не ще го забрави

♩=92 4 II 4

— Мо- ми- це ма- ри ху- ба- ва, ха- рам да ни е, мо- ми- це,

— Момице мари хубава,
харам да ни е, момице, /2
нашоно сас теб галяни,
галяни и сабирани
и още на сон сбирани,
пак нема да са зьомими
от нея пусти душмани.
Душмани какво ни правят:
винчѐти хора разделят,
та нас ли ни щот раздя̀ли —
раздяли на щат, любе ле.
Момице мари хубава,
скоро ли ма щиш забрави?
— Забрави та ща, любе ле,
ага са гла̀вня разлѝсни, /2
та пусни клони високи,
високи, та и широки,
и йе под сенка да ида,
под сенка, любе, да сьодна,
ситнуно вѐзмо да веза,
та с него да са занѝсям —
тугава та ща забрави.

Пяла Мария Василева Пелтекова, 51 г., с. Гела, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1098

♩=80 1 1 2

За- гор- ке,

Загорке, любе Загорке,
дошло йе време разделно, /2
ний с тебе да са разгялим. /2
Ни са щем льосно разгяли, /2
ам кол щем да са заборим? /2
Аз ще та, любе, заборя, /2
ага бел Дунав пресохни, /2
та на барушки остани, /2
и тех ги пилци изпийот, /2
чо̀рна го угар изорот, /2
тай го на лозе посаґьот, /2
от лозе грозде да стани, /2
от грозде вино червено, /2
да пия, да са опия, /2
тогава жа та заборя.

Пяла Катя Стефанова Сариева, 42 г., гр. Девин, преселена от с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1099

32 II 121

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1100. Изсуши ме, изгори ме, либе ле

♩=108 I II 14

Из- со- ши ме, из- го- ри ме,

фей- мин- ко ле мо- ме, тай ме сто- ри су- хо

дър- во, сев- де мо- я.

—Изсоши ме, изгори ме,
Фейминко ле моме,
тай ме стори сухо дърво,
севде моя.
Земи брадва разсечи ма,
тай ма стори на две, на три, /2
тай ма клади на два йогне,
тай ма стори ситан пепел,
тай ме сбери ситна чеврьо,
тай ме клади в дясно джобче,
дето ходиш мен да носиш.

Пяла Лютвие Муратова Зунска, 21 г., гр. Девин, преселена от с. Кестен, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1101

♩=104 250 II 39

Из- су- ши ма, до- го- ри

ма, Тей- бин- ко ле мо- ме,

та ма сто- ри су- хо дър-

Пял Хасан Акифов Шефов, 29 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Н. Кауфман февруари 1955.

1102. От любов се съхне и вехне

— Излези, пиле, изфòркай,
сосвòй ми лежи в гнѐздоно,
чи са летоно измина,
пък си приз село не мина —
дели си болно лежало,
или си болник гледало?
— Не съм ни болна лежала,
не съм ни болник гледала,
тежка съм севда теглила.
Севдьо на болес ни меса —
от болес легнеш и станеш,
от севде сохнеш и вейнеш.

Пял Феим Ахмедов Мустафов, 50 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

1103

Rubato ♩=66 75 I 3

— Мале ле, мила мале ле,
мен ма е севдьо надвила, /2
нах болес ма е извило.
От болес легнеш и станеш,
от севдьо сохнеш и вехнеш.

Пели Сафие Бешенджиева, 16 г., Сафие Шумкова, 20 г., гр. Смолян, Мисирска махала.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

1104. Момина мечта за момък

♩=138 138 I 15

Мойну е ъй сѐ душлòлу
от кюпрѝена в рѐкъна,
рекъна да ма òтнесе
опрѐж Мехметя Бỳрдовек,
дано ма Мехметь извади,
та да ма͡у тех отнесе.

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

1105. Не ще му върне нишана

Rubato ♩=88 — 72 II 6

— Ай- ше, май- чи- на
до- ще- ро, от- ко- га
ти е ба- лно- но?

— Айше, майчина дôщеро,
откòга ти е балноно?
— Балноно ми е, майчинко,
от Караджовскен Хасана,
че му съм нишан държала
от голем байрем до малък.
— Айше, майчина дôщеро,
не ли е льосно, нáгодно, /2
нишанън да му върнеме?
— Майчинко, стара душманко,
йе да му върнам нишенън,
туа са ни ща разшени,
в земе са не ща рàзтупи.

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Тързн, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1106. Ако мома знае как я обича, луда ще полудее

♩=76 — 22 II 100

Ха- би- бин- ко льо,
пи- лен- це, не- си- бин- ко
льо, мо- ме- че

Хабибинко льо, пиленце,
Несибинко льо, мо̀мече,
дали ми знаеш, или не
какво е мене за тебе,
та ми щеш лудко полуде,
вȏрзанко та щет подържа:
на̀ шия тънки синжирѐ
кайно на мома мержане,
на роки бели белехче
кайно на мома гривнине,
на ноги тежки букае
кайно на мома шелваре.

Пял Давуд Хасанов Шехов, 37 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

1107. По девойче луд лудее

♩=116 139 II 16

Горо, горо лильянова,
лильянова, лилякова,
размахни са, разкърши са,
път ми сторяй да заминам,
да заминам, да поминам
въз агьовия висок сарай —
мойно любе болно лежи,
болно лежи, душа бере,
че не лежи да мирува,
ами лежи, луд лудова
за момино бяло лице,
за момине черни очи.

Пели Айша Бегова, 12 г., Хайрие Бегова, 12 г.,
и Хасие Билюкбашева, 11 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

1108. Безкрайна обич на мома

♩=66 74 II 4

— Сос са хворлей, малка моме,
със твоено пôрво любе —
любе ти е заглавено
във приклъота чузда земя.
— Я да знаем, бре юначе,
че е любе заглавено,
та ще стана летно пиле,
летно пиле, еребица,
та ще фôркна на елица,
на елица, на щôльбица,
та ще чукна сиви крила,
ще се сипи ситна роса,
припи ти ща праховене,
га ми мине мойно любе,
да не праши коню грива,
и юнаку морни цохи.

Пяла Йордана Ангелова Камберова, 57 г., с. Чокманово, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1109. Не знае защо ѝ е сърдито либето

♩=88 — 22 II 89

Майчинко, мойе майчинко,
резсърдило съм либено,
край му не фатам защо е —
дали е за моми галене, /2
или е за песни пеене.
Ку е за моми галене,
сбра му ще моми да гали;
ку е за песни пеене,
седна ще, майчо, пем му ще.

Пяла Хамдие Давудова Шехова, 35 г., с Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

1110

♩=96 — I 10

Пял Петър Шоков, 49 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1111. Болна от любов

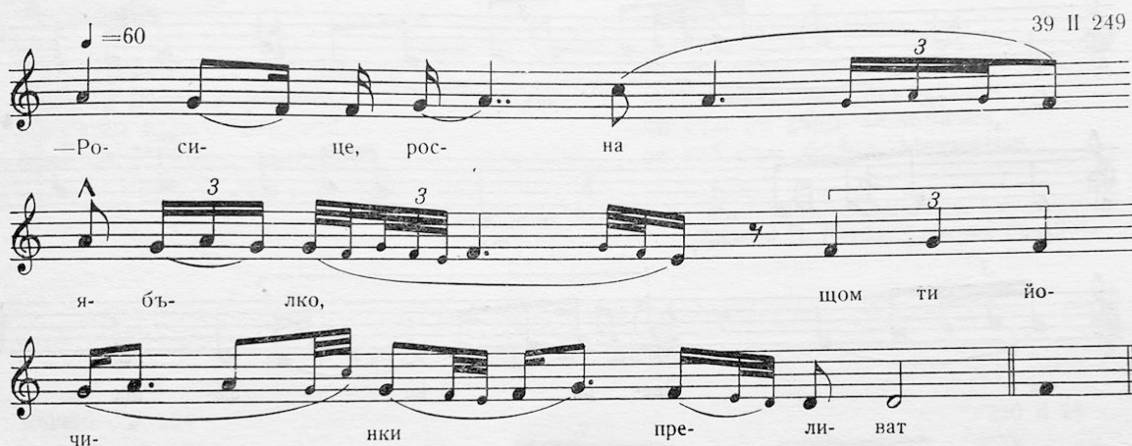

— Росице, росна ябълко,
щом ти йочинки преливат, /2
преливат и прекипеват —
дали си болна лежала,
или си болник гледала?
— Лельчинко мила та й драга,
нито съм болна лежала, /2
нито съм болник гледала —
лоша съм севда метнала
на тьонак висок терзия,
на висок чердак стояше,
сини терлички крояше.

Пял Васил Димитров Стоев, 33 г., Нареченски бани, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1112

Тинка е болна легнала,
никуму не е казала,
само е лельки си казала:
— Болна съм, лелько, жа умра,
лоше ма глава зболева
кайно ма не е болела —
дали ма й чума чукнала,
чумана и холерана?

— Мълчи Тодорке, не плачи,
йе си ти зная лошконо —
ти ми си, Тодорке легнала
от севдьо още за севдьо.
Утрена сирень жа дойдат
горни и долни момчета,
та тебе жа си оглавим,
тогаз щеш борже оздраве.

Пяла Азме Мехмедова Кезова, 25 г., с. Горно Влахово, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

1113. Измамена от съседско момче

♩=112 — 22 II 106

— Отидох, майчо, превалих,
тебе са вера не фаща /2
за мен са дармань не найде /2
ни в айсва село, ни в друго!
— Доцеро мое майчино,

вър кога ти е шипьо̂на?
— Шипьо̂на ми е, майчинко,
близно комшицко копеле,
то си ма, майчо, измами
вав агована плевница!

Пял Давуд Хасанов Шехов, 37 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

1114

♪=102 — 73 II 23

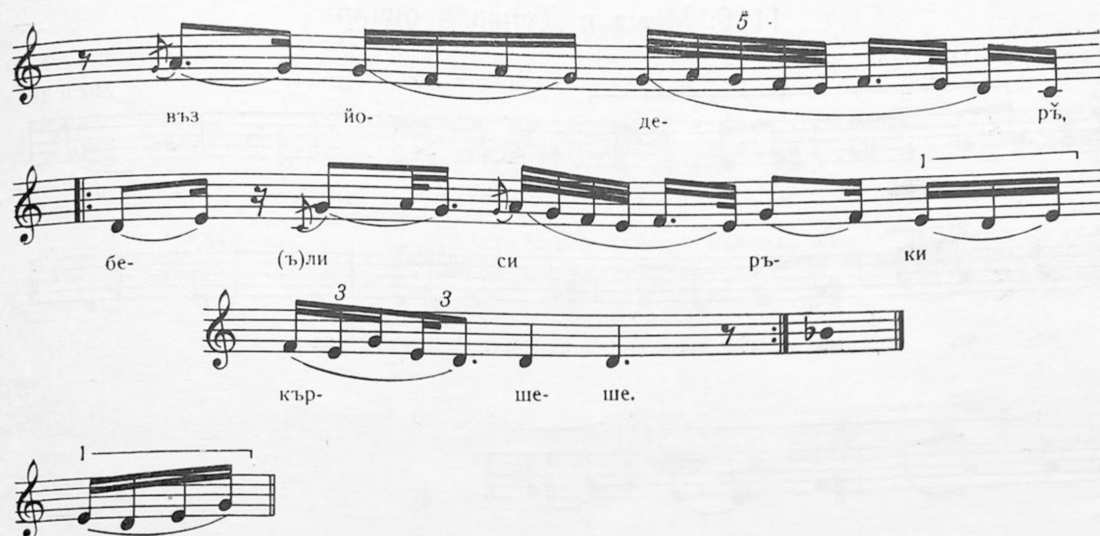

Фатме из йодер, въз йодер,
бели си ръки кършеше.
Насреща върви севдана —
отде са Мехмед подаде,

от високана киприя.
— Ела ми, ела, Мехметько,
чи съм си ѐчко болничка,
за теб съм болна, Мехметьо.

Пяла Емине Асанова Ходжова, 30 г., с. Могилица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1115. Болен от любов

Rubato ♩=84 220 II 24

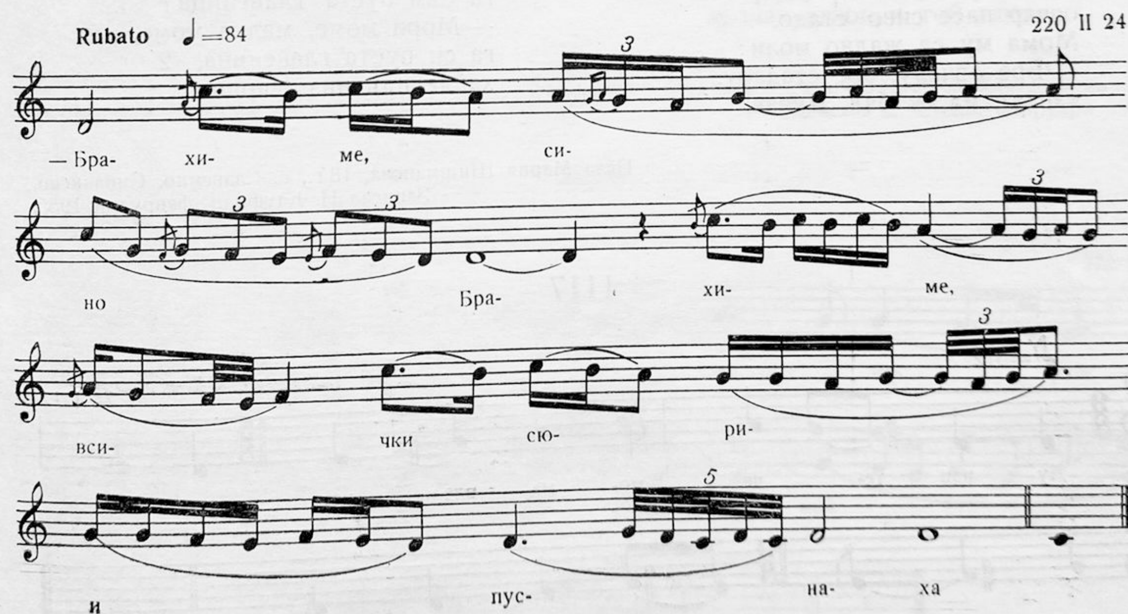

— Брахиме, сино Брахиме,
всички сюрии пуснаха, /2
твоя сюрия в съйо̀на,
всички кавали свиряха,

твоян е кавал в кишона.
—Чуям ги, майчо, виждам ги,
ала не могам да станам — /2
тежка ма севдѐ надвила.

Пяла Сафинка Ахмедова Имамска, 25 г., с. Настан, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1116. Мома в Дунав и овчар

♩=116 249 II 10

Карай, мамо, кого караш,
мене, мамо, недей кара,
че ми й мене време дошло
да са главя, да са женя.
Мене мома одражала,
одражала, домилела.
Расла, расла, та нарасла
тьонка ела, та висока,
от върха й роса роси,
от дъно й Дунав тече, /2
Дунав тече, мома влече.
Край Дунава овчар пасе,
овчар пасе сиво стадо.
Мома му са жално моли:
— Бре овчару, бре стадару,
извади ма от бял Дунав,
ще са женя, ще та даря
тьонкана риза купринена,
и аглокън и той такъв.
— Мори моме, малка моме,
за риза та не изваждам, /2
за аглок та не погльождам;
ку ма дариш тьонкана снажка,
тьонкана снажка, белуно лице.
— Бре овчару, бре стадару,
как да дарам тьонкана снажка,
тьонкана снажка, белуно лице,
га съм пуста главеница?
— Мори моме, малка моме,
га си пуста главеница, /2
хайде иди низ Марица.

Пяла Мария Шишманова, 18 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман февруари 1955.

1117

♪=312 74 I 17

Дунав тече, мома влече,
овчар пасе сиво стадо. /2
Мома му се желно моли:
— Бре овчарю, бре стадарю,
отърви ме от бял Дунав,
га са женям, ша та дарям
тьонка риза купринена, /2
тьонък ъглок, и той такъв.
— Ни ме дари тьонка риза,
тьонка риза, тьонък ъглок, /2

ам ме дари тьонка снажка.
— Абре лудо, лудо-младо,
га съм пуста главеница,
сватбата ми отсечена
за по-другана неделя.
— Га си пуста главеница,
че си върви низ Марица.

Пели Тодора Велкова, 37 г., и Шина Колевска, 34 г., с. Чокманово, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1118

— Карай, майчо, кого караш,
мене, майчо, нимой кара, /2
мене мома удражѐла,
удражела, умилѐла
кайну китка перунишка
от Загоре дунесена,
приз бел Дунав пренесена,
във градинка засадена,
във градинка под калинка.
От вѐрши хи рѐса рѐси,
от ворши хи Дунав тече,
Дунав тече, мома влече.
Покрай Дунав овчар пасе,
мома му се желно моли:
— Бре овчарю, бре стадарю,
извади ма от бел Дунав,
жа та дàря кьонка риза,
кьонка риза коприняна,
кьонак аглок, и той таков.

Пял Апостол Николов Кисьов, 30 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1119

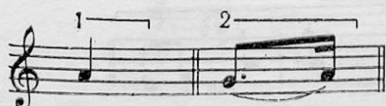

Карай, мале, кого караш,
ти йонака немой карай.
Нему е мома домилела,
домилела, додражела
кайну китка перушничка
от гурана изведенка,
през бел камък преведенка,
във градинка посаденка, /2
с момски пръстен опрашенка,
с момски сълзи поливанка.

Расла китка, та порасла
кайну ела — тъй висока,
от върхън й роса роси,
от средъна капки капят,
от дъно й Дунав тече,
Дунав тече, мома влече.
Бре юначе, бре делийо,
извади ма от таз река (от Марица)
че съм пусто главеница.

Пял Ибрям Салихов Одаджиев, 30 г., с Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1120

♩=54 — 36 II 24

Ка- рай, ма- ле, ко- га
ка- раш, льо мен, ма- ле, ни-
мо ка- ра

Пяла Рамзина Мехмет Шикова, 19 г., с. Богутево, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1121. Тънка й снага е продадена

♩=116 — 36 II 45

— А- бре мо- ми- че, че- рвен
трен- дра- фел, кай- но про-
да- ваш ви- но й ра- ки- я

— Абре момиче, червен трендрафел,
кайно продаваш вино й ракия,
не продаваш ли тьонкана снажка,
тьонкана снажка, белоно лице?
— Абре юначе лудо и младо,
тьонкана снажка е продадена,
продадена е, заложена е
във друго село, на друго либе, /2
дваж по-хубаво, триж по-гиздаво.

Пели Рамзина Мехмет Шикова, 19 г., и Алие Тахир Горелова, 17 г., с. Богутево, Асеновградско. Записал Т. Тодоров, март 1958.

1122

♩=100 — 35 II 147

— Ой мо- ми- че- нце, че- ръ- вен трен- дра- фил, кай- но про- да- ва- шъ ви- но й ра- ки- я

— Ой момиченце, червен трендрафил,
кайно продаваш вино й ракия, /2
не продаваш ли белоно лице,
белоно лице, чернине очи,
чернине очи, тенкана снага?
— Ой лудо-младо, продадено е,
продадено е за двеста-триста, /2
за двеста-триста бели грошове.
Белоно лице е продадено
за четристотин жълти алтъне.

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско. Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1123. Залюбил млада невеста

♩=58 — 31 I 10

Ста- ни ми, май- чо, йо- тка- чи мо- йе- на жо- лъ- та до- ла- мо

Стани ми, майчо, йоткачи
мойена жолта доламо,
и мойно палто зелено,
и моине чорни ботуши,
че сам загалил, замамил
тузова млада невеста,
на двене деца майка хни,
на трине сестри порвана.
Саде приз бòрца вървеше,
папуце в ръка носеше.
Седна си Саде да плаче:
— Ох леле майчо майчинко,
какво си, майчо, направих,
на мойне дребни дечинки!

Пяла Рамзина Мехмет Шикова, 19 г. с. Богутево, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1124

— Сино Стуйене, Стуйене,
що ти са кони моршави, /2
моршави, сино, каляни? /2
Дали ги вòда не пòиш, /2
или ги зоба не зобиш?
— Зобя ги, зобя, майчинко,
старозагорска пченица,
вода ги поя, майчинко,
мастика, бела ракия.
Ами сам, майчо, бендисал
отводна страна бел Дунав /2
живи му можу жината, /2
моску му детя майката,
та ходя, майчо, вечеру,
кога месчинка изгрева, /2
и си са, майчо, завръщам, /2
кога слончици изгрева.
Затуй са кони моршави,
моршави, майчо, каляни.

Пяла Рада Георгиева Дурева, 56 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1125. Конете му мършави поради неговата любов към девойка

♩=66 41 I 321

— Сино Стоене, Стоене,
що ти са коне мършави, /2
мършави, сино, каляни —
дали ги зоба не зобиш,
или ги вода не поиш!
— Зоба ги зобам, мале ле,
игрицка бела пшеница,
вода ги поям, мале ле,
скечанско вино червено,
пък те ми вода не пият
за моминини харкоми,
пък те ми зоба не зобят
за момионо миньдильче.

Пяла Добра Канева Мандова, 50 г., с. Манастир, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1126. Последила го млада невеста

♩=54 36 I 17

Йе ми бех торнал, женам, ваз планинона,
ваз планинона, евром, нах шилетана,
та ма заследи млада невеста,
млада невеста, чузда чуздинка,
та си хи рекох: „Ворни са, ворни,
ворни са, ворни, млада невесто,
от тьовна, жено, гора зелена —
гора зелена пълна с хайдути,
та та щът фана, та та щът разсек,
та та щът метна под пъть и във пъть."

Пял Шекир Раджепов Брахамов, 33 г., с. Река, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1127. Тя люби турчин на шега, а турчинът нея наистина

Загалила йе /2 бела Радица /2
баш турчининан /2 йот касабона. /2
Рада го знае, /2 чи йе на шега, /2
турчин го знае /2 чи йе истина, /2
та хи привада /2 бели шикери, /2
бели шикери, /2 топли симити. /2

Пял Петър Шоков, 49 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1128. Турчин Калина залюбил и измамил

Турчин Калинка загалил, мари,
загалил, та я замамил,
та я заведе, поведе
в хасковски бани големи,
банине полни и равни
и пашовскине конаци.

Турчин Калинка думаше:
— Калинко, бела българко,
съблѝчай бело белило,
облѝчай турско алено,
зам да ми станеш ханъмка,
ханъмка, бела туркиня.

Пяла Хамдие Давудова Шехова, 35 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

1129. Еничарче се продава

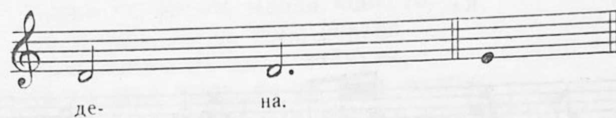

Проводи̂ ме, майчинко, за водица,
за водица, майчинко, за студена.
Тамо има младо турче,
младо турче яничарче,
то се дава и продава
за хиляда и за двесте.
Конче има, пиле фо̂рка,
лице има, сло̂нце грее, /2
тютюн пуши, бурма вие.
Да го купим, да го зьомим
теб за дете, мен за либе.

Пяла Фейме М. Салихова, 18 г., с. Арда, Смолянско, мах. Алиговска.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

1130

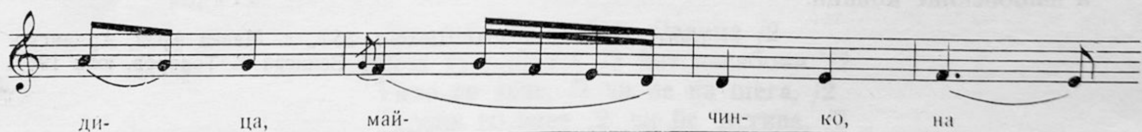

Пяла Емине Асанова Ходжова, 30 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1131. Влюбила се в турчин

— Ѝзлези, майчо, пòгледни
какво ми седи копеле
у шѐранана кахфеньò —
през рамо носи кюстѐкън.
Излези, майчо, питай го,
йе ще със него да ида.
— Дôщеро моя майчина,

как ще със него да идиш, /2
ага ми турски не знаеш?
— Майчинко, мила майчинко,
я са ще турски научи,
ага ми станам, прѝвалям
през високана плàнина.

Пяла Мария Манолева, 36 г., с. Чокманово, Смолянско, преселена от с. Елховец, Маданско, с жители българи мохамедани. Записал Н. Кауфман, март 1959.

Песента е съчинена за девойка от с. Елховец, Маданско, която била по-свободна в отношенията си. Любела се с младеж от селото. Неговите родители били против този брак и тя се принудила да се омъжи за българин мохамеданин от с. Бяла река (към 1942—1943 г.).

1132. Българка турчин залюбила

Де са е чуло, видело
турчин урумка да люби, /2
урумка, уруменлийка.
Кърипувчену Исеин

той е урумка залюбил,
пък гу Смърайна любила,
любила и приследила.
Пак си Исеин викаше:

— Смърайно, бела българко,
носи ли ми щиш рỳбана,
следи ли ми щиш веръна?
Пък му Смърайна викаше:
— Исейно, съвдо голема,
я ти ща нося рубана,
и ти ща следя веръна,
наимаш ли са, Исейне,
през Скеча да ма приведеш,
в Ъдирнѐ да ма ȍдведеш,
в Ъдрине, във Дерѝдере?

Пели Кѫдрие Ф. Арабова, 18 г., и Емине Р. Мазгалджиева, 18 г., гр. Златоград.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1133

Rubato ♩=60 137 I 24

— Сма- рай- но, бе- ла гър- ки- ньо, сле- ди ли ми щиш ве- ра- на

— Смарайно, бела гъркиньо,
слѐди ли ми щиш вѐрана, /2
носи ли ми щиш рубана?
— Исене, съвдо голяма,
я ти ще носи рубана, /2
и ти ще слѐди вѐрана.
Наимаш ли са, Исене,
от Скеча да ма изведеш,
от Скечънскине аяне,
аяне, кабȁдаие,
във Дахън да ма ȍтведеш,
във Дȁхън, въ Дарѝдере.

Пял Смаил С. Ходжов, 20 г., гр. Златоград.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

1134. Турската вяра не е вяра

♩=76 140 I 14

Дюшеме нова градена,
добре си бяло камене,
та не си мòма лѐфтера,
да теглиш бално севдово, /2
севдово и Бекирово!
Стана мòмьяче отиде
на царевене дворове:

— Царьо ле, падишахо ле,
бива ли, царьо, да зема /2
турцконо вакло копьъле?
— Не бива, моме, не бива
турцко копьъле да зимъш, /2
турцкъ е вяра не вяра.

Пял Идриз Хаджимустафов, 23 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

1135. Момина майка и войвода

𝅗𝅥.=43 31 II 69

Радиха са до три малки моми
кой да иде за вода студена.
Ред са падна хубава Марушка.
Не отиде хубава Марушка,

ам отиде Марушкина майка.
Де я срошна сейменска войвода:
— Добра среща, Марушкина майко!
— Дал бог добро, сейменска войводо!

— Къде ти е хубава Марушка?
— Марушка е вчера загинала,
вчера, вчера, вчера по пладнина.
— Ложи, ложи, Марушкина майко,
ложи, ложи, кога да изложиш,
сейменска вайвода са ни ложи —
Марушка е снощи при мен била
и на рока Марушка лежала,
затва ми е рока умалела,
та не мога пушка да си носям.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1136

Rubato ♩♩. = 48 — 3 II 5

Рьо- дом са са, рьо- дом на- ря- ди- ли по- край мо- ре па- шо- ви се- хме- ни

Рьодом са са, рьодом нарядили
покрай мòре пашови сехмѐни —
кон до коня, юнак до юнака.
Кой жа иди за вòда студена?
Падналу са й гиздави Маруди.
Не отиде гиздава Маруда,
ам отиде Марудина майка.
Где я срьошна сехменска войвода:
— Добра среща, Марудина майко,
каму ти е гиздава Маруда?
Отговаря Марудина майка:
— Маруда е вчера загинала,
загинала вчера по пладнина.
— Ложеш, ложеш Марудина майко,
Маруда е вчера с мен седела,
с мен седела, на рока лежала,
дури ми е рока отмалела,
та не мога пушкана да доржа,
та не мога сабяна да вòркя.

Пял Георги Костадинов Дурев, 60 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1137. На мене ли си, Русо, сордна и гневна

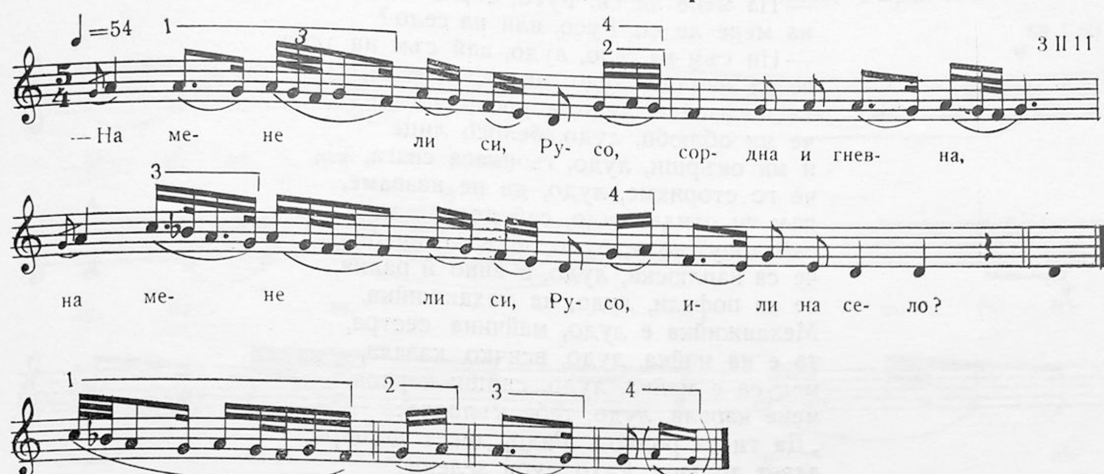

— На мене ли си, Русо, сордна и гневна,
на мене ли си, Русо, или на село?
— Ни сом на село, лудо, ям сам на тебе,
какво е село, лудо, мене сторило!
Теб сом сардита, лудо, че ма измами,
че ма измами, лудо, та ма изведе
сай долу, долу, лудо, извън селоно,
извън селоно, лудо, фаф ливадини,
та й ми йоблюби, лудо, белусу лице
и ми йобкорши, лудо, тьонкаса снажка.
Та да мълчеше, лудо, та лю ка щеше,
ам са похвали, лудо, на механджийка,
механджийка е, лудо, майчина сестра,
майчина сестра, лудо, порва душманка,
порва душманка, лудо, ворла клепчийка,
механджийка е, лудо, майци казала,
та ма е майка, лудо, мени карала,
мени карала, лудо, теби кълнала:
„Да даде господ, Русо, да се земите,
да си родите, Русо, до девет моми,
да хи дадете, Русо, фаф девет села,
та да се чудиш, Русо, каде да идиш /2
каде да идиш, Русо, кого да мислиш."

Пял Георги Костадинов Дурев, 60 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1138

— На мене ли си, Русо, сорна и гневна,
на мене ли си, Русо, или на село?
— Ни съм на село, лудо, най съм на тебе,
че ма измами, лудо, малка, глупава, /2
та ма изведе, лудо, в росно ливаде,
че ми облюби, лудо, белосо лице
и ми окърши, лудо, тьонкаса снага,
че го сторихме, лудо, да не казваме,
пък ти отиде, лудо, сай долу, долу,
сай долу, долу, лудо, фъв механьона,
че са наплюска, лудо, с вино й ракия,
че са пофали, лудо, на механджийка.
Механджийка е лудо, майчина сестра,
та е на майка, лудо, всичко казала,
мен са е майка, лудо, снощи карала,
мене карала, лудо, тебе кълнала:
„Да ти са родьот, Радо, девет дощери,
девет дощери, Радо, сури, зелени!"
— Немой да кълне, Радо, твояна майка,
че би ще късмет, Радо, да са зомиме.

Пяла Руска Петрова Пончева, 29 г., с. Бял Извор, Ардинско, преселена от с. Чокманово, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1139. Да не говори за нея

♩=192 139 II 47

Не находъм ти мъхъна,
ти си лѐфтеро копьъле,
та ходиш вечер пъ село,
та щеш лъ сичку да чуваш,
да чуваш и да вѝдьъваш,
ъм нимо̀й да ма приправяш
горнъ и долнъ махъла,
по-млогу във Тъпчѝйскана.

Пели девойки от с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

1140. Хитричко да те попитам кому си нишан държала

♪=40 59 I 60

— Мо- мъ- ле льо ма- ри
ху- ба- ва, да мо гъ- мъ
да та и- зъ-
ве- дам

— Момле льо мари хубава,
да могам да та изведам
извън селоно, момленькьо,
въз демирскана барчина,
въз зеленоно ливеде
на студенана водица,
под фунестана елица,
итричко да та попитам
кому си нишан държала,
кому си на скут седяла.
— Юначе лудо и младо,
кайно ма питаш, да кажа:
на теб съм на скут седяла,
на друг съм нишан държала —
синьоно палто на снажка,
жолто пендарче на шийка.

Пяла Сафие Смаилова Хаджиибраимова, 23 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

1141

♩=120 220 I 21

— Мом- не ле ма- ри хуй- ба- ва,
мом- не ле ма- ри гиз- да- ва,
ах, да мо- га да си та под- ма- мя

— Момне ле мари хуйбава,
момне ле мари гиздава,
ах, да мога да си та пȍдмамя; /2
вън от село да си та йзведа,
във гора да си та фъведа, /2
мирничко да си ми застанеш,

правичко да ми изкажеш /2
кòму си глàва въртяла,
кòму си нишан държала. /2
— Я си съм нишан държала
на Мехмедя, русо ле юначе.

Пял Салих Ахмедов Дъфков, 19 г., с. Сърница, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1142

Пяла Йордана К. Кирякова, 50 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1143

— Да могам да та, ябрум, й̀змамя,
йот село да та, ябрум, й̀зведа,
във гора да та фъведа,
хитричко да та по̀питам
ко̀му си диван стояла,
ко̀му си по̂рстен менила,
ко̀му си на скут стояла
година и половина.
— Как да ти кажем, юначе,
ага са млочко срамувам /2
от моя майка и баща!

Пяла Хайрие Хасанова Инджакърова, 17 г., с. Райково, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1144. Ще му запали кошарите

Галил ма Гьорги, мамил ма
до двене, до три години,
дорде службана ислужи,
службана, трине годинки,
сега ме Гьорги не рачи.
Нема що да му напрая —
егъла ще му запаля
със двеста бели шилета, /2
със триста вакли овньове.
Кога шилета горяха,
синьо са небе разтваря;
кога йовньове горяха,
дребни жувязди падаха.

Пяла Петра Георгиева Кръстилникова, 18 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1145

221 I 1

♩=88

Ко- га са с Бра- и- мъ га- лий- ме, го- ля- ма сьов- да и- мях- ме

Кога са с Браим галииме,
голяма сьовда имяхме,
сига ма Браим ни рачи.
Чудям са, майчо, мислям са
какво ли да му на̀правям –
чифлика ша му за̀палям
със двесте бяли шилета,
със триста вакли овньове.

Пяла Сафинка Ахмедова Имамска, 25 г., с. Настан, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1146. Аз ще те хитро измамя

58 I 15

Бя- гай ми, бя- гай, А- рфи- нко, я та ща и- тро и- зъ- ма- ми

Бягай ми, бягай, Арфинко,
я та ща итро йзмами
в летнана гора зелена
със двене благи ябълки —
три годинки съм ги криял
във аляноно поясче.
Я та ща итро измами
до двана бели камъка,
до двене ели високи,
до двене води студени.

Пяла Арфина Джамалова Имамова, 19 г., с. Лесково, Девинско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

1147. Никой ме не е измамил и ти не ще ме измамиш

♩=52 40 I 254

— Личко льо Хальовичкина,
да мога да та измамя,
от село да та изведа,
в горана да та отведа,
снажката да ти разкърша,
лицето да ти облюбя,
че да та, Личко, попитам
кого щеш селям да връщаш.
— Юначе лудо и младо,
никой не ма е измамил /2

и ти не щеш ма измами,
от село да ма изведеш,
в горана да ма отведеш,
снажкана да ми разкършиш,
лицето да ми облюбиш.

Пяла Величка Костадинова Вълчева, 34 г., Нареченски бани, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1148

♩ ♩. = 44 — 71 II 15

— Лич- ко льо Ста- но-

ви- чи на, да мо- га- мъ да та

из- ма- мя

— Личко льо Становичина,
да могам да та ѝзмамя,
от село да та ѝзведа,
в горица да та фа̀веда,
тихичко да та изпитам
на ко̀лци са си главила,
ко̀лцим си нишен вращала,
та и мен гу си во̂рнала.
— Юначе лудо и младо,
я нема тебе да зо̂ма,
я ща да зо̂мам, да зо̂мам
Маноля дюкянжиена.

Пял Димитър Георгиев Батков, 31 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1149

♩ = 84 — 4 I 20

Ли- чко льо Ста- ню- ви-

чки- на, ни мой- са (а) ни- са,

под- ни- са

Личко льо Станювичкина,
нимой са нѝса, поднѝса, /2
чи имаш млочку гѐлници, /2
галници и гальовници.
Колкуну имаш галници,
по-млочку ти са душмани —
дали та ни щот дучека
в летнана гора зилена,
тугава ще те пòпитам,
кòму щиш да са присмиваш. /2
кому щиш нишѐн да врàщаш.

Пяла Екатерина Анастасова Балабанова, 25 г., с. Широка лъка, Девинско, преселена от с. Гела, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1150. Тебе съм дарове дарила

Rubato ♩=56 211 II 14

— Мом- не ле ма- ри ху- ба- ва,
чем я- ла близ- ко
до ме- не

— Момне ле мари хубава,
чем я̀ла близко до мене,
хитричко ще та пòпитам,
правичко да ми докажеш:
кому кинà си давала,
кому си лишѐн държела,
кому си дàрве дарила?
— Юначе лудо и младо,
дель са до толков не сеташ!
Тебе съм дàрве дарила, /2
тебе съм лишѐн държела.

Пели Рамадан Койнарчев, 20 г., и Мехмед Сълмасаидов, 17 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1151. Канят се да го убият

♩=54 59 II 79

— А де- ме,
май- чи- нъ си- но льо,

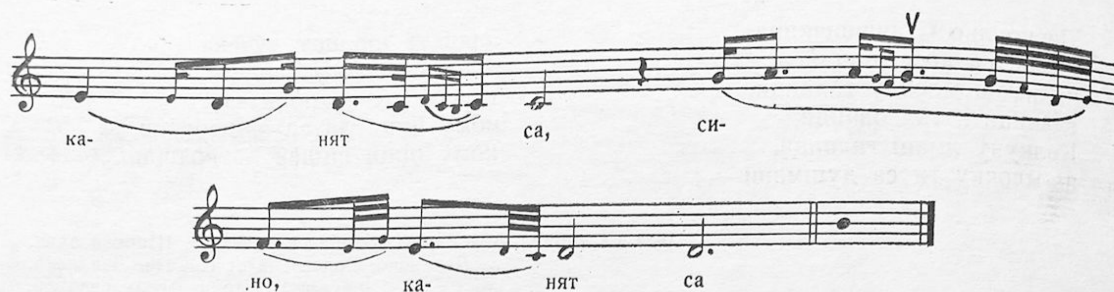

— Адеме, майчин сино льо,
канят са, сино, канят са /2
да си та, сино, утрепят,
курсӯм си йокрал, сино льо,
смйлянска руса девойка.
— Не съм я, майчо, украло,
ам си я фатих за рока,
черни й очи облюбих,
бели й бузки обхапах.

Пял Шабан Смаилов Доралиев, 48 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

1152

Мейметен му са канеха
конакан дай му запалет /2
и него дай го йобият,
йоти е извел момана
извон селоно в горана,
черни му очи облюби,
и бели бузки обхапа.

Пял Раджеп Хасанов Янузов, 48 г., с. Лесково, Девинско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

1153

♩=96 — 74 II 10

— Адеме, сино Адеме,
канят са да та удрйят.
— Чим оти, майчо, чим оти?
— Оти си мома измамил /2
в чо̂стана гора зелена.
Кайно си дума думаха,
чи си Адема фатиха,
назать му ро̂ки во̂рзаха,
отпреж му по̂тен казаха.
Адем са желно замоли:
— По̂пусните ми ръкйсе,
чи щи да мина приз село,
та щи ма види Фатминка!

Пяла Мария Христева Манолева, 34 г., с. Чокманово, Смолянско, преселена от с. Елховец, Маданско, с жители българи мохамедани.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1154

♩=96 — 22 II 104

— Сино, сино, майчин сино,
със ми ходи, със ми гали,
чи ти са са заканили
деветина свато братья.
— Естер да са десетина,
пак ше ходя, пак ше галям, /2
и ще зема, дено галям.

Пял Феим Ахмедов Мустафов, 50 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

1155. Стигни го, майчо, върни го

— Да знаеш, майчо, да знаеш
какво е ранко ранило /2
през наши равни дворуве —
конча му пиля форкаше,
лице му слонце свекяше,
руба му огань гуреше.
Стигни го, майчо, ворни го,
пиенко да го сториме,
пиенко да го питаме
главенко ли е, или не,
женено ли е, или не.
Ако е, майчо, главено,
да бирем биле омразно;
ако е, майчо, женено,
да бирем биле разгялно.
Стигна го майка, ворна го
и го пиенко питаха:
— Юначе лудо и младо,
главенко ли си, или не, /2
женено ли си, или не?
— Момице мари хубава,
нито сам главен, ни женен,
в деведесе села ходя,
деведесе китки нося,
деведесе моми ложа,
та тебе ли ща да зьома!

Пял Петър Шоков, 48 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1156

— Кинà е ранко минало
през наши равни дворове /2
бейлицко вакло копеле —
женено ли е, не ли е?
— Кога е, дъщерьо, минало?
— Откак е, майчо, минало,
топче съм биршим изшила,
тестьо съм игли струшила,
бȍкъл съм вода изпила.

Стигни го, майчо, питай го
женено ли е, не ли е.
Ако се каже женено,
ше берем билье разделно;
ако се каже лефтеро,
ше берем билье галилно;
ако се каже главено,
ше берем билье рàзвърно.

Пяла Емине Асанова Ходжова, 30 г., с. Могилица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956

1157

♩ = 34 220 I 34

(и) Да зъ- на- еш, я- на, да ви- дици (и) как- во съм пил- це ви- де- лой

Да знаеш, яна, да видиш
какво съм пилце виделой — /2
из долной поле идеше, /2
на й сиво конче яше, /2
конче му пилце фъркаше, /2
на кончено китка трептеше, /2
на глава му йогън гореше, /2
лицено слънце грееше.
Познах го, майчо, видех го,
че има съвда на мене.
Иди го, майчо, пристигни —
ѐйку са каже женено,
да берем биле за раздел;
ѐйко са каже лѐфтеро,
да пекам агне за драгос.

Пял Настан Яминов Балталиев, 55 г., с. Барутин, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1158

♩=60 72 II 8

Да зна- еш, май- чо, да зна- еш, май- чо, как- во е

ра- но лит- на- ло

Пял Димитър Николов Киряков, 33 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1159

♩=63 270 II 18

Бра- ни ми, май- чо, кит- ки- не,

да ги не бе- рат се- ля- не

Бра̀ни ми, майчо, киткине,
да ги не берат селяне, /2
селяне, абанжиине.
Мен ша ги бере, майчинко,
близно комшицко ко̀пьъле,
дено ми чѐску минава
през пътян, през пенжуркине
на конче и на килимче.
Конче му пиле фъркаше,
руба му огън гореше.
Стѝгни го, майчо, питай го
женено ли е, не ли е.
Ако се кажи женено,
сбра щеме, майчо, нащеме
от трине вриса водица,
от три ливади тревица,
от либе да го отделим.

Пели Рамадан Х. Койнарчев, 20 г., и Салих Б. Саидефендов, 20 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1160

♩=88—112 19 I 187

— Да зъ- на- и шъ, май- чо, да зъ- на-

иш ки- на е вче- ра

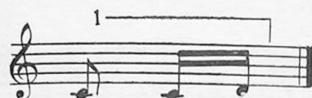

— Да знаиш, майчо, да знаиш
кина е вчера минало
през нашне равни дворове
солунградсконо юначе:
конче му пиле форкаше,
руба му оган гореше,
лице му слънце грееше.
Иди го, майчо, стигни го,
стигни го, майчо, питай го
женено ли е, или не.
— Дъщеро моя майчина,
по-напреж съм го питала —
йеднъж ми рече: „Женен съм“,
другож ми рече: „Лефтер съм“. /2
Край му не фатам какъв йе.

Пяла Мария Василева Крушева, гр. Ардино, преселена от с. Давидково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1161. Правят магии за женене

Rubato ♩=96 138 II 30

Гьор- гьо льо, кит- ко

ки че- на,

май- чи- на

не- до- ки- че- на!

Гьоргьо льо, китко кичена,
майчина недокичена!
Сос ходи, Гьорги, Костовци,
Костовци кажат неверни,
те знаят магѐ да правят,
да им се женят мòмине, /2
та щат и тебе да сторят.

Пяла Ангелина Д. Василева, 44 г., гр. Златоград.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

1162

♩=152 270 II 4

Триж са пет- ли- не про- пе- ли,
три са ге- ми- и ми- на ли

II гр. Триж са пет...

Триж са петлине пропели,
три са гемии минали.
Дена вър сабах гемия,
гьозелим Асан във нея —
ситна буйлума цънкаше,
сребърен кавал свиреше /2
и със кавалан викаше:
— Вридь са момине хубави,
ала Еркиша най-еца.
Живо е пиле фатило,
живо го в огън метнало —
как цъка пиле във огън,
нъй цъка юнак за мома!

Пели девойки от с. Стърница, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1163

Rubato

21 II 42

Триж ми са пе- тъ- ли пей- на- ли, тъ- ри ми ге- ми- и ми- на- ха

Пял Шукри Саликов Сюлейманов, 33 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

1164

♩ = 48

211 II 2

Триж са пет- ли- не по- пе- ли, три са ге- ми- е ми-

Триж са петлине попели,
три са гемие минали.
Дено вър зорà гемия,
гюзелим Асан във нея,
бела куприна продава,
ем бела и ем червена.

— Дохадайте, моми, зимайте,
кой каквот си бендисате.
Врудь са момине дошлиле,
гюзелим Минка немаше,
и тя са даде, подаде,
червена риза сурнеше.

Пели младежи от с. Борово, Ардинско.
Записал Николай Кауфман, февруари 1955.

1165. Мойте са очи веч продадени

— Мари момиче, червен трендрафил,
кайно продаваш вино, ракия, /2
не продаваш ли чорните йочи, /2
чорните йочи бялото лице? /2
— Ой, лудо, лудо, ти лудо ли си? /2
Мойте са йочи, продадени са, /2
продадени са, заложени са /2
за пестотини бели грошове /2
и за иляда жолти алтъни.

Пяла Лютвие Муратова Зунска, 21 г., гр. Девин, преселена от с. Кестен, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1166. Продаваш ли, моме, бяло лице

19 I 162

♩=60

— Мо- ми- че- нце ма- ли- чи- чко, ма- ли- чич- ко, (ъ) глу- па- ви- чко

— Момиченце маличичко,
маличичко, глупавичко,
заемаш ли черни очи,
продаваш ли бело лице?
— Ни заимам, ни продавам,
ам си още прикоповам —
момскин карар преминова:
черни очи помреняват,
бяло лице пожельтява,
тенка снага омалява.

Пял Рамадан Шабанов Карапишанов, 39 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1167. Сам-сама да се продава

221 I 19

Rubato ♩=88

— Ма- ри мо- ми- це ху- ба- ва, ка- де си

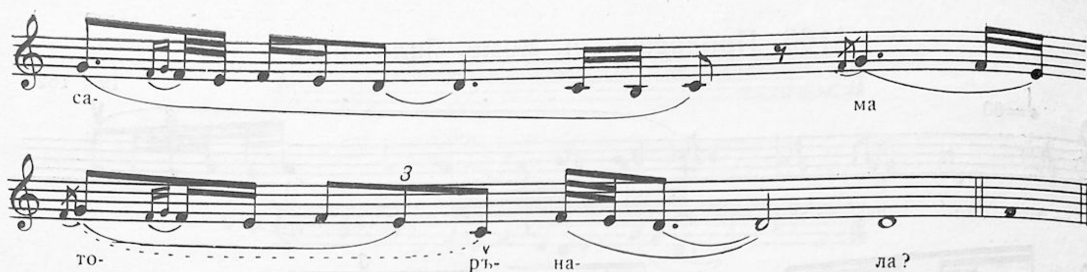

— Мари момице хубава,
каде си сама тôрнала?
— Тôрнала си съм, юначе,
сама да си се продавам, /2
самичка пъхò да търся.
— Мари момице хубава,
ам колко ти е пъхòна?
— Пъхòна ми е, юначе,
хиляда жълти алтôни, /2
петстотин бели грошове.
— Мари момице хубава,
броем ти жълти алтôни, /2
петстони бели грошове,
само си хайде със мене
в летнана гòра зелена.

Пял Рашид Т. Помаков, 25 г., с. Беден, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1168

— Майри момиче хубава,
къде си сама търнала?
— Търнала си съм сам-сама
на женскан пазар да ида, /2
сам-сама да се продавам.
— Майри момиче хубаво,

колко е тебе пахона?
— Мойна е паха йевтина:
хиляда желти ялтъне, /2
шинеци бяли грошове.

— Майри момиче хубаво,
постилай скути шарени,
да броим жълти ялтъне,
да мерим бели грошове.

Пял Раджеп Хасанов Янузов, 48 г., с. Лесково, Девинско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

1169

♪=134 73 II 11

— Чер- ноч- ко, бел- ко
мо- мъ- е- че, къ-
де си
са- ма тор —
тор- на- ла

— Черночко, белко момече,
къде си сама торнала
по сези ситни дождове,
по сези темни мракове?

— Торнала си съм, торнала
по сези ситни дождове,
по сези темни мракове
сама да си са продавам.

Пял Емин Пашалиев, 34 г., с. Могилица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1170. Да биха избирали такива

♩=60 71 II 4

(и) До- шли ли ми са се- вде- не,
до- шли- ли ми са се- въ- де- не

Дошлили ми са севдѐне /2
на кафезлине пенжуре.
Гледайте, вакли юнаци,
гледайте, нагледайте са
кой ще кутрану бендѝса,
нея щѐм да му дадеме.
— Юначе лудо и младо,
да͡избира мома кайно теб,
висок ще харем йо̀гради,
и йоще порта̀ висока,
и теб ще за праг направи,
та да та крачем разкрачем.
— Момне ле мари хубава,
да͡избира юнак кайно теб,
бела ще чешма йогради
и теб ще курна направи,
да та запушем, йотпушем.

Пял Кузман Русков Балджиев, 73 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1171

♩=132 18 I 99

(и) До- шли- ли ми са, до- шли- ли, до- шли- ли ми са, до- шли- ли (а) се- въ- ди- не и ой- ду- рми- не

Дошлили ми са, дошлили /2
севдиме и ойдурмине /3
на кафезлино пенжори.
Гледайте, вакли юнаци, /2
гледайте, нагледайте се,
отбирай, отберете си — /2
кой котрано си отбере,
нея ще да му дадеме /2
за зафсе и за ка̀тадень.

Пели Асибе Раифова Палова, 23 г., и Фатма
Мехмедова Топалова, 19 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1172. Да я гледа отдалече, та очите да си пълни

♩=52 270 II 32

— Ро- са ро- си, конь ми ква- си, не- тер ду- е, ме- не мра- зи

— Роса роси, конь ми кваси,
ветер дуе, мене мрàзи —
голичък съм, по ръкаве,
по ръкаве чибучени,
босичък съм по журапе,
по журапе памучени.
— Любе, любе, първо любе,
ей ти хлèвън, вкарай коньче,
ей ти плевня, метъй сèно,
ей ти скàла, пòкачи се,
ей ти джемве, гледай мене,
гледай мене с пълни очи, /2
с пълни очи, с празни ръки.
— Любе, любе, първо любе,
немой думай на ỳдове, /2
на удове, на пукове,
взе ще, любе, сабли, ножве,
разсекъ ще джемувене,
изпразни щем пълни очи,
напълни щем празни ръки.

Пял Рамадан Койнарчев, 20 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1173

♩ = 140 — 221 II 18

— Мо- ме, мо- ме, мал- ка мо- ме, из- ля- зи ми, от- во- ри ми

— Моме, моме, малка моме,
ѝзлязи ми, òтвори ми,
че съм с ризка по ръкави —
вятър дуе, мене мрàзи,
роса роси, кон ми кваси.
— Не излизам, не отварям.
Е ти порти, òтвори ги;
е ти левън, вòржи коня;
е ти пенжур, гльодай мене —
пълни очи, празни роки.

Пяла Салие Р. Чепишова, 19 г., с. Брезе, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1174. Слезни, моме, отвори ми

Rubato ♩ = 52 — 73 II 15

— Сле- зи мо- ме, от- во- ри ми, ро- са ро- си, конь ми ква- си

— Слѐзи, моме, о̀твори ми,
роса роси, конь ми кваси,
ветер дуе, мене мра̀зи.
— Ни ти слазям, ни отварям,
ни ва знаям, ни познавам
вий отде стѐ, вий какви сте.

Ей ти порти, о̀твори си:
ей ти двори, влези конян;
ей ти ска̀лье, во̀зкачи се;
ей ти кьошкен, влези во̂тре;
ей ти дюшек, сьодни, седи;
ей ти ястък, легни, лежи.

Пял Емин Исуфов, 43 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1175. Поседи, Хайдар

♩= 100 140 I 20

— По- се- ди, Хай- дар
е- фен- дим, по- се- ди
да са по- га- лим

— По̀седи, Хайдар ефендим,
по̀седи да са погалим,
по̀гали Фатма Имамска,
ти съва̀ де щеш да найдеш,
съкова хоро избрано,
съкива моми хубави!
— Ни ща та, Фатмо Имамска,
ни ща та, пиле писано,
чи ми та майка ни рачи,
чи за ханъмка ни биваш,
кюрци ни можеш да носиш,
кюрци и бяли фустане,
нашине жълъти алтъне.
— Хайдаре и будалата,
чим я ти гледам ибретьът,
пък я си чекъм късметя.

Пели Риза М. Контилов, 35 г., и Дауд М. Санков, 28 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

1176

Rubato ♩= 56 251 II 7

(и) По- се- ди, Хай- дар,
по- се- ди, по- га- ли

Пòседи, Хайдар, пòседи,
пòгали Фатме Имамска,
пòхапи бузки кръвенки,
пòсваляй ясни шалваре,
пòскърши коршче тьоначко.

Хайдаре, пусти Хайдаре,
де щищ, Хайдаре, да найдеш
касо мен мома хубава
сакива бузки кръвени!

Пял Иван Т. Карабетов, 72 г., с. Момчиловци, Смолянско. Песента е пренесена от с. Река, Смолянско, населено с българи мохамедани. Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1177. Когото видиш във водата, на него ме похвали

— Девойко мари хубава,
вашана пуста махала
що има моми хубави
и пò на кесйм невясти,
де ма на ба ннъ пòглави,
на ба ннъ руса девойка.
— На кътра да та поглава,
на кътри девер, на чии,
га ти севдъна не зная,
севдъна и приликана?
— Девойко мари чернока,
ем не ходиш ли на вода
на двана вриса студени
със двене бели харкуми?

Се гà са върнеш от вода,
та сипи фильжан водица,
че са във нея огледай.
Киноно видиш в водъна,
нъва е меня севдъна,
севдъна и приликана.

Пял Хамди Ф. Топов, 19 г., с. Старцево, Маданско. Зиписал Н. Кауфман, май 1957.

1178

— Невесто мила и драга,
пуста дано се йостане
вашана чоста махало,
че има моми хубави,
пък ни са момци глупави —
не знаят моми да любят.
— Деверо мили и драги,
немой ми кôлни махало,
ам си ми кажи, деверо,
на кого да те похваля?
— Невесто мила и драга,
та толков ли са не сяташ
на кого да ме похвалиш?
Нарами бели харкоми,
та иди на врис на вода,
та че са на врис надникни —
когоно видиш в водона,
на него да ме пофалиш.

Пяла Катя Стефанова Сариева, 47 г., гр. Девин, преселена от с. Стойките, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

1179

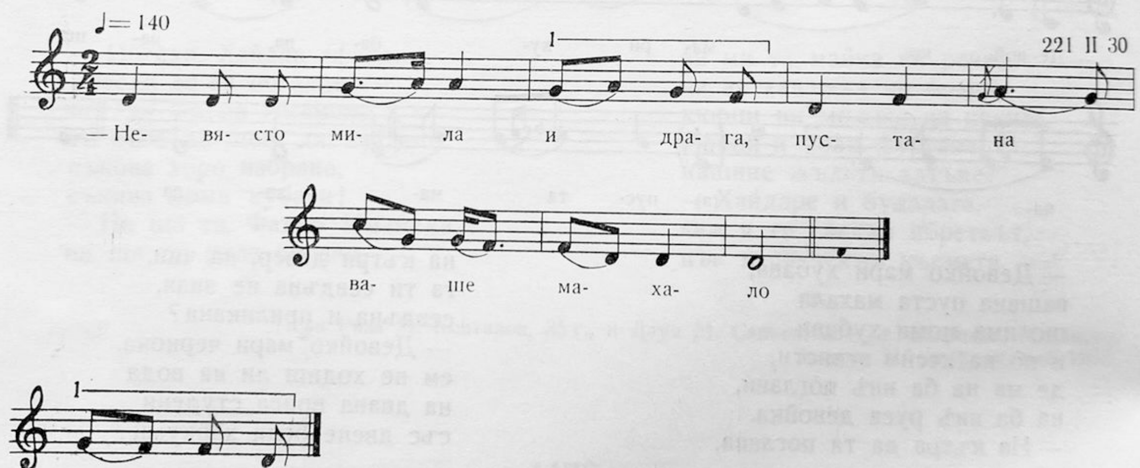

Пял Рашид Т. Помаков, 25 г., с. Беден, Девинско.
Записал Н. Кауфман, 1960.

1180. Ем са чудем, ем са мислем

— Ем са чудем, ем са мислем
как да ти лейна хàркомкине
— Лейни ги, лейни, абре юначе,
близко ми е водицана, /2
вôрна са ща, наточи си ща.

— Ем са чудем, ем са мислем
дъль да ти скъсам елечено?
— Скôсай го, скôсай, абре юначе,
аз друго, абре, ще си ошия.

Пяла Жимле Асанова Делиасанова, 18 г., с. Жребево, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

1181

— Чудям са, момне ле, и мислям са
дал да ти ройна плитчициня.
— Рòйни ги, рòйни, бре юначе,
мен си е близо старана майка — /2
вôрна са ща, наплье си ма ща.
— Чудям са, момне ле, и мислям са
дал да ти лийнам хàркумкине.
— Лийни ги, лийни, бре [юначе,
мен си е близо чешмицана — /2
вôрна са ща, нале си ги ща.

Пяла Хуба Ст. Куцинска, 16 г., с. Момчиловци, Смолянско. Певицата е научила песента от девойки българки мохамеданки от съседни селища.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1182. Наемаш ли се, юначе, през Мадан да ме преведеш

— Йе та познавам, юначе,
га нема да ма оставиш,
дор йе със тебе не тòрна.
Наимаш ли са, любе ле,
през Мадан да ме преведеш,
чи ми са млочко севдѐне —
врить маданскине копỳци?
— Наимам ти са, любе ле,

ам ти наимаш ли ми са
тъ̀рафън да ми обдариш,
чи ми е млочку тъ̀рафън —
Маданен и Дарйдере?
— Наимам ти са, юначе!
Пускайте, севдим юнаци,
сърма са барут не крàща,
сяка го има касабо,

във Гюмюржинен най-яце —
еллѝ е барут, нели е,
йе му ще плати масрафан
със мойне чòрни очинки,
със мойне бузки кръвенки,
със мойна снажка тьоначка.

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Търн, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1183

Пял Тодор Василев Ташев, 49 г., с. Давидково, Ардинско,
преселен от с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1184

♩= 132 — 22 I 50

Ру- са съ- мъ̆, ру- са, ю- на- че, за че- ръ- но- чъ̆- ка са не да- вам

Руса съм, руса, юначе,
за черночка са не давам.
Как мога кършй да седам
на шераниса капие,
как мога мерак да метам
по-бо̀рже да са земеме!

Нъимаш ли са, юначе,
приз Мадан да ма приведеш, /2
чи ми са млочко севдене —
врид маданскине миньоре
и рудоземски шифоре.

Пяла Фатма Хасанова Алиходжова, 28 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

1185. Черни ми очи продадени

Rubato ♩= 48 ≈ 60 — 248 II 5

Пов- диг- ни ми, мо- ме, чум- бер- ча- но, да ти ви- дя- мъ̆, жа- нам мо- ме, бе- ло- но ли- це

Пòвдигни ми, моме, чумберчано,
да ти видям, жанам моме, бѐлоно лѝце.
— И да видиш, аго, продадено е,
продадено е, аго жанам, файда не прави.
— Пòвдигни ми, моме, чумберчано,
да ти видям, жанам моме, чòрнине очи.

— И да видиш, аго, продадени са,
продадени са, аго жанам, файда не правят.
— Пòвдигни си, моме, чумберчано,
да ти видям, жанам моме, тьòнкана снажка.
— И да видиш, аго, продадена е,
продадена е, аго жанам, файда не прави.

Пял Мехмед Ашиков, 33 г., с. Кутела, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1186. Твоите черни очи дано са за мене

♩ = 112 — 120 36 II 33

На теб и- ма чо- рни о- чи, пък и на ме- не не- ма, пък и на ме- не не- ма

На теб има чорни очи, /2
пък и на мене нема. /2
Дано ми ги аллах даде, /2
от тебе та й на мене. /2
На теб има бели бузки, /2
пък и на мене нема. /2

Дано ми ги аллах даде, /2
от тебе та й на мене. /2
На теб има тьонка снажка, /2
пък и на мене нема. /2
Дано ми я аллах даде, /2
от тебе та й на мене. /2

Пял Шекир Раджепов Брахамов, 33 г., с. Река, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1187. Опери ми кърпичката

♩ = 96 1 II 24

— Йо- пе- ри ми, бре джа- нам, че- ври- ца- на, бре- джа- нам, че- ври- ца- на

— Йопери ми, бре джанам, чеврицана,
бре джанам, чеврицана.
— Сапун нямам, бре джанам, сапун нямам,
бре джанам, сапун нямам.
— Твойни са ръки, бре джанъм, два калъпа,
бре джанъм, два калъпа.
— Йода нямам, бре джанам, йода нямам,
бре джанам, йода нямам.
— Твойни са йочи, бре джанам, два бонаря,
бре джанам, два бонаря.
— Сарък нямам, бре джанъм, сарък нямам,
бре джанам, сарък нямам.
— Твойни са вежди, бре джанъм, два сарърка,
бре джанъм, два сарърка.
— Слонце няма, бре джанам, слонце няма,
бре джанам, слонце няма.
— Твойно е лице, бре джанъм, ясно слонце,
бре джанам, ясно слонце.

Пяла Мехрем Исуфова Банкатева, 16 г., гр. Девин.
Записала Елена Стоин, ноември 1954.

1188. Руса по роса ходеше

— Роса въз роса вървеше,
шалум шалваре сурнеше, /2
лефтер е юнак следеше: /2
— Росе, възбирай шалваре, /2
че ще ги фати росана, /2
та ще и падне бояна. /2
— Юначе лудо и младо, /2
ега и падне, та кина? /2
Йо домо имам и дручки, /2
йот севе дваж по-червени /2
йот севе триж по-широки.

Пял Азис Хасанов Узунов, 21 г., с. Еньовче, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, април 1957.

1189

Пяла Кадрие Ахмедова Кичукова, 17 г., с. Старцево, Маданско.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

1190

♩ = 116—126 32 I 102

Руска приз роса върveша,
шалум шалваря сурнеша,
лефтер я юнак гльодаша
и си на Руска думаша:
— Вазбирай, Руску, шалваря,
чи ще ги фати русона,
та ще им падне бойона.
— Юначе, лудо и младо,
ти меня кахор не тьогли —
от сева съм дваж по-камътна, /2
дваж по-камътна, аляна.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1191. Ти си се чула, прочула

♩ = 100—120 6 I 19

Ха бре моминко, тьонка гелинко,
йох, йох, йох, йох, тьонка гелинко,
ки, ки, ки, ки, тьонка гелинко,
ти са си чула, причула са си

ъонко да предеш, сама да го тъчеш.
Да ти полвин дрям, полвин дрям памучец,
да ми изтъчеш тьонка ризица,
йе да я носям, ти да ма гльодаш.

Пели група младежи, с. Триград, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1192. Рипни, Калинке, да тропнеме

♩= 132 — 71 I 4

— Ри- пни, Ка- лин- ке, да троп- не- ме,
да се пу- кат душ- ма- ни- не,
да се пу- кат душ- ма- ни- не,
— Как да рип- на, как да троп- на,
и мо- и- не, и тво- и- не. гльо- да
га виж май- ка де ма

— Рйпни, Калинке, да тропнеме,
да се пукат душманине,
да се пукат душманине,
и моине, и твоине,
— Как да рипна, как да тропна,
га виж майка де ма гльòда.
— Рйпни, Калинке, да тропнеме,
ку та гльòда, нек та гльòда,
ку та гльòда, нек та гльòда } 2
тебе майка мене баба. }
— Рйпни, Калинке, да тропнеме,
да се пукат душманине,
да се пукат душманине,
и моине, и твоине.
Как да рипна, как да тропна,
га виж тетькю де ма гльода.
— Рйпни, Калинке, да тропнеме,
ку та гльòда, нек та гльòда,
ку та гльòда, нек та гльòда } 2
тебе теткью, мене деду. }

Пяла Дабра Петрова Бечкова, 18 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1193. Сон ми дойди на йочини

♩= 112

2 II 27

Сон ми дой- ди на йо- чи- ни,

мал- ка мо- ма фаф- ра- ки- ни

Сон ми дойди на йочини,
малка мома фафракини. /2
— Стани, юнак чилибийо, /2
чи жа дойди стара майка.
— Ако дойди, нека дойди
теб и майка, мен и баба.
— Стани, юнак челебийо,
чи жа дойди мойо баща.
— Ако дойди, нека дойди
теб и баща, мен и дедо,
. . . .
. . . .
теб и братче, мен каинче,
теб и сестра, мен балдо̂за.

Пяла Добра Лазарова Чернева, 63 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1194. Майка ѝ нашла сребърния му пръстен

♩= 138

2 II 38

— Сно- ща бях тор- наль, тьон- ка И- лен- ко,

у вас да дой- да, сно- ща бях тор- наль тьон- ка

И- лен- ко, у вас да дой- да

— Снǒща бя́х торнал, тьонка И́ленко, у вас да дойда, /2
у вас да дойда, кафьо да пия,
та чи ма срьошна вашино куче,
та се наведох камин да зьома,
та си изпуснах сребърян порстин.
Тросих го трòсих, ам гу ни нàйдух.
Дали гу найди, или гу ни найди?
— Ни сом гу нашла, бре луду-младу, майка гу й нашла,
аку ти гу даде, да ти гу даде.

Пял Николай Николов Кисьов, 6 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1195

♩ ≈ 100 — 106 I 24

— Сноощи бе тръгнал йо вас да дойдамъ, джанам Ялено, йо вас да дойдам, на стол да седъ̌нам, ой лудой младо

— Сноощи бех тръгнал йо вас да дойдам,
джанам Ялено,
йо вас да дойдам, на стол да седнам,
ой лудой-младо.
Де ма й залая вашено куче,
тай са наведах камен да земам,
тай си изгубих златния пръстен —
да го не найде вашена майка?
— Или го найде, иль го не найде,
ой лудой-младо, теб го не давам.

Пяла Шукрие Османова Джефарова, 31 г., с. Барутин, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

1196. Сама е мома тръгнала

Сама е мома тòрнала
ваз високана плàнина
жôлтана жôтва да жене.
Женала, колко женала,
седнала да се ỏдмори.
Отде я варди любено.
— Защо ма вардиш, любе ле,
дель ма не можеш познаеш,
оти бех бела й чернока,
сега съм черна й мършава?
— Девойко мари хубава,
широку бъдей в сърцену, /2
зам да си бела й чернока.

Пял Рамадан Койнарчев, 20 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1197. Забравям да те попитам

Забàрям да та пòпитам
дим ходил ли си нах хàнан,
пил ли си къве шикерли,
испи ли фильжан за мене,
яз ти ща плати мъсрафън,
мъсрафън и мъсърйфьън.

Пели девойки от с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

1198. Колю е село разшенил

Rubato ♩ = 60

249 II 9

Ко- лю е се- ло раз- ше- нил,

Ко- лю е се- ло раз- ше- нил

на теть- ко- ви му кьо- (о)- шко- ве

Колю е село разшенил /2
на теткови му кьошкове.
Ситна байламô цôнкаше,
с байламô дума думаше: —
— Девойко мари хубава,
ти ли са червенееше
в вашана дольна градинка
под червенана ябълка?
— Юначе лудо и младо, /2
йе ку съм червенеела,
пък теб какво е, юначе,
та си ма вдльожко пуглъждаш
и за вширочко запитваш?

Пяла Мария Шишманова, 18 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1199. Кой беше снощи у вази

♩ = 116

75 II 24

— Мом- не ле ма- ри ху- ба- ва, мом- не ле ма- ри

ху- ба- ва, кой бе- ше сно- щи ю ва- зи,

де бе- ше сно- щи май- ка ти?

— Момне ле мари хубава, /2
кой беше снощи ю вази, }2
де беше снощи майка ти? }
— Юначе лудо и младо, /2
никой немѐше у дома, }2
майка си беше у нази. }
— Момне ле мари хубава, /2
ще питам, момне, кафтанче, }2
кафтанче право ще каже. }
— Юначе лудо и младо, /2
кафтанче нищо не знае, }2
кафтанче нема да каже. }
— Момне ле мари хубава, /2
ще питам ризка шарена, }2
ризкана право ще каже. }
— Юначе лудо и младо, /2
ризкана нищо не знае, }2
ризкана нема да каже }

Пяла Фейме М. Салихова, 18 г., с. Арда, мах. Алиговска, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

1200. С кого лягаш, с кого ставаш

♩ = 120 71 II 19

— Ма- ри мо- ме,
мал- ка мо- ме, кат та пи-
там, да ми ка- жеш

— Мари моме, малка моме,
кат та питам, да ми кажеш: /2
с кòго легаш, с кòго ставаш,
кой ти копчи копчицине,
копчицине, пàзушкине,
кой ти бôрка в пазушкине,
кой ти кôса ябълкине.
— Бре юначе лудо-младо,
как ма питаш ще ти кажа:
аз си имам стара майка,
с нея легам, с нея станвам;
аз си имам пôрво любе,
той ми копчи копчицине,
той ми бôрка в пазушкине
и ми кôса ябълкине.

Пял Аспарух Т. Хвойнев, 48 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1201

♩ = 50 5 II 14

— Ма- ри ма- лка де- вой- чи- це, да ни ра-
чеш за- бу- рих та

— Мари малка девойчице,
да ни рачѐш забурѝх та, /2
забурих та, прибулѐх та — /2
сон га зàспям, тебе мислям,
с кòго легаш и ставуваш,
кой ти копчи пулковена,
кой ти пòсни пазушкини,
кой ти кòрши тьонкана снажка.
— Бре юначе луду-младу,
треба ли ти ти да знаиш —
йе си имам стара майка,
с нея легам, с нея станвам.

Пяла Шина Гьоргева Паунова, 37 г., гр. Девин, преселени от гр. Устово, Смолянско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1202

♩≈ 44 — 107 I 91

— Мо- ми- че- нъ- це
ма- ли- чи- чко,
ма- ли- чи- чко,
гъ- лу- па- ви- чко.

— Момиченце мàличичко,
мàличичко, глупавичко,
дали рече заборив та,
или рече преболех та?
То са лю и ной не забора,
не забора, не пребола —
сон ку заспям, тебе соням,
къде ходя, тебе мислям,
с кòга легаш и ставуваш,
кому легаш на ръчинка.
— Бре юначе лудо-младо,
ти за мене немой мисли:
я си имам стара майка —
с нея легам и станувам.

Пяла Азме Мехмедова Кезова, 25 г., с. Горно влахово, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

1203. Девойко мари хубава

♪ = 126 — 226 II 1

Де- вой- ко ма- ри ху- ба- ва,
де- вой- ко ма- ри гиз- да- ва, я- га ми тър- неш

Девойко мари хубава,
девойко мари гиздава,
яга ми търнеш на вòда,
ситно пременяй нòгите,
че ти е близо водата,
бунаря срещу Вардàря.

Пели Емира Дайлиева, 17 г., и Сафире Байрамова, 18 г., с. Марулево, Гоцеделчевско.
Записал Н. Кауфман, юни 1960.

1204. Отдавна ли си, момне ле, калугерица

— Отдавна ли си, момне ле, калугерица,
отдавна ли си, момне ле, или отскоро?
— Три годин свȏрших, байно ле, четвърта, почвам,

— За кòгу носиш, момне ле, туй бело лѝце,
туй бело лице, момне ле, таз тьонка снажка ?
— Нося я, нося, байно ле, за чôрна земя,
— Чôрнана земя, момне ле, сполай не казва,
сполай не казва, момне ле, нету се радва,
я дай я на мен, момне ле, сполай да кажа,
сполай да кажа, момне ле, и да са радвам.

Пяла Мария Христева Манолева, 34 г., с. Чокманово, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1205. Като ме видиш, юначе, каква ти е ползата

♩ = 72 — 250 II 34

— А га ма ви- диш, ю- на- че,
те- бе как- ва е фай- дъ- на?

— А га ма видиш, юначе,
тебе каква е файдъна?
— Файдъна ми е, девойко,
ти ще ми седиш в конакън,
ти ще ми вършиш изметян,
ти ще ми седиш на скутън, /2
ти ще ми палиш чибу̀кън.
— Юначе лудо и младо,
мень майка тебе не дава,
мене ще майка да даде
във чуздо село големо.

Пял Мехмед Реджепов Ходжов, 25 г., с. Петково, м. Катраница, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1206. Стига минавай, Мехметьо, през нашите дворове

Rubato ♩ ≈ 50 — 59 I 51

— Сти- га ми- на- вай,
Ме- хъ- ме- тьо, пъ- ре- зъ на- шне

— Стига минавай, Мехметьо,
през нашне равни дворове,
че ше са сети майка ми,
че ти за мене миноваш /2
и я за тебе излизам.
— Зелфинко, младо момиче,
я не минавам за тебе,
ам си минавам, Зелфинко,
за аговсконо кафене,
морноно кайве да варям,
найвон-найвотре да шотам, /2
нах вас, Зелфинко, да гльодам.

Пяла Асия Мейминцева Сабахчева, 20 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

1207. Мома без либе бива ли

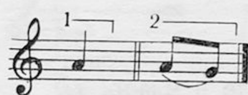

Шинка на во̀да търнала,
ала е по̂тен сбо̂ркала,
през криво, лево сокаче,
и на сокаче каваче,
и на каваче пиленце,
пиленце, славей шерену.
Пиленце дума, говори:
— Шинко ле мари хубава,
къде си сама търнала,
сам-сама да са продаваш?
Имаш ли любе да любиш?
— Пиленце, славей шеренку,
стадо без овчер бива ли,
и аз без любе да бивам?

Пяла Йордана К. Кирякова, 50 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1208

Тȏрнала Шинка за вода, мъри,
низ тесно, длего сокаче,
на сокачено каваче,
на кавачено пиленце.
Пиленце свири, говори:
— Шинке ле, бяло мòмяче,
оти си толков кръвена,
либе ли немаш да галиш?
— Юначе лудо и младо,
овце без овчар биват ли, /2
та и йе без любе да бивам.

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Трън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1209. Да се пукат душманите — и твоите и моите

Соднал ми е млад терзие
млад терзие, хабажие,
та ле крои, та ле шие
моминь фустан гевезиен.
Отдоло върви малка мома,
малка мома Фатминчица,
та ле варви, та ле гледа,
та ле пита млад терзия:

— Кому шиеш фустанчекан,
фустанчекан гевезиен?
Млад терзия отговаря:
— Тебе го шия, малка моме,
да го носиш, Фатминчице,
да са гиздиш, да са кичиш,
да са пукат душманине,
и твоине, и моине.

Пяла Азме Мехмедова Кезова, 25 г., с. Горно Влахово, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, май, 1960.

1210. Драго му е да я гледа

♩ = 84 — 2 I 22

Чи как ми драчко, яврум, да си та гльодам
яга ми торниш, яврум, за вудона
сас сърмянини, яврум, терлички,
сас две ми бели харкумички;
чи как ми драчко да си та гльодам,
яга ми точиш студена вода;
и мен ми драчко да си та срьошна
фаф тесно, яврум, дълго сокаче,
та да ти бутна харкумички,
да й ти излея студена вода,
да ти намокря терличкини,
и по-нагори чурапкини, /2
и по-нагори тантелкини.

Пяла Марина Николова Коледжикова, 44 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1211. Не знаеш ли, моме, лек за рани

♩ = 80 — 40 I 286

Изгореха дьевять гори,
дьевять гори лилянови,
дясетана дафинова,
та остана ядно дърво,
ядно дърво дафиново,
под дървоно малка мома.
Йовчар варди йотдалеко,
той си стадо свива, свива,
та оварди малка мома
и на мома тихо дума:

— Мари моме, малка моме,
не знаеш ли лек за рана,
че ма змийка ухапала
на мояна десна рока.
— Знаям, знаям, бре овчеро.
Изгореха дьевять гори, /2
та изгоре млечно биле.

Пяла Елена Костадинова Сиракова, 52 г., с. Джурково, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1212. С мярка наливай, девойко

♩ = 96 34 II 108

(ъ) — Гю- льсюм, че- ръ̌- но- ко мо- ми- че, ста- ни са, Гю- льсюм, пре- ме- ни

— Гюльсюм, черноко момиче,
стани са, Гюльсюм, прѐмени
с баш байремскана премена,
ȍкачи лето гиздило —
на вакло чело алтъне,
на бела шийка герданче,
на тънко кръсче коланче,
че стани, Гюльсюм, та иди
подземленана одая,
наточи бела ракия.
Стана са Гюльсюм премени,
че стана Гюльсюм, отиде /2
подзѐмленана одая,
всекиму кидаф по кидаф,
Арифу даде шишона.
— С карар ми сливай, девойко,
чи юнак карар ни знае,
чи щиш юнака упои,
та чи ш ти кършѝ прудума,
та чи ш ти бално доболе
на твойно сърце шенливко.

Пял Тодор Василев Ташев, 49 г., с. Давидково, Ардинско, преселен от с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1213

♩ = 96 ≈ 104 137 I 20

Ста- ни са, Гюл- сюм, о- ги- зъ̌- ди с кръп- ка- на ме- се-

Ста̀ни са, Гюлсюм, о̀гизди
с крънкана месечинкова,
с че ми слѐзи надолу,
на зѐмьълъна одая,
чека та Сану Хатипов
ръкия да му о̀днесеш.
Секиму даде с мерана,
Сану я даде с шишо̀на, /2
да пие, да са упие,
да рече: — Гюлсюм, зе та ща,
зе та ща, Гюлсюм Кертова.
— Не та ща, Гюлсюм Кертова,
изчуено си мо̀мяче,
ъм та ща, Гюлсюм, по̀глави
на мижувек ми Хасана.

Пял Ахмед Асанов Папучаров, 39 г., гр. Златоград.
Записал Н. Кауфман, май 1957.
Песента е съчинена върху действителен случай, станал в гр. Златоград към 1880 г.

1214. Всекиму дала по чаша, на либето си шишето

Рукат та, Гюльсюм, викат та
нах земелнана удае
бела ракия да мериш.
Секимо чеше по чеше,
Хасану даде шишона.
Хасан не фати шишона,
ам си я фати за рока
и си я метна в кишона.
Гюльсюм, черноко момече,
кина̀ не знаеш да кажеш:
„Нимой ма, мижо Хасане!“
Гюльсюм си нищо не рече.

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1215

♩≈88 — 22 II 98

Гю- лъ̆- сюм, че- ръ̆- но-

ко мо- ме- че, ру- кат

та, Гю- лъ- сю- мъ,

ру- кат та

Гюльсюм, черноко момече,
рукат та, Гюльсюм, рукат та,
стани са, Гюльсюм, премени
с баш байрямсконо гиздило,
чи щеме, Гюльсюм, да идем
нах агована гладия
да мериш бела ракия
и още вино чарвено.
Мерила, колко мерила,
секиму даде пу чашка,
Хасану даде шишонан.
Хасан ни зима шишона,
ам си я фати за ро̂ка,
та йе упъна на скутан.

Пял Давуд Хасанов Шехов, 37 г., с. Малка Арда Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

1216. Ставаш ли каил, Донке ле

♩=132 — 107 I 83

— Ста- ваш ли ка- и- лъ̆- До- нке ле,

ста- ваш ли ка- ил йе да

ти вле- за, До- нке ле, вдо- лъ̆- на

гра- ди- нка

— Ставаш ли каил, Донке ле, ставаш ли каил
йе да ти влеза, Донке ле, в долна градинка,
да ти обера китка босилек,
китка босилек, червен трендафел,
червен трендафел, дипли кадòнки?
— Не ставам каил, Анге ле, ти да ми влезеш,
ти да ми влезеш в долна градинка,
да ми обереш китка босилчек,
китка босилчек, червен трендафел,
червен трендафел, дипли кадонки.
Йе си та видя, йе си та зная,
йе си та зная, че си ма ложиш,
че си ма ложиш и си ма мамиш,
да ма изведеш в долна градинка,
в долна градинка под трендафелан,
под трендафелан, дипли кадонки.

Пяла Златка Калинова Кирякова, 21 г., с. Стойките, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

1217. Отде Дунав тече

♩ = 79 31 I 46

— Ка- ра ли та, Ко- мно- льо, твой- на ста- ра май- ка, ка- ра ли та, Ко- мъ- но- льо, ра- но бу- ди ли та?

— Кара ли та, Комно льо, твойта стара майка,
кара ли та, Комно льо, рано буди ли та?
— Ни ма кара, юначе, ам ма рано буди,
та ма праща, юначе, на Дунав за вода,
хем ма праща, юначе, хем ма тихо пита:
„Кажи, кажи, Комно льо, Дунав отде тече,
отде тече, Комно льо, и къде са влива?"
Яз не знаям, юначе, Дунав отде тече,
отде тече, юначе, и къде са влива.
— Дунав тече, Комно льо, от Будима града,
и са влива във синьоно море.
Ден са влива във синьоно море,
там си цъфти, златнана йебълка —
йебълка е с пушки накичена,
под йебълка юнаци лежеха.
Ти га подеш на Дунав на вода,
немой гледай юнаци де лежôт,
ам ми гледай Дунав отде тече,
отде тече и къде са влива.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1218

♩ = 66 249 I 23

— Ка- жи, ка- жи, Ков- ньо льо, ка- ра

ли та май- ка, ка- ра- ли та, Ков- ньо льо,

ра- но бу- ди ли та?

— Кàжи, кàжи, Ковньо льо, кара ли та майка,
кара ли та, Ковньо льо, рано буди ли та?
— Ни ма кара, батько льо, ни ма рано буди,
ам ма праща, батько льо, нах Дунав на вода,
пък не зная Дунав отде тече.
— Дунав тече, Ковньо льо, от гора зелена
и са влива, Ковньо льо във Чорнуно море.
Край морето червена ябълка,
под ябълка пушки наредени,
една пушка пòрва е пукнала,
та удари най-добрия юнак,
та не рече „Ох леле, душице“
ами рече „Ох леле, другари!“

Пял Тодор Иванов Добровски, 52 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1219. Карат го не за кражба, а заради мома

♩ = 76—80 2 II 35

Ю- на- че ка- рат

вòр- за- но, вòр- за- но,

бу- ка- йо- са- но

Юначе карат вôрзано,
вôрзано, букайосано /2
през срядè село Райково: /2
през рòки ситно синджире, /2
през ноги тьожки букае. /2
Момица точи водица /2
от шерянана чешмица /2
и крьохтичку са йотсмива, /2
йотсмива и отлитава, /2
и на юнакан викаше:
— Язък ти, язък, юначе,
дено та карат ворзано,
ворзано синджиросано,
росано, букайосано /2

през среде село Райково.
Юнак момици викаше:
— Момице мари хубава,
мен ма ни карат, момице,
нито за кражба, йобийство,
ам си ма карат, момице,
за кайно тебе девойка,
чи хи сам любил лицено
и хи сам трошил снажкана.
И теб са ни ще разминò —
яга са ворна, момице,
лицето жа ти йоблюбя,
снажкана жа ти йобтроша.

Пели Стефанка Апостолова Кисьова, 30 г.,
и Апостол Николов Кисьов, 30 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1220

♩= 84 — 107 I 71

Ю- на- че ка- ра- тъ̆
вô- ръ̆- за- но, вô- ръ̆- за-
но, ши- нжи- ро-
са- но

Пяла Шинка Суркова, 20 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

1221

♩= 66 — 33 I 4

Та чу- ли ли
сте, не

Та чули ли сте, не ли сте
какво е ново станало /2
в Райково, село голямо, /2
в Инжехàровско коначе —
копельче карат вързанко,
вързанко, синжиросанко. :,:

Малка го мома следеше
и хитро си го питаше:
— Оти та карат вързанко,:,
вързанко, синджиросанко?
— Мен ма не карат за кражба,
ам си ма карат за мома.:,:

Пял Руфат Асанов Салимагов, 34 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1222

Копельче карат вȏрзано,
вȏрзано, бокайȍсано —
назать му ръки вȏрзали,
на шийка ситно синжире,
на нȍги тьожки букаи.
Чи му са мȍма присмела:
— Нели та видех вȏрзано,
вȏрзано, бокайосано!
— Мен ма ни карат за кражба,
ем си ма карат за мома,
чи ми съм мома полюбил
от двене стрàни лѝцено.

Пели Шина Димова Даварска, 66 г., и Муда Енева Настрадинова, 74 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1223. Тьодьо, лелин Тьодьо

♩ = 132 71 I 15

— Тьодю, лелин Тьодю,
китка панагирска,
не находи ли са, Тьодьо,
по два, по три дена, /2
по цяла неделя?
— Ходих, лельчо, ходих
се по млади мòми
и сега зафатих
по млади невести,
и сега заедох, лельчо,
дренови тоеги.

Пяла Беца К. Маринова, 17 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1224. За учение негоден

♩ = 94 137 II 42

Нови са медресе градили
да сбират нови телебè.
Най са по-първи писали
Раиф хаджи Еминчено —
не знае елиф да рече,
ам знае кози да пасе.

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

1225. Метни ми, Кичко, китката

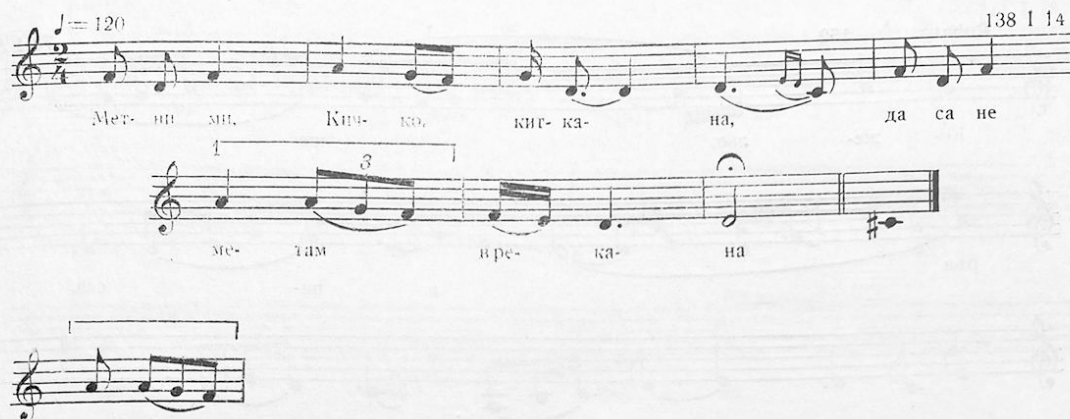

Мѐтни ми, Кичко, китката,
да са не метам в рѐкана,
че съм със скъпо гиздило,
та ще ма кара бубайко.

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.
Песента е съчинил съпругът на певицата и я пеел, когато бил в добро настроение.

1226. Ти си ми мила

Йено, Йено, бильбиль Йено,
баща ти има кѝпа сено,
копана се накривила,
ти си се мен нагодила.
Йено, Йено, бильбиль Йено,
баща ти има крива вила, /2
ти си на мен ле все мила.
Йено, Йено, бильбиль Йено,
баща ти има сура котка, /2
ти си на мен ле все кротка.
Йено, Йено, бильбиль Йено,
баща ти има воденица, /2
ти си на мен годеница.
Йено, Йено, бильбиль Йено,
баща ти гльода сай долу, долу,
сай долу, долу в дольчинкине
кой ще ти люби очинькине?

Пял Садък Чаушев, 49 г., с. Търн, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1227. Откраднали ѝ шалвари

Rubato ♪ = 152 73 I 8

Кôжѐльо шерън и писан,
нам са на межѐ рỳкали
долна и горна махалѐ
синяна вôлна да предем.
Прели са, колко прели са,
седем вретена напрели,
легнали, та са заспали.
Ага са от сôн станали,
една са с друга спѝтуват:
— Дружчице моя севгилна,
тебе кина е липцало?

— Мене е, дружко, липцало
фесчено със ялтънене.
Другана дружка викаше:
— Мень да е, дружко, лю фесче,
хич бално нема да ми е.
Мене са, дружко, окрали
от бели ноги шълваре,
та ги са, дружко, отнели
на високана планина,
на авàн са ги сдробили,
за тютюн са ги изпили.

Пял Садък Чаушев, 49 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1228

♩ = 120 21 II 24

Събрали са са, събрали
на мижови ми дворове,
на мижу кепе да предат.
Прели са, колко прели са,
та че са и посьоднали,
та че са и польогнали,
та че са и позаспали.
Спали са, колко спали са,

Айша са руком прорука:
— Станите, холан, станите,
станите, холан, да видим
кому кена е липсало.
Айше кушека е липсал.
Кутро го свине плечкоса,
та го на ситно надроби,
та го на тютюн изпувка.

Пяла Дора Павлова Петкова, 35 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

1229. Да видят, че сме ялови

♩=116 — 211 I 19

Вий чули ли сте, не ли сте
кина̀ е ново станало
в Пашмаклъ, село големо,
на срешничкана махала?
Излели ми са, излели
мо̀мине и невестине
и ѐловине кадъне,
една са с друга спитваха:
— Оти сме, маре, ялове?

— Как да не ми сме ялове,
кът ни са мъжвене ялове!
— Хатте са качим, покачим
на високине одъре,
дену минават сърхоше,
да повъзберем ризкине,
да посвалиме шалвари,
да видят чи сме ялови!

Пели Мехмед Халилков, Расим Ахмедов, Чобан Юсенов,
Асан Гунделов и Салих Оладжиев, с. Борово, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.
Певците се делят на две групи и пеят със застъпване — антифонно.

1230. Сянка от момини шалвари

♩=80 — 19 I 174

— Девойко мари хубава,
йе мислех да та пòпитам
вчера кина са червеней /2
в вашана долна градинка,
под червенана ябълька?
— Пукни са, тресни, юначе,
те беха мойне шелваре.
Сенка ги бехме сторили /2
с едно комшицко копеле.
Зиля ли ти бе, юначе, /2
и тебя сенка да сторя
с мойне широки шелваре?

Пял Хасан Еминов Карапишанов, 30 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1231

Rubato ♩ = 63 221 I 27

— Момле ле майри хубава,
дошъл бех да та пòпитам /2
кинà са вчера червеня /2
в вашана дольня градинка?
— Юначе лудо и младо,
те бяха мойне шълваре —
трендафил бехме прикрили,
сенчица бехме сторили /2
със едно лудо и младо.

Пял Рашид Т. Помаков, 25 г., с. Беден, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

ПЕСНИ НА ТРАПЕЗА

1232. Крали Марко погубва турци

— Марко, Марко, Крали Марко,
ти ми едеш, ем ми пиеш,
пък не видиш, Крали Марко:
село ти са бастисали
триста турци анадолци,
майка ти са погубили, /2
любе ти са роб отвели.
Че си стана Крали Марко, /2
та йотвори чемшир сандък,

та изкара черна руба, /2
черна руба кълугерска,
че юблече черна руба, /2
черна руба калугерска,
и запаса остру сабе, /2,
и възседна хранен конян,
че настигна триста турци, /2
триста турци анадолци.

— Добра стига, триста души, /2
триста души анадолци.
— Дал бог добро млад калугер, /2
изкарай га тази сабя,
изкарай га да га видим, /2
та си меса Маркова е.
— Турци, турци анадолци, /2
таз са сабя еднаж вади.
Та извади остра сабя, /2
па си изкла триста турци,
триста турци анадолци.

Пял Панчо Русинов Гаджалов, 70 г., с. Давидково, Ардинско
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1233

♩ = 60 40 II 299

-Ма- рко, Ма- рко, Кра- ли
Ма- рко, ти ми се- диш,
я- деш, пи- еш, пък ни
ви- диш, а- бре Мар- ко

— Марко, Марко, Крали Марко,
ти ми седиш, ядеш, пиеш,
пък ни видиш, абре Марко:
село ти са бъстисали
триста турци янадолци,
баща ти са заколили,
братче ти са погубили,
либе ти са роб отвели.
Крали Марко отговаря
на негова стара майка:
— Отключи ми сандъцине,
изкарай ми черна руба,
черна руба калугерска.
Че облече Крали Марко
черна руба калугерска,
че възседна хранен коня
и застигна триста турци.
Крали Марко отговаря:
— Добра стига, триста турци.
Триста турци отговарят:
— Дал бог добро, дедо попе.
Крали Марко отговаря
на негово първо либе:
— Низко държи твойта глава,
да та сабя не закачи.
Та изкара Крали Марко,
та изкара остра сабя,
та погуби триста турци.

Пял Георги Тодоров Куртев, 59 г., с. Манастир, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1234

♩ = 76 249 II 28

-Мар- ко, Мар- ко, Кра- ли Мар- ко,
ти си се- диш на- ви- со- ко

— Марко, Марко, Крали Марко,
ти си седиш нависоко,
нависоко, нашироко,
пък не видиш, Крали Марко —
селуно са бастисали,
бастисали, кундисали

триста турци харамлие,
майка ти са погубили,
либе ти са загалили,
сестра ти са роб отвели.
Стана Марко, премени са,
та надена горна руба,
горна руба калугерска,

та опаса остра сабя,
и възседна бързо конче,
и настигна триста турци,
та погуби триста турци,
и си отне първо любе,
първо любе, милна сестра.

Пяла Йордана К. Кирякова, 50 г., С. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1235. Момчил юнак

Rubato (♩≈46) 107 I 105

Пи- ля пе- е
в сря- де мо- ре,
в сря- де мо- ре
на бя- лъ ка- мък
хем ми пе-
е, хе- мъ ка- зу- ва

Пиля пее в сряде море,
в сряде море на бял камък,
хем ми пее, хем казува:
По турци ще мор да стане,
по христйене плен пленува,

че го нема Момчил юнак
да возседне врана коня,
да разтвори Бурум града,
да навлязат христиене,
да ги не пленяват турце.

Де го зачу Момчил юнак,
та възседна врана коня,
та разтворн Бурум града,
да навлязат христиене,
да ги не пленяват турце.

Пяла Радка Иванова Харитева, 23 г., с. Полковник Серафимово, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

1236. Заженил се е цар Милуш

Rubato ♩ = 92 251 II 1

За- же- нил са е цар
Ми- луш на ца- рю-
ва- на дъ- ще- ре

Заженил са е цар Милуш
на царювана дъщере, /2
царьън Милушу думаше:
— Царю Милушу, Милушу,
ти наша сестра да земиш,
ние сме братя мнозина,
мнозина, до деветина,
млогу убу̀щва искаме,
по едно конче хранено,
от една майка родени,
бяла ракия поени.
Милуш на царя думаше:
— Конете ми са в тавла̀та,
ами сестра ти, царьо ле,
сестра ти наима ли са
от изник слънце, до заник
сички сватове да дари
със купринени дарове?
— Милушу, зетю Милушу,
сватбата кога повдигнеш,
млогу сватове калесай,
сестринине ти синове
подьмини, не ги калесвай,
че пият млогу ракия
и вдигат кавги големи.
Милуш си царя послушал:
млогу сватове калесал,
уйчови синове подминал,
подминал, не ги калесал.
Груйчо на майка думаше:
— Защо сме шили, кроили,
кога ни уйчо подмина,
подмина, не ни калеса?
Но я ща, майчо, да ида,
та ща изпо̀след да вървя,
че ща на уйча потрябвам.
Станали, та са торнали.
Кога са тамо отишли,
царя е града затворил,
опѐнил златни шинжири
и на Милушу думаше:
— Ха да те видя, бре Милуш,
имаш ли момче със конче
вътре във града да влезе,
портине да ти отвори,
сватове да ти навлезат!
Милуш са чудом зачуди.
Груйчо Милушу думаше:
— Защо са чудиш, бре уйчо!
Посбута конче хранено,
размаха сабе огнено,
разсече златни шинжири,
та му фъведе сватове.
Царя Милушу думаше:
— Познай си, Милуш, либето.
Две му невясти стойнали,
Милуш са чудом зачуди.
Груйчо Милушу викаше:
— Немой са чуди, бре уйчо,
изкарай бели грошове,
по̀сипи млади невести,
пръстене да си скитасаш.
— Извади жолти алтоне,
посипа млади невести.
Бульки са били итрички,
не сбират жолти алтоне.
Груйчо Милушу думаше:
— Немой са чуди, бре уйчо,
от десна страна твоята,
от лева страна моята,
и двама бульки да водим.

Пял Ангел Иванов Моллов, 66 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1237

Rubato ♪ = 80 71 II 24

За- же- нил са е млад

Ми- лош на дер- ви- шу-

ва дъ- ще- ра, ця- ла е ди-

ня ка- (а) ле- сал

1

Заженил са е млад Милош
на дервишува дъщера,
цяла е диня̀ калесал
от изник слôнце до заник,
сестра му не е калесал,
сестринине му синове.
Стоян са люто разлюти,
та си майцимо викаше:
— Стани ми, майчо, оседлай
моено конче хранено,
та ще ги, майчо, прѝследям
лю врутъ ще си хи пòгубям.
— Сино льо, мои сино льо,
немой ги, сино, погубва,
ам си ги, сино, прѝследи —
ти щиш ỳйку ти путреба.
Ага са тамо отишли,
млочку са моми стойнали.
Сôднал е Милуш да плаче,
не може бульче да познай.
Стоян са люто разлюти,
размаха сабя огнена:
— Кутрану ще ми ѝ ỳчина,
скоро при мене да дойде!
Момине се разбягаха,
остана мома дервишка,
та си при Стуен утиде.
— Стуене, луди Стуене,
йе ще да ти съм учина.

Пяла Чока (Цона) Н. Щонова, 44 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1238

♩ = 60 32 I 86

1 2

За- гла- ви- лъ са е ца- рѷ

3 3

Ми- луш за

Заглавил са е цар Милуш
за ядна царска дощеря.
Царя Милушу думъше:
— Нъимаш ли са, бре Милуш,
нашана сестра да зомиш?
Ние сме братя множина,
множина, до деветина,
та щеме мночко да йщим —
на секо братче момиче,
на стара майка два коня.
— Ищете, холам, ищете,
конено ми са в дамчено,
ала ща и я да ищам
на бело море кюприйка,
дено да мине бульчено.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г.. с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1239

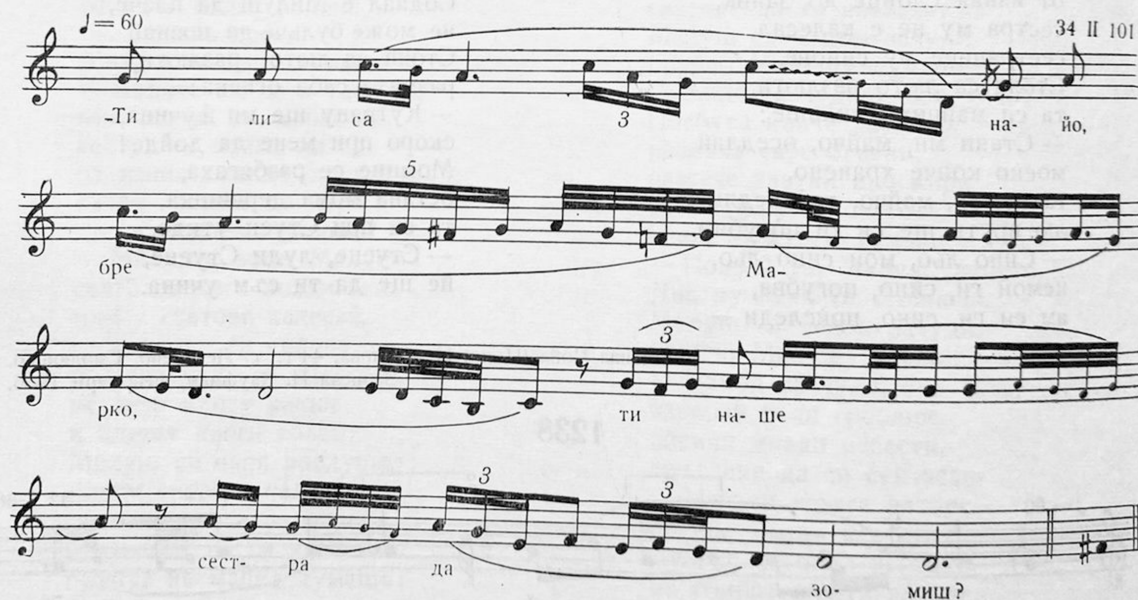

— Ти ли са найо, бре Марко,
ти наше сестра да зомиш?
Не ми сме братя множина,
множина, до деветина,
та щеме млочко да ищим —
на всеко братче и конче,
на стара майка два коня,
от една майка раждани,

във една търла кутени.
— Ищете, холан, ищете,
и не щем да ви ищеме —
на Тунжа дълга кюприя
със мермерени камене,
със позлатени дереци,
дено ще бульче да мине
ситничко да са покланя,
сивено коня до грива.

Пял Тодор Василев Ташев, 49 г., с. Давидково, Ардинско, преселен от с. Петково, Ардинско. Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1240

♩ = 76 — 3 II 20

Ти ли се най- ди, бре
Мар- ко, ти на- ша
сес- тра да зьо- миш?

Ти ли се найди, бре Марко,
ти наша сестра да зьомиш? /2
Наша йе сестра ядничка, /2
ядничка и петимничка.
Ние сме братя млузина,
млузина, ду девитина,
млогу убущва искаме,
ду девет коня ковани,
от една майка родени,
йедночни седла седлани.

Пял Петър Шоков, 48 г., с. Широка лъка, Девинско. Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1241

♩ = 56 — 36 II 47

Ти ли са най- де, И-
ва- не, на- ша-

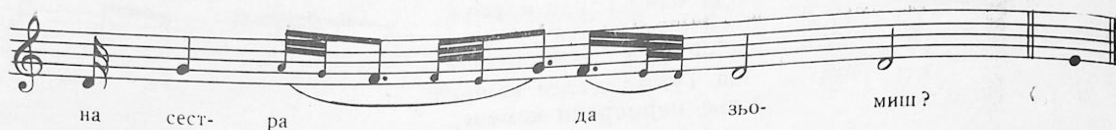

Пяла Рамзина Мехмет Шикова, 19 г., с. Богутево, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1224. Индже войвода

Заплакала я горана,
горана и планинôна,
и на горана вейкине,
и на вейкине листено
заради Инжа войвода.
Инжо на Колю думаше:

— Развевай, Кольо, байрекан,
събирай, Кольо, момчета,
ала ми гледай, Кольо льо,
момчета да са ергени,
да немат пôрви любета,
да немат дребни дечинки!

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1243. Делю хайдутин

Делю я Рожан заптисал,
ни дава пиле да форкне, /2
не кабиль чилек да мине.
Рочал я Делю, порочал
даридерскянян ахрене, /2
ахрене каба дайлие:

— В селоно имам две лельки,
лелькине да ни потурчат,
че ку са Делю заворне,
млочку щът майки да плачат, /2
по-млого млади невести.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

1244

Причул се Делю кабадà
фъв Дахан, фъв Даридере, /2
фъв Дюзен, фъв Узундере.
Делю си ръча, поръча
даридярскямнем агуватьо:
— Не халайте ми верана,
верана ми е христьенска,
че ку ви влезам в селоно,
млого щът майки да плачот, /2
по-млого млади невести.
Майка на Делю думаше:
— Не ходи, Дельо, въз река,
въз река, Дельо, низ река,
че та щът, Дельо, убият!
Делю майка си думаше:
— Мале ле, стара майчице,
Делю го куршум не лови,
Делю го калъч не сече.

Пял Азис Хасанов Делиосманов, 42 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1245. Страхил войвода

31 II 54

Събрали са са, събрали
на високана пладнино
дор девет села големи,
голем щат сирень да правет —
Петровден, света Неделя.
Старите ядот и пийот,
младите хоро играят,
вдовици накрай седеха
и богу си се молеха:
— Боже ле, боже, господе,
дано не дойде Страхила,
Страхила, страшен войвода,
сиренан да ни развали.
Още си дума думаха,
и си са Страхил зададе.
Всички му диван станаха,
едно вдовиче-юначе,
лу то му диван не стана.
Пък му Страхила думаше:
— Абре вдовиче-копельче,
дали си твȏрде глупавчек,
или си твȏрде силничек?
Пък му юначе думаше:
— Нито съм твȏрде глупавчек,
нито съм твȏрде силничек,
и мень е майка родила,
и мене кайно и тебе.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1246

Rubato ♪ = 116

249 II 16

Пял Манол Стоев Дангалов, 62 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1247

Rubato ♩ = 58 — 40 I 276

Съ- бра- ли са са, съ-
бра- ли на ви-
со- ка- на пла- ни- на

Пяла Елена Костадинова Сиракова, 52 г., с. Джурково, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1248

Rubato ♩ = 300 — 248 II 28

Съ- бра- ли са са, съ- бра-
ли на ви- со-
ка- на пла- ни- на

Пяла Дора Цанкова, 42 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1249

Rubato ♪ = 184 — 2 I 14

Съ- бра- ли съ са,

съ- бра- ли

на ви- со- ка- на

пла- ни- на

Пял Христо Атанасов Хаджикостов, 45 г., гр. Девин, преселен от с. Райково, Смолянско. Записала Е. Стоин, ноември 1954

1250. Страхил войвода и Тодора

♩ = 72 — 2 I 23

Бай- ре- ко зи- лен и чар-

вен, кой ще те

те- би пре- на- ся

— Байреко зилен и чарвен,
кой ще те теби пренася
през Тунжа река дълбока
фъф Индже дере големо?
— Страхиле, страшан войводо,
ти ще ме, кузум, пренасяш
през Тунжа река дълбока
фъф Индже дере големо,
таму щиш да й ме побиеш,
тамо ще да се развевам,
със твойна пушка малхера
под мен на сенкя ще седиш.

— Байреко зилен и чарвен,
га немам любе Тодора,
да дойди и тя до мени
на скутче глава да сложа.
— Страхиле, страшан вайводо,
порвана пушка щом пукни,
любе Тодора ще дойди
със о̀тбур во̀рли хайдути,

фъф ръце глави ще носят,
твойно ще любе подрежда:
кутра йе глава главена,
на у̀хо китка ще сложи;
кутра йе глава женяна,
до нея пѝсмо ще сложи
йот техни порви любета,
йот техни мъжки дечица —

как плачи моску дѐтинци,
фаф люлкя лежи повито, /2
повито, пак неразвито.
Страхиле, страшан вайводо,
вторана пушка щом пукни, /2
ще‿убиеш любе Тодора /2
от децки лютини кльотви.

Пяла Марина Николова Коледжикова, 44 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1251. Димитър войвода и пиленце

♩= 60 251 I 21

Пи- лян- ца, пъст- ро сла-
вей- че, що тол- коз
ра- но раз- пе- ваш

— Пилянца, пъстро славейче,
що толкоз рано разпеваш, /2
та и мен от сън събуди?
— Димитре, млада войвода,
как да ми рано не пея —
сега за девет години
гнехце не си съм извило,
чедо не съм си извело

от твойта вярна дружина:
под ката до̀рво и юнак,
на ката клонче и пушка.
— Мо̂лчи, не плачи, пиленце,
скоро ще сбѐрам дружина,
тога̀в си гнездо ѝзвийни,
тогав си чедо ѝзведи.

Пял Панайот Карапаунов, 35 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1252

♩= 48 16 II 34

Пи- ля- нце, па- стру сла-

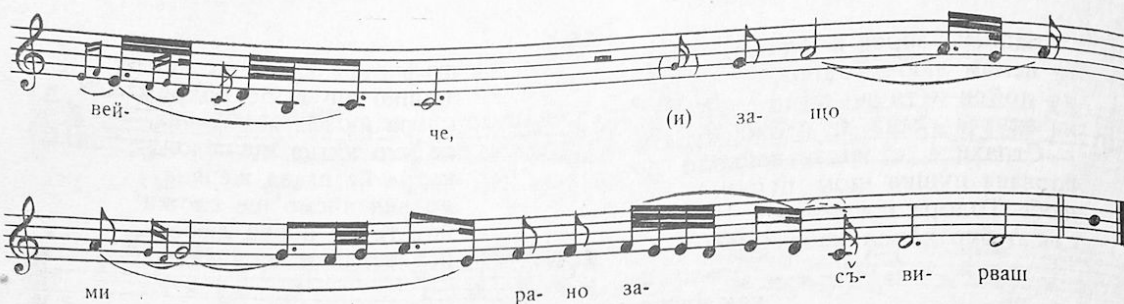

— Пилянце, пастру славейче,
защо ми рано засвирваш, /2
засвирваш и запевуваш,
та и мен ют сън събудваш?
— Петро бе, стара вайвода, /2
тъкно е деват години, /2
гнездо не мога да права /2
ют твойта чета голяма — /2
за всяко дърво и юнак, /2
за всяко расче и пушка, /2
на всяко клонче патронче. /2
— Пиленце, пастру славейче, /2
аз тебе ще та изпрата /2
в равното поле широко, /2
там има върве дълбоки, /2
там има дърво високо, /2
тамо щеш гнездо да правиш, /2
пилянце, пастру славейче.

Пял Ибрям Мехмедов Недков, 45 г., с. Еньовче, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1253. Петко войвода

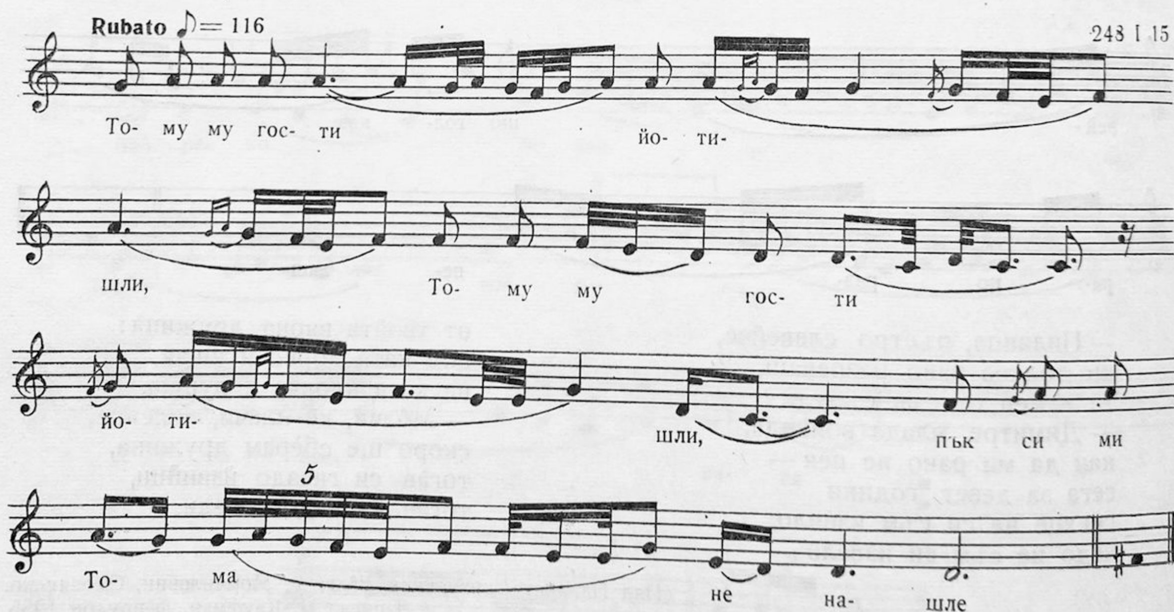

Тому му гости йотишли, /2
пък си ми Тома не нашле,
та си найдаха майка му. /2
— Добър ти вечер, Елено.
— Дал ти бог добро, бре Петко. /2
— Каде е Томо, Елено?
— Томо е, Петко, отишъл /2
на великденска черкова.
— Я дай, Елено, ключвене /2
от шѐранине сандȏци,
йзвади, Лено, лирине, /2
лирине, йоще дюкмене.

Пял Георги Иванов Кавгазов, 50 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1254. Смъртта на Гоце Делчев

♩ = 63 106 II 52

Три- ста са пу- шки пу- шка- ли, три ста са май- пла- ка- ли.

Триста са пушки пукнали,
триста са майки плакнали.
Първана пушка щом пукна,
йодари Дельчо войвода.
Дельчо са виком извика:
— Дружино верна, сговорна,
кога, дружино, идете
във наше село големо,
сички щът майки излезат,
излезат да ви посрещнат,
и мойта ще майка излези
и ще да си ва запита:
„Дружино верна, сговорна,
де ви е Дельчо войвода?"
Вий хи, дружино, кажете:
„Дельчо се, бабо, ужени
във пуста Македония —
черна му земя венчило,
черни гарвани кумове,
сиви соколи сватове."

Пяла Катя Стефанова Сариева, 47 г., гр. Девин, преселена от с. Стойките, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

1255. Научила се Тодорка

♩ = 76 32 I 98

На- у- чи- ла са Ту- до- ръ ка да хо- ди су- тъ- ри- нъ, ве- ча- (ро)

Научила са Тудорка
да ходи сутрин, вечаро /2
на ная чашьмьо шерана,
на хайдушкуно кладянча,
дано я будно завари.
Та я завари, завари
Стуян ми млада войвода.
Га гу видяла Тудорка,
сепна са, ръзтрепера са,
пък си хи Стуян викаше:
— Тудорко, не сѐпнувай са,
Тудорко, не ръзтриперай са,
нищо нема да ти сториме,
нещичко ще да та питаме:
Кой ви е в село муфтарян,
муфтарян, кумандарбаши?
— Татко е в село муфтарян,
чичо е кумандарбашия.
— Иди им кажи, Тудорке,
чи щем вечеро да дойдем,
тебе ще да та ищиме.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1256. Мома насила хайдутка

♩ = 120 — 33 I 13

Та чу- ли ли съ- те, не ли сте ки- на- йе но- во съ- та- на- ло

Та чули ли сте, не ли сте
кина йе ново станало /2
Вълчѐнци, село големо —
голем са байрем имали,
че са байрема развали,
Ресмя на вода търнала
на двана врися студени,
на трине чушме шарени,
че я срешнали кумити,
кумити черни труица.
Кумити си са сдумваха:
— Посваляйте хи шалваре,
надевайте хи пантале,
посвалете хи хуркана,
надевайте хи сетрена;
откачите хи гердани,
закачите хи рюверян.

Пял Ариф Махмудов Ешпеков, 53 г., с. Лъджа. мах. Горна дрянка, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1257. Отделен от първо либе

♩ = 88 — 32 II 119

Ма- ля ля, ста- ра ма- ля ля, дой- де ми

Маля ля, стара маля ля,
дойде ми лето, пролято, /2
Гѐргьовден, Костадѝновден,
вред сьориине дойдаха.
Наша сьория дойде ли?
Отлочиха ли йегнета,

кайно и мене одлочиха
от мойна стара майчица,
от мойно първо любове,
с тьонкана пушка на рамо
в чостана гора зелена?

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско,
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1258. Не се оставя от хайдутство

Майка Стуйено думаши:
— Стуйене, сино Стуйене, /2
йела са, сино, остави /2
ут нова пусто хайдушко, /2
хайдушко и харамлийско. /2
Хайдушко ни е за млогу, /2
то й за гудинка, я за две, /2
на млогу, сино, до за три. /2
— Е са ща, майчо, остава, /2
ага са зьома, мале ле, /2
живу му можу жинàта, /2
мòскуну декя майкята, /2
на девикь бракя сѐстрата.

Пяла Василка Петрова Джижова, 52 г., с. Гела, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1259. Кукувица измамва хайдути

Rubato ♩ = 63 76 I 36

Де по- ку- ка пи- ле ку- ку- ви- чка, та по- ку- ка ран- ко по Бла- го- вец

Де покука пиле кукувичка,
та покука ранко по Благовец,
та измами Юруша въйвода
та излезе на Пирин планина /2
с двеста-триста се млади юнаци.
Замрôкнали със ясно слôнчице,
усъвнали със бели снегове.
Въйвода си на момци викаше:
— Момци, момци, ой млади юнаци,
я трошете пушките бойлие,
накладете буйните огньове.

Пял Петър Атанасов Бочев, 45 г., с. Арда, мах. Гудевска, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

1260

♩ = 58 40 II 289

За- пе- ло е, джа- нам, пи- ле ку- ко- ви- че ра- но— ра- но, джа- нам, ра- но по Ви- лик- ден

Запело е, джанам, пиле куковиче
рано-рано, джанам, рано по Виликден /2
и по-рано, рано по Благовец,
та измами Радойчо войвода,
та посъбра триста млади момци,
изведе ги на Пирин планѝна.
Замо̂ркнаха със тьовнине мо̂гли,
усъмнаха със бели снягове,
замръзнаха триста млади момци.
Радойчо им тихо говореше:
— Съберете триста бяли пушки,
накладете до три силни огни
да огрейте триста млади момци.

Пял Никола Канев Янчев, 42 г., с. Джурково, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1261. Натъжен хайдутин

Rubato ♩= 66 — 74 I 11

— Оти ти, бре момче,
чѐшкана не допиваш, /2
госбана не доядаш —
дали ти е, момче,
пушка дотегнала,
или ти е, момче,
сабяна керясала?
— Нито ми е, Недо,
пушка дотегнала,
нито ми е, Недо,
сабяна керясала.
Вчера минах, Недо,
през нашено село, /2
до нашана ко̂ща —
сички двори, Недо,
чисто изметени,
на нашине двори
трева пораснала.

Пял Манол Карадечев, 30 г., с. Смилян, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1262. Дели Димо и Стоян

♩= 76 — 37 I 58

Димо, Димо, дели Димо,
дели Димо, коруджиен,
коруджиен, воруджиен, /2
де поглева, там удрива.
Йеркет Стоян стадо пасе,
стадо пасе, кавал свири

и с кавала дума дума:
„Де къде йе дели Димо,
де къде йе, тук да дойде,
да йопитам юначество,
юначество и геройство!“

Пял Атанас Кръстев Семерджиев, 60 г с. Хвойна, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1263. Грешен хайдутин

Горнала майка, торнала
сас сина нах манастирян.
Колко ми близо наближи,
манастирян са разлюле,
ситно камене запада,
кървава роса заросе.
Майка Стояно думаше:
— Казувай, сино, казувай
какво си другож правило,
на лѐфтерине години?
— Казувам, мамо, казувам.
Ага ми беше хайдушко,
хайдушко и харамийско,

и аз хайдутян походих...
Ага са, мамо, събрахме
до седемдесет юнака,
верна са кльотва заклехме,
когато стигнем и срьошнем,
та ще го, майчо, убием,
ножове да окървавим...
Първо си, мамо, срьошнахме,
срьошнахме сватба голема.
Почнаха дари да дарот —
до секи дара стигнала,
за мене дара не стигна.
Тагив са, мамо, ядосах,

во̂рзах момчено за ела̂,
во̂рзах момана за друга,
та че си, мамо, заминах.
Кога са назать повърнах,
ели са върше оплели,
вършено грозде пуснало.
Реках си грозде да зема,
да зема да са нахраня —
лозе високо отскочи.

Извадих, мамо, ножа си̂,
та си лозата посеках —
от лозе кърви потече.
Тогаз ма глава заболе,
люта ма треска затресе.
— Сино льо мои майчини,
девет години как лежиш,
и още девет да лежиш
заради твойте грехове!

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1264

♩ = 63 33 I 19

— Стойено, майчин сино льо,
яла да видим, Стойено,
ти явил къде ходеше,
ти явил какво правеше.
— Я си ми ходих, майчинко,
в чостана гора зелена.
Там си ми видях, майчинко,
дьамина луди и млади,

по за бук бяха ворзани —
дено бе мома ворзана,
там беше лоза израсла,
черно бе грозде родила;
дено бе юнак ворзанчек
там беше вода излела
и беше чешма станала.

Пял Рашит Рамаданов Чолаков, 33 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември, 1957.

1265

♩ = 56 73 II 26

— Казувай, сино, казувай
какви си правил грехове /2
на лѐфтерските години, /2
та си душата не даваш?
— Казувам, майчо, казувам.
Торнали бехме, майчинко,
въз високана плàнина,
чи ми сръошнахме, майчѝнко,
до една сватба голема,
ли врить ги, майчо, изпребих,
оставих млада невеста,
и нея, майчо, си пребих.
— Сино ле, майчин сино ле,
защом си, сино, не гльода, /2
та да грехове не правиш?

Пяла Емине Асанова Ходжова, 30 г., с. Могилица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1266. Гарван и болен юнак

58 II 30

Rubato (♩ ≈ 63)

Три са са го- ри ли- съ- на- ли, йе- дна са го- ра не ли- сна

Три са са гори лиснали,
йедна са гора не лисна,
и в нея вôтре имаше
едно ми чуждо чуждинче,
едно ми черно гарванче.
Гарвань са желно замоли:
— Умри си, умри, Юсеин,
мене са вече додяло
от тьебе изметь правене:
усцаса ми са прогнили
от тьебе вода носене,
крилцана ми са прогнили
от тьебе сенкья правене.

Пели Раджеп Хасанов Янузов, 48 г. и Ферик Асанов Аптиев, 42 г., с. Лесково, Девинско
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

1267

Rubato ♩ = 132

221 15

Йо- се- ин са я раз- бо-

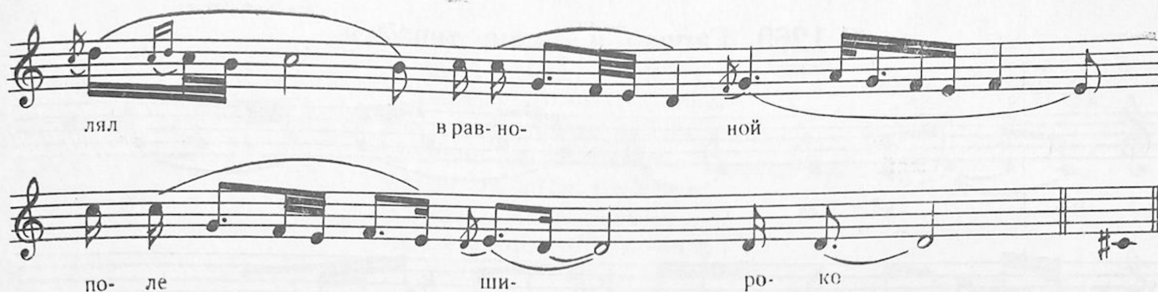

Йосеин са я разболял
в равноной поле широко.
Никой при него нямаше,
един се гарван въртеше,
с крилца му сянка правеше,
с кълвун му вода носеше.
Йосеин си са молеше:
— Чакай ма, чакай, гарванчо, /2
дорде ми душа излезе.

Пял Рашид Теофиков Помаков, 25 г., с. Беден, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1268

Вила са й гора, байно ле, развила са е,
лю едно дърво, байно ле, не са развило.
Под дърво лежи дос добър юнак,
дос добър юнак със девет рани,
на вър дървоно чôрна гарваня,
чôрна гарвана са тихо моли:
— Я̂ умри, умри, умри, юначе,
да са напия от ясно кôрве, /2
да санахраня юнашко мьосо.

Пяла Добрина Н. Мурчева, 31 г., с. Стойките, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1269. Гарван и болна девойка

♩=54 36 I 12

Врудь са са горине лиснали,
йедна са гора нье лисна,
че в нея си ми имеше
до йедна болна Фатьминка,
до нея си ми имеше
до йедно черно гарваньче —
с крилца хи сенка държеше,
в усца хи вода носеше

и са на Фатьминка молеше:
— Умри си, умри, Фатьминке,
че ми са веке додяло,
додяло и наситило
с крилца ти сенка държене,
с усца ти вода носене!
— Пустой, почекай, гарване,
дорде са с душа разделя!

Пяла Рамзина Мехмет Шикова, 19 г., с. Богутево, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1270. Заръки на болен юнак по птица

♩=132≈144 270 II 10

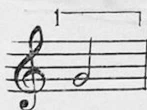

Яратлик, кузум яркадаш,
яга ми йодеш ю дома,
немой ми шенлик разправяй,
че та ща майка попита:
„Мой Мехметь къде остана?"
Твой Мехметь, инго, остана
зад свилен бела джъмия —
зелен му шъхир постелка,
гробув му камень възглавка,
тевън му облак покривка.

Ницо до него немѐше,
ъдно му пиле чуваше.
„Пиленце мори, пиленце,
чувай ма брани, пиленце,
дорде са с дуща раздѐлим,
тогав са, пиценце, наеж,
наеж са, пиленце, й напий
бекерска есна кървчица,
бекерско лице беличко,
бекерски черни очинки.
Тогав ми, пиленце, земи

моянa десна ръчинка,
та ми я одней, пиленце,
в нашана долна градинка,
зам га ми пойде либено
киткине да ми налива,
да си ми види ръчинка,
да ми са либе съсети,
че са е Мехметь поминал."

Пяла Небие Х. Иглева, 14 г., с. Стърница, Ардинско.
Записал. Н. Кауфман, февруари 1955

1271

Rubato ♩ = 72 — 23 I 127

Ялихе, яратлико ле,
яга ми минеш през Бунар,
шанлик ми немой разправя,
че та ще майка уварди,
та та ще хитро попита:
„Мой Мехметь къде остана?"

„Твой си ми Мехметь остана
зад Карадекия отвъде,
дребни го пилце ядяха,
едно го пиле бранеше,
с крилца му сенка правеше,
в уста му вода носеше."

Пял Байрям Расимов Сариев, 24 г., с. Оряховец, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

1272. Хайдути разбойници

♩ = 76 — 1 1 8

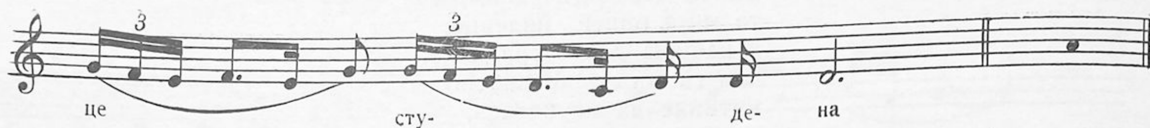

Горо ле, горо зилена,
и ти, водице студена,
помниш ли, горо, знаиш ли,
га бяхми млади хайдути /2
из теб се, горо, крияхми,

колку сам моми разплакал
и колку млади нивести?
Лю врю си ги сам заборил,
едничка млада ниvеста
никога ни ща заборй

как ми са жално моляши:
„Пусни ма, пусни, хайдутче,
чи имам любе болничко
и мòско дѐте повито,
повито, пък не развито."

Пяла Маруда Михова Урилска, 31 г., гр. Девин, преселена от с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1273

Горице, горо зелена,
помниш ли, горо, знаеш ли
колко съм ходил по тебе,
колко съм майки разплакал,
по-млочко млади невести?
Сички ще да си забуря,

сам една млада невеста,
сам нея не щô забори
как ми са жално молеше:
„Пусни ма, пусни, хайдутче,
че имам мъжко детенце,
та й ми е сношкан повитко,

отзарна ми е развитко;
и ми е сноушкан храненко,
отзарна ми е гладенко;
и ми е сноушкан къпанко,
отзарна не е къпанко.

Пяла Катя Стефанова Сариева, 42 г., гр. Девин, преселена от с. Стойките, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

1274. Хайдути ограбват стада

♩ = 60 40 II 297

Из- ле- ли ми са, и- зъ- ле- ли йот Чер- но мо- ре хай- ду- (ти)

Излели ми са, излели
йот Черно море хайдути.
Бре гльо̀дайте ги, вардите
кутри щат судрѝ сюрийка.
Судрѝли ми са, судрили
Топоклу̀цкана махала,
млочко са йовни пояли —
хиляда и петстотини.
Ага през гора вървеха,
та са горана носеше;
ага чѐнкове цънкаха,
та си вършено свиваха,
пък ми овчеря плачеха,
пък ми агѝне думаха:
— Немойте плака, овчеря,
ам са на бога молете
да ви са живи агѝне,
агине и кехайне —
те ще ви купят овнѝне,
овнѝне със чѐнковене.

Пяла Добра Канева Мандова, 50 г., с. Манастир, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1275. Снаха спасява чорбаджия от разбойници

♩ = 60 71 II 18

За- да- ли са са, по- да- ли от ви- со- ка- на пла- ни- на

Задали са са, подали
от високана пла̀нина
девет стотини хайдуте,
хайдуте, вруть арнауте,
пра̀ве нах Мале върве̄ха,
на порти чукат и викат:
— Тудоро, снахо Малюва,
Малюва, чорбажиева,
тука ли си е дедо ти,
дедо ти, Мальо чорбажи?
Влезе Тудора нахво̂тре,
та си дедо хи викаше:
— Дедо ле, Мальо чорбажи,
дворън е пълън с хайдуте,
хайдуте, вруть арнауте.

— Снахо Тудоро, Тудоро̀,
наимаш ли са, Тудоро,
да ми хайдути изпо̀диш?
— Наимам си са, дедо льо,
йеку ми, дедо, придадеш
на девет сно̂хи садьона,
на девет ко̂щи ключове.
— Придавам ти го, Тудоро!
Излезе снаха нахвонка,
та си хайдуте викаше:
— Нема го, турце-хайдуте,
дедо е вчера отишъл
нах високана пла̀нина,
овци бейликен да сгада,
да сгада и да списува.

Пели група певци от с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1276

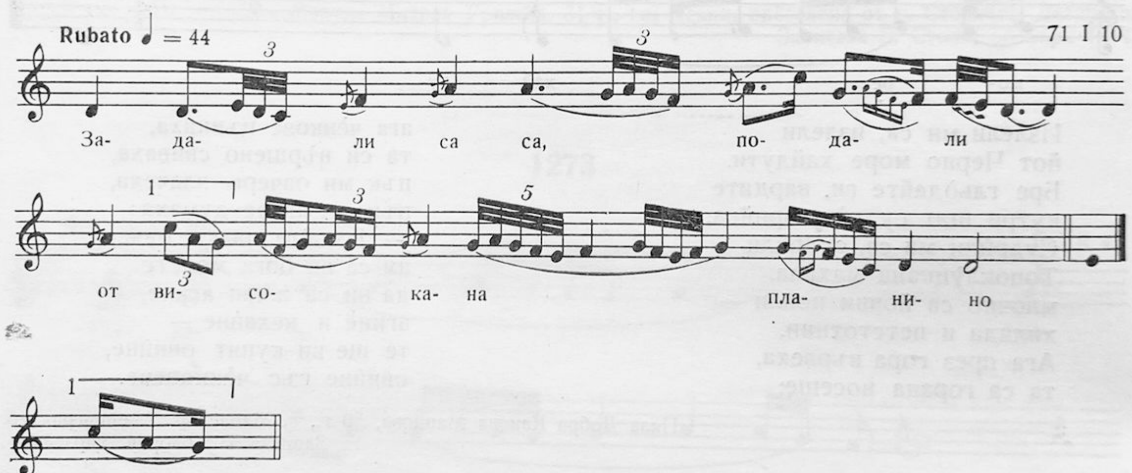

Задали са са, подали
от високана пла̀нино /2
до деветстотин хайдути.
Право нах Смолян върве̄ха
и за Михале питаха:
— Къде е Михал чорба̀джи?
На порти чукат и викат:
— Тудоро, снаха Малюва,
тука ли си е дедо ти?
— Нема го, нема, хайдути,
деду е вчера утишъл /2
на високана пла̀нина
млади аргатки да води
бела пшеница да жо̂нат.

Пяла Шина Костадинова Вълкова, 30 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1277

♩ = 50 107 I 109

Тодоро, снахо Мильова, Мильова, чорбаджийова, тука ли си я дедо ти

— Тодоро, снахо Мильова,
Мильова, чорбажийова,
тука ли си я дедо ти,
дедо ти Мильо чорбажи?
— Нема го, нема, хайдуте,
снощи ми дедо отишôл
на високана планинô
овчаре да си обиде,
овчаре и кехаене.

— Тодоро, снахо Мильова,
Мильова, чорбажийова,
кажи си, Дорко, дедо ти ,/2
чи сме са вечер дошлили
деда ти да си трôсиме —
на͡агине има да плаща
до двеста жолти алтоне
за високана планино.

Пяла Рада Иванова Харитева, 23 г., с. Полковник Серафимово, Смолянско,
Записал Т. Тодоров, май 1960.

1278. Комити крадат девойка

♩ = 92 33 I 17

За дали са са, подали, задали са са, подали от Роженъ, отѣ баръчинана

Задали са са, подали /2
от Рожен, от барчинана /2
кърк киши черни комити.
Шарено гайда свиреха,

с гайдана дума думаха:
„Дали можиме пристигна
до Читак, до чершияна,
до хажи Иванви ми капии?

Излизай, хажи, разтваряй,
разтваряй чемшир капии,
извидай бела Мария,
та щеме да я питаме:
„Кого щеш, мари, да земиш?"
Хажи Иван си са молеше:
— Не земай, Маро, комита,
комита къща не гледа!

Пял Ариф Махмудов Ешпеков, 53 г., с. Лъджа, мах. Горна дрянка, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1279

♩ = 96 — 22 I 66

Задали са са, подали
йод Мадан, йод медресено
Смаилчовине сеймене.
Смаильчо върви най-напред,
черни си кендри тропкаше,
послед му конче цонкаше.

Смаильчо стрелна очине
фъв двене жъмлу пенжери,
тъ си уварди Фатминка
бела куприна преприда.
Фътмина назад отстъпи,
та си зъстъпи шалваре.

Пяла Фатма Хасанова Алиходжова, 28 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

1280

Rubato ♪ = 280 — 220 I 32

Задали са са, подали са са /2
из долнуй поле, поле широко /2
секис киши, сички комити — /2
отидоха си на Шабанлийте, /2
на Шабанлийте у Хърдалийви, /2
сърдисали ги изоколо ги, /2
изпукаха си кумитски пушки, /2
старата майка шъитин падна. /2
— Ръфейко белко, с кого ше вървиш? /2
— Я ше си вървем с Асан комита, /2
— Реджепко вакло, йод мен ти халал! /2

Пял Сали Османов Калфов, 45 г., с. Барутин, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1281. Мечта на разбойник

75 II 1

Rubato ♩ = 88

Сос ми гра- чиш, бре гар- ва- ньо,
сос ми гра- чиш, гла- ден ли си, бре
гар- ва- ньо, жа- ден ли си

Сос ми грачиш, бре гарваньо, сос ми грачиш,
гладен ли си, бре гарваньо, жаден ли си,
ям се моли да си ми дойде,
да си ми дойде лято й пролетье,
да се лисни планинона,
планинона, двана бука,
двана бука, двене вейки,
двене вейки деребашене,
да си ни тȏрнат керванджие,
ти ща ми стȏпиш на белен камен.
Яз ща убия баш керванджия,
ти ща му пиеш ясноно кȏрве,
яз ща си сбирам жȏлти алтȏне,
жȏлти алтȏне, бели грошове.

Пяла Фейме Мехмедова Салихова, 18 г., с. Арда, мах. Алиговска, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

1282

♩ ≈ 76—88 19 I 176

Сус ми гра- чеш, бре гар- ван- чо,

сус ми пла- чеш, ем са

мо- ли, бъ- ре гар- ван- чо,

да са ли- съ- не

Пял Хасан Еминов Карапишанов, 30 г. с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1283

♩ = 84 37 II 104

О- ти ми гра- чеш, га- ръ- ван- чо, о- ти ми

пла- чеш, а- ми са мо- ли, га-

рва- нчо, да ми са ли- снат

Пял Христо Иванов Божков, 30 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1284. Пиле, пиле, черен гарван

Rubato ♪ = 132 71 I 12

— Пи- ле, пи- ле, чe- рън га- ръ-ван,

— Пиле, пиле, черън гарван,
кайно фъркаш нависоко, /2
нависоко, нашироко,
нейде нещо не виде ли?
— Видех, видех, бела Радо,
среде гора хармийска
седемдесет харамии,
та печеха машко дете
на три шиша, на два огня.
Баща му са нагодили
да му върти шишовене,
майка му са нагодили
да хми носи сухи дърва,
сестра му са нагодили
да хми пее жальни песни,
брата му са нагодили,
да хми носи студна вода.
Пекли гу са два-три дена,
два-три дена и три нощи,
пак са дете не изпекло
ами дете продумало:
— Татко, татко, мили татко,
как кайдиса да си въртиш,
да си въртиш шишовене,
ам не йзвади ножовене,
да хми‿одрежиш тем ръкине?

Пяла Елена Петрова Хвойнева, 38 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1285

— Пиля, пиля славейченци,
кайно фòркаш нависочко, /2
нависочко, наширочко,
не вѝгя ли нейде нѐкву?
— Вѝгях, вѝгях сред горòна /2
трима турци анадолци,

мо̀ску декя си печеха,
на три шиша го въртеха.
Майка му са нагодили
да хми върти шишовини,
баща му са нагодили
да хми сбира сухи дърва,
братче му са нагодили
да хми свири с меден кавал,
сестра му са нагодили
да хми носи студна во̀да.

Пяла Величка Илиева Белева, 38 г., гр. Девин,
преселена от с. Широка лъка, мах. Стикъл, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1286

♩ = 58 — 3 I 16

— Пи- ля, пи- ля, по- стро пи-
ля, кай- но фор- каш на- ви- соч- ку

Пяла Шина Стоева Глухова, 28 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1287

♩ = 116—112 — 37 II 83

— Пи- ле, пи- ле, ша- ре- но
пи- ле, кай- но ми хвъ- рчиш
на- ви- со- ко

— Пиле, пиле, шарено пиле,
кайно ми хвърчиш нависоко, /2
не видя ли нейде нещо?
— Видях, видях, млади момко,
в гъста гора яворова
малко са дете на шиш пече.
Майка му са накарали
дърва да сбира, оган да кладе,
баща му са накарали
с кавал да свири, песен да пее:
„Печи са, печи, мил мой синко,
да нахраниш девет души,
девет души и майка си.“

Пяла Надка Борисова Лещева, 13 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1288. Оплаква се от турци харамии

♩ = 74 76 I 1

— За- щим ма да- де, май- чин- ко, на се- ва тур- ци, на се- ва тур- ци, май- чин- ко, ен- ке- се- джи- и

— Защим ма даде, майчинко, на сѐва турци,
на сѐва турци, майчинко, енкеседжии
денѐ ми седьот в честана гора,
нощѐ ми ходет по распо̀тено
да ми дочекват баш керванене,
да ми обират жо̂лти алто̂не,
жо̂лти алто̂не, бели грошове.
Че си донеле кървава риза,
в ризана има десна ръчинка,
на ро̂ка има сребърен по̂рстен,
йе си я познах — братва ръчинка!
Че си го питам как ми кайдиса,
та му отсече десна ръчинка:
— Тъмно бе, тъмно, та го не познах.

Пяла Фейме М. Салихова, 18 г., с. Арда, мах. Алиговска, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

1289

♩ = 60—76 34 I 54

Чем- ве ти (ъ) ви- ках, ма- ле ле, чем- ве ти ви- ках, не- мо ма да- вай, ма- ле, ле, на не- йе ту- рци

Чемвѐ ти виках, мале ле, чемве ти виках
немо̀ ма давай, мале ле, на нѐйе турци, /2

на нейе турци я̀нкесаджии:
у̀терно ходят по сукацине,
та си ло острят острине саби;
вечеро ходят по мраковене,
та ми донасят кървави ризи, /2
кървави ризи я да ги пѐрам.

Ага разтръсих юнашка риза,
та си изтръсих десна ръчинка,
на ръчинкана сребърен пърстен,
пък то е било от мойно братче...
Чемве ти виках да ма не даваш,
да ма не даваш на нейе турци.

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1290

♩ = 68 — 107 I 97

А-ма- нъ ми, а-ман, май- чи- нко,
не я- дно жъ, не дваж, де- но
ма да- де, май- чи- нко, на кю-
са- мъ- жи- я

Аман ми, аман, майчинко, не ядно̀ж, не дваж,
дено ма даде, майчинко, на кюсамжия —
вечер ми ходи йот гора в гора
и ми дониса човешти глави,
сая ми вечер човешта рока,
човешта рока, сребърен порстен,
на порстен пише моено братче.

Пял Никола Тодоров Ружинов, 46 г., с. Стойките, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

1291. Оплакване от мъж разбойник

♪ = 160 — 211 II 6

Из- съх- ни, го- ро, из- вей- ни, та ста- ни
су- хи су- ха- ри

Йзсъхни горо, йзвейни,
та стани сухи сухари,
зам да ми дойдат дърваре,
и майка със тех да дойде,
хитричко да ме пòпита:
— Дòщеро моя майчина,
оти си таквò станала —
дель ти е èвро дèтено,
иль ти е лево любено?
— Майчинко, моя майчинко,
то и‿да е êвро дèтено,
кути гу ща, изкути гу ща,
ам ми е лево любено.
Насити ми са, майчинко,
кървави ризи пèращик,
секани глави кри̇ещик!
Сноща ми, майчо, донесе
кървава риза да пера,
ега ми тръснах ризкана,
изтърсих десна ръчѝнка,
на ръчѝнкана пърстенче,
на пърстене го познавам
да ми е моено братче.
„Ох леле, любе, ох леле,
как ми кайдиса братчено,
та му остави децана?"
„Тъмно бе, майри, мрачно бе
в честана гòра зелена,
та ти кайдисах братчено."

Пели Салих Б. Саидефендов, 20 г., и Рамадан Койнарчев, 20 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1292. Хайдушка прислужница

Rubato ♪ = 76 72 II 2

— Ка- лин- ко, чеп- кън де- вой- ко,
га та най- на- пред по- и- сках

— Калинко, чепкън девойко,
га та най-напред поисках,
майка ти ли та не даде,
или ма сама не рачиш,
не рачиш, не бендѝсуваш?
— Тя си ма майка даваше,
а йе та сама не рачех,
не рачех, не бендисувах.
Мен са е вейке додяло,
додяло и наситило
хайдутем изметь да правям,
хайдушки глàви да крием,
кървави ноже да мием.
— Калинко, чепкън девойко,

не ли та Чавдар измами,
та та от село изведе,
та та във гора фъведе
хайдутем изметь да правиш,
хайдушки глави да криеш,
кървави ноже да миеш!

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1293. Убиват го заради невестата му

Rubato ♩ = 66 137 I 1

— Костадинице нивесто,
ти чула ли си, не ли си, /2
Костадина са удрили,
на вързхан, на Иваново,
ду двана врйса студени.
Костадин седнал да яде,
кончено пуснал да пасе.
Отде хайдути дойдъха,
та Костадина фатиха!
— Хайдуте, брате да ми сте,
ку ма за пари мажете,
парине ми са на конян,
на конян във дисагине.
— Не та за пари не мажем,
ам ми та мажем, Костадин, /2
за твойна млада невеста.

Пял Смаил Сабри Ходжов, 20 г., гр. Златоград.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

1294. Погубени гости разбойници

♩ = 92 2 I 2

Черньо му гости дойдуха
двамина млади търговци.
Сложил ги Черньо, гостил ги
суроно йегня печано
и ройно вино червено.
Черньо на Йенка викаши:
— Подай ми, Йенке, кавалян
на гости да си пòсвирям,
гостине да си разшенйм.
Кавалян дума думаши:
—Пòдпали, Йенке, фурнана
гостине да си опечем,
имане да хми сбереме,
имане, жолти алтòне.

Пяла Лика Николова Дурева, 52 г., гр. Девин, преселена от с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1295. Посъбрал Митро дружина

(Метексовата песен)

Rubato ♩ = 66 249 I 38

Посъбрал Митру, посъбрал
негова верна дружина
във Шапшйтскана касабо,
във нея хладна механьо.
Та хи е Митру пуслужил,
пуслужил, още пугустил
младону ягне печену,
руйнуну вину червену
и на дружина думаше:
— Дружину верна, сгуворна,
да ядем, да се наядем,
да пием, да се напием,
та че щим, холан, да идим
на Саръхасанско агòле,
голям щим баскън да правим,
вакли щим увни да крадем,
Тодура жив ще да фатим
и Метексà ще удрими.
Станаха, та ми торнаха.
Върввяха, колку върввяха,
Метексòви агòле стигнаха,
кучетана ми залаха.
Метекса Тодуру думаше:
— Тодуре, холан, Тодуре,
кучетана ми залаха,
яца ми мяса на люде.
Кайно си дума думаха,
Митру с дружина допадна
и при кушера стойнаха.
Метекса фати пушкана,
в сраде кушера утиде
вакли аркичи да брани.
Митру с дружна наближи,
Тодура жив си фанаха,

назад му роки ворзаха,
и за Метекса питаха,
и във кушера влезаха.
Кайно си увни лочеха,
Метекса викна, провикна;
— Назад ми, назад, бре Митру,
чии щиш увни да крадеш,
мене ли мочиш да плашиш?
Митру Метексà продума:
— Метексà, баш душманино,
излизай от твойсе агôле,
голям щим баскън да правим,
тебе щим да та удриим.

Кайну си дума думаха,
Метексе пукна с пушкана,
та удри Митра въ сърцену.
Митру си охна и викна:
— Метексà, пусти Метексà,
как ма, Метексà, кайдиса,
напреж в сърцесу удрииш,
савдьона да ми загалиш
и мене млад да прибииш.
Мен ма я майка главила,
главила с пôрстен менила
в селуно на баш момана,
пък ти ма в земя провадаш.

Пяла Йордана К. Кирякова, 50 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари, 1955.
Текстът е сверен с П. Т. Карапетков, Славеино минало, Пловдив, 1948, стр. 493.

1296. Вика го пашата, заради задиряне на мома

♩ = 69 — 107 I 98

— Слези, Димо, да вечерюваме.
— Вечерювай, Димова дружино,
Димо ми е сноща вечерювал
на доспатски високи барчини /2
със доспатски млади хайдутчета.
— Хайде, Димо, пашана та рука.
Идите си, пашови сехмене,
я си зная за какво ма рюка —
да ма сьоди, глава да ми сече:
вчера минах покрай нашно село,
тамо срьошнах руса мала мома,
тесно беше да са разминеми,
настопих я за лева ножица,
опьонах я за десна ръчица,
та ма рюкат глава да ми секат.

Пял Никола Тодоров Ружинов, 46 г., с. Стойките, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

1297. Пашата търси Димо юнак

♩ = 88 4 I 19

— Ди- мо, Ди- мо, Ди- мо, де- ли Ди- мо,

айда, Ди- мо, да ви- че- рю- ва- ми.

— Димо, Димо, Димо, дели Димо,
айда, Димо, да вичерювами. /2
— Вичеряйте, Димова дружина,
Димо си йе сноща вичерювал,
вичерювал на Широка лока, /2
с шорколотскини млади юнаци.
— Хайде, Димо, чи та паше рюка.
— Га ма рюка, лю да си ма рюка, /2
ни ма рюка бакшиш да ми даде, /2
ам ма рюка глава да ми сяче.

Пяла Екатерина Анастасова Балабанова, 25 г., с. Широка лъка, Девинско, преселена от с. Гела, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1298. Хвали се с конче и с булка

♩ = 100 31 II 57

Ой ви- но, ви- но че- ръ- ве- но,

кой- то те пи- йе, той зна- йе!

Ой вино, вино червено,
който те пийе, той знайе!
Че са е упил млад Стоян,
та са е фалба пофалил,
че има булче хубаво
и има коньче храняно.
Отде го зачу пашата,
той за Стояна проводи:
— Де да е Стоян да дойде
с негово булче хубаво,
с негово коньче хранено.
Стана ми Стоян отиде
с негово булче хубаво,
с негово конче хранено.
Пашата Стоян думаше:
— Халал да ти е, Стояне,
твоето булче хубаво,
твоето коньче хранено.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1299

Пропило се е Стоянчо,
пропило и похвалило,
че яха коньче хранено
и има любе каматно —
коньче му струва хиляда,
бульче му струва два града,
два града кайну София.
Отде го зачу пъщета,
пъщета хабер провада:
— Нòсите здраве Стояну,
да ми изпрати коньчено,
коньчено че и бульчено.
Ако ми коньче не прати,
коньчено че и бульчено,
тогав ще людье прòводе
главòна да му йодрежат!

Пяла Василка Райкова Милковска, 35 г., с. Чокманово, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1300. Яжте и пийте, и добра дума думайте

Ежте и пийте, йолдашлар,
и добра дума думайте, /2
със добро да са запомним!
Сая е деньò лъжовна,
кайну е майка мащеха.
Друга е деньò истинска,
кайно е майка рожделна.
Де са е напил млад Стоян
в чôстана гора зелена,
та си заколил сестра си,
сестра си левен Тодорка.
Та че са Стоен отстъпил
и му са пътен казали
да фаща гора зелена,
че нема место за него.

Пял Георги Чичиков, 34 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1301

Ежте и пийте, другари,
та добра дума думайте.
Ютре го казват Елинден,
врид ще са сберат, посберат
на високана планина
момине и невестине,

големо оро ще вият,
блага ракия ще пият.
Врид са са сбрали, посбрали
момине и невестине.
Адна невеста не дойде,
че и либето немало.

Пял Шабан Ахмедов Делиибрямов, 36 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1302

Йежте и пийте, дружина,
и добра дума думайте,
със добром да се заповним
на сайо земя чужденска.

Чужда е земя йосилна,
кайно е майка мащеха,
кайно е пиле без гняздо,
кайно е агне без майка.

Пял Васил Димитров Стоев, 33 г., Нареченски бани, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1303. Свекърва клеветница

— Йе ща да ида, да ида
нах наша близна махало,
фаф гулемана механьо.
Малко ща винце да пийна,
ду за два, за три алтона,
пък ти ма чекай, Енице,
дурде петлини триж пеят
триж пеят и триж пувторят!
Чекала гу е Еница,
дурде петлини триж пели,
триж пели и триж пувторли.
Укò е памук изпрела,
моска е риза ушила,
и бòкал вòда изпила,
и си на баба думаше:
— Бабичко, стара бабичко,
кьота ма дремка налегна,
да легна малко да пòспя,
пък ти ма, бабко, сòбуди,
кога ми дойде млад Стуен.
Че ни утиди Еница,
ам си утиде майка му.
Стуен си майка питаше:
— Къде е, майко, Еница?

— Стуене, гиди Стуене,
Енка е сас друг седела,
та ми е кьоту заспала.
Стуен се люто разсорди,
извади сабля огняна,
Енки главона утсечи.
Главона по двор шикаше
и си ми люто кълнеше:
— Стуене, любе Стуене,
суха дано ти изсохне
твояна десна рачица,
дето ми глава утсече.
Тогава майка думаше:
— Сино Стуене, Стуене,
ти шако ни си знаело,
та си Еница погуби.
— Мале ле, стара мале ле,
винуну шако не знае,
винуну й бела ракия.
Та си са Стуен прубоде
в негово бело сарчоци
и си на майка думаши:
— Дето ще адин да лежи,
двамина да си лежиме.

Пял Петър Шоков, 48 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1304. Росни ми, росни, росице

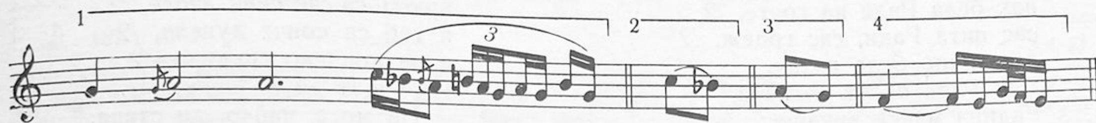

Росни ми, росни, росице,
чаирян да ми залеиш — /2
в сряде чаирян имѐши, /2
до ядно дърво високо, /2
на ворх дървоно имеши /2
до ядно гнѐздо извито, /2
в гнездоно имѐ, мале ле, /2
до седям дребни пѝлчинки, /2
сама ги майка храняши, /2
в йохца хми вòда носяши, /2
с крилца хми сенкя правяши.

Пяла Мария Василева Пелтекова, 51 г., с Гела, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1305

Пяла Надежда Вълкова Терзийска, 37 г., гр. Девин, преселена от с. Гела, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1306. Болна годеница

Утре щим вечер да идим
нах бела Рада на госте, /2
сас пита Ради, сас годеж, /2
сас шишо бела ракия.
Пак Рада болна легнала,
Радина майка викаше:
— Станувай, Радо, станувай,
на двор са душли сватове, /2
врюдь са сас сиви атове, /2
и теб са конче дувели, /2
и на кончено гиздило, /2
тебе щат да та прикрият.
— Ни мога, майчо, да стана,
главона да си подигна, /2
главона от възглавкана, /2
снàгана от постелкана,
ами си прикрийте, майчо,
мойена сестра Тодорка,
чи е мѐстону хубаво,
та не е за опỳскане.

Пяла Шина Гьорчева Паунова, 37 г., гр. Девин, преселена от гр. Устово, Смолянско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1307. Барек са, майчо, находих

38 II 168

♩ = 52

— Ба- рек са, май- чо, на- хо- дих по вла- шка зе- ме ши- ро- ка

— Барек са, майчо, находих
по влашка земе широка,
барек са, майчо, нагалих
сливенски мальки девойки.
— Сино льо, я мой сино льо,
тебе сливенка не дават,
тя ми е твърде далеко —
три години са отходи
и за три ми са дохода.
— Дават го, майчо, дават го,
не си сме двама гъльчали
и дара са сме дарили —
тя мене кърпа шарена,
я нея пърстен сребърен.

Пяла Митра Асенова Станкова, 55 г., с Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1308. Млада да се не жени

♪ = 132 3 I 21

— Май- чин- ко, ста- ра май- чин- ко,

ми- слиш ли дай ме йо- о- гла- виш,

и- ли щеш дай ме са- ста- риш

— Майчинко, стара майчинко,
мислиш ли дай ме йоглавиш,
или щеш дай ме састариш /2
на бащови ми дворове?
— Дощирьо мила майчина,
мислям и мислям, дощирьо,
ам сам се другож кълнала
на лефтеркини годинки —
да жѝва, чодо да имам,
малко го ни що йоглави.
Мен майка малка йоглави;
ага сватови дойдуха
на нашини равни двòруви,
мояна стара майчица
нахвон, нахвотри въbвеши,
бели си рòки коршеши,
бурми порстени трошеши.

Пяла Шина Димитрова Измирлиева, 34 г., с. Стойките,
Девинско, преселена от с. Широка лъка.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

ЖЪТВАРСКИ ПЕСНИ

1309. Лисни се, горо зелена

(Когато отиват на работа, спират се на някоя височина край селото и пеят)

𝅘𝅥𝅮 = 126 220 II 21

Лис- ни са, го- ро зе- ле- на, да скрий- ме бя- ла Фа- тъ- ми- нъ- ка.

Лйсни са, горо зелена,
да скрийме бяла Фатминка.
Ютри ще керван да мине,
след керван стара майчица.

Пяла Сафинка Ахмедова Имамска, 25 г., с. Настан, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1310. Каведжи, вакло копеле

(Когато отиват на нивата, преди започване на работа)

Rubato 𝅘𝅥 = 86 221 II 15

— Ка- ве- джи, ва- къ- ло ко- пе- ле, сти- га ми- на- вай през, през ту- ва

— Каведжи, вакло копеле,
стига минавай през тува, /2
чи викат, за мен миноваш, /2
и йе за тебе излизам.
— Я си за теб не миновам,
ам си миновам, девойко, /2
на яговсконо кафеньо,
шикерли кавьо̀ да ва̀рям,
малкине моми да галям.

Пяла Салие Р. Чепишова, 19 г., с. Брезе, Смолянско
Записал Н. Кауфман, май, 1960.

1311. Жътварки на Салих ага

Торнали ми са, торнали
дерекювскине кулжии
дребни аргатьки да сбират,
да сбират, да ги писуват
Салих агому да жънат
на високана планина.
Писа са Гана най-напред,
до Гана, майко, и Стана,
и Станинини дружчици.
Утишли, та са жънали,
жънали, колко жънали,
та че са хоро сторили —
Гана хороно водеше,
Салих ага хи думаше:
— Хо да ти, Гано, зьомиме
моено сино Тахиру.
— Ни щô го, аго, ни щô го,
че му е накрай кôщана /2
и му е турска верана.

Пяла Шинка Суркова, 20 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

1312. На аговска жътва

— Немой ма, майчу, провада
аговска жотва да жонам
с гôрсконо младо сейменче,
че ми ще гôрски продума,
пък йе са, майчо, не сетам
как да му, майчо, о̀твърнам.
— Дъщеро моя майчина,
хич бално немой да ти е,
га е агана на мегдань,
агана и аговицана.
Кайно си дума думаха,
и сейменче си допадна, /2
и си ѝ гôрски продума:
— Девойко мари хубава,
бинь алтôнь имам у меня,
до един халал да ти са,
за твойне чорни очинки!

Пял Тодор Василев Ташев, 49 г., с. Давидково, Ардинско, преселен от с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1313

♩=50 59 I 49

— Немой ма, майчо, привадай
йеговска жôтва да жôна /2
със аговските аргате,
че има лудо и младо,
та ша ми гôрски продума,
пък йе са гôрски не сетам,
не сетам и не разбирам.

— Вôрви ми, вôрви, дôщеро,
то е агана на мегдань, /2
той ще му гôрски отвôрне.
Кайно си дума думаха,
тьован са облак зададе /2
низ аговското коначе.

Пяла Сафие Смаилова Хаджиибрахимова, 23 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

1314

Rubato ♩=52 248 I 2

— Немой ма, майчо, провадай
аговска жôтва да жôна /2
със яговските аргати.
Те знаят турски да думат,
пък йе са турски не сьетам,
те знаят турски да думат,
та ми щат кърши продумат, /2
та ми ще жално дожале.

— Йди ми, йди, дôщеро,
агана седи насреща, /2
той ми ще турски отдума.

Пял Салих Асанов Азизов, 27 г., с. Тикале, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1315. Слънчо и братска делба

Слънчувана майка
на два друма седи,
на два друма седи
и на слънча дума:
— Слънчо, дете мое,
аз нали ти реках
по-късно изгрявай,
по-рано залязвай,
та да та не кълнат,
по гора овчари,
по гора овчари,
по поле жетвари,
по поле жетвари,
в люлки малки деца.
— Бързах, майчо, бързах,
какво чудо видях!
Братче и сестрица
дялба си деляха —
всекиму се падна
къща и градина,
а на малка сестра
чуждана работа.

Пяла Стоянка Николова Киркелова, 25 г., с. Бачково, Асеновградско,
преселена от с. Наречен, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1316. Не наспа ли се, момне ле

— Ста̀ни ми, ста̀ни, момня ля,
ня ли ми са си наспала /2
ся дванадесет години?
— Не буди мене, юначе,
мене ми е майка мащеха,
та ма е рано будила
равни дворове да мета, /2
тежки тварове да твара.

Пели Кезиме Мустафова Гулева, 18 г., и Ханъма
Ибраимова Гулева, 17 г., с. Кочан, Гоцеделчевско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1961.

1317

— Хай да та водем, девойко,
ваз висòкана плàнина,
зеленянь мисир да прашим
и ранен да възриваме.
Възрили, колко възрили,
седнали да са одморят,
легнали, та полежали —
момъна сънь е заспала,
юнакън съня не фата.
Юнак са жельну молеше:
— Стàни ми, стàни, девойко,
чем нали са си наспала,
наспала и належала
солкува време без мене
на петровскине деньковe,
на кòлъшкине нъшкуве.
— Немой ма буди, юначе,
че бех във майка мащеха,
та си ма ранко будеше
младòчни крави да дòям, /2
дребни тèлчкове да лъчам.

Пели девойки от с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1318. Облог на жътва

(Работна невеста)

Дедо нивеста думаши:
— Хо щим, нивесто, да сторим, /2
да сторим, да са оложим, /2
дай ми, нивесто, ожониш /2
три кила бела пченица, /2
дедо ти ще ти хариза /2
докяни с докянжиини, /2
михани с миханжиини.
Та са нивеста наведи,
яга слънцено изгрело, /2
та са нивеста изправи, /2
кога и слонце залело, /2
тай си нивеста пожона /2
три кила бела пченица.

Пяла Величка Илиева Белева, 38 г., гр. Девин,
преселена от с. Широка лъка, мах. Стикъл, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1319. Кои са онез вакли юнаци

(Жътварска на обед)

Кои са енея луди и млади,
луди и млади,
луди и млади /вакли юнаци, /2
вакли юнаци /дваж по-юбàви, /2
дваж по-юбàви, /триж по-гиздàви? /2
Едното беши /Ба̀йрам ефенди, /2
второто беши /Амет ефенди. /2

Пели Кезиме Мустафова Гулева, 18 г., и Ханъма Ибраимова Гулева, 17 г., с. Кочан, Гоцеделчевско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1961.

1320. Кадъно, млада невесто, сготвила ли_си вечеря

— Кадоно, млада нивесто,
варила ли си вечиря,
доила ли си кравини?
— Аргатки, мои аргатки,
моско ми дѐкя плакало,
шепкана му сам низала
с три рьода жолти алтони.

Пяла Йордана Василева Бояджиева, 38 г., гр. Девин, преселена от с. Гела, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1321

♪=144 74 I 15

Пяла Руса Райчева Гвоздева, 48 г., с. Чокманово, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1322. Калугер майци викаше

♩=126 2 II 30

Калугер майци викаши:
— Майчинко, стара майчинко,
правко ща да та пòпитам,
правко да ми си казала —
жени ли ми са калугер?

— Сино льо, я мой сино льо,
де са и чулу, вигяло
калугер да са йожени.
— Жени са, майчо, ни жени,
йе ща да си са йожена,

чи ми и драго, майчинко,
ду младо булче да сьодна,
ду аляпуну миндилчах,
ду везаниян раченик,
ду червенана прѐкрива.

Пяла Марина Николова Коледжикова, 44 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1323. Гори ми, гори, усойко

Rubato ♩=84 221 I 33

съм лей тей

го- го- ря- ла

— Гори ми, гори, йосойко,
и аз съм лей тей горяла /2
за едно лудо и младо,
за негови черни очинки,
за негова снага тъничка, /2
за негово лйце беличко.
— Немой ми гори, юначе,
я ща при тебе да дойдам /2
и ний щем с теб да са земим,
тогай щем лудо да горим
двамата ние със тебе, /2
да горим лудо й да гаснем.

Пяла Рамзие Неджинова Бимбашиева, 36 г., с. Беден, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

ОБИЧАЙНИ ПЕСНИ

НА ГЕРГЬОВДЕН

1324. Свети Гьорги коня кове

31 II 43

♩ = 138

Свети Гьорги коня седла,
коня хранян, аждрахана,
да обходи равни ниви,
равни ниви и ливади.
Самодиви път му чинят.
Както ходи той са вȏрна.
Стара майка тихо дума:
— Леле Гьорги, свети Гьорги,
кѝман хȍди вѐсел дойде?
Гьо̀рги майка тихом дума:
— Мале, мале, стара мале,
кѝман ходих весел дойдах:
зимното е изкласило,
летното е вретенило, /2
ливадите за косене.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1325

131 I 4

♩. = 69

Ой милинки свети Гьорги, ле,
ой милинки свети Гьорги,
свети Гьорги коня кове,
коня кове, коня стега,
да обиди равно поле,
равно поле, гъстиниви.
Весел ойде, сърден дойде —
летнините изсъхнали,
зимнините изгинали.

Пяла Фикра Галипова Бодурска, 21 г., с. Крушево, Гоцеделчевско.
Записал Н. Кауфман, януари 1961.

1326. Стани, моме, утре рано

Rubato ♩ = 72 220 I 33

Ста- ни, мо- ме, ют- ре ра- но, ста- ни,
мо- ме, ют- ре ра- но

Стани, моме, ютре рано, /2
ютре рано ем зарано, /2
да налеем студна вода,
да разчешим врана косъм,
да юмием кипра снага,
да надяним нова руба,
нова руба гергиденска,
гергиденска, еледенска,
да идиме на байряма
при мòмите, при юнаци,
да са фаним пу за ръка,
да играйме ситно òру.

Пял Настан Яминов Балталиев, 55 г. с. Барутин, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1327. Довели сме ви млада невеста

(На предой — игра)

♩ = 132 220 II 16

Ис- ти ги- дер- сън, мла- да ни- вес- та

Истигидерсън млада нивеста,
млада нивеста, прочка алтъне.
Душлиле ви сме, довели ви сме,
довели ви сме млада нивеста.

Пели девойки от с. Настан, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1328. Лято да дойде по-бърже

(На Гергьовден сутрин рано отиват да берат здравец)

Лето да дойде по-бърже, леле
барам да дойде по-бърже,
йди му речи да дойде,
на сва ми лето, пролето, /2
на сва ми зима, подзима.
Да знае гора зелена
в гора колко е хубаво!

Пели Емира Дайлиева, 17 г., и Сафире Байрамова, 18 г., с. Марулево, Гоцеделчевско.
Записал Н. Кауфман, юни 1960.

1329. Галихме се, мамихме се

(На Гергьовден на люлките)

Галихме са, либе, мамихме са
йот манички, либе, дор до голямки,
дойде време да са вземем,
да са вземем, да са сберем,
пак ни дава твойна майка,
твойна майка, мой душманка.
Ти ку слушаш твойна майка,
ти щем мночкош ерген ходиш, /2
ерген ходиш моми да гледаш.

Пяла Атидже Ашикова, 20 г., с. Настан, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1330. Люлки, вейки, полюлейки

(На момите)

Люльки, вейки, полюлейки
ким ли, Минке ле,
ройнала, бойнала байламо.
— Дȏржи са, Минко, да не паднеш!
— Люляй, Метько, яз са дȏрже!
Падна Минка от люлькана,
ячко са удри в главоса.
Ох си, Метько, какво стори!

Пели Небие Майсторова, 11 г., и Нурие Гаджалова, 13 г., с. Тървн, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1331. Велита китка и честита

(Когато вадят китките от бакърчето и наричат)

Велита китка и честита, /2
койно е велик и честит,
в селоно да си йостане, /2
недве Бекире да вземе.

Пели Незифе Бекюрова Сюльова, 25 г., и Хатидже Рамаданова Еминджикова, 28 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

НА ЕНЬОВДЕН

1332. Коя мома велика, честита

♩ = 144 4 II 5

Ко- я ку- ма ве- ли- ка, че- сти- та, не- хи

кит- ка пър- ва да из- ле- зи!

Коя мума велика, честита,
нехи китка порва да излези!
Излела и гиздави Маруди,
Маруда щи порву да са жени. /2
Маруди й балну добалнелу, /2
чи от дружки порву жа са гяли.

Пяла Мария Василева Пелтекова, 51 г., с. Гела, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1333. Облог за надпиване

(На Еньовден сутринта)

Rubato ♪ = 154 71 I 28

То- дор низ се- ло вар- ве- ше, а- ле- ну

кон- че е- зде- ше

Тодор низ село варвеше,
алену конче ездеше /2
и за механьо питаше:
— Ой Радо, ой механжийко,
де ми са вино продава?
— Тодоре, море Тодоре,
тув ми са вино продава,
вино и бяла ракия.
Слези, Тодоре, от коня,
на конь са вино не пие,
на конь са пари не броят.
Слези, щим да са уложим,
да пием, да са надпием —
аку та, гидим, надпием,
халал да ми е кончето,
кончето със съйбийчето;
пък ку ма, гиди, надпиеш,
халал да ти е механьо,
механьо със механжийка.

Пял Никола Щонов Щинков, 48 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

НА ПЕПЕРУДА

1334. Зароси ситна роса

Гьорге, Гьорге, свети Гьорге,
йди, Гьорге, бога мòли /2
да ти даде клю̀чувини /2
да йотключим синьоно нѐбо, /2

тай да рòсни ситна рòса, /2
да заля̀е зимнинѐно, /2
зимнинѐно, лятнинѐно, /2
лятнинѐно и трявѐно.

Пяла Мария Василева Пелтекова, 51 г., с. Гела, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1335. Летни пеперуди

Летни пипирюги
ют двор на двор хогят, /2
на бога се молят:
— Лѐти, боже, лети,

да са рòди просо /2
и бела пченица,
да вием колаци,
да храним сараци.

Пяла Мария Василева Пелтекова, 51 г, с. Гела, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1336. Лети, лети, дъжд

♩ = 112 131 II 23

Пи- пи- ру- га, ру- га, ле- ти, ле- ти даж, да се ро- ди ръж,

да йо- ме- сим ко- лач- ки, да на- ра- ним си- ра- ци.

Пипируга, руга, лети, лети, даж,
да се роди ръж,
да йомесим колачки,
да нараним сираци.

Пял Алибайрам Юсеинов Ефендов, 35 г., с. Плетена, Гоцеделчевско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1961.

1337. Амин, лети, дъжд

♩ = 98 1 2 226 I 44

А- мин, ле- ти дъж пе- пе- ру- га, ру- га, зе- ле- на тре- ви-

ца, бла- га ро- си- ц (а).

1 2

Амин, лети, дъж, пеперуга, руга,
зелена тревица, блага росица.

Пели Фатма Юсеинова Ходжова, 12 г., Небие Дайлиева, 13 г.,
Найле Бекирова, 12 г., с. Марулево, Гоцеделчевско.
Записал Н. Кауфман, юни 1960

1338

♩ = 168 38 II 166

Пе- пе- ру- до, ру- до, ля- тна пе- пе- ру- до

Пеперудо, рудо,
лятна пеперудо,
из двор, въз двор ходи
и са богу моли:
„Дай ми, боже, дай ми
ядна ситна роса,
друга тъвна мъгла,
да наруси ниви,
ниви и ливади,
да са руди жито,
и бяла пшеница,
и конска зопчица.

Пяла Митра Асенова Станкова, 55 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

СВАТБАРСКИ

1339. Фатминки връщат годежа

♩ = 116

250 I 27

Фат-мин- ка са е гла- ви- ла го- ди- на и

по- ло- ви- на

Фатминка са е главила
година и половина, /2
осемнадесте месеца,
че думат да я развращат.
Фатмина дума майци хи:

— Майчинко, моя майчинко,
стани ми сбери лишѐнан, /2
лишенан и армаганан,
я напреж да го развърнам,
да види севдя какво е!

Пели Захре Осм. Онбашиева, 14 г., Фатме Ем. Каракашева, 13 г.,
и Рукие Ем. Сапунджиева, 13 г., с. Виево, Смолянско
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1340. Хубава среща на мома

♩ = 132

250 I 40

Вче- ра- хо- дих, ма ля ля, вче- ра хо- дих, ма-

ля ля, нах Ма- ри- ца на во- да

Вчера ходих, маля ля, /2
нах Марица на вода,
та ми срошнах, маля ля, /2
лудо-младо копяле,
във ръкине носеше /2
шерен, писън тестемель,

в тестемелян имаше /2
двесте-триста грошове,
три стотини алтѐне: /2
„Тебе да са за лишан,
ти щиш да ги кердосваш, /2
хем кердосваш, пейдосваш."

Пяла Шина Хр. Руменска, с. Петково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1341. Калезма е дошла от Едрине града

(Пее се от момците събота вечер)

71 II 27

Калезма е дошла, сино мой, калезма е дошла,
от Едрине града, сино мой, от Едрине града,
че ще да се жени, /2
твоя млад съйбия, /2
шувиш ще му купим /2
два коня хранени. /2

Пяла Чока (Цона) Н. Щонова, 44 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1342. Тръгване за невеста

(Когато наближават двора на булката)

40 II 316

Тая щим сутрин да идем
нах бела Рада пу гости.
И конен хи сме сгодили,
на конен торба шарена,
във торба лето гиздило.

Яга ми тамо идиме,
дано е мома хитричка,
портине да ни отвори,
със дума да ни угъльчи,
със дара да на удари.

Пял Георги Тодоров Куртев, 59 г., с. Манастир, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958

1343. Сватове близо пристигат

Байреко зелен, та чѐрвен,
недельке как са люлееш
и утре ша са развееш
низ Бела рѐка надолу,
низ зеленине ливади,
на агòвсконо коначе.
Две са са мòми кутили,
и двене мòми агòвски.

Аднъна седи на дворън,
другана седи на кьошкан.
— Ох леле, абло голема,
йзлезни, абло, пòгледни,
колков ти вървят сватове,
колкуно близо наближат,
по-силно свири свиркана,
по-силно чука тъпъна.

Пели Мехмед Ахмедов Халилков, 28 г., и Хасан Мехмедов Гундалов, 20 г., с. Борово, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари, 1955.

1344

Байрече зелен и червен,
цала са виеш година,
виеш са не са развиваш,
та мене ли си дочекал,

та йе ли да та развия
низ пусто Долно крушкатье,
низ кадиюва усойка.

Пяла Фериде Хамдиева Смерадска, 29 г., гр. Златоград.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

1345. Мъка ѝ е, че е оженена далеко

Млад си юнак кон седлае,
кон седлае, юбрудува,
малка мома диван стои,
диван стои, сълзи рони.
— Мольчи, мольчи, машка моме,
и за теб са конь седлае.
Че станаха, та tôрнаха,
та върфеха, как върфеха,
та минаха деветь гори,
деветь гори лилекови,
залезаха в десетана,
млад се юнак йодромоня:

— Йобърни са, малка моме,
та погльодай вашено село,
вашено село огънь гори,
огънь гори, ветер дуе;
нашено село слôнце грее,
слôнце грее, роса роси.
— Ако гори, да изгори,
да изгори моена майка —
ние бехме деветь сестри,
та на даде в деветь села,
мень ма даде най-далеку,
най-далеку, през деветь гори.

Пяла Чока (Цона) Н. Щонова, 44 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1346

Пял Георги Тодоров Куртев, 59 г., с. Манастир, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1347. Хай куме, незнайни куме

(Когато посрещат кума)

Хай куме, куме, незнайни куме,
не знаяхме та, че ще да дойдеш,
да ти печеме ягне печено,
да ти налеем вино червено.

Пяла Елена Атанасова Ганева, 56 г., с. Орехово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1348. Да нагиздим невестата

(Когато кичат булката)

♩ = 108 — 6 I 2

Дȍнесите, мари, ȍтключене,
да отключим, мари, шерян сандок,
да, мари, да, хо, мари, хо,
да извадим сичкуну дребну,
сичкуну дребну купринену,
да извадим гиздилуну,
гиздилуну, кичилàна,
да угиздим нашана Минка,
да йе фанем на хурóно,
на хурóно адно до друго,
адно до друго с нехино любе.

Пяла Шина Гьоргева Паунова, 37 г., гр. Девин, преселена от гр. Устово, Смолянско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1349

♩ = 120 — 106 I 20

Дȍнеси ми, мъре, йȍтключкове,
та йотключим, мъри, шарен сандък,
да, мари, да,
да извадим сичко дребно,
сичко дребно купринено,
да огиздим бяла Минка,

да я водим на байрема,
на байрема на хорото,
на хорото при момите,
да я видят яргените,
да се пукат душманите,
да се радват разбраните.

Пели Руфие Исуфова Каракашева, 17 г., и Атидже Джамалова Калфова, 15 г., с. Барутин, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

1350. Зашивай, майчо, дарове

(Когато извеждат невестата)

Rubato ♪ = 132 — 270 I 1

За- ши- вай, май- чо, за- те- гай

мо- и- не тень- ки да- ро- ве

Зашивай, майчо, затегай
моине теньки дарове,
чи ще далечко да идам,
далечко, извън селоно,
та ще да мина, мале ле,
през горно село Райково,
през чършийскана махалò,
та ще на видят агине,
агине и хайманине
със накривени фесове.

Пял Ибрям Салихов Одаджиев, 30 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1351. Зашивай, майчо, затягай

(Пее се от мъжете сватове)

Rubato ♩ = 48 — 72 II 12

За- ши- вай, май- чо, за-

те- гай мо- и- не

Зашивай, майчо, затегай
моине теньки дарове,
че щат далечко да идат,
през Чалън, през планинана.
Дуйна щат бели ветрове,
разду щат теньки дарове.

Пял Мехмед Асанов Майсторов, 45 г., с. Тързн, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1352

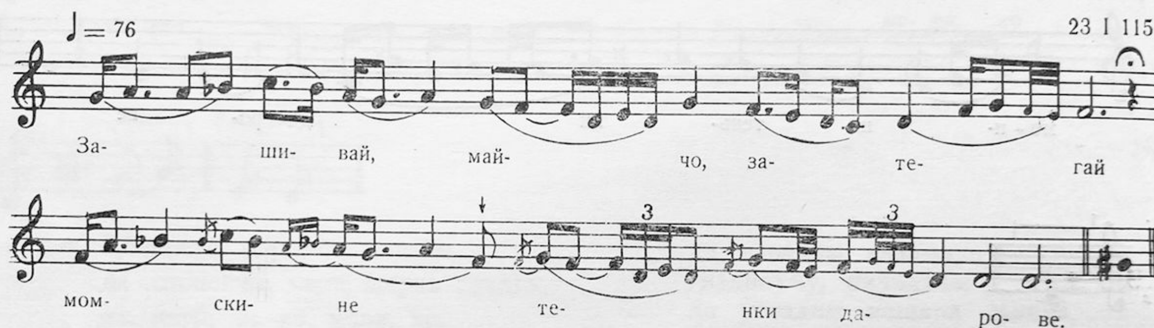

Зашивай, майчо, затегай,
момскине тенки дарове.
Утре щем да ги караме
въз високана планина —
да хи не дуят ветрове,
да се не пукат душмане.

Пял Давуд Хасанов Шехов, 37 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

1353. Забрави всичко, либе ле

Забаряй, севдим, прибаляй
нашесо село големо,
нашеса дольне махала,
нашисе вакли йонаци; /2
нашисе бели конаци,
назать се немой извива,

доде та некак преболя.
Знаеш ли, севдим, помниш ли
как сме се, севдим, галили,
галили, севдим, мамили,
пък нема да са зо̂миме!

Пяла Емине Асанова Ходжова, 30 г., с. Могилица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1354

Rubato ♩ = 144 — 76 II 23

За- ба- рей, сев- дим, пре- ба- лей на- ше- се доль- ни да ма- ха- ло

Пял Емин Асанов Имамов, 30 г., с. Буково, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

1355. Китките да ѝ полива

Rubato ♩ = 80 ≈ 63 — 40 II 315

И- зле- зи, май- чо, по- гле- дни, не- щи- чко ща да ти ка жам.

Ѝзлези, майчо, по̀гледни,
нещичко ща да ти кажам.
Китки съм сѐла, майчо бе,
в нашана долна градинка,

та да ги, майко, поливаш,
куга ми суше нарасне,
и да ги, майчо, покриваш,
кога ми слана запада.

Пял Георги Тодоров Куртев, 59 г., с. Манастир, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1356. Ти идеш за мене да плачеш

(Когато невестата тръгва от майчината си къща за дома на младоженеца)

Rubato ♩ = 80 — 221 II 10

Май- чин- ко, ста- ра май- чин- ко,

ста- ни ма ран- ко йо- пле- ти

Майчинко, стара майчинко,
стани ма ранко йоплети,
че щъм да ида, майле ле,
във чузда мъхла незнайна,

ти щиш за мене да плачиш,
да плачиш, майчо, споминаш,
че ма си, майчо, карала,
карала, мночку мо̂мрала.

Пяла Салие Р Чепишева, 19 г., с. Брезе, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1357. Тъжно ли ти е невесто

(Пее се от три девойки, когато вземат невестата)

Rubato ♪ = 100 ≈ 120 — 221 II 6

— Ни- ве- сто, мла- да ни- ве-

сто, бал- но ли ти

я, ни = ни- ве- сто

— Нивесто, млада нивесто,
бално ли ти я, нивесто,
чи ти са дошли сватбари,
сватбари, тьожки сватове?
Нивесто, млада нивесто,

ич бално нимой да ти е —
в чужда щиш махало да идиш,
чужда щиш майка да майчиш,
чужди щиш баща да бащиш.
Нивесто, млада нивесто,

ич бално нимой да ти е —
сватбари ша ги о̀бдарим
с твоине тьонки дарове,
с рубана ша ги изпратим, /2
на чужда махало хубава.

Пяла Салие Рамаданова Чепишева, 19 г., с. Брезе, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1358. Отбирай, любе, девойка

Rubato ♩= 52≈58 221 II 5

Дош- ли- ли ми са сев- де- но, на- пъл- ни- ли са дъ̆- во- ре- но

Дошлили ми са севдѐно,
напълнили са двòрено, /2
дворено и кафезьено.
Отбирай, севдим, събирай,
да си ми мòма отбереш, /2
да ти е лика-прилика.

Пяла Салие Р. Чепишева, 19 г., с. Брезе, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1359

♩= 54 59 II 80

Мо- мин- нъ- ки- не че- рЪ ни о- чи жель- ни- чко се на- ви- ре- ват

Моминкине черни очи
желничко са навирèват,
че ще вървят в друго село,
в друго село непознато, /2
дено майка не познават.

— Майко, майко, стара майко,
да си беше мене дала
да съм близичко до тебе,
да ти идвам често в госте.

Пял Асан Сюлейманов Беев, 33 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

1360. Чужда ще майка да майчиш

♩= 88 58 II 28

Ни- вя- съ- то, мла- да ни- вя- сто,

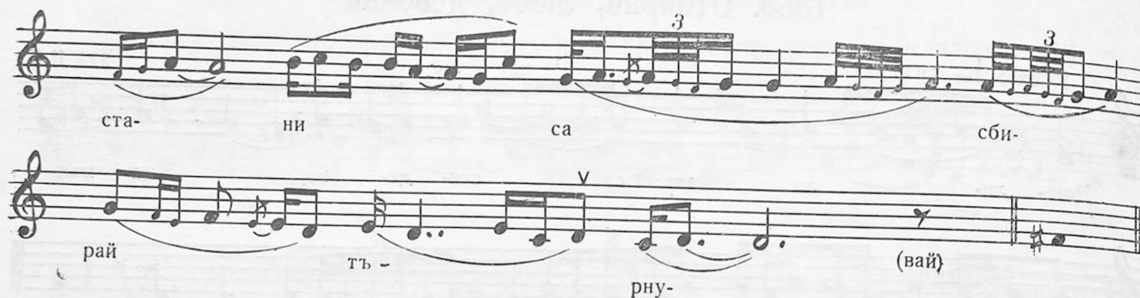

Нивясто, млада нивясто,
стани са сбирай, търнувай
нах чуждо село да идем,
чужда щеш майка да майчиш,
чужди щеш баща да бащиш,
чужди щеш братя да братиш.

Пели Хасан Сабри Хамитев, 30 г., с. Лесково, Девинско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

1361. Русо, мала моме

Русо, малай момя,
що си оникнала,
сълзи заронила,
ниско погльоднала —
дара ли си немаш,
дара да дароваш,
спапа ли си немаш,
спапи да товаряш?
— Дружки, мои дружки,
и дара си имам, /2
дара да даровам,
и спапа си имам,
спапи да товарям,
ами ми е бално,
бално още жално,
че ми са отделям
от майка, от татко, /2
от голема рода.
— Мольчи, Русо, мольчи,
и там рода има —
дедоно за татко,
бабана за майка,
девери за братя,
зольвине за сестри!

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1362

2 I 25

♩ = 84

Ру- со, ма- ла мо-

ме, що си йо-

ни къ̌- на- ла, що си

йо- ни- кна, ла, ни-

ско по- гле- дъ̌- на- ла.

Пяла Велика Андонова Кечева, 29 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1363. Пукни се, тресни, момина майко

221 II 37

♩ = 92

Пук- ни са, трес- ни, мо-
не- ли ти зох- ме мал-

ми- на май- ко, ка- на мо- ма

Пу̀кни са, трѐсни, момина майко,
нели ти зо̂хме малкана мома, /2
малкана мома на ден пладнина,
на ден пладнина, на есно сло̂нце.
Наше ша бо̂де малкана мома, /2
на теб ша бо̂де чуздана мома — /2
изметь ша прави, за теб ша жали.

Пяла Алия Салих Парунева, 22 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1364

♩ ≈ 94 17 II 84

Пу- къ-ни са, тре- сни, мо-

ми- на май- ко, мо-

ми- на май- ко, мо- мин бу- бай- ко.

Пукни са, тресни, момина майко,
момина майко, момин бубайко.
Нали ти зехме милоно-драго ,
милоно-драго, баш момичено, /2
баш момичено, баш изметкярно.

Пял Азис Хасанов Делиосманов, 42 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1365

♩ = 63 106 II 55

Пу- кни са тре- сни,

мо- ми- на май- ко, о-

кра- до- хме ти ру-

са де- вой- ка

Пяла Катя Стефанова Сариева, 47 г., с. Стойките, Девинско.
Записал Т. Тодоров, гр. Девин, май 1960.

1366

Пял Костадин Н. Каневски, 23 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1367. Димо, Димо, кара байрактарю

Димо, Димо, кара байрактарю,
поразвий си червено байреча,
че щем, Димо, през гора да минем,
да та, Димо, роса не наро̀си,
да та, Димо, вейка не дока̀чи.
Още Димо дума не издума,
спукаха са седем-осем пушки,
удариха Димо байрактаря.
Чи не рече „Ох леле, сърчице!“,
ами рече „Ох леле, другари,
согните ми в десна па̀зувчинка,
ѝзвадите пръстен и йебълка,
та го дайте буренарскихи Руси!
Ко ма Руса от сърце галила,
жали ма ща до два до три деня.“
Не го жали ни два, ни три деня,
жалила го цели три години —
година си двори не умела,
за вторана косѝ не уплела,
на трѐтана босилек ръзсади,
да го дава за Димова душа.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1368

♩ = 126 71 II 21

Димо, Димо, Димо байректаро,
дигай, Димо, льо, високо байрека, /2
да го, Димо, вейка не закачи,

да го, Димо, роса не нароси,
че щем, Димо, ние да минеме, /2
че ще минем през равноно поле.

Пяла Чока (Цона) Н. Щонова, 44 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956

1369. Развивай, Кольо, байрака

♩ = 100 2 I 12

Развивай, Кольо, байрека,
събирай, Кольо, момчата, /2
момчата коршумджийчета,

чи щем да идим, бре Кольо,
дену са види барчина, /2
тъ чи зъд нея и дручка.

Пяла Мария Белева Георгиева, 16 г., гр. Девин.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1370. Ела се вие, превива

♩ = 69 38 II 157

Ела се вие, превива,
мома се с рода прощава:
— Прощавай, рода голяма,
и ти, рожделна майчице,
дет си ме, майчо, носила
девет месеца на сърце
и три години на ръце,

че ще далеко да ида,
дено са види планина
и по-зад нея и друга.
Многo щеш, майчо, да викаш:
„Сникни са, сникни, планино",
дано ма видиш отняйде.

Пяла Гина Стефанова Станкова, 23 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1371

♩ = 96 Rubato 221 II 38

Ела се вие, превива,
мома се с рода прощава:
— Прощавай, родо голяма,
и ти рожделна майчице.
Халал ми прави, майчице,
дено си мене носила

девет месеца на сôрце
и три години на ръки.
— И ти ми халал направи,
дено си мене гльодала
и ми си изметь правила.

Пяла Алия Салих Парунева, 22 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1372

♩ = 78 Rubato 76 I 33

Ела се вие, превива,
мома се с рода прощава:
— Прощавай, родо голяма,

и ти рожделна майчице,
дето си мене носила
девет месеца във корем,

девет месеца на ръце.
Да ми подливаш китkана,
китkана, ранен босилек
сутрин и вечер с водица,
със ситни сôлзи на обед.

Пял Петър Атанасов Бечев, 45 г., с. Арда, мах. Гудевска, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

1373

Rubato 221 I 24

Пял Рашид Т. Помаков, 25 г., с. Беден, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1374

♩ = 84 38 II 158

Пяла Гина Стефанова Станкова, 23 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1375

Rubato ♩ = 92 221 II 7

ва мо-ма се с ро- да

про- ща- ва

Пяла Салие Р. Чепишева, 19 г., с. Брезе, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1376

♩ = 100 225 II 35

Про- ща- вай, май- ко, про- ща- вай, до- се- га съм те- бе, май- ко, слу- ша- ла

Прощавай, майко, прощавай,
досега съм тебе, майко, слушала, /2
отся нататък свекърва.
Прощавай, буба, прощавай,
досега съм тебе, буба, слушала, /2
отсега нататък свекърва.

Прощавай, сестро, прощавай,
досега съм тебе, сестро, слушала, /2
отсега нататък зълвата.
Прощавай, братко, прощавай,
досега съм тебе, братко, слушала /2
отсега нататък девера.

Пели Айше Башова, 15 г., Гюла Долапчиева, 13 г., Ава Долапчиева, 15 г., Фатма Чолакова, 15 г., Атидже Байрактарова, 15 г., Ахмед Онбашиев, 15 г., с. Грънча, Гоцеделчевско.
Записал Н. Кауфманн, юни 1960.

1377. Не ми се карай, майчо

♩ = 98 41 I 324

Сус ма- ка- ра-шѝ, май- ко, сус ма ма- мреш, до ще вре- ме, май- чо,

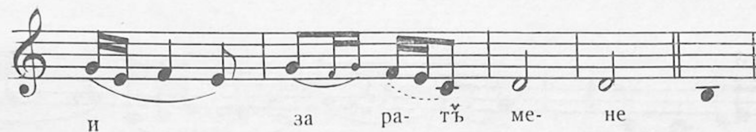

Сус ма караш, майчо, сус ма мамреш,
до ще време, майчо, и зарат мене,
и за мене да споминаш.
Запиши ма, майчинко, на вратана,
на вратана, майчо, на портине,
кольчиш порти да отвориш,
и за мене да споминаш.

Сус ма караш, татко, сус ма мамреш,
до ще време и за мене,
и за мене да споминаш.
Запиши ма на самаран,
на самаран, на кюцакан,
кольчиш конче да възседнеш,
и за мене да споминаш.

Пяла Цена Василева Анастасова, 19 г., с. Манастир, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1378

Ти бързаш, майчо, ти бързаш
маничка да ма ожениш,
далечко да ма проводиш,
ала щеш пишман да станеш.
Млочко щеш да погледоваш
отдено съм си минала,
дали неща са заворна
бяличко да ти изпера,
водица да ти донеса!

Пяла Василка Ангелова Златанова, 49 г., с. Хвойна,
Асеновградско, преселена от с. Косово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1379

Караш ма, майчо, и мъмраш,
йъм ма ни карай, ни мъмрай,
скоро ща да ти залипцам,
зад дено видиш бърчина,
зад нея има и друга, /2
че е зад нея селуно,
селуно и мъхълъна. /2

Пели Айша Бегова, 12 г., Хайрие Бегова, 12 г.,
и Хасие Билюкбашева, 11 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

1380

Стига ма, майчо, ли карай,
ли карай, ли подудривай,
я нема млочку да сьодам,
колкуно си съм седела,
седела и дудевала —
усъмнадястъ гудини.

Пели Рукия Ибрахимова, 15 г., и Хъмдия Осм. Онбашиева, 16 г., с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1381

Карай, майчице, ко караш,
само мене немой да караш,
че утре пишман ще станеш,
яга ми стана, преваля
през Рожен през планинона,
дено пилцине прехвъркват,
прехвъркват, назад не връщат.

Пял Асан Сюлейманов Беев, 33 г., с. Забърдо, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

1382

♪ = 72 221 I 31

Пяла Незифе Байрям Юнова, 15 г., с Беден, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1383. Нажалил се — либето му се сгодило

Rubato ♪ = 172 248 II 31

Ѝзлези, майчо, пòгледни
Тодоровине йордаше
как ги е Тодор наредил
главеник до главеница.
Лу я бех, майчо, лефтера,
хайде и мене ỏглави
срьощу, в срьошнана махало,
на Руса, мòма хубава.
— Сино ле, мои майчини,
Руса е мома главена,

главена, пồрстен менена.
Тодору му са набални
и му са жално нажали.
Майка Тодору викаше:
— Тодоре, синко, Тодоре,
ага си болан за Руса,

да ида да я разглавя,
за тебе да я оглавя.
Тодор си майци думаше:
— Ако ми, майчо, не идеш,
я ща са, майчо, погубя.

Пяла Дора Цанкова, 42 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1384

♩ = 60 — 31 II 68

— И - зля- зи, май- чо, по- гля- дъ- ни То- до- ро- ви- ня йо- лъ да (ша)

— Излязи, майчо, поглядни
Тодоровиня йолдаша
как ги е редум наредил
главени до главеници,
лу е сам, майчо, лефтеро.
Хайде и мене оглави,
горе, в горнана махало
за Руса, мома хубава.

— Руса е, сино, главена,
главена, с пồрстан менена.
Тодор са болен разболе,
суха го треска притресе,
та леже, Тодор, та болье
до две ми, до три години
заради Руса хубава.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1385. Оженена надалеко

♩ = 58 — 20 I 212

— Да- ма бе, май- чи- нко, ка- ра- ла, та да ма не- бе да- ва- ла

— Да ма бе, майчинко, карала,
та да ма ни бе давала /2
зад Рожен зад планинона,

дено пилцене превалят,
превалят и пак се връщат,
пък йе ще ида да ида,

да ида да не се върна
лете от върли хайдути,
зиме от пусти снягове.
— До ми щеш, дощерко, до ми щеш,
ага ме чуиш болничка,
до ми щеш да ма обидаш,
армаган да ми донесеш.

Пял Тодор Митрушев Славов, 33 г., гр. Ардино, преселен от с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1386

♩ = 80 40 I 280

— Да ма бя, май- чу, ка- ра- ла, та да ни ма бя- да- ва- ла

— Да ма бя, майчу, карала,
та да ни ма бя давала
толкова, майчо, далечко,
през Рожен през планинона,
дено пилцене превалят,
превалят, назад са врôщат,
пък я ща да ти преваля,
назад не ща са развърна
зиме от бяли снегове,
ляте от върли хайдути.
— Завърна са щеш, дощеро,
лете със конче хранено, /2
зиме със любе хубаво.

Пяла Стана Костадинова Топузова, 23 г., с. Джурково, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1387. Невястичко хубавичка, яла ли си, пила ли си

♩ = 100 225 II 11

— Не- вяс- тич- ко ю- ба- вич- ко, ма- мо ма, не- вяс- тич- ко ю- ба- вич- ко

— Невястичко юбавичко, мамо ма,
невястичко юбавичко,
яла ли си, пила ли си? /2
— Ни съм яла, ни съм пила /2

сноощи вечер у майка си, /2
редка каша надробена, /2
надробена, прикъдена, /2
с просен леб е надробена. /2

Пели Атидже Касабова, 12 г., Зейнена Ислямова, 12 г., Зейнена Адемова, 12 г., с. Жижово, Гоцеделчевско.
Записал Н. Кауфман, юни 1960.

1388

(Когато водят невестата в момковата къща)

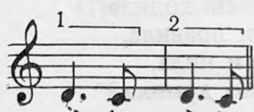

— Невестичка младичка, джанам,
невестичка младичка,
яла ли си, пила ли си? /2
— Не съм яла, не съм пила /2
сноощи вечер у майка си, /2
у майка си редка каша, /2
редка каша два бакъра, /2
с просен ляб е надробена, /2
надробена, прекъдена. /2

Пели Емира Дайлиева, 17 г., и Сафире Байрамова, 18 г., с. Марулево, Гоцеделчевско.
Записал Н. Кауфман, юни 1960.

1389. Излези вънка, момкова мале

(Когато посрещат булката)

Излези вънка, момкова мале,
излез да видиш какви ти идат, /2
какво ти водят — бели галобе.

Пяла Василка Георгиева Нещерова, 29 г., с. Бачково, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1390. Не по воля оженена

♩ = 160 139 I 12

Пъд Бу- ко- во ща да ми- и- на, пъд

Мехь- ме- тъ- вън бял ко- нак

Пъд Буково ща да мина,
пъд Мехьметьвън бял конак.
Ъга ма видиш, любе ле,
та навън немой излиза,
ъм си ми гледай ъдвътре,
ъдвътре, ът пѐнжурине,
че ку ми навън излязеш,
та ще ми падна ът конян,
та ще ма пита любено:
„Мъри къде си ходила,
мъри кина си правила,
кòму си яла и пила,
кому си ситно думила?"
Я ща го хитро излъжа:
„С тебе съм яла и пила,
тебе съм ситно думила."

Пели Айша Бегова, 12 г., Хайрие Бегова, 12 г.,
и Хасие Билюкбашева, 11 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

1391. Не ща я, майко, малка е

♩ = 52 33 I 44

Ки- тчи- ци мо- и се- вги- лѐ- ни мъ-

ло- чко- ва са- ди хъ и пъ ра- хъ- ших

Кичици мои севгильни,
млочко ва садих и праших,
се ще ва, китко, йòставе
на мойна сестра по-малка,
тя да ва сади и праши —
вечеро да ва покрива,
да ва не пържи сланана,
утрино да ва покрива,
да н ва нагиря слънцено.
Пък йе ща, китко, да ида
в Топоклу, село големо,
Раифа млада невеста
на конче и на кюлюмче
и на сирацку юрганче.
— Излези, Раиф, погледни
каква ти водим невеста.
— Не ща я, майчо, не ща я,
малка е, не е за мене,
голем съм, не съм за нея.
— Тя са ще, Раиф, искути.
— Не ща я, майчо, не ща я,
на здрава глава боленка!

Пял Рашит Рамаданов Чолаков, 33 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1392

— Китчице моя севгилна,
млочку та садих и праших,
млочку та кичих и носих,
сега та, китко, оставям
на мойна сестра по-малка,
тя ще та праши и сади,
тя ще та кичи и носи.
Пък я далеко ще идам,
през Даръдере ще минам,
във Енуздере ще идам
Раифу млада невеста
на конче и на килимче.
— Излези Раиф, по̀гледни
каква невеста ти водим.
— Ох леле, майчо, не ща я,
че ми е малка, глупава.

Пяла Мария Манолева, 36 г., с. Чокманово, Смолянско, преселена от с. Елховец, Маданско, с жители българи мохамедани.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

1393. Излезни, Раиф, погледни

— Йзлези, Раиф, по̀гледни
каква ти водим невеста
на конче и на килимче
и на червено юрганче.
— Ни ща я, майчо, ни ща я,
та ми е малка, глупавка.
Зоми я, женум, Раифо,
ти ша я мириш по нъцум
с скеченски благи стъфиди,
я ща я мирям по дѐнум
с мадански благи ѐбъльки.

Пяла Асие Махмудова_Димержиева, 18 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1394

(Когато водят невястата при момчето)

♩ = 104 — 17 II 83

Ки- тчи- ци мо- и (ъ) ви- е- ни,

мло- чку ва са дих и пра- ших

Китчици мои виени,
млочко ва садих и праших,
ся викам да ва оставя
на мойна сестра по-малка,
викам далече да ида,
приз Минкуву ща да мина,
в Даридере ща да фляна
Раифу млада невяста
на конче и на килимче
и на сирацко юрганче.
— Излени, Раиф, погледни
каква ти водим невеста.
— Майчинко, моя майчинко,
излени, майко, сети я
назать да си са развърне —
малка е, не е за мене; /2
голям съм, не съм за нея.

Пял Азис Хасанов Делиосманов, 42 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1395. Сега те, китко, оставям на мойта сестра по-малка

♩ = 116 — 108 — 22 I 76

Ки- тко ле, ки- тко цъ- ръ- ве- на, мъ- ло- чко

та са ди- хъ и пра- ших

Китко ле, китко цървена,
млочко та садих и праших,
сега та, китко льо, оставям
въз мойна сестра по-малка,
те да та сади и праши —
вечера ща та залива, /2
сутрено ща та прикрива.

Пяла Хамдие Давудова Шехова, 35 г., с. Малка Арда, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

1396

♩ = 54 — 5 II 13

Китчице моя севдьовна,
млочку та садих и праших, /2
сига та, китчице, оставям /2
на мойна сестра по-малка,
та да та сади и праши,
та да та кичи и носи, /2
та да та, китчице, раздава /2
по лефтьерине юнаци, /2
по жененине купуци.

Пяла Шина Гьоргева Паунова, 37 г., гр. Девин, преселена от гр. Устово, Смолянско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1397

Rubato ♩ = 84 — 220 II 9

Пяла Атидже Ашикова, 20 г., с. Настан, Девинско
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1398. Съньо, пусти съньо, ти мой душманино

(Из път — когато водят булката)

Rubato — 2 II 29

Соне, пусти соне,
Ти мой душманине,
чи как ма измами
на ден, на пладнина,
та не видях, соне,
любе къде хвана.
Ако й въз горана,
чи щи да си дойде
и щи да й ми донсе
борикова мо̀зга /2
на йелова кора.
Ако й низ полено,
чи нема да дойди,
ти щат да й го срьощнат
жени магесници, /2
моми умайници,
та жа гу умаят,
та нема да дойди.

Пяла Сива Илиева Коледжикова, 47 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1399. Добруджан сватба калеса

(Когато водят булката)

Rubato ♪ = 112 74 II 1

До- бру- жан сва- тба ка- ле- са до три сто- ти- ни сва- то- ве

Добружан сватба калеса
до три стотини сватове, /2
сватове и кълтàтове.
Станаха, та ми тръгнаха
вървяха, колку вървяха,
цели ми до три години,
фьопнаха в гора зелена.
Гора е пълна хайдути,
хайдути, страшни сеймени.
Всички са страхом страхуват
как да преминат горана.
Нивяста от конь продума:
— Сватове и кальтатове,
всички съм дарье дарила,
дарила и приготвила,
и тях щим дарье да дарим,
и пак щим гора да минем.

Пял Райчо Атанасов Белчинов, 60 г., с. Чокманово, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1400. Сега те, китко, оставям на мойта сестра по-малка

(Сватбарско хоро)

♩ = 120 2 I 27

Кит- чи- це, кит- ко зи- ле- на, кит- ко зи- ле- на, кръ- ве- на

Китчице, китко зилена,
китко зилена, кръвена,
сига ми стана, китчице,
осимнадисти гудини,
как си те праша, пулива
и вечеру те прикрива,

сланота да те не пари,
ветерън да не те брули.
Сига те, китко, уставям,
на мойта сестра по-малка,
тя ще те, китко, залива,
и вечер ще те прикрива.

Пяла Велика Андонова Кечева, 29 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1401

♩ = 132 — 251 II 5

Кит- чи- це, кит- ку зе- ле- на, се- га
ми стан- ва, кит- ку льо

Китчице, китку зелена,
сега ми станва, китку льо,
осемнадесте години,
как си та прашам, заливам
и вечеро та завивам
с коприненана кȏрпица,
да та не пари сланона,

да та не бруси ветерон.
Сега ща да та оставям,
далечко ща са ȍдмахна,
млого щем да са затȏжим,
ти за мен, китко, я за теб,
за мама, китко, за татка.

Пял Иван Т. Карабетьов, 72 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1402

♩ = 138 — 72 I 43

— Ки- тко зе- ле- на, че- рве- на,
кой- та е са- дил и пра- щил?

— Китко зелена, чѐрвена,
кой та е садил и прашил?
— Бялко чърночко момяче,
с бели ма роки съдеше, /2
с кипри ми уста думаше:
— Китко зелена, червена,

сега та, китко, йоставям
на мойна сестра по-малка,
пък йе ще, китко, да ида
на Раиф млада невеста,
майци му драчка снашица.

Пяла Нурие Гаджалова, 13 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1403

58 II 39

— Китко зелена, червена,
кой та йе, китко, садило, /2
садило, китко, прашило?
— Садило ма йе, прашило
лясковско бяло момиче. /2
— Сега са, китко, ожени.

Сега та, китко, оставям
на мойна малка сестрица,
тя да та, китко, налива,
налива, китко, залива
с коприненоно чеврице.

Пяла Арфина Джамалова Имамска, 19 г., с. Лесково, Девинско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

1404. Задала се сватба

(Сватбарско хоро)

249 I 37

Задали са са, подали /2
от Рожен, от бърчинъна, /2
шеръна гайда свиреха, /2
млада невеста водеха. /2
Гайдана свири и дума: /2
— Де има млади невести /4
и карагьозлюм девойки. /2

Пяла Йордана К. Кирякова, 50 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1405. Как е у чужди, невесто

(Сватбарско хоро)

— Невестичко младичко, джанам,
невестичко младичко,
зорно ли е в чузда каща? /2
— Ни е зорно, ни е арно. /2

Вчера вечер у майка си, /2
редка каша заварено, /2
заварено, прикъдено, /2
с просен леб е надробено. /2

Пели девойки от с. Кочан, Гоцеделчевско.
Записал Н. Кауфман, юни 1960.

1406. Девер на либето си

(Сватбарско хоро)

Чичо ме канил, мамо, шафер да ида,
шафер да ида, мамо, Станка да водя,
Станка да водя към бели черкви,
към бели черкви да я венчавам.
С какви ли ноги дотам ще ида,

с какви ли очи Станка ще видя,
с какви ли рôки Станка ще хвана,
с какви ли уста ще й продумам,
га ми бе Станка баш главеница,
баш главеница, баш гальовница.

Пяла Добрина Н. Мурчева, 31 г., с. Стойките, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1407. Цветята си гостуват

(Сватбарско хоро)

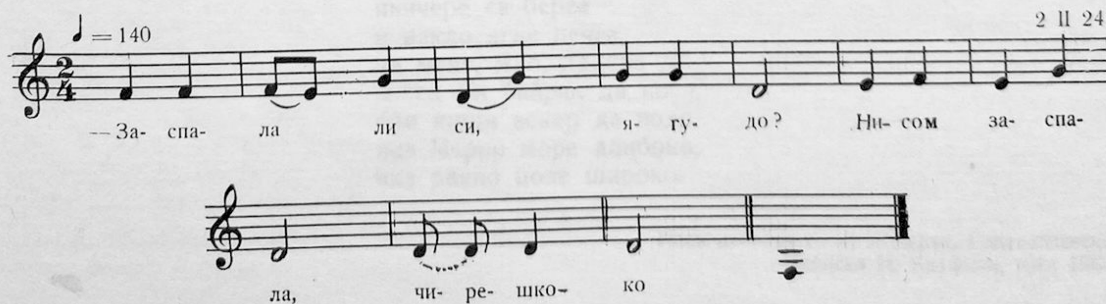

— Заспала ли си, ягудо?
— Ни сом заспала, чирешко, /2
чекам си брата триндафиль. /2
Той и на гости йотишòл /2
нах кума, нах бусиляка, /2
на куминушка теминужка,
комàрча конча отюзди,

и то му бяши височко,
иглини уши зингии,
и тий му бяха широчки.
Таму щът гости да карат,
там щът да ядòт, да пийòт
и йе ща брата да чекам.

Пяла Добра Лазарова Чернева, 63 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1408. Много съм дари готвила

Милуше, мой побратиме,
ега нах мене дойдете,
много съм даре готвила —
секимо свато по аглôк,
стара му свато два‿аглôка,
стара хи баби махрамô.

Пели Шина Даварска, 66 г., и Муда Енева
Настрадинова, 74 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

БАЙРАМСКИ

1409. Байрямът иде да дойде

Байряман иде да дойде,
ло пят недели остана, /2
и те са лой не минават.
Една неделя остана —
немам си сгодно гиздило,
немам си любе главено,
нема кой да ми проводи.

Пели Фатма Салихова Карапишанова, 16 г., и Райме Мехмедова Щърбова, 19 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1410. Еничери се сбираха

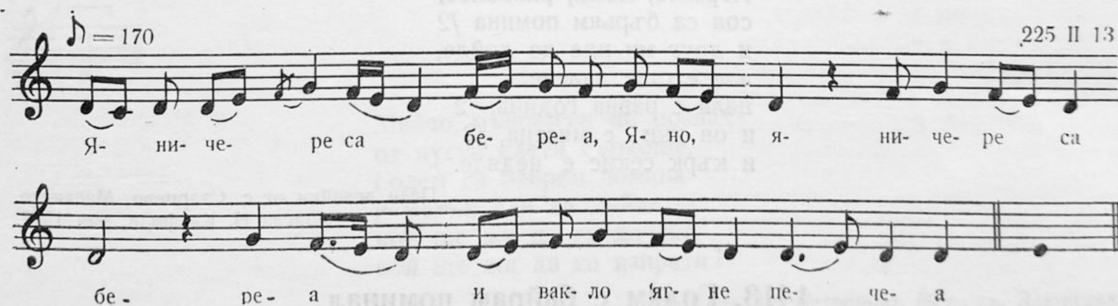

Яничере са береа, Яно,
яничере са береа
и вакло ягне печеа,
на мене, Яно, дадува /2
зилен ми байрак да нося,
бйн киши аскер да водя
низ Черно море длибоко,
низ равно поле широко.

Пели девойки от с. Жижево, Гоцеделчевско.
Записал Н. Кауфман, юни 1960.

1411. Байрям е, майчо

— Байрям е, майчо, байрям е,
пукат съ пушки шарени.
— Той ни е байрям, майчинко,
дребни са дърва цепеха, /2
морна се вода грееше.

Пял Рашид Т. Помаков, 25 г., с. Беден, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1412. Този се байрам измина

Играйте, моми, рипкайте,
соя са бърьям помина /2
и друг ми иде да дойде,
ала е още далече,
цала е равна година, /2
и он ики е мясеца, /2
и кърк секис е недяле.

Пели девойки от с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

1413. Голям е байрам поминал

Голем ми байрам поминал
и малек иде да дойде.
Защо ми иде да дойде?
Голем са Салих заглави,
заглави, майчо, приглави.

Издолу иде оджата,
на рамо носи кинига —
де види мома, пиши я,
де мине мома, хвани я.

Пели девойки от с. Жижево, Гоцеделчевско.
Записал Н. Кауфман, юни 1960.

1414

Байрем са, майчо, помина,
та си го, майчо, не познах
от опустеле сърхоше
и пусти клети джъндърми.
Байреме, пусти байреме,

да беше, барем, он беш гюнь, /2
да играм, да са наиграм,
да сдирам кундри ляскàти
и либе да си òтбера.

Пели Къдрие Ф. Арабова, 18 г., и Емине Р. Мазгалджиева, 18 г., гр. Златоград.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1415. Майчо, байрама не познах

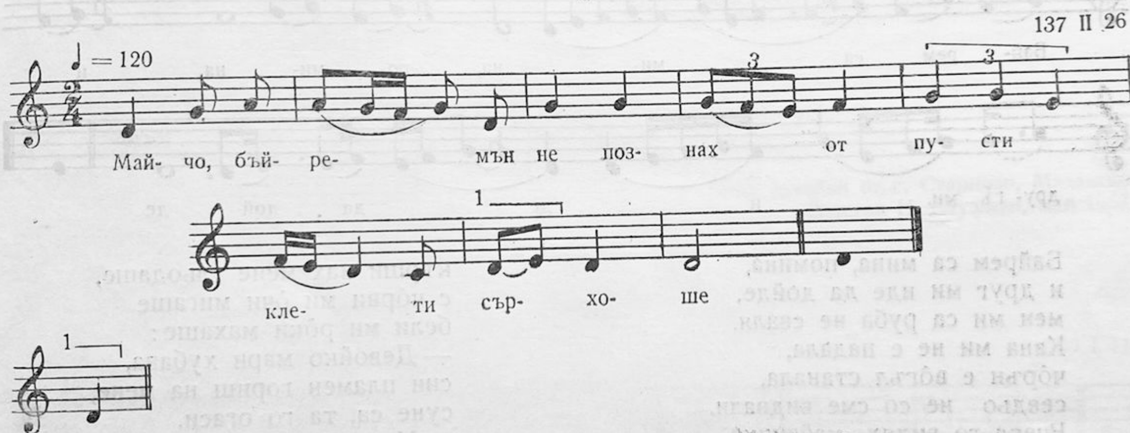

Майчо, бъйремън не познах
от пусти клети сърхоше.
Голем са байрем помина
и малък иде да дойде —
кой ще жи да го дочека,
кой ще жи да го изпрати?

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

1416

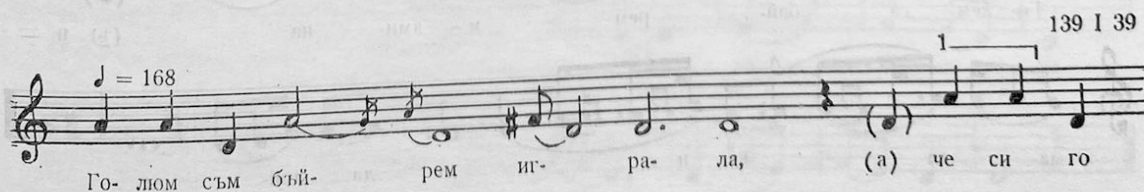

Голюм съм бъйрем играла,
че си го не съм познала,
пък ся ще мальки да игра,
та ще го игра със драго.

Пели Кадрие Дрянкова, 12 г., Фатма Байрамова, 14 г., и Асие Камбурова, 13 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

1417. Байрям се мина, помина

Байрем са мина, помина,
и друг ми иде да дойде,
мен ми са руба не сваля.
Кана ми не е падала,
чȍрън е вȍгъл станала,
севдьо не со сме видвали.
Вчера го видях, майчинко,
в сръдѐ байрема седеше,

кърши нах мене гльодаше,
с чȏрни ми ȍчи мигаше
бели ми рȏки махаше:
— Девойко мари хубава,
син пламен гориш на мене,
суне са, та го огаси.
— Мома си сорце не гаси,
тя си го ужѐ запаля.

Пяла Асие Мехмедова Димерджиева, 18 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1418

— Голем са байрем измина
и малък иде да дойде,
мен са гиздило не свале.
Кана йе огань станала
од наши дребни юнаци.
Юнаци, бели замбаци,
пускайте пъстри тюфеци.

— Ели е бòсрат, не ли е,
те си го щът плати, момне ле.
Кой котрано си бендѝса,
нея щем да му дадеме,
тя ще да е за зафцѐ,
за зафцѐ и за катадень,
и за нашиен ден, за байрем.

Пяла Кюрсие Азизова Родопска, 22 г., с. Лъджа, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1419

♩ = 168 — 139 I 12

Бай- рям са ми- на, по- ми- на, мен са гиз- ди- лу не сва- ля

Пели девойки от с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

1420

♩ = 108 — 250 I 11

Бай- рем ми дой- де, ю- ти- де, мень са гиз- ди- лу не сва- ле

Пели Кюрсие Х. Ганелова, 16 г., и Хъмдие Осм. Онбашиева, 16 г., с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1421

(На привършване на байрама)

♩ = 120 — 17 I 68

(ъ) Бай- рям са ми на, по- ми- на
(ъ) мен са ги- зъ- ди– ло не хвъ – рля

Байрям са мина, помина,
мен са гиздило не хвърля /2
йод наши дребни юнаци. /2
Пускайте пъстри тюфеци, /2
шените яца байряма, /2
тука йе лека байряма,
тука е цала година,
И он ики е месеца,
и кършеки са недели.

Пели Атидже Ахмедова Палова, 17 г., Фатма Салихова Карапишанова, 16 г., и Фатма Хасанова Карапишанова, 16 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1422. Двама другари еднакви

♩ = 110 18 I 119

(ъ) Ют- до- ло въ- рвят два- ми- на, Дим, Дим- ке- ле,
и два- ми на- на я- дна- кви

Ютдоло вървят двамина, Дим, Димке ле,
и дваминана яднакви —
яднаква руба носеха,
яднаква дума думаха,
и по джигара пиеха,
и по друга си свиваха,
и за утре си питаха,
за утре байрям има ли,
и утре за утрешника.

Пели Фатма Солихова Карапишанова, 16 г., и Райме Мехмедова Щърбова, 19 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1423. Заведи, моме, хорото

♩ = 112 19 I 161

ъ – За- ве- ди, мо- ме, хо- ро- но, хо- ро- е гро- зно брез те- бе

— Заведи, моме, хороно,
хоро е грозно брез тебе.
Яла, Фейминко, да видиш
какво съм донел гиздило —
юнено и купринено,
сърмено и гюльмишено.
— Дойдах, юначе, видях го,
на сичконо ти бендисах,
ала ти яце бендисах
русана, йесна чарвена,
йесна чарвена кутния.

Пели Райме Мехмедова Щърбова, 19 г., и Файме Ахмедова Делиосманова, 17 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1424. Ох леле, любе ле

♩ = 126 248 II 13

Ох ле- ле, лю- бе ле, гла- ва ма збо- ле- ве,

Ох леле, любе ле,
глава ма зболева, /2
за фехче сгодьонко.
Ох леле, любе ле,

къpхчък ма зболева, /2
за тенко коланче.
Ох леле, либе ле,

шийка ма зболева, /2
за бело герданче.

Пял Мехмед Ашиков, 33 г., с. Кутела, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1425. Сафья Сульмана рукала

Сафья Сульмана рукала,
рукала, калесовала:
— Яла ми, яла, Сульмане,
ческа съм сама у дома,

нема ни майка, ни боба,
майка е госка отишла
нах чуянуно Пашмаклу
да сбира дребън армаган.

Пели Рукия Еминова Салиагова, 16 г.,
и Асия Селимова Очкова, 15 г., с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1426. Подарък за либето

— Зарнушкой, момня ля хуйбаво,
джанам пиле мори гиздаво,
що да те армаган донеса?

— Донисай, аго ле, донисай
от кундуржията кундури,
от беленжията белило.

Пели девойки от с. Плетена, Гоцеделчевско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1961.

1427. Залюбил две моми

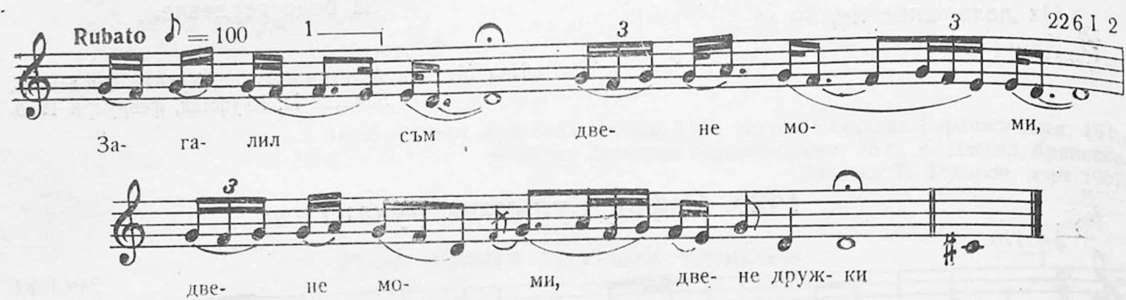

Загалил съм двене моми,
двене моми, двене дружки —
за енана аман, аман,
за дружкана оти, оти.
Хем си яана врано конче,
тай утиде при водана,

при водана, при бърчана,
ем разсада ран босилчек,
ран босилчек, ран трендафил.
Пуста майка асачийка,
асачийка, васкляпчийка
та не даде теб да зема.

Пели Емире Дайлиева, 17 г., и Сафире Байрамова, 18 г., с. Марулево, Гоцеделчевско.
Записал Н. Кауфман, юни 1960.

1428. Когото видиш, него да любиш

— Каде ми одиш, любе ле,
по чуздо село, любе ле,
по чуздо село
байрам да йграш, /2
мòми да гледаш,
кòгу си видиш, /2

нему си думаш.
Мен кому оставяш? /2
— Я та оставям,
сама оставаш,
кòгуто видиш,
нèго да галиш.

Пял Настан Яминов Балталиев, 55 г., с. Барутин, Пещерско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1429. Мен е земя повикала

— Стàни, стàни, Гюлфизейо.
— Как да стана, мила майко,
мен е земя порукала,
порукала, повикала.
Йди, йди, рукайте ми
миджувана Къдифейка,
да му сторям сичко халал,
сичко халал, руба теслим
да ма изпрате дур джамие,
дур джамие, дур юграде.

Пял Сали Османов Калфов, 45 г., с. Барутин, Пещерско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1430. Как ще ме, майко, прежалиш

— Майчинко, мила майчинко,
цял ми бел месец рамазан,
тринки съм денкове говела,
говела ги съм, търпела
от пусто, майчинко, лежене,
лежене, майчинко, теглене.
Как ще ме, майчинко, прежалиш,
прежалиш, майчинко, предадеш?
— Малчи ми, дащеро, малчи ми,
врет ги сме в земе клавали,
и теб ще в земе да кладем,
и теб ще плитки разплетем.

Пели девойки от с. Жижево, Гоцеделчевско.
Записал Н. Кауфман, юни 1960.

1431. Що предпочита юначе

— Юнаци, бели зумбаци,
пукат ли ви са устана, /2
трескат ли ви са сърцана?
Ку можеш, влези навътре;
ку можеш, строши вратана; /2
ку можеш, земи момана.
— Момне ле мари хубава,
юначе под бук не седи,
юначе ище бел кунак,
извон, извотре киречи.

Пели Небие Майсторова, 11 г., и Нурие Гаджалова, 13 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1432. Грозно либе

♩ = 126 138 I 28

Виж как са приз ряд се-дна- ли на-ши-не сев- ди- сев-ге- ли

Виж как са приз ряд седнали
нашине севди севгели,
най е на краян седнала
мояна севда севгели,
та че ма криве поглева,
като га му съм я крива,
че го са грозно родили,
и криво го са повили,
та му са криви ногине.

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

1433. Сънлива булка

♩ = 104 249 I 17

Не лъ- же- те са, ю- на- ци, по чер-но- ки- не де-вой- ки

Не лъжете са, юнаци,
по чернокине девойки.
И мен чърнока измами,
та съ съм малък оженил,
та съ съм чърън почърнел.
През три а села преведъх,
от сън селана не види.
През три я реки преведъх,
от сън рекине не види.
А га си тамо отидох,
запоех бели волове
да ора бела пченица.
Орале, колко орале,
секяму дойде пладнина,
меня пладнина не дойде.
А га са назад възвърнах,
любено ми е заспало,
къщана ми са обрали,
глъвъна хи е в глъвнине,
ногине хи са в пепелън.

Пели Рукия Ем. Салиагова, 16 г., и Асия С. Очкова, 15 г., с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

ХОРОВОДНИ ПЕСНИ

1434. Залюбил юда пиринска

♩ = 148 31 II 64

– Да зъ- на- иш, май- чо, да зъ- на- иш ка- къ- ва

съм мо- ма за- га- лил

— Да знаиш, майчо, да знаиш
каква съм мома загàлил
на високана планино!
— Питай я, сино, питай я,
да ти си каже отде я,
чия е, сино, дощеря.
— Питах я, майчо, питах я,
ала са на смех казува:
еднож са каже, мале ле,
от варх висока планино,
кехайова съм дощера;
другож са каже, мале ле,
от долно село Райково.

— Сино ле мое майчини,
то не е мома хубава,
ами е юда пиринска.
Дай да ти сбере майка ти
от девет гори гороцвет,
от три градини сух пелин,
да ти го вшие майка ти
в колуман, синко, в калпакан,
та ку я мума хубава,
тя ща та близко приближи,
пък ку я юда пиринска,
делечко ща са отстôпи.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1435. Марийка, ще ти майко, загине

♩ = 144 31 I 29

Ма- ри Ма- ри- йо, Ма- ри- йо – ма- ри май-

чи- на до- ще- рьо

— Мари Марийо, Марийо,
мари майчина дощерьо,
оти си кимна, кахорна —
дали си болна лежала,
или си бо̀лник гльо̀дала?
— Мале ле ти Мари̂йкина,
нито съм болна лежала,
нито съм бо̀лник гльодала —
лоша съм сона сънила
събута срещу ниделя:
ситна бе роса ро̀снала,
мо̂тна бе рѐка текнала,

млада невеста носеше,
сам-сама беше Марийка.
— Марийко, моя дощеро,
момски са сонве не стрисат.
— Стри̂сат са, майчо, стрисат са,
Марийка ще ти загине.
— Марийке, моя дощеро,
какво си ти е най-мило,
най-ми̂ло, мари, най-драго?
— Най-мило ми е, мале мо,
кехайовоно гиздило,

че беше ново леяно,
леяно, неокачено,
пък ще го друга ока̀чи,
пък нема да я прилега,
кайно Марийка прилега
на тьонка снажка височка,
на бело лице черночко.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1436

♩ = 144 — 20 I 195

Пяла Мата Илиева Газенова, гр. Ардино, преселена от с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1437

♩ = 126 — 72 I 12

Пяла Милка Манолова Пехливанова, 60 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1438. Страшен е сън сънувала

♩ = 148 40 I 227

Вървитя, дружки, вървитя
нах Рожен нах планинона,
Марийка нема да дойде —
страшни е съне гльодала

събота срещу неделя:
бясно я куче ухапа,
ясни са кърве лейнали
низ Марийкини дворове.

Пял Спиридон Войнов Сираков, 27 г., с. Джурково, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1439. Татарче и робиня

♩ = 144 31 I 36

Тяллар са рука приз село,
приз село, приз дукеняту:
— Кой има стара майчица,
да седи, да са наседи;
кой има първо любове,
да люби, да са налюби;
кой има мало детянце,
да държи, да са надържи,
че ще да минат татари,
татари, чорни маджаре,
ни старо гльодат, ни младо —

стари щът под нож да минòт,
младоно роби ще зимат,
деца със коне ще тъптъът!
Сички са чули, бегали,
Руса е чула, не бега,
че си е Руси тежело
девет дизии алтоне
и мало дѐте на рòки.
Та си са Руса фатили
татари, чорни маджеря.
Татарче рипка, подрипка,

та Руси пòли застъпа,
пък си му Руса викаше:
— Татарче, чорно маджерче,
польòка рипкай, подрипкай,
та си ми пòли застипай,
че ми щем пуста роднина.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1440. Еничарче тъжи за майка си

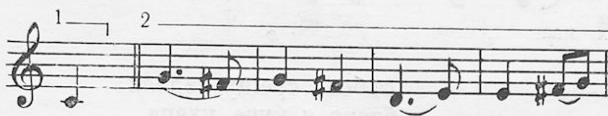

Калино, Калино, заспала Калина
майци си на скуте,
Стояну на ръка.
Стани да видиме
какви вървьот в пȏтян
турце еничаре,
сички от конь слизат
и в чадъре влизат.
Едно еничарче
нито от конь слиза,
ни в чадъре влиза,
ами са моляше:
— Царю, господарю,
изпиши ми книже,
киниже лефтерско,
и яз лефтер да съм,
че яз имам майка,
се черно си носи.

Пял Ангел Ив. Моллов, 66 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1441. В село войници писаха

(Хоро „на повръщане“)

Момне ле мари хубава,
в̑ село писаре дойдоха,
насраде село викаха
млади войници да сбират.
Сбираха, кого писаха,
и мойто либе писаха
най-напред войник да върви,
най-напред войска да води.

Пяла Мария Димитрова Кисьова, 63 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1442

Писало са е Петърче
младо войниче да иде.
Оставя млада невеста
невенчата и непростена /2
не с кумове, не с сватове.
Петърчо конче ковяше,
либе му диван стоеше,
руйно го вино черпеше.
Хитро е било булчето,
фрипнало долна градинка,
набрало китки всякакви,
та и Петърчо даваше:
— На ти, Петърчо, китките,
дене ги носи на глава,
нъщя ги кваси във ода.
Кога ти китки повяхнат,
да знаеш, че са загодих;
кога ти китки изсъхнат,
да знаеш, че са ожених.

Пял Ангел Иванов Моллов, 66 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1443. И аз със тебе ще дойда

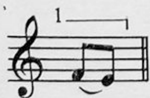

Сандарчо, младо войниче,
ти ми са сбираш, търнуваш
младо войниче да идиш
пловдивска града голема.
Ам мене кому оставяш,
чернине очи да плачат,
белуно лице да черней,
тенкана снага да вехне?
— Тебе та, любе, оставям
на мойна стара майчица.

— Ни ща ти, ни ща, Сандарчо,
и йе със тебе ше идам
куфаран да ти поносям —

кинано има във нега,
барабар ша го делиме,
наедно ша го ядеме.

Пели Шарфие Хасанова Пънжолова, 15 г., Рамзие Мехмедова Ковачева, 15 г., и Айше Алиева Карасалихова, 15 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1444. Отишъл ми е Караджа

31 I 7

О- ти- шъл ми е Ка- ра- джа ка- ра- ка- ди- ю на дъ- во- ран

Отишъл ми е Караджа
кара кадию на дворан,
та му украде два сина,
два сина, два челебия.
Кадия рȏча, порȏча:
— Нȍсите здраве Караджо,
да си ми пусне два сина,
два сина, два челебия,
че ако пода нахтамо,

кожана ще му ȍдерам,
грошове ще я напълням.
Караджо рȏча, порȏча:
— Нȍсите здраве кадию.
Я ще да пусна два сина,
два сина, два челебйя,
ку ми кадия пруводи
мечкина кожа с алтȏне,
мандова кожа с грȍшове.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1445

76 I 30

О- ти- шол ми- е Ка- ра- джа Ка- ра ка- ди- ю на дъ- во- ри

Пял Петър Атанасов Бечев, 45 г., с. Арда, мах. Гудевица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, март 1959.

1446. Янка войвода

— Горо ле, горо зелена,
имаш ли сенка дебела
юнаци да ми подсѐниш?
Гора на Янка думаше:
— Янке ле, стара вайводо,
имам си сенки дебели
юнаци да ти подсеня.
— Горо ле, горо зелена,
имаш ли вода студена
юнаци да ми напоиш?
Гора на Янка думаше:
— Янке ле, стара вайводо,
ядно ви халал не правя —
дено ми клони кършехте
и ги на хурки правехте.

Пял Васил Димитров Стоев, 33 г., Нареченски бани, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1447. Искат го комити за войвода

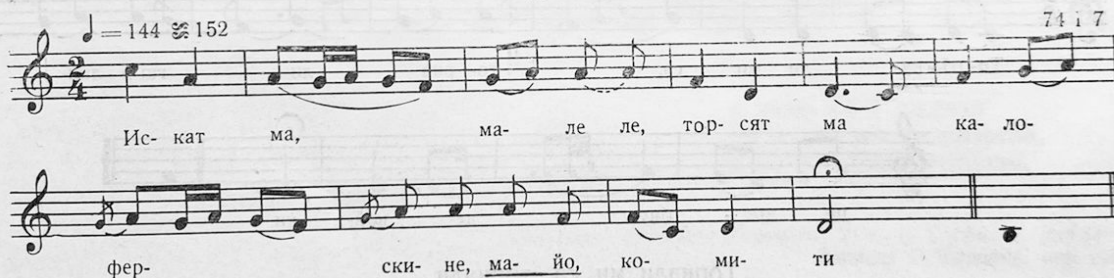

— Искат ма, мале ле, торсят ма
калоферскине, майо, комити,
въйвода дах ми остана
комити дах ми рàзведа /2
по Калоферски балкани.
Искат ма, мале ле, дават ми
алено конче хранено, /2
огнена сабля франгия,
Чудям са, мале ле, мислям са
дали да ида, или не /2
despite кончено да ми отнема.

Пяла Йордана Живкова Сивакова, 20 г., с. Смилян, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1448. Девойки и хайдути

Торнали ми са, торнали
гелскѝни дребни дивойки /2
чорни брусници да бирьо̀т. /2
Кара Колю хи вѐгяши, /2
шеряна гайда свиряши,
гайдана дума думаши:
— Бѐрити боржи брусници,
горо̀на й полна с хайдути,
с хайдути и с харамлии.
Оци си дума думаши,
и хайдути са излѐли.
Стара хми Добра викаши:
— Бегайти, мо̀ми, бегайти,
кутрату мума̀ избега,
бела щи ко̀рпа да носи.

Пяла Екатерина Анастасова Балабанова, 25 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1449

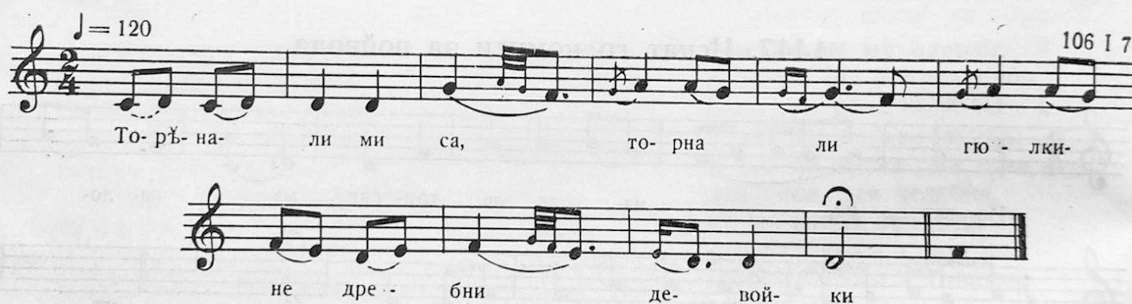

Торнали ми са, торнали
гюлскине дребни девойки.
Кара Колю ги водеше,
шарена гайда свиреше,
с гайдата дума думаше:
— Бѐрете бо̀рже бросници,
ем га излезим на върхо,
голямо хоро ще сторим.

Пяла Шукрие Османова Джефарова, 31 г., с. Барутин, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

1450. Грешен хайдутин

Търнала майка, търнала
със сина нах манастирян.
Колкуну близку наближат,
мънастирян са залюле,
кървава роса заросе,
дребно камене запада.
Майка Стуену думаше:
— Казувай, сино, казувай
какво си, синко, разправял
на лефтерските години.
— Казувам, майчо, казувам:
Другуж ага бе айдуцку,
айдуцку и харамийску,
та ми с хайдути походих.
Га бяхме в гора зелена,
та ми срещнахме, мале ле,
четяри стотини сватове,
млада невеста водеха.
Пуснаха чешка да черпят,
до мене чешка не стигна;
пуснаха даре да дарят,
до мене даре не стигна.
Мене са люто разсърди,
извадих сабя френгия,
та са налеву завъртех.
Дур са надесну обърна,
сички под сабя паднаха,
остана юнак с невеста.

Пял Кирко Иванов Терзиев, 62 г., с. Давидково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1451. Разболял се е Николчо

Разболело са Николчо,
в равнуну поле широку.
Нищо въз него немеше,
сам едно пиле славейче, /2
и немо са е додяло
на болно измет правене,
и то се сбира, торнува.

Пяла Златка Калинова Кирякова, 21 г., с. Стойките, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

1452. Комити вървят към Читак

Задали са са, подали
от Рожен, от барчинана /2
ирми беш киши кумити.
Шарена гайда свиреха,
праве нах Читак вървеха,
праве нах хажи Ивана.
На порти чукат и рукат:

— Иване, хажи Иване,
изнийсай бела ракия, /2
извидай бела Мария!
— Кумити, млади войводи
я немам бела Мария, /2
ам имам бела ракия.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1453. Мъка по дюлгерче на гурбет

— Ой мари кукувичко льо,
милно летно пилянце,
та кайно ми куковаш
лете по планинено, /2
зиме покрай морено,
не видя ли, пиленце,
моят брата Стояна?

— Аднъж гу съм видело
и дваж гу съм причуло,
че при царя стояе,
царю му града градяе,
алтън чердак лееше,
чердак пармак правеше.

Пяла Йордана Пантелеева Росенова, 70 г., с. Орехово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1454. Да ти се върне любето, дали ще да го познаеш

— Добро мари хубава,
да с ти дойде любено, /2
Добро, позна ли го щиш?
— Ой, пôтниче, друмниче,
мойно е любе личничко,
лична руба̀ носеше,
борзо конче ехаше.
— Добро мари хубава,
рубана са додира, /2
та са друга ушива;

кончено са продава,
та са друго купова.
Добро мари хубава,
да с ти дойде любено, /2
Добро, миждьо да ли щйш?
— Да ща, да ща, пôтниче,
големо миждьо на тебе —
тьонкана риза льонена,
тьонък яглòк купринен.

Пяла Шина Хр. Руменска, 40 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1455. Наемаш ли се, орешко

Орашко зален та кръвѐн,
о̀рашко, наимаш ли са
листено да ми йодържиш
от Ка̀сум, та до Гѐргьовдень,
че ще ми дойде либено
под тьеб на сенка да со̀дне,
с кичица да са закичи
на аляноно поясче.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1456

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

1457

♩ = 138 250 II 8

О- раш- ко за- ле- нъ- та крь- вен, о- раш- ко

на- и- маш ли са

1 2

Пял Димитър Митрушев, 34 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1458. Ой куковче, пиленце, видя ли сина Ивана

♩ = 144 250 II 11

— Ой ку- ков- че, пи- лен- це, кай- но ми

фо̂р- каш, ку- ку- ваш

1 2

— Ой куковче, пиленце,
кайно ми фо̂ркаш, кукуваш
лете по върс планина,
зиме в равнуно поле,
нейдички не виде ли ми
моенок сина Ивана?
— Видях го, видях, мале ле,
на край море имеше,
град градеше, валеше,
на градещон имеше
до две пилци славее.
Аднону пее утирно,
другоно пее вечерно,
та Ивана будеше;
— Стани ми, стани, Иване!

Пели Шина Хр. Руменска, 40 г., Добра Д. Митрушева, 30 г., и Гина Благоева, 31 г.,
с. Петково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1459. Хорото грозно без тебе

— Гюльче ле, Гюльче момиче,
йоти на хоро не дойде?
Хоро бе грозно биз тебе
като вуйниче биз пушка, /2
като байрактар биз байряк.
— Бате ле, бате Иване,
как да ми дойдам, бате ле,
ага си немах фустанче,
фустанче, още папучки.
— Гюльче ле, Гюльче момиче,
оти на мене не каза —
да съм ти купил фустанче,
фустанче, още папучки.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1460

— Гюльче ле, Гюльче момиче,
оти на хоро не дойде? /2
Хоро бе грозно без тебе,
кайно солдатин без байряк.
— Бате ле, бате Иване,
как да ми дойда на хоро,
ага си немам кондурки, /2
кондурки, още чепички,
ага ми вȍрна, бате ле,
моине пȍрви дарове,
ага изпȍди, бате ле,
моено пȍрво любове?

Пели Дора Манолова Витанова, 55 г., Славка
Данчева Чичикова, 60 г., Рада Стоева Чичикова, 48 г.,
с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1461. Хубава и без гиздило

— Момне ле мъри хубава,
стани са фати на хоро, /2
стани хорону зàведи,
хоро е грозно без тебе
какну байрекън без мене.
— Как да са фатем, юначе,
кога си немам гиздило,

гиздило скъпо, шиено,
шиено, ненадевано?
— Момне ле мъри хубава,
ти си си мене хубава
с катаденшноно гиздило,
та да е и киречово.

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

1462. Що е потребно за хоро

♩ = 100 222 I 4

— Фа- ти са, мо- ме, на хо- ро, ти си си ме- не
ху- ба- ва

— Фати са, моме, на хоро,
ти си си мене хубава /2
с катаденнуну гиздило.
— Юначе, луда будала,
как да са фатя на хоро, /2

знаеш ли, хоро щу ище?
Хòруно ище гиздило
шиено, ненаденено,
ъй сье от дюкен земено,
белку бъсменку фустанче.

Пели Къдрие Ф. Арабова, 18 г., и Емине Р. Мазгалджиева, 18 г., гр. Златоград.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1463. Хайде на хоро да идем

♩ = 116 251 I 12

Лю- бе Ки- ре- ко, Ки- ре- ко, ста- ни са,
лю- бе, пре- ме- ни

Любе Киреко, Киреко,
стани са, любе, прѐмени, /2
хайда на хоро да идем,
че е хороно станало
на бърчинскана махало, /2
на зеленоно ливаде, /2
под щълба̀тано орехче.

Пял Костадин Н. Каневски, 23 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1464. Момите плачат от нея, момците — за нея

Мари Марийо, Марийо, мари,
бакал Димова дощеро, /2
какво е сова от тебе —
хоро биз тебе ни станва,
сирень биз тебе не бива;
момине плачо̂т от тебе,
юнаци плачо̂т за тебе.
Хайде, Марийо, да идем

на високана планино̂ —
дребни шилета ше карам,
ше карам да ги продавам,
да сбирам жолти алтоне
и още бели грошо̀ве,
тьожка щьом сватба да правим
със тебе, бела Марийо.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1465. Полека водѝ хорото

Юначе лудо и младо,
поляка води хороно, /2
не вдигай бяли праховя,
не праши моми гиздави
и още млади невясти
със сърменине сокмане,
със салтамарки чохени.

Пял Иван Атанасов Ганев, 30 г., с. Орехово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1466. Гана хорото водеше

Гана хороно водеше,
водеше и разводеше.
Кой ще са фани до Гана,
до Гана, машка девойка, /2
до Ганиноно поясче, /2
до Ганинине зунчици?
— Я ще се фанам до Гана,
мене е Гана роднина, /2
роднина и братовчедка.

Пяла Мария Анастасова Дукова, 80 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1467. Кой ще се хване до Мара

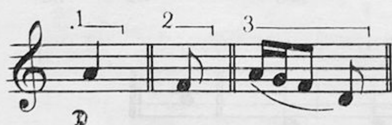

Идат ми, идат, Маро ле,
йовчари наз планинона, /2
в село са хоро вияше /2
на Мàринини дворове,
Мара хорону водяше.
Йовчерини са сдỳмуват
кой жа са фане до Мара,
до Мàринини пояси, /2
до Маринини зюнчици.
Йен кихаена ромонян,
той на йовчери викаше:
— Йез жа са фана до Мара,
до Маринини пояси,
до Маринини зюнчици.

Пяла Марина Николова Коледжикова, 44 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1468. Идат ми, идат, Маро ле

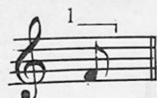

Идат ми, идат, Маро ле,
от Шаральово тярзие, /2
от Обрачище дюльгере, /2
от Бучивсконо овчере,
ала ми молько не идат,

ами ми идат, Маро льо, /2
свирящик, Маро, пеящик,
право на хоро отишли.
Дур на хороно подиме, /2
шаряни фурки форли щем.

Пял Димитър Славов Митрушев, 34 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1469

Пял Тодор Митрушев Славов, 33 г., гр. Ардино, преселен от с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1470. До всяка мома и ерген

Я излез, майчо, пòгледни
колко ювчари слезнаха
отгоре, от планинона.
Лю врид са мински юнаци,

че са на хоро фанаха,
до сека мома и ерген,
до наша Кина двамина,
и дваминана рòднина,

Пели Рукия Ем. Салиагова, 16 г., и Асия С. Очкова, 15 г., с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.
Песента е пренесена в с. Виево от гр. Мадан.

1471. Лошо ѝ е от магия

— Гинко льо мила мамина,
йоткога ти йе лошичко?
— Лошичко ми йе, мале ле,
йоткогато са чешехме /2
с чичова бяла Калина —
тя ми косите решеше
и ги за пояс криеше,
та ми магия праеше.
Оттогаз ми е лошичко.

Пяла Мария Димитрова Кисьова, 60 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1472. Магия за любов

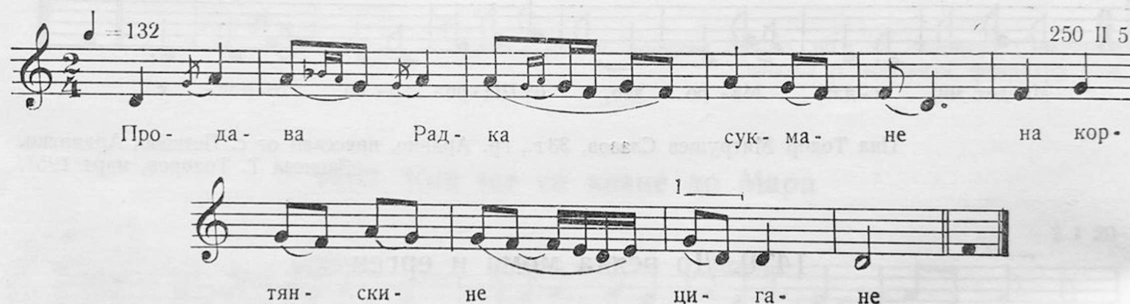

Продава Радка сукмане
на кортянскине цигане,
мъгия да хи направят,
когуно гали, да зôме. /2
Ала са магьо не стрѐса.

Пял Димитър Митрушев, 34 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1473. Ще се жени, като си намери прилика

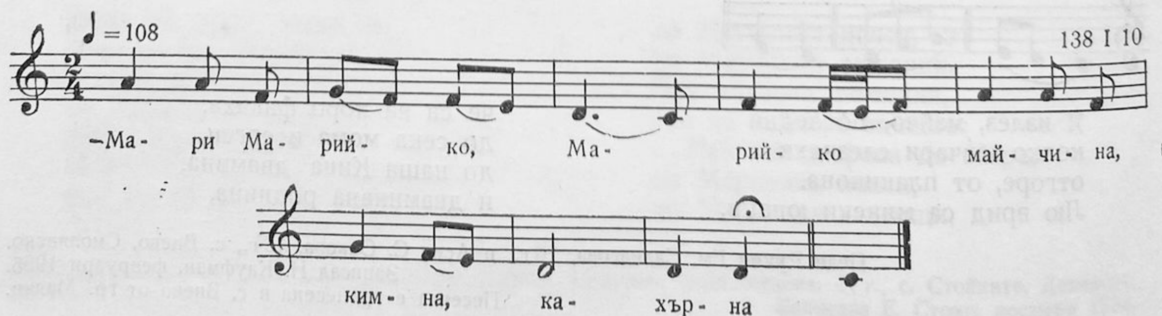

— Мари Марийко, Марийко
майчина, кимна, кахърна,
я са, Марийко, о̀жени,
я ми са вдигни оттува,
веке ми са си додела
гола и боса ходене, /2
чуздана фурка предене.
— Постой, майчице, почекай,
дорде си найда прилика,
прилика да ма прилега.
Пък ко прилика не найда,
я ще, майчице, да ида
нах айной рус манастир
по̀пянум измет да върша,
попянум, калугеренум.
— Мари Марийко, Марийко
майчина, кимна, кахърна,
отѝ щиш, грешка сгреши щиш,
манастир са ще съсипа.

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

1474. Руса си майка плетеше

Руса си майка пльътеше
на високине одрове
и хитро си я учеше:
— Русо, майчина дъщерю,
кога ми идеш, дъщерю,
на царювине дворове,
та нимой слиза от коньън,
дур ти, дъщерю, ни дадът
темничерскине нъхтаре,
темница да ми отвориш,
ясире да ми разпуснеш
и твойно братче едничко,
едничко, Русо, самичко.
Кога е Руса отишла
на царювине дворове,
кога дедо ѝ излезе:
— Слези, невесто, от коньън.
Руса са от конь поклони,
дедуму ръка полюби.
Кога баба ѝ излезе:
— Слези, невесто, от коньън.
Руса са от конь поклони,
баби ѝ ръка полюби.
Кога любено излезе
с темничерскине нъхтаре,
Руса ми срипна от коньън,
та ми темница отвори,
та ми ясире разпусна
и нейно братче едничко,
едничко, Русо, самичко.

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

1475

Руса майка плетеше,
ем плете, ем дума:
— Русо, мое дощеро,
ага йодиш ниvеста /2
на царови дворове, /2
нимой слиза от конен, /2
дор ти царан не даде /2
тъмничарскине ключове.

Пял Добри Д. Щонов, 36 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1476. Не питат за пшеницата, а питат за дъщерята

Мама Юрдана плятеша
ют лево рамо на десно,
баща ѝ на стол сидеша,
с нергеле тютюн пиеше
и на Юрдана думаше:
— Юрдано, моя дощеро,
се, кольчиш подам на пазар
бела пшеница да карам,
да карам да я продавам,
пусти търгòвци не питат
за продан ли е пшеница,
ам си ма питат, Юрдано:
„Юрдана главена ли е,
Юрдана женена ли е?"
Пък я са чудом почудих,
та чи им реках, Юрдано:
„Юрдана си е умрела!"

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1477

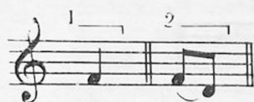

Майка Юрдана плетеше
от лево рамо на десно,
баща хи на стол седеше
и си Юрдана думаше:
— Юрдано, моя дôщеро,
все, кольчиш хода на пазар,
все та кахôрна находам,
кахôрна и касафетна,
лицето да ти увехва,
очинки да ти поплакват —
дъли си болна лежала,
или си болни гльодала?

Пял Димитър Николов Киряков, 33 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1478. Ти не си за калугерка

— Гергино мари хубава,
я са, Гергино, йожени, /2
я са от туа одмахни.
Мен са е веке додело,
додело и наситило
твои момаре чекане
секи ден, сека неделя,
сая ми вечер сватбаре!
Гергине мочно домъчне
и жално хи се нажели.
Стана Гергина, отиде
фъв Бàчковскиян манастир.
На порти чука и рука:
Калугерице, сестрице,
стани ми порти отвори,
калугерица да стана,
баш кандѝлана да паля.
— Иди си, ѝди, Гергино,
ти не си за калугерка —
теб ти е лице бèличко
и ти са чорни очинки.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1479

♩ = 144 71 II 37

— Я са, Гир- ги- но, о- же- ни, я са от ту-

ва од- мах- ни

Пял Аспарух Тодоров Хвойнев, 48 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1480

♩ = 132 18 I 100

Ма- ри Ма- ри- йо ху- ба- ва, мъ- ри, ста- ни

са, мъ- ри, йо- же- ни

Мари Марийо хубава, мъри,
стани са, мъри, йожени,
та са оттува йодмани,
че ми са йеца додело
сека ми вечер момаре,
сека неделя сватбаре.

Пели Атиже Ахмедова Палова, 17 г., и Фатма
Хасанова Карапишанова, 16 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1481. Митра е турчин галила

♩ = 160 3 II 19

Мит- ра е тур- чин га- ли- ла, га- ли-

ла и дра- го- ва- ла.

Митра е турчин галила,
галила и драговала.
Митрина майка думаше:
— Митро льо, моя дощирьо,
снощи баща ти дупадна
отдолу, от дюкянини,
грозан ми хабер донеси,
чи ми си турчин галила,
турчинан юзбашиянан.
— Мале ле, мила мале ле,
ако сам турчин галила,
дано ми дуйнат ветрове,
Митра нагоре да вдигнат.
Още си дума думаше,
дуйнаха силни ветрове,
вдигнаха Митра нагоре.
Митрина майка думаше:
— Митро льо, моя дощирьо,
майка са льосно излогва,
я бог са, Митро, не ложе.

Пял Петър Шоков, 48 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1482. Не желае да я омъжат

— Насташе, моя дощеро,
яла та майка попита
кому да си та дадемя,
кутра ракия да пием,
кутри стафиди да ядем?
Пък си Насташе думъше:
— Ежте и пийте, мале ле,
комуто вие ръчете!
Та я дадоха, дадоха
Демо му Чадарлицкяну,
та пиха бела ракия,
и ядеха жельти стафиди,
и за сватба са отбилиі
за по-сетнана ниделя.
Насташе дума Николу:
— Никола, братче по-малък,
помоли, Кольо, бубайка,
бубайко да ма ни дава
приз Касум тая ниделя —
кехае стадо ни лочат,
майка от чодо не дельот
и ве мен нимойте дава!

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1483

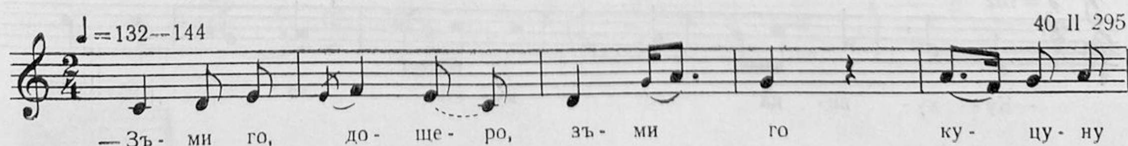

— Зъми го, дощеро, зъми го
куцуну хвойновичину.
Хайдим, хопа, хайдим, дим,
хайдим, хопа, хайдим, дим,
дà му е крива нугона,
нали му е полна кисона.
— Ни ща гу, майчо, нища гу,
да му е празна кисона, /2
та да е права нугона.

Пяла Елена Костадинова Сиракова, 52 г., с. Джурково, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1484

— Сино льо а мой майчини,
що ми си киман, кахôран —
дель ти е стадо нездраво,
или улдàше несгодни? —
— Мале ле, стара майчице,
мое е стадо най-здраво,
мои улдàше най-сгодни,
ами съм киман, кахôран —
в село е дошъл кадия,
кадия, селски заптия,
пѝсува, мале, казува
секиму момку по мома,
мене е писал три моми,
и трите ми са роднина:
първата ми е вуйчова,
втората ми е чичова,
третата ми е кальмана.
— Сино ле мои майчини,
това ли ти е балното —
твое е стадо най-здраво,
твои улдаше най-сгодни,
прòда ще майка двестана,
дòве ще майка три снахи,
лю̀ля ще майка три люльки!

Пяла Тодора К. Суркова, 57 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1485. Майка ще те сгоди

— Кукувица е кукнала
срещум селоно в горана —
дали е, майчо, за добро,
или е, майчо, нещо зло,
дали ще, майчо, да умра,
али ще болен да легна?
— Сино льо, я мой сино льо,
нито щеш, сино, да умреш, /2
нито щеш болен да лежиш,
майка ще да те заглави
в селоно на баш момана,
на чорбажийска дъщеря,
на тенка Милка висока.

Пяла Райна Атанасова Проданова, 64 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1486. Пазарджик се е запалил

40 I 270

Бре, чули ли сте, или не
какво е нову станалу —
Пазаржик са е запалил:
день гори, мале, день гасне,
никому золум не стори,
Тодору золум направи,
че му изгоря кôщено,
кôщено чердаклиено,
дюкянен пармаклияна,
любено севдалияна,
детено кайматлиена.
Майка Тодору питаше:
— Тодоре, сино Тодоре,
що ти е, сино, най-мило?
— Най-мило ми е, мале ле,
любено севдалияна,
детено кайматлиена.
Къща и друга направям,
дюкян и друг си купувам,
любе не мога да найда.

Пяла Тодора Русева Димитрова, 27 г., с. Джурково, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1487. Стига ходи, стига люби

249 I 2

— Сино, сино, е мой сино,
сос ми ходи по селана,
по селана, по хорана,
че ти са са заканили
от ката село по двамина, /2
от нашено най-мнозина,
най-мнозина, деветина.
— Истер да са, десят да са,
пак ща ходя, пак ща галям.

Пяла Шина Ив. Добровска, 85 г., и Мария Ст. Великовска, 76 г., родени в с. Петково, Ардинско, живущи в. с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1488

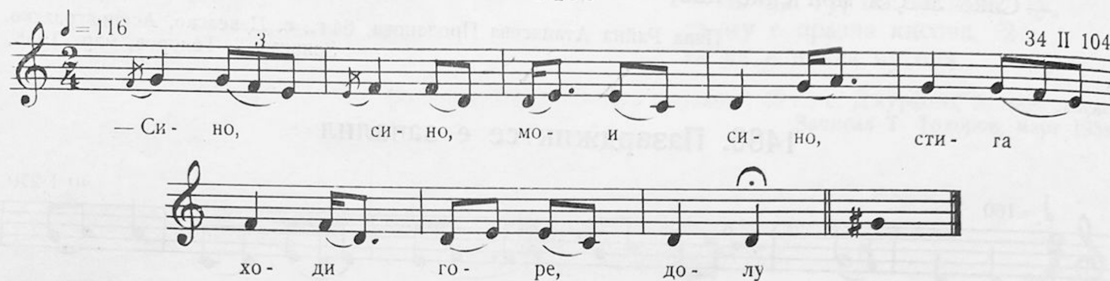

Пял Тодор Василев Ташев, 49 г., с. Давилково, Ардинско, преселен от с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1489. Канят се да го убият

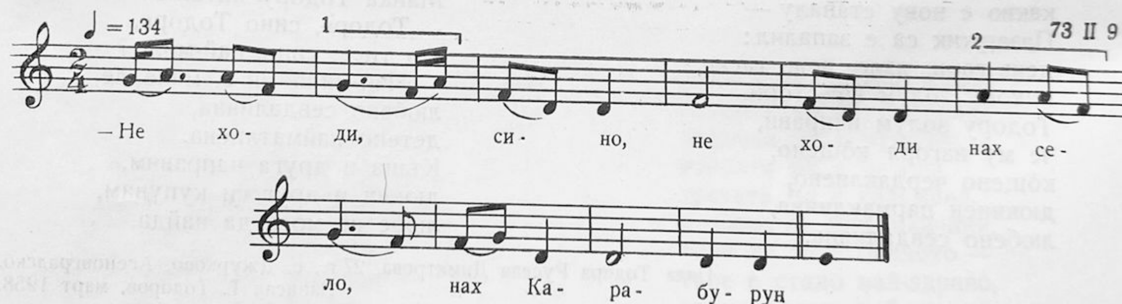

— Не ходи, сино, не ходи
нах село, нах Карабурун,
чи ти са канят, сино льо,
карабурунски момчета /2
да си та, сино, убият.
— Ни бой са, майчо, ни бой са,
синан ти куршум не лови.
— Ох леле, сино, сино мой,
сребърен куршум ти леят, /2
сос него да та убият.
— Дено ма, майчо, убият,
тамо да си ма заровят!

Пяла Руска Иванова Бухова, 37 г., с. Стойките, Девинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1490. Разболял се е млад Стоян

Сино Стуяне, Стуяне,
разбулял са йе млад Стуян
на беглицконо йермане,
на чуфлицконо ямбаре.
Майка му стуи до глава,
баща му стуи до крака
и на Стояна говоре:
— Синко Стояне, Стояне,
я повдигни си главана,
главана от възглавкана,
снажката от постелкана,
да видиш, синко Стояне,
какво са оро люлее
на беглицконо йермане,
на чуфлицконо ямбаре —
главени до главеницине,
женени до жененине,
лефтери до лефтерине,
до наша Радка двамина,
двамина луди и млади.
Йди ги, синко, пòгледни
каква са пуста прилика —
и двана тенки, високи,
и двана бели, черноки.

Пяла Неделя Стоева Бебелекова, 65 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1491

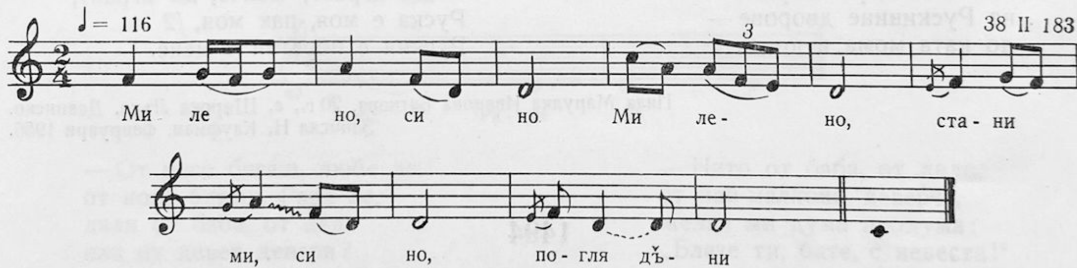

— Милено, сино Милено,
стàни ми, сино, пòглядни
какво се е хоро сторило
на беглицконо хармане —
до всяка мома и юнак,
до твоя Йенкя двамина.
— Да играт, майчо, да играт,
глава не мога да вдигна,
главана от възглавкана,
снажкана от постелкана.
Йенкя е моя, пак моя —
Йенкина китка у мене,
моян ми пръстен у Йенкя.

Пяла Катя Стефанова Сариева, 47 г., гр. Девин, преселена от с. Стойките, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

1492

♩ = 116 — 106 II 51

Раз-бо-лел са е мла-дъ Ми-лин,

та ле-жи и ще да у-мре

Пял Димитър Тодоров Дойновски, 38 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1493

♩ = 132 — 71 I 24

— Ди-мит-ро, си-но Ди-мит-ро, ста-ни,

Ди-ми-тро, по-глед-ни

— Димитро, сино Димитро,
ста̀ни, Димитро, по̀гледни
какво са хоро сторило
на Рускинине дворове —
до ката мома и юнак,

до наша Руска двамина, /2
двамина луди и млади.
— Да‿играят, майчо, да‿играят,
Руска е моя, пак моя, /2
Рускин е по̀рстен у мене.

Пяла Марудка Иванова Баткова, 20 г., с. Широка Лъка, Девинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1494

♩ = 148 — 251 I 3

Ста-ни, Ли-ле-но, по-гъ-ляд-ни как-во

са хо-ро лю-ле

Стани, Лилено, поглядни
какво са хоро люлея /2
на бейлишконо механя, /2

до бейлишконо коначе, /2
под щталбатана оръша.

Пяла Златка Христова Станчева, 17 г., с. Соколовци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1495

Стани, Тудору, поглядни
какво са хоро люлея /2
на барчинскуну харманя, /2
пут щълбатуну ореша.

Пяла Станка Тодорова Конева, 16 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1496. Бяга от малко деверче

— От кого бягаш, любе ле,
от кого бягаш, Раде ле,
дали от баба, от дедо
или от девет девери?
— Нито от баба, от дедо,
от най-малконо деверче,
желна ми дума продума:
„Блазе ти, бате, с невеста!"

Пяла Шина Савова, 20 г., с. Чокманово, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1497. Сестра отровница

— Отрови, любе, твоено братче,
двамка със тебе да са зо̂мимe.
— Отрови го ща, отрова нямам.
— Ти го отрови, я та ща каза
де има, любе, жо̂лта отрова —
сай долу, долу на ливадено,
тамо ми има змийка усойна,
два̀жчене удре, трижчен да ригне,
тя ще ти пусне синю, зелену,
синю, зелену, жо̂лта отрова,
че я насипи в бела ръкия
и си пучерпи твоено братче:
— На, пийни, братко, бела ръкия.
— Пийни ти, сестро, ти си по-стара.
— Пийни ти, братко, то са ни гльода.
Дважчен е пийнал трижчен е ригнал:
— Пуста ти, сестро, бела ръкия,
га ми отрови белосо со̂рце!

Пяла Мария Радева Николова, 17 г., с. Габрица, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1498. Снаха клеветница

Rubato (♩ ≈ 54)

40 I 265

— Лю- бе Ди- ми- тре, Ди- ми- тъ- ре, ти сто- и- шъ, лю- бе, на дю- кян

— Любе Димитре, Димитре,
ти стоиш, любе, на дюкян, /2
продаваш вино, ракия,
ала ми, любе, не знаеш
какво е ново станало,
сестра ти го е сторила:
мъжка ни рожба убила.
— Любе Тодоро, Тодоро,
стани си иди у дома —
рожба щем стигна и друга,
ала сестрица не може.

Пял Павел Вълчев Цветков, 68 г., с. Косово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1499. Клетва към майка, че я оженила далеко

♩ = 144

249 I 41

Бре И- ва- не, бре чо- ба- не, из- ве- ди- ма от таз го- ра

Бре Иване, бре чобане,
йзведи ма от таз гора,
от таз гора яворова,
яворова, ясенова,
заведи ме в наше село,
в наше село огън гори,

огън гори, метла мете.
Да изгори мойта майка,
дет ни роди девет деца,
та на даде в девет села, /2
мене даде във десето!

Пяла Йордана К. Кирякова, 50 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1500. На зла свекърва случила

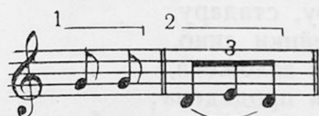

— Станко льо мари лелина,
лелино бело момиче, /2
дуде бе, Станку лю, у леля, /2
бяла бе като кадона, /2
червена като йебълка,
сега си, Станко, станала
хем бледа, Станко, хем жолта,
че оти, Станко, лелина
дали си болна лежала,
или си болни гльодала?

— Лелчинко, мила лелчинко,
на зла сам баба паднала —
ние сме девет йетърви,
утрино рано на коран,
вечерьо в тьовну ут коран,
всека си люшне люлката,
пък мени дават, лелчинко,
младочни крави да доям,
дребнини телци да лочам.

Пяла Шина Гьоргева Паунова, 37 г., гр. Девин, преселена от кв. Устово, гр. Смолян.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1501. Станке ле, моя дъщерьо

— Станке ле, мое дôщеру,
дорде бе Станке ле лѐфтера,
бяла бе като кадôна,
червена като ябълка,
сега си, Станке, станала
хем чôрна, Станке, хем бледа,
— Мале ле, стара мале ле,

ние сме девят етърви,
всякой си вземе рожбъна,
всякой си люшне люлкана,
пък мене дадът ведрана
младòчни крави да доя,
хем доя, майчо, хем плача,
сълзи ведрана обливат.

Пяла Марийка Илиева Шишманова, 18 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1502. Майка ѝ я дала на проклета вяра

— Руске ле чернойока,
чернине ти йочи,
що мильничку гльодаш,
мильничку приз момине, /2
жельничку на юнаци —
дъли си заложена,
или си продадена?

— Овчару, стадару,
бре гидийцки сино,
нито съм заложена,
нито съм продадена;
майка ме е дала,
дала, харизала /2
на пруклъота вера.

Пял Димитър Сл. Митрушев, 34 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1503. Омъжена не по воля

— Дощеро моя майчина,
оти ти плачот очинки, /2
пък ти са смее лицено?
— Майчинко, моя майчинко,
как да ми очи не плачот, /2
как да са лице не смее —
приз село върви севдьона,

на пôстру конче йехаше,
на синьо седло седеше,
пък ти ма мене не даде,
ам си ма даде другиму,
другиму, дюлгеринему,
със каленине ръчица,
със пуканине нужица.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, юли 1957.

1504. Да знае мома да се не жени

Да знае мома, да знае,
да знае да са не жени —
женилото е чернило,
а моминството светило.
Да знае мома да ходи
двадеста и пет години, /2
та либе да си избере.
С любе са младост младова,
с любе са старост старова.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1505. Две невести хоро водят

(На „свòрнато" хоро)

Две нивясти хоро водят, /2
хем го водят, хем го въртят, /2
мòмине ги жално питат: /2
— Хубаво ли й венчилото, /2
венчилото, женилото? /2
— Ожени се, та да видиш /2
хубаво ли й венчилото, /2
венчилото, женилото. /2

Пели Георги Мароков, 53 г., Росица Вълчанова,
17 г., Шина Савова, 20 г., с. Чокманово, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1506. Аз ти го казах на шега, пък ти го взе за истина

Стоян на дърва торнува
и Стоянка го изпраща.
Стоян Стоянки думаше:
— Вȏрни са, либе Стоянке,
чи ми са смейот хорана,
хорана и кумшиене:
„Каков е хубав млад Стоян,
пък му е грозно любено —
в лйцено като маймунка,
снажка е като прочица!"
И Стоянка са заворна,
изпече топли фурнити,
беличко си са премени
и ситанку са уплете.
Шарена кожаль забряла,
новко вретенце запрела /2
и си навонка излела.
Отгоре идат дърваре,
шарена свирка свиреха:
„Благатка, боже, благатка
на ноя мȏже таз жена!"
Га я наблизко наближи,
сам-сама била Стоянка.
Стоянка си му викаше:
— Хай да са, либе, ръзделим.
Ти ша си земиш Тодорчу,
пък яз ша зема Иванчу.
— Чекай, ма либе Стоянке,
яз ти го казах на шака, /2
ти го истина направи.

Пяла Мата Илиева Газенова, гр. Ардино, преселена от с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1507

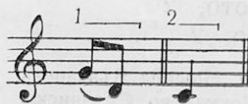

Стуен на дърва тȏрнува
и Стуенки си викаше:
— Стуенке, пȏрву любове,
йе ща на дърва да ида,
ага са Стуен развърни,
туф тебя да ни находя.
Ага са Стуен развȏрна,
Стуенка са бело премени
и ситно си са уплете,
че е Стуенка излезла,
бела каделька навила.
Насрȏща върви дърваре,
Стуен насрȏща продума:
— Благатка, боже, благатка,
на тоя мъж таа жена!
Ага е близу наближи
сама е било Стуенка.

Пяла Шина Ив. Добровска, 85 г., родом от с. Петково, Ардинско, живуща в с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955

1508. Главиме, жени, мале ле

— Глàви ма, жèни, маля ля,
дурде съм малък и глупав, /2
дурде по село ни ходя,
дурде ти бельо не правя,
дурде жирамьо не плащам
ката гудина по бинь грош,
сая гудина ики бинь.

— Òглави та ща, сино льо,
ага си найдеш прилика.
— Мале ле, нашôл си я съм,
ама е еце делече, /2
отвôдна страна морено.
— Не гльодай, сино, делече,
ам гльодай, сино, прилика!

Пяла Шина Хрисева Руменска, 40 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1509. Съгласни са да я дадат, но искат голям годежен дар

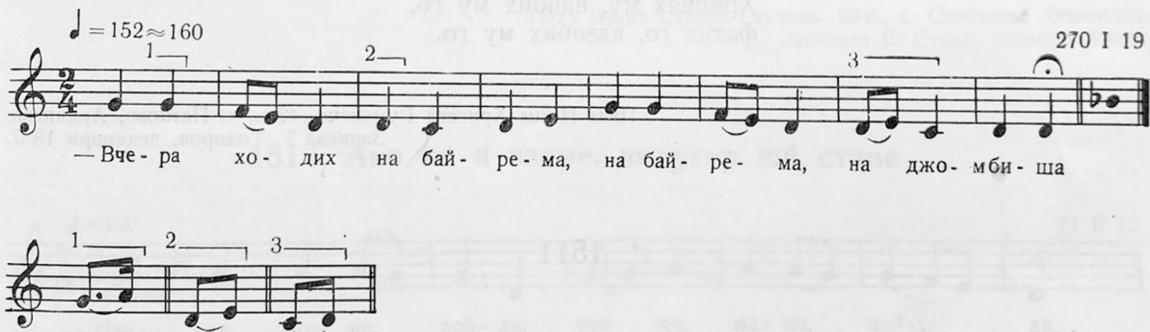

— Вчера ходих на байрема,
на байрема, на джомбиша,
гледах, гледах, врить мòмине,
га погльоднах мойно любе,
цальян байрем убираше.
Братън ѝ бе и то тука,
и то меса мойно любе.
Пòди, майчо, поищи м я.
— Ходих, синко, исках ти я,
бубайко ѝ триж продума:
„Пòсбирте ѝ голем лишен:
три ширите махмудии,
пет кушѐка копринени,
четри хъркѝ кадифени, /2
и за майка антерия."

Пял Мехмед Ахмедов Халилков, 28 г., с. Борово, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1510. Залюбила си юначе

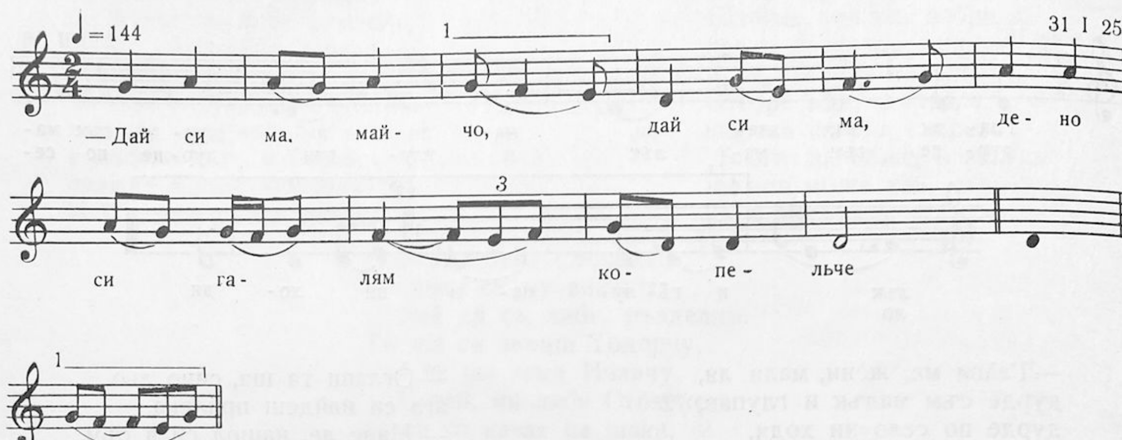

— Дай си ма, майчо, дай си ма,
дено си галям копельче,
дено ми чо̀стиш мину̀ва
приз наши ра̀вни дво̀рове!
— Дощеро моя майчина,
мъри де си го видела, /2
видела, най бендисала?

— Ма̀йчинко, моя ма̀йчинко,
я си бех ранко ранила /2
на врис, на вода студена.
Там си, майчинко, заварих
юначе коньче поеше —
коньче му вода не пие
за мойне бели харкоми,

коньче му зоба не зоби
за мойне бели ръчинки.
Хрипнах му, напоих му го,
фатих го, назобих му го.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1511

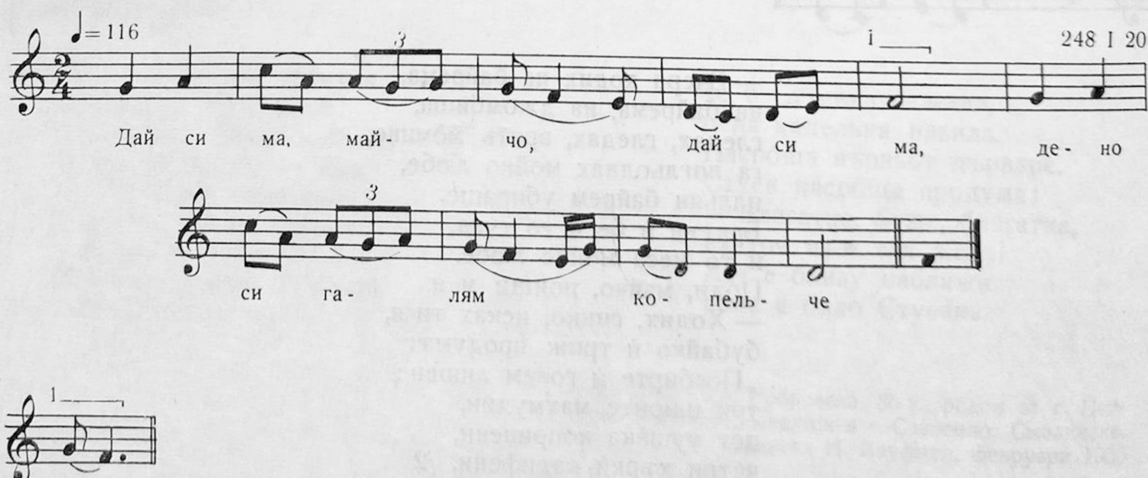

Пял Христо Дичев Бъзлянков, 38 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1512. Предпочита терзийче пред дюлгерче

♩ = 144 3 I 7

По- мо- ли, май- чо, бу- бай- ка, ма- ле ле, дай мен

бу- бай- ку ни да- ва

Помоли, майчо, бубайка, мале ле,
дай мен бубайку ни дава, /2
на каляноно гюлгерча,
ам да ма даде бубайку
на кьоничкону терзийча,
дену ми крои и шии
момскини гришки шеряни,
юнашки сини дулами.

Пяла Шина Стоева Глухова, 28 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1513. Ако не я вземе, калугер ще стане

♩ = 160 71 II 12

— Пой- ди, ма- мо, пой- ди, пой- ди, ма- мо, пой- ди,

пой- ди, за- гла- ви ме, пой- ди, за- гла- ви ме

— Пойди, мамо, пойди, /2
пойди, заглави ме /4
за хубава Димка. /2
Ако ме не зôме, /2
по-скоро се връщай, /2
че ще да отида /2
при близки шивачи, /2
дрипи ще порôчам, /2
дрипи калугерски, /2
калугер ще стана /2
и ще изповедвам /4
мôми и ергени. /2
И Димка ще дойде, /2
ще я изповедам /2
що е прегрешила /2
на млади години. /2

Пял Димитър Николов Киряков, 33 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1514. Мела Рада дворовѐ

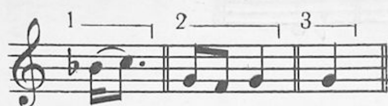

Мела Рада дворувя
с бусилкува метлица, /2
с стратурува вейчица.
Де засвирил млад овчар
в чо̂стана гора зелена!
Хвърли Рада метлана
и си майци думаше:
— Йе ща, мале, да ида
в ная гора зелена,
да си видям, мале ле,
каков ми е засвирил.
Ако ми е от рода,
скоро са ща заво̂рна,
пък ку ми е, мале ле,
мое първо любове,
там ща, мале, да седам,
дорде дойде Гергьовден,
да израстот иглички,
да повийем три китки:
по̂рва китка майци си,
втора китка татку си,
трета китка кальмани —
да са сьоти кальмана /2
чи съм в гора сидела.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1515

Мела й Рада дворови
с босилкова метлица, /2
стратуркова вейчица.
Де засвири млад овчер
в летнана гора зелена!
Форлила й Рада метлана,
метлана, още вейкана.
— Мале ле, мила мале ле,
пуста ти била метлана, /2
метлана, оцци вейкана,
йез ща да ида, да ида
в летнана гора зелена,
дейно ми свири млад овчер —
ако ми е роднина, /2

йе сига са духодам;
пък ако ми йе чужденче,
йе ща със него да ида.

Пяла Мария Белева Георгиева, 16 г., гр. Девин.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1516

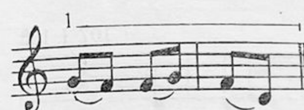

Мела Рада дворове
със босилкова метлица,
овчар свири с гайдана
в ч̂останa гòра зелена.
Фърлила Рада метлана:
— Ща идам, майчо, да видам /2
кой ми свири с гайдана.
Ако е лудо и младо,
чи ща със него да ида;
пък ку ли ми е роднина,
сбирам чѐпие, връщам са.

Фърлила Рада метлана.
Ага е тамо отишла,
не било лудо и младо,
не било Ради роднина,
ам било старо стъргало.
Викнала Рада да плаче:
— Пусто ми било, мале ле —
де има лудо и младо, /2
то ще е Ради роднина;
де има старо стъргало,
то ще е Ради чужденче!

Пял Георги Костадинов Карапаунов, 62 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1517

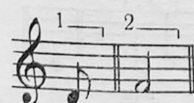

Мале ле, моя майчице,
домятай ми дворьено,
допрашай ми киткине,
пък я да идам да видям
що ми свири в горъна,

в горъна ситна, зелена —
дали е бюльбил пиленце,
дали е мучко авчарче.
Ако е бюльбил пиленце,
лъй ся ще са завърна,

до̀ме си ще дворьено,
до̀праши ще киткине;
пък ко е мучко авчарче,
майчо, с него ще ида,
та ще хме лято лятова
на високине планине
и зима щем зимова
в равноно поле широко,
в синено море длибоко,
дорде ми дойде Велигден
и до Велигден Гьоргьовден,
дорде излязе игличен
и до игличен кокурон,
две ще ми китки паизви,
майци хи щем проводи,
майци ти, севдо, батя ти,
тя са ще сяти майка ти,
чи сме във гора седяли,
та прикье не сме правили,
та дара нема да дарим.

Пели девойки от с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

1518. Я ща с пиленце да ида

Префъркало я пилянце
през Рожен, през Карабалкан —
гльдой го, Радо, варди го,
де ще пилянце да сто̀пи.
Стопило ми я, стопило
в сряде ми село Райково /2
и си за Рада питаше:
— Къде е Рада Радюва,
главена ли е, или не?
Рада са борже сетила
и си на майка думаше:
— Събирай, майчо, събирай
Радина кумаш премяна, /2
я ща с пилянце да ида.
— Радо, майчина дощеро,
как ще със пиле да идиш, /2
ага си Рада Радюва?
— Мале ле, стара мале ле,
и ти бе Шинка По̀пова,
и ти ми, майчо отиде
във четри кощи писинци /2
заради Рада Радюва.

Пяла Радка Иванова Харитева, 23 г., с. Полковник Серафимово, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

1519

— Оторо̀ща пищи славейче,
та го на гласчок познавам, /2
че има съвдьо на мене, /2
кайно и йе на него. /2
Галям го, майчо, гали ма, /2
зимам го, майчо, зима ма. /2
— До̀щеро моя майчина, /2
той нема сарай да седи, /2
той нема руба да носи. /2
— Мале ле, мила мале ле, /2
лете щим, майчо, лето̀ва /2
в чо̀стана гора залена /2

под тьо̀нка ела̀ висока̀ /2
близо до вода студена, /2
зиме щим, майчо, зимова /2
в равноно по̀ле широко.

Пели Дора М. Витанова, 55 г., Славка Д. Чичикова, 60 г.,
Рада Ст. Чичикова, 48 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1520. Ще ли ме вземеш, юначе

♩ = 88 — 137 II 25

— Ка- жи ми пра- во, ю- на- че, то- ра
през де щеш да ми- неш

— Кажи ми право, юначе,
тòра през де щеш да минèш,
да станам да са òгиздя
с великденскону гиздило,
кършѝ ще да ти ѝзлеза

на горничкине вратцинки,
дену са нах гинàрчено,
дума щим да продумаме,
на път щим да го кладеме,
зе ли ма щиш, дьель ма ни щеш.

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

1521. Ти речи, моме, взе ща те

♩ = 138 — 31 II 61

Зъ- мъ- ни ма, зъ- мъ- ни, де- вой- ко, ма- ри, ме- тъ- на- лъ
съ- мъ ме- рак на те- бе

— Зъмни ма, зъмни, девойко, мари,
метнал съм мерак на тебе /2
и имам севдьо голема.

— Как да та зъмнам, юначе лудо,
га ма майка ми не дава?
— Ти речи, момне ле, зо та ща, мари,

я ща майка ти измами
със аднô кôрпа шерена
и с едни лу̀стри кондури.
— Как да та зъмнам, юначе,
га ма татко ми не дава?
— Ти речи, момне ле, зо та ща,
йе ща татко ти измами
със шишо бела ракия
и с едни нови потуре.
— Как да та зъмнам, юначе,
га ма батко ми не дава?
— Ти речи, момне ле, зо та ща,
а ща батко ти измами /2
със мойна сестра по-малка.
— Как да та зъмнам, юначе,
га ма майка ти не рачи?
— Ти речи, момне ле, зо та ща,
я майка нема да слушам, /2
бубайка нема да питам.
Нова съм кôща оградил,
ти щеш въф нея да седиш.
При майка нема да ходиш,
със татка нема да гъльчиш!

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1522. Вземи ме, вземи, девойко!

Пиленце пее, Добрице,
във срôшничкана махала,
хем пее, Добрице, хем казва:
— Зôмни ма, зôмни, девойко;
— Как да та зôма, юначе,
га немаш кôща градена
и немаш лето гиздило?
— Зôмни ма, зôмни, девойко —
лете щим да летуваме
в чôстана гòра зелена,
зиме ще да зимуваме
в равнуно поле широко.

Пяла Росица Вълчанова, 17 г., с. Чокманово, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1523

Тудора двори митеша,
Стуян през пôтян вървеша /2
и на Тудора думъше:
— Фърли, Тудоро, мѐтлана,
та си ма пòсляд зàследи!
— Стуяне, първо любове,
как да та пòсляд зàследям —
я имам стара майчица,
да идем да я пòпитам
да ли ми ще тьонки дарове,

твари ли ми ще спапове
— Хайде със мене, Тудоро
нам ни дарове не требват,/2.
дарове, още спапове.

Не щеме лето летова
в чостата гора зелена,
пък щеме зима зимова
в равноно поле широко,

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1524. Що шиеш гергеф и плачеш

— Лельо Марийо, Марийо,
що шиеш гергеф и плачеш —
дали си игла строшила,
или си гергеф сбо̂ркала? —
— Нито съм гергеф сбо̂ркала,
нито съм игла строшила.
Поръча Ристю даскала

по пазар, по пазарджие,
по Колю, по‿арабаджия:
„Ко са Марийка наеми,
Марийка за попадийка,
тъй да ми носи лишана,
лишана пръстен сребърен,
деветстотине алтъне!"

Пяла Митра Асенова Станкова, 55 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1525. Нагиздила се, накичила се

Нагиздила са, накичила са,
наденала я шеряна фуста,
та че утишла нах чаршиено,

нах чаршиено, низ дюкянено
да си купо̂ва тьожко гиздило,
чи ми са стега млада невеста.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 40 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1526. Не взимай овчаря, а орача

— Руске ле чернойоко,
Руске ле белолико, /2
що мильничко гльодаш,
милно приз момине,
желно приз юнаци —
дали си заложена,
или си продадена?
— Дружки, мои дружки,
нито съм заложена, /2
нито съм продадена,
мама ма е дала,
дала, заложила /2
увчерю-стадарю.
— Нимой зима, Руске,
увчеря-стадаря,
че година ходи,
неделя го яде,
ями земи, Руске,
орачо, копачо —
той неделя ходи
година го яде.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1527. Измамил бяла Рада

Врить момине на хороно,
бела Рада тамо нема,
че си Рада брата нема,
брата Рада, братовчода,
да я води на хороно.
Де са найде едно мòмче,
едно мòмче кехайовче:
„Измами ща бяла Рада,
отве я ща на хороно,
на хороно със мòмине!“
Та че стàна, та отиде
на Радини равни двори,
та порука, та почука:
— Мари Радо, бела Радо,
сама ли си, домà ли си?
Стàни Радо, отвори ми!
Пък му Рада тихо дума:
— Ой та тебе, лудо-младо,
не стàнувам, не отварям —
мень е майка порôчала,
порôчала, зарôчала:
„Мари Радо, бела Радо,
който дойде, не отваряй,
не отваряй, ам затваряй.“
Пък момче хи тихо дума:
— Стани, Радо, отвори ми,
че съм дошол да та водям,
да та водям золвана да си —
сестра ти ща син да жени!
Стана Рада, измами са,
измами са, та отвори.
Та торнаха, та вървеха,
та вървеха, що вървеха,
момче Ради тихо дума:
— Чуеш ли ме, бела Радо,
как ми пищьот дребни пилци
за двамина луди-млади,
луди-млади неженени?

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1528

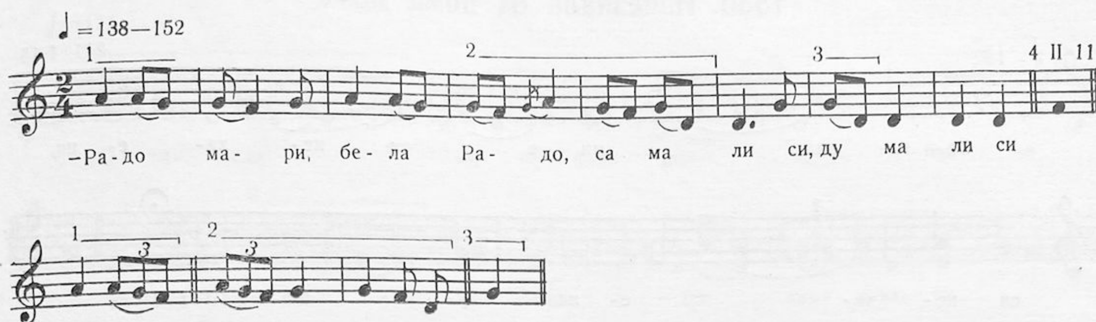

—Радо мари, бела Радо,
сама ли си, дума ли си, /2
излязи, Радо, отвори ми. /2
—Ни излизям, ни отварям,
чи та теби ни познавам,
ни отде си, ни каков си.

—Радо мари, бела Радо,
лелин ти сам син Трендафил,
леля ти ме проводила
теб за золва да та водя,
ти за золва, йе за девер.

Пяла Мария Вълкова Ташкова, 36 г., с. Гела, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1529

Чирешка я цвят цветила
цвят цветила, род родила,
ала ми нема кой да я чува,
кой да я чува, кой да я бѐре.
Де са найде бела Рада,
уградила висок чардàк,
соднала Рада на чердакан,
огльодала са низ полено, /2
низ полено ширинено.
Отдоло иде лудо-младо,
конче еха то по-лудо

и си Рада тихо дума;
—Мори Радо, бела Радо,
слези, Радо ле, от чердакан,
влези, Радо, фъв градинка,
откъсни ми строк босильчек,
строк босильчек, карамфильчек,
чи съм дошол да та водям —
сестра ти ща син да жени,
син да жени, друг да глàви,
да та вода золвана да си.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1530. Изчезнала от дома мома

Загалил ми е ен кехаена,
ен кехаена хубава Стана.
Майка си нему Стана не дава
и Стана си го сама не рачи.
Станина майка рано ранила,
рано ранила, рано в неделя /2
и възрукува хубава Стана:
— Стàни ми, стàни, Стано дôщеро,
крава да доиш, телци да лôчиш.
Чи ми не найде хубава Стана,
ами си найде на Станинана,
на Станинана пъстра възглавка
китка струшена, тютюн сдрубена.
Викнала майка, припела са е:
— Ох леле, леле, Стано дôщеро,
дали е Стана на планинôна,
на планинôна млада овчарка,
или е Стана в равноно поле,
в равноно поле удъжийчица!

Пяла Шина Хрисева Руменска, 40 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1531

Имела майка беличка Стана,
възвикува е ката вутрина /2
крави да дои, телци да лъчи.
Станала майка една вутрина,
чи ми не найде беличка Стана,
ами ми найде китка строшена,
китка строшена, тютюнь сдробена.
Седнала майка желно да плаче,
желно да плаче и да нарица.
Отде я зачу младо овчарче:
— Оти ми плачеш, Станина майко?
Мълчи, не плачи, Станина майко,
твоя е Стана въз планинъна, /2
въз планинъна млада невеста.

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

1532. Стана са турци откраднали

♩=126 4 I 21

О- ти- шла ми йе Ста- ни- на май- ка

на Ста- ни- ни ми йо- дри кьо- шкю- ви

Отишла ми йе Станина майка
на Станини ми йодри кьошкюви, /2
чи ни йе нашла Стана дощиря, /2
ам си йе нашла китка ройната.
Припела са йе Станина майка:

— Ой Стано, Стано, моя дощирьо,
дали йе Стана в поле гъркиня,
или йе Стана турска рубиня?
Ниту йе Стана в поле гъркиня,
ам си са Стана турци украли.

Пяла Екатерина Анастасова Балабанова, 25 г., с. Широка лъка, Девинско, преселена от с. Гела, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1533. Отвлечена мома

♩=138—152 4 I 23

О- ти- де Рад- ка за во- да, о- ти- де Рад- ка за

во- да, Ра- до, Рад- ке, пи- ле, Ра- до, Рад- ке, ду- шо

Отиде Радка за вода, /2
Радо, Радке, пиле,
Радо, Радке, душо,
та чи са вейки ни ворна. /2
Дали я вода отнеси, /2
или я метла измети? /2
Нито я метла измети, /2
ам си я Гьорги открадна. /2

Пял Георги Костадинов Дурев, 60 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1534

♩=138 38 I 124

-До- хо- ждат ли ти, си- но- льо, на бя- лен Дуй- нав де- вой- ки?

— Дохождат ли ти, сино льо,
на бялен Дуйнав девойки?
— Дохождат, майчо, дохождат,
вчера бе дошла и друга /2
белине платна да бели.
Белила и заспала е
на дребно, ситно камане.
Ситна ми роса поросия,
пък яз са чудом почудих:
дали момана да дигна,
али платнана да сбера,
та че ми не сбрах платнана,
ами си грабнах момана.

Пяла Велика Славчова Славова, 33 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1535. Пустите ти черни очи

♩=138 251 I 30

— Ма- ри мо- ме, мал- ка мо- ме, пус- ти- ня ти чер- ни о- чи

— Мари моме, малка моме,
пустиня ти черни ȍчи,
черни, черни, та мамливи,
кой ги види за тях плачи, /2
аз ги видях, аз заплаках.
Дали дойдам довечера,
довечера на вечера?
— Абре лудо, не дохаждай,
майка нема, татка нема.

Пяла Тодора Щ. Суркова, 57 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1536. Продължителен любовен разговор

♩ = 160

1 2 II 4

Йот- как са сми за- га- ли- ли, Ди- ме- но

ху- ба- ва, Ди- ме- но гиз- да- ва

1

Йоткак са сми загàлили, /2
Димено хубава, Димено гиздава,
ич ни сме са вѝгювали.
Сноща вечир са вигя̀хми
на изворче, на кладенче,
изсидехми, пугалчехми,
дурди слонци ходи, дойди,
месичинка е изгрела,
месичинка рог издала.

Пяла Марина Николова Коледжикова, 44 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1537

♩ = 132

3

25I I 4

От- как са сме за- гла- ви- ли, Да- мя- но

у- ба- ва, Да- мя- но гиз- да- ва

Откак са сме заглавили, /2
Дамяно убава, Дамяно гиздава,
та не са сме видювали,
сноща вечер са видееме,
малко много постоееме,
поседееме, погъльчееме.

Пяла Златка Христова Станчева, 17 г., с. Соколовци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1538. Ти да бе мислил да дойдеш

♩ = 100 137 II 7

Ти да бе мис- лил да дой- деш, не ще- ше

гле- да дрем- ка- на

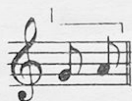

Ти да бе мислил да дойдеш,
не щеше гледа дремкана —
дремка са бърже разбуда
със кадàх вода студена,
със чешка бела ръкия,
със дрьъбни жълти стафиди.

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман.

1539. Три билки — три либета

♩ = 126 5 I 11

Бел ве- тир ду- и, бел ве- тир ду- и, пла- ни-

на би- йе, пла- ни- на би- йе

Бел ветир дуи, /2
планина бийе, /2
три снега топи, /2
три реки тикот,
три билки носят.
Порвана й билкя /2
порвуну й любя, /2
вторана й билкя /2
вторуну й любя, /2
третана й билкя /2
третуну й любя. /2

Пяла Екатерина Анастасова Балабанова, 25 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1540. Либе, китка невенова

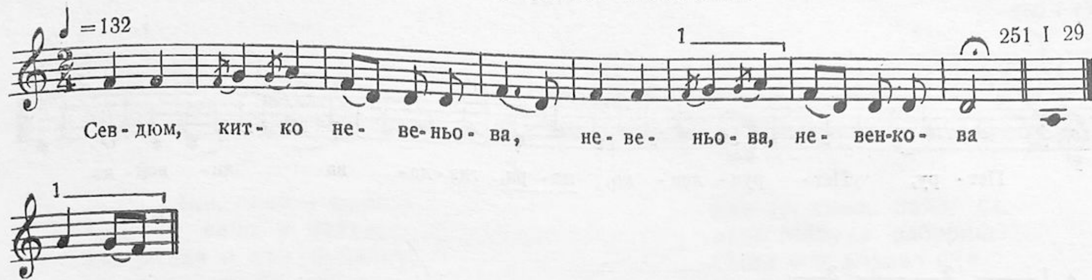

Севдюм, китко невеньова,
невеньова, невенкова,
от Загорье донесена,
през бел Дунав пренесена,

във градинка разсадена,
във градинка до калинка,
с мо̀мски гривни заградена,
с мо̀мски по̀рстен възпрашена.

Пяла Тодора Щ. Суркова, 57 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1541. Петру, Петройленко

Петро Петройленко, мъри,
гиздава девойко,
снощи нал ти рекох, мъри,
пак ли да ти реко:
Изведи кончено мъри
приз горни, приз долни,

чи що да пътувам
на Стамбол на градо,
та ще ти донесом
стамболски армаган,
златозлатис фустан,
сребросребрис гердан.

Пяла Хайрие Мехмедова Чаушева, 22 г., с. Бял извор, Ардинско, преселена от с. Шехин, Ксантийско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1542

Петру, Петрувленко, мари,
гиздава дивойко,
помниш ли, знаиш ли, мари,
как са сми галили /2
другож йот маишки /2
дури до гулемки.
Петру, Петрувленко,
гиздава дивойко,
сноци нял ти рекох
изведи ми кончено /2
през горни, през долни, /2
през среднини вратинки,
изведи ми кончено,
та ми го оседлай.

Пяла Шина Стоева Глухова, 28 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1543. Непресъхнала любов

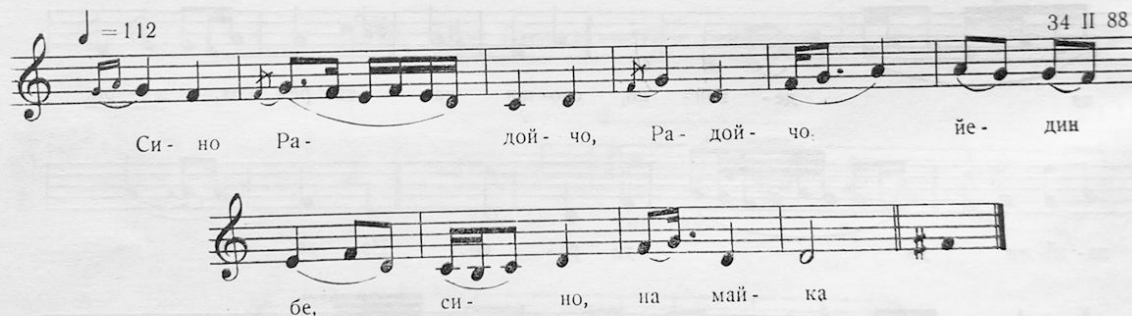

— Сино Радойчо, Радойчо,
йедин бе, сино, на майка,
йедин бе, и ти да не бе,
ага си, сино, загалил
уйковоно ти момиче,
Маруда, алтън Калуда.
Да са научи уйко ти,
главана ша ти одреже
като на агне гергьовско,
като на пиле петровско! —
Стана Радойчо, забягна
цали ми деветь години.
Нах десетана година
още от конче не е слел,
майци му конче не е дал
и за севдана попита:
— Ужени ли са севдьона,
рубана вдигнала ли е,
дружкине стигнала ли е? —
— И рубана е вдигнала,
и дружкине е стигнала,
ала са, синко, ужени,
малко е дете добила
и на теб са го кръстили!
Ага го зачу Маруда,
та при баба си утиде:
— На ти си, бабо, детено,
я ша си ида с любено!

Пял Тодор Василев Ташев, 49 г., с. Давидково,
Ардинско, преселен от с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1544

— Радойко, сино Радойко,
ъдин бе, сино, у майка,
въз майка и въз бубайку,
та да не ми бе ни ъдин,
ага си, сино, загалил
най-близничкана руднина,
уйкувъна ти дъщера,
Маруда, йълтън Керуда.
Хъскер си, сино, писуват,
йди са, сино, пиши са,
дано Маруда заборйш!
Одил е и вôрнал се е.
Още от конян не слезъл,
майци му селем не дава
и за Маруда запитал:
— Нарасла ли е Маруда,
стигнала ли е дружкине,
вдигнала ли е рубана?

Пели Рукие Ибрахимова, 15 г., и Хъмдия Осм. Онбашиева, 16 г., с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1545

Хасан ли върви и пита:
— Къде е, мале, Фатмина,
та хи са врата клѝчнати
и дворие и са сỳщави?
— Нема я, нема, сино льо,
вчера невеста отиде.
— Майчинко, моя майчинко,
чем дели е ща настигна?
— Настигна я щеш, сино льо,
га си кончено заседнеш
и си тара̀фан разфърлиш,
Ага е тамо отишъл,
въхчука Хасан, възбуха
на Фа̀тминкини вратинки.
Излезе бела Фатминка.
Хасан й желну думаше:
— Фатмино, бело мо̀мяче,
ам да сти дойде първийън,
тôрна ли са щеш със него?
— Торна ща, Хасан, тôрна ща.
— Ага щеш тôрна, Фатмино,
хайде, възседай кончено.

Пели Захре Османова Онбашиева, 14 г., Фатме Ем. Каракашева, 13 г., Рукие Еминова Сапунджиева, 13 г., с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1546

Ходил е юнак, ходил е
девет години на курбет,
на десетана са вôрнал.
Още от конче не слиза,
майци му салам не дава,
и за съвдьона питаше:
— Мале ле, стара мале ле,
нарасла ли е съвдьона,
рубана вдигнала ли е,
гиздило приляга ли й?
— Сино ле а мой майчини,
съвдьона ти е нарасла,
и рубана е вдигнала,
и гиздило й приляга,
ала са, сино льо, ожени,
мало е дете родила,
на тебе го е кôрстила,
на тебе, сину, Иванчо.
— Иди хи речи, мале ле,
навôнка да ми излезе
с малоно дете в ръкине,
да видя прилега ли й.
Куга е навôн излела,
га е Ивана видяла,
та са е назать вôрнала
и на баба си викаше:
— На си ти, бабче, дèтесу,
дете са ражда и другу,
съвдьо и друга не бива!

Пяла Шина Христова Руменска, 40 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1547

Пяла Рада Иванова-Стоянова, 27 г., с. Манастир, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1548

Маноль си майци викаше:
— Мале ле, мила мале ле,
ожени ли са Маруда,
Маруда, алтън Калуда?
— Не сô е, сино, не сô е,
Маруда тебе чекала, /2
на хоро не е ходила,
гиздило не е носила,
със дружки не е ходила.

Пяла Мария Анастасова Дукова, 80 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1549. Любовно уверение към мома

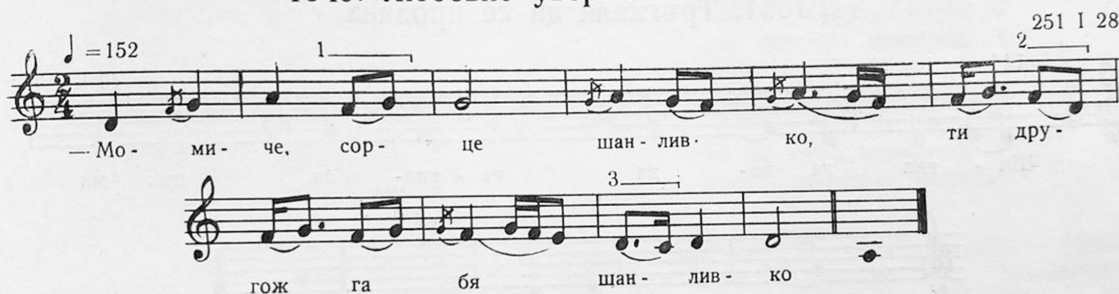

— Момиче, сорце шанливко,
ти другож га бя шанливко, /2
та и мень разшеняваше.
Сега си кимно, кахорно,
и мен си кахър задало.
— Юначе, луда делийо,

как да не ми съм кахърно,
га ма млозина галяха,
галяха и оставиха,
сега ма и ти загали,
и ти щиш да ма оставиш.
— Момне ле мари хубава,

я тебе ако оставям, /2
та ще да ида, момне ле,
баш калугерин да станам,
сребърна метла да метам,
и за теб ще припопитвам
ожени ли са севдьона.

Пяла Тодора Щонова Суркова, 57 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1550. Срещнал либето си, нѐ знае що да му̀ стори

До две моми в махалана,
и двене ги погалювам,
погалювам, последювам.
За еднъна и тъй и тъй,
за другана душа давам,
душа давам, курбан колем,
да я срешна и два давам.
Де ми я е бог помогнал
да я срьошна в сокацену
със две стомни във ръкине.
Рекох стомни да ѝ изля,
близко беше до чешмьъна,
върна са ще, нале си ще;
рекох стомни да ѝ строша,
близко беше до дюкеньън,
върна са ще, купи си ще.

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

1551. Тръгнала да се продава

Шинка на вода търнала,
пък ми е пътен сбъркала.
— Шинко льо мари попова,
попова, поп Васильова,
къде си сама търнала
низ та падина надолу?
— Търнала си съм, търнала
сам-сама да са прудавам.
— Шинко льо мари попова,
скъпа ли ти е паханô?
— Скъпа е, скъпа, юначе —
за шиник бели грошове /2
и за два жълти алтъне.

Пял Георги Тодоров Куртев, 59 г., с. Манастир, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1552

Шинко льо мари попова,
попова, поп Василева,
къде си сама тȏрнала
през Рожен през планинона?
— Тȏрнала си съм, тȏрнала
през Рожен през планинона
сам-сама да са продавам,
сама пахòна да сѐкам.
— Шинко льо мари попова,
колко ти струва пахòна,
ай сга да ти я нàброя
на аленоно миньдѝльче.

Пял Сивко Христов Чапкънов, 30 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1553. Вино не пие, пък на вино мирише

— Калинфирко, билберко,
ти, червена йебълко,
ти са, дженум, фаляши, /2
хем фаляши, фȏрляши, /2
чи ти вино ни пиеш /2
и каланфир ни носиш, /2
пък на него миришиш.
— Проклето лудо и младо,
сноща гости имехми,
тай ма мама приводи /2
нах зимнана зимница /2
червено вино да сипя, /2
та изгасна бурнона, /2
та изпуснах бочвана, /2
та ма вино пупорска — /2
затуй на вино мириша.

Пяла Екатерина Анастасова Балабанова, 25 г., с. Широка лъка, Девинско, преселена от с. Гела, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1554

— Калянфирко, бильбилько,
ти, червена йебълко, /2
ти са, кузум, фаляше,
хем фаляше, фȏрляше,
че ти вино не пиеш,
вино ѝ бела ръкия,
пък на него меришаш.
— Бате ле, бате Иване,
ти, булгарска будало,
толкоз ли са не сяташ?
Сноці гости имахме
була и батя главехме,
та ма мама проводи
с чешка вино да точам.

Та са скôрши чешкана,
та ми поле гришкана,
гришкана и миндильчана.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1555

♩ = 104 — 37 I 48

Пял Шекир Раджепов Брахамов, 33 г., с. Река, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1556. Изгубих си коланчето, дай си ми го

♩ = 128 — 72 I 50

Митро, Митро, кадôн Митро,
тôрнала ӗ кадôн Митра, /2
от сарае на̀ бунаре
студна вода да наточи.
Изгуби си коланчено,
коланчено, герданчено.
Насреща й̀ лудо-младо,
тя на лудо проговаря:
— Изгубих сй коланчено,
коланчено, герданчено,
ти го найде, дай си ми го.
— Ако съм го йе найдело,
да се свия и превия
окол твойна бела гушка,
окол твойно тьонко кôрсче.

Пели Небие Майсторова, 11 г., и Фатме Махмудова, 12 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1557

— Митро, Митро, кадон Митро,
торнала и кадон Митра /2
ут сараян ду бунарян /2
студна вода да наточи. /2
Де я срьошна луду-младу, /2
той на Митра пругуваря: /2
— Митро, Митро, кадон Митро,
каде ти е коланчено, /2
коланчено от корсчано, /2
герданчено от шийкана?

Пяла Василка Дечева Герзилова, 33 г., гр. Девин, преселена
от с. Широка лъка, мах. Стикъл, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1558. Ой Гане, Гане, беличко Гане

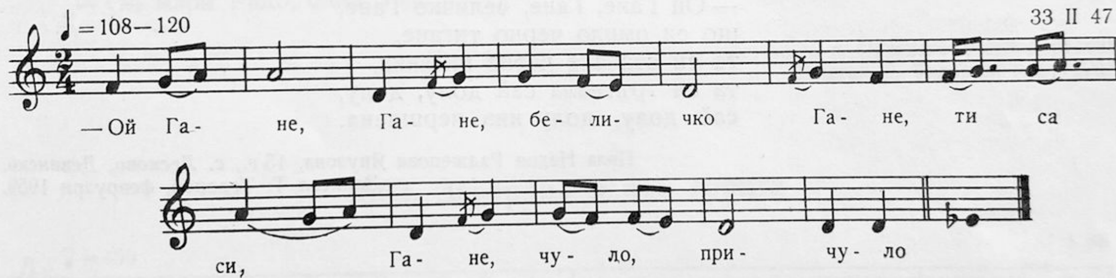

— Ой Гане, Гане, беличко Гане,
ти са си Гане, чуло, причуло,
тьонко да предеш, ситно да ткаеш.
Де да го сторим, беличко Гане,
да ти пруводем драм и полвина
драм и полвина сърма, коприна,
да ми изткаеш тьонко агločе.
Дено артиса, да ми го скриеш,
да ми изткаеш тьонки ръкаве.
Пак си му Гана тихо говори:
— Де да го сторим, младо златарче,
да ти пруводем драм и полвина,
драм и полвина злато и сребро,
да ми изковеш златно порстенче.
Дену артиса, да ми го скриеш,
да ми изковеш златни обици.

Пял Димитър Тодоров Дойновски, 38 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1559

Пяла Райна Атанасова Проданова, 64 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1560

— Ой Гане, Гане, беличко Гане,
що си омило черно тигане,
та си станала черна циганка,
та си тръгнала сай долу, долу,
сай долу, долу низ чершиена.

Пяла Надия Раджепова Янузова, 15 г., с. Лесково, Девинско.
Записал Т. Тодоров, февруари 1959.

1561. *Момкова закана към мома*

— Момне ле мъри хубава,
ко̀му си беда бедила
да ти съм обрал киткине,
киткине, ранен бусилек?
Мари, де ма си видела?
— Юначе лудо и младо, /2
Теб та, юначе, видела
мояна стара майчица
в нашена дольна градинка,
яга хи, кузум, береше,
та хи на глава кичеше
по сърмевуно шерфѐти,
по ачйкому долами.
— Я та ща, момне ле, пр̀ичака,

ага на вòда отидеш,
снажкана ша ти òтрошам,
лицено ша ти òблюбям.

Пели Шина Димова Даварска, 66 г., и Муда Енева Настрадинова, 74 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1562. Оградила бяла Рада висок чардак

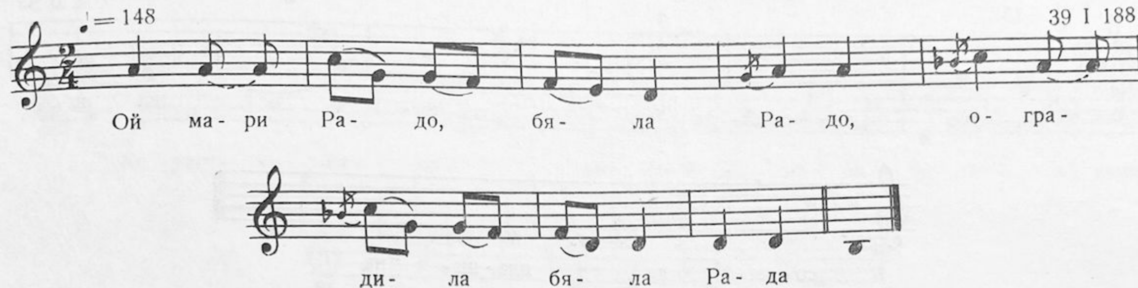

Ой мари Радо, бяла Радо,
оградила бяла Рада
фъв полено висок чардак,
висок чардак, писан пармак.
Отдолу иде лудо-младо,
коньче йеха, и то лудо,
право върви до Радица,
до Радини равни двори.
Той на Рада йотговаря:
— Ой мари Радо, бяла Радо, /2
слези ми, Радо, йот чардаце,
йот чардаце, йот пармаце,
набери ми бяло грозде,
бяло грозде кадълие,
черно грозде кадън пармак.
— Ой лудо, лудо, лудо и младо,
нито слизам, ни набирам —
е го тука, набери си,
ку щеш бяло, ку щеш черно.

Пяла Неделя Стоева Бебелекова, 65 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1563. Заьардил я във горате

Тòрнала я тьонка Руса,
тьонка Руса Буяжицка
рано утро въф неделя
да си бèре жôлтоно биле.
Не го брала и мълчала,
ям го брала, песня пела.
Де я зачу овчар-стадар,
та разпусна сиво стадо,
та зафати пôтювене,
пôтювене, друмувене,
та си фати бела Руса,
пък Руса му тихо дума:
— Бре овчарьо, бре стадарьо,
не разпускай сиво стадо, /2
ам го още пò възбирай,
че е в село кадиена,
у дома е зъптиена.
Фана та щот, вôрза та щот,

тури ти щот на ногиня,
на ногиня букаиня,
на ръкиня беликченя.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1564. Подай ми, моме, стръкче босилек

Митко си с гайда свиряши
на високана пла̀нина,
на шилещяна юрия,
гайдана дума думаше:
— Кирушко мари Пеюва,
Пеюва, Пеювичина,
подай ми стръчок босильчек,
да го, Керушко, разсадя /2
на високана пла̀нина.
Кога ми легнат шилянца,
и яз до него да седна,
да ми са прави, Керушко,
че съм до тебе сьоднало.

Пяла Катя Стефанова Сариева, 47 г., гр. Девин, преселена от с. Стойките, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

1565

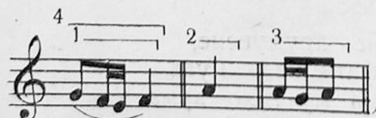

Митко си с гайда свиряши
на високана планина, /2
на шилящана юрия. /2
Гайдана дума думаши:
— Кирушко мари Пеюва, /2
пудай ми срачок бусилчак,
да й го, Кирушко, разсада
на високана планино, /2
на шилящана юрия, /2
йӗща ду него да сьодна,

да ѝ ме са справи, Кирушко,
чи сам ду теби сьоднало, /2
ду твоян алян миндилчак /2
десна сам рока метнало.

Пяла Шина Стоева Глухова, 28 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1566

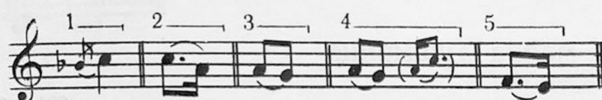

Керушко, караорманко, мари,
подай ми страчок бусилчак,
да го, Керушко, занисам
на високана планина,

да си го сложа, Керушко,
до мойно телча червено,
да ми ся прави, Керушко,
че ти си до мен легнала.

Пяла Йордана Василева Бояджиева, 38 г.,
гр. Девин, преселена от с. Гела, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1567. Кога се за теб разтъжа, китката да ти погледна

— Галиш ма, кузум, не галиш,
барам ма с ючи по̀глядни, /2
барам ми китка проводи.
— Юначе, луда дялийо,
защом да ти я проводя —
китката послядни следи,

китката дума не дума.
— Ти ми я, кузум, про̀води,
та да ми дума не дума.
Ага са за теб за̀тъжам,
китката да си по̀глядам, /2
на тебе да са ра̀зтъжам!

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1568. Не го срещнала и се натъжила

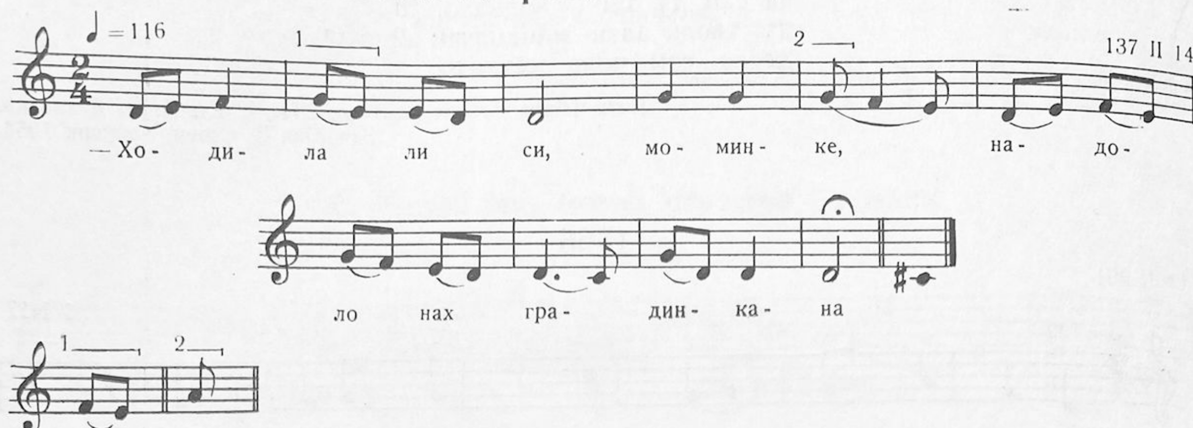

— Ходила ли си, моминке,
надоло нах градинкана,
видела ли си, моминке,
юнацкен зелен босилек,
обросенине бендерки,
бекерски дребни айгъша?
— Я съм, юначе, ходила,
вридь съм китькине видела,
ам тебе ни съм видела,
та ми са върнах кахърна.

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

1569. Стара майка душманка

Загалил бех, замамил бех
малка мома, бела Рада.
Галюхми са, мамихми са
три гудини и пульвина.
Таман беше за галене,
за галене, за мамене;
коню му бе до гривата,
юнаку му до рамото.
Та на никой не усяти,
усяти на, усяти на
моминана стара майка,
стара майка, баш душманка,
та ни пусна момиченце
ни със дружки на хорото, /2
ни на вода водьъничка.
Пôтян беше покрай село,
аз го сторих насред село,
тек да видя момиченце,
момиченце, бела Рада.

Пяла Велика Костадинова Дурева, 58 г., гр. Девин, преселена от с. Стойките, Девинско.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1570

— Тютюнлийче, кесимлийче,
що ма чоскуш погляднуваш — /2
йеднаж кончено и дваж меня?
Ни съм винце, да ма пийниш,
ни ябълка, да ма скрииш;
малка съм мома за галене,
за галене, за мамене.

Галихме се мало-млого,
мало-млого три години, /2
та на никой не усети.
Усетила й момина майка.
Вейке мома ни на вода
ни на вода, воденица,
ни на доще, топавица.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1571

Пял Димитър Сл. Митрушев, 34 г., с. Петково, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1572

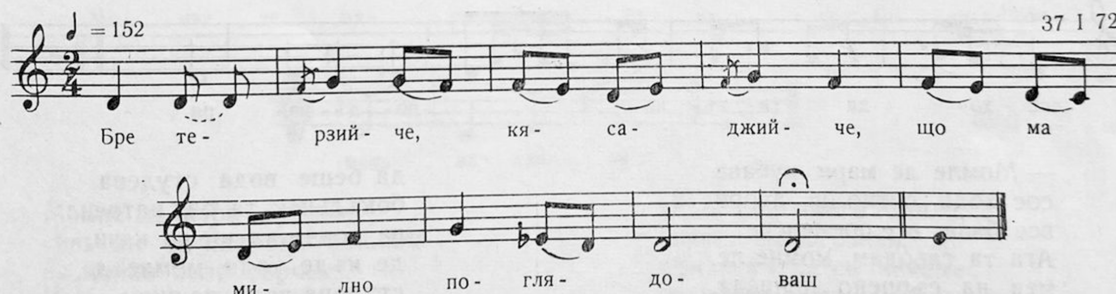

Бре терзийче, кясаджийче,
що ма милно поглядоваш /2
и по-често намиговаш?
Не сам винце да ма пийниш,
не съм грозде да ма зобниш;
малка съм мома за галене,
за галене, за мамене —
брой години петнадесет,
станаха ми шеснадесет, /2
дойде време за галене.

Пяла Василка Ангелова Златанова, 49 г., с. Хвойна,
Асеновградско, преселена от с. Косово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1573. Мъка по оженено либе

♩ = 144 40 II 302

Ста- ни ми, май- чо, йо- тка- чи

мо- я- на си- тна бай- ла- ма

Стани ми, майчо, йоткачи
мояна ситна байлама,
ситанко да си поцънкам,
авѐлско да си спомена —
как сме са другож галили
с близно комшицко момиче.
Опустела му майка му,
та си го мене не даде,
ами го даде другиму,
другиму фъв друго село,
другиму кафе да вари,
другиму диван да стои, /2
ръкине чапраз да държи.

Пяла Радка Иванова Стоянова, 27 г., с. Манастир, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1574. Мен майка тебе не дава

♩ = 116 34 II 95

— Мо- мне ле ма- ри ху- ба- ва,

сос хо- ди си- тъ- но по- дъ- во- ри

— Момле ле мари хубава,
сос ходи ситно по двори /2
все бяла, все пременена.
Ага та гльодам, момне ле,
мен на сърцено припада.
Да беше блага ябълка,
хвърли ще, отбрусти та ще;
да беше корен бусилек,
рипна ще, отмъкна та ще;
да беше вода студена,
бокъльчек та бех наточил,
на конче та ще го качи,
де къде ходя, момне ле,
студена вода да пиям
и тебе да си споминам:
„Какво бе уйгун момиче —
на лице бело, черноко, /2
на снага тьонко, високо!"

— Пукни са, тресни, юначе,
мен майка тебе не дава.
Мене ще майка да даде
чернокеному терзию,
дено ми крои и шие
момскине грижве шарени, /2
юнашки сини доломи.

Пял Тодор Василев Ташев, 49 г., с. Давидково,
Ардинско, преселена от с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1575

— Момиче бело, черноко,
довечера ща да ти дойдам /2
със шиша бяла ракия,
със торба' лето гиздило,
та да ма не си вȏрнала.
— Юначе лудо и младо,
и да ми дойдеш, и да не,
мень майка тебе не дава,
мене ще майка да даде
долу, в долнана махала
на вдовичино копяле.

Пял Георги Тодоров Куртев, 59 г., с. Манастир, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1576. От душмани няма да се вземат

Момне ле мари хубава,
синь ми си пламень наклала
на мойно бело сърчеце.
Нали е лесно, момне ле,
аднъжкош да ма поглядаш,
и дважкош да ми продумиш,
сърцено да ми разшениш,
разшениш и развеселиш,
че са сме много галили,
галили и драговали,
пък нема да са земеме
от пусти вързли душмане.
Душмане какво на правят!
Женени люде разделят,
дребни сираци оставят,
кайно е ягне без майка,
кайно е пиле без гнявдо.
Мълчи ми, мълчи, момне ле,
кадър е госпоть и за нас,
не двама да саземеме,
душмане да са изпукат,
и твойне, момне, и мойне.

Пял Стефан Вягов 55 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1577

— Харам ми стана, юначе,
нашено нам с теб галене,
галене и драговане,
пък нема да са зememе — /2
душмане нема да дадът
двамана да са зememе.
Душмане кина не правят!
Сторена сватба развалят,
главени разглавяват ги,
венчени назад развращат.
— Девойко мъри хубава, /2
ти ма щеш льосне приболе, /2
ага ми пойдеш, девойко,
на високана пла̀нина
жельтана жетва да женеш,
зелено сено да сбираш
със твойне дребни арта̀шки.

Пели Кюрсие Х. Ганелова, 16 г., и Хъмдие Осм. Онбашиева, 16 г., с. Виево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1578

От мен ти изин, момице,
когоно видиш, да галиш /2
и мене да не забаряш,
чи са сми млочко галили,
галили и драговали,
пък нема да са зьомими
от тия пусти душмани.
Душмани какво не правят!
женяни хора [разделят,
та нас ли ни щот раздели.

Пяла Рада Георгиева Дурева, 56 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1579. Разбулела са й Киречка

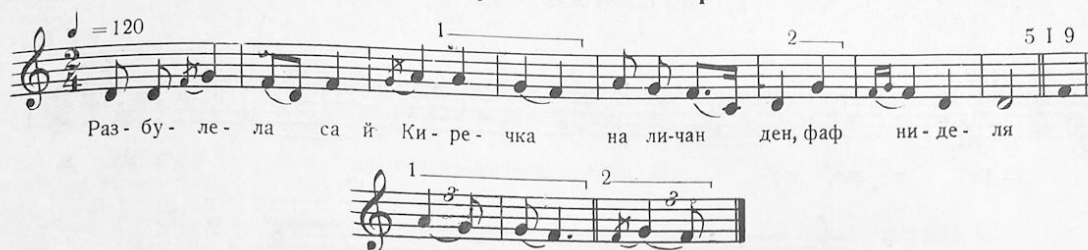

Рабулела са й Киречка
на личан ден, фаф ниделя. /2
Малу и млочку лижела, /2
Манол Киречки викаши: /2
— Стàни ми, стани, Киречко, /2
стани ми, стани, пòглядни
какво са й хòро сторило
на високана планина,
фаф долничкана махалò.
— Любе Маноле, Маноле,
ни мога снажка да дигна,
снажкана от постелкана,
главона от вазглавкана.

Пяла Екатерина Анастасова Балабанова, 25 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1580. Сърцето ѝ гори за избрано момче

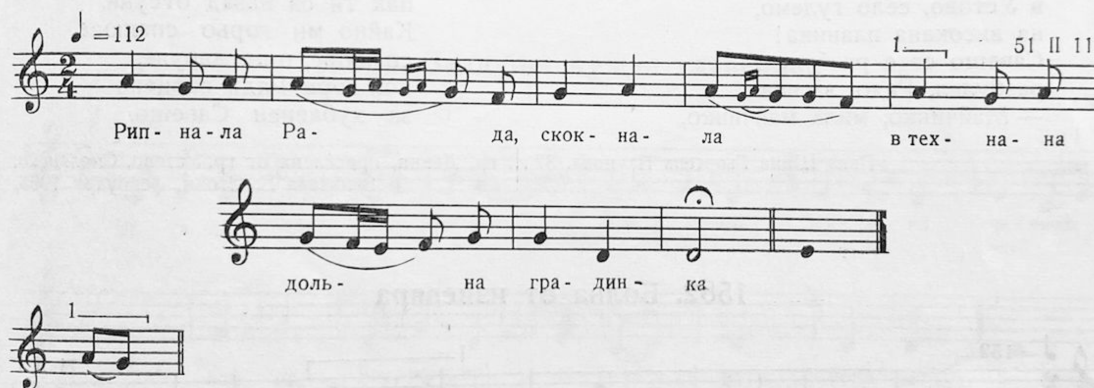

Рипнала Рада, скокнала
в технана дольна градинка /2
да бере китки всякакви.
Отде я видя майка ѝ,
та си на Рада думаше:
— Радо льо, моя дôщерьо,
кòму си береш киткине?
— Бера ги, майчо, бера ги,
нах Читак ша ги провадам, /2
на Савацòву копьъле.
— Радо льо, моя дôщеро,
ти чула ли си, или не,
че Савацо се разболял,
разболял, още загинал?
— Мале ле, мила майчице,
ако е това истина,
стàни ми, майчо, сòбери
моине тьонки дарове,
дарове, още спапове,
па хи на огън запали,
па си ми, майчо, погледни.
Ка горят, тьонки дарове,
нъй гори Ради сърцено
за Савацову копьъле.

Пял Анастас Канев, 27 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1581

— Радо льо, моя дощерьо,
кому ми береш китканa? /2
— Берам йе, майчо, берам йе /2
Сàвещо му да я прòвудям.
— Радо льо, моя дощерьо,
ти чула ли си, или не
каво е ново станало
в Устово, село гулемо,
на високана планина!
Сàвещо са е разбулел,
разбулел, Радо, загинал.
— Майчинко, мила майчинко,
то дано ни е истина,
ам куйе, майчо, истина,
стани ми, майчо, сабери
моине тьожки спапюве
и тьоничкине дарове,
че си ги, майчо, нàклади
на огин да ми изгурьò,
пак ти са назад òтсуни.
Кайно ми горьо спапюве,
спапюве, още даруве,
ной гори Ради сарцено
за хубавиен Савещо.

Пяла Шина Гьоргева Паунова, 37 г., гр. Девин, преселена от гр. Устово, Смолянско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1582. Болна от изневяра

Шинка е рано станала,
рано е вода донела
през криво лево сокаче.
На сокачено каваче,
на кавачено пиленце,
пиленце пее, говори:
— Шинко лю мари хубава,
защо си, Шинко, слабичка —
дали си болна лежала,
или си болни гльодала?
— Пиленце, пòстро славейче,
нито съм болна лежала,
нито съм болни гльодала,
ам ми са любе ожени.

Пял Добри Димитров Щонов, 36 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1583. Сгодила се главеницата му

— Иваня, чубаня,
бре гидицки сино,
глàва ли та боли,
или половина?
— Мале, стара мале,
не ма глàва болѝ, /2
нето половина,
сърцето ма боли
за сношнана вечер, /2
за главеничкана —
углавила са е,
йска да са жѐни.
— Сино, лъжô би ще!

— Мале, истина е.
Сам-самичек хòдих,
сам-самичек видѐх —
мòмини са двори
пъльнички, равнички
кỳмове, сватове,
зъ̀лви и девери,
и невéстана са
ситно покланяше
сивеному коня
до златнине юзди,
младеному куму
до чорнана земя.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1584. Залюбил чужда главеница

Загалил Маноль, замамил /2
Згỳрова чепкън девойка, /2
Колювана главеница. /2
Колю Манолю думаше: /2
— Дьòнди ми, дьонди, бре Маноль, /2
то та ща Колю дочека /2
и та ща хитро попита /2
чие щеш мома да галиш, /4
и още на смех да думаш!

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1585. Дунав тече, мома влече

♪ = 320

251 I 34

Ка- рай, май- чо, ко- го ка- раш, ме- не, май- чо, не- мой ка- ра.

Карай, майчо, кого караш,
мене, майчо, немой кара. /2
Мене мома одражела,
одражела, омилела
кайно ми китка перушничка,
от Загорье донесена,
през бел Дунав пренесена,
във градинка разсадена —
от вършек й роса роси,
от корень й Дунав тече,
Дунав тече, мома влече.
Овчар пасе сиво стадо,
мома му се милно моли:
— Бре овчаро шилигаро,
извади ма от бял Дунав.
Га са женя, ша та даря
тенка риза копринена /2
и аглочек, и той такъв.
— Мари моме, малка моме,
извади ща от бел Дунав (Марица),
ку ма дариш тенка снага,
тенка снага, бяло лице.
— Бре овчаро-шилигаро,
как да дара тенка снага,
га съм пуста главеница?
главеница, думомница?
— Га си пуста главеница,
па си върви низ бел Дунав (Марица).

Пяла Тодора Щ. Суркова, 57 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1586. Жътварка и Салих ага

♩ = 148

31 I 26

Вче- ра я, май- чо, за ми- нал де ре кюв ски я- нъ ку- лъ- жи- я

Вчера я, майчо, заминал
дерекювскиян кульжия /2
дребни аргатьке да сбира
Салих агому на межô,
жôлтана жôтва да жôнат.
Писа са Гана най-напреж,
до Гана, мамо, и Стана,
и Станинине дружчици.
Станаха, та отидоха.
Ага са тамо отишли,
ситна градушка залете,
сьоднаха да си починат.
Салих ага хми думаше:

— Стано и Гано башови,
главени ли сте, не ли сте?
— Не не сме баш оженени,
сноци сме, башу, изпили
Хупчуву бела ракия,
Хупчуви жôлти стафиди.
— Стано, байову момиче,
ти вôрни него, Стано ле,
да зомиш наша Хасана.
— Не бива, аго, не думай,
чи ша та Хупчо дочека
и ша та Хупчо пребие!

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1587. Прилика съм ти, но съм веч годена

Залете, загърме, ситен дъж залете.
Мома сено суши в зелено ливаде,
овчар срощу свири и на мома дума:
— Венче, моме Венче, повдигни дюльбенче,
повдигни дюльбенче, тьонкуно тестемельче,
да та видим, Венче, белалика ли си,
белалика ли си, чернойока ли си,
чернойока ли си, прилика ли ми си.
— Овчаро, стадаро, и бела съм лика,
и черно съм йока и ти съм прилика,
ала съм главена в горнана махала.

Пяла Вера Петрова Гержилова, 29 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1588

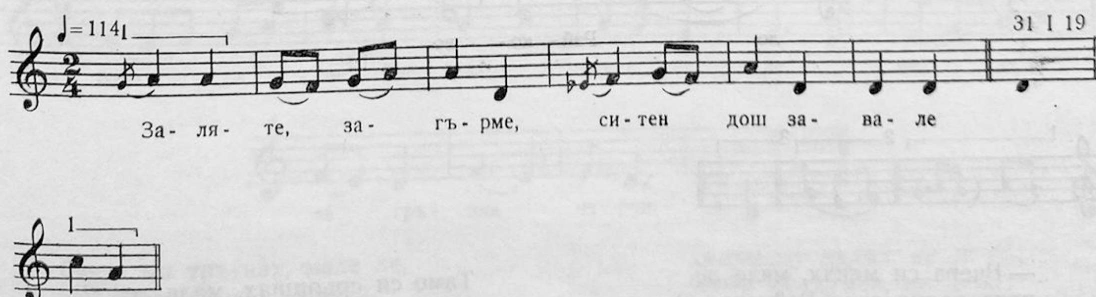

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1589. Не иска мома турчин да вземе

Огън гори, борна свети
на Радини равни двори —
дель са Рада заглавева,
дель са Рада разглавева?
Надойдоха челебийци,
вридь слезаха от конето, /2
наседаха на столето.
Едно мàшко челебийче
нито слиза от кончену,
нито седа на столчену,
ам си Ради тихо дума:
— Пристани, Раде, със мене,
ще та водя нах нашено, /2
нах нашено горно село,
ще та сторя баш кадъна,
баш кадъна в кадънине.
— Бре юначе, бре гидийо,
по що да ти аз завидя — /2
ве имате един байрем,
и нèга си не знаете
кой день да го играете.
Наша е вера по-хубава
ката неделя в черкована.

Пяла Кица Ат. Петрунова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

1590. Райковско тънко момиче

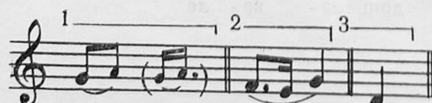

— Вчера си минах, мале ле,
приз долно село Райково, /2
приз чаршитскана махалò. /2
Тамо си срьошнах, мале ле, /2
райкуску тьонку дивойче — /2
силям му дадух, ни зьо гу, /2

двеста му дадух, мале ле, /2
с учинки да ма пуглъодни, /2
триста му дадух, мале ле, /2
думица да ми предума. /2
Лю яднож рече, мале ле: /2
— Назакь, по-назакь, юначе, /2
мумичанци е главѐно, /2
главено, с порстин мянѐно — /2
главяникън ми гулямец, /2
бракяна му са сихмени, /2
самичък баща кадия, /2
та тъ щът, кузум, прислѐци /2
в летнана гòра зилена, /2
та щът да си тъ погубят.

Пяла Василка Дечева Герзилова, 33 г., гр. Девин, преселена от с. Широка лъка, мах. Стикъл, Девинско. Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1591

Пял Ангел Илиев Георгиев, 42 г., с. Арда, мах. Гудевска, Смолянско. Записал Н. Кауфман, март 1959.

1592

Вчера ми тръгнах, мале ле,
низ бяла грьцка чаршия.
Там си ми срешнах, мале ле,
бяло българско момиче —
селям му дадох, не зе го;
дума му думах, не дума;
в очи го гледам, не гледа.
На глава китка носеше, /2

на глава от десна страна.
Рекох киткана да взема,
тогай ма в очи погледна,
тогай ми дума продума:
„Назать, по-назать, юначе,
че яз съм, лудо, главена,
главена, пръстен менена,
годеник ми е големец,
той ще та, лудо, улови,
та ще та, лудо, погуби
за една китка шарена."

Пяла Василка Ангелова Златанова, 49 г., с. Хвойна, Асеновградско, преселена от с. Косово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1593. Стой, девойко, не бягай

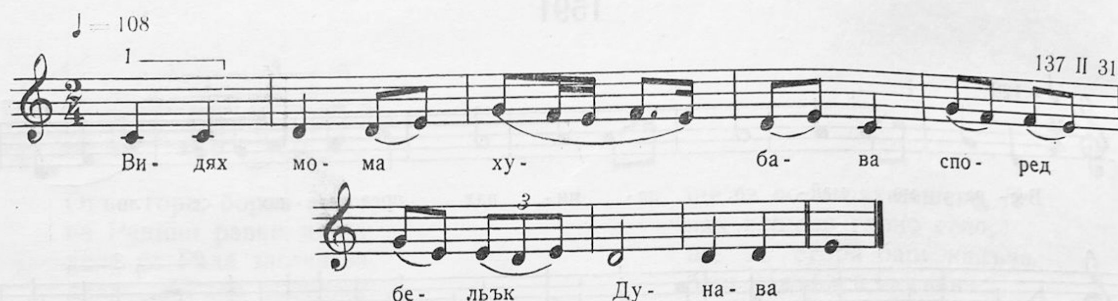

Видях мома хубава
според бельък Дунава,
бело си лице миеше,
чьърни очи стреляше.
Шибнах коньян нах нея,
те побегна от мене.
Порекох й, махнах й:
— Стой, девойко, не бегай,
я съм у вам снощи бил,
с майка ти съм вино пил,
с бубайко ти ракия,
и тебе съм вйдювал,
нишен ти съм оставил
двеста-триста грошове,
петь пърстена леяни.

Пòвърни ми, моминке,
от тристъна двестъна,
от петтèхну едѝнян.
— Не повра̀щам, юначе,
ни червена доката,
я ти не съм молила,
ни молила, зовала,
ти са у нам молеше
като просек на врата:
„Дай ми, дедо, момата,
че и мене требува,
да ми вари и пече
кога що й донеса,
кога фасуль със булгур,
кога леща с бабульки."

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

1594

— Бре стой, моме, ни ходай,
йе съм мо̀мар доходал,
йе съм у вас доходал,
с майка ти съм лафовал,
с тетька ти съм вино пил,

и тебя съм оставил
двесте-триста алто̂на.
На гайтан ги нанижи,
и със тех са о̀гизди,
и на хоро ѝзлези.

Пял Димитър Николов Киряков, 33 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1595

Мома седи над бял Дунав,
според бяли Дунава,
бяло си лице миеше,
черни си очи стреляше.
Шибна конче нах нея,
тя пабегна ат него.
Той ѝ махна, рече ѝ:
— Седи, моме, не бягай
я съм сноощи у вам бил,
с майка ти съм вино пил,
с бубайка ти ръкия,
и тебъ съм видъвал.

Нишан ти бях аставил,
двеста-триста грошове,
пет ляени пърстени,
повърни ми ъдиня.
— Ни повращам, юначе,
я та не съм молила
като пръсяк на врата:
„Дай ми, бабо, момъта,
да ми вари и пече,
кога кина ѝ донеса —
ако е леща с бубу̀лки,
ако е ариз със дрянки."

Пяла Бахрие Клефчиева, 12 г., с. Старцево, Маданско.
Записал Н. Кауфман, май 1957.

1596. Девойка отказва любов на момък

Ѝзлезни, Радке, по̀гледни
какво се о̀ро виеше
на уйчовите вършила,
под Радкините прозорци:
до сека мома и юнак,
до наша Радка двамина,
двамина брате овчаре.

Първия мина, замина,
втория дума продума:
— Щеш ли ма, Радке, не щещ ли?
— Не ща та, аго, не ща та,
терай си друга дивойка
като теб бяла, червена,
като теб тънка, висока.

Пели девойки от с. Жижево, Гоцеделчевско.
Записал Н. Кауфман, юни 1960.

1597. Девойка кълне либето си

Абре юначе, гидийо,
видям та и познавам та —
ти галиш мене, да мамиш,
пък друга викаш, да земиш.
Дано я малко поводиш,
до една вечер със нея,
вторана вечер самичък,
третана вечер я с тебе,
я наготово да дойда,
готова дара да даря,
огизден юнак да гльъдам
в опустелана одая,
в опустелону гиздило.

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали : текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

1598

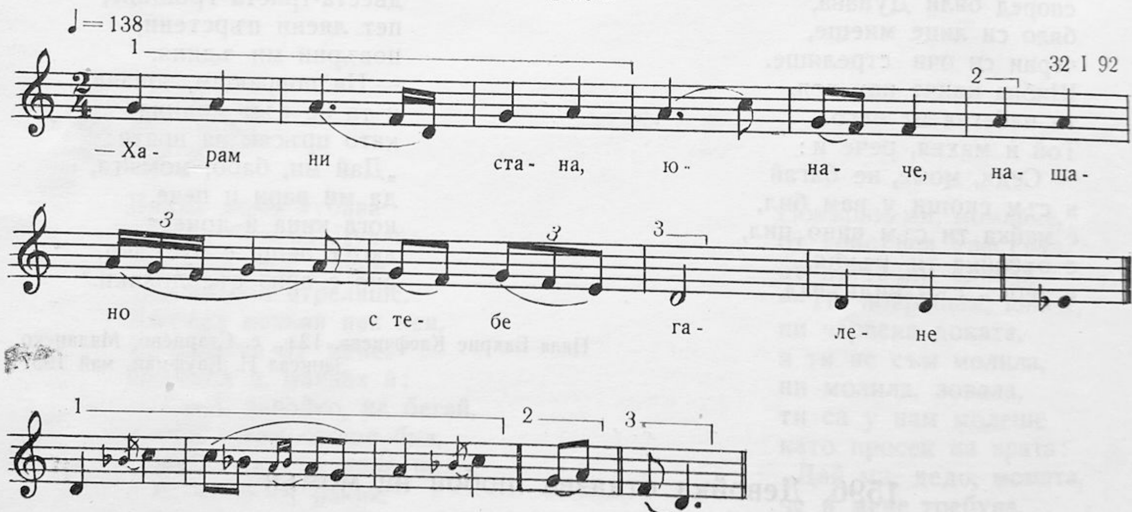

— Харам ни стана, юначе,
нашано с тебе галене,
галене и драговане,
га си и дручка загалил.
Гали я, кузум, лъжи я,
и тя е моя роднина /2
и ми е близка комшийка.
— Ложат та, кузум, ложат та
твоине дребни дружчици.
— Не ложат, кузум, не ложат,
дружкине право казуват.
Да даде господ, Стояне,
котрано галиш, да зомиш,
та млочко дица да родиш,
дор деветь мальки девойки,
фукорлôк да та натисне,
да торниш просо да просиш,
та и у мене да дойдиш,
та и йе да та дикисам.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1599. Напразно им е любенето

♩ = 144 — 74 I 35

—Ю- на- че лу- до и мла до нам са
с теб ха- рам ста- на- ло

Юначе лудо и младо,
нам са с теб харам станало
нашано с тебе галене,
галене, на сор сбиране.

Пял Ангел Димитров Камберов, 65 г., с. Чокманово, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1600. Майчо, севдата не дойде

♩ = 88 — 138 I 37

—И- кин- ди- я се по- ми- на, май- чо, съв- да- на ни дой- де
и- ли в дю-

— Икиндия са помина,
майчо, съвдана ни дойде —
дели са болен разболе,
или в дюкеньън остана
бела ракия да пие,
стафиди мезе да яде?
Ни дано жѝве да дойде,
в нѝгине дано окуцне, /2
в очине сляпо да стане.
Той ко са бе заглавил,
до ъйся са щеше ожени.

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

1601. Силата на любовна клетва

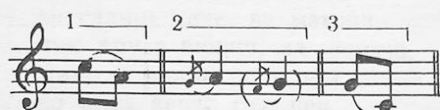

— Чирешко, чорна черничко,
ти беше цвята цветила,
пък рожба ни бе родила.
— Как̆ да ми цветя и родя!
Вчера до мени седеха
двамина луди и млади
и се фаф мени кълнеха:

„Ако са двама ни зьомим,
суха дано ми изсохниш;
пък ако си са зьомими,
суха сурове да станеш,
черни чиреши да родиш,
ут теби мизьо да бирем."

Пяла Рада Костадинова Дурева, 81 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1602. Щом той я лъже и тя го не ще

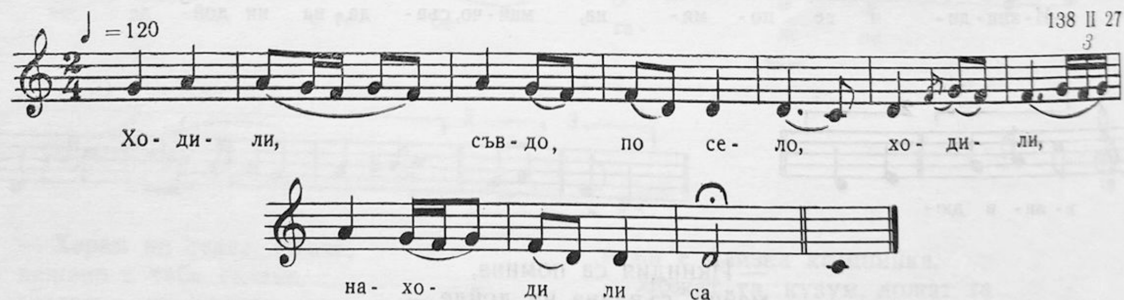

Ходи ли, съвдо, по село,
ходи ли, находи ли са,
гали ли, нагали ли са,
откак обидъ сѐвдине,
откак артиса, та дойде,
колкото да ма ни сърдиш.

Галиш ма, да ма играеш;
лъжиш ма, да ма измамиш.
То е и моно ей нолков
колкуно пиле на вейка.
То и я пòдам другаде,
другаде, в друга махала,

друго си галем копеле,
от тебе и по-хубаво,
по-бело и по-черноко,
по-тънко и по-високо.

Пели Кица Ат. Петронова, 69 г., и Василка К. Карагьозова, гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

1603. Съгласна да се омъжи в далечно село

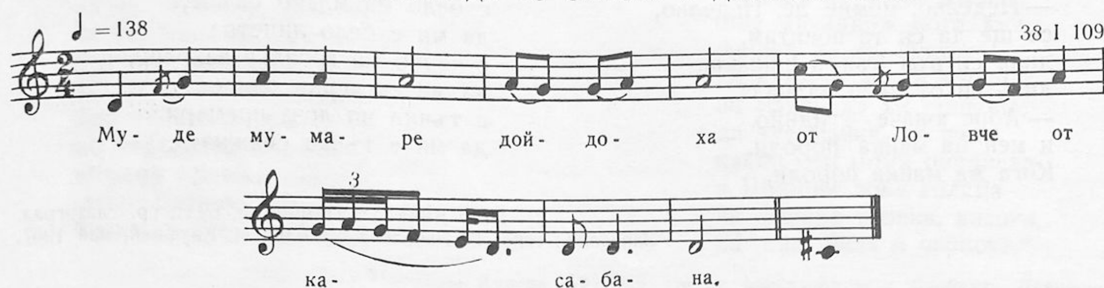

Муде мумаре дойдоха
от Ловче от касабана.
Сички си Муда даваха,
сал майка хи я не дава.
Муда на майка говори:
— Ша въря, майчо, ша въря.
Майка на Муда говори:
— Ни върѝ, Мудо, въф Ловча,
Ловча е млого далече —
три годен ми са пъть върви
и за три ми са дохода.
Муда на майка говори:
— Ша въря, майко, ша въря,
че ма е Дечо накарал,
та ми се е село насмяло.
Додето дума издумат,
Дечо на порти потропал:
— Яла ми, Мудо, отвори,
че съм са, Мудо, научил,
че ще далечко да вървиш.
— Ша въря, Дечо, ша въря,
Халал да ти е, Дечо льо,
мояна риза везана,
мояна кърпа шарена.
И ти ма ялал направи,
твоянан чумбер купринен
и твойне лустри кундуре.

Пяла Митра Асенова Станкова, 55 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1604. Терзии и Тодора

Събраха са, събраха
дявятина тярзия
със пятима шагорькя,
та кроеха, шияха
и Тодора гъльчеха:
— Що ли стори, Тодора,
та за вода не дойде
с двене бели харкоми?
Още дума думаха,
и Тодора пристигна.
— Бог помага, терзие!
— Дал бог добро, Тодоро!
— Шийте кройте, терзие,
мене да пошиите
тьонко бело фустанче —
поли да я шарено,
снажка да я воспретно.
Га са шибне Тодора
кайно паунь низ поля,
кайно риба низ моря.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1605. В градина ли си никнала, от небо ли си паднала

— Недельо, момне ле, Недельо,
се ще да си та пòпитам,
диль си във бъхчъ никнала,
диль си от небо паднала.
— Абре юначе — гидийо,
и мен ма майка породи.
Кога ма майка породи,
с бело ма млеко окъпа,
да ми е бело лицето;
с черно ма гроздье захрани,
да ми са черни очите;
с тънка ма лоза премери,
да ми е тънка снажката.

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

1606. Либето ми там беше, цяло хоро красеше

Засвирили са кавали
на Пьотковсконо хорище.
Сичкине моми там бяха,
мойно го либе немаше —
дали е болно легнало,
или е нейде отишло?
Ага са назать обърнах,
и мойно любе там беше,
цалоно хоро красеше.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1607. На книга да я изпише, на майка да я изпрати

Все кольчиш, майчо, йзлеза
на високини кьошкюви,
та си, мале ле, погледна
въз зиленоно ливаде,
все си севгьона видювам
фав зиленоно лювади, /2
до червенана ебълка —
шерени гришки шияше,
ситна байламо цонкаше, /2
байламо дума думаше:

„Момне ле мари хубава,
още ма яднож поглядни,
очинки да ти скятаса,
на книжка да хи изпиша,
на майка да хи провода,
да чуе майка, да види
какво сам мома бендисал
в Широка лока голема —
на снажка тьонка, висока,
на лице бела й чарнока.“

Пяла Лика Николова Дурева, 52 г., гр. Девин, преселена от с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1608

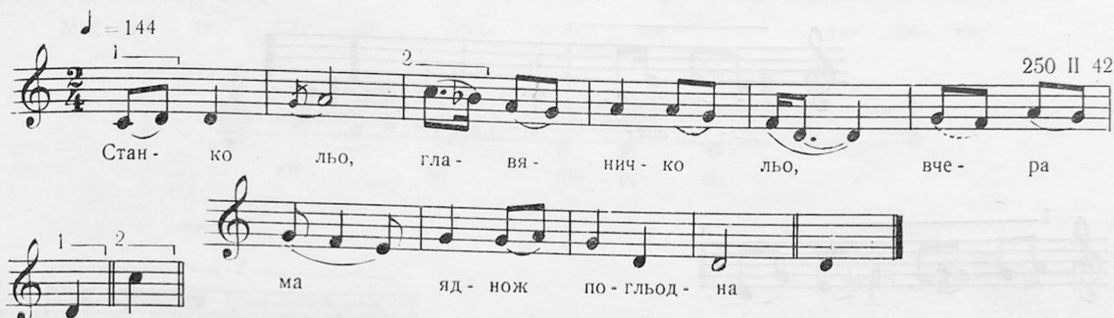

Станко льо, главяничко льо,
вчера ма яднож погльодна,
още ма яднож пòгледни,
очинки да ти скитасам,
лицено да ти огледам,
на кинижка да гу изпишам,

на майка да гу проводям,
да знае майка, да знае
каква съм мома загалил —
на лице бела, червена,
на снажка тьонка висока.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 40 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1609. Я, какво момче хубаво

Я, какво момче каматно,
китнало руже халено.
Колконо руже халено,
момчено дваж по-халено.
Де където ходи, свирило,

малкине моми галило,
по-големине лъгало.
Излъга Донка чичова,
та я заведе, йотведе,
на порти чука и вика:

— Яла ми, майчо, йотвори
да видиш, майчо, да видиш
какво ти добро доведох —
на тебе добра измяна,
на мене добра невяста.

Пял Иван Атанасов Ганев, 30 г., с. Орехово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1610. Оженена за старо-харо

♩ = 152 — 38 I 130

Вя- тре го- рне- ни- но, и ти, до- лне- ни- но

Вятре горненино,
и ти, долненино,
не дуй, не люлей ма,
яз са сама люлям,
от майчини яде,
от бащови гняде,
че ма не дадоха,
дено сама искам,
ами ма дадоха,
дено аз не искам —
на богатско място,
на старо, на вредно.
На ръка му легна
кайно на грамада,
душа му мирише
на гнило купище.
Ден гиди си младко,
младо и зелено!
На ръка му легна
кайно на възглавка,
душе му мирише,
на ранен бусилек.

Пяла Велика Славчова Славова, 33 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1611. Главили Дана за недъгаво момче

♩ = 160 — 39 I 200

Да- не ле, гла- ви- ли Да- на, Да- не ле- е, гла- ви- ли Да- на, Да- не ле

Дане ле, главили Дана, Дане ле,
главили Дана, Дане ле,
Дане ле, в чуздоно село незнайно,
в чуздоно село незнайно.

Срам било Дана, Дане ле,
да си попита майка си,
та си попита брата си:
— Бате ле Гьорги по-голям,
та ходил ли си в селоно
и видел ли си момчено?
— Ходил съм, Дане, видел съм —
баба ти, Дане, хубава,
дядо ти, Дане, по-хубав,
ала ти либе нефела —
дваж го а вода носила
триж го а мечка давила;
ем куцо, Дане, ем слепо,
и с двете очи кьораво.

Пяла Йордана Пантелеева Росенова, 70 г., с. Орехово, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1612. Пусто да му е имане, кога не ходи хубаво

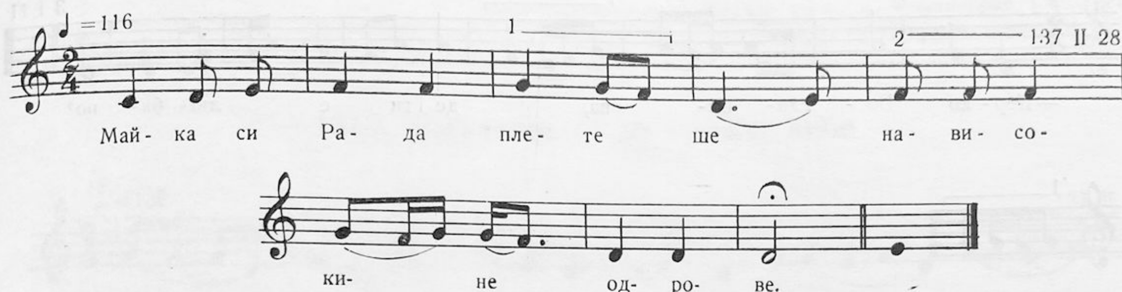

Майка си Рада плетеше
на високине одрове,
на виянине килюме
и хитро си я учеше.
Хем я плетеше, главеше,
пък Рада не е питала,
питала, разпитòвала
дели го зима, или не,
харна ли му е имана,
имана и сюрияна.
— Опустяла му имана,
имана и сюрияна!
Откак на кисим не ходи,
цървули носи с ремъне,
хàмени жълти поясе.

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

1613. Не ща го, майчо, не ща го

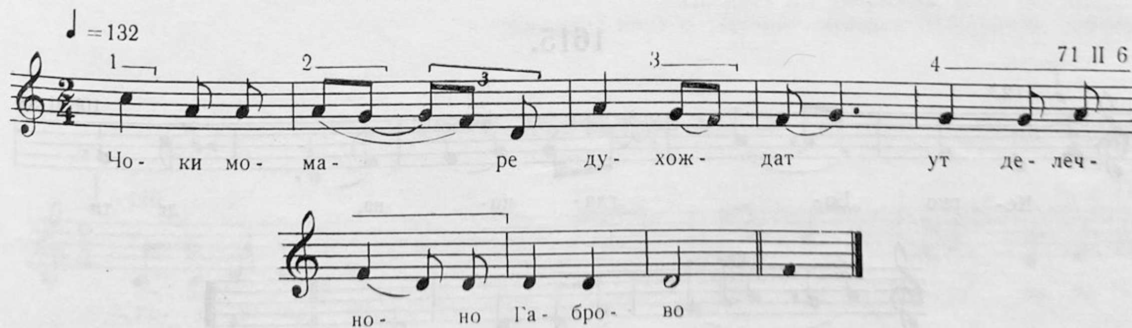

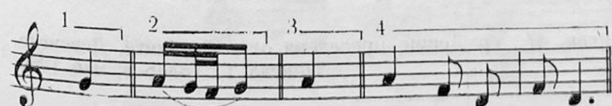

Чоки момаре духождат
ут делечноно Габрово.
Чока си майки викаше:
— Ни ща го, майчо, ни ща го, /2
той носи дляги шалваре.

Пял Кузман Русков Балджиев, 73 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1614. Либе будала

— Керко Богданова,
де ти е любяно?
— Е гу там в кишона,
де са й разсордило,
оти бях сварила
зилена коприва,
та чи му бях дала
дарвяна лажица,
та чи си му рекох;
„Ой, любе зандрато,
польока нагрибай
зилена коприва /2
с дарвяна лажица.
че зимà голема,
пак градина малка.

Пяла Шина Стоева Глухова, 28 г., с.Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1615.

Пяла Катя Стефанова Сариева, 47., гр. Девин, преселена от с. Стойките, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

1616.

♩ = 138 251 II 8

— Ке- ро Бай- да- но- ва, ка- мо

ти лю- бе- но?

Пял Ангел Иванов Моллов, 66 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1617. Омъжила се за грозно либе

♩ = 138 137 II 25

Вей- ко ми- нда- льо- ва, пръч- ко

да- фи- но- ва

Вейко миндальо̀ва,
пръчко дафинова,
не дуй, не люлей ма,
сама са ще лю̀ле.
Я си имам любе,
моено е любе
ль ъй го, край хороно,
сърдно разсърдено,
грозно погрознело,
та що му съм рекла:
„Любе, мое любе,
по-малко загрибай, /2
по-често късвувай."

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

1618. Мързелива мома

♩ = 126 34 II 111

— Ги- зъ- ди са, ки- чи, То- до- ро, да- но та

май- ка бе- нди- са

— Гизди са̀, кичи, Тодоро̀,
дано та майка бендѝса
за сноха, за добро чаду.
— И да са гиздям, юначе,
майка ти меня не ро̂чи
за сноха, за добро чаду.
— Как да та рачи, Тудоро,
ага бе межо рукала̀
горна и долна махало̂,
та беха прели, напрели
кой по две, по три вретена,
пък ти бе едно напрела,
и то неупрешнелоно.

Пяла Станка Тодорова Конева, 16 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1619.

♩ = 152 32 I 110

— Ги- зди са, ки- чи, То- до-ръ-ке, до-рке, да-но те ма- ма ха- ре- са за сно-ха, за до- мо- вни-ца.

— Гизди са, кичи, Тодорке,
дано те мама хареса
за сноха, за домовница.
— Гиздям са, кичам, юначе,
пък ма майка ти не рачи.
— Как да та рачи, Тодорке,
ага е межо събрала —
сички са прели, напрели
по три, четири вретена,
ти си, Тодоро, напрела,
вретено и половина.
Трижку я майка метнала.
триста е нишки скоцала,
затва та майка не рачи
за сноха, за домовница.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1620. Прела Райка три години

♩ = 138 71 I 38

Пре-ла Рай- ка три-го- ди- ни, три го-ди- ни и поль-ви- на

Прела Райка три години,
три години и польвина,
та напрела три вротена,
три вротена и польвина,
та ги тури на рабо̀на
та рабо̀на скрѝпнуваше,
воловене рѐвнуваха.

Пял Добри Димитров Щонов, 36 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1621. На хоро се хванала и го сбъркала

Борзала Ружка, борзала,
целана зима голема
едно тиряна присуска,
борза я Ружка, борза я
за големиян Пѐтрувдин.
Та чи я не наборзала /2
за големиян Петрувдин,
ам си я Ружка наборза
за големиян Илиндин.
Та чи са Ружка угизди
сас попадиян вольненик,
та че са Ружка фанала
най-напреж на поводника,
фана са Ружка да играй
и си хороно сборкала.

Пял Петър Шоков, 48 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1622. Аз си тропкам хорото, мама тропка платното

— Яно льо, бяла кадъно,
кайно ми тропкаш хороно,
нъй ли ми тропкаш платноно?
— Юначе лудо и младо,
я си ми тропкам хороно,
мама ми тропка платноно.

— Яно льо, бяла кадъно,
кайно ми миеш лицено,
нъй ли ми миеш сахъно?
— Юначе лудо и младо,
я си ми мием лицено,
мама ми мие сахъно.

— Яно льо, бяла кадъно,
кайно ми редиш къдрине,
нъй ли ми редиш къщана?
— Юначе лудо и младо,
я си ми редям къдрине,
мама ми реди къщана.

Пяла Неделя Стоева Бебелекова, 65 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Todоров, март 1958.

1623. Юначе, луда делио

Юначе, лудо делию,
тебе са справи, юначе,
лю ти си юнак във село,
лю тебя галят мòмине.
Сос ходи, лудо, по село,
сос гали зорла мòмине,
ами са моли майка ти
та и теб да та òглави,
какну ще да ти приляга.

Пял Иван Т. Карабетов, 72 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1624. Какво съм либе залюбил

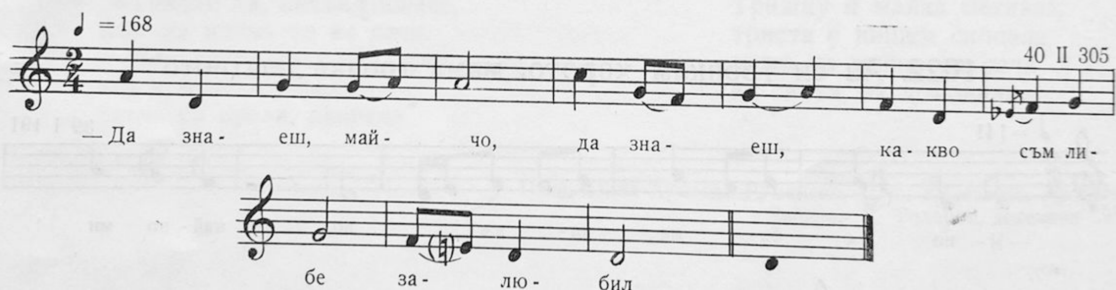

— Да знаеш, майчо, да знаеш
какво съм либе залюбил,
ала му село не знаем,
ями го срешнах, мале ле,
в чостана гора зелена —
на синьо седло стоеше,
с медно кавале свиреше,
с кавалан дума думаше:

— Момне ле мари хубава,
не щеш ли си ма преследи?
— Юначе лудо и младо,
преследи та ща, юначе,
ако ми слезеш от конян.
То си ми слезе от конче,
тя си му конче възседна,
че си го нахзать разворна,

юнаку на смех продума:
— Пукни са, тресни, юначе,
ни ль ти зъптисъх кончено.
— Води го, води, момне ле,
конче и друго куповам,
либе не мога да найда.

Пяла Вида Василева Чернева, с. Манастир, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1625. Ратайче мома задиря

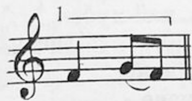

Пенка я сено сушила,
сушила и събирала
с нехино младо ратайче.
Ратайче Пенка думаше:
— Пенке ле, чорбажийке ле,
ага ми роса зароси,

ситна градушка запада,
къде щем, Пенке, да идем?
Пенка ратайче думаше:
— Ратайче младо, глупаво,
я ще да легна вър купа,
ти ще да легнеш под купа.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1626. Любовник с чуждо конче и чужда сабя

Ено мари, Енчице ле,
теб са прави, Ено мари,
дено ми еха бо̂рзо коньче,
теб са прави, негово е.
То е, мори, на брата му,
на брата му, на Стуена.
Ено, мари, Енчице ле,
теб са прави, Ено мари,
дено ми носи сабя френгия,
теб са прави, негова е.
Тя е, мори, на брата му,
на брата му, на Ивана.

Пяла Йордана К. Кирякова, 50 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1627. Нагиздила се грозница

Нагиздило са, пременило са,
опасало е ален мендильчек,
разтросило е гришка шарена,
наденало е кундри-чепици,
намазало са й с бяло белило,
бяло белило, черно чернило,
та че е торнало низ махалона,
низ махалона, низ сокачено
да са пазари, да са продава,
да си ми троси лика-прилика,
лика-прилика, юнак каматан,
юнак каматан, от врю най-хубав,
от врю най-хубав, от врю най-личен.
То не е било за продаване,
за продаване, за купуване,
ами е било грозна плашилка,
грозна плашилка, стара смитилка.

Пяла Златка Калинова Кирякова, 21 г., с. Стойките, Девинско.
Записал Т. Тодоров, май 1960.

1628. Истина ли ходи Колю луд за мене

— Истина ли ходи, мамо, истина ли ходи
Колю луд за мени? /2
Иди да гу питаш, /2
на порти му чукай,
чукай и му рюкай,
тихичку гу питай, /2
право да ти кажи. /2
— Истина ли ходиш, Колю, истина ли ходиш
луд за наша Мара, /2
сама жа ти дойди /2
булка да ти стани, /2
каша жа ти вари /2
фав студена вода.

Пяла Шина Стоева Глухова, 28 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1629. Ти ми се, Фôтько, хвалеше

Фо̂тько ле Пепелановска,
ти ли са Фо̂тько, фалеше,
фалеше, Фо̂тько льо, форляше,
че имаш много гальници,
та че са, Фо̂тько, попо̂ди
във село Горно Дереке

в сокаци да са разхадаш,
на дерьо пле́ни да переш,
на шипка да ги простираш,
на хубче брашно да мелиш,
със вȣ̂льге да го задеваш.

Пяла Цветана Иванова Дупева, 31 г., с. Райково, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1630. Пустото наше старчище

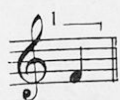

Пустоно наше старчища,
де да го, майчо, проводим
нах баир борна да бере,
дано го мечка изяде!

Кайно си дума думахме,
и старчищено доплю̀ска,
брѐме си борна носеше,
мечка за ухо водеше.

Пяла Жека Димитрова Радкова, 17 г., с. Момчиловци, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1631. Излязло момче планинче

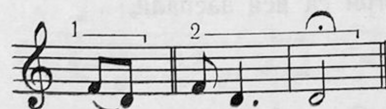

Излело момче планинче,
от планинôна излело, /2
във касабôна залело.
Купило гайда за йосем
и меден кавал за деветь —
къде ходило, свирило,

малькине мо̀ми галило,
малькине и големине.
Ала са момче лôгало,
та е й невести галило,
галило, още мамило.

Пяла Шина Христова Руманска, 40 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

Певицата обяснява, че момчето не можело да различава в града момите от невестите, тъй като всички са облечени в еднаква носия, докато на село носията е различна.

1632. Абре лудо-пияно, гиздаво се галихме

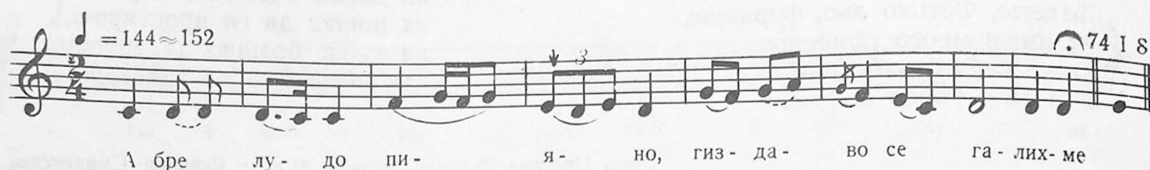

Абре лудо-пияно,
гиздаво се галихме
четири, пет, шес години,
та от вино пиене
момине не познаваше — /2
кутра̀ мома главена,
кутра мома лефтера.

Пяла Мария Василева Гогова, 30 г., с. Смилян, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1633. Разпусни, чичко, межица

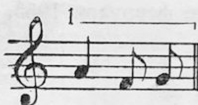

Разпусни, чичко, межица,
межица и попрельчица,
че сам и сноща ходила,
и сноща, и друга вечер,
и утра смятам да ида
нах голему Иноголово
дребни аргатки да водя
жо̂лтана жо̂тва да жо̂нат.
Рано ми рано станаха,
станаха, та ми торнаха.

Вървяха, колку вървяха,
до широкуно полене,
че хми са дремка додрема,
легнаха малко да пуспоот.
Сло̂нцено ми е изгряло
и говадаран откарал.
Насроща вървьот аргатя,
Маринускине шегорте,
и са насрощу изрукват:
— Кутрѝ са нея заспали,

дали са стари бабици,
или са млади нивести,
или са млади девойки?
Нито са стари бабици,
нито са млади нивести,
ами са малки девойки:
Руса Харитичина,
Стана Чуфадаркина,
Шина Макакичина.

Пели Дора М. Витанова, 55 г., Славка Д. Чичикова, 60 г., Рада Ст. Чичикова, 48 г., с. Славеино, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

Текстът сверен със П. Т. Карапетков, Славеино минало, Пловдив, 1948, стр. 484.

1634

Рипнала е Гинка
в дольнена градинка /2
цвете да набере,
цвете ран босилек.
Откъде я видял

Тодур Бубитански /2
с дльогине пътуре, /2
на харман кроени,
със водѐч мерени, /2
със губерка шити.

Пял Жабидин Асанов, 11 г., с. Търън, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1635

Рипнала е Добра
в долнена градинка,
средняна лешица,
китка да набере
китка ран босилек.

Пяла Неделя Стоева Бебелекова, 65 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1636. Вечеряй, Радо

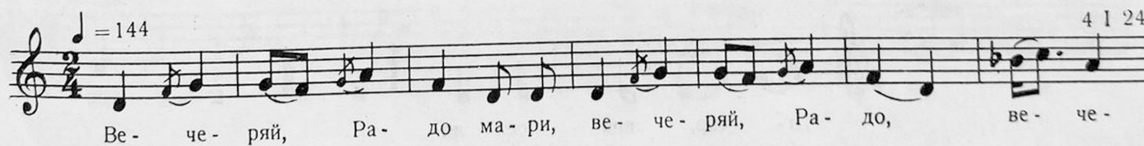

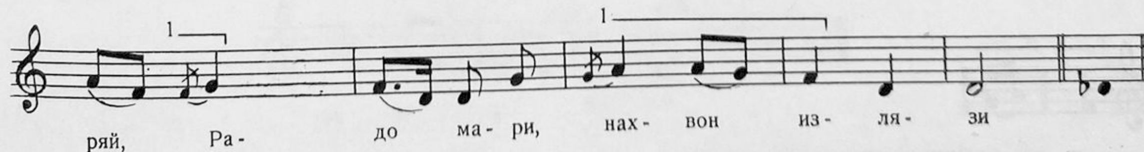

Вечеряй, Радо мари, вечеряй, Радо,
вечеряй, Радо мари, нахвон йзлязи,
нахвон излязи, Радо, нахвон излязи,
чи жа та питам, Радо, ти чула ли си,
ти чула ли си, Радо, за мен да гълчат,
чи сам бил ходил, Радо, чи сам бил ходил,
чи сам бил ходил, Радо, та сам бил чукал,
чи сам бил чукал, Радо, на чузди порти,
по чузди порти, Радо, и на вашана.

Пял Георги Костадинов Дурев, 60 г., с. Широка лъка, Девинско.
Записала Е. Стоин, февруари 1955.

1637.

♩ = 126 — 72 I 27

Ве- че- рай, Ра- до, мъ-ри, ве- че- рай, Ра- до,

ве- че- рай, Ра- до, мъ-ри, нах- вон из- ле- зни

Пял Димитър Г. Батаков, 31 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1638. Тодорка е Тодор надпила

♩ = 144 — 31 I 13

То- рнал е То- дор приз се- ло, приз се- ло

То- дор, низ се- ло

Торнал е Тодор приз село,
приз село Тодор, низ сѐло,
че найде на пот механьо,
механьо със механджийка.
Тодор Тодорке думаше:

— Тодорке, механджийко ле,
сипи ми вино да пиям,
да пиям, да са опиям,
с тебе кавуль да сториме.
Ку ма, Тодоро, надпииш,

халал да ти е кончено.
Ку та, Тодоро, надпиям,
че ща ти земам механьò,
механьò със механжийка.
Пили са мало, ни много,
надпила го е Тодорка,

та му е зьола кончено.
Тодор Тодорка думаше:
— Тодорке, механжийко льо,
га си ми зимаш кончено,
зѐми ма барем и мене,
Тодор без конче не може!

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1639

— Момице райковленчице, мари,
райкоско чапкън дивойче,
сипни мен винци да пийна, /2
да пийна, да са опия.

— Юначе лудо и младо,
слезни, юначе, йот конче —
на кон се вино не пие, /2
ни вино, нито ракия.

Пяла Василка Дечева Герзилова, 33 г., гр. Девин, преселена от с. Широка лъка, мах. Стикъл, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1640. Точи ми вино да пия

Райковска бела гъркиньо,
тòчи ми вино да пия,
да пия да са òпия,

та щи ти впивам, момне ле,
моено конче хранено,
хранено, невъзсядано.

Пял Димитър Г. Ратков, 31 г., с. Левочево, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1955.

1641. Бяла̀ съм, за кадъна̀ съм

Бела съм, за кадъна съм,
вакла съм, за алтъне съм.
Ако ма не фатат, юначе,
твоине жълъти алтъне,
йзим ти давам, юначе,
върх мене друга да земеш, /2
за друга да са ожениш.

Пяла Ангелина Д. Василева, 44 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

1642. Развали, чичко, межона

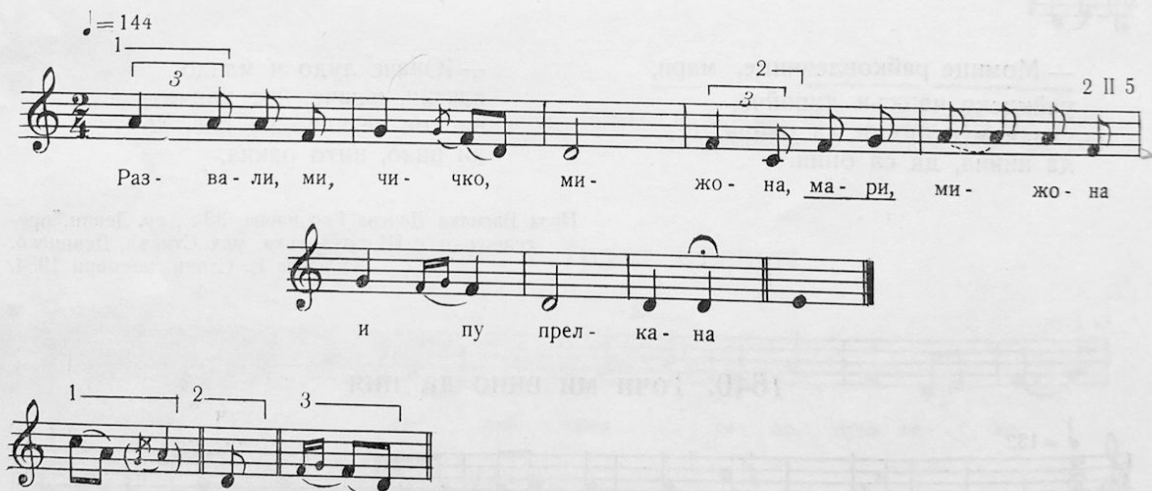

Ра̀звали ми, чичко, мижо̀на, мари,
мижона и пупрелкана, /2
чи ми са й веки дудялу, /2
дудялу и предудялу /2
ката ми вечер да прѐда /2
куприна гивизйяна /2
все на луди-млади юнаци. /2
Са̀я ща вечер да преда /2
на луди-млади вайводи, /2
на мойно порво любово.

Пяла Марина Николова Коледжикова, 44 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1643. Станчице мари, душманчице

♩ = 152 74 I 24

Стан- чи- це ма- ри, душ- ман- чи- це, сти- га ми

га- ли ко- пъ- ле- но

Станчице мари, душманчице,
стига ми гали копьълено,
чи ми е още чузд аргатин,
чузд аргатин, изметкарин,

нема си кôща оградена,
камъне му са накрôтени,
накрôтени, некарани,
градине му са в Кайнадина.

Пяла Руса Райчева Гвоздева, 48 г., с. Чокманово, Смолянско.
Записал Н. Кауфман, февруари 1956.

1644. Паднала от люляк, та се счупила

♩ = 152 31 I 18

По- ка- чи- ла са То- до- ра на ли- ляк

ки- тки да бе- ре

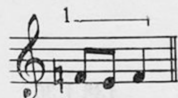

Покàчила са Тодора
на лиляк китки да бере.
Падна Тодора от лиляк
та са строшила, сломила
на дванадесте польвини.

Тодора лиляк кълънеше:
— Дано не живещ, лилеко,
лилеко и босилеко,
га падна достун Тодора,
та са строшила, сломила.

Пяла Шина Хрисева Руменска, 42 г., с. Петково, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, декември 1957.

1645. Не ходи, момне ле, за вода

♩ = 152 2 II 22

— Ни хо- ди, мом- не ле, на во да, чи и во

до- на да- ле- ко

— Ни хòди, момне ле, на вȍда,
чи и водòна далеко, /2
далеко извон сèлоно,
та та щи будѝн прислѐди,
та ти щи излѐ водòна, /2
та ти щи пулѐ лѝцину.

Пяла Добра Лазарова Чернева, 63 г., с. Стойките, Девинско.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1646. Люта ябълка — стара майка

На дворън има люта èбълка,
де да са молим деньом и ноцом, /2
дано изсъхне люта ебълка! /2
— Нва не е, любе, люта ебълка, /2
ами е, любе, старана майка, /2
старана майка, старьян бубайко.

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

1647. Не е турчин, българин е

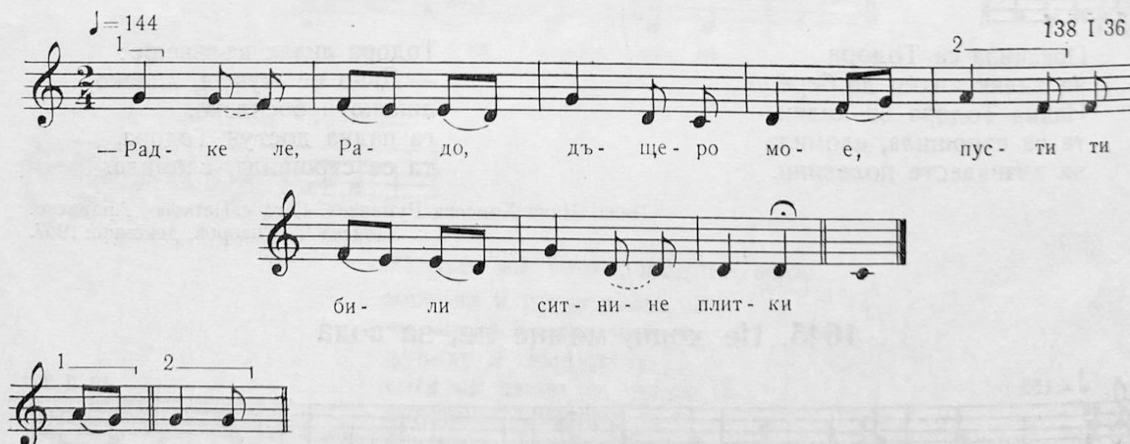

— Радке ле, Радо, дъщеро мое,
пусти ти били ситнине плитки,
ситнине плитки, мôрнана коса,
га си загали турчинанук.
— Не е турчин, кавурин е,
с турска е руба приличено.

Пяла Кица Ат. Петронова, 69 г., гр. Златоград.
Записали: текст Б. Пачилова, мелодия Н. Кауфман, май 1957.

ПРИПЕВКИ ПЕСНИ

1648. Седянка на тъмно

♩ = 132 1 II 18

Съ- бра- ли съ са, съ- бра- ли гор- на

и дол- на ма- ха- ло

Събрали съ са събрали
горна и долна махало /2
у долничкана на мижò, /2
у Ружка, у Лàзаричка.
Ниveста борна фнисаши,
юнацини хи викаха: /2

— Нивесто, Ружко нивесто, /2
нимой ми фниса бурнòна, /2
чи щим да видим, нивесто, /2
кой до кого щи да сьодни —
сьоднал и Точю до Муда.

Пяла Мария Белева Георгиева, 16 г., гр. Девин.
Записала Е. Стоин, ноември 1954.

1649

♩ = 116 222 I 10

Как ми е Мех- мед под- ми- нал нах ки-

сим Мин- ка чер- но- ка

Как ми е Мехмед подминал
нах кисим Минка чернока, /2
Сахитювана девойка,
ей чим нелѝ сте уйдурмà,
уйдурмà, пуста прелика,
ей че ще да я прилега
Мехметювоно гиздило!

Пяла Емине Мазгалджиева, 18 г., гр. Златоград.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1650.

Таз вечер не съм весела, /2
че ми го нема либено, /4
нема го, нема да дойде — /4
утишло в гора зелена /4
букуви дъски да дяла,
на Тунжа моста да прави.
Кой ли ще мине през мостан?
Ще мине Колю и Радка.

Мостан са свива, развива,
Радка се жално извика:
— Йотивам, Кольо, загивам,
в Черното море дълбоко.
— Не бой се, Радке, не бой се,
и аз след тебе ще дойда.

Пели Асие Кемилова Брахамова, 13 г., и Райме Шабанова Асанова, 11 г., с. Паспал, Ардинско.
Записал Т. Тодоров, март 1957.

1651

Стани си, иди, бре Кольо,
туй нема твойна прилика.
Твойена си е прилика
на Станковскине дворове,
на тънка Мара висока.

Пяла Митра Асенова Станкова, 55 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

1652

Ста̀ни си ѝди, юначе,
тув нема мо̀ми за тебе,
тув не е Къдра чърнока,
Съхитювъна девойка.

Пяла Емине Р. Мазгалджиева, 18 г., гр. Златоград.
Записал Н. Кауфман, май 1960.

1653. Умрял за мома

Галени га са не земат,
тяхноно бално де има!
То не е болес, ни треска,
но̀ва е севда голяма.
От севда човек умира
кайно е Ваньо за Гина.

Пяла Мария Ангелова Семерджиева, 32 г., с. Павелско, Асеновградско.
Записал Т. Тодоров, март 1958.

АЗБУЧЕН ПОКАЗАЛЕЦ НА СЕЛИЩАТА, В КОИТО СА ЗАПИСАНИ ПЕСНИТЕ

ПОКАЗАЛЕЦ НА ПЕСНИТЕ ПО ТАКТ

СМЕСЕНИ ТАКТОВЕ

БЕЗМЕНЗУРНИ ПЕСНИ

34, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 79, 81, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 108, 115, 116, 118, 119, 120, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 129, 130, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 147, 148, 149, 150, 151, 153, 154, 155, 156, 157, 159, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 171, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 203, 204, 205, 206, 207, 210, 211, 212, 213, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 223, 225, 227, 228, 229, 231, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 241, 242, 243, 246, 247, 248, 251, 252, 253, 254, 255, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 269, 270, 271, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 288, 289, 290, 291, 293, 294, 295, 296, 297, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 329, 330, 332, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 347, 348, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 359, 361, 362, 365, 366. 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375. 376, 377, 378, 380, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393,394, 395, 396, 397, 398, 399, 401, 402, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 444, 445, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 464, 465, 466, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 479, 481, 482, 483, 484, 486, 487, 494, 495, 498, 500, 501, 503, 509, 510, 511, 512, 513, 517, 518, 519, 520, 525, 526, 528, 531, 532, 537, 539. 541, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 556, 557, 560, 562, 563, 564, 565, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 586, 588, 589, 594, 595, 596, 598, 600, 601, 603, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 620, 621, 623, 624, 625, 628, 629, 631, 632, 633, 634, 635, 639, 640, 641, 646, 651, 653, 654, 655, 656, 658, 660, 661, 662, 663, 664, 666, 668, 669, 674, 675, 676, 679, 680, 681, 682, 683, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 702, 703, 704, 706, 709, 710, 712, 714, 717, 718, 719, 720, 721, 724, 726, 729, 730, 732, 733, 734, 735, 737, 738, 739, 740, 744, 745, 746, 752, 753, 754, 755, 756, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 780, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 797, 798, 800, 801, 802, 805, 806, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 816, 817, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 828, 830, 831, 832, 833, 836, 840, 841, 842, 843, 845, 847, 848, 849, 852, 853, 854, 861, 862, 864, 869, 871, 872, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 883, 887, 888, 890, 891, 892, 893, 895, 901, 904, 905, 906, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 917, 918, 919, 920, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 932, 933, 934, 935, 949, 953, 954, 956, 960, 961, 969, 970, 971, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 986, 987, 989, 991, 992, 993, 994, 995, 998, 1000, 1004, 1005, 1006, 1007, 1008, 1009, 1010, 1011, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1021,1024, 1028, 1029, 1030, 1031, 1032, 1033, 1037, 1039, 1043, 1044, 1045, 1046, 1051, 1053,1058, 1060, 1061, 1062, 1063, 1067, 1068, 1069, 1070, 1071, 1072, 1074, 1075, 1076, 1077, 1078, 1079, 1080, 1081, 1082, 1083, 1084, 1085, 1086, 1087, 1088, 1089, 1090, 1091, 1092, 1093, 1094, 1095, 1096, 1097, 1098, 1099, 1100, 1101, 1102, 1103, 1105, 1106, 1108, 1110, 1111, 1113, 1114, 1115, 1119, 1120, 1123, 1124,1125, 1126, 1129, 1131, 1132, 1133, 1134, 1138, 1140, 1143, 1145, 1146, 1147, 1149, 1150, 1151, 1152, 1153, 1154, 1157, 1161, 1163, 1164, 1166, 1167, 1168, 1169, 1170, 1174, 1175, 1176, 1177, 1180, 1182, 1185, 1187, 1191, 1200, 1201, 1202, 1203, 1204, 1205, 1208, 1211, 1214, 1215, 1219, 1220, 1221, 1222, 1227, 1229, 1231, 1234, 1235, 1236, 1237, 1238, 1239, 1240, 1241, 1242, 1243, 1244, 1245, 1246, 1247, 1248, 1250, 1251, 1252, 1253, 1254, 1255, 1257, 1259, 1260, 1261, 1263, 1264, 1265, 1266, 1267, 1268, 1269, 1271, 1272, 1273, 1274, 1275, 1276, 1277, 1279, 1281, 1283, 1284, 1285, 1286, 1288, 1289, 1290, 1291, 1292, 1293, 1294, 1295, 1296, 1297, 1298, 1299, 1300, 1301, 1302, 1303, 1304, 1305, 1306, 1307, 1308, 1309, 1310, 1312, 1313, 1314, 1315, 1318, 1319, 1320, 1321, 1322, 1323, 1327, 1328, 1329, 1332, 1333, 1342, 1343, 1344, 1345, 1346, 1347, 1350, 1351, 1352, 1353, 1354, 1355, 1356, 1257, 1358, 1359, 1360, 1361, 1362, 1363, 1364, 1365, 1367, 1368, 1370, 1371, 1372, 1373, 1374, 1375, 1378, 1379, 1381, 1382, 1383, 1384, 1386, 1389, 1391, 1392, 1393, 1394, 1395, 1396, 1397, 1398, 1399.

КЛАСИФИКАЦИЯ НА ПЕСНИТЕ ПО ЛАДОВИ ОСОБЕНОСТИ И ТОНОВ ОБЕМ

ДИАТОНИЧНИ И ПЕНТАТОНИЧНИ ЗВУКОРЕДИ

1. Без надтонично развитие

№ 1389

2. С надтонично развитие в обем секунда

№ 1336

№ 98

3. С надтонично развитие в обем терца

№ 1338

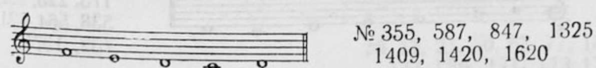
№ 355, 587, 847, 1325, 1409, 1420, 1620

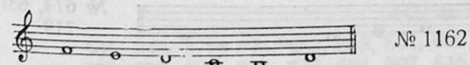
№ 1162

№ 202, 1347

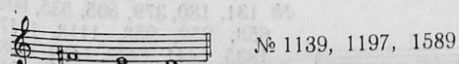
№ 1139, 1197, 1589

№ 987

4. С надтонично развитие в обем кварта

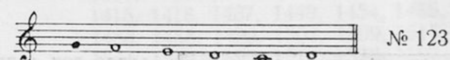
№ 123

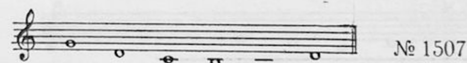
№ 1507

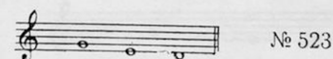
№ 523

№ 518, 1390

№ 783, 999, 1024, 1065, 1412, 1517, 1612

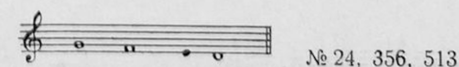
№ 24, 356, 513

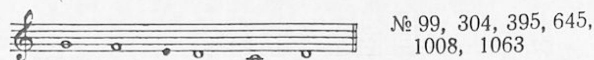
№ 99, 304, 395, 645, 1008, 1063

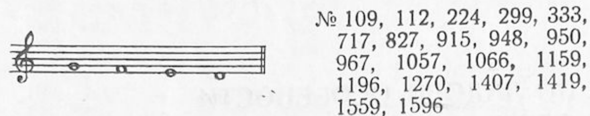
№ 109, 112, 224, 299, 333, 717, 827, 915, 948, 950, 967, 1057, 1066, 1159, 1196, 1270, 1407, 1419, 1559, 1596

№ 107, 849, 938

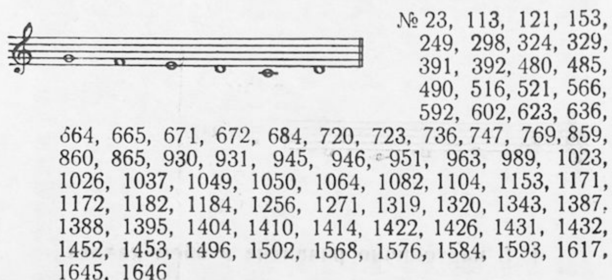
№ 23, 113, 121, 153, 249, 298, 324, 329, 391, 392, 480, 485, 490, 516, 521, 566, 592, 602, 623, 636, 664, 665, 671, 672, 684, 720, 723, 736, 747, 769, 859, 860, 865, 930, 931, 945, 946, 951, 963, 989, 1023, 1026, 1037, 1049, 1050, 1064, 1082, 1104, 1153, 1171, 1172, 1182, 1184, 1256, 1271, 1319, 1320, 1343, 1387, 1388, 1395, 1404, 1410, 1414, 1422, 1426, 1431, 1432, 1452, 1453, 1496, 1502, 1568, 1576, 1584, 1593, 1617, 1645, 1646

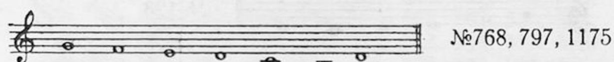
№768, 797, 1175

№ 1461, 1462

№ 1433, 1484, 4

№ 90, 487, 1127

№ 685, 716, 1154

№ 241

№ 1506

№ 540

5. С надтонично развитие в обем квинта

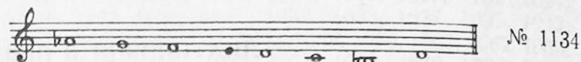
№ 1134

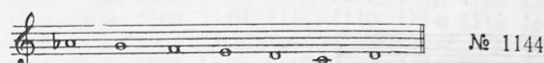
№ 1144

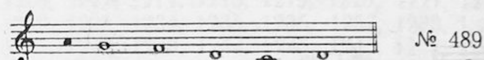
№ 489

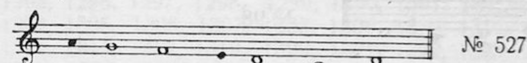
№ 527

№ 907, 939

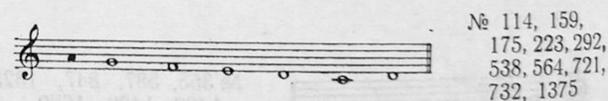
№ 114, 159, 175, 223, 292, 538, 564, 721, 732, 1375

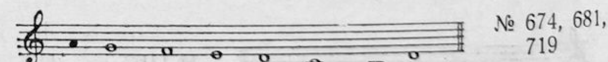
№ 674, 681, 719

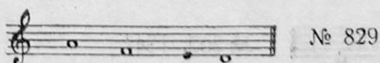
№ 829

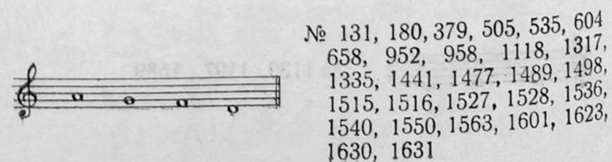
№ 131, 180, 379, 505, 535, 604, 658, 952, 958, 1118, 1317, 1335, 1441, 1477, 1489, 1498, 1515, 1516, 1527, 1528, 1536, 1540, 1550, 1563, 1601, 1623, 1630, 1631

№ 612, 1189

№ 37, 187, 290, 555, 676, 748, 921, 985, 1017, 1107, 1112, 1380, 1401, 1448, 1468, 1469, 1476, 1520, 1579, 1602, 1621, 1648

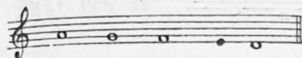
№ 30, 213, 220, 227, 240, 334, 344, 399, 510, 828, 835, 981, 992, 996, 1059, 1523, 1573, 1580, 1622, 1625, 1635, 1638

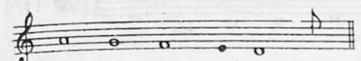
№ 669

№ 601, 815, 1574

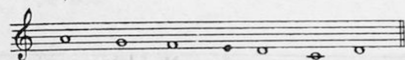
№ 3, 69, 149, 157, 226, 310, 396, 491, 492, 500, 568, 610, 628, 670, 713, 743, 842, 855, 1087, 1216, 1225, 1237, 1379, 1471, 1508, 1607

№ 56, 108, 401 1039

№ 434

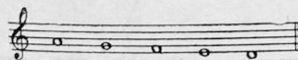
№ 17, 21, 50, 63, 77, 132, 137, 139, 171, 173, 174, 176, 205, 257, 274, 291, 300, 338, 340, 384, 394, 400, 405, 407, 416, 419, 445, 454, 495, 496, 524, 536, 549, 579, 624, 632, 638, 651, 656, 657, 667, 679, 708, 738, 740, 745, 749, 764, 807, 846, 851, 897, 900, 937, 947, 959, 966, 974, 986, 998, 1021, 1022, 1027, 1035, 1055, 1056, 1110, 1119, 1130, 1131, 1142, 1147, 1149, 1218, 1221, 1284, 1297, 1313, 1331, 1332, 1334, 1348, 1349, 1355, 1391, 1393, 1396, 1408, 1413, 1417, 1425, 1427, 1430, 1435, 1439, 1451, 1455, 1460, 1464, 1465, 1480, 1487, 1490, 1493, 1510, 1521, 1522, 1524, 1546, 1547, 1553, 1555, 1556, 1557, 1558, 1587, 1592, 1599, 1626, 1628, 1643

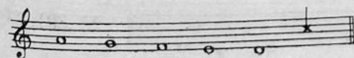
№ 970

№ 286, 608, 893, 894, 1000, 1058, 1062, 1290, 1329, 1411

№ 6, 13, 26, 27, 33, 51, 65, 70, 78, 84, 86, 102, 105, 118, 119, 134, 151, 164, 172, 185, 188, 209, 211, 212, 214, 217, 232, 234, 238, 239, 250, 252, 258, 265, 266, 268, 272, 273, 281, 284, 293, 314, 320, 323, 332, 348, 357, 360, 361, 378, 380, 383, 388, 402, 404, 406, 410, 413, 430, 436, 475, 478, 479, 486, 488, 502, 507, 508, 514, 525, 528, 531, 545, 551, 552, 553, 554, 563, 565, 569, 570, 578, 583, 603, 606, 614, 615, 617, 621, 622, 625, 627, 629, 633, 635, 637, 639, 647, 648, 649, 650, 653, 668, 680, 682, 683, 688, 691, 707, 711, 722, 726, 727, 729, 731, 734, 737, 746, 758, 770, 771, 772, 774, 775, 784, 787, 788, 795, 796, 801, 808, 816, 817, 825, 838, 839, 844, 845, 858, 863, 870, 878, 879, 899, 901, 908, 918, 922, 926, 932, 935, 936, 940, 941, 943, 956, 957, 972, 988, 991, 993, 994, 1001, 1002, 1006, 1007, 1010, 1025, 1040, 1041, 1042, 1060, 1061, 1073, 1074, 1076, 1077, 1079, 1080, 1083, 1098, 1099, 1100, 1109, 1114, 1129, 1135, 1143, 1146, 1148, 1158, 1161, 1164, 1170, 1173, 1176, 1180, 1181, 1188, 1193, 1194, 1195, 1198, 1201, 1203, 1206, 1208, 1209, 1213, 1230, 1242, 1253, 1257, 1264, 1269, 1289, 1291, 1295, 1298, 1322, 1327, 1330, 1339, 1340, 1350, 1351, 1353, 1369, 1374, 1376, 1394, 1399, 1405, 1415, 1418, 1437, 1449, 1454, 1456, 1470, 1473, 1481, 1483, 1488, 1499, 1504, 1509, 1513, 1518, 1533, 1535, 1544, 1549, 1552, 1577, 1578, 1597, 1605, 1606, 1609, 1618, 1632, 1641, 1647, 1649, 1652

№ 1651

№ 4, 120, 163, 255, 371, 393, 440, 494, 519, 526, 532, 584, 589, 594, 595, 666, 777, 812, 831, 876, 919, 953, 1093, 1151, 1174, 1202, 1219, 1220, 1232, 1251, 1252, 1299, 1344, 1382,1543

№ 62, 190, 560, 984

№ 1263

№ 89

№ 158

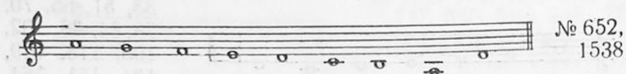

№ 652, 1538

№ 1228

№ 1588

№ 1315, 1324

№ 264

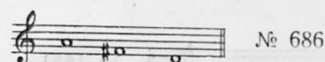

№ 686

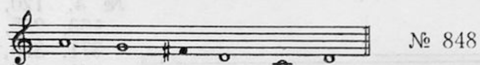

№ 848

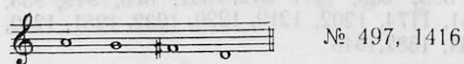

№ 497, 1416

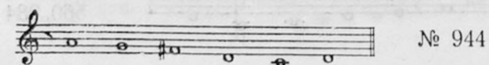

№ 944

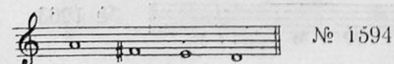

№ 1594

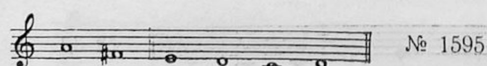

№ 1595

№ 447, 448, 455, 591, 955, 968, 1048, 1116, 1328, 1371, 1450, 1458, 1482, 1532, 1554, 1585, 1604, 1627, 1653

№ 1370

№ 359, 1440

№ 1474

№ 1530, 1531

6. С надтонично развитие в обем секста

№ 512

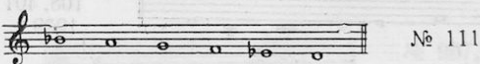

№ 111

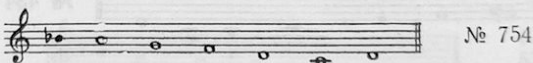

№ 754

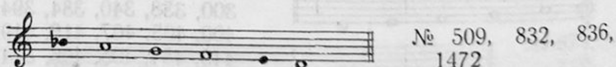

№ 509, 832, 836, 1472

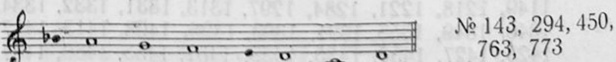

№ 143, 294, 450, 763, 773

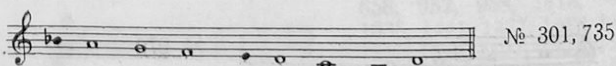

№ 301, 735

№ 129, 248, 451, 559, 704, 786, 799, 806, 818, 934, 1013, 1121, 1163

№ 319

№ 7, 8, 20, 22, 156, 160, 182, 186, 280, 296, 303, 306, 309, 330, 367, 431, 439, 499, 504, 586, 588, 781, 814, 824, 877, 892, 976, 977, 1003, 1044, 1122, 1177, 1186, 1212, 1278, 1279, 1316

№ 216, 276, 426

№ 382

№ 244

№ 92, 349, 618

№ 93, 533, 607, 861, 1113, 1141, 1312, 1505

№ 403

№ 1101, 1292, 1323,

№ 875

№ 115

№ 522

№ 843

№ 57, 954, 969, 1117, 1156, 1373, 1534, 1560

№ 542, 789

№ 964

7. С надтонично развитие в обем септима

№ 106

№ 438, 644, 659, 715, 898, 1179, 1192, 1210, 1443, 1466, 1475, 1542, 1575, 1583, 1591, 1613, 1614, 1636, 1639

№ 177, 195, 546, 605, 1108, 1236, 1447, 1457, 1512, 1551, 1642

№ 278, 1548

№ 14, 165, 699

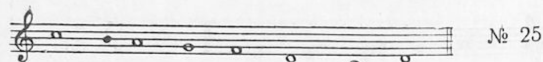
№ 25

№ 39, 826

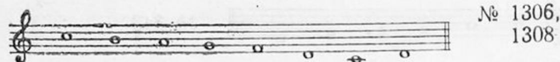
№ 1306, 1308

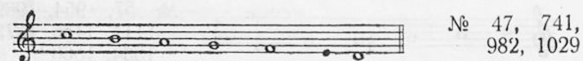
№ 47, 741, 982, 1029

№ 166, 297, 1444

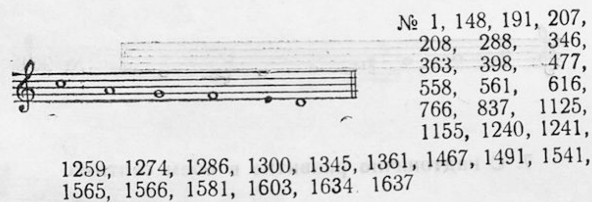
№ 1, 148, 191, 207, 208, 288, 346, 363, 398, 477, 558, 561, 616, 766, 837, 1125, 1155, 1240, 1241, 1259, 1274, 1286, 1300, 1345, 1361, 1467, 1491, 1541, 1565, 1566, 1581, 1603, 1634. 1637

№ 1307

№ 463

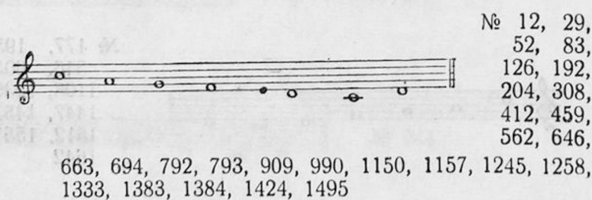
№ 12, 29, 52, 83, 126, 192, 204, 308, 412, 459, 562, 646, 663, 694, 792, 793, 909, 990, 1150, 1157, 1245, 1258, 1333, 1383, 1384, 1424, 1495

№ 1346

№ 233, 305, 358, 366, 673, 791, 830, 1054, 1111, 1207, 1386, 1438, 1519, 1571, 1582, 1586, 1633, 1650

№ 1067, 1204, 1275, 1570

№ 46, 94, 100, 122, 136, 162, 222, 256, 275, 282, 289, 317, 343, 364, 409, 415, 469, 493, 506, 515, 517, 543, 544, 577, 590, 597, 642, 643, 750, 762, 765, 779, 809, 833, 891, 923, 1136, 1205, 1223, 1276, 1287, 1303, 1381, 1429, 1494, 1501, 1511, 1569, 1600, 1629

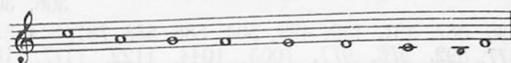
№ 155, 197, 236, 313, 386, 573, 759, 811, 1167, 1288, 1362, 1397, 1428

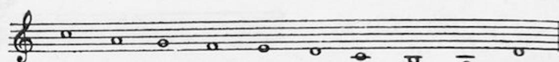
№ 54, 457

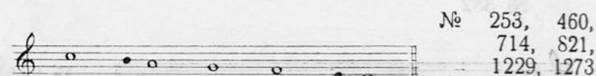
№ 253, 460, 714, 821, 1229, 1273

№ 42, 44, 414, 854, 1124

№ 117, 147, 231, 422, 435, 718, 778, 873, 933, 942, 1095, 1247, 1285, 1539, 1561

№ 442, 692

№ 60, 125, 170, 200, 347, 374, 411, 423, 471, 537, 582, 654, 874, 882, 910, 1068, 1069, 1072, 1097, 1123, 1160, 1233, 1359, 1366, 1500

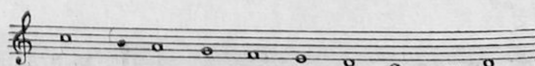
№ 178, 181, 201, 327, 337, 472, 760, 1187, 1250

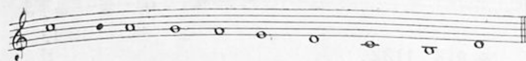

№ 1028

№ 11

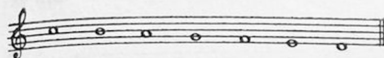

№ 28, 58, 81, 140, 247, 352, 575, 782, 822, 927, 973, 975, 1012, 1018, 1078, 1244, 1283, 1305, 1342, 1485, 1492, 1529, 1567, 1590

№ 1 418

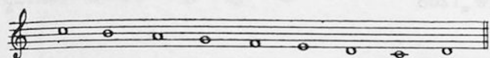

№ 64, 67, 219, 336, 381, 389, 390, 437, 441, 470, 474, 548, 572, 697, 709, 804, 834, 857, 867, 884, 912, 965, 1070, 1115, 1133, 1140, 1200, 1282, 1360, 1403

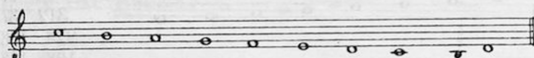

№ 576, 702, 1014, 1015, 1266

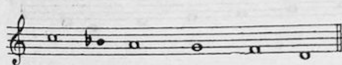

№ 59, 350, 443, 1398, 1463, 1514, 1545, 1615

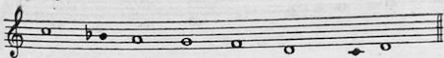

№ 980

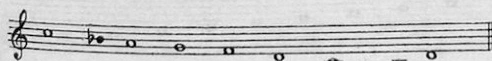

№ 925

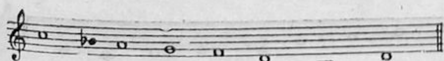

№ 1254

№ 1442

№ 5, 43, 74, 144, 354, 385, 433, 452, 547, 585, 630, 751, 805, 1031, 1255, 1459, 1526, 1562, 1564, 1598, 1640

№ 2, 38, 48, 49, 79, 145, 150, 167, 221, 353, 397, 675, 705, 742, 1226, 1277, 1311, 1378, 1608

№ 15, 464, 465, 574

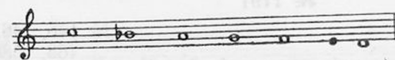

№ 432

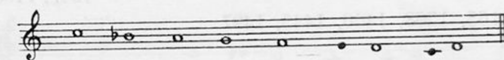

№ 960

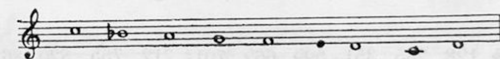

№ 476, 1088, 1128

№ 40 101, 189, 210, 228, 259, 446, 456, 613, 678, 725, 785, 790, 803, 902, 978, 997, 1053, 1137, 1190, 1436

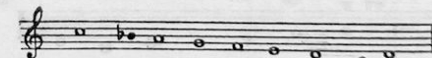

№ 183, 1185

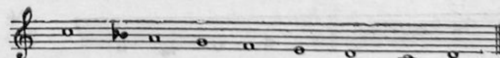

№ 18, 45, 53, 73, 110, 127, 152, 161, 215, 218, 229, 251, 254, 262, 263, 269, 307, 316, 318, 326, 328, 408, 420, 421, 453, 458, 498, 520, 529, 530, 534, 550, 557, 609, 619, 620, 641, 693, 700, 739, 744, 757, 766, 767, 819, 823, 841, 852, 889, 911, 913, 924, 1030, 1036, 1043, 1092, 1120, 1138, 1169, 1178, 1199, 1214, 1222, 1235, 1261, 1262, 1293, 1326, 1367, 1446

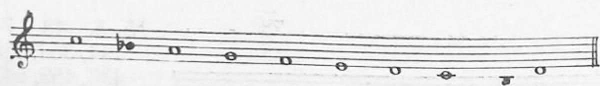

№ 80, 235, 261, 341, 345, 473. 482, 596, 724, 800, 961, 1045, 1168, 1296

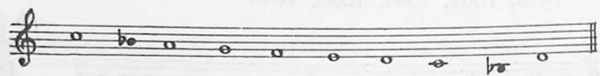

№ 1016

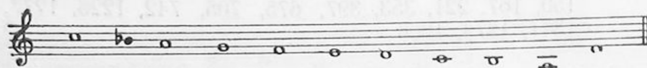

№ 1227

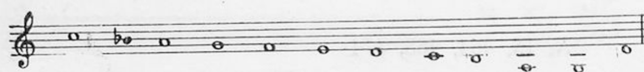

№ 1191

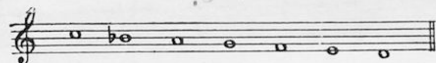

№ 146, 461, 468, 580, 593, 631, 728, 862, 896, 1019, 1047, 1105, 1165, 1368, 1400, 1445, 1497

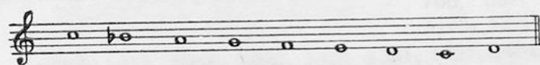

№ 128, 285, 351, 599, 662, 701, 712, 755, 820, 868 880, 881, 916, 1009, 1020, 1034, 1038, 1046, 1052 1071, 1215, 1217, 1268, 1352, 1364, 1377, 1402, 1478, 1486, 1503, 1537, 1616

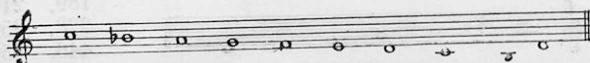

№ 19, 342, 362, 904, 1166, 1246, 1363

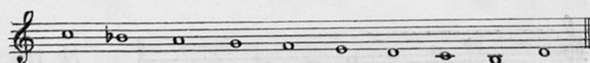

№ 1280

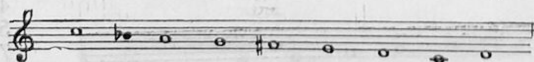

№ 710

8. С надтонично развитие в обем октава

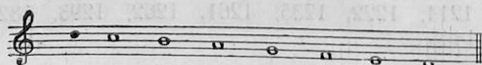

№ 600, 1265

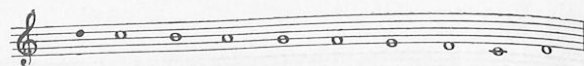

№ 813, 1132

№ 96, 124

№ 321

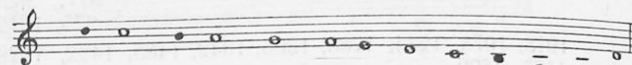

№ 243

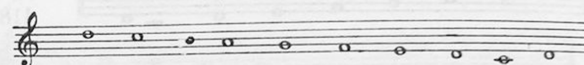

№ 1238

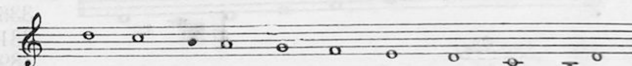

№ 311

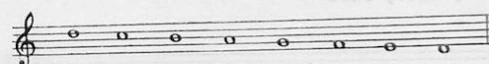

№ 116, 312, 377, 928, 1085, 1086, 1281, 1302, 1479

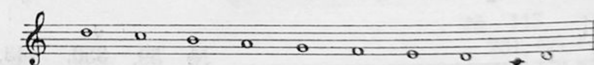

№ 1004

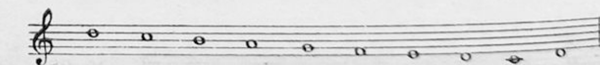

№ 75, 135, 305, 856, 906, 1051, 1089, 1260

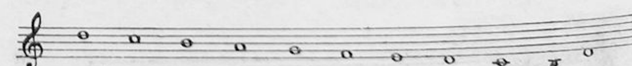

№ 9, 752

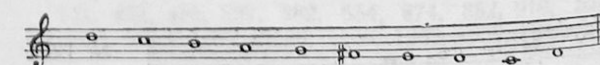

№ 640

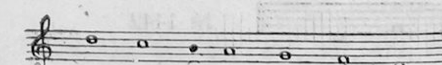

№ 199

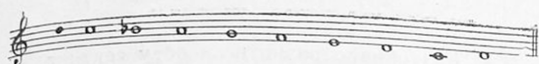

№ 1145

№ 444

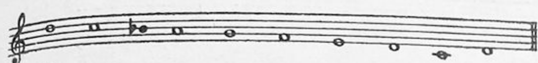

№ 462

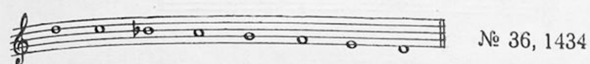

№ 36, 1434

9. С надтонично развитие в обем нона

№ 626

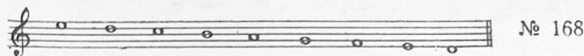

№ 168

№ 76

Б. ЗВУКОРЕДИ С ХРОМАТИЧНО ИЗМЕНЕНИ СТЕПЕНИ

1. С надтонично развитие в обем терца

№ 1423

2. С надтонично развитие в обем кварта

№ 1183, 1421

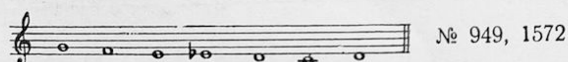

№ 949, 1572

3. С надтонично развитие в обем квинта

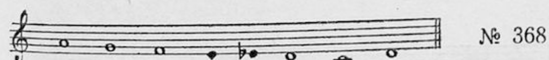

№ 368

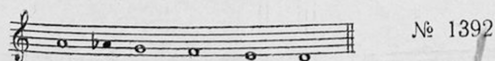

№ 1392

№ 138

№ 1224, 1310

№ 467, 753, 802, 886, 1341

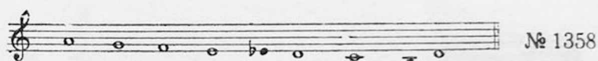

№ 1358

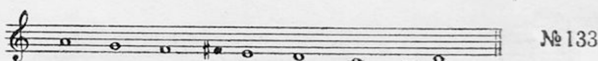

№ 133

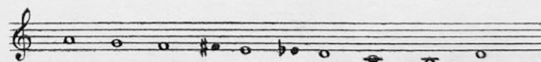

№ 1011

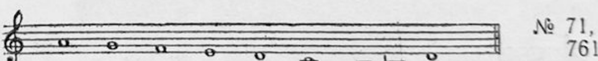

№ 71, 761

№ 1385

№ 1610

№ 1525

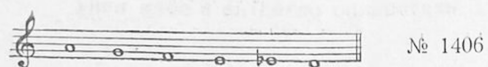
№ 1406

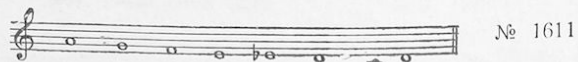
№ 1611

№ 1644

4. С надтонично развитие в обем секста

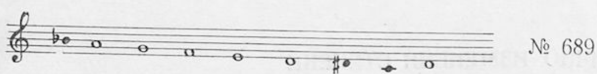
№ 689

№ 429, 917

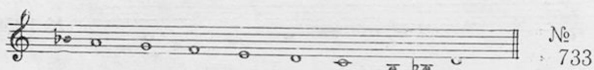
№ 733

№ 871

№ 1354

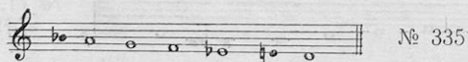
№ 335

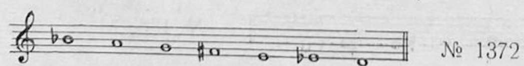
№ 1372

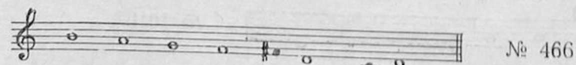
№ 466

№ 428

5. С. надтонично развитие в обем септима

№ 179, 1211

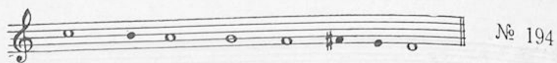
№ 194

№ 1624

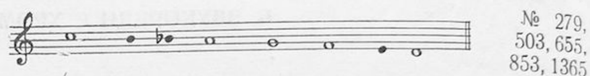
№ 279, 503, 655, 853, 1365

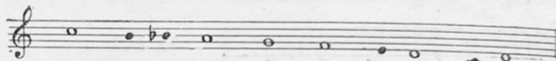
№ 68, 196

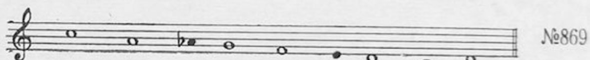
№869

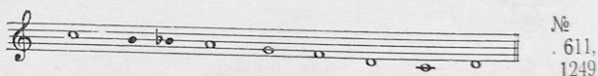
№ 611, 1249

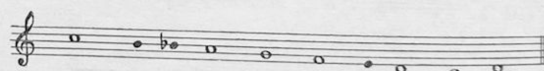
№ 277, 283, 539

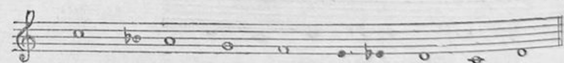
№ 130

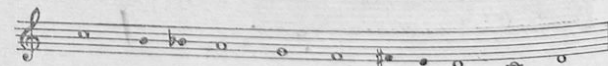
№ 1094

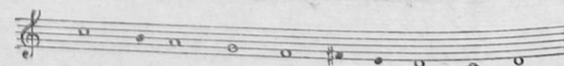
№ 82, 193, 271

№ 794

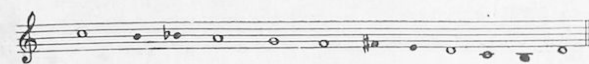

№ 372

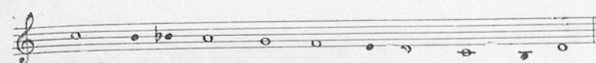

№ 511, 184

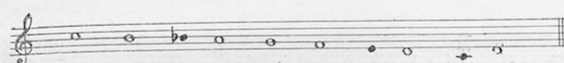

№ 962

№ 35, 1301

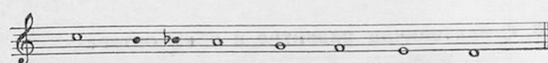

№ 97, 295, 449. 1075, 1243

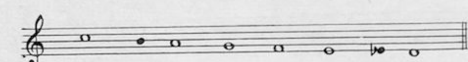

№ 1234

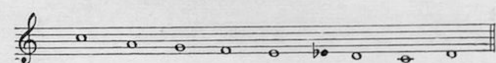

№ 730

№776

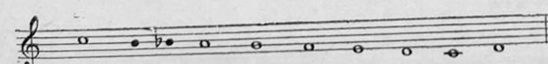

№ 72, 91, 142, 154, 225, 427, 634, 687, 690, 703, 798, 850, 920, 1033, 1248, 1272, 1294, 1309, 1356

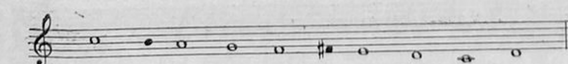

№ 61, 85, 169, 895

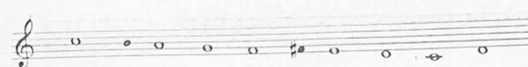

№ 61

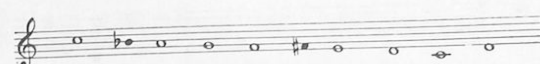

№ 541, 872

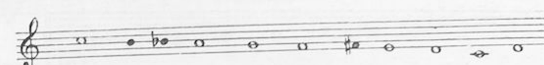

№ 483

№ 571

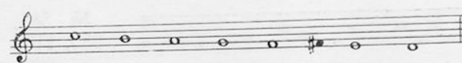

№ 556

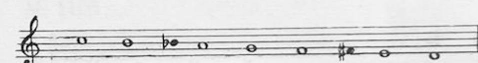

№ 1304

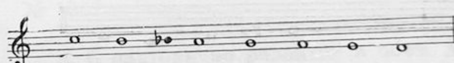

№ 66, 339, 1318

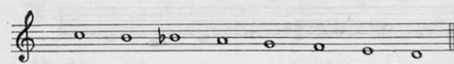

№ 287

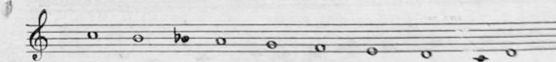

№ 887

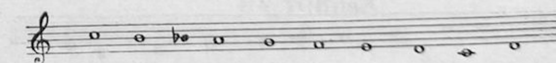

№ 245, 322, 325, 331, 888, 890, 971, 1091

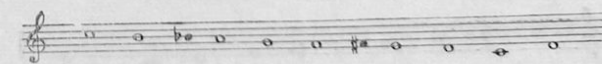

№ 87, 598, 903

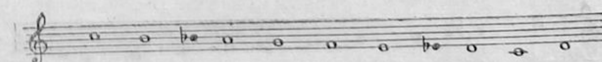

№ 677

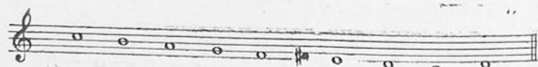

№ 418, 780, 840

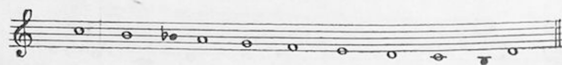

№ 375, 424, 914, 1231

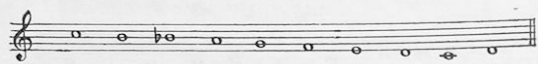

№ 866

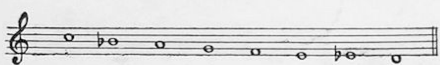

№ 661

№ 581, 885, 1102

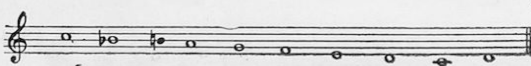

№ 365

№ 864

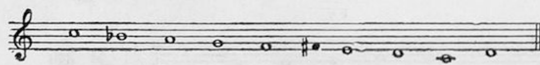

№ 302 1314

№ 16, 376, 484

№ 1239

№ 267

№ 369, 810, 883

№ 203, 206, 270, 370, 373 ,417, 706, 905, 1152

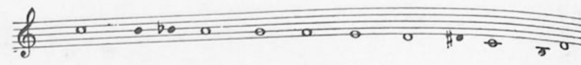

№ 55

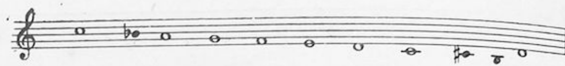

№ 501

№ 929

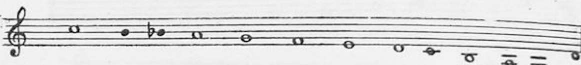

№ 242

6. С надтонично развитие в обем октава

№ 567

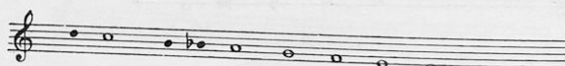

№ 698

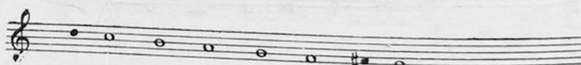

№ 237

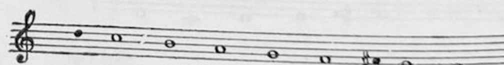

№ 246

№ 10

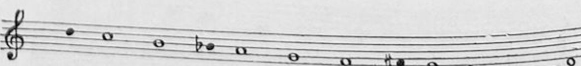

№ 260

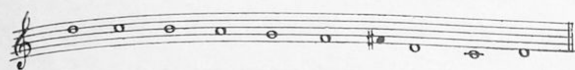

№ 983

№ 387

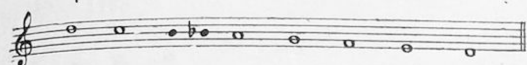
№1126

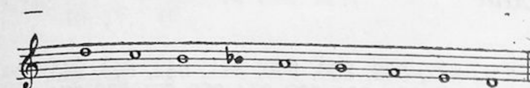

№ 141, 230, 1619

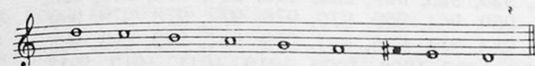

№ 103, 695, 1267

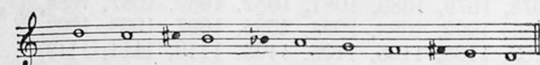

№ 1084

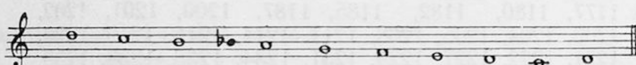

№ 104, 425, 660

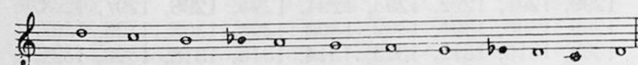

№ 1357

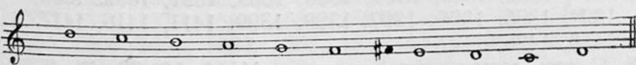

№ 32, 88, 198, 1090, 1096

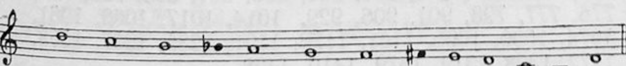

№ 95, 1005

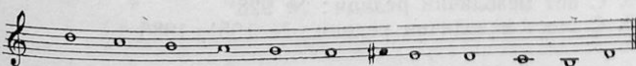

№ 995

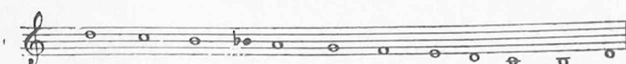

№ 979

№ 41

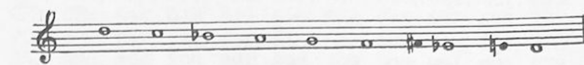

№ 1103

7. С надтонично развитие в обем нона

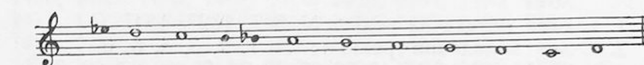

№ 696

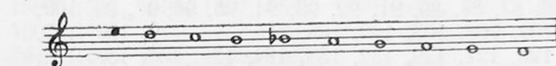

№ 1106

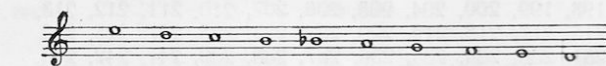

№ 1032

8. С надтонично развитие в обем децима

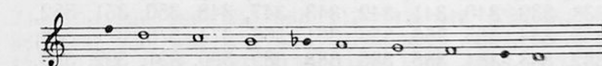

№ 31

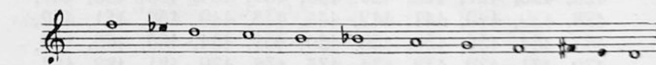

№ 34

В. МЕЛОДИИ, КОИТО НЕ ЗАВЪРШВАТ НА ТОНИКА

№ 1337

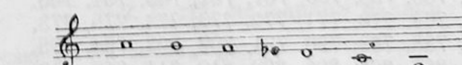
№ 1321

№ 1081
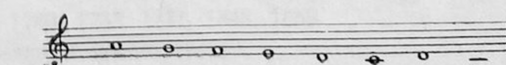

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПЕСНИТЕ СПОРЕД СЪСТАВА НА МЕТРИЧНИТЕ ИМ ГРУПИ

БЕЗМЕНЗУРНИ МЕЛОДИИ

1. С една мелодична редица № 847, 1327, 1347
2. С две мелодични редици: № 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 18, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 42, 43, 44, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 56, 57, 58, 59, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 79, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 99, 100, 101, 102, 103, 105, 106, 108, 115, 118, 119, 120, 122, 123, 126, 127, 129, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 147, 148, 149, 150, 151, 153, 154, 155, 156, 157, 159, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 171, 177, 179, 180, 181, 182, 183, 185, 186, 187, 188, 189, 189, 189, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 204, 205, 206, 207, 210, 211, 212, 213, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 223, 225, 227, 228, 229, 231, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 241, 242, 243, 246, 247, 248, 251, 254, 255, 258, 259, 260, 263, 264, 265, 266, 269, 271, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 286. 288, 289, 290, 291, 293, 294, 295, 296, 297, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 309, 310, 312, 313, 314, 316, 317, 318, 319, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 329, 332, 334, 335, 336, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 347, 348, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 359, 361, 366, 374, 376, 377, 378, 382, 383, 384, 385, 386, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 401, 402, 406, 407, 408, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 423, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 444, 445, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 456, 458, 459, 460, 461, 464, 465, 466, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 479, 481, 482, 484, 486, 487, 494, 495, 496, 498, 500, 501, 503, 509, 510, 511, 512, 513, 517, 518, 519, 520, 525, 526, 528, 531, 532, 537, 539, 541, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 556, 560, 562, 563, 564, 565, 568, 569, 570, 571, 572, 575, 576, 579, 582, 583, 584, 586, 588, 589, 594, 595, 596, 600, 603, 606, 607, 608, 609, 610, 612, 614, 620, 621, 623, 624, 625, 628, 629, 631, 632, 633, 635, 639, 640, 641, 646, 651, 653, 654, 655, 656, 658, 660, 661, 662, 663, 664, 666, 668, 669, 674, 675, 676, 679, 680, 681, 682, 683, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 703, 704, 706, 709, 710, 712, 714, 717, 718, 719, 721, 724, 729, 730, 732, 733, 734, 735, 737, 740, 744, 746, 752, 753, 754, 755, 756, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 778, 780, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 797, 800, 801, 802, 805, 806, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 816, 817, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 828, 830, 831, 832, 833, 836, 840, 841, 842, 843, 845, 848, 849, 852, 853, 854, 861, 862, 864, 869, 871, 872, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 887, 888, 890, 891, 892, 893, 895, 904, 905, 909, 910, 911, 912, 913, 917, 918, 919, 920, 924, 925, 926, 927, 932, 933, 934, 935, 949, 953, 954, 956, 960, 961, 969, 970, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 986, 987, 989, 991, 992, 993, 998, 1000, 1006, 1007, 1008, 1009, 1010, 1011, 1012, 1013, 1015, 1016, 1021, 1024, 1028, 1029, 1030, 1031, 1032, 1033, 1037, 1043, 1044, 1045, 1046, 1053, 1058, 1062, 1063, 1067, 1068, 1069, 1070, 1071, 1072, 1075, 1076, 1077, 1078, 1079, 1080, 1081, 1082, 1083, 1087, 1088, 1089, 1091, 1092, 1093, 1094, 1095, 1097, 1098, 1099, 1100, 1102, 1103, 1105, 1106, 1108, 1110, 1111, 1113, 1114, 1115, 1119, 1120, 1123, 1124, 1125, 1126, 1129, 1131, 1132, 1133, 1134, 1138, 1140, 1143, 1145, 1146, 1147, 1149, 1150, 1151, 1152, 1153, 1154, 1157, 1161, 1163, 1164, 1166, 1167, 1168, 1169, 1170, 1174, 1175, 1177, 1180, 1182, 1185, 1187, 1200, 1201, 1202, 1203, 1204, 1205, 1208, 1211, 1214, 1215, 1219, 1220, 1221, 1222, 1227, 1229, 1231, 1234, 1236, 1238, 1239, 1240, 1241, 1242, 1243, 1244, 1245, 1246, 1247, 1248, 1250, 1251, 1252, 1254, 1255, 1257, 1259, 1260, 1263, 1264, 1265, 1266, 1267, 1269, 1271, 1272, 1273, 1274, 1275, 1276, 1279, 1281, 1283, 1284, 1285, 1286, 1288, 1289, 1290, 1291, 1292, 1293, 1294, 1295, 1296, 1297, 1298, 1299, 1300, 1301, 1302, 1303, 1304, 1305, 1306, 1307, 1309, 1310, 1312, 1313, 1314, 1315, 1318, 1320, 1321, 1322, 1323, 1328, 1329, 1332, 1333, 1341, 1342, 1343, 1344, 1345, 1346, 1350, 1351, 1352, 1354, 1355, 1356, 1357, 1358, 1359, 1360, 1361, 1362, 1363, 1364, 1365, 1367, 1368, 1370, 1371, 1372, 1373, 1374, 1375, 1378, 1381, 1382, 1383, 1384, 1386, 1389, 1391, 1392, 1393, 1394, 1395, 1396, 1397, 1398, 1399, 1411, 1416, 1417, 1418, 1426, 1427
3. С три мелодичнни редици: № 16, 19, 32, 41, 45, 46, 55, 60, 104, 116, 124, 125, 130, 178, 184, 201, 203, 252, 253, 261, 262, 267, 270, 285, 311, 315, 330, 337, 365, 369, 370, 371, 372, 373, 375, 387, 409, 420, 421, 424, 483, 557, 573, 580, 581, 598, 601, 605, 702, 720, 776, 777, 798, 901, 906, 929, 1014, 1017, 1060, 1061, 1074, 1090, 1096, 1101, 1176, 1191, 1235, 1237, 1253, 1277, 1308, 1319, 1379, 1410, 1428
4. С четири мелодични редици: № 81, 308, 344, 345, 362, 368, 380, 457, 462, 567, 574, 611, 613, 634, 726, 738, 739, 808, 883, 914, 915, 971, 994, 995, 1004, 1005, 1039, 1084, 1085, 1261, 1268, 1353
5. С пет мелодични редици: № 928
6. С шест мелодични редици: № 1051, 1086

МЕЛОДИИ, СЪСТАВЕНИ ОТ МЕЛОДИЧНИ РЕДИЦИ С ЕДНАКЪВ БРОЙ ЕДНАКВИ ТАКТОВЕ

1. С две мелодични редици

а. Всяка от по два такта:

в такт $\frac{3}{4}:\frac{3,3}{4}+\frac{3,3}{4}$ — № 333, 948

в такт $\frac{4}{4}:\frac{4,4}{4}+\frac{4,4}{4}$ — № 77, 844, 856

в такт $\frac{5}{4}:\frac{5,5}{4}+\frac{5,5}{4}$ — № 349, 604, 1001, 1002, 1003, 1137, 1173

в такт $\frac{7}{8}:\frac{7,7}{8}\ \frac{7,7}{8}$ — № 1335

в такт $\frac{9}{16}:\frac{9,9}{16}+\frac{9,9}{16}$ — № 240, 1441

в такт $\frac{9}{8}:\frac{9,9}{8}+\frac{9,9}{8}$ — № 488, 515, 1118, 1209, 1585

в такт $\frac{9}{4}:\frac{9,9}{4}+\frac{9,9}{4}$ — № 667

б. Всяка от по три такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2}{4}+\frac{2,2,2}{4}$ — № 467, 955, 1338, 1408, 1423, 1431, 1502, 1526, 1583, 1588, 1634, 1635

в такт $\frac{4}{4}:\frac{4,4,4}{4}+\frac{4,4,4}{4}$ — № 23, 1376

в такт $\frac{5}{8}:\frac{5,5,5}{8}+\frac{5,5,5}{8}$ — № 751

в такт $\frac{8}{8}:\frac{8,8,8}{8}+\frac{8,8,8}{8}$ — № 1052

в. Всяка от по четири такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}$ — № 82, 146, 173, 299, 379, 477, 478, 589, 490, 491, 493, 514, 521, 522, 533, 540, 555, 617, 630, 652, 716, 723, 743, 747, 807, 838, 865, 902, 937, 939, 941, 942, 945, 950, 951, 952, 973, 1055, 1057, 1156, 1158, 1159, 1193, 1196, 1206, 1225, 1226, 1228, 1334, 1337, 1366, 1388, 1405, 1412, 1415, 1420, 1424, 1435, 1437, 1440, 1451, 1453, 1454, 1458, 1461, 1462, 1463, 1466, 1467, 1468, 1473, 1475, 1484, 1487, 1488, 1506, 1507, 1509, 1514, 1515, 1516, 1517, 1519, 1527, 1528, 1529, 1535, 1538, 1540, 1541, 1542, 1545, 1550, 1553, 1554, 1556, 1557, 1562, 1563, 1569, 1570, 1571, 1579, 1580, 1581, 1587, 1589, 1593, 1594, 1595, 1600, 1601, 1604, 1605, 1610, 1612, 1613, 1614, 1615, 1616, 1617, 1618, 1621, 1622, 1626, 1630, 1631, 1632, 1633, 1641, 1642, 1643, 1644, 1647

в такт $\frac{3}{4}:\frac{3,3,3,3}{4}+\frac{3,3,3,3}{4}$ — № 172, 320, 1326

в такт $\frac{3}{8}:\frac{3,3,3,3}{8}+\frac{3,3,3,3}{8}$ — № 1325, 1469

в такт $\frac{4}{4}:\frac{4,4,4,4}{4}+\frac{4,4,4,4}{4}$ — № 506, 1210

в такт $\frac{5}{4}:\frac{5,5,5,5}{4}+\frac{5,5,5,5}{4}$ — № 705

в такт $\frac{7}{3}:\frac{7,7,7,7}{8}+\frac{7,7,7,7}{8}$ — № 750

в такт $\frac{8}{8}:\frac{8,8,8,8}{8}+\frac{8,8,8,8}{8}$ — № 1040, 1280, 1401

в такт $\frac{9}{8}:\frac{9,9,9,9}{8}+\frac{9,9,9,9}{8}$ — № 593

г. Всяка от по пет такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}$ — № 90, 98, 107, 110, 111, 112, 113, 114, 121, 175, 176, 224, 346, 358, 363, 405, 443, 455, 480, 499, 502, 504, 505, 507, 524, 527, 536, 538, 561, 577, 578, 585, 587, 615, 616, 622, 627, 636, 637, 638, 644, 648, 649, 650, 673, 684, 687, 688, 708, 728, 736, 741, 781, 796, 815, 834, 835, 858, 859, 860, 863, 886, 894, 896, 897, 898, 899, 900, 921, 931, 938, 943, 946, 947, 958, 959, 967, 968, 972, 988, 1023, 1025, 1026, 1027, 1050, 1104, 1116, 1128, 1142, 1144, 1160, 1171, 1207, 1212, 1213, 1311, 1324, 1400, 1401, 1402, 1403, 1407, 1414, 1425, 1430, 1432, 1434, 1438, 1439, 1442, 1443, 1444, 1445, 1446, 1447, 1448, 1449, 1450, 1455, 1456, 1457, 1459, 1460, 1464, 1465, 1470, 1471, 1472, 1474, 1476, 1477, 1478, 1479, 1480, 1481, 1482, 1485, 1486, 1489, 1490, 1491, 1492, 1493, 1494, 1495, 1496, 1498, 1500, 1501, 1503, 1504, 1510, 1511, 1520, 1521, 1523, 1524, 1534, 1539, 1543, 1544, 1546, 1547, 1548, 1549, 1551, 1552, 1561, 1564, 1565, 1566, 1567, 1568, 1574, 1575, 1576, 1577, 1578, 1582, 1586, 1590, 1591, 1592, 1597, 1598, 1599, 1602, 1603, 1606, 1607, 1608, 1609, 1623, 1624, 1625, 1629, 1638, 1639, 1640, 1645, 1648, 1649, 1651

в такт $\frac{3}{4}:\frac{3,3,3,3,3}{4}+\frac{3,3,3,3,3}{4}$ — № 250, 508

в такт $\frac{4}{4}:\frac{4,4,4,4,4}{4}+\frac{4,4,4,4,4}{4}$ — № 626

в такт $\frac{5}{8}:\frac{5,5,5,5,5}{8}+\frac{5,5,5,5,5}{8}$ — № 131, 226, 403, 497

д. Всяка от по шест такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2,2}{4}$ — № 17, 39 161, 162, 244, 256, 292, 298, 433, 665, 713, 715, 846, 855, 881, 882, 908, 936, 940, 963, 974, 975, 1022, 1042, 1064, 1107, 1121, 1122, 1127, 1136, 1165, 1217, 1218, 1224, 1256, 1419, 1421, 1497, 1518, 1522, 1525, 1530, 1531, 1532, 1558, 1559, 1560, 1573, 1627, 1636, 1646

в такт $\frac{5}{8}:\frac{5,5,5,5,5,5}{8}+\frac{5,5,5,5,5,5}{8}$ — № 670, 990

е. Всяка от по седем такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2,2,2}{4}$ — № 678, 818, 1216

ж. Всяка от по осем такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2,2,2,2}{4}$ — № 128, 230, 803, 873, 916, 964, 1130, 1194, 1282, 1377

з. Всяка от по девет такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2,2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2,2,2,2,2}{4}$ — № 804

2. С три мелодични редици:

Всяка от по четири такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}$ — № 174, 1049, 1198, 1230, 1233, 1331, 1348, 1653

Всяка от по пет такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}$ – № 109, 214, 367, 727

Всяка от по шест такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2,2,2,}{4}+\frac{2,2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2,2}{4}$ – № 404

3. С четири мелодични редици:

а. Всяка от по два такта:

в такт $\frac{9}{8}:\frac{9,9}{8}+\frac{9,9}{8}+\frac{9,9}{8}+\frac{9,9}{8}$ – № 1505

б. Всяка от по четири такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}$ – № 80, 400, 677, 866, 884, 1034, 1035, 1036, 1038, 1404, 1406, 1436, 1452, 1536, 1537, 1584, 1619

в такт $\frac{3}{4}:\frac{3,3,3,3}{4}+\frac{3,3,3,3}{4}+\frac{3,3,3,3}{4}+\frac{3,3,3,3}{4}$ – № 117, 1018, 1019, 1020, 1047

в такт $\frac{3}{8}:\frac{3,3,3,3}{8}+\frac{3,3,3,3}{8}+\frac{3,3,3,3}{8}+\frac{3,3,3,3}{8}$ – № 215

в. Всяка от по пет такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}$ – № 287, 1508, 1650

4. С пет мелодични редици:

а. Всяка от по три такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2}{4}+\frac{2,2,2}{4}+\frac{2,2,2}{4}+\frac{2,2,2}{4}+\frac{2,2,2}{4}$ – № 851, 1637

б. Всяка от по пет такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}$ – № 364

5. С шест мелодични редици:

а. Всяка от по четири такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}$ – № 1190, 1192, 1199, 1483

МЕЛОДИИ, СЪСТАВЕНИ ОТ МЕЛОДИЧНИ РЕДИЦИ С РАЗЛИЧЕН БРОЙ ЕДНАКВИ ТАКТОВЕ

1. С. две мелодични редици:

а. С два + три такта:

в такт $\frac{4}{4}:\frac{4,4}{4}+\frac{4,4,4}{4}$ – № 602

б. С три + два такта:

в такт $\frac{4}{4}:\frac{4,4,4}{4}+\frac{4,4}{4}$ – № 1336

в. С три + четири такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}$ – № 446, 1620

в такт $\frac{3}{4}:\frac{3,3,3}{4}+\frac{3,3,3,3}{4}$ – № 1065

в такт $\frac{4}{4}:\frac{4,4,4}{4}+\frac{4,4,4,4}{4}$ – № 996

г. С три + пет такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}$ – № 222, 422, 1179, 1317, 1380

д. С три + шест:

в такт $\frac{4}{4}:\frac{4,4,4}{4}+\frac{4,4,4,4,4,4}{4}$ – № 245

е. С четири + пет такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2\ 2,2}{4}$ – № 394, 468, 742, 839, 957, 1572, 1596

в такт $\frac{7}{8}:\frac{7,7,7,7}{8}+\frac{7,7,7,7,7}{8}$ – № 1148

ж. С четири + три такта:

в такт $\frac{3}{4}:\frac{3,3,3,3}{3}+\frac{3,3,3}{3}$ – № 749

з. С четири + шест такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2,2}{4}$ – № 784, 1059, 1330, 1628

и. С пет + три такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2}{4}$ – № 1385,

й. С пет + четири такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}$ – № 328

к. С пет + шест такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2,2}{4}$ – № 160, 209, 782, 962 965, 966, 1066, 1139, 1197, 1270

л. С пет + седем такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2,2}{5}+\frac{2,2,2,2,2,2,2}{4}$ – № 202, 516

м. С шест + пет такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}$ – № 1316, 1499, 1512

в такт $\frac{3}{4}:\frac{3,3,3,3,3,3}{4}+\frac{3,3,3,3,3}{4}$ – № 1135

в такт $\frac{5}{8}:\frac{5,5,5,5,5,5}{8}+\frac{5,5,5,5,5}{8}$ – № 1249

н. С шест + седем такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2,2,2}{4}$ – № 618, 799

в такт $\frac{3}{8}:\frac{3,3,3,3,3,3}{8}+\frac{3,3,3,3,3,3,3}{8}$ – 659

о. С шест + осем такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2,2,2,2}{4}$ – № 725

в такт $\frac{3}{4}:\frac{3,3,3,3,3,3}{4}+\frac{3,3,3,3,3,3,3,3}{4}$ – 558

п. Със седем + пет такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}$ — № 757, 1611

р. Със седем + шест такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2,2}{4}$ — № 249, 1390

с. Със седем + осем такта

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2,2,2,2}{4}$ — № 868

т. С осем + шест такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2,2}{4}$ — № 208, 785, 1056

у. С осем + седем такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2,2,2}{4}$ — № 1195, 1287

ф. С девет + шест такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2,2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2,2}{4}$ — № 54

х. С девет + седем такта

в такт $\frac{5}{8}:\frac{5,5,5,5,5,5,5,5,5}{8}+\frac{5,5,5,5,5,5,5}{8}$ — № 1258

ц. С десет + осем такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2,2,2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2,2,2,2}{4}$ — № 701

2. С три мелодични редици

а. С два + два + три такта:

в такт $\frac{9}{8}:\frac{9,9}{8}+\frac{9,9}{8}+\frac{9,9,9}{8}$ — № 535

б. С три + три + четири такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2}{4}+\frac{2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}$ — № 1112

в. С три + три + пет такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2}{4}+\frac{2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}$ — № 1178

г. С три + три + шест такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2}{4}+\frac{2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2,2}{4}$ — № 686

д. С четири + четири + два такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2}{4}$ — № 1349

е. С четри + пет + пет такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}$ — № 1278, 1340

ж. С четири + четири + шест такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2,2}{4}$ — № 1186

з. С четри + пет + четири такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}$ — № 1262

м. С четири + пет + пет такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}$ — № 534, 592

в такт $\frac{8}{8}:\frac{8,8,8,8}{8}+\frac{8,8,8,8,8}{8}+\frac{8,8,8,8,8}{8}$ — № 597

й. С четири + седем + пет такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}$ — № 880

к. С пет + четири + четри такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}$ — № 530, 590

л. С пет + четири + шест такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2,2}{4}$ — № 357

м. С шест + осем + осем такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2,2,2,2}{4}$ — № 1073

н. Със седем + четири + четири такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}$ — № 529

о. С осем + шест + шест такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2,2}{4}$ — № 331

3. С четири мелодични редици:

а. С три + четири + три + четири такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}$ — № 779, 997, 1054, 1513

б. С три + пет + четири + пет такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}$ — № 448

в. С четири + три + четири + три такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2}{4}$ — № 850

г. С четири + четири + три + три такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2}{4}+\frac{2,2,2}{4}$ — № 1533

д. С четири + четири + пет + пет такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2.2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}$ — № 870

е. С четири + пет + четири + пет такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}$ — № 447

ж. С шест + четири + шест + четири такта:

в такт $\frac{2}{4}:\frac{2,2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}$ — № 152

МЕЛОДИИ, СЪСТАВЕНИ ОТ МЕЛОДИЧНИ РЕДИЦИ С ЕДНАКЪВ БРОЙ РАЗЛИЧНИ ТАКТОВЕ

1. С две мелодични редици:

а. Всяка от по два такта:

в такт $\frac{3}{4}+\frac{2}{4}:\frac{3,2}{4}+\frac{3,3}{4}$ — № 1172

в такт $\frac{3}{4}+\frac{4}{4}:\frac{3,4}{4}+\frac{3,4}{4}$ — № 783

в такт $\frac{4}{4}+\frac{3}{4}:\frac{4,3}{4}+\frac{4,3}{4}$ — № 1433; $\frac{4,3}{4}+\frac{4,4}{4}$ — № 1652

в такт $\frac{4}{4}+\frac{5}{4}:\frac{4,5}{4}+\frac{4,5}{4}$ — № 711, 907, 1181;

$\frac{4,5}{4}+\frac{5,5}{4}$ — № 657

в такт $\frac{5}{4}+\frac{4}{4}:\frac{5,4}{4}+\frac{5,4}{4}$ — № 731, 930;

$\frac{5,4}{4}+\frac{5,5}{4}$ — № 566

в такт $\frac{7}{8}+\frac{6}{8}:\frac{7,6}{8}+\frac{7,7}{8}$ — 645

в такт $\frac{8}{8}+\frac{9}{8}:\frac{8,9}{8}+\frac{8,9}{8}$ — № 523

в такт $\frac{9}{8}+\frac{7}{8}:\frac{9,7}{8}+\frac{9,9}{8}$ — № 922

в такт $\frac{11}{16}+\frac{7}{16}:\frac{11,7}{16}+\frac{11,7}{16}$ — № 827

б. Всяка от по три такта:

в такт $\frac{2}{4}+\frac{3}{4}:\frac{2,2,3}{4}+\frac{2,2,3}{4}$ № 642

в такт $\frac{3}{4}+\frac{4}{4}:\frac{3,4,3}{4}+\frac{3,4,3}{4}$ — № 78; $\frac{3,4,4}{4}+\frac{3,4,4}{4}$ — № 944;

$\frac{3,4,3}{4}+\frac{3,4,4}{4}$ № 257; $\frac{3,4,3}{4}+\frac{3,4,4}{4}$ — № 748, 829

в. Всяка от по четири такта:

в такт $\frac{2}{4}+\frac{3}{4}:\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{3,3,2,2}{4}$ — № 643; $\frac{2,2,2,3}{4}$

$+\frac{2,2,2,3}{4}$ — № 13; $\frac{2,3,2,2}{4}+\frac{2,3,2,2}{4}$ — № 1555;

$\frac{2,3,2,2}{4}+\frac{2,2,2,3}{4}$ — № 492; $\frac{3,2,2,2}{4}+\frac{3,2,2,2}{4}$ — № 999

в такт $\frac{3}{8}+\frac{2}{8}:\frac{3,3,3,2}{8}+\frac{3,3,3,3}{8}$ — № 1413

в такт $\frac{3}{4}+\frac{5}{4}:\frac{3,3,3,5}{4}+\frac{3,3,3,5}{4}$ — № 923; $\frac{3,5,3,3}{4}$

$+\frac{3,5,3,3}{4}$ — № 1155

в такт $\frac{3}{4}+\frac{4}{4}:\frac{3,4,4,3}{4}+\frac{3,4,4,3}{4}$ — № 889;

$\frac{3,4,4,4}{4}+\frac{3,4,4,4}{4}$ — № 485

в такт $\frac{4}{4}+\frac{3}{4}:\frac{4,4,4,3}{4}+\frac{4,4,4,4}{4}$ — № 190

в такт $\frac{4}{4}+\frac{2}{4}:\frac{4,4,4,4}{4}+\frac{4,2,4,4}{4}$ — № 1223

г. Всяка от по пет такта:

в такт $\frac{2}{4}+\frac{3}{4}:\frac{2,2,3,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}$ — № 619

в такт $\frac{3}{4}+\frac{2}{4}:\frac{3,2,2,2,2}{4}+\frac{3,2,2,2,2}{4}$ — № 272, 1109, 1183, 1184, 1188, 1189, 1339;

в такт $\frac{2}{4}+\frac{3}{4}+\frac{4}{4}:\frac{3,2,2,3,4}{4}+\frac{4,2,2,3,3}{4}$ — 1429

д. Всяка от по шест такта:

в такт $\frac{2}{4}+\frac{3}{4}:\frac{2,2,2,2,3,3}{4}+\frac{2,2,2,2,2,3}{4}$ — 360;

$\frac{2,2,2,2,2,2}{4}+\frac{3,2,2,2,2,2}{4}$ — № 232.

2. С три мелодични редици:

а. Всяка от по два такта:

в такт $\frac{4}{4}+\frac{5}{4}:\frac{4,5}{4}+\frac{4,5}{4}+\frac{4,5}{4}$ — № 1141

в такт $\frac{5}{4}+\frac{4}{4}+\frac{6}{4}:\frac{5,4}{4}+\frac{4,6}{4}+\frac{4,6}{4}$ — № 1232

в такт $\frac{5}{4}+\frac{7}{4}+\frac{6}{4}:\frac{5,5}{4}+\frac{7,6}{4}+\frac{7,7}{4}$ — № 857

б. Всяка от по четири такта:

в такт $\frac{2}{4}+\frac{3}{4}:\frac{2,2,3,2}{4}+\frac{2,2,3,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}$ — № 542

в такт $\frac{3}{8}+\frac{4}{8}:\frac{3,4,4,4}{8}+\frac{3,4,4,4}{8}+\frac{3,4,4,4}{8}$ — № 707

3. С четири мелодични редици:

в. Всяка от по три такта:

в такт $\frac{3}{4}+\frac{2}{4}:\frac{3,2,3}{4}+\frac{3,2,3}{4}+\frac{3,2,3}{4}+\frac{3,2,3}{4}$ — № 381

МЕЛОДИИ, СЪСТАВЕНИ ОТ МЕЛОДИЧНИ РЕДИЦИ С РАЗЛИЧЕН БРОЙ РАЗЛИЧНИ ТАКТОВЕ

1. С две мелодични редици:

а. С два + три такта:

в такт $\frac{9}{8}+\frac{5}{8}:\frac{9,9}{8}+\frac{5,5,9}{8}$ — № 1048, 1117

б. С три + два такта:

в такт $\frac{3}{4}+\frac{2}{4}:\frac{3,2,3}{4}+\frac{3,3}{4}$ — № 1422

в такт $\frac{2}{4}+\frac{3}{4}+\frac{4}{4}:\frac{2,3,2}{4}+\frac{4,3}{4}$ — № 1409

в. С три + четири такта:

в такт $\frac{2}{4}+\frac{3}{4}:\frac{2,2,3}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}$ — № 158

С три и пет такта:

в такт $\frac{4}{4}+\frac{5}{4}:\frac{4,4,5}{4}+\frac{4,4,4,4,4}{4}$ — № 745

г. С четири + три такт:

в такт $\frac{3}{4}+\frac{2}{4}:\frac{3,3,2,2}{4}+\frac{3,3,3}{4}$ — № 1387

в такт $\frac{4}{4}+\frac{5}{4}:\frac{4,4,5,4}{4}+\frac{4,5,4}{4}$ — № 885

в такт $\frac{4}{4}+\frac{5}{4}+\frac{6}{4}:\frac{4,4,5,4}{4}+\frac{4,4,6}{4}$ — № 1369

д. С четири + пет такта:

в такт $\frac{3}{4}+\frac{2}{4}:\frac{3,2,2,3}{4}+\frac{3,2,2,2,2}{4}$ — № 1162

е. С пет + четири такта:

в такт $\frac{2}{4}+\frac{3}{4}:\frac{2,3,3,2,3}{4}+\frac{2,3,2,2}{4}$ — № 671

ж. С пет + шест такта:

в такт $\frac{2}{4}+\frac{3}{4}:\frac{3,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2,2}{4}$ — № 432

в такт $\frac{3}{4}+\frac{4}{4}:\frac{3,4,3,4,3}{4}+\frac{3,4,3,4,3,3}{4}$ — № 463

з. С шест + четири такта:

в такт $\frac{2}{4}+\frac{3}{4}:\frac{2,3,2,2,2,2}{4}+\frac{2,3,2,2}{4}$ — № 672

и. С шест + осем такта:

в такт $\frac{3}{4}+\frac{4}{4}:\frac{3,3,3,3,4,4}{4}+\frac{3,3,3,3,4,3,3,4}{4}$ — № 559

й. Със седем + четири такта:

в такт $\frac{3}{4}+\frac{4}{4}+\frac{5}{4}:\frac{3,3,3,3,3,4,3}{4}+\frac{3,5,5,5}{4}$ — № 170

к. Със седем + шест такта:

в такт $\frac{2}{4}+\frac{3}{4}:\frac{2,2,3,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,3,2,2,3}{4}$ — № 647

2. С три мелодични редици:

а. С четири + пет + пет такта:

в такт $\frac{2}{4}+\frac{3}{4}:\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,3}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}$ — № 268

в такт $\frac{3}{4}+\frac{2}{4}:\frac{3,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2,2}{4}$ — № 685

б. С четири + пет + шест такта:

в такт $\frac{3}{4}+\frac{2}{4}:\frac{3,2,2,3}{4}+\frac{2,2,2,2,3}{4}+\frac{2,2,2,2,2,2}{4}$ — № 903

в. С четири + четири + шест такта:

в такт $\frac{2}{4}+\frac{3}{4}:\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,3,2,3,2,2}{4}$ — № 722;

$\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,3,2,2,2,2}{4}$ — 985

г. С шест + пет + пет такта:

в такт $\frac{5}{8}+\frac{4}{8}:\frac{5,5,5,5,5,5}{8}+\frac{5,5,5,4,5}{8}+\frac{5,5,5,5,5}{8}$ — № 599

3. С четири мелодични редици

а. С четири + четири + четири + пет такта:

в такт $\frac{2}{4}+\frac{3}{4}:\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,2,2,2}{4}+\frac{2,3,2,2,2}{4}$ — № 867

ИМЕНЕН И ВЕЩЕН ПОКАЗАЛЕЦ[1]

[1] Цифрите означават номерата на песните.

ПОЯСНЕНИЕ НА НЕПОЗНАТИТЕ ДУМИ, ФОРМИ И ИЗРАЗИ В ПЕСНИТЕ[1]

(Стефанка Константинова)

А

абѐр — известие.
а̀бла — по-голяма сестра, кака, леля, стринка.
ава̀н — прибор за рязане на тютюн.
авѐлско — някогашно време, минало.
аглѐк, аглъ̀к — кърпа.
агува̀тьо — аги, чорбаджии.
агю̀пски — цигански.
ада̀й — стая.
адрали̇̀с — Гергьовден.
аждраха̀н — много буен.
азъ̀к — язък.
айло̀дзе — кичури вълна.
акаи̇̀п — загубен.
Али̇̀нден — Илинден.
ало̀ци — вълната, стригана на пояси.
а̀лче — кърпа.
алъ̀йще — повече.
аманѐт — подарък, залог.
ана̀ — майка.
ана̀йко — майко, обр.
андезѐ — мярка за дължина 0,80 м.
арабо̀ — кола.
аратли̇̀к — приятел, приятелка, другар, побратим.
арѐм — заграден двор.
ари̇̀з — ориз.
аркỳми — харкуми, менци, медници, бакъри.
ърмага̀н — подарък.
арни̇̀саха — престанаха да плачат, оставиха, млъкнаха.
а̀рно — хубаво.
арсъ̀з — разбойник; негодник.
артарди̇̀сам — спестя.
арти̇̀свам — оставам.
асто̀к — кесийка.
атакли̇̀к — геройство; смелост; дързост, буйност.
атли̇̀ — конник.
атỳз беш — тридесет и пет; отỳз беш.
ачи̇̀к — отворени.
ачи̇̀нки — очички.
ашѐм — мръкване.
ая̀н — началник; управител на окръг, чиновник.

Б

базиргя̀н — търговец; галантерист.
байламо̀ — тамбура.
ба̀лнуно, ба̀лнусо — мъката; тъгата.
ба̀льно — жално; тъжно.
ба̀нно — друг.
ба̀ннъ — поне една; някоя.
бараба̀р — заедно; общо.
бара̀м — байрам.
барѐ — поне.
ба̀рушки — локви.
барьъ̀м — поне.
баря̀к — барем.
басти̇̀са — загражда; превзема; атакува.
бахча̀ — градина.
ба̀шови — батьови.
бейтура̀н — вид цвете; китка цвете.
белекчѐ, белехчѐ — белезници.
беля̀башийка — майстор на бели; която измисля, уйдурдисва.
бендѐрки — вид цвете.
бенди̇̀са — хареса.
бети̇̀н — всичко.
беш юз — петстотин.
би̇̀йнал — замирисал.
бильби̇̀ль — славей.
бин — хиляда.
би̇̀нбашия — военачалник на 1000 души.
бини̇̀ш — връхна дреха.
бин киши̇̀ — хиляда души.
бини̇̀счи — връхна дреха, нашарена с гайтани.
биринжѝк — най-главен, най-важен, хубав (по обяснението на информатора).
бириши̇̀м — ибришим; копринени конци.
боба̀ — баща.
боба̀йко — татко.
боджа̀к — място за сядане, легло отдясно на камината.
бо̀днаж — някога.
бокъ̀льчек — бъкъл.
болезли̇̀во — нездраво място, с много болести.
бо̀рна — борина; борница.
бо̀рце — бърдо, рид, хълм.
боя̀н — название на местното облекло — пола с крилца.
бра̀тковe — братовчеди.
брез — без.
брѐме — товар.
бро̀ви — овце, дребен добитък.
брул — брод.
брỳсници — боровинки.
бръсти̇̀нка — тояжка.
бубỳлки — бубулечки.
будна̀ — някоя.
будна̀ш — най-после.
бужѐк — боджак.
бузлуди̇̀свам — развалям настроение.
бỳлко — како, обр.
буна̀р — кладенец.
бỳндже — много.
бушинди̇̀сам — изпразням.
бърча̀на — градина.
бърчи̇̀на — възвишение.
бъха̀р — природа.
бъхте — бие.
бъхча̀ — градина.

[1] Значението на думите е съобразено с обясненията на информаторите.

В

вàкъть — време.
вàля — разваля.
вàпца — боядиса.
вàрайте — бързайте.
вàрдем — гледам.
вàрим — надпреварвам, надпрепускам.
васкляпчѝйка — клюкарка.
вдльòжко — продължително,
ве — нали, поне.
веренà — неуредна.
вермелѐ — кавга ; гюрултия.
висѝлу — весело.
вòгал — въглен.
водàч — кобилица.
воруджиѝн — добър стрелец ; който носи оръжие.
вòршет — правят ; сформират.
впѝват пѝвун — дават подарък.
впьонàх — запрях се, стигнах.
врис — извор ; кладенец.
врѝсна — изворна ; кладенчова.
вритѝ — на всички.
врут — всички.
врю — всички.
всьòгне — бръкне.
втàсва — обещава ; наема.
вульѝ — торба от кожа.
вỳтрина — сутрин.
вширòко — подробно ; нашироко.
въднъж — заедно.
възвивàм — мамя, въртя.
възпрàшена — разкопана.
възрỳква — извиква.
възсвèт — завещание.
вържве — вирове.
вър зорà — преди съмване.
вътрешни — роднини ; близки.
върши — приготвя ; прави.
вършѝло — облекло над шалварите.
въсят — завещание.

Г

га — въпреки ; макар да е.
гàля — любя.
ганò — когато.
ганòсанко — калайдисано.
гевгѐрче — съд за вода ; гевгир.
гèлина — невяста ; булка.
гиздѝло — премяна.
геч — не
гивизѝяна — много червена.
гидѝя — лудетина.
гиздѝло — премяна.
гѝзло — паша.
гинàрче — кладенче.
гирѝсал — хванал.
главенѝк — годеник.
главенѝца — годеница
главèно — сгодено.
гльòга — дълга.
гнехцѐ — гнездо.
гòзда — гвоздей.
големѝн — началник.
гòрско — гръцко.
гòсби — готви.
градѐщон — изградената част.
грашòк — грах.
грѝбне — грива (според певеца).
грѝжве — сукмани.
грѝшка — горна антерия, дълга колкото сукман ; стара родопска дреха.
гьòзби — увещава.
гьоч — товар ; багаж.
гьо — нека ; хайде.
гюмюш — сребро.
гюнлюкчѝе — надничари.
гюсѝ — гърди.
гѝли — дели.

Д

давà — съдебно дело.
дайювàне — вуйчова.
дам — обор.
дармàнь — лекарство ; дерман.
дàшено — възвишения.
двел — дали.
двòри — уговаря ; много да се моли.
дèвик — девет.
дѐне — живот.
девлѐт — служба на царя.
девьòн — овчарски звънец ; девьот.
дѐке — дете.
делѐн — звънец.
делѝкънлия — лудо-младо.
денѐне — дните.
денѝз — море.
дèно — дето.
деркѝти — камо ли.
дèчкове — деца.
дигнала ли си рубана — събръла ли си много дарове.
джамладѝсани — остъклени.
дивàн — стоя прав.
дивилѝцка наỳда — вид военна униформа.
дил — дали.
динѝз — море.
динѝ — свят, земя.
дим — че.
диньò — свят.
доржàво — упора.
дост — приятел.
драгòвно — любовно.
дрѝпи — дрехи.
дрỳгаш — никога, по-рано.
дрỳчки — безкрайно много,
добальнѐ — дожаля.
до бяло — до съмнало.
довър — до сами.
докàта — медена, бакърена пара.
докỳс — девет.
долàма — жикет, мъжка дреха.
дòно — корени, дъно.
допàдна — дойде.
доплюска — дойде, дофтаса.
допрàшай — доокопай.
дуйдѝсал — подравнил.
думòмница — къщовница.
дур ми не дойдеш на мегдан — докато не излезеш на честен бой.
дьо — хайде.
дювлѐт — девлет.
дюздѝсанка — пременена, нагласена.
дюльбѐн — кърпа, забрадка.

Е

èвро — болно.
èвръ — лошо.
егъл — кошара.
еди — седем.
ежѝще — таралеж.
ей ней — е тъй, така.
èйсе — сега.
елàн — шега.
елѝф — първата буква от арабската азбука.
еллѝ — 50 грама.
èлин — елен.
èловине — бездетни.
елънджѝе — лъжливо.
èнгя — по-голяма сестра.
ендезѐ — 1/2 метър.
èнкъс — нарочно.

еньги̇н — голяма.
ѐрве — ями, трапове.
ерми̇ — петдесет.
ѐрна — вълна.
есѝрин — пленник.
ѐхам — качвам.
ѐце — много; твърде.
ѐчко — много.

З

забàрям — забравям.
забѝзей го — надой го.
забѝтин — военачалник.
заблѝва — забавлява.
заборѐва — забравя.
заглàвя — сгодя.
загъòнваш — омотаваш.
задѐ — излишно; в повече.
за зàфце — завинаги.
зайъртòсова — приготовлява.
залѝчка — залюля.
зам — затова.
замàн — време.
замàрьъше — криеше.
зàмяра — погубя; затрия.
зандрàто — будала; глупаво; серсем.
занѐсьъни — посадени.
заптѝса — запря, затвори.
заптьò — полицай; запчия.
заседàват — съдят; командуват.
затрàсьова — търси.
заỳтрешник — други ден.
зàход — забременяла.
зебѝльчек да ѝ не сториш — да не я повредиш, да не я строшиш.
земѐлна одая — приземна, сутеренна стая.
зилѝ — мерак.
золỳфе — косата над слепоочието.
зòрла — насила.
зòрно — трудно.
зумбàк — бял крем, вид цвете.
зъ̀ре, зъ̀р — че, като.

И

и — ги.
ибрѐт — пример.
ибрѐтеьт — чудя се.
иврѐн — обед.
извѐйни — направи.
извищѐ — изцвили.
изгѝра — изгрява.
издерàх — умрели, та ги одрал; ... вакли си овни издерах ...
изе — нагости.
изѝн — позволение.
изкỳти — отгледа.
измѐт — работа; служба.
изметкàрин; изметкѝрин — аргатин, нает работник.
измя̀на — отмяна.
изпòтна — въврешком.
изпỳсна — освободя.
изрỳка — извика.
изсỳна — избърса, подсуши.
изтỳра — изсипа.
изхрàних — дал ги за храна; ... бели си гроши изхраних ...
изчỳено — прочуто.
ики — две.
ики бин — две хиляди.
илиндѝсува — занимава.
илю̀м — смърт.
имàна — богатство.
имàм — мохамедански свещеник.
ѝнгя — стринка; съпруга на по-голям брат.
инжѝе, инджѝле — гердан.
инѝден — отновò.
инсàна — хора.
ирмѝ беш — двадесет и пет.
ирмѝ дьòрт — двадесет и четири.
ирмимѐйчена — златна; струва много пари.
исàп — сметка.
испòт — да докажат.
истѐр — все едно, въпреки, нека.
ище — иска.

Й

йевѐлското — отдавнашното.
йеднòчни — еднакви.
йѐгову — ядене.
йѐльчиш — когато.
йѐнкос — за подигравка.
йѐци — много.
йобрѐсен — скъсан.
йовàна — поле.
йодромòня — продума, проговори.
йокỳс — подарък.
йолдàш — приятел.
йопрàти — избери.
йосльòпне — ослепее.
ися — сега.

К

кабадà — сербез човек.
кабадàие — кметове.
кабахàт — вина, грешка.
кавàк, кавàче — топола.
кавỳл — договор; облог.
кадàх — чаша.
кадѝя — съдия.
кàдру — снимка.
казà — град.
казандѝсам — спечеля.
кайнче — шурей.
каиптà — загуби; изчезна.
кайдѝса — уби; погуби; изби; изтреби.
кàкно — както.
калѐзма — покана.
кальмàна — кума.
кàматен — хубав.
кàматна — хубава.
кàмене — мъниста.
капѝя — врата; порта.
карагьòз — черноок.
карàр — по мярка; достатъчно.
касàба — град, административен център.
Кàсум — Димитровден.
касафѐтна — разтревожена, замислена.
кàта — всяка.
кàтаденшно — всекидневно.
катрѝ — кои.
каỳл — облог, договор.
кафѐзи — дървени решетки на прозорец.
кафѐзлине — решетъчни.
кафтàнен — шарен; пъстър.
кахòрянка — натъжена.
кѐмер — кесия; портмоне.
кенàр — краища на дреха или плат.
кендѝсан — по своему.
кердòсам — погубвам.
керя̀сала — клеясала.
кѐседжии — главорези.
кѐсим — хубави.
кетàп — тефтер; книга.
кидàф — чаша.
кѝман, кѝмна — тъжен, тъжна; унил, унила.
кинà — каква.
кипрѝя — мост.
кирѐч — вар.
кѝсим — хубост, гордост.
клàвали — поставяли.

клàде — слага, поставя.
клàнял — молил.
клòчат — разяждат.
кльòсаше — кълвеше.
кòга — кого.
кожè — голяма.
кожàл — хурка.
кой — ако.
колàй — лека работа; начин; способ; средство.
кòлци — колко души, колцина.
ко мèриш — ако имаш намерение.
кòльшкине — коледни.
конàк — съд; къща.
кондѝсал — отседнал; застанал.
кòпань — бухалка.
копарàн — връхна дреха.
кòпиле — момче.
копỳци — юнаци.
кòпчи — откопчава.
кòрдили — нареждали.
кòца — къса.
кpàгино — крадено.
кpàтил — свършил.
кpàтя — кътря.
кpàща — свършва.
крѝли — вее.
крѝюм — скришом.
крòпо — кратко.
кръвèна — пълна; дебела.
крътеше — плачеше; хълцаше.
крьòхто — крехко; весело.
кỳзум — душо; драго, мило.
кукарджò — попрелка.
кулàй — втори поздрав.
кỳла — певците предполагат, че е къща, но не знаят точното значение.
кỳмат — хубава.
кундѝса — настани се; спря се; установи се.
кỳнтри — обуща.
купарàн — копаран.
купỳк — лентяй.
курбèт — гурбет.
курдѝсанка — нагласена.
курѝлна — казан с дръжки.
кỳрна — чучур; корито; вана.
кỳрсум — ужким.
куруджѝ — пъдар; горски стражар.
кỳтила — отгледала; отхранила.
кутнѝя — рокля; плат; нещо за гиздене.
кутрѝ — кои.
кушèк — кърпа, която се връзва през кръста.
кушèче — колан.
кдѝйко — градинско цвете.
кълвỳн — човка.
кън — като.
кърдѝя — зелка.
кърк бир — четиридесет и едно.
кърк секѝс — четиридесет и осем.
кърк кишѝ — четиридесет души.
кършѝ — упорно; насреща; срещу.
кърàн — мор; чума.
късновай — хапвай.
късъбà — касаба.
кучиѝ — файтон.
кътрà — коя.
къшлà — кошара.
кюрци — връхна дреха, палто.
кълтàтове — кумове.
кьòгли — тегли.
кьòжко — тежко.
кьòнки — тънки.
кьòстех — металическо мъжко украшение (верижка за часовник и др.)
кявнѝца — тъмница.
кюлк — връхна горна дреха,
кюсамжѝя — главорез.
кюпрѝя — мост,
кюстек — кьостех.
кюфци — дрехи, подплатени с кожа.
кюцàкан — куки на самара.

Л

лафòвал — говорил.
лахà — струва ми се.
лèвън — обор.
лèво — несговорно, лошо.
лей се — сега; веднага.
лèлка — кратуна.
лèльче — съседке, обр.
лескàти — лъскави.
летва люлка — люлка, закачена на тавана.
лèтви — равни; полегати.
летѝ — вали дъжд.
лèто — излято от метал.
лефтèр — неомъжен.
либèр — револвер, пищов.
лѝпцала — избягала, нямало я.
лишèн — при годеж момъкът дава украшения на момата — жълтици, накити; белег; нишан.
лодè — лудува.
логè — видове.
лòчат — отлъчват.
лу — само.
лъ — само.
лъисѝ — сега.
лънбàнтин — налбантин, циганин ковач.
льòка — бавно.
льчи — ето.
лю — само.
люкан — закопчалка.
ляскàти — лъскави.

М

мàге — магия.
мажèря, мажѝре — бежанци; изселници.
мàжете — убивате.
мажỳре — мажире.
мазгàл — отвор; бойница.
мàйжко — мъжко.
мàльки — малък байрам.
мальò — имот.
мàндова — биволска.
маньò — заобикалки.
марамà — кърпа за глава.
мàрна — топла.
мартѝн — система пушки.
мàстор — ковач.
мàшка — малка.
мàхнало — отбило.
махнѝ се — отбий се, ела.
махрамò — голяма вълнена кърпа.
медресè — религиозно училище.
междьò — фес.
межè — седянка.
мейдàн — мегдан.
мержàне — куршуми; маниста, огърлица.
мермèрен — мраморен.
мèса — прилича.
мехзàр — гроб.
мѝжувен — чичовия.
меньдѝльче — престилка.
мехтàрен — кмет.
мехтèп — училище.
миждьò — подарък за добра вест.
мѝжо — чичо.
мѝжува — чичова.
мѝжувяк — чичовия.
мѝйторче — пъдарче.
минарò — минаре.
миндàльова — бадемова,

миндѝльче — престилка.
Минко — умалително от Фатма.
мѝнски — миньори.
мира̀з — наследство.
мѝски — шишенца.
Митю — умалително от Мехмед.
михта̀рен — мехтарен.
михтю̀п — писмо.
михтю̀бче — мастилница с писалка.
младо̀шни — скоро отелени.
момѝя — кърпа за глава.
мо̀мско — моминско.
мо̀ри — къдрави.
мра̀зи — замразява.
масра̀ф — разноски.
мома̀ре — сгледници ; годежари.
мо̀но — моето.
мо̀рна — тъмна ; кафява.
мо̀ско — мъжко ; мо̀ско дѐкя — мъжко дете.
мумѝе — момия.
мурабѐ — война.
мутлъ̀к — вероятно ; непременно.
му̀гька — малка.
муфта̀рян — кмет.
му̀чко — малко.
мъму̀рън — турски офицер.
мънъ̀х — всички.
мъ̀рфко — малко.
мъхъна̀ — недостатък.
мъхръ̀ — мухал.
мияна̀ — недостатък.
мюждеджѝй — вестител на добри вести.
мюрмю̀з — вид плат.

Н

наба̀лни — нажали.
навирѐваш — насъзляваш.
на̀годно — уместно, удобно.
нагоря̀н — обгорен.
надпу̀ка — надгърми.
на ем — на ум.
назлѐни — орисници.
най-еца — най-много.
най-яце — най-много.
нак — към.
нака̀рал — скарал се.
накро̀тени — изкъртени.
налѝчка — оплиска.
намазлѝне — показване на чеиза преди сватбата.
на но̀ве — напусната.
нару̀сничава — възруса.
насо̀р — заедно.
насо̀са — недостатъчна.
на сра̀де — сред.
нахо̀дъм — намирам.
на̀щеме — ще намерим.
на щоно — това, дето.
не — ние.
не вѝка — не отговаря.
не е на̀годно — не навреме.
ней-йъ̀це — много.
нема̀ — нямаше.
неюдвъ̀ршена — недовършена.
нивѐхчо — невесто.
низа̀м — казарма ; войска.
иимо̀й — недей.
ниша̀н — подарък, който годеникът дава на годеницата
нишѐн — белег.
нова̀ — това, онова, онази.
нога̀ва — тогава.
ножѝнки — нозе, крака.
но̀йся — същата.
но̀лков — толкова.
нъва̀ — това ; така.
нъй — тъй ; така.
нъхта̀ре — ключове.

О

обѝди — посети ; обходи.
о̀гюх — ходих.
ока̀ — мярка за тежест.
оку̀с — йокус.
олда̀ши — приятели ; другари.
она̀лть джеремѝ — да загуби 16 години.
онбашѝя — чин в турската армия.
он бешѝ хапу̀з — 15 години затвор.
он ики — дванадесет души.
он йеди кишѝ — седемнадесет души.
он кишѝ — десет души.
он секѝс — осемнадесет.
он ълта̀ кишѝ — шестнадесет души.
опрашѐна — разкопана.
опрѐж — пред.
опъ̀ржи — попари.
ордѝя аскѐр — много войска.
о̀рнали — протекли.
орту̀сай — приготви.
о̀семно ва̀ле — прозрачни кърпи ; воал.
отба̀ви — обезчести.
отбѝли — уговорили ; уточнили се.
отво̀дна — от другата.
от врю — от всички.
отвъ̀рши — завърши.
отда̀ва — сутрин.
оти — защо.
отру̀ка — извика.
отстъпѝл — върнал се назад.
от ту̀ка — от тогава.
о̀чепни — откърши.

П

па̀зе — взема.
па̀зушка — джоб на пояса.
пампо̀р — влак.
панта̀ле — панталони.
панчу̀га — черна, омразна жена.
патла̀к — пищов.
паха̀ — цена.
пеклѝво — горещо.
пѐнжер — прозорец.
пеперуда, на пеперуда — народен обичай по време на суша.
пие — пуши.
писа̀ни — шарени.
писинци — шарени.
пѝшка — боде.
плѐзна — заведе.
пля̀на — пелена,
повищѐва — цвили.
погла̀ви — сгоди.
по̀дбяла — разсъмване.
подѐха — отиваха.
по̀дзима — есен.
пододрѝва — обижда.
подсу̀на — подхлъзна.
поду̀дрива — удря.
пок — път.
полѝчим — сравним.
полю̀би — целуна.
попа̀ри — опържи.
попо̀ди — захвърли ; отиде.
по̀пусни — изпрати.
поразвѐ — поразведе, разведе.
по̀рскове — пръсти.
пору̀кала — повикала.
по̀сдите — поседете.
посимя̀сала — разубедила.

по̀след — след нея.
послѐдювам — ухажвам ; ходя.
по̀ткур — прякор.
по̀тници — пътници.
по̀тно — на път.
постро̀я — направя.
пото̀не — яхър ; преддверие.
погиря̀сала — стъписала се, отдръпнала се.
по̀тчек — път.
по̀шки — семки от тиква.
пра̀да — уби.
пра̀ши — окопава.
прѐбос — на бос крак.
прегрѐбла — вземала.
прѐйнах — минах.
прекратѝх — привърших.
претѐка — причака.
прѐшно — по-раншно ; минало.
прибàляй — прежалвай.
прибу̀леш — разболееш.
привървѝ — нанижи.
приделѝш — разделиш ; отделиш.
прикрѝва — невестинска кърпа, с която забулват лицето на булката преди венчавката.
прикьѐ — чеиз.
приз — без.
припѐла — тюхнала, заплакала.
припѝ — притъпка, стъпка.
припу̀кала — извикала, провикнала се.
притѐка — причакам.
про̀гим — закуска.
про̀чка — наниз.
пуко̀рди — нарежда.
пъѐма — взема.
пък ве ни — пък вие им.
пъз — под.
първийъ̀н — първо либе.
пърмаклѝян — с прозорци.
пъхо̀ди — клетва да не се ожени никога.

Р

рабѐна — кола.
ра̀бниш — хапнеш.
равна — пълна.
равнѝшка — нива.
развалѝ — разстрои.
развра̀щам — разтурям годежа.
разво̀рнат — разотидат.
разпо̀тен — кръстопът.
разпра̀вял — правил.
разшѐни — развесели.
ра̀ма — рамене.
ра̀нна — ранобудна.
растѝпи — изгни.
раха̀т — спокойствие.
ра̀чам — искам.
редѝфън — средна възраст.
рейдо̀сваш — прахосваш.
риза кошена — с копринени ръкави.
ро̀дум — наред.
ро̀йкат — пръскат.
ро̀йна — разпръсна.
ро̀йната — разхвърляна.
ромоня̀н — най-важният овчар, чорбаджия.
ро̀шкове — рога.
ру̀ба — дреха ; облекло.
ру̀да̀н — чекрък.
ру̀ка — вика.
рума̀не — говори.
ръкйен — вид сапун.
рювѐр — пистолет.
рядѐши — пееше.

С

саба̀х — сутрин.
саба̀х ялдъзъ — зорница.
са̀бор — тактичност ; възпитание ; срам ; прошка ; споразумение.
савъ̀ршени — готови.
сагма̀л — дойно стадо.
са̀е — връхна дреха.
сака̀ва — такава.
сала̀ — погребално мохамеданско песнопение.
сальо̀н — опяване на мъртвец.
сара̀й — дворец ; къща.
саръ̀к — тюрбан ; чалма.
сархо̀шин — пияница.
сафра̀ — софра.
саха̀те — часове.
сбѝраш — стягаш ; приготвяш.
сва — това.
сватъ̀н — годежници.
сво̀на — поле.
свро̀ща — възвръща.
сга̀дат — приготвят ; гласят.
сгѐльпени — объркани.
се — сега.
сева̀ — тези.
севгилѝени — обични.
севгѝлно — обично.
сѐвдим — любе.
сѐвда — любов.
севѐ — тези.
сѐзи — тези.
сейзѝн — пазач ; телохранител.
сей — там.
сѐкам — определям.
секѝс — осем.
секѝс киши — осем души.
селвиѐ — топола ; строен, стройна.
селѐ — сала.
селя̀м алекѝм — добре дошъл.
сермѐ — пари, капитал.
сефѐр — война, поход.
сибѐр — пране.
силя̀х — оръжие.
сѝпнаха — събрали.
сѝпчицо — сипаница ; вид шарка.
сирѐнь — събор ; хоро.
сѝтанко — ситничко.
ска̀лье — стълба.
скѐмля — стол.
скирдо̀сам — запомням.
скито̀сам — погледна и запомня.
ско̀пка — скъпа.
скрѝпнува — скърца.
снѝшнах се — наведох се.
сова̀ — това ; от това.
соѐ — този.
сока̀к — улица.
сор — рогозка.
сормъ̀ — облекло.
сос — стига.
со̀са — стигна.
со̀сьой — стига.
со̀сива — достатъчно.
спап — чеиз.
спола̀й — благодаря.
спра̀ви — струва ми се.
срѐшнали — добили.
срипно — скочи.
стѝгнеш — срещнеш ; доживееш.
стрѐса — стана.
стрѝсат — сбъдват.
сува̀кь — корито за зоб.
суга̀рен — късен.
су̀дри — удря ; напада.

сѝне са — ела насам.
сѝни — смъкни.
сѝра — сива.
сѝрнеше — влечеше, смъкваше.
сифтѝне — мохамедански свещеник; софта.
сѝщави — замърсени.
сѝщеше — мътеше.
съвà — това,
съвгѐлим — обичана, обична.
съйбѝя — господар.
съйà — кошара.
съкòва — такова.
сърдѝсали — обсадили.
сюрѝя — стадо, няколко стада с овце до 1000 глави.
ся — сега.
ся прави — струва ми се.
сякъв — всичките.

Т

та — тя.
тавлà — яхър, конюшня.
тàзе — пресни; нови.
тарàфан — излишен товар.
тарлàр — силно.
тей — така; а тей — а така.
тек — само.
телебѐ — ученици.
тѐклен — недопечен; клисав.
телѝм — военно училище.
тербю̀нь — гурбет.
теслѝм — заменяне (в случая предаване подарък).
тестемѐлчек — кърпа, забрадка.
тѐстьо — дванадесет.
тѐтко — баща.
техкѝть — дали.
тѝкая — тъча.
тѝкла — каменна плоча, с каквито покриват къщите.
тиклàрка — къща, покрита с плочи; тикълница.
титѝн — тютюн.
тòрна — тръгна.
тòрсиш — търсиш.
трàпушки — малки лъскави кръгчета, които пришиват за сукмана; пайети.
трòйнаха — счупиха.
трòсем — търся.
трòси — търси.
трòнкай — дрънкай.
трѝм — на три.
тѝва — тука.
тѝджѐрин — търговец; туджар; тюжер.
тука си бе ще майка ти? — а ако е тук майка ти?
туй — тук.
тупрàк — земя.
турмà, турмѝца — дим.
турмѝ — дими.
туф — тука.
тълѝм — телим.
тъpaфѝн — роднините.
тѝрнеш — тръгнеш.
тѝрнувам — тръгвам.
търпòш — мърляв, нескопосен човек.
тъй — израз на безразличие.
тьени — тънко.
тюфѐк — огнестрелно оръжие; пушка.

У

убѝраше — най-хубаво от всички.
убѝщва — откупи; дарове.
увàрди — видя.
увѐс — увиснали, узрели.
увѝне — полета.
удажѝ — готвач.
удаьò — готварска покъщнина.
ѝдове — ядове.
ѝдрѝла — свила.
ѝдължѝйка — ханджийка.
уже — много; повече.
узѝмел — останал зелен.
узѝн — тесен.
уйгѝн — хубав; строен; подходящ.
уйнунсѝс — неподходящ.
уйдурмà — съвпадат си.
уйдурмѝна — избраницата, с която се разбират, съвпадат си.
укусчѝк, укѝхчък — подарък.
улдàше — приятели.
улилѐкнала — изхокала.
умѝт — надежда; намерение.
упетлàха — развлекли.
упòр — отсреща.
упрàн — отсрещната.
упрѐгна — премени,
упрострàна — на отсрещната страна,
урѝмка — християнка.
устàбашии — майстори.
усѝлни — тревожни.
утрѝно — сутрин.
ѝчине — жена на вуйчо, вуйна.

Ф

файдà — полза, облог, печалба.
фàтат — не ми приличат.
фѝлеше — гонеше; филяше.
фильжàн — чаша.
фишерлѝк — патрондаш.
фòрляше — хвалеше; надигаше.
фòртоми — въжета.
фукорлòк — беднотия; немотия.
фѝнест — с широка корона от клони.
фъвàля — въведа.
фьòпнаха — влязоха.

Х

хàла — пипа; докосва.
хаерлѝ — с късмет.
халàл — прошка.
хаймàна — безделник; скитник.
халѝще — постелка, тъкана само от вълна; одеяло.
харàм — напразно, неоправдано, нередно, просто да ти е (според обяснението на певеца).
харàр — голям чувал.
хайрчен — седло.
харѝльо — стадо коне.
хàркуми — аркуми.
хàста — защото.
хàтте — хайде.
хашѐм — мръкване.
хвòрляй — хвали.
хильбѐтска — пловдивска.
хлев — обор.
ни хòдай — не бягай.
хош болдѝк — добре заварил.
хош гельдѝн — добре дошъл.
хòшкат я — приветствуват я с добре дошла.
хѝбче — извор.
хѝркан — навярно става дума за някаква дреха, съответна на **сетре**.
хъбѐр — известие.
хъсѐть — завистник.
хъскѐр — войници; войска.
хъркѝ — елечета.
хѝтте — искаш.
хъpътà — хубост.
хю̀жум — опит.
хюкюмàть — окръжен съд,

хюльбѐнска — хильбетска.
хякѝм — лекар.

Ц

цолу̀фкове — коса над бузите.
цо̀хара — материя за направа на военни дрехи.
цо̀хи — дрехи.

Ч

чадър — палатка.
чалъм — удобно; сгодно; леснина; похват.
чапкънин — лош; нехранимайко; дяволит; отворен.
чаршѝя — пазар.
ча̀ска — довечера.
чау̀ш — фелдфебел; сержант; стражар.
чевермѐ — печено агне, което се обръща на огъня.
чеврѐ — женско украшение: колан.
чеврѐн — кърпа.
чеврѝце — малки кърпи.
чейр — поляна; ливада.
чен(чан) — овчарски звънец.
чепѝе — съчки.
чергѝр — бакърен съд.
черна изѝя — нещо написано в корана.
челебѝйци — знатни младежи турци.
чѐшехме — решехме.
чибуклу̀ — на ивици.
чибу̀чени — платнени.
чѝнким — като; или.
чѝчко — стринке.
чо̀стиш — често.
чотра̀х — бъклица.
чох — платнена материя.
чузд — чужд.

Ш

шалѝене — алени; шелянинe.
шанлѝва — весела.
шахѝте — свидетели.
шего̀рте — чирак, който освен че учи занаят при майстор, извършва му и услуги.
шейтин — убит.
шекерлѝ — сладък.
шеклѝво — чернило.
шенѝ — весели.
шѐнтав — шантав.
шерфѐт — кърпа.
шиля̀щана юрия — пасище, място, където пасат шилетата.
шинѐци — шиници.
шипьо̀на — съмнение.
шувѝш — подарък.
шупьо̀ — изглежда.
шу̀штави — неметени.
шъйтин — изведнъж.
шъхѝр — завивка; юрган.

Щ

щим — ще.
що̀льбице — клонче; стъбълце.
щом — що; защо.
що̀но — което.

Ъ

ъгло̀к — кърпа.
ъдѝн — един.
ъдъѐ — стая.
ъйся̀ — сега.
ъйно̀й — онзи.
ъчинѐ — очите.

Ю

юбру̀дова — съоръжава; стяга.
юз бинь кишѝ си изволнил — 100 000 души са преминали службата си при тебе.
юз еллѝ — сто и петдесет.
юмън — умът.
юрдѝе — войскова част.
юч юз — триста.

Я

Я — или.
ява̀ш — бавен; муден.
ягючо̀к — кърпа за лице.
ялана̀с — млади.
ялу̀цки — турски.
яна̀ — майка.
янкеха̀й — башкехая.
ясѝре — роби.
ястък — възглавница.
ястъко̀ш — възглавница.
ята̀к — обор.
яще — много.

СЪДЪРЖАНИЕ

НАРОДНИ ПЕСНИ ОТ РОДОПСКИЯ КРАЙ

*

Издателски редактор *Л. Цанева* Художник *М. Горанова*

Худ. редактор *Д.Донков* Техн. редактор *Т. Нинова*

Коректор *Й. Кацевска*

*

Изд. индекс 3621

Дадена за набор на 9. II. 1970 г.

Подписана за печат на 22. XII. 1970 г.

Формат 59/84/8 Тираж 1200

ЛГ III-8

Печатни коли 121,25 Изд. коли 100,64

Цена 13,11 лв.

Набрана и отпечатана в Печатницата на Издателството на БАН, София,
кв. Гео Милев, ул. 36 Поръчка № 217

НАРОДНИ ПЕСНИ ОТ РОДОПСКИЯ КРАЙ

Поправки и печатни грешки

Стр.	№ на песента	
35	42	Четвърти стих, напечатано **гори**, да се чете **горо.**
38	47	Промяна 3 се отнася за третия нотен ред без последната нота.
85	132	Последната сричка под нотите (рва), да се чете под осминката пауза.
89	140	Легатото от края на първия нотен ред обхваща и първата нота от втория ред.
95	153	Втората нота (фа^1) е форшлаг.
97	157	Легатото в края на първия нотен ред обхваща и нотата до^1.
98	158	Четвърти стих — напечатано **басмя,** да се чете **басма.**
101	165	Осми стих — напечатано **болела**, да се чете **зболева.**
		Втора колона, четвърти стих отдолу напечатано **орнали**, да се чете **орнала.**
140	234	Втори стих — напечатано **вадона**, да се чете **водона.**
185	317	Промяна 2 се отнася за първата нота на втори нотен ред.
191	325	Промяна 4 започва от началото на втория нотен ред.
250	432	Промяна 1 се отнася за първо време на първи такт.
254	439	Последната нота на второто време от трети такт напечатана шестнадесетина, да се чете осмина нота.
268		Номерата 445 и 446 да се четат 465 и 466.
284	495	Девети стих — напечатано **питали**, да се чете **питани.**
285	497	Заглавието — напечатано **болна**, да се чете **болен.**
288	501	Пети стих — напечатано **понейот**, да се чете **попейот.**
311	548	Дванадесети стих — напечатано **нейванче**, да се чете **пейванче.**
355	626	След втори стих следва стихът -винце и бела ракия.
358	633	В началото на четвърти нотен ред да се чете сричката **го.**
371	657	След втори и трети такт да се прибавят тактови черти.
372	660	Промяната се отнася за началната фраза.
380	674	Първи нотен ред — легатото над сричката **мой** свързва и нотата сол^1.
390	696	Втори нотен ред — последната нота от нотната група над сричката **ква** да се чете осмина.
407	726	Трети нотен ред — нотата фа^1 над сричката **че** да се чете половина.
419	750	Осми стих — напечатано **ферка**, да се чете ‿ **фо̂рка.** ‿
422	755	Под ‿ втори ‿ нотен ред написано **кво ма съ-лъ-о-нъ-це**, да се чете **кво ма съ-ло - нъ-це.**
442	795	Седми стих — напечатано **брдак**, да се чете **бърдак**.
443	798	Втори нотен ред — напечатано **терлиски**, да се чете **терлички.**
444	798	Първи нотен ред — напечатано **харкулички**, да се чете **харкумички**.
509	922	Първи стих да се чете — **немой му гльода грознусу**.
531	968	Втори стих — напечатано **марусничевко**, да се чете **нарусничевко.**
		Втора колона, шести стих — напечатано **седьо**, да се чете **севдьо.**
536	978	Първи стих — напечатано **ешнливко**, да се чете **шенливко**.
549	1004	Промяна 3 обхваща нотите до края на нотния ред.
555	1014	Легатото от края на първи нотен ред обхваща и началото на втори нотен ред.
587	1077	Трети нотен ред — легатото над сричката **да** продължава до края на реда.
598	1096	Първи нотен ред — легатото над сричката **це** обхваща и следващата нота ре^1.
623	1137	Втори нотен ред — последната нота от нотната група на сричката **не** е шестнадесетина.
628	1146	ММ четвъртина -60
640	1115	Четвърти нотен ред, промяна 2 напечатано шестнадесетина, да се чете осмина нота.
654	1191	Първи нотен ред — последната нота напечатано осмина с точка, да се чете четвъртина с точка.
666	1210	Трети стих — думата **яврум**, е подчертена, да се чете неподчертана.
669	1215	Първи нотен ред — първата нота и следващата група ноти над сричката **гю** са свързани с легато.
692	1250	Четвърти нотен ред — всички ноти от промяна 2 са свързани с легато.
695	1254	Четвърти нотен ред — в началото изпуснатата сричката **ки.**

Стр.	№ на песента	
713	1284	Шести стих — напечатано **хармийска**, да се чете **харамийска.**
721	1297	Шести стих — напечатано **шорколотскини**, да се чете **ширколотскини.**
		След осми стих да се прибави: „йе си зная що ме паше рюка"/2
778		Цифровото обозначение на страницата липсва.
778	1400	Промяна 3 се отнася за първо време на седми такт, а промяна 4 за целия осми такт.
781	1407	Втори нотен ред — напечатано **чирешкоко**, да се чете **чирешко.**
834	1519	Първи стих — напечатано **отороща**, да се чете **отсрôща.**
844	1538	Промяната се отнася само за първото време на такта.
856	1565	Промяна 4 се отнася за осми такт.
857	1566	Промяна 1 се отнася за второ време на втори такт.
		Нотата **фа**^{1} от трети такт е с точка.
862	1577	Втора колона, трети стих — напечаттно **льосне**, да се чете **льосно.**
866	1585	Напечатано тактов показател 2/4, да се чете 9/8.
868	1590	Промяна 1 се отнася за второ време на втори такт.
883	1621	Промяна 1 се отнася за второ време на втори такт; промяна 2 се отнася за трети такт; промяна 3 се отнася за второ време на четвърти такт.
887	1631	Името на певицата, изпълнила песента, да се чете Шина Хрисева Руменска.
902		Напечатано с. Славейно, да се чете Славеино; Напечатано с. Широка лъка, Смолянско, да се чете с. Широка лъка, Девинско.
903		1585 отпада от групата на песните в такт 2/4 и се отнася към групата на песните в такт 9/8, същата страница.
924		Автор на Именен и вещен показалец е **Радост Иванова**

НАРОДНИ РОДОПСКИ ПЕСНИ